

HELSINGIN KAUPUNGIN
KUNNALLINEN
ASETUSKOKOELMA

HELSINGIN KAUPUNGIN
TILASTOTOIMISTON
JULKAISEMA

38

1960

HELSINGIN KAUPUNGIN
HANKINTATOIMISTO
1961

AJANLUVUNMUKAINEN HAKEMISTO HELSINGIN KAUPUNGIN
KUNNALLISEEN ASETUSKOKOELMAAN VUODELTA 1960.

Vuosi ja kuukausi	Päi- vä		Asetuk- sen numero
1960 Tammikuu	7	Eräiden kaupungin matkustussäännön mu- kaan suoritettavien korvausten vahvista- minen; kaupunginhallituksen päätös . . .	1
"	13	Helsingin kaupunginhallituksen johtosään- nön muutos; kaupunginvaltuuston vah- vistama	2
"	13	Eräiden Nikkilän ja Hesperian sairaaloihin perustettujen uusien lääkärinvirkojen palkkauksen järjestely; kaupunginval- tuuston päätös	3
"	14	Pankkitalletusten käyttäminen kaupungin saamisten vakuutena; kaupunginhalli- tuksen päätös	4
"	15	Asetus eräiden poliisitoimien perustami- sesta, muuttamisesta tai lakkauttami- sesta	5
"	22	Laki ammatinvalinnanohjauksesta	6
"	25	Helsingin kaupungin satamajäänsärkijäin miehistöä koskeva työehtosopimus; palk- kalautakunnan ja Suomen Merimies- Unioni r. y:n allekirjoittama	38
"	27	Lastensuojeluviraston alaisissa laitoksissa toimiville kansakoulunopettajille suori- tettava lisäpalkka; kaupunginvaltuuston päätös	7
"	30	Helsingin kaupungin lastensuojelulautakun- nan alaisten vajaamielislaitosten ohje- sääntö; sosiaaliministeriön vahvistama	8
Helmikuu	4	Asetus työttömyysavustuksesta annetun ase- tuksen soveltamisajan pitentämisestä ja sen muuttamisesta	9
"	4	Asetus kaavoitusmittauksista ja kaavojen pohjakartoista	10
"	10	Liikennelaitoksen käyttöomaisuus; kaupun- ginvaltuuston päätös	11
"	10	Moottoriajoneuvojen huolto- ja jakeluasemat; kaupunginvaltuuston päätös	12
"	10	Palolaitoksen johtosäännön muutos; kaupun- ginvaltuuston päätös	13
"	10	Liikennelaitoksen tariffit; kaupunginvaltuus- ton päätös	19
"	20	Kaavoitusalueiden jakolaki	14
"	20	Asetus sairaala-asetuksen muuttamisesta	15
"	20	Asetus majoitus- ja ravitsemisliikkeistä . .	16
"	24	Kaupunginkanslian johtosäännön muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	17
"	26	Asetus lastenkotien valtioneuvasta annetun asetuksen muuttamisesta	18
"	27	Liikennelaitoksen tariffit; maistraatin pää- tös	19

IV

Maaliskuu	3	Matkakulujen ja ateriakorvauksen suorittaminen kaupungin ulkopuolella sijaitsevan kaupungin viraston tai laitoksen viranhaltijoille kaupungissa järjestettävien kurssien ajalta; kaupunginhallituksen päätös	20
"	7	Helsingin sataman koneellisten tavaran-siirtolaitteiden käyttötaksa; satamalautakunnan vahvistama	21
"	9	Rasvassa keitettyjen perunain myynti kaupungin omistamalla maalla olevissa kioskeissa ja ulkosalla; kaupunginvaltuuston päätös	22
"	10	Kaupungille tulevien maksujen perimistä koskevat ohjeet; kaupunginhallituksen päätös	23
"	17	Kansakoulujen vahtimestareille ja siivoojille suoritettavat korvaukset; kaupunginhallituksen vahvistamat	24
"	21	Laiturihuollon taksa; satamalautakunnan vahvistama	25
"	23	Röntgenhenkilökunnan pakollinen talviloma; kaupunginvaltuuston päätös	26
"	24	Työväenopistojen luento- ja tuntipalkkioiden korottaminen; kaupunginhallituksen päätös	27
"	25	Lihantarkastuslaki	28
"	31	Helsingin kaupungille rakennustyön valvonnasta suoritettavat maksut; sisäasiainministeriön vahvistamat	29
Huhtikuu	1	Asetus kansaneläkeasetuksen muuttamisesta	30
"	6	Helsingin kaupungin väestönsuojelulautakunnan ohjesääntö; Uudenmaan lääninhallituksen vahvistama	31
"	6	Vesilaitoksen taksan mukaisten maksujen korottaminen; kaupunginvaltuuston päätös	32
"	7	Tilitysvuokrajärjestelmän tarkistaminen; kaupunginhallituksen päätös	33
"	21	Palkkaetujen myöntäminen eräissä virkava-paus- ja lomatapauksissa; kaupunginhallituksen päätös	34
"	26	Helsingin kaupungin liikennemaksutaksan korottaminen; sisäasiainministeriön vahvistama	35
"	27	Kaupunginorkesterin jäsenten soitinkorvausten korottaminen; kaupunginvaltuuston päätös	36
"	27	Vierailta paikkakunnilta kotoisin olevien kansakoulunoppilaiden koulunkäyntikustannuksista perittävien korvausten korottaminen; kaupunginvaltuuston päätös	37
"	27	Kiinteistölautakunnan johtosäännön muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	39

Huhtikuu	29	Asetus lihavalmisteiden valmistuksen valvonnasta	41
"	30	Laki työntekijäin vuosilomasta	40
Toukokuu	3	Helsingin kaupungin nuohoustaksa; maistraatin vahvistama	82
"	6	Lihantarkastusasetus	42
"	6	Asetus mielisairasasetuksen muuttamisesta	43
"	6	Asetus keskusparantolain kunnossapito- ja käyttökustannuksiin vuosina 1954, 1956, 1957 ja 1958 vahvistettujen valtionapujen oikaisemisesta	44
"	6	Asetus kansaneläkeasetuksen muuttamisesta	45
"	11	Palkankorotuksen suorittaminen kaupungin viranhaltijoille ja työsopimussuhteessa kuukausipalkalla oleville sekä vastaavan tarkistuksen suorittaminen viranhaltijain, työsopimussuhteessa kuukausipalkalla olevien ja työntekijäin eläkkeisiin; kaupunginvaltuuston päätös	46
"	12	Perhelisälain toimeenpano; valtioneuvoston päätös	47
"	14	Lihantarkastus ja siitä johtuva lihan arvosteleminen; maatalousministeriön päätös	48
"	17	Helsingin kaupunginhallituksen ohjesäännön muutos; sisäasiainministeriön vahvistama	49
"	19	Konekirjoitus-, pikakirjoitus- ja konekirjanpitolisät; kaupunginhallituksen päätös	50
"	20	Laki yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain muuttamisesta	51
"	20	Asetus kunnallisvaalien vaaliluettelon pohjaluetelosta perittävästä maksusta	52
"	20	Asetus kansakouluasetuksen muuttamisesta	53
"	20	Helsingin kaupungin lastentarhain lautakunnan ja sen alaisten laitosten ohjesäännön muutos; sosiaaliministeriön vahvistama	54
"	23	Laiturihuollon taksa; satamalautakunnan vahvistama	55
"	23	Helsingin kaupungin yleisen talletusmaksuun työmaksut; satamalautakunnan vahvistamat	56
"	25	Asetus henkikirjoituksesta annetun asetuksen muuttamisesta	57
"	25	Perheellisille sotaleskille annettavat sairausavustukset; valtioneuvoston päätös	134
Kesäkuu	1	Palolaitoksen johtosäännön muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	58
"	4	Työehtosopimus Helsingin kaupungin ja Helsingin kunnallisten työntekijäin ja	

Kesäkuu

		viranhaltijain keskusjärjestö r. y:n välillä; palkkalautakunnan ja Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain keskusjärjestö r. y:n allekirjoittama	59
"	4	Palkkahinnoittelu Helsingin kaupungin ja Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain keskusjärjestö r. y:n välillä; palkkalautakunnan ja Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain keskusjärjestö r. y:n allekirjoittama	60
"	9	Laki ennakkoperintälain 6 §:n muuttamisesta	61
"	9	Asetus verotusasetuksen muuttamisesta	62
"	9	Laki työaikalain muuttamisesta	63
"	9	Viranhaltijat, jotka eivät ole oikeutettuja ylityökorvauksiin; kaupunginhallituksen päätös	83
"	15	Kaupungeodeetin tehtävistä suoritettavien maksujen taksan muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	64
"	15	Maito- ja leipäkauppojen aukioloaika; kaupunginvaltuuston päätös	65
"	15	Väkijuomaliikkeen kunnallisen tarkastajan johtosääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	66
"	16	Työehtosopimus Helsingin kaupungin ja Helsingin kaupungin maataloustyöntekijäin ammattiosasto r. y:n välillä; palkkalautakunnan ja Helsingin kaupungin maataloustyöntekijäin ammattiosasto r. y:n allekirjoittama	67
"	20	Asetus kansaneläkeasetuksen muuttamisesta	68
"	20	Laki huoneenvuokrien säännöstelystä	69
"	20	Huoneenvuokrasäännöstely; valtioneuvoston päätös	70
"	20	Liikehuoneistoja koskevien vuokrasuhteiden säännöstely Helsingin kaupungissa; valtioneuvoston päätös	71
"	20	Laki eräistä ammatinvalinnanohjauksesta annetun lain voimaansaattamista koskevista toimenpiteistä	72
"	20	Asetus vajaamielisasetuksen muuttamisesta	73
"	20	Työllisyyslaki	74
"	20	Työllisyysasetus	75
"	20	Laki työttömyyskorvauksesta	76
"	20	Laki työnvälityslain muuttamisesta	77
"	20	Asetus tieliikenneasetuksen muuttamisesta	78
"	20	Laki kansakoululaitoksen viranhaltijain palkkauksesta ja eläkkeistä annetun lain muuttamisesta	79

VII

Kesäkuu	23	Palkkaetujen myöntäminen viranhaltijoille ja työntekijöille eräissä virkavapaus- ja lomatapauksissa; kaupunginhallituksen päätös	80
"	23	Vapautuksen myöntäminen palveluksesta työsopimussuhteisessa palveluksessa oleville; kaupunginhallituksen päätös	81
Heinäkuu	11	Kaavoitusalueiden jakoasetus	84
"	14	Vuokra-autoilijain virkapuku; maistraatin päätös	85
"	26	Tuberkuloosilaki	86
Elokuu	4	Ammattikurssien opettajien tuntipalkkiot; kaupunginhallituksen päätös	87
"	8	Helsingin kaupunginhallituksen ohjesäännön muutos; sisäasiainministeriön vahvistama	88
"	16	Työllisyysasetuksen soveltaminen; kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön päätös	89
Syyskuu	2	Asetus talonmiehen työtä tekevän työntekijän viikkolevosta	90
"	7	Kansakoulunopettajien palkkojen tarkistaminen; kaupunginvaltuuston päätös	91
"	15	Moottoriajoneuvoasetuksen täytäntöönpano; kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön päätös	92
"	16	Asetus työvoima-asiain hallinnosta	93
"	19	Taksa, jonka mukaan aluksille annetusta vedestä kannetaan maksua; satamalakutakunnan vahvistama	94
Lokakuu	7	Asetus kansakouluasetuksen muuttamisesta	95
"	14	Asetus keskusparantolain kunnossapito- ja käyttökustannuksiin annettavasta valtionavusta	96
"	19	Rahatoimiston asiakirjojen säilyttämisen vähimmäisaikojen määrääminen; kaupunginvaltuuston päätös	97
Marraskuu	4	Laki sotilasmajoituksesta annetun lain muuttamisesta	98
"	4	Laki kansaneläkelain muuttamisesta	99
"	10	Lentotapaturmavakuutuksen määrien vahvistaminen; kaupunginhallituksen päätös	100
"	16	Ylimääräisen eläkkeen suorittaminen kaupungin palveluksesta valtion palvelukseen siirtyvälle työnhälitystoimiston henkilökunnalle; kaupunginvaltuuston päätös	101
"	16	Keskuspesulan käyttöomaisuuden poistosuunnitelman vahvistaminen; kaupunginvaltuuston päätös	102
"	16	Herttoniemen öljysataman varastopaikkojen järjestyssäännöt; kaupunginvaltuuston päätös	103
"	26	Asetus työttömyyskorvauksesta	104
"	26	Asetus työllisyysasetuksen muuttamisesta	105

VIII

Marraskuu	30	Tonttivero; kaupunginvaltuuston päätös . . .	106
"	30	Helsingin kaupungin teurastamolaitoksen lautakunnan johtosääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	107
"	30	Helsingin kaupungin teurastamolaitoksen johtosääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	108
Joulukuu	2	Laki tuulaakimaksun laskemisen perusteesta vuosina 1961-1963	109
"	2	Asetus tuulaakimaksun laskemisen perusteesta vuosina 1961-1963	110
"	2	Palolaki	111
"	8	Helsingin kaupungin liikennelaitokselle myytävän sähkön hinta; kaupunginhallituksen päätös	112
"	9	Laki kansanedustajain vaaleista annetun lain muuttamisesta	113
"	9	Laki sosiaalihuollon hallinnosta annetun lain muuttamisesta	114
"	13	Asuinhuoneistojen vuokratustannusten nousu; sosiaaliministeriön päätös	115
"	14	Teurastamolaitoksen teurastajien teurastuspalkkiot; kaupunginvaltuuston päätös	116
"	15	Kiinteistöyhtiöiden isännöitsijä- ja toimistohenkilökunnan eläke- ym. sosiaaliset edut; kaupunginhallituksen päätös	117
"	16	Laki kansaneläkelain muuttamisesta	99
"	16	Laki kunnallisen jaoituksen muuttamisesta annetun lain muuttamisesta	118
"	16	Laki helposti leviävien eläintautien vastustamisesta	119
"	16	Vuorotyössä toimivien vuosilomien järjestely; palkkalautakunnan päätös	120
"	21	Liikennemerkkit; kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön päätös	121
"	21	Kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset; kaupunginvaltuuston päätös	122
"	22	Laki työnantajan lapsilisä- ja kansaneläkemaksusta annetun lain muuttamisesta	123
"	22	Laki yleisistä teistä annetun lain muuttamisesta	124-126
"	22	Helsingin kaupungin sairaalatoimen ohjesäännön muutos; lääkintöhallituksen vahvistama	143
"	29	Kuntien ryhmitys tukiosan kustannusosuuden maksamiseksi kansaneläkelaitokselle; valtioneuvoston päätös	127
"	30	Laki moottoriajoneuvoverosta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta	128
"	30	Laki kunnallishallituksesta kaupungissa annetun asetuksen muuttamisesta	129
"	30	Laki eräistä väliaikaisista poikkeussäännöksistä verolakeihin	130
"	30	Laki valtion vuoden 1961 obliigaatiolainojen veronhuojennuksista	131

Joulukuu	30	Laki eräiden talletusten veronhuojennuksis- ta annetun lain muuttamisesta	132
"	30	Laki elatusavustusten korottamisesta	133
"	30	Laki kunnallislain muuttamisesta	135
"	30	Laki rakennuslain muuttamisesta	136
"	30	Erityislapsilisälaki	137
"	30	Asetus kansaneläkeasetuksen muuttamises- ta	138
"	30	Laki sairaalalain muuttamisesta	139
"	30	Laki yliopistollisista keskussairaaloista an- netun lain muuttamisesta	140
"	30	Asetus keskusparantolain kunnossapito- ja käyttökustannuksiin annettavasta val- tionavusta	141
"	31	Helsingin kaupunginhallituksen ohjesäännön muutos; sisäasiainministeriön vahvis- tama	142
		Asemakaavan muutokset vuonna 1960	144
		Tonttijaon muutokset vuonna 1960	145
		Muutokset vakinaisten virkojen luokitteluun vuonna 1960	146

AAKKOSELLINEN HAKEMISTO
HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLISEEN ASETUSKOKOELMAAN
VOUDELTA 1960

	N:o
Aluksille annetusta vedestä kannettava maksu	94
Ammatinvalinnanohjaus, laki siitä	6
siitä annetun lain voimaansaattamista koskevat toimenpiteet	72
Ammattikurssien opettajien tuntipalkkiot	87
Asemakaavan muutokset	144
Asetus eräiden poliisitoimien perustamisesta, muuttamisesta tai lakkauttamisesta	5
henkikirjoituksesta annetun asetuksen muuttamisesta	57
kaavoitusalueiden jako-	84
kaavoitusmittauksista ja kaavojen pohjakartoista	10
kansakouluasetuksen muuttamisesta	53, 95
kansaneläkeasetuksen muuttamisesta	30, 45, 68, 138
keskusparantolain kunnossapito- ja käyttökustannuksiin annet- tavasta valtionavusta	96, 141
keskusparantolain kunnossapito- ja käyttökustannuksiin vuosi- na 1954, 1956, 1957 ja 1958 vahvistettujen valtionapujen oikaisemisesta	44
kunnallisvaalien vaaliluettelon pohjaluettelosta perittävästä maksusta	52
lastenkotien valtionavusta annetun asetuksen muuttamisesta	18
lihantarkastus-	42
lihavalmisteiden valmistuksen valvonnasta	41
majoitus- ja ravitsemisliikkeistä	16
mielisairasasetuksen muuttamisesta	43
sairaala-asetuksen muuttamisesta	15
talonmiehen työtä tekevän työntekijän viikkolevosta	90
tieliikenneasetuksen muuttamisesta	78
tuulaakimaksun laskemisen perusteesta vuosina 1961-1963	110
työllisyys-	75
työllisyysasetuksen muuttamisesta	105
työttömyysavustuksesta annetun asetuksen soveltamisajan pitentämisestä ja sen muuttamisesta	9
työttömyyskorvauksesta	104
työvoima-asiain hallinnosta	93
vajaamielisasetuksen muuttamisesta	73
verotusasetuksen muuttamisesta	62
Asuinhuoneistojen vuokratustannusten nousu	115
Elatusavustusten korottaminen, laki siitä	133
Eläntaudit, helposti leviävät, laki niiden vastustamisesta	119

Eläkkeiden korotus	46
Ennakkoperintälain muutos	61
Erityislapsilisälaki	137
Henkikirjoituksesta annetun asetuksen muutos	57
Herttoniemen öljysataman varastopaikkojen järjestyssääntöjen kumoaminen	103
Hesperian sairaalaan perustettujen lääkärin virkojen palkkaus	3
Huoneenvuokrien säännöstely, laki siitä	69
valtioneuvoston päätös siitä	70
Johtosääntö, kaupunginhallituksen, sen muutos	2
kaupunginkanslian, sen muutos	17
kiinteistölautakunnan, sen muutos	39
palolaitoksen, sen muutos	58
teurastamolaitoksen	13, 108
teurastamolaitoksen lautakunnan	107
väkijuomaliikkeen kunnallisen tarkastajan	66
Kaavoitusalueiden jakoasetus	84
Kaavoitusalueiden jakolaki	14
Kaavoitusmittaukset ja kaavojen pohjakartat, asetus niistä.	10
Kadut, niiden nimet, vahvistetut, uudet ja poistetut	144
Kansakouluasetuksen muutos	53, 95
Kansakoulujen vahtimestareille ja siivoojille suoritettavat korvaukset	24
Kansakoululaitoksen viranhaltijain palkkauksesta ja eläkkeistä annetun lain muutos	79
Kansakoulunopettajat, heidän palkkojensa tarkistaminen	91
lastensuojeluviraston alaisissa laitoksissa, heille suoritettava lisäpalkka	7
muutoksia heidän virkoihinsa	146
Kansakoulunoppilaat, vierailta paikkakunnilta kotoisin olevat, heidän koulunkäytikustannuksistaan perittävien korvausten korottaminen	37
Kansanedustajain vaaleista annetun lain muuttaminen	113
Kansaneläkeasetuksen muuttaminen	30, 45, 68, 138
Kansaneläkelain muuttaminen	99
Kansaneläkelaitos, kuntien ryhmitys tukiosan kustannusosuuden maksamiseksi sille	127
Kansaneläkemaksu, työnantajan, laki siitä annetun lain muuttamisesta	123
Kaupungingeodeetin tehtävistä suoritettavien maksujen taksan muutos	64
Kaupunginhallituksen johtosäännön muutos	2
Kaupunginhallituksen ohjesäännön muutos	49, 88, 142
Kaupunginkanslian johtosäännön muutos	17
Kaupunginorkesterin jäsenten soitinkorvausten korottaminen	36
Keskusparantolain valtionapu	44, 96, 141
Keskuspesulan käyttöomaisuuden poistosuunnitelman vahvistaminen	102
Keskussairaalat, yliopistolliset, niistä annetun lain muuttaminen	51, 140
Kiinteistölautakunnan johtosäännön muutos	39
Kiinteistöyhtiöiden isännöitsijä- ja toimistohenkilökunnan eläkeym. sosiaaliset edut	117
Kioskeissa harjoitettavasta kaupasta annettujen määräysten muuttaminen	22

Koneellisten tavaransiirtolaitteiden käyttötaksa	21
Konekirjoitus- ja konekirjanpitolisät	50
Kunnallisasetuksen muutos	129
Kunnallisen iaoituksen muuttamisesta annetun lain muuttaminen	118
Kunnallislain muuttaminen, laki siitä	135
Kunnallisvaalien vaaliluettelon pohjaluetelosta perittävä maksu	52
Kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset	122
Laiturihuollon taksa	25, 55
Laki ammatinvalinnanohjauksesta	6
elatusavustusten korottamisesta	133
ennakkoperintälain 6 §:n muuttamisesta	61
erityislapsilisä-	137
eräiden talletusten veronhuojennuksista annetun lain muuttami-	
sesta	132
eräistä ammatinvalinnanohjauksesta annetun lain voimaan-	
saattamista koskevista toimenpiteistä	72
eräistä väliaikaisista poikkeussäännöksistä verolakeihin ...	130
helposti Ieviävien eläintautien vastustamisesta	119
huoneenvuokrien säännöstelystä	69
kaavoitusalueiden jako-	14
kansakoululaitoksen viranhaltijain palkkauksesta ja eläkkeistä	
annetun lain muuttamisesta	79
kansanedustajien vaaleista annetun lain muuttamisesta	113
kansaneläkelain muuttamisesta	99
kunnallisen jaoituksen muuttamisesta annetun lain muuttami-	
sesta	118
kunnallishallituksesta kaupungissa annetun asetuksen muutta-	
misesta	129
kunnallislain muuttamisesta	135
lihantarkastus-	28
moottoriajoneuvoverosta annetun lain väliaikaisesta muutta-	
misesta	128
palo-	111
rakennuslain muuttamisesta	136
sairaalalain muuttamisesta	139
sosiaalihuollon hallinnosta annetun lain muuttamisesta	114
sotilasmajoituksesta annetun lain muuttamisesta	98
tuberkuloosi-	36
tuulaakimaksun laskemisen perusteesta vuosina 1961-1963	109
työaikalain muuttamisesta	63
työllisyys-	74
työnantajan lapsilisä- ja kansaneläkemaksusta annetun lain	
muuttamisesta	123
työntekijän vuosilomasta	40
työnvälityslain muuttamisesta	77
työttömyyskorvauksesta	76
valtion vuoden 1961 obligaatiolainojen veronhuojennuksista	131
yleisistä feistä annetun lain muuttamisesta	124, 125, 126
yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain muuttamises-	
ta	51, 140
Lapsilisälaki, erityis-	137
Lapsilisämaksu, työnantajan, siitä annetun lain muuttaminen	123
Lastenkotien valtionavusta annetun asetuksen muutos	18

Lastensuojeluviraston alaisissa laitoksissa toimiville kansakou- lunopettajille suoritettava lisäpalkka	7
Lastentarhain lautakunnan ja sen alaisten laitosten ohjesäännön muutos	54
Lentotapaturmavakuutuksen määrien vahvistaminen	100
Lihantarkastus, asetus siitä	42
laki siitä	28
maatalousministeriön päätös siitä	48
Lihavalmisteiden valmistuksen valvonta, asetus siitä	41
Liikahuoneistoja koskevien vuokrasuhteiden säännöstely	71
Liikennelaitokselle myytävän sähkön hinta	112
Liikennelaitoksen käyttöomaisuus	11
Liikennelaitoksen tariffit	19
Liikennemaksutaksan korotus	35
Liikennemerkeistä annettun päätöksen muutos	121
Linja-autolippujen hinnat	19
Lääkärinvirat, eräät Nikkilän ja Hesperian sairaaloihin peruste- tut, niiden palkkauksen järjestely	3
Maataloustyöntekijäin työehtosopimuksen muutos	67
Maito- ja leipäkauppojen aukioloaika	65
Majoitus- ja ravitsemisliikkeet, asetus niistä	16
Maksut, kaupungille tulevat, niiden perimistä koskevat ohjeet ..	23
Matkustussääntö, eräät sen mukaan suoritettavat korvaukset ...	1
Mielisairasasetuksen muuttaminen	43
Moottoriajoneuvoasetuksen täytäntöönpano	92
Moottoriajoneuvojen huolto- ja jakeluasemat	12
Moottoriajoneuvoverosta annetun lain väliaikainen muuttaminen	128
Nikkilän sairaalaan perustettujen lääkärintirkojen palkkaus	3
Nuohoustaksa	82
Ohligaatiolainat, valtion v. 1961, laki niiden veronhuojennuksista	131
Ohjesääntö, kaupunginhallituksen, sen muuttaminen 49, 88,	142
lastentarhain lautakunnan ja sen alaisten laitosten, sen muu- tos	54
sairaaloitoimen, sen muutos	143
vajaamielislaitosten	8
väestönsuojelulautakunnan	31
Palkat, kaupungin työntekijäin	60
kaupungin viranhaltijain	46
Palolaitoksen johtosäännön muutos	13,
Palolaki	58
Pankkitalletusten käyttäminen kaupungin saamisten vakuutena ..	111
Perhelisälain toimeenpano	4
Pikakirjoituslisät	47
Poliisitoimien perustaminen	50
Poliisitoimien perustaminen	5
Rahatoimiston asiakirjojen säilyttämisen vähimmäisaikojen mää- räminen	97
Raitiotieliippujen hinnat	19
Rakennuslain muuttaminen, laki siitä	136
Rakennustyön valvonnasta suoritettavat maksut	29
Röntgenhenkilökunnan pakollinen talviloma	26

Saatavat, kaupungin, pankkitalletusten käyttäminen niiden vakuutena	4
Sairaala-asetuksen muutos	15
Sairaalalain muutos	139
Sairaaloimen ohjesäännön muutos	143
Satamajäänsärkijäin miehistöä koskeva työehtosopimus	38
Sosiaalihuollon hallinnosta annetun lain muuttaminen	114
Sotalesket, perheelliset, heille annettavat sairausavustukset ..	134
Sotilasmajoituksesta annetun lain muuttaminen	98
Taksa, jonka mukaan aluksille annetusta vedestä kannetaan maksua	94
kaupungingeodeetin tehtävistä suoritettavien maksujen, sen muutos	64
koneellisten tavaransiirtolaitteiden	21
laiturihuollon	25, 55
liikennemaksu-, sen korotus	35
nuohous-	82
vesilaitoksen	32
Talletusten veronhuojennuksista annetun lain muutos	132
Talletusmakasiini, yleinen, sen työmaksut	56
Talonmiehen työtä tekevän työntekijän viikkolepo, asetus siitä	90
Tavaransiirtolaitteet, koneelliset, niiden käyttötaksaksi	21
Teurastamolaitoksen johtosääntö	108
Teurastamolaitoksen lautakunnan johtosääntö	107
Teurastuspalkkiot	116
Tieliikenneasetuksen muutos	78
Tiet, yleiset, niistä annetun lain muutos	124, 125, 126
Tilitysvoimakrajärjestelmän tarkistaminen	33
Tonttijaon muutokset	145
Tonttiveron kannosta luopuminen	106
Tuberkuloosilaki	86
Tuulaakimaksun laskemisen perusteet v. 1961-1963	109, 110
Työaikalain muutos	63
Työehtosopimus, maataloustyöntekijäin, sen muutos	67
satamajäänsärkijäin miehistön	38
työntekijäin	59
Työllisyysasetus	75
sen muutos	105
sen soveltaminen	89
Työllisyyslaki	74
Työmaksut, yleisen talletusmakasiinin	56
Työnantajan lapsilisä- ja kansaneläkemaksusta annetun lain muuttaminen	123
Työntekijät, kaupungin, heidän eläkkeidensä tarkistus	46
heidän tuntipalkkansa	60
heidän työehtosopimuksensa	59
maatalous-, heidän työehtosopimuksensa muutos	67
palkkaetujen myöntäminen heille eräissä virkavapaus- ja lomatapauksissa	34, 80
vuorotyössä toimivat, heidän vuosilomiensa järjestely	120
Työntekijät, heidän vuosilomalakinsa	40
talonmiehen työtä tekevät, asetus heidän viikkolevostaan ..	90
Työnvälityslain muutos	77
Työnvälitystoimiston valtion palvelukseen siirtyvä henkilökunta, ylimääräisen eläkkeen suorittaminen sille	101
Työsopimussuhteisessa palveluksessa olevat, vapautuksen myöntäminen palveluksesta heille	81

Työttömyysavustuksesta annetun asetuksen soveltamisajan pidentäminen ja sen muuttaminen	9
Työttömyyskorvaus, asetus siitä	104
laki siitä	76
Työvoima-asiaain hallinto, asetus siitä	93
Työväenopistojen luento- ja tuntipalkkioiden korottaminen	27
Vaaliluettelo, kunnallisvaalien, sen pohjaluetelosta perittävä maksu	52
Vajaamielisasetuksen muutos	73
Vajaamielislaitosten ohjesääntö	8
Valtionapu, keskusparantolain	44, 96, 141
lastenkotien, siitä annettun asetuksen muutos	18
Verolait, väliaikaiset poikkeussäännökset niihin	130
Veronhuojennukset, eräiden talletusten, niistä annetun lain muuttaminen	132
valtion vuoden 1961 obligatiolainojen	131
Verotusasetuksen muutos	62
Vesilaitoksen taksan korotus	32
Viranhaltijat, kaupungin, heidän eläkkeidensä tarkistus	46
jotka eivät ole oikeutettuja ylityökorvauksiin	83
kaupungin ulkopuolella sijaitsevan viraston tai laitoksen, matkakulujen ja ateriakorvauksen suorittaminen kaupungissa järjestettävien kurssien ajalta	20
korvaus eri kulkuneuvojen käytöstä virkamatkoihin	1
palkankorotuksen suorittaminen heille	46
palkkaetujen myöntäminen eräissä virkavapaus- ja loma- tapauksissa	34, 80
Virat, vakinaiset, muutokset niiden luokitteluun	146
Virkamatkat, matkustussäännön mukaan suoritettavat korvaukset eri kulkuneuvojen käytöstä niihin	1
Vuokra-autoilijain virkapuku	85
Vuokrakustannusten nousu	115
Vuokrasäännöstely, laki siitä	69
liikehuoneistoja koskeva	71
valtioneuvoston päätös siitä	70
Vuorotyössä toimivien vuosilomien järjestely	120
Vuosiloma, työntekijäin, laki siitä	40
vuorotyössä toimivien, niiden järjestely	120
Väestönsuojelulautakunnan ohjesääntö	31
Väkijuomaliikkeen kunnallisen tarkastajan johtosääntö	66
Yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain muutos ..	51, 140
Ylityökorvaukset, viranhaltijat, jotka eivät ole oikeutettuja niihin	83

Helsingin kaupungin Säädoskokoelmassa ilmestyneiden
säädösten aakkosellinen hakemisto on painettuna kirjan vii-
meisillä sivuilla.

1. ERÄIDEN KAUPUNGIN MATKUSTUSSÄÄNNÖN MUKAAN SUORITETTAVIEN KORVAUSTEN VAHVISTAMINEN.

Kaupunginhallituksen päätös tammikuun 7 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1958:70)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä vahvistaa kaupungin viranhaltijain omistamien moottoriajoneuvojen käytöstä virkatehtävissä suoritettavat korvaukset seuraavan suuruisiksi:

a) oman auton käytöstä virkatehtävissä maksetaan korvausta kunkin kalenterivuoden aikana ajetulta

5 000 ensimmäiseltä kilometriltä	25	mk/km,	
5 000 seuraavalta	"	20	"
5 000	"	18	" sekä
seuraavilta kilometreiltä	16:50	"	

Joulu-, tammi-, helmi- ja maaliskuun aikana suoritetusta ajosta maksetaan kilometrikorvaus yhdellä markalla korotettuna.

b) oman moottoripyörän käytöstä virkatehtävissä maksetaan kunkin kalenterivuoden aikana ajetulta

5 000 ensimmäiseltä kilometriltä	7	mk/km,	
10 000 seuraavalta	"	5	" sekä
seuraavilta kilometreiltä	4	"	

c) oman moottoripolkupyörän käytöstä virkatehtävissä maksetaan kilometrimäärästä riippumatta 3:50 mk/km.

2. HELSINGIN KAUPUNGINHALLITUKSEN JOHTOSÄÄNNÖN MUUTOS.

Kaupunginvaltuuston vahvistama tammikuun 13 p:nä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1958:46 ja 1959:47)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä muuttaa 26. 3. 1958 vahvistetun ja 15. 4. 1959 muutetun kaupunginhallituksen johtosäännön 5 §:n 2 momentin seuraavasti:

5 §.

 Apulaiskaupunginjohtajat esittelevät kaupunginhallituksen jaostoille toimialaansa kuuluvat asiat, ellei kaupunginhallituksen yleisjaosto ole antanut tätä tehtävää kaupunginsihteerille tai asianomaiselle apulaiskaupunginsihteerille. Kaupunginjohtajan toimialaan kuuluvat asiat esittelee kaupunginhallituksen jaostoille kaupunginsihteerillä. Veroasioissa toimivat esittelijöinä kaupunginhallituksen jaostoissa kaupunginhallituksen määräämät kunnanasiiamiehet. Kaupunginhallitus voi kuitenkin määrätä muunkin sopivan henkilön esittelemään kaupunginhallituksen jaostoissa veronhuojennusta koskevia asioita.

**3. ERÄIDEN NIKKILÄN JA HESPERIAN SAIRAALOIHIN
PERUSTETTUJEN UUSIEN LÄÄKÄRINVIRKOJEN PALKKAUK-
SEN JÄRJESTELY.**

Kaupunginvaltuuston päätös tammikuun 13 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1958:54 ja 1959:156)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä:

1) että alempana mainittujen 1. 1. 1960 alkaen perustettujen lää-
kärinvirkojen haltijoille suoritetaan samasta ajankohdasta lukien toistai-
seksi palkkaluokkien mukaisesti määritettyä palkkiota, mikä lasketaan
ottamalla huomioon myöskin asianomaisen saamat ikälisät, seuraavasti:

Nikkilän sairaalan 34. palkkaluokkaan kuuluvalla ylilääkärille
40. ja 34. palkkaluokkien,

Nikkilän sairaalan 32. palkkaluokkaan kuuluvalla apulaisylilääkä-
rille 38. ja 32. palkkaluokkien, ja

Nikkilän sairaalan kahdelle 29. palkkaluokkaan kuuluvalla osas-
tolääkärille 35. ja 29. palkkaluokkien erotus ja

2) että Hesperian sairaalan 29. palkkaluokkaan kuuluvan sisätai-
tien apulaisylilääkärin viran haltijalle suoritetaan saamatta jäävien toi-
menpidepalkkioiden korvauksena neljän palkkaluokan suuruinen palkkio
kaupunginvaltuuston 26. 3. 1958 vahvistamien sairaalalääkärien palkkaus-
määräysten 7) kohdan mukaisesti.

4. PANKKITALLETUSTEN KÄYTTÄMINEN KAUPUNGIN SAAMISTEN VAKUUTENA.

Kaupunginhallituksen päätös tammikuun 14 p:ltä 1960.

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä, että tehtäessä kaupungin puolesta sopimuksia, joiden noudattamisen vakuudeksi kaupunki saa pantiksi rahalaitosten antamia saamistodistuksia, on noudatettava seuraavia ohjeita:

Vakuudeksi voidaan hyväksyä rahalaitosten talletustilien talletustodistukset sekä säästötilien säästökirjat, mutta ei karttuvan talletustilin vastakirjoja.

Panttauksesta on tehtävä kirjallinen panttaussopimus joko erikseen tai asianomaiseen sopimukseen tai velkakirjaan ja on panttauksen kohteena oleva saamistodistus aina luovutettava pantinsaajana olevan kaupungin viraston tai laitoksen haltuun.

Tapahtuneesta panttauksesta on kaikissa tapauksissa ilmoitettava asianomaiselle rahalaitokselle huomioon ottaen erityisesti, että Postisäästöpankin säästötilin säästökirjan panttauksesta on kirjallisesti ilmoitettava Postisäästöpankin pääkonttorille.

Säästöpankkien säästötilien vastakirjoja panttina vastaan otettaessa on vastakirja ja sillä oleva saatava panttaussitoumuksessa siirrettävä kaupungille.

Ilmoitettaessa panttauksesta asianomaiselle rahalaitokselle on siltä vaadittava todistus siitä, että rahalaitos on tietoinen panttauksesta ja sitoutuu säilyttämään pantatut varat ensi sijassa kaupungin lukuun siihen saakka kunnes kaupunki ilmoittaa panttauksen lakkaamisesta, minkä lisäksi rahalaitokselta on otettava sitoumus siitä, että se luopuu kuittausoikeudestaan tilinomistajaa vastaan.

Talletustodistusta pantiksi vastaanotettaessa on se ja sillä oleva saatava panttaussopimuksessa siirrettävä kaupungille samoin kuin säästöpankin säästötilin vastakirjaa pantattaessa.

Alkuperäinen panttaussopimus jää asianomaiselle virastolle tai laitokselle, jonka on huolehdittava panttauksen hoidosta. Jäljennös panttaussitoumuksesta sekä pankilta hankituista edellä mainituista sitoumuksista on yhdessä panttauksen kohteena olevan saamistodistuksen kanssa toimitettava rahatoimistoon tai asianomaiseen kassa- ja tiliosastoon säilytettäväksi.

Rahatoimisto sekä kassa- ja tiliosastot ovat velvolliset huolellisesti säilyttämään vastaanottamansa saamistodistukset ja muut asiakirjat sekä pitämään niistä kirjaa ja merkityttämään saamistodistuksiin niille kertyneet korot.

Aikaisemmin kaupungin haltuun otetut rahalaitosten saamistodistusvakuudet on saatettava edellä annettujen ohjeiden mukaisiksi sikäli kuin tämä aikoinaan tehtyjen panttaussopimusten mukaan on mahdollista.

**5. ASETUS ERÄIDEN POLIISITOIMIEN PERUSTAMISESTA,
MUUTTAMISESTA TAI LAKKAUTTAMISESTA.**

Annettu tammikuun 15 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 10/60)

Eduskunnan myönnettyä tarkoitukseen tarvittavat varat perustetaan, muutetaan tai lakkautetaan sisäasiainministerin esittelystä seuraavat peruspalkkaiset toimet:

P e r u s t e t a a n :

Kaupunkien poliisilaitoksiin:

Helsingin poliisilaitokseen yksi 23 palkkausluokkaan kuuluva liikennetoimiston johtajan apulaisen toimi, kaksi ylemmän palkkausluokan 1 luokan kanslistin tointa, kolme apulaiskanslistin tointa, kolme 1 luokan kirjurin tointa, viisi 2 luokan kirjurin tointa, kaksi ylikonstaapelin tointa, viisi vanhemman konstaapelin tointa ja viisi nuoremman konstaapelin tointa;

-----

6. LAKI AMMATINVALINNANOHJAUkseSTA.

Annettu tammikuun 22 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 43/60)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §. Valtio harjoittaa ammatinvalinnanohjausta auttaakseen yksilöä ratkaisemaan hänen ammatinvalintaansa ja hänen ammatilliseen kehitykseensä liittyviä kysymyksiä. Ammatinvalinnanohjauksen johto ja valvonta kuuluu työvoima-asioita hoitavalle ministeriölle.

Invaliidien ja muiden vajaatyökykyisten ammatinvalinnanohjaus, jota vajaatyökykyisten huoltoa suorittavat laitokset ja järjestöt harjoittavat, on kuitenkin sosiaaliministeriön valvonnan alainen, ja voidaan siitä tarkemmin säätää asetuksella.

Ammatinvalinnanohjauksessa on otettava huomioon ohjattavan omat henkilökohtaiset edellytykset ja eri työalojen tarjoamat mahdollisuudet.

Ohjaustoiminta ei saa rajoittaa ohjattavan vapautta valita työalaansa tai elämäntehtävänsä.

Ammatinvalinnanohjaus on maksutonta.

2 §. Ammatinvalinnanohjausta hoitavan viranomaisen tehtävänä on:

1) huolehtia työaloja koskevan tiedotus- ja valistustoiminnan järjestämisestä ja antaa tietoja eri työalojen vaatimuksista, niille valmistumisesta sekä niiden tarjoamista sijoittumis- ja edistymismahdollisuuksista;

2) auttaa ohjattavaa selvittämään soveltuvuutensa ja muut henkilökohtaiset edellytyksensä eri työaloille ja antaa hänelle ammatinvalintaa, koulutuksen suunnittelua tai ammatin vaihtoa koskevia ohjeita;

3) edistää ohjattujen ammatinvalinnanohjauksen perusteella tekemien ammatillisten suunnitelmien toteuttamista ja tässä tarkoituksessa myös huolehtia ohjausta saaneen nuorison työnvälityksestä; sekä

4) seurata ohjausta saaneiden kehitystä heidän valitsemallaan työalalla ja antaa jatkuvaa ohjausta heidän ammatillisen menestymisensä helpottamiseksi ja turvaamiseksi, kunnes asianomaisen voidaan katsoa pysyvästi sijoittuneen työalalleen.

3 §. Työvoima-asioita hoitavan ministeriön apuna ammatinvalinnanohjausta koskevissa asioissa toimii valtioneuvoston asettama ammatinvalinnanohjausneuvosto, jonka puheenjohtajana on kouluhallituksen pääjohtaja. Jäsenten ja varajäsenten tulee edustaa toiselta puolen opetustointa, toiselta puolen työvoimaviranomaisia ja työmarkkinaosapuolia sekä sosiaalihallintoa. Jäsenten enemmistön tulee olla kouluviranomaisia,

Ministeriön tulee ennen asian ratkaisua pyytää lausunto ammatinvalinnanohjausneuvostolta ammatinvalinnanohjauksen toimeenpano- ja kehittämissuunnitelmia ja niihin liittyviä yleisohjeita sekä koulunuorison ammatinvalinnanohjausta ja -ohjausaineistoa sekä ammatinvalinnanohjaa-

kehittämissuunnitelmia ja niihin liittyviä yleisohjeita sekä koulunuorison ammatinvalinnanohjausta ja -ohjausaineistoa sekä ammatinvalinnanohjaajien koulutusta ja 8 §:ssä tarkoitettuja toimilupakysymyksiä koskevista asioista.

4 §. Valtion työvoima-asiain hallinnolle tämän lain mukaan kuuluviin tehtäviin alueellisesta suorittamisesta huolehtivat työvoimapiireittäin ammatinvalinnanohjauksen piiritoimistot.

Ammatinvalinnanohjauksen piiritoimiston johdon ja valvonnan alaisena toimii piirin alueella tarpeellinen määrä paikallisia ammatinvalinnanohjauselimisiä ja asiamiehiä. Koulussa suoritettavia ammatinvalinnanohjaustehtäviä varten otetaan yhdysopettajaksi joku koulun opettajista.

Paikallisen ohjauselimien perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä asiamiehen asettamisesta päättää tulo- ja menoarvion rajoissa työvoima-asioita hoitava ministeriö.

Ammatinvalinnanohjauksen piiritoimistoon ja paikalliseen ammatinvalinnanohjauselimeen voidaan perustaa toimistopäällikön, piiritarkastajan, vanhemman ja nuoremman ohjaajan, nuorisotyönvälittäjän, kanslistin, vahtimestarin, konekirjoittajan ja kanslia-apulaisen peruspalkkaisia virkoja ja toimia sekä tarpeellinen määrä ylimääräisiä ja tilapäisiä toimia.

5 §. Piiritoimiston avuksi alueellisen ja paikallisen ammatinvalinnanohjaustoiminnan suunnittelemista ja kehittämistä koskevissa asioissa voidaan asettaa neuvottelukunta siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Neuvottelukunnan puheenjohtajan tulee edustaa yleistä koulutointa sekä jäsenten ja varajäsenten toiselta puolen opetustointia, toiselta puolen työvoimaviranomaisia ja työmarkkinaosapuolia. Jäsenten enemmistön tulee olla kouluviranomaisia.

6 §. Koulunuorison ammatinvalinnanohjaus on pantava toimeen ammatinvalinnanohjaus- ja kouluviranomaisten kiinteänä yhteistyönä.

Kouluviranomaisten tulee yhdessä ammatinvalinnanohjausviranomaisten kanssa ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin edellytysten luomiseksi koulunuorison suunnitelmalliselle valmentamiselle ammatinvalintaan siten kuin asetuksella erikseen säädetään.

Edellisessä momentissa tarkoitettu valmentaminen toimitetaan oppilaitoksissa niistä kulloinkin voimassa olevien säännösten määräämässä järjestyksessä.

Oppilaitosten tulee antaa ammatinvalinnanohjausviranomaisille ohjaustyössä tarvittavia tietoja oppilaista siten kuin asetuksella säädetään.

7 §. Mitä tässä laissa on ammatinvalinnanohjauksesta säädetty, ei koske alan tieteellistä tutkimustyötä eikä sellaisten soveltuvuuskokeiden suorittamista, jotka liittyvät oppilaitosten oppilasvalintaan, työnantajien suorittamaan henkilökuntansa valintaan tai muussa kuin ammatinvalinnan ohjaustarkoituksessa suoritettavaan psykologiseen neuvontaan.

8 §. Ilman työvoima-asioita hoitavan ministeriön toimilupaa älköön kukaan korvausta vastaan harjoittako ammatinvalinnanohjausta älköönkään siihen kuuluvia osatehtäviä.

Toimilupa myönnetään enintään viideksi vuodeksi kerrallaan ja on siinä mainittava ne ehdot, joilla toimintaa saadaan harjoittaa.

9 §. Joka luvattomasti harjoittaa tämän lain alaista toimintaa, rangaistakoon vähintään viidelläkymmenellä päiväsakolla.

Jos toimintaa harjoitetaan ammattimaisesti taikka jos asianhaarat muutoin ovat raskauttavat, rangaistakoon siitä vähintään sadalla päiväsakolla tai enintään yhden vuoden vankeudella.

10 §. Ammatinvalinnanohjaustyössä saatuja ohjattavaa koskevia yksityisluontoisia tietoja älköön ilmaista sivullisille.

11 §. Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

12 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1961.

Tämän lain voimaan tullessa toiminnassa olevat kunnalliset ammatinvalinnanohjauselimet muutetaan valtion ammatinvalinnanohjauselimiksi työvoima-asioita hoitavan ministeriön määräämässä järjestyksessä.

Kunnallisen ammatinvalinnanohjauselimien viran haltijalla, joka on virassa lain voimaan tullessa ja siirretään tämän lain edellyttämään valtion virkaan tai toimeen, on ikälisiin ja eläkkeeseen nähden oikeus lukea hyväkseen se aika, jonka hän on ollut kunnan palveluksessa, niin kuin hän olisi ollut vastaavan ajan valtion palveluksessa.

7. LASTENSUOJELUVIRASTON ALAISISSA LAITOKSISSA TOIMIVILLE KANSAKOULUNOPETTAJILLE SUORITETTAVA LISÄPALKKA.

Kaupunginvaltuuston päätös tammikuun 27 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1955:105 ja 146)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, että lastensuojelulautakunnan alaisissa lasten- ja nuorisonhuoltolaitoksissa työskenteleville sellaisille kansakoulunopettajille, jotka lastensuojelulautakunnan määräyksestä suorittavat laitosten ohjesäännön 15 §:n 2. kappaleen perusteella koulutoimeen kuulumattomia tehtäviä, saadaan 1. 8. 1958 lukien toistaiseksi suorittaa lisäpalkkana näistä erityistehtävistä kaupungin viranhaltijain 25. ja 24. palkkaluokkien välinen erotus seuraavasti:

erotus maksetaan siitä riippumatta, minkä palkkausjärjestelmän mukaan edellä tarkoitetuille viranhaltijoille suoritetaan palkkaus kansakoulunopettajien tehtävistä, ja

erotusta suoritettaessa otetaan mahdolliset ikälisät huomioon kaupungin virkasäännön mukaisesti.

8. HELSINGIN KAUPUNGIN LASTENSUOJELULAUTAKUNNAN ALAISTEN VAJAAMIELISLAITOSTEN OHJESÄÄNTÖ.

Sosiaaliministeriön vahvistama tammikuun 30 p:nä 1960.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä tammikuun 13 p:nä 1960)

Vajaamielislaitosten johtokunta, sen alaiset
laitokset ja viranhaltijat.

I luku.

Yleiset määräykset.

1 §. Lastensuojelulautakunnan toimialaan kuuluvaa vajaamielishuoltoa varten Helsingin kaupunki ylläpitää vajaamielislain 5 §:n 2 kappaaleessa tarkoitettuna vajaamielislaitoksina, sen mukaan kuin niiden perustamisesta on päätetty, hoito-, opetus- ja työkoteja sekä vajaamielisten päivähuoltoja, joihin kuuluvat hoito-, askartelu- ja työosastot sekä vajaamieliskoulu. Näitä laitoksia valvoo vajaamielislaitosten johtokunta.

Huollettavien tutkimuksen ja ryhmittelyn sekä johtavien hoito-periaatteiden osalta hoito-, opetus- ja työkodit ovat Rinnekodin alaisia.

2 §. Vajaamielislain edellyttämän laitoshuollon tarpeessa olevat vajaamieliset sijoitetaan paitsi keskuslaitoksiin 1 §:ssä mainittuihin vajaamielislaitoksiin. Näiden laitosten tarkoituksena on antaa kasvatuksellisten ja lääkinällisten periaatteiden mukaisesti hoitoa, kasvatusta ja opetusta sekä järjestää työtoimintaa vajaamielislaisissa tarkoitetuille laitokseen otetuille vajaamielisille.

II luku.

Vajaamielislaitosten johtokunta.

3 §. Vajaamielislaitosten johtokuntana toimii Helsingin kaupungin sosiaaliohjessa mainittu vajaamielishuoltojaosto, jonka kokouspanosta sanotussa säännössä tarkemmin määrätään.

4 §. Johtokunnan tulee sen lisäksi, mitä laissa ja asetuksessa sekä muualla tässä ohjesäännössä on säädetty ja määrätty:

1) seurata vajaamielishuollon alalla tapahtuvaa kehitystä ja toimia 1 §:ssä mainittujen laitosten toiminnan pitämiseksi ajan tasalla, edistää niiden tarkoituksien saavuttamista, joita varten laitokset on perustettu, sekä koettaa herättää yleisössä ymmärtämystä vajaamielishuoltoja ja vajaamielisten huoltolaitosten toimintaa kohtaan;

2) valvoa, että laitosten toiminnassa ja niihin otettavien huollettavien hoidossa noudatetaan kasvatuksellisia ja lääkinällisiä periaatteita;

3) valvoa, että laitoksia hoidetaan järkevän taloudenpidon ja vajaamielishuollon yleisten periaatteiden mukaisesti ja tässä tarkoituksessa nimenomaan valvoa määrärahojen käyttöä sekä rakennusten ja muun omaisuuden hoitoa;

4) valmistella ja tehdä lastensuojelulautakunnalle tarpeellisia ehdotuksia laitosten toiminnan kehittämiseksi, rakennusten rakentamiseksi ja korjaamiseksi, ohjesäännön muuttamiseksi, virkojen perustamiseksi ja muiksi sellaisiksi laitoksen toiminnan kannalta tärkeiksi toimenpiteiksi, jotka kuuluvat lastensuojelulautakunnan päätettäviin;

5) tehdä vuosittain lastensuojelulautakunnalle ehdotus alaisten- sa laitosten talousarvioksi;

6) antaa vuosittain lastensuojelulautakunnalle kertomus edellisen vuoden toiminnastaan sekä valtion viranomaisille määräysten mukaiset tilastolliset ja muut tiedot;

7) huolehtia siitä, että sosiaaliministeriöltä haetaan säädetyssä määräajassa ja asianmukaisessa järjestyksessä laitoksille se valtionapu, johon ne lain mukaan ovat oikeutetut, sekä siitä, että sosiaaliministeriölle tehdään tilitys siten kuin siitä on säädetty;

8) päättää huollettavien ottamisesta laitoksiin ja sieltä poistamisesta voimassa olevien säännösten, sosiaaliministeriön ohjeiden ja tämän ohjesäännön puitteissa;

9) tehdä lastensuojelulautakunnalle esitys laitosten johtajien vaalista;

10) valita sekä irtisanoa ja erottaa laitosten muut viranhaltijat;

11) huolehtia siitä, että laitoksissa on riittävä ja tarpeellisen pätevyyden omaava henkilökunta sekä tehdä siitä aiheutuvia esityksiä lastensuojelulautakunnalle;

12) valvoa henkilökunnan toimintaa ja edistää yhteisymmärryksen ylläpitämistä laitoksissa sekä toimia suotuisien työolojen aikaansaamiseksi henkilökunnalle;

13) hyväksyä alaistensa laitosten työjärjestykset, opetussuunnitelmat ja perhehoito-ohjeet; sekä

14) käsitellä muut laitoksia, niiden huollettavia ja viranhaltijoita koskevat asiat, jotka tämän ohjesäännön ja Helsingin kaupungin sosiaaliohjesäännön mukaan eivät kuulu muulle hallintoelimelle.

5 §. Johtokunta kokoontuu puheenjohtajansa kutsusta. Kokous on päätösvaltainen, kun vähintään kolme sen jäsenistä on saapuvilla.

6 §. Kutsu johtokunnan kokouksiin on kirjallisesti annettava jäsenille viimeistään kolme päivää ennen kokousta, kokouspäivä mukaan luetuina. Kiireellisissä tapauksissa voidaan johtokunta kuitenkin kutsua kokoukseen mainittua määräaikaan noudattamatta.

Kokouksuunon tulee sisältyä esityslista kokouksessa käsiteltävistä asioista päätösehdotuksineen.

Asia, jota ei ole ehditty esityslistaan merkitä, voidaan, jos se on kiireellinen, ottaa kokouksessa käsiteltäväksi.

7 §. Pöytäkirjan pitämisestä ja tarkistamisesta on voimassa, mitä kunnallisten hallintoelinten pöytäkirjoista yleensä on säädetty.

8 §. Johtokunnan kokouksessa toimii esittelijänä ja sihteerinä lastenhuoltotoimiston päällikkö tai varamieheksi tehtävään määrätty viranhaltija.

Toimistopäällikön tehtävänä on valmistella johtokunnan toimialaan kuuluvia asioita ja panna täytäntöön sen päätökset, mikäli täytäntöönpano erityisten määräysten tai päätösten mukaan ei ole muun viranhaltijan asiana.

9 §. Johtokunnan kokouksissa ovat kaupunginhallituksen edustaja, lastensuojelulautakunnan puheenjohtaja ja lastensuojelun toimitusjohtaja oikeutetut olemaan saapuvilla, ja on heillä oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekoon, elleivät he samalla ole johtokunnan jäseniä.

Jokainen johtokunnan alaisen laitoksen viranhaltija sekä lastensuojelulautakunnan lääkäri on velvollinen johtokunnan puheenjohtajan tai esittelijän kutsusta saapumaan johtokunnan kokoukseen.

10 §. Johtokunnan käsittelemä asia on, jos sen puheenjohtaja tai jäsen tahoi lastensuojelulautakunnan puheenjohtaja taikka lastensuojelun toimitusjohtaja sitä vaatii, alistettava lastensuojelulautakunnan ratkaistavaksi.

Jos edellisessä kappaleessa mainittu puheenjohtaja tai jäsen taikka lastensuojelun toimitusjohtaja tahtoo käyttää alistusoikeuttaan, tulee hänen viimeistään toisena päivänä päätöksen tekemisestä ilmoittaa siitä asianomaiselle pöytäkirjan pitäjälle, jonka on viipymättä huolehdittava siitä, että päätöksen täytäntöönpano alistettavalta osaltaan keskeytetään, kunnes lastensuojelulautakunta on asian ratkaissut ja ratkaisunsa johtokunnalle ilmoittanut.

11 §. Päätöksiin nähden, jotka saatetaan alistaa kaupunginhallituksen tutkittavaksi, on johtokunnan noudatettava, mitä kunnallislaissa on säädetty ja kaupunginhallituksen ohjesäännössä määrätty.

III luku.

Vajaamielislaitosten henkilökunta.

12 §. Laitosten viranhaltijaksi otettakoon ainoastaan sellainen henkilö, joka lääkärintodistuksella osoittaa olevansa terveydellisesti vaaraton laitoksen muille asukkaille.

Laitosten henkilökuntaa otettaessa on kiinnitettävä huomiota asianomaisen soveltuvuuteen vajaamielishuollon alalle.

Henkilökuntaan kuuluvan edellytetään olevan mieleltään tasapainoisen sekä käytökseltään nuhteettoman.

Milloin käy ilmeiseksi, ettei henkilökuntaan kuuluva täytä jokin näistä ehdoista tai on muuten sopimaton virkaansa, päättää asianomainen elin toimenpiteistä, joihin asiassa on ryhdyttävä.

13 §. Vajaamielislaitoksen henkilökuntaan kuuluvan on tunnollisesti täytettävä tehtävänsä, kohdeltava huollettavia ymmärtämyksellä ja pyrittävä omalta osaltaan ylläpitämään hyvää yhteishenkeä henkilökunnan kesken.

14 §. Vajaamielislaitoksessa tulee olla johtaja ja vastuunalainen lääkäri sekä tarpeen mukaan apulaisjohtaja, opettajia, sosiaalihuoltaja, ohjaajia, osastonhoitajia, hoitajia, lastenhoitajia ja muuta henkilökuntaa sen mukaan kuin kaupunginvaltuuston vahvistamassa talousarviossa sitä varten on varoja osoitettu.

15 §. Vajaamielislaitoksen johtajalta ja apulaisjohtajalta vaaditaan kansakoulunopettajan, sairaanhoitajan, laitoshuollon linjalla suoritettu sosiaalihuoltajan tutkinto, vajaamielishoitajan tai lastentarhanopettajan tahi muu soveltuva koulutus, riippuen laitoksen toiminnan laadusta, sekä käytännöllistä perehtyneisyyttä vajaamielishuoltoon.

Laitosten vastuunalaiselta lääkäriltä vaaditaan hermo- ja mielitautien erikoislääkärin pätevyys ja perehtyneisyyttä lastenpsykiatria.

16 §. Muulta henkilökunnalta vaaditaan seuraava pätevyys: opettajalta, laitoksen toiminnasta riippuen, kansakoulunopettajan pätevyys tai lastentarhanopettajan tai vajaamielisopettajan koulutus tai kasvattajaopiston kurssi taikka muu vastaava koulutus sekä puolen vuoden kokemus vajaamielisten opetustyöstä; sosiaalihuoltajalta sosiaalihuoltajan tai sosiaalihoitajan tahi muu vastaava koulutus; osastonhoitajalta hoito-osastolla sairaanhoitajan tai vajaamielishoitajan koulutus ja muilla osastoilla huollettavien kehitystasosta riippuen vaihtoehtoisesti kansakoulunopettajan, laitoslajan sosiaalihuoltajan, vajaamielisopettajan tai lastentarhanopettajan tutkinto sekä käytännöllistä perehtyneisyyttä vajaamielishuoltoon; ohjaajalta, tehtävistä riippuen, vajaamielishoitajan koulutus tai muu vastaava pätevyys taikka työosastolla osaston työohjelmaan kuuluvan alan ammattikoulutus; hoitajalta ja lastenhoitajalta vajaamielishoitajan tai lastenhoitajan tahi muu vastaava koulutus sekä muilta viranhaltijoilta riittävät tiedot ja taidot sekä tarpeellinen kokemus työalallaan.

17 §. Vajaamielislaitoksen johtajan tulee sen lisäksi, mitä vajaamielislaisissa ja asetuksessa sekä muualla tässä ohjesäännössä on säädetty ja määrätty:

- 1) johtaa ja valvoo laitoksen ja sen henkilökunnan toimintaa; seurata alan kehitystä ja työskennellä laitoksen ja sen työmuotojen kehittämiseksi sekä hyvän yhteistoiminnan ja yhteisymmärryksen ylläpitämiseksi henkilökunnan kesken;
- 2) tehdä johtokunnalle tämän ohjesäännön 4 §:n 1)-6) kohdissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin liittyviä esityksiä ja ehdotuksia;
- 3) ottaa ja erottaa laitoksen työ sopimussuhteessa oleva henkilökunta;
- 4) tarkoin seurata vajaamielislaitoksen osastojen toimintaa sekä valvoo, että annettu hoito, opetus ja kasvatus on asianmukaisesti järjestetty ja hyvin hoidettu;
- 5) valmistella yhteistoiminnassa henkilökunnan kanssa ja johtokunnalle esittää laitoksen toiminta- ja opetussuunnitelmat;
- 6) huolehtia siitä, että laitoksessa järjestetään henkilökunnan yhteisiä neuvotteluja vajaamielisten huoltoa ja laitoksen toimintaa koskevista kysymyksistä ja tarpeen mukaan muutakin toimintaa henkilökunnan ammattitietojen ja -taitojen kehittämiseksi; sekä
- 7) hoitaa kaupungin virka-, tili- ja muiden vastaavien sääntöjen mukaan hänelle laitoksen esimiehenä kuuluvat tai hänelle tässä asemassa määrätty tehtävät.

18 §. Johtajan on mahdollisuuksien mukaan seurattava laitoksesta poistetun vajaamielisen olosuhteita, avustettava häntä työpaikan saamisessa ja tarvittaessa tehtävä lastenhuollontarkastajalle esitys vajaamielisvalvojan määräämisestä ja muutoinkin huollon järjestämisestä vajaamieliselle.

19 §. Opetuskodin ja vajaamieliskoulun opettajan tulee:

- 1) hoitaa tämän ohjesäännön sekä johtokunnan ja johtajan ohjeiden mukaan yhtä ryhmää tai luokkaa sekä pitää päiväkirjaa ja luetteloa ryhmänsä tai luokkansa huollettavista;
- 2) huolehtia, pyrkien hyvään yhteistyöhön kotien kanssa, oppilaiden kasvatuksesta ja käytöksestä laitoksessa ja mahdollisuuksien mu-

kaan laitoksen ulkopuolellakin;

3) tarkastaa ja tarpeen mukaan korjata ja arvostella oppilaiden työt;

4) noudattaa opetuksessa hyväksytytä opetussuunnitelmaa ja johtajan antamia ohjeita;

5) antaa johtajalle ja johtokunnalle näiden tarvitsemat luettelot ja tiedot ryhmänsä tai luokkansa oppilaista;

6) huolehtia mahdollisuuden mukaan laitoksen toisenkin opettajan tehtävistä, milloin tämä on estynyt opetusta antamasta eikä muuta sijaista kohtuudella saada, kuitenkin enintään kahtenatoista työpäivänä kerrallaan;

7) huolehtia oppilaiden välituntivalvonnasta, ulkoilusta ja retkeilystä;

8) valvoa oppilaiden ruokailua ja sen yhteydessä ohjata heitä hyviin pöytätapoihin; sekä

9) ottaa osaa laitoksen opettajien ja vanhempien kokouksiin.

20 §. Mitä edellisessä pykälässä on sanottu opettajasta, on soveltuvin osin voimassa myös ohjaajasta tai muusta opetusta antavasta henkilöstä.

21 §. Laitosten viranhaltijain tehtävistä määrätään tarkemmin kaupunginvaltuuston vahvistettavassa lastensuojelulautakunnan alaisten viranhaltijain johtosäännössä.

22 §. Vajaamielislaitosten viranhaltijoista valitsee virkojen oltua virkasäännön määräämässä järjestyksessä haettavina johtajan ja vastuunalaisen lääkärin lastensuojelulautakunta sekä muut viranhaltijat johonkin.

Johtajan ja vastuunalaisen lääkärin vaali on alistettava sosiaaliministeriön vahvistettavaksi.

23 §. Henkilökuntaan kuuluvan on pidettävä salassa, mitä hän tehtävässään on saanut tietää, ellei jonkin erityisen seikan ilmoittaminen ole tarpeen vajaamielisen tai yleisen edun kannalta.

24 §. Viranhaltijain oikeuksista ja velvollisuuksista määrätään tarkemmin kaupungin viranhaltijain virkasäännössä.

IV luku.

Huollettavien ottaminen vajaamielislaitokseen.

25 §. Vajaamielislaitokseen voidaan ottaa sellainen vajaamielislain 1 §:ssä tarkoitettu henkilö, jolle laitoksessa voidaan antaa hänen huollontarvettaan vastaavaa huoltoa. Vajaamielinen voidaan ottaa laitokseen myös hänen huollontarpeensa tutkimista varten.

26 §. Vajaamielisen ottamisesta vajaamielislaitokseen päättää johtokunta laitoksen vastuunalaisen lääkärin annettua asiassa kirjallisen lausunnon.

Kiireellisissä tapauksissa esittelijä päättää sijoituksesta. Päätös on kuitenkin ilmoitettava ja pöytäkirjaan merkittävä seuraavassa johtokunnan kokouksessa hyväksymistä varten.

27 §. Määrättäessä huollettavien laitokseen otton järjestystä on huomiota kiinnitettävä vajaamielisen huollon tarpeeseen sekä sosiaalisiin näkökohtiin.

28 §. Ennen laitokseen sijoittamista on huollettava toimitettava lääkärin tarkastettavaksi. Ellei tarkastusta ennakolta voida suorittaa, on se tehtävä ensi tilassa sijoituksen tapahduttua. Kuitenkin on tarkastus toimitettava ennen laitokseen ottoa, mikäli on pelättävissä, että huollettava sairastaa tarttuvaa tautia.

V luku.

Terveydenhuolto ja sairaanhoito laitoksissa.

29 §. Vajaamielislaitosten vastuunalaisen lääkärin tehtävänä on sen lisäksi, mitä laissa ja asetuksessa sekä muualla tässä ohjesäännössä on säädetty tai määrätty:

1) huolehtia siitä, että laitosten terveyden- ja sairaanhoito on asianmukaisesti ja voimassa olevien säännösten sekä annettujen ohjeiden ja määräysten mukaan järjestetty;

2) johtaa laitoksen tutkimus- ja tarkkailutyötä, tutkia laitokseen saapuvat huollettavat ja antaa tarvittaessa lausuntonsa laitoshuollon antamista, huollettavien ryhmittelyä ja huollon lopettamista koskevissa asioissa;

3) antaa ohjeita huollettavien käsittelystä käytöshäiriöiden satuessa;

4) tehdä tarvittaessa esitys laitoksesta poistettavan vajaamielisen sterilisoimiseksi; sekä

5) osallistua henkilökunnan ammattitietojen ja -taitojen kehittämiseen tähtäävään opetustyöhön sekä huollettavien vanhempiin kohdistuvaan valistustoimintaan.

30 §. Lastensuojelulautakunnan lääkäri valvoo, ellei siitä ole toisin määrätty, vajaamielislaitosten hygieniää ja huollettavien terveydenhuoltoa sekä suorittaa vähintään kerran vuodessa kaikkien huollettavien tarkastuksen.

Lääkärien tehtävistä ja työnjaosta määrätään tarkemmin johtosäännössä.

31 §. Laitoksessa sattuneet sairaustapaukset ja tapaturmat on viipymättä ilmoitettava ja saatettava hoitoon vastuunalaisen lääkärin antamien ohjeiden mukaan. Lääkehoito on lääkärin määrättävä. Lääkkeiden jakelussa ja säilyttämisessä on noudatettava lääkintäviranomaisten ja lääkärin antamia määräyksiä ja ohjeita.

Asianmukaisesta hampaiden hoidosta on huolehdittava.

32 §. Lääkärin on johtajan esityksestä tai, milloin hän itse arvelee syytä olevan, käyntinsä yhteydessä tarkastettava henkilökuntaan kuuluva tai laitoksessa tilapäisestikin työskentelevä henkilö, ja on tämän alistuttava tarkastukseen sekä noudatettava lääkärin antamia ohjeita.

33 §. Laitoksessa tulee olla tarpeelliset ensiapu- ja sairaanhoitovälineet sekä mikäli mahdollista erityinen sairashuone.

34 §. Perhehoitoon sijoitettavan samoin kuin laitoksesta poistuvan huollettavan terveydentila on tällöin tarkastettava ja tarkastuksesta tehtävä merkinnät hoitokertomukseen.

VI luku.

Vajaamielisten tutkimus, ryhmittely, hoito ja kasvatus.

35 §. Huollettavat on toimitettava ennen laitokseen sijoittamista psy-

kiatriseen tutkimukseen sosiaalilääkärin toimistoon, kasvatuseuvolaan, sielullisesti sairaiden huoltotoimistoon tai psykiatrisen sairaalan poliklinikkaan. Tarvittaessa voidaan huollettava myös sijoittaa tutkimusta varten keskuslaitokseen tai sairaalaan. Ellei tutkimusta voida ennakolta suorittaa, on se tehtävä ensi tilassa laitokseen sijoittamisen tapahduttua. Tutkimukseen tulee liittyä myös huollettavan kotiolojen selvittäminen.

Sijoituksessa ja ryhmityksessä on erityisesti otettava huomioon huollettavien kehitystaso ja huollontarve.

36 §. Laitoksen olosuhteiden on oltava sellaiset, että ne tukevat huollettavien viihtyisyyttä ja suotuisaa kehittymistä. Hoito ja kasvatustarve on pyrittävä saamaan yksilölliseksi. Huollettavia on kohdeltava ystävällisesti, eikä heitä ole lupa henkilökohtaisesti häpäistä eikä ruumiillisesti kurittaa.

Huollettavat on harkiten ryhmiteltävä kehitystasonsa, yksilöllisten tarpeittensa ja kasvatuksellisten näkökohtien mukaan.

Huollettavien yksityisessä ja yhteisessä käytössä tulee olla heidän kehitystasoonsa ja harrastuksiinsa soveltuvat leikki-, urheilu-, askartelu- ja työskentelyvälineet.

Erityishoitoa ja -kasvatusta varten on laitokseen tarvittaessa hankittava siihen soveltuvat tutkimus- ja hoitovälineet.

37 §. Laitos voi huollettaviaan varten järjestää myös kesäsiirtola-toimintaa.

38 §. Osastot on järjestettävä kukin tarkoituksensa vaatimalla tavalla. Kullekin osastolle on laadittava sille soveltuva päivä- ja työjärjestys sekä opetusosastolle opetussuunnitelma.

39 §. Huollettavan ravinnon laatu ja määrä sekä ruokailu on järjestettävä lääkärin antamien ohjeiden mukaan.

Vaatetuksen on oltava yksilöllinen ja vuodenaajan mukainen.

40 §. Huollettavan terveydentilaa ja henkistä kehitystä on tarkoin seurattava. Huollettavista tehdyistä huomioista on tehtävä muistiinpanoja annettujen ohjeiden mukaisesti.

41 §. Huollettavaa on totutettava sosiaalisiin tapoihin ja hänen voimiansa ja kykyjensä mukaiseen omatoimisuuteen. Häntä on pyrittävä kasvattamaan siveelliseen elämäntapaan, rehellisyyteen, avuliaisuuteen ja ahkeruuteen.

42 §. Milloin huollettava ei sopeudu laitoksen elämään tai hänen kehityksensä on siten estynyt tai häiriintynyt, ettei hänen saamansa hoito ja kasvatustarve näy hänelle soveltuvan, on johtajan ilmoitettava asiasta lastenhuollontarkastajalle tai laitoksen vastuunalaiselle lääkärille.

43 §. Huollettaville on heidän ikänsä ja kykyjensä mukaan järjestettävä kasvatuksellisesti suunniteltua ja johdettua askartelua, kouluopetusta ja työtoimintaa.

Avutonta ja liikuntakyvyttöntäkin huollettavaa on autettava ja totutettava omatoimisuuteen.

44 §. Askartelussa käytetään soveltuvin osin lastentarhojen ja koulujen käsityöopetuksen yleisiä työmuotoja ja -menetelmiä.

Kouluopetuksessa noudatetaan oppilaiden yksilöllisiä edellytyksiä vastaavia, havainnollisuuteen perustuvia opetusmenetelmiä ja pyritään heidän mahdollisuuksiensa mukaan sovellettuihin opetustavoitteisiin.

Huollettavien työtoiminta on järjestettävä heidän voimiensa ja kykyjensä mukaisesti pitäen silmällä heidän totuttamistaan ja opettamistaan kehittävään ja sosiaalista sopeutumista edistävään työhön.

45 §. Huollettaville voidaan hyvän käytöksen ja hyvien työ- tai muiden suoritusten perusteella antaa utteruusrahaa tai palkkaa, milloin se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi. Utteruusrahan ja palkan antamisesta päättää johtaja johtokunnan antamien ohjeiden mukaan.

Huollettavan rahat, mikäli nämä eivät ole hänen omassa hallussaan, talletetaan laitoksen toimesta luotettavaan rahalaitokseen.

46 §. Huollettavien auttamiseksi ja onnettomuuksien välttämiseksi henkilökunnan on huolellisesti seurattava ja valvottava heitä sekä osastolla että ulkosalla. Luvattomasta poistumisesta ja viipymisestä laitoksen ulkopuolella yli sovitun ajan on viipymättä ilmoitettava osaston esimiehelle ja, jos karkaamista tai onnettomuutta on syytä epäillä, laitoksen johtajalle.

47 §. Huollettavaan älköön sovellettako muuta pakkoa kuin mitä hänelle annettava hoito tai hänen ympäristönsä turvallisuus välttämättä vaatii.

Käytöshäiriön sattua on siitä ilmoitettava asianomaisen osaston esimiehelle. Käytöshäiriön hoidossa on noudatettava vastuun alaisen lääkärin antamia ohjeita.

48 §. Huollettavan vanhempia on pyrittävä auttamaan niiden vaikeuksien voittamisessa, joita huollettavan vajaamielisyys ja hoito laitoksessa aiheuttavat. Laitoksen on koetettava vanhemmissa herättää, ylläpitää ja vahvistaa myönteistä mielenkiintoa ja kiintymystä huollettavaan sekä hänen huollontarpeensa ymmärtämistä. Huollettavan yhteyksiä hänen omaisiinsa on pyrittävä ylläpitämään ja edistämään.

VII luku.

Hoito- ja opetus- ja työkodit.

49 §. Hoitokodin tarkoituksena on antaa lääkinnällistä ja kasvatuksellista hoitoa sielullisesti tai ruumiillisesti erityisen avuttomille, monivammaisille tai muuten vaikeasti hoidettaville vajaamielisille.

Opetuskodin tarkoituksena on kasvatuksellisesti tarkoituksenmukaisen opetuksen ja hoidon antaminen lähinnä kehitys- ja tottumiskykyisille vajaamielisille.

Työkodin tarkoituksena on kasvatuksellisesti tarkoituksenmukaisen, kehittävän työopetuksen ja hoidon antaminen työkykyisille tai työhön totutettaville vajaamielisille.

50 §. Huollettavan henkilökohtaisesta samoin kuin hänen pito- ja vuodevaatteittensa sekä ympäristönsä puhtaudesta on tarkoin huolehdittava.

Makuuhuoneiden ja päivätilojen riittävästä tuuletuksesta, ilmanvaihdesta ja lämpimyydestä on pidettävä huolta.

51 §. Huollettavalle on mahdollisuuksien mukaan varattava tilaisuus käynteihin omaistensa luona tai muihin vierailuihin laitoksen ulkopuolella. Näihin käynteihin antaa luvan lastenhuollontarkastaja, ellei asian ratkaisua ole luovutettu laitoksen johtajalle.

Huollettavat voivat laitoksessa ja sen alueella tavata omaisiaan ja tuttaviaan johtajan määrääminä vierailuajoina sekä johtajan erityisellä luvalla muulloinkin.

Tapaamiskielto voidaan kuitenkin antaa lääkärin määräyksestä tarttuvien tautien ehkäisemiseksi.

52 §. Jos vierailija on laitoksessa käynnillään tuottanut häiriötä tai vaaraa huollettavan hoidolle tai laitoksen järjestykselle sekä milloin on vakavia syitä tällaista epäillä, johtaja voi rajoittaa vierailuja sekä kieltääkin ne määrääjäksi tai kokonaan. Tällaisesta kiellosta on johtajan ilmoitettava lastenhuollontarkastajalle, jolla on myös valta antaa tällainen kieltö.

53 §. Huollettavan poistamisesta hoito-, opetus- tai työkodista päättää vajaanmielislaitosten johtokunta laitoksen lääkärin annettua asiasta kirjallisen lausunnon. Kiireellisissä tapauksissa päättää asiasta esittelijä, jolloin johtokunnan tulee seuraavassa kokouksessaan hyväksyä toimenpide.

54 §. Ennen kuin laitoshuollon lopettamisesta päätetään, on vajaanmielisen kotioloista ja vastaisesta huollosta hankittava selvitys.

55 §. Hoito-, opetus- ja työkodista poistuva vajaanmielinen saakoon vapaan matkan määräraikkaansa ja johtokunnan vahvistaman vaatuserän.

56 §. Laitoksen entinen huollettava saakoon laitoksesta siellä tilapäisesti vieraillessaan johtajan harkinnan mukaan vapaan asunnon ja ruoan.

57 §. Opetus- ja työkodit voivat tarpeen mukaan järjestää perhehoitoa sellaisille huollettaville, joille sen katsotaan soveltuvan.

Perhehoidon järjestelystä ja valvonnasta annetaan määräykset perhehoitosäännössä, jonka lastensuojelulautakunta hyväksyy ja sosiaaliministeriö vahvistaa.

VIII luku.

Päivähuollot.

58 §. Päivähuollolan tarkoituksena on järjestää päivähuoltona kasvatuksellisten ja lääkinnällisten periaatteiden mukaista hoitoa, askartelua, opetusta ja työtoimintaa vajaanmielislaiissa tarkoitetuille päivähuoltolään otetuille vajaanmielislille sekä muutoinkin tukea päivähuoltolään otettujen kotihoitoa ja kasvatusta.

59 §. Päivähuollolassa on hoito-, askartelu- ja työosastot. Päivähuollolana toimii myös vajaanmieliskoulu.

Hoito-osaston tarkoituksena on antaa päivähoitoa sielullisesti ja ruumiillisesti avuttomille vajaanmielislille.

Askarteluosaston tarkoituksena on kehittävän askartelun järjestäminen kehitys- tai tottumisikäisille vajaanmielislille.

Vajaanmieliskouluun tarkoituksena on kasvatuksellisesti tarkoituksenmukaisen opetuksen ja hoidon antaminen lähinnä kehitys- ja tottumisikäisille vajaanmielislille.

Työosaston tarkoituksena on kasvatuksellisesti tarkoituksenmukaisen kehittävän työopetuksen ja hoidon antaminen tai sopivan ansiotyön järjestäminen työikäisille tai työhön totutettaville vajaanmielislille.

60 §. Hoito- ja askarteluosastoille otetaan neljän, poikkeustapauksissa kolmen, ja kuudentoista ikävuođen välillä olevia vajaanmielislisiä lapsia arkipäivisin hoidettaviksi ja kasvatettaviksi.

Vajaanmieliskouluun otetaan seitsemän ja kahdeksantoista ikävuođen välillä olevia vajaanmielislisiä.

Työosastolle otetaan lähinnä 16 vuotta täyttäneitä vajaanmielislisiä.

Osastot toimivat puolipäivä- tai kokopäiväosastoina. Puolipäivä-

väosasto toimii lähinnä kansakoulujen lukukausia seuraten vähintään 200 päivää vuodessa, kokopäiväosasto tarpeen mukaan koko vuoden.

Varsinaista opetusta voidaan antaa enintään neljä tuntia päivässä.

Opetustunteja ja työjaksoja on tarvittaessa lyhennettävä tai keskeytettävä oppilaitten kehitystason ja kestokyvyn mukaan.

61 §. Vajaamieliskoulun opettajan työ- ja opetusvelvollisuus käsittää opetusryhmien kehitystasosta riippuen 30-36 tuntia viikossa, joista varsinaisia opetustunteja 24 tuntia viikossa.

62 §. Uudet huollettavat on pyrittävä ottamaan päivähuoltolaan toimikauden alkaessa. Mikäli tilaa on, otetaan uusia huollettavia myös toimikauden aikana.

63 §. Hoito, kasvatusta ja opetus päivähuoltoloissa on helsinkiläisille huollettaville maksuton. Työosastolla voidaan kuitenkin periä johtokunnan määräämä ateriamaaksu. Vähävaraisten perheiden huollettaville voidaan myöntää vaateavustuksia.

Harkinnan mukaan järjestetään huollettaville vapaa kuljetus päivähuoltolaan ja sieltä kotiin.

64 §. Huollettavat jaetaan kehitystason ja kasvatuksellisten näkökohtien perusteella ryhmiin, osastoihin tai luokkiin, joihin saa kuulua enintään viisitoista huollettavaa.

Johtajan tulee johtajatoimensa ohella hoitaa yhtä opetusryhmää, osastoa tai luokkaa, ellei johtokunta ole häntä siitä osittain tai kokonaan vapauttanut.

65 §. Yhteistyötä huollettavien omaisten kanssa ylläpidetään neuvottelemalla heidän kanssaan huollettavien hoitoa ja kasvatusta koskevista kysymyksistä, käymällä tarvittaessa huollettavien kodeissa sekä järjestämällä neuvottelutilaisuuksia ja omaisten kokouksia.

66 §. Hoito- ja askarteluosaston päiväjärjestyksessä tulee leikin ja työn, vapaan askartelun ja levon vaihdella sopivalla tavalla huollettavien iän, kehitystason ja voimien mukaan.

Huollettavat on johdatettava tutustumaan ympäröivään elämään sekä totutettava hyviin tapoihin ja omatoimisuuteen.

Päiväjärjestykseen tulee sisältyä ulkoilua, ateriointia ja kokopäiväosastoilla myöskin lepoaika.

67 §. Vajaamieliskoululla tulee olla johtokunnan hyväksymä opetussuunnitelma.

Opetuksessa noudatetaan oppilaiden yksilöllisiä edellytyksiä vastaavia, havainnollisuuteen perustuvia opetusmenetelmiä ja pyritään siinä oppilaiden mahdollisuuksien mukaan sovellettuihin opetustavoitteisiin. Opetuksella tulee olla käytännölliseen elämään valmistava luonne.

Toimintaohjelmaan tulee opetuksen ohella sisältyä leikkiä ja vapaata askartelua, kotitaloustoimia, käsitöitä sekä retkeilyä ja ulkoilua.

68 §. Lasten edistymisestä voidaan lukukausien päättyessä antaa todistus.

69 §. Työosaston työskentelymuotoina voivat olla kankaiden ja mattojen kudonta, yksinkertaiset käsityöt, parsimis-, paikkaus- ja kotitaloustyöt, vaatteiden pesu, patjatytöt, puu-, harja- ja korityöt, yksinkertaiset maalaukset ja metallityöt, sekä muut vastaavanlaiset toimintamuodot.

70 §. Työosasto toimii koko vuoden, mutta voidaan sulkea henkilökunnan vuosiloman ajaksi. Työosaston päivittäinen toiminta-aika on vähintään kuusi ja enintään kahdeksan tuntia.

71 §. Työ, jonka huollettava tekee työosastolla ollessaan, jää päivähuoltolan hyväksi.

72 §. Huollettavia on pyrittävä mahdollisuuksien mukaan sijoittamaan työpaikkoihin päivähuoltolan ulkopuolelle. Tarpeen mukaan heitä on päivähuoltolan taholta jatkuvasti autettava sopeutumaan ansiotyöhön ja tuettava pyrkimään omatoimisiksi.

IX luku.

Erinäisiä määräyksiä.

73 §. Laitokseen otetuista vajaamielisistä on pidettävä sosiaaliministeriön hyväksymää luetteloa.

74 §. Tarkastuksia varten tulee laitoksissa olla erityinen päiväkirja.

75 §. Vajaamielislaki ja -asetus sekä tämä ohjesääntö ja niiden nojalla annetut johtosäännöt on pidettävä vajaamielislaitoksissa henkilökunnan nähtävinä.

---

9. ASETUS TYÖTTÖMYYSAVUSTUKSESTA ANNETUN ASETUKSEN SOVELTAMISAJAN PITENTÄMISESTÄ JA SEN MUUTTAMISESTA.

Annettu helmikuun 4 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 77/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1959:39)

Kululaitosten ja yleisten töiden ministerin esittelystä pitennetään työttömyysavustuksesta 20 päivänä maaliskuuta 1959 annetun asetuksen (127/59) soveltamisaikaa vuoden 1960 kesäkuun loppuun sekä muutetaan asetuksen 6 § näin kuuluvaksi:

6 §. Työttömyysavustusta saadaan vuoden 1960 aikana suorittaa samalle henkilölle kesäkuun loppuun saakka enintään 90 päivältä.

Työttömyysavustusta ei suoriteta sunnuntai- ja pyhäpäiviltä.

10. ASETUS KAAVOITUSMITTAUKSISTA JA KAAVOJEN POHJAKARTOISTA.

Annettu helmikuun 4 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 91/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1935:21, 1938:47 ja 1949:29)

Sisäasiainministerin esittelystä säädetään 16 päivänä elokuuta 1958 annetun rakennuslain (370/58) 126 §:n ja 151 §:n 1 momentin nojalla seuraavaa:

1 luku.

YLEISET SÄÄNNÖKSET.

1 §. Kaavoituksen on perustuttava sellaiseen pohjakarttaan, kuin tässä asetuksessa säädetään.

2 §. Kartoituksessa on valittava tarkoituksenmukaisin ja taloudellisin mittausmenetelmä sen mukaan, kuin mitattavalla alueella ja sen lähiseudulla mahdollisesti suoritettavat aikaisemmat kartoitukset, kartoituksen ja kaavoituksen tarkoitus, valmistettavan kartan mittakaava sekä kartoitettavan alueen topografia, laajuus ja luonne edellyttävät.

Kartoitusta älköön suoritettako sellaisella tavalla, jota oikeusturvan kannalta ei voida pitää riittävän tarkkana.

3 §. Mittayksikkönä on käytettävä pituutta mitattaessa metriä ja pinta-alaa mitattaessa hehtaaria tai neliometriä.

Kulman mittayksikkönä on käytettävä suoran kulman sadasosaa, uusastetta. Milloin erityisiä syitä on, saadaan mittayksikkönä käyttää myös suoran kulman yhdeksäskymmenesosaa, astetta.

Edellä 1 ja 2 momentissa mainittujen mittayksikköjen jakamisesta ja merkitsemisestä on säädetty erikseen.

4 §. Suorakulmaista koordinaatistoa käytettäessä on x-akselin positiivinen suunta pohjoinen ja y-akselin itä.

Suuntakulmat ovat x-akselin positiivisesta suunnasta myötöpäivään mitattuja kulmia.

2 luku.

MITTAUSTEKNILLISET SÄÄNNÖKSET.

Runkomittauksen yleiset määräykset.

5 §. Kartoitus on perustettava runkopisteisiin, joita ovat kiintopisteet ja tukipisteet. Kiintopisteitä ovat pysyvästi merkityt kolmio-, mo-

nikulmio- ja korkeuspisteet. Tukipisteitä ovat tilapäisesti merkityt tai valitut runkolinja-, korkeus- ja kuvapisteeet.

Kiintopisteiden mittaus on suoritettava siten, että kiintopisteverkkoa tarpeen vaatiessa voidaan tihentää ja laajentaa tässä asetuksessa säädetyllä mittaustarkkuudella.

6 §. Kolmio- ja monikulmiopisteiden koordinaatisto on liitettävä valtion kartastotöiden koordinaattijärjestelmään.

Jos kustannukset 1 momentissa tarkoitettua koordinaattijärjestelmän käyttämisestä muodostuvat kohtuuttoman suuriksi tai jos muita erityisiä syitä on, saadaan mittaus liittää valtion kiintopisteverkkoon yhdenkin pisteen avulla tai käyttää erilliskoordinaatistoa. Jollei pohjoisuuntaa tällöin voida määrittää tarkoituksenmukaisesti jo olemassa olevista kiintopisteistä, on se määritettävä tähtitieteellisesti.

7 §. Korkeusmittaus on liitettävä valtakunnan perusvaakitusverkkoon, jos alueella tai lähiseudulla on siihen kuuluvia korkeuskiintopisteitä.

Jollei mittausta kohtuullisin kustannuksin voida liittää valtakunnan perusvaakitusverkkoon, voidaan se perustaa keskimerenpintaan tai muuhun O-tasoon, jonka korkeus merenpinnasta on tunnettu tai voidaan arvioida saatavissa olevien tietojen perusteella.

8 §. Runkomittaus on kaupungin ja kauppalan alueella perustettava kolmiomittaukseen. Maalaiskunnan asemakaava-alueella ja rakennuskaava-alueella runkomittaus saadaan perustaa yksinomaan monikulmiopisteisiin, jollei mitattavan alueen muoto, laajuus, topografia ja luonne vaadi kolmiopisteverkkoa tai erillisiä kolmiopisteitä.

Runkopisteiden sijainti saadaan määrittää muullakin tavalla, mikäli mittauksessa saavutetaan tässä asetuksessa säädetty tarkkuus.

9 §. Ennen runkomittauksen suorittamista on tehtävä suunnitelma, josta on käytävä selville:

1) kolmiomittauksen osalta kolmioverkon sijainti ja muoto, sen liittäminen muuhun kolmioverkkoon, mahdollisen perusviivan sijainti ja mittaustapa, mittausten vaatimat rakennelmat sekä käytettävä koordinaatisto;

2) monikulmiomittauksen osalta monikulmiojonojen sijainti ja muoto samoin kuin monikulmiojonojen liittäminen kolmiopisteisiin ja lähialueiden runkopisteisiin; sekä

3) korkeusmittauksen perustaso, korkeuskiintopisteiden liittäminen korkeusmittauksen lähtöpisteisiin ja korkeuspisteverkon sijainti. Suunnitelmasta tulee myös ilmetä sen alueen likimääräiset rajat, jota varten runkopisteverkko on tarkoitettu, mittausten lähtöpisteet, mitattavien kiintopisteiden merkitsemistapa sekä mittausten ja laskutoimitusten suorittamistapa.

10 §. Mitatuista kiintopisteistä on laadittava pisteselytykset, joissa pisteet on selitetty selvästi ja yksikäsitteisesti. Pisteet on numeroitava, minkä lisäksi kolmiopisteille voidaan antaa nimet.

11 §. Kiintopisteen paikka on valittava ja piste merkittävä siten, että sitä voidaan mittauksissa vastaisuudessa helposti käyttää.

Kiintopiste on pysyvästi merkittävä metalliputkella, -pultilla tai muulla sen kaltaisella merkillä, joka on sijoitettava kallioon tai mahdollisimman hyvin paikoillaan pysyvään kiveen, rakenteeseen taikka betonikappaleeseen. Viijelysmaalla merkin yläpään on oltava muokkaussyvyyden alapuolella.

Kolmiopisteen sijainnin tarkistamista ja helppoa löytämistä varten pisteen läheisyyteen on sijoitettava pysyviä varamerkkejä, joiden sijainti kolmiopisteseen nähden on määritettävä ja ilmoitettava pisteselityksessä. Kolmiopisteet, joihin ei voida tehdä keskusmerkkiä, on mittauksin sidottava kolmeen pisteeseen, jotka on merkittävä siten, kuin kiintopisteen merkitsemisestä 2 momentissa on säädetty.

Monikulmiopisteen löytämistä varten on, mikäli mahdollista, määritettävä pisteen hakumitat, jotka on ilmoitettava pisteselityksessä. Monikulmiopiste saadaan tilapäistä tarvetta varten tai erityisistä syistä merkitä 2 momentista poikkeavalla tavalla.

Korkeuskiintopisteenä saadaan rakennuskaava-alueella käyttää myös monikulmiopistettä, joka on merkitty siten, kuin 2 momentissa säädetään.

Kolmiomittaus.

12 §. Kolmioverkko on suunniteltava sellaiseksi, että

1) mittaus voidaan suorittaa määrittämällä koko mitattavan alueen peittävä pääkolmioverkko sekä alemman luokan kolmioverkko, joka mitattavan alueen laajuudesta ja muodosta riippuen voi jakautua useampaan luokkaan;

2) kolmioiden muoto on mahdollisimman hyvä, alemman luokan kolmioverkkoon kuuluvat pisteet voidaan määrittää edullisesti ja siten, että kullakin pisteellä on vähintään yksi varmistava määrittäminen;

3) pisteet sijaitsevat mahdollisimman tasaisesti mitattavalla alueella ja siten, ettei kahden vierekkäisen kolmiopisteen välinen etäisyys yleensä ylitä kahta kilometriä;

4) mahdollinen perusviivan mittaus ja sen liittäminen kolmioverkkoon voidaan suorittaa tarkoituksenmukaisesti;

5) liitossivun sijainti verkossa on edullinen;

6) monikulmiomittaus voidaan edullisesti liittää kolmiopisteisiin; sekä

7) monikulmiomittauksen lähtösuunta voidaan yleensä jokaisessa kolmiopisteessä myöhemminkin luotettavasti ja edullisesti määrittää.

13 §. Perusviivan mittaus on suoritettava, milloin kolmioverkon liitossivun pituutta ei voida johtaa aikaisemmasta kolmiomittauksesta perussivusta säädetyllä tarkkuudella.

Kolmioverkon perussivun keskivirhe ei saa olla suurempi kuin $0.00002 s + 0.02$ metriä, kun s on perussivun pituus metreissä.

Perusviivan mittauksessa käytettävät mittanauhat on tarkistettava sekä ennen mittausta että sen jälkeen. Jos tarkistuksessa todetaan mittanauhan pituuden muuttuneen enemmän kuin 1:50 000, on perusviivan mittaus uusittava.

14 §. Kolmiomittauksen tuloksia laskettaessa on otettava huomioon määritettävissä olevat mittaustarkkuuteen vaikuttavat virheet. Yhden suunnan keskivirhe määritettynä tasoislaskusta

tai kaavasta $m = \sqrt{\frac{\sum w^2}{6n}}$, jossa w osoittaa kolmioiden sulkuvirhet-

tä ja n suljettujen kolmioiden lukua, ei pääkolmioverkossa saa ylittää kymmentä ussekuntia eikä alemman luokan kolmioverkossa kahtakymmentä ussekuntia.

Monikulmiomittaus.

- 15 §. Monikulmioverkko on suunniteltava sellaiseksi, että
- 1) monikulmiosivut eivät muutoin kuin erityisistä syistä ole 70 metriä lyhyempiä;
  - 2) monikulmiopisteitä voidaan tarkoituksenmukaisesti käyttää kartoituksessa ja asemakaavan tai rakennuskaavan maastoon merkitsemisessä; sekä
  - 3) monikulmiojonon pituus ei yleensä ole kahta kilometriä suurempi.

16 §. Monikulmiojonon sivujen ja kulmien mittaus on suoritettava siten, että riittävä tarkistus on mahdollinen ja että kaikki mittaustarkkuuteen vaikuttavat tekijät tulevat huomioon otetuiksi.

17 §. Monikulmiojonot jaetaan kahteen luokkaan. Ensimmäisen luokan jonoiksi luetaan kolmiopisteestä toiseen ja kolmiopisteestä solmupisteeseen kulkevat jonot samoin kuin solmupistejonot, jotka lähtevät ensimmäisen luokan monikulmiojonoista, mikäli solmupisteen määritysjonoihin kuuluu ainakin yksi kolmiopisteestä lähtevä jono. Ensimmäiseen luokkaan luetaan myös ainoastaan monikulmiomittauksella määritetyn runkoverkon ympärysjonot ja niihin sisältyvät solmupistejonot.

Jos ensimmäisen luokan monikulmioverkkoon liitetään uusia monikulmiojonoja, on ympärysjonoihin verrattavat uudet jonot solmupistejonoineen mitattava ensimmäisen luokan monikulmiojonoista säädeyllä tarkkuudella ja huomioon ottaen, mitä edellä 8 §:n 1 momentissa maalaiskunnan alueella suoritettavasta runkomittauksesta on säädetty.

Muut monikulmiojonot luetaan toiseen luokkaan.

18 §. Ensimmäisessä luokassa ei monikulmiosivun kahden korjatun pituusarvon erotus saa olla suurempi kuin $0.002 \sqrt{s}$ metriä eikä toisessa luokassa suurempi kuin $0.0035 \sqrt{s}$ metriä, kun s on monikulmiosivun pituus metreissä. Monikulmiojonon kulmien sulkuvirhe ei saa olla ensimmäisessä luokassa suurempi kuin $0.006 \sqrt{n}$ uusastetta eikä toisessa luokassa suurempi kuin $0.01 \sqrt{n}$ uusastetta, kun n on monikulmiojonossa mitattujen kulmien lukumäärä.

Tasoitetuilla kulmilla lasketun monikulmiojonon pistevirhe, f , laskettuna koordinaattisulkuvirheistä f_x ja f_y kaavalla $f = \sqrt{f_x^2 + f_y^2}$ ei saa olla ensimmäisessä luokassa suurempi kuin $0.006 \sqrt{S}$ metriä eikä toisessa luokassa suurempi kuin $0.01 \sqrt{S}$ metriä, kun S on monikulmiojonon pituus metreissä.

Erityisen vaikeissa maasto-olosuhteissa saavat monikulmiojonon sulkuvirheet kuitenkin ylittää edellä mainitut virherajat enintään 25 prosentilla. Tällaisia monikulmiojonoja ei mitattavalla alueella kuitenkaan saa olla enempää kuin kymmenesosa kaikkien jonojen yhteenlasketusta pituudesta.

Korkeuskiintopisteiden mittaus.

19 §. Korkeuskiintopisteverkko on suunniteltava siten, että korkeuskiintopisteet yleensä ovat rakennetulla alueella enintään 500 metrin ja rakentamattomalla alueella enintään 1 000 metrin etäisyydellä toisistaan.

20 §. Korkeuskiintopisteiden mittauksessa on vaakitusjonot suunniteltava tunnettujen kiintopisteiden väliin tai suljetuiksi renkaiksi. Korkeuskiintopisteiden vaakituksessa saa virhe olla kilometriä kohti enintään 0.01 metriä.

Yksityiskohtien mittaus.

21 §. Yksityiskohtien mittaus suoritetaan maasto- tai kuvamittauksena.

Valmistettavan kartan mittakaavan ollessa 1:2 000 tai suurempi on rajamerkit ja kartan mittakaavan ollessa 1:500 tai suurempi myös muut tärkeät, sijainniltaan tarkoin määriteltävät yksityiskohdat mitattava tarkkamittauksena niin, kuin siitä jäljempänä säädetään.

22 §. Kuvamittausta käytettäessä ilmakuvauksen on oltava tarkoitukseen soveltuva. Maastoon on ilmakuvausta varten näkyvästi merkittävä tarpeellinen määrä runkopisteitä ja kuvamittauksessa määritettävät rajamerkit.

23 §. Yksityiskohtien mittaus on perustettava kiintopisteisiin. Mittaus saadaan perustaa myös tukipisteisiin, joiden tarkkuus on sellainen, että pisteen sijainnin määrittymiset kahdella eri tavalla suoritettuina eivät toisistaan poikkea metreissä enempää kuin 0.00015 M, kun valmistettavan kartan mittakaava on 1:M.

24 §. Yksityiskohtien mittauksessa on kohteen, kartoituksen tarkoituksen ja valmistettavan kartan mittakaavan edellyttämällä tavalla ja tarkkuudella mitattava kaavoituksen kannalta tarpeellisiksi katsottavat yksityiskohdat, kuten

- 1) kiinteistöjen rajat rajamerkkeineen ja nautinta-alueet;
- 2) rakennukset, pysyvät rakennelmat ja teknilliset laitteet;
- 3) kadut, tiet ja polut sekä torit, katuaukiot, virkistys-, liikenne-, vaara- ja erityisiin tarpeisiin käytetyt alueet;
- 4) pellot, metsät, suot, kalliot, louhikot ja hietikot; sekä
- 5) vedet, ojat, lähteet ja kaivot.

25 §. Tarkkamittaus on suoritettava siten, että kahden pisteen välinen maastossa mitattu etäisyys ei poikkea sanottujen pisteiden koordinaateista lasketusta välimatkasta, milloin kartoitus suoritetaan tai sitä voidaan joutua käyttämään 1:500 mittakaavaisen kartan valmistamista varten, enempää kuin 0.1 + 0.0005 L metriä eikä, milloin kartoitus suoritetaan 1:1 000 tai 1:2 000 mittakaavaisen kartan valmistamista varten, enempää kuin 0.3 + 0.001 L metriä, kun L on pisteiden välinen etäisyys metreissä.

Vaikeissa maasto-olosuhteissa saa edellisessä momentissa tarkoitettu ero olla enintään kaksinkertainen. Tällaisia pisteitä älköön mitattavalla alueella kuitenkaan olko enempää kuin viisi prosenttia kaikkien tarkkamittauksella määritettyjen pisteiden lukumäärästä.

26 §. Korkeuksien mittaus on perustettava korkeuskiintopisteisiin.

Kuvamittauksessa käytettävien korkeustukipisteiden korkeusmittaus on suoritettava siten, etteivät niiden kahdella eri tavalla johdetut arvot poikkea toisistaan enempää kuin 0.1 metriä.

Maanpinnan muoto on esitettävä kartalla korkeuskäyrillä sekä tarpeen vaatiessa lisäksi erillisillä korkeusluvuilla. Milloin korkeuskäyrien pystyväli on yksi metri, käyrät on määritettävä sellaisella tarkkuudella, ettei käyrällä olevan pisteen korkeudessa oleva virhe ole suurempi kuin 0.4 + 2 tang v metriä, kun v on rinteen kaltevuus. Rikonnaisessa ja vaikeassa maastossa virhe saa olla kuitenkin kaksinkertainen. Käyriä kartalle määritettäessä maanpinnan tilapäiset samoin kuin kartan käytön kannalta merkityksettömät kohoumat ja painumat saadaan jättää kuvaamatta.

3 luku.

KARTAT.

27 §. Kaavoituksen pohjakartassa on maat ja maan kasvipeite, maanpinnan muoto, vedet, asutus, yhteydet, runkopisteet sekä nimistö esitettävä yleisen maastokartan kuvausperiaatteita noudattaen.

Pohjakartta on, sen mukaan kuin siitä erikseen on säädetty, laadittava mittakaavaan 1:500, 1:1 000, 1:2 000, 1:4 000, 1:5 000, 1:8 000, 1: 10 000 tai 1: 20 000.

Pohjakartan sijainti- ja kuvaustarkkuuden on oltava mittakaavan edellytyksiä vastaava.

28 §. Kartta on piirrettävä piirustus pohjalle, joka käyttöolosuhteet huomioon ottaen on mitanpitävä.

Piirustus pohjan on oltava piirustus-, korjailu- ja arkistointikelpoista ja on sille voitava kopioimalla tehdä lisäyksiä, minkä lisäksi alkuperäisen veroisten kaksoiskappaleiden valmistamisen tulee olla mahdollista.

29 §. Pohjakartan pohjapiirrokselta, korkeuskäyrästä ja kiinteistörajoista sekä kaavasta on valmistettava jokaisesta erillinen alkuperäispiirros. Tarpeen mukaan voidaan pohjapiirroksen alkuperäispiirrokseen yhdistää joko korkeuskäyrä- tai kiinteistörajapiirros taikka kummatkin sekä myös kaavan alkuperäispiirros.

Alkuperäispiirroksiin, milloin ne laaditaan eri piirustus pohjille, on käytettävä laadultaan samaa materiaalia ja on niihin tehtävä kohdistusmerkit.

30 §. Edellä 29 §:ssä tarkoitettujen alkuperäispiirrokset on laadittava noudattaen valtakunnan kartaston yleislehtijakoa.

Mittakaavoihin 1:4 000 ja 1:5 000 valmistettavien pohjakarttojen lehtijakona on käytettävä yleislehtijaon mittakaavaan 1:10 000 valmistetun kartan neljännessä.

Mittakaavaan 1:2 000 valmistettavan pohjakartan lehtirajat on sovitettava yleislehtijaon pohjana olevan suorakulmaisen koordinaatiston kilometrivivojen mukaan. Karttalehden käsittämä alue saa olla enintään kaksi neliökilometriä ja karttalehden mitat 594 x 1 050 tai 594 x 630 millimetriä, josta varsinainen kartta-ala vastaavasti on 500 x 1 000 tai 500 x 500 millimetriä.

Erityisistä syistä saadaan pohjakartan lehtijakona käyttää muutakin jakoa kuin mitä edellä on säädetty.

31 §. Kartalle on ennen piirtämistä pysyvästi merkittävä koordinaatistoa osoittavan yhden desimetrin sivuisen neliöverkon tai muun tarkoitukseen soveltuvan ruuduston kulmapisteet eli koordinaattiristit.

32 §. Sen lisäksi, mitä edellä on säädetty, on kartalle merkittävä:

1) kullekin karttalehdelle paikkakunnan nimi ja lehtijakomerkki, lehden sijainti valtakunnan kartaston lehtiäossa sekä kartan mittakaava, kartoitus- tai täydennyskartoitusvuosi, kartan laatija ja ainakin kahden koordinaattiristin koordinaattiluvut;

2) mittakaavan ollessa 1:5 000 tai suurempi sekä muille kartoille, mikäli kartan selvyys sen sallii, tonttien numerot ja tilojen rekisterinumerot;

3) kiintopisteiden numerot ja rakennuskaavaa varten valmistetussa kartassa myös rajamerkkien numerot, mikäli kartan mittakaava on 1:2 000 tai sitä suurempi taikka kartan selvyys sen muiden karttojen osalta sallii; sekä

4) kaavoitusta ja paikantamista varten tarpeellinen nimistö.

4 luku.

ASEMAKAAVAN JA RAKENNUSKAAVAN MERKITSEMINEN MAASTOON.

33 §. Asemakaavan ja rakennuskaavan merkitseminen maastoon eli paalutus on perustettava kiintopisteisiin tai niitä tarkkuudeltaan vastaaviin tukipisteisiin. Jollei aikaisemmin mitattuja pisteitä voida käyttää tai pisteitä on liian vähän, on paalutuksen yhteydessä mitattava tarpeellinen määrä siten valittuja uusia pisteitä, että niitä voidaan myöhemminkin edullisesti käyttää.

34 §. Paalutusmitat on määritettävä joko laskennallisesti tai, milloin se haitatta voi tapahtua, graafisesti.

Paalutettujen pisteiden sijainti on tarkistettava maastomittauksen avulla.

35 §. Paalutetut pisteet on merkittävä maastoon siten, kuin kaavoitusalueilla käytettävistä rajamerkeistä on erikseen säädetty. Merkkejä ei kuitenkaan varusteta numeroilla.

Käyrä viiva on merkittävä molemmista päistään sekä muulta osin niin monesta kohdasta, että viivan sijainti helposti voidaan todeta.

Milloin pisteen merkitseminen maastoon 1 momentissa tarkoitettulla tavalla tuottaa vaikeuksia tai pistettä osoittava merkki on omiaan aiheuttamaan kohtuutonta haittaa omaisuuden tavanomaiselle käyttämiselle, saadaan piste jättää merkitsemättä, jos sen sijainti muutoinkin on luotettavasti todettavissa.

36 §. Paalutus on suoritettava 25 §:n 1 momentissa tarkkamittauksesta säädettyllä tarkkuudella. Viereisten pisteiden etäisyys toisistaan on yleensä tarkistettava maastossa.

37 §. Paalutuksesta on laadittava kartta, johon tai jonka liitteeseen on merkittävä paalutetut pisteet, paalutuslinjat, sivujen pituudet, lopulliset paalutusmitat sekä käytettyjen kiintopisteiden koordinaatit.

5 luku.

KARTOITUSTÖIDEN VALVONTA.

38 §. Maanmittaushallitus valvoo ja ohjaa tämän asetuksen perusteella suoritettavia kartoituksia paitsi, milloin kartoitus toimitetaan kunnassa, jossa sitä valvoo ja siitä vastaa teknillisen korkeakoulun maanmittausosastolla diplomi-insinööriutukinnon suorittanut, kunnan palveluksessa oleva viranhaltija, joka on toiminut tutkintonsa suorittuaan kahden vuoden ajan maanmittausalalla ja siitä vähintään yhden vuoden ajan kaavoitusmittaustehtävissä.

39 §. Kartoituksesta, jota maanmittaushallitus valvoo, kartoituksen suorittajan on ennen työn aloittamista toimitettava maanmittaushallitukselle työsuunnitelma, jonka tulee sisältää selostus runkomittauksen ja yksityiskohtien mittauksen suorittamisesta sekä tiedot kartan laadusta, piirustus pohjasta, kartan lehtijaosta sekä mahdollisesti käytettävän kuvamittauksen suorittamistavasta.

40 §. Edellä 39 §:ssä tarkoitettu kartoitus on työn päätyttyä toimitettava maanmittaushallituksen tarkastettavaksi ja hyväksyttäväksi.

Samalla kun kartoitus toimitetaan hyväksyttäväksi, on maanmittaushallitukselle arkistointia ja virkakäyttöä varten luovutettava kartan alkuperäispiirrosten kaksoiskappaleet.

41 §. Kunnan toimesta suoritettavissa kartoituksissa laadittavat runkomittauksen mittauskirjat, koordinaattilaskut ja -luettelot, korkeuslaskut ja -luettelot, pisteselitykset, kolmio- ja korkeuspisteiden sekä monikulmiojonojen verkkopiirroksot ja työkertomukset on asianomaisen kunnan säilytettävä.

Milloin kartoitus on suoritettava maanmittaushallituksen valvonnan alaisena, on maanmittaushallitukselle, samalla kun kartoitus toimitetaan hyväksyttäväksi, luovutettava jäljennökset 1 momentissa tarkoitetuista asiakirjoista mittauskirjoja lukuun ottamatta.

42 §. Asemakaavaa, rakennuskaavaa tai tonttijakoa tai niiden muutosta älköön vahvistettako, ellei kartoitusta ole suoritettu tätä asetusta noudattaen tai jos kartoitus on siinä määrin vanhentunut, ettei sitä enää voida hyväksyä kaavoituksen perustaksi.

Kuitenkin voidaan vähäinen asemakaavan, rakennuskaavan tai tonttijaoon muutos vahvistaa vanhentuneesta pohjakartasta huolimatta, mikäli muutoksella ei voida katsoa olevan olennaista vaikutusta lähiympäristön kaavoitukseen tai tonttijakoihin.

Kartoituksen valvojan on kartalle tehtävällä merkinnällä todistettava, että kartta täyttää tämän asetuksen vaatimukset.

43 §. Vahvistaessaan muun kuin 42 §:ssä mainitun kaavan tai kaavan muutoksen viranomainen voi vaatia kartoituksesta tarpeelliseksi katsomansa selvityksen. Tällainen kaava tai sen muutos on jätettävä vahvistamatta, ellei käytetty pohjakartta ole tarkoitustaan vastaava.

44 §. Maanmittaushallituksella on oikeus antaa sen valvonnassa olevien kartoitusten osalta tätä asetusta täydentäviä, työn teknillistä suorittamistapaa koskevia määräyksiä ja ohjeita sekä toimittaa kartoitusten tarkastuksia.

45 §. Paalutuksen valvonnasta ja toimitusasiakirjojen säilyttämisestä olkoon soveltuvin kohdin voimassa, mitä edellä tässä luvussa on säädetty kartoitusten valvonnasta ja kartoitusasiakirjojen säilyttämisestä.

6 luku.

ERINÄISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ.

46 §. Sisäasiainministeriö voi antaa tarkempia ohjeita tämän asetuksen soveltamisesta ja on sillä erityisistä syistä oikeus määrätä, että tietyllä alueella saadaan käyttää tämän asetuksen säännöksistä poikkeavaa pohjakarttaa.

47 §. Ennen tämän asetuksen voimaantuloa suoritettuun tai aloitettuun kartoitukseen perustuva kaava tai tonttijako taikka niiden muutos saadaan tämän asetuksen säännösten estämättä vahvistaa, mikäli kartoitus on suoritettu silloin voimassa olleiden säännösten määräämällä tarkkuudella.

48 §. Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1960, ja sillä kumotaan asemakaavamittauksista 21 päivänä kesäkuuta 1935 annettu asetus (238/35) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

11. LIIKENNELAITOKSEN KÄYTTÖMAISUUS.

Kaupunginvaltuuston päätös helmikuun 10 p:ltä 1960.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä hyväksyä liikennelaitoksen käyttöomaisuuteen nähden seuraavat periaatteet:

1) Liikennelaitoksen talousarviossa ja siihen liittyvässä kirjanpidossa sekä tilinpäätöksessä ei 1. 1. 1961 lukien oteta käyttöomaisuuden korkoa huomioon menoeränä.

2) Liikennelaitoksen omakustannuslaskelmissa on kulloinkin laskettava korko kaikelle laitokseen sijoitetulle pääomalle samojen periaatteiden ja saman korkokannan mukaan kuin kaupungin muiden liikelaitosten osalta kulloinkin sovelletaan, ja tulee laitoksen tariffien hinnoittelemista varten kulloinkin laadittavien laskelmien perustua omakustannusperiaatteisiin.

3) Liikennelaitoksen talousarvion perusteluissa ja tilinpäätöksessä on erikseen mainittava, minkälainen laitoksen tulos olisi omakustannuslaskelmien mukaan seuraavasti: "Omakustannusperiaatteiden mukaan, jolloin käyttöomaisuuden korko laitokseen sijoitetulle pääomalle on laskettu (6) %:n mukaan, olisi laitoksen tulos mk."

12. MOOTTORIAJONEUVOJEN HUOLTO- JA JAKELUASEMAT.

Kaupunginvaltuuston päätös helmikuun 10 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1952:75)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, että vuokrattaessa kaupungin omistamaa maata huoltoasemia varten, jolloin aluetta saadaan käyttää sekä moottoriajoneuvojen huoltoon että moottoripolttoaineiden jakeluun, jakeluasemia varten, jolloin aluetta saadaan käyttää moottoripolttoaineiden jakeluun, kausiasemia varten, jolloin aluetta saadaan käyttää moottoripolttoaineiden jakeluun purjehduskauden aikana, ja jakelupylväitä varten, jolloin aluetta saadaan käyttää vain ennakolta määrätyn asiakaspiirin moottoripolttoaineiden jakelupaikkana, tai myönnettäessä oikeus jakelulaitteiden pitämiseen korjaamoa varten tai muuhun tarkoitukseen vuokratulla kaupungin omistamalla alueella vahvistetaan noudatettaviksi seuraavat periaatteet:

1) Kiinteistölautakunta vuokraa alueet huoltoasemia ja jakeluasemia varten huutokaupan perusteella vahvistettuaan alimman hyväksyttävän vuokramäärän, jota harkittaessa on kiinnitettävä huomiota mm. aseman laatuun, suuruuteen ja sijaintipaikkaan.

2) Huutokaupan perusteella vuokrattavan asema-alueen osalta on selvitettävä alueen suuruuden ja sijainnin ohella myöskin alueen käyttömahdollisuudet liikenteelliset ym. näkökohdat huomioon ottaen, niin että huutokauppatilaisuudessa voitaisiin mahdollisimman tarkoin ilmoittaa, montako jakelupylvästä asema-alueelle on vähintään sijoitettava sekä kuinka suuri ja mikä osa asema-alueesta saadaan käyttää asemarakennuksen rakentamiseen ja mikä on rakennettavien huoltopaikkojen minimilukumäärä sekä mikä on alueen suurin sallittu rakentamisoikeus.

3) Vuokraus voidaan kuitenkin suorittaa ilman huutokauppaa, mikäli sellaiselle vuokramiehelle, joka menettää vuokralle ottamansa entisen asema-alueen viranomaisten toimenpiteiden vuoksi vuokrauksen kestäessä, luovutetaan uusi alue vaihtosemaksi tai mikäli poikkeuksellisesti muu pakottava yleinen syy vaatii tällaista luovutusta. Näissä tapauksissa päättää vuokrauksesta ja vuokraehdoista kaupunginhallitus.

4) Alueet vuokrataan huoltoasemia varten kauintaan 25 vuoden ajaksi, jakeluasemia varten kauintaan 10 vuoden ajaksi ja kausiasemia varten purjehduskaudeksi kerrallaan. Jakelupylväitä varten vuokrataan alueet kauintaan 6 kuukauden irtisanomisajoin.

5) Entisellä vuokramiehellä on huoltoaseman ja jakeluaseman vuokra-ajan päätyttyä oikeus saada asemapaikka edelleen vuokra-alueena hallintaansa, mikäli kaupunki ei tarvitse aluetta muuhun tarkoitukseen tai mikäli kaupunki ei muistaisista katso voivansa luovuttaa aluetta entiselle vuokramiehelle.

6) Vuokrattaessa alue huoltoasemaa ja jakeluasemaa varren huutokaupan perusteella määräytyy vuokra tehdyn korkeimman tarjouksen mukaan.

7) Kiinteistölautakunnalla on oikeus harkintansa mukaan tarkistaa vuokrat vuokramiehen toimenpiteistä riippumattomien, liikevaihdon määrään vaikuttavien olosuhteiden muuttuessa. Tarkistus suoritetaan kaikkiin tämän jälkeen tehtäviin tai uusitaviin sopimuksiin nähden samanaikaisesti, ensimmäisen kerran 1. 1. 1965 ja sen jälkeen aina 5 vuoden väliajoin.

8) Jatkettaessa huoltoaseman ja jakeluaseman vuokrausta edellä olevan 5) kohdan mukaisesti määrätään vuokran suuruus ja muut vuokraehdot kulloinkin kiinteistölautakunnan harkinnan mukaan.

9) Vuokran suuruus on sidottava indeksiin samojen periaatteiden mukaan, joita kiinteistölautakunta yleensä noudattaa vuokrattaessa kaupungin omistamia tontteja ja alueita muihin tarkoituksiin.

10) Huutokaupan perusteella määräytyvä vuokra peritään huutokauppapäivästä alkaen.

11) Vuokramiehen on saatettava uusi huoltoasema jakelulaitteinen ja huoltotiloineen käyttökuntoon yhden vuoden kuluessa ja uusi jakeluasema jakelulaitteinen 6 kuukauden kuluessa vuokrauspäätöksen tekemisestä lukien. Kiinteistölautakunnalla on kuitenkin oikeus eri hakemuksesta myöntää tähän rakentamisvelvollisuuteen ja näihin määräaikoihin nähden poikkeuksia, mikäli erityiset syyt sellaista vaativat.

12) Huoltoaseman yhteyteen on, mikäli kiinteistölautakunta katsoo sen tarpeelliseksi, rakennettava yleisön käyttöön tarkoitettu käymälä, jonka tulee olla maksuttomasti käytettävissä aseman aukioloaikoina.

13) Kiinteistölautakunnalla on, mikäli sellainen osoittautuu tarpeelliseksi, kesken vuorokautakin oikeus määrätä, onko asema pidettävä yleisölle avoinna kaikkina vuorokauden aikoina tai määrättyinä aikoina vuorokaudesta.

14) Rakentamisessa on noudatettava kiinteistölautakunnan hyväksymiä ja maistraatin vahvistamia piirustuksia sekä asemien hoidossa näiden samoin kuin myös paloviranomaisten antamia määräyksiä.

15) Ennen I) ponnien b)-g) kohdissa mainittujen huoltoasemien sekä Mäkelänkadun, Teollisuuskadun ja Vääksyntien rajoittamalle alueelle suunniteltavan huoltoaseman vuokraamista on kiinteistölautakunnan hankittava metrotoimistolta selvitys kulloinkin kysymyksessä olevaa paikkaa ehkä koskevien metroväyläsuunnitelmien vaikutuksesta.

16) Vuokramiehen on suoritettava ja kustannettava vuokratun alueen osalta kadun kunnossa- ja puhtaanapito. Kaupungille pidätetään oikeus ottaa suorittaakseen katujen kunnossa- ja puhtaanapito kaupungin määräämää vuokramiehen suoritettavaa maksua vastaan.

17) Kaupungille varataan oikeus sijoittaa korvaukset tarpeellisia johtoja vuokratulle alueelle tai sen ylitse, jolloin vuokramiehellä kuitenkin on oikeus saada hänelle tällä tavoin ehkä aiheutuneesta suoranaisestä vahingosta kohtuullinen korvaus.

18) Kaupunki ei ole velvollinen huolehtimaan alueen kivistämisestä, tasoittamisesta eikä muistakaan niihin verrattavista tehtävistä eikä myöskään rakentamaan vesi-, viemäri-, sähkö- eikä kaasujohtoja alueelle.

19) Vuokramiehen tulee pitää alueella olevat rakennukset ja laitteet sekä alueen rakentamaton osa samoinkuin myös alueeseen kuuluvat katuosuudet kunnossa ja tässä suhteessa noudattaa kiinteistölautakunnan antamia määräyksiä.

20) Kiinteistölautakunnalla tai sen määräämillä henkilöillä on oikeus milloin tahansa toimittaa alueella katselmus, josta kuitenkin on, mikäli se voi hankaluudetta tapahtua, hyvässä ajoin sitä ennen ilmoitettava vuokramiehelle ja jossa hänen tai hänen edustajansa, mikäli mahdollista, tulee olla läsnä. Tällaisesta katselmuksesta, jossa tarkastetaan vuokratun alueen ja sillä olevien rakennusten kunto ja onko vuokrasopimuksen määräyksiä muutoin noudatettu, laaditaan katselmuspöytäkirja, jonka perusteella kiinteistölautakunta, mikäli tarkastus on aiheuttanut muistutuksia, määrää, minkä ajan kuluessa puutteellisuudet on korjattava. Tästä päätöksestä annetaan vuokramiehelle tieto.

21) Mikäli vuokramies rikkoo vuokrasopimuksen ehtoja, on hänen suoritettava kaupungille kiinteistölautakunnan kulloinkin määräämä enintään 100 000 mk:n suuruinen sopimussakko. Kuitenkin on kiinteistölautakunnalla, mikäli rikkomus on törkeää laatua, oikeus heti purkaa vuokrasopimus.

22) Vuokrattaessa alue kausiasemaa tai jakelupylväitä varten tai myönnettäessä oikeus jakelulaitteiden pitämiseen korjaamoa varten tai muuhun tarkoitukseen vuokratulla kaupungin omistamalla alueella tapahtuu vuokraus tai oikeuden myöntäminen soveltuvin osin noudattaen edellisissä kohdissa olevia periaatteita.

23) Mitä edellä on määrätty kiinteistölautakunnasta, koskee vastaavasti satamalautakuntaa, milloin sen hallinnossa olevia alueita vuokrataan edellä mainittuihin tarkoituksiin.

13. PALOLAITOKSEN JOHTOSÄÄNNÖN MUUTOS.

Kaupunginvaltuuston päätös helmikuun 10 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1954:93 ja 1958:124)

Kaupunginvaltuusto totesi mainittuna päivänä, että Korkeimman hallinto-oikeuden kumottua 26. 11. 1959 valtuuston 24. 9. 1958 tekemän päätöksen, jolla 3. 11. 1954 vahvistetun palolaitoksen johtosäännön 24 §:ään hyväksyttiin uusi, eräitä palkkioita koskeva 5. momentti, mainittu pykälä kuuluu seuraavasti:

24 §. Palopäällikön ja apulaispalopäällikön on suoritettava tavallista virkasäännön mukaista virantoimitusta 5 päivää viikossa ja lisäksi oltava nopeasti tavattavissa hälytysvalmiina joka toisena vuorokautena.

Palomestarien työaika käsittää 48 tunnin palvelusjakson, josta 24 tuntia varapäivystyspalvelusta ja 24 tuntia päivystyspalvelusta. Tätä jaksoa seuraa 48 tunnin vapaa-aika.

Paloinsinööri ja apulaispalomestari, muulloin kuin päivystyspalveluksessa ollessaan, palonehkäisyosaston henkilökunta ja talousosaston toimistohenkilökunta noudattavat virkasäännön 17 §:n 1 momentin mukaisia virka-aikaa.

Muun henkilökunnan virka-ajasta määrätään sisäpalvelussäännössä.

14. KAAVOITUSALUEIDEN JAKOLAKI.

Annettu helmikuun 20 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 101/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1931:20 ja 23)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku.

Yleisiä säännöksiä.

1 §. Tämä laki koskee kiinteistön muodostamista ja siihen liittyviä toimituksia kaupungissa, kauppalassa ja kaavoitusalueilla maalaiskunnassa.

2 §. Mitä tässä laissa on säädetty kaupungista ja sen viranomaisista, sovelletaan vastaavasti kauppalaan ja sen viranomaisiin. Samoin sovelletaan järjestysoikeuteen, mitä on säädetty maistraatista.

Mitä on säädetty kiinteistötuomarista, koskee kauppalassa ja kihlakunnanoikeuden tuomiopiiriin kuuluvassa kaupungissa tuomiokunnan tuomaria tai kihlakunnanoikeutta.

2 luku.

Maanmittaustoimitukset.

3 §. Tonttirekisteriin tai yleisten alueiden rekisteriin merkityllä kiinteistöllä kaupungissa ei saa suorittaa 14 päivänä joulukuuta 1951 annetussa jakolaissa (604/51) tarkoitettua maanmittaustoimitusta, lukuun ottamatta rajamerkin siirtämistä.

4 §. Jos asemakaava- tai rakennuskaava-alueella tilojen sijainti vaikeuttaa asemakaavan tai rakennuskaavan toteuttamista ja tästä johtuva haitta voidaan poistaa tai sitä vähentää toimittamalla pakollinen tilusvaihto tai uusjako, saadaan tällainen toimitus suorittaa, vaikkei jakolaisa säädettyjä edellytyksiä olisi olemassa.

Kun on pantu vireille 16 päivänä elokuuta 1958 annetussa rakennuslaissa (370/58) tarkoitettu lunastaminen, ei lunastettavaa aluetta saa ottaa tilusvaihtoon tai uusjakaan.

5 §. Uusjaossa voidaan tilojen omistajien suostumuksella erottaa, milloin siihen on erityistä syytä, tilojen yhteiseksi alue, joka on asemakaavassa määrätty rakennuslain 36 §:ssä tarkoitetuksi toriksi ja katuaukioksi, virkistysalueeksi, liikennealueeksi, vaara-alueeksi, erityisalueeksi tai vesialueeksi, niin myös alue, joka rakennuskaavassa on määrätty rakennuslain 96 §:ssä tarkoitetuksi yleiseksi alueeksi.

6 §. Pakollisessa tilusvaihdoissa ja uusjaossa ei saa, jollei siihen ole erityistä syytä tai jolleivät asianosaiset asiasta sovi, vaihtaa asemakaava-alueella rakennuskortteliin kuuluvaa maata tai katualueetta, sekä rakennuskaava-alueella rakennusmaata tai liikenneväyläksi tarkoitettua maata muunlaiseen maahan. Tilusvaihtoon pitää olla kiinnityksen haltijan kirjallinen suostumus ainoastaan silloin, kun vaihdettavaksi aiottu alueella sijaitsee arvokas rakennus tai muu siihen verrattava laite.

Pakollista tilusvaihtoa ja uusjakoa ei saa suorittaa siten, että seurauksena olisi rakennuksen tai muun siihen verrattavan laitteen siirtäminen, jolleivät siitä aiheutuvat kustannukset ole vähäisiä tai jollei ole tehty sopimusta taikka annettu sitoumusta kustannusten maksamisesta.

7 §. Tilusmäärästä, joka tilan tulisi tilusvaihdoissa saada luovuttamiensa tilusten sijaan, samoin kuin tilalle uusjaossa osittelun mukaan tulevasta tilusmäärästä voidaan korvata rahana sellainen osa, joka vastaa enintään 10 prosenttia tilan maatilusten jyvitysarvosta. Luovuttavan tilan omistajan myönnytyksellä ja kiinnityksen haltijan kirjallisella suostumuksella voidaan suurempikin osa tilalle tulevasta tilusmäärästä korvata rahana.

Niin ikään voidaan kunnan omistamalle tilalle antaa niin paljon tiluksia, että luovuttavalle tilalle rahana korvattava määrä nousee enintään 20 prosenttiin sen maatilusten jyvitysarvosta, mikäli on kysymys sellaisten tilusten jakamisesta kunnalle kuuluvalla tilalla, jotka kunta saisi lunastaa rakennuslain 50 §:n nojalla.

Milloin tilalle tulevasta tilusmäärästä on 2 momentin nojalla enemmän kuin 10 prosenttia sen kaikkien maatilusten jyvitysarvosta korvattava rahana, kunnan on talletettava tästä johtuva korvaus lääninhallitukseen tai sen hyväksymään rahalaitokseen kolmen kuukauden kuluessa toimituksen merkitsemisestä maarekisteriin. Velkojan oikeudesta talletettuun korvaukseen ja sen suorittamisesta on vastaavasti voimassa, mitä 42 §:ssä on säädetty talletetusta lunastushinnasta. Jos kunta on laiminlyönyt tallettamisen, se on velvollinen korvaamaan kiinnityksen haltijalle siitä aiheutuneen vahingon.

Kunta voi suorittaa 3 momentissa tarkoitettua korvauksen siihen oikeutetulle, mikäli kysymyksessä oleva tila on vapaa kiinnityksistä.

8 §. Jos toimitusmiehet suorittaessaan tilusvaihtoa tai uusjakoa katsovat, että alueelle vahvistettua asemakaavaa tai rakennuskaavaa taikka tonttijakoa olisi muutettava, toimitusinsinöörin on siitä ilmoitettava kunnallishallitukselle, milloin on kysymys asemakaavasta tai tonttijaoista, taikka lääninhallitukselle, milloin on kysymys rakennuskaavasta, sekä samalla mahdollisuuden mukaan tehtävä muutosehdotus. Kunnallishallituksen tai lääninhallituksen on kolmen kuukauden kuluessa tiedon tai ehdotuksen saamisesta ilmoitettava toimitusinsinöörille, onko asia antanut aihetta toimenpiteisiin.

9 §. Asemakaava- tai rakennuskaava-alueella voidaan vastoin asianosaisen tahtoa poistaa tai siirtää toiseen paikkaan maanmittaustoimituksessa perustettu rasite taikka perustaa poistetun sijaan uusi rasite, jos toimenpide edistää asemakaavan tai rakennuskaavan toteuttamista eikä siitä koidu kenellekään huomattavaa haittaa. Rasitteen poistamisesta tai siirtämisestä taikka uuden rasitteen perustamisesta aiheutuva haitta tai vahinko korvataan rahana.

Rasitteen poistamista tai siirtämistä ei kuitenkaan saa toimit-

taa, kun on pantu vireille sellainen rakennuslaissa tarkoitettu lunastaminen, joka voi koskea sanottua rasitetta.

10 §. Rakennuskorttelin sillä alueella, jolle tonttijako on vahvistettu (tonttijakoalue), voidaan maalaiskunnassa tontin osat lohkomisessa muodostaa yhdeksi tilaksi siinäkin tapauksessa, että ne kuuluvat eri kyliin. Uusi tila määrätään tällöin kuulumaan omana talonumerona siihen kylään, mihin sen sijaintinsa puolesta katsotaan sopivimmin kuuluvan.

11 §. Maalaiskunnan tonttijakoalueella lohkomisessa muodostettavalla tilalla, joka käsittää ainoastaan tonttijaon mukaisen tontin, ei ole osuutta tilojen yhteisiin alueisiin.

12 §. Maalaiskunnan tonttijakoalueella oleva rakennuslain 46 §:n 2 momentissa tarkoitettu tilojen yhteinen tie liitetään tilaan lohkomisessa, jossa tontin alue muodostetaan tilaksi. Jos tontin muu alue on jo ennestään muodostettu tilaksi, yhteinen tie liitetään siihen erityisessä maanmittaustoimituksessa. Tiedottamisesta ja muusta menettelystä toimituksessa sekä oikeudenkäynnistä on soveltuvin osin voimassa, mitä on säädetty lohkomisesta. Toimituksen suorittamiseen ei tarvita tilojen omistajien sopimusta eikä kiinnityksen haltijain suostumusta. Tilojen manttaaleja ei liittämisen johdosta muuteta.

13 §. Edellä 4 ja 9 §:ssä tarkoitettun maanmittaustoimituksen sekä rajakäynnin voi myös kunta panna vireille.

14 §. Pakollisen tilusvaihdon, uusjaon, rasitetoimituksen tai rajakäynnin toimituskustannukset voidaan siltä osalta, kuin toimituksen suorittamisen katsotaan olleen yleisen edun vaatima, määrätä kunnan suoritettaviksi.

15 §. Asemakaava-alueella rakennuskorttelissa tai rakennuskaava-alueella rakennusmaalla sijaitsevaan tilaan voidaan erityisessä maanmittaustoimituksessa siirtää määrätty alue toisesta tilasta taikka tilojen yhteinen alue tai sen osa, jos sellainen toimenpide edistää rakennuskorttelissa suunnitellun tai vahvistetun tonttijaon mukaisten tonttien tai rakennusmaalla tarkoituksenmukaisten rakennuspaikkojen muodostamista. Tilasta siirrettävä alue saa olla enintään puolet sen maatilusten kokonaisalasta.

Siirtoon vaaditaan tilojen omistajan suostumus. Mikäli tilat kuuluvat eri omistajille, on siirtämisen ehtona, että siitä on sovittu sillä tavoin kuin määräalan luovutuksesta on voimassa. Siirto voi tapahtua vain luovuttavaan tilaan vahvistetun kiinnityksen haltijan kirjallisella suostumuksella.

Mitä 2 momentissa on säädetty tilan alueen siirrosta, on vastaavasti voimassa myös silloin, kun tilaan siirretään tilojen yhteinen alue tai sen osa. Kiinnityksen haltijan kirjallisesta suostumuksesta on kuitenkin vastaavasti voimassa, mitä jakolain 182 §:n 3 momentissa on yhteisen alueen osalta säädetty.

Tässä pykälässä tarkoitettun maanmittaustoimituksen suhteen on, mikäli ei toisin ole säädetty, soveltuvin kohdin noudatettava, mitä lohkomisesta on voimassa.

16 §. Milloin tilusvaihdossa tai uusjaossa osa tilalle tulevasta tilusmäärästä 7 §:n mukaisesti korvataan rahana tai tilaan 15 §:n mukaisesti siirretään alue toisesta tilasta taikka tilojen yhteinen alue tai sen osa, on tilojen manttaalit muutettava, jollei rahana korvattavan tai siirrettävän alueen arvo ole vähäinen.

17 §. Asemakaava- tai rakennuskaava-alueella ei maanmittaustoimistusta saa suorittaa niin, että vaikeutetaan asemakaavan, rakennuskavaan tai tonttijaon toteuttamista taikka voimassa olevaan asemakaavaan perustuvan tonttijaon laatimista.

18 §. Tonttijakoalueella suoritettavassa, 4 §:ssä mainitussa tilusvaihdossa tai uusjaossa taikka 15 §:ssä mainitussa alueen siirtämisessä tilaan on rakennuskorttelissa tilan raja, milloin se ei jää vanhaan paikkaansa, mikäli mahdollista sijoitettava kulkemaan pitkin tonttijaon mukaisen tontin rajaa.

Muuta kuin 1 momentissa mainittua maanmittaustoimitusta kaupungin asemakaava-alueella ei saa, jollei 19 §:stä muuta johdu, tai maanmittaushallitus kaupunginhallitusta kuultuaan toisin määrää, suorittaa siten, että rakennuskortteliin tai 75 §:n 2 momentissa tarkoitettulle muodostettavalle yleiselle alueelle syntyy uusi kiinteistönraja.

19 §. Jos kaupungissa tilasta luovutettu määräala sijaitsee rakennuskorttelissa, johon ei ole vahvistettu tonttijakoa, eikä sitä vahvisteta kolmen vuoden kuluessa siitä, kun tilan omistaja tai määrään haltija on sitä hakenut, saadaan määräala lohkoa eri tilaksi. Tällaiseen tilaan ei saa ilman kaupungin suostumusta sisällyttää rakennuslain 36 §:n 1 momentin 2-8 kohdassa tarkoitettua aluetta eikä tilalle saa antaa osuutta tilojen yhteiseen alueeseen.

Mitä 1 momentissa on säädetty lohkomisesta, koskee vastaavasti myös jakolain 240 §:ssä tarkoitettun erillisen alueen tilaksi muodostamista.

20 §. Maalaiskunnan tonttijakoalueella suoritettavassa halkomisessa, lohkomisessa ja erillisen alueen tilaksi muodostamisessa on rakennuskortteliin tuleva uusi tilanraja sijoitettava kulkemaan pitkin tonttijaon mukaisten tonttien rajaa. Sellaisen tilan rajoja, joka käsittää tonttijaon mukaisen tontin, ei saa muussakaan maanmittaustoimituksessa muuttaa tonttijaosta poikkeaviksi.

21 §. Tilaan, joka maalaiskunnan asemakaava-alueella tulee käsittämään tonttijaon mukaisen tontin tai sen osan, ei saa sisällyttää rakennuslain 36 §:n 1 momentin 2-8 kohdassa tarkoitettua aluetta.

Tilaan, joka rakennuskaava-alueella tulee käsittämään rakennusmaahan kuuluvan rakennuspaikan, ei saa sisällyttää rakennuskaava-alueen ulkopuolella olevia tiluksia eikä rakennuslain 96 §:ssä tarkoitettua muuta yleistä aluetta kuin liikenneväylän aluetta, jollei maanmittauskonttori erityisestä syystä myönnä poikkeusta.

22 §. Alueella, jolle ei ole vahvistettu asemakaavaa tai rakennuskavaa, saadaan suorittaa halkominen, lohkominen tai erillisen alueen tilaksi muodostaminen ainoastaan haja-asutusta varten, jollei ole myönnetty rakennuslain 5 §:n 2 momentissa säädettyä lupaa alueen käyttämiseen sanotussa laissa tarkoitettuun taaja-asutukseen.

23 §. Maalaiskunnan sellaisella alueella, jolle ei ole vahvistettu asemakaavaa tai rakennuskaavaa, saadaan rakennuspaikkana käytettäväksi tarkoitettu alue muodostaa tilaksi vain siinä tapauksessa, että alue on alaltaan vähintään 2 000 neliometriä ja muutoin sellainen kuin rakennuslain 121 §:n 1 momentissa on säädetty taikka että muussa tapauksessa rakennuslautakunta on sanotun lainkohdan 2 momentin mukaisesti sallinut rakentamisen.

24 §. Alueella, jolle on vahvistettu seutukaava, mutta ei muuta rakennuslaissa mainittua kaavaa, suoritettavassa halkomis- tai lohkomistoi-

mituksessa taikka erillisen alueen tilaksi muodostamistoimituksessa ei saa muodostaa rakennettavaksi tarkoitettua tilaa, jos sen johdosta alueen käyttäminen seutukaavassa varattuun tarkoitukseen vaikeutuu. Milloin kuitenkin toimituksen suorittamatta jättämisestä aiheutuisi kysymyksessä olevan alueen omistajalle huomattavaa haittaa, voidaan toimitus suorittaa.

Alueella, jolle on vahvistettu yleiskaava, ei saa suorittaa 1 momentissa mainittua toimitusta, jos sen johdosta huomattavasti vaikeutetaan alueen käyttämistä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen.

Alueella, jolla on voimassa rakennusjärjestyksessä rakennuslain 13 §:n nojalla annettuja määräyksiä alueen käyttämisestä, mutta ei asemakaavaa tai rakennuskaavaa, ei saa suorittaa 1 momentissa mainittua toimitusta, jos se on ristiriidassa alueen käyttämisestä rakennustarkoituksiin ja rakennuspaikan suuruudesta annettujen määräysten kanssa.

Maanmittaustoimituksessa on myös noudatettava, mitä seutukaavassa tai yleiskaavassa taikka rakennusjärjestyksessä on määrätty liikenneväylistä ja pääsysteistä.

25 §. Kaupungin tai maalaiskunnan alueella, jolla on voimassa rakennuslain 32 §:ssä, 42 §:n 2 momentin 3, 4 tai 5 kohdassa taikka 100 §:ssä tarkoitettu rakennuskielto, niin myös alueella, jota koskee sisäasiainministeriön rakennuslain 143 §:n 1 momentin nojalla antama määräys kaavan laatimisesta tai muuttamisesta, ei ennen kysymyksessä olevan kaavan vahvistamista saa suorittaa sellaista halkomista, lohkomista tai erillisen alueen tilaksi muodostamista, jossa muodostuisi alueelle uusi raja.

Kuitenkin voidaan 1 momentissa tarkoitettu toimitus suorittaa, jos on ilmeistä, että siitä ei aiheudu haittaa laadittavan kaavan toteuttamiselle taikka jos kaupunki tai lääninhallitus on antanut toimituksen suorittamiseen suostumuksensa.

26 §. Kaupungin alueella suoritettavassa maanmittaustoimituksessa on kaupungilla oikeus tehdä tähän lakiin perustuvia vaatimuksia ja samalla tavoin kuin asianosainen saattaa ne oikeuden tutkittavaksi. Maalaiskunnassa on kunnalla sama oikeus.

27 §. Kaupungin alueella suoritettavasta maanmittaustoimituksesta on toimitusinsinöörin ilmoitettava kaupunginhallitukselle kirjeellä, joka on joko kirjattuna jätettävä postissa kuljetettavaksi tai kuittausta vastaan toimitettava saajalle vähintään 14 päivää ennen toimituksen alkukokousta. Maalaiskunnan asemakaava- tai rakennuskaava-alueella suoritettavasta toimituksesta toimitusinsinöörin on lähetettävä samanlainen ilmoitus kunnanhallitukselle.

Vaikkei 1 momentissa mainittua ilmoitusta ole tehty, voidaan toimitus ottaa käsiteltäväksi, mikäli kunnan edustajaksi määrätty on toimituksessa saapuvilla tai on kirjallisesti toimitusinsinöörille ilmoittanut, ettei hän pidä saapuvilla oloaan tarpeellisenä.

Mitä edellä on säädetty, on voimassa myös silloin, kun toimitus siirretään toistaiseksi eikä seuraavan kokouksen aikaa voida ennen kokouksen lopettamista määrätä.

28 §. Sen lisäksi, mitä on säädetty maanmittaustoimitusten tarkastamisesta, on maanmittauskonttorin valvottava, että 17-25 §:ssä olevia säännöksiä noudatetaan. Jos maanmittauskonttori katsoo, että toimitus on tehty vastoin sanottuja säännöksiä, on toimitus palautettava toimitusinsinöörille korjattavaksi. Jollei toimitusta korjata siten, että se voidaan hyväksyä, on maanmittauskonttorin alistettava asia maanjako-oikeuden tutkittavaksi.

Jos rakennusjärjestys, asemakaava tai muu kaava taikka sen muutos vahvistetaan tai rakennuskielto annetaan maanmittaustoimituksen lopettamisen jälkeen, ei se ole tarkastuksessa esteenä toimituksen hyväksymiselle.

Milloin maanmittaustoimitus on alistuksen tai valituksen johdosta joutunut maanjako-oikeuden käsiteltäväksi, sen on tarkastettava toimitus myös 1 momentissa mainittujen säännösten noudattamisen osalta.

29 §. Ennen kuin maanmittauskonttori hyväksyy suoritetun maanmittaustoimituksen tai tehdyn valituksen johdosta lähettää toimituksen asiakirjat ja kartan maanjako-oikeudelle, on sen toimitettava ne kaupungille määrääjäksi nähtäviksi, jos tämä on sitä pyytänyt toimitusinsinööriltä.

30 §. Milloin tilasta, tämän lain tultua voimaan, luovutetun alueen lohkominen jätetään 17, 18, 22-24 §:n taikka 25 §:n 1 momentin nojalla sikseen, on luovutuksen saajalla tai sillä, jolle hänen oikeutensa on siirtynyt, oikeus saada luovutusopimus puretuksi.

Purkamista koskeva kanne on puhevallan menettämisen uhalla pantava vireille kiinteistön sijaitsemispaikkakunnan alioikeudessa vuoden kuluessa siitä, kun päätös lohkomisen sikseen jättämisestä on saanut lainvoiman.

31 §. Tämän lain 17-26 ja 28 §:n säännöksiä ei sovelleta toimitukseen, jossa erotetaan 28 päivänä kesäkuuta 1940 annetun siirtoväen pika-asutuslain (346/40) mukaan tilaksi muodostettava alue, eikä myöskään toimitukseen, jossa erotetaan 5 päivänä toukokuuta 1945 annetun maanhankintalain (396/45) mukaan otettu tai pakkolunastettu taikka sanotun lain 74 §:n mukaan luovutettu tila, asuntotontti tai alue.

Myöskään tiheissä asumusryhmissä olevien vuokra-alueiden lunastamisesta 28 päivänä helmikuuta 1936 annetussa laissa (120/36) säädettyjä toimenpiteitä käsiteltäessä taikka eräiden vuokra-alueiden lunastamisesta maalaiskunnissa 16 päivänä elokuuta 1958 annetun lain (361/58) mukaan viranomaisen päätöksellä lunastettuja tiloja, asuntotontteja tai alueita erotettaessa ei tämän lain 17-26 ja 28 §:n säännöksiä ole noudatettava, mikäli ne ovat ristiriidassa mainittujen lakien säännösten kanssa.

32 §. Kaupungin kiinteistöinsinöörin oikeudesta suorittaa maanmittaustoimituksia säädetään asetuksella.

33 §. Tässä luvussa tarkoitetuissa maanmittaustoimituksissa sovelletaan, mikäli tässä ja 3 luvussa ei ole toisin säädetty, jakolain säännöksiä.

3 luku.

Tontinosan ja rakennuspaikan osan lunastaminen sekä katualueen erottaminen maalaiskunnassa.

34 §. Jos maalaiskunnan asemakaava-alueella tonttijaon mukaisesta tontista kuuluu alueita eri omistajille, on tontinosan omistajalla oikeus lunastaa muu osa tontista. Milloin useat tahtovat lunastaa, on lunastamismenettelyssä etuoikeus sillä, jonka tontinosalla rakennuksineen ja laitteineen on suurin arvo. Jos tontinosat ovat samanarvoiset, lunastamisoikeus on sillä, joka ensiksi on pannut vireille lunastamisvaatimuksensa.

Jollei tontinosan omistaja ole vuoden kuluessa tonttijaon vahvistamisesta pannut vireille lunastamisvaatimusta tai jos lunastamisasian

on katsottava 41 §:n 2 momentin mukaan rauenneen, kunnalla on oikeus lunastaa tontinosat. Mikäli kuitenkin kunnan vireille panemassa lunastamisasian käsittelyssä ennen toimitusmiesten päätöksen antamista sellainen tontinosan omistaja, joka ei ole aikaisemmin esittänyt tontinosan lunastamisvaatimusta, vaatii saada lunastaa tontin muut osat, on hänellä siihen oikeus.

35 §. Tontinosan tai -osien lunastaminen käsitellään erityisessä maanmittaustoimituksessa (tontinosan lunastamistoimitus), johon määräystä haetaan maanmittauskonttorilta.

36 §. Milloin tontin alue voidaan saada samalle omistajalle tilusvaihdolla, ei lunastamiseen ole ryhdyttävä, vaan toimitus on suoritettava tilusvaihdolla.

37 §. Toimitusmiesten on päätettävä, kenellä on oikeus lunastaa sekä määrättävä kullekin oikeudenomistajalle tuleva korvaus. Jos tontin alueeseen kohdistuu rasite-, nautinta- tai muu sellainen oikeus, toimitusmiesten on myös määrättävä sen voimaan jäämisestä tai lunastamisesta taikka muusta järjestämisestä ja siitä johtuvasta korvauksesta.

38 §. Milloin lunastettavaksi määrättyllä alueella sijaitsee rakennus tai muu laite, jonka siirtäminen katsotaan tarkoituksenmukaisemmaksi kuin lunastaminen, ei sitä ole määrättävä lunastettavaksi, vaan on rakennuksen tai laitteen omistaja veloitettava siirtämään se määräajan, enintään kymmenen vuoden kuluessa. Siirtokustannukset jaetaan, jolleivät asianosaiset siitä sovi, rakennuksen tai laitteen omistajan ja alueen lunastajan kesken sen mukaan kuin heidän katsotaan hyötyvän siirrosta.

Jos rakennus tai laite ei aiheuta huomattavaa haittaa alueen lunastajalle, voidaan rakennuksen tai laitteen omistajalle myöntää oikeus enintään 20 vuoden ajan pysyttää se paikallaan ja käyttää sitä varten välttämätöntä maa-alueita. Tästä oikeudesta on joko määrättävä suoritettavaksi vuotuinen rahakorvaus tai otettava se huomioon korvausta lunastettavasta alueesta määrättäessä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin siirtokustannuksiin voidaan soveltaa, mitä maanmittaustoimitusten tukemisesta valtion varoilla 22 päivänä tammikuuta 1960 annetussa laissa (42/60) on säädetty siirtokustannusten maksamisesta etukäteen valtion varoista.

39 §. Tontinosan lunastamistoimituksessa on noudatettava tontinosan arvoa, hintaa tai korvausta määrättäessä rakennuslain 60 §:ssä säädettyjä perusteita ja 63 §:n 1 momentissa säädettyä menettelyä.

Tiedottamisesta ja muusta menettelystä toimituksessa sekä oikeudenkäynnistä on soveltuvin kohdin voimassa, mitä on säädetty pakollisesta tilusvaihdosta.

40 §. Tontin alue on tontinosan lunastamistoimituksessa lohkomalla erotettava yhdeksi tilaksi, jollei 4 momentin säännöksestä muuta johdu. Alue erotetaan yhdeksi tilaksi silloinkin, kun tontin alue käsittää määrää-aloja kahdesta tai useammasta eri kyliin kuuluvasta tilasta taikka määrää-
alan ohella kokonaisen tilan.

Jos osa tontin alueesta on tilojen yhteistä aluetta, saadaan lohkominen sen osalta suorittaa manttaaleja muuttamatta. Lohkomiskirjaan on merkittävät tilat, joille yhteinen alue on kuulunut, ja kunkin osuus siihen.

Milloin osa tontin alueesta ei kuulu mihinkään tilaan, se liitetään tontin muusta osasta muodostettuun tai lohkomalla muodostettavaan

tilaan noudattaen soveltuvin osin, mitä jakolain 240 §:ssä on säädetty erillisen alueen liittämisestä tilaan.

Edellä tässä pykälässä mainittuihin toimenpiteisiin ei tarvita jakolain 344 §:ssä edellytetyn kiinnityksen haltijan suostumusta. Jos kuitenkin tontinosan lunastajalle ennestään kuuluva tontin osa käsittää kahden tai useamman tilan tiluksia, on näiden tilusten yhdeksi tilaksi muodostamisen ehtona, mitä jakolain 182 §:n 3 momentissa on säädetty.

41 §. Sen, jolle on myönnetty tässä luvussa tarkoitettu lunastamisoikeus, on kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun maanmittauskonttori on hyväksynyt toimituksen, tai, milloin toimituksesta on valitettu, siitä kun asia on lainvoimaisesti ratkaistu, talletettava lunastushinta lääninhallitukseen taikka sen hyväksymään rahalaitokseen. Luovuttavan tilan omistajalle saa lunastushinnan maksaa, milloin sanottu tila ei ole vastaamassa kiinnityksistä.

Jollei lunastamiseen oikeutettu ole noudattanut, mitä 1 momentissa on säädetty, on toimitus rauennut. Milloin kuitenkin lunastamistoimituksessa myös toisen tontinosan omistaja oli esittänyt lunastamisvaatimuksen, toimitus on palautettava sanotun vaatimuksen käsittelemistä varten toimitusinsinöörielle.

Sitten kun lunastaja on suorittanut, mitä 1 momentissa on säädetty, on hänen 30 päivän kuluessa annettava lunastushinnan tallettamisesta tai maksamisesta todistus maanmittauskonttorille sekä, milloin lunastushinta on maksettu siihen oikeutetulle, selvitys siitä, että tila, johon lunastettava alue kuuluu, on vapaa kiinnityksistä. Tämän jälkeen toimitus on merkittävä maarekisteriin.

Mitä 1 momentissa on säädetty lunastushinnan tallettamisesta, ei koske 37 §:ssä tarkoitettua korvausta rasiteoikeudesta eikä myöskään korvausta nautinta- tai muusta sellaisesta oikeudesta, milloin sen vuodeksi ei ole vahvistettu kiinnitystä tai sitä ei ole rekisteröity. Sanotunlainen korvaus on suoritettava, jollei toimituksessa ole määrätty maksupäivää, 30 päivän kuluessa toimituksen merkitsemisestä maarekisteriin, ja on siitä voimassa, mitä maanmittaustoimituksen tilikorvauksesta on säädetty.

42 §. Talletettuun lunastushintaan on velkojalla taikka kiinnitetyn tai rekisteröidyn oikeuden haltijalla sama oikeus kuin hänellä on ollut kiinteistöön.

Jollei luovuttavan tilan omistaja voi näyttää kaikkien 1 momentissa tarkoitettujen velkojien ja oikeuden haltijain antaneen hänelle lupaa talletetun lunastushinnan nostamiseen, on lääninhallituksen jaettava varat niin kuin kiinteän omaisuuden kauppahinnan jakamisesta ulosotollaissa on säädetty.

43 §. Milloin toimitusmiehet katsovat, että lunastetun alueen arvo ei ole suurempi kuin kolme prosenttia tilan koko arvosta, voivat toimitusmiehet määrätä lunastushinnan maksettavaksi luovuttavan tilan omistajalle. Tällöin on lunastushinnasta voimassa, mitä maanmittaustoimituksen tilikorvauksesta on säädetty.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa merkitään tarkastuksessa hyväksytty toimitus välittömästi maarekisteriin.

44 §. Sitten kun tontinosan lunastamistoimitus on merkitty maarekisteriin, lunastettu alue on vapaa sitä rasittaneista kiinnityksistä, lukuun ottamatta sellaista nautinta- tai muun sellaisen oikeuden kiinnitystä tai rekisteröimistä, joka 37 §:n mukaisesti on jätetty lunastamatta.

Mikäli tontin alue on tontinosan lunastamistoimituksessa muodostettu yhdeksi tilaksi, koskee lunastajalle ennestään kuuluvaa aluetta rasittava kiinnitys koko muodostettua tilaa.

Vapautumisesta tai kiinnityksen kohteen laajentumisesta on tehtävä merkintä kiinnitysasiain pöytäkirjaan ja kiinnitysrekisteriin.

45 §. Milloin rakennuskaava-alueella rakennusmaalla sijaitsevaan tilaan tai tällaisella alueella olevaan, tilaksi muodostettavaan määräälaan on rakennuskaavaan sopeutuvan ja tarkoituksenmukaisen rakennuspaikan muodostamiseksi välttämätöntä liittää toiselle kuuluvaa maata eikä tarpeellista muutosta rajoihin saada aikaan tilusvaihdolla eikä myöskään ole sovittu 15 §:ssä tarkoitetun toimituksen suorittamisesta, sellainen alue voidaan sanotun tilan omistajan hakemuksesta suoritettavassa maanmittaustoimituksessa (rakennuspaikan osan lunastamistoimitus) lunastaa rahalla ja siirtää lunastajan tilaan.

Toimituksesta ja muusta menettelystä sekä niiden oikeusvaikutuksesta on soveltuvin osin voimassa, mitä edellä on säädetty tontinosan lunastamistoimituksesta.

46 §. Haettaessa lainhuutoa tämän luvun mukaan lunastetun alueen saannolle käy virallinen ote lohkomiskirjasta tai vastaavasta asiakirjasta, joka koskee lunastettua aluetta, alkuperäisestä saantokirjasta.

47 §. Rakennuslain 47 ja 117 §:n mukaan maalaiskunnan omistukseen tulevan katualueen erottaminen suoritetaan kunnan hakemuksesta maanmittaustoimituksessa, jossa alueen rajat käydään ja pyykitetään sekä laaditaan siitä kartta ja selitelmä. Toimituksessa voidaan eri tiloihin kuuluvat alueet muodostaa yhdeksi kiinteistöksi. Toimituksesta on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä on säädetty lohkomisesta.

4 luku.

Tontinmittaus.

48 §. Kaupungissa erotetaan tonttijaon mukainen tontti itsenäiseksi kiinteistöksi tontinmittauksessa.

Tontinmittaus voidaan niin ikään suorittaa tonttirekisteriin merkityn tontin rajojen tai sen alueen tarkistamista varten.

49 §. Tontinmittausta saa hakea tontin tai sen osan omistaja tahi haltija. Maistraatti voi ilman hakemustakin määrätä tontinmittauksen suoritettavaksi, milloin katsoo sen tarpeelliseksi.

50 §. Tontinmittauksen toimittaa kiinteistöinsinööri.

Kiinteistöinsinööriin valitsee kaupunki hankittuaan sitä ennen maistraatin lausunnon. Kelpoisuusehtona kiinteistöinsinööriin virkaan on teknillisen korkeakoulun maanmittausosastossa suoritettu diplomi-insinööriin tutkinto ja sen jälkeen käytännössä hankittu perehtyneisyys kiinteistön muodostamista koskeviin tehtäviin.

Valtioneuvosto voi kuitenkin, milloin erityiset syyt sitä vaativat, hakemuksesta myöntää muullekin kuin 2 momentissa mainitun pätevyyden omaavalle henkilölle, joka katsotaan tehtävään kykeväksi, oikeuden toimia kiinteistöinsinööriinä määrätystä kaupungissa.

51 §. Kiinteistöinsinööriin esteellisyydestä on voimassa, mitä on säädetty tuomarin esteellisyydestä. Esteellisyyden tutkii kiinteistöinsinööri. Jos hän hylkää estemuistutuksen, toimitusta jatketaan, mikäli maistraatti ei toisin määrää.

Jos kiinteistöinsinööri on estynyt toimittamasta tontinmittausta,

maistraatin on määrättävä muu kiinteistöinsinöörin virkaan pätevä henkilö suorittamaan toimitus. Sama on voimassa, milloin kiinteistöinsinöörin virka on avoinna eikä viransijaista ole määrätty.

52 §. Asianosainen tontinmittauksessa on toimituksen hakija, tontin tai sen osan omistaja ja tonttiin rajoittuvan alueen omistaja.

Milloin rasiteoikeuden haltijan oikeus on kysymyksessä, on hän asianosainen toimituksessa.

Vuokramies, joka ei ole toimituksen hakija, samoin kuin muu oikeuden haltija, joka ei ole asianosainen, saa, sikäli kuin on kysymys hänen oikeudestaan, toimituksessa kiinnittää kiinteistöinsinöörin huomiota sellaisiin seikkoihin, joita kiinteistöinsinööri lain säännösten mukaan on velvollinen ottamaan huomioon hänen oikeuksiensa turvaamiseksi toimituksessa.

53 §. Kiinteistöinsinöörin on tiedotettava tontinmittauksen aloittamisesta kuulutuksella kaupungin ilmoitustaululla sekä ainakin yhdessä paikakunnalla leviävässä sanomalehdessä vähintään seitsemän päivää ennen toimituksen aloittamista. Lisäksi on tontinmittauksen hakijalle sekä sellaiselle muulle asianosaiselle, jonka osoite on kiinteistöinsinöörin tiedossa, ilmoitettava toimituksen aloittamisesta erityisellä kutsukirjeellä. Tällainen ilmoitus on katsottava asianmukaisesti annetuksi, jos kirje on vähintään seitsemän päivää ennen toimituksen aloittamista jätetty kirjatuna postissa kuljetettavaksi. Jos toimitus koskee kiinteistöä, jolla on useita omistajia, tai tilojen yhteistä aluetta, katsotaan tiedotuksen tulleen kiinteistön omistajien tai yhteisen alueen osakkaiden tietoon, kun kutsukirje on lähetetty jollekin kiinteistön tai yhteisen alueen osakastilojen omistajista.

Tiedotuksessa on mainittava toimituksen aloittamisen aika ja paikka, kutsuttava mitattavan tontin tai sen osan ynnä tonttiin rajoittuvan alueen omistajat sekä tonttiin kohdistuvan rasite-, vuokra- tai muun nautinto-oikeuden haltijat toimitukseen saapumaan sekä kehoitettava heitä ottamaan mukaansa toimituksen alaista aluetta koskevat kartat ja asiakirjat ja esittämään selvitys omistus- tai muusta oikeudestaan.

54 §. Tontinmittauksen aloittaminen voidaan tiedottaa myös siten, että 53 §:n 2 momentissa tarkoitettu tiedotus toimitetaan vähintään seitsemän päivää ennen aloittamista kullekin asianosaiselle sillä tavoin, kuin kirjallisen haasteen tiedoksi antamisesta on säädetty.

55 §. Kun toimituksen aloittamisesta on tiedotettu sillä tavoin, kuin 53 tai 54 §:ssä on säädetty, asianosaisen poissaolo ei estä toimituksen suorittamista.

Vaikkei tontinmittauksen aloittamisesta ole tiedotettu 53 tai 54 §:ssä säädetyllä tavalla, toimitus voidaan suorittaa, jos kaikki asianosaiset siitä sopivat.

Jos tontinmittaus koskee vain jotakin osaa tontin rajoista eikä sillä ole vaikutusta tontin muita rajoja vastassa olevaan kiinteistöön tai alueeseen, toimitus voidaan suorittaa tiedottamatta siitä sanotun kiinteistön tai alueen omistajalle.

56 §. Milloin kiinteistöinsinööri katsoo, ettei toimituksen suorittamiselle ole laillisia edellytyksiä, toimitus on päätöksellä jätettävä sikseen.

Vaikka hakija jää saapumatta toimitukseen eikä kukaan saapuville tulleista asianosaisista vaadi toimituksen suorittamista, toimitus voidaan kuitenkin suorittaa.

57 §. Kiinteistöinsinööriä ja toimituksessa käytettäviä apulaisia ei saa

estää pääsemästä tonteille ja rakennuksiin, liikkumasta tiluksilla eikä panemasta niille toimituksen suorittamista varten tarpeellisia merkkejä. Kuitenkin on omaisuuden vahingoittamista vältettävä.

58 §. Tontinmittauksessa on laadittava tonttikartta ja pöytäkirja. Tontin rajat on merkittävä selvästi maastoon.

59 §. Jos 48 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tontinmittauksessa saadut mittaustulokset huomattavasti poikkeavat aikaisemmasta tontinmittauksesta tai tontin rajasta on muutoin epävarmuutta, on kiinteistöinsinöörin tarpeen vaatiessa keskeytettävä toimitus ja alistettava maistraatin määrättäväksi, onko ja miten laajasti korttelin muillakin tonteilla toimitettava tontinmittaus. Alistukseen kiinteistöinsinöörin on liitettävä oma ehdotuksensa.

60 §. Milloin tarkoituksenmukaiseksi havaitaan, voidaan useilla saman korttelin tonteilla toimitettavaksi tuleva tontinmittaus suorittaa yhtenä toimituksena.

61 §. Milloin kiinteistön muodostamista tarkoittavassa tontinmittauksessa ilmaantuu epäselvyyttä kiinteistön tai muun alueen, josta tontti joko kokonaan tai osittain muodostuu, sellaisesta rajasta, jolla on merkitystä tontinmittauksessa, voidaan sanottu raja toimituksessa määrätä siltä osalta kuin se kulkee muodostettavan tontin sisällä tai on sen rajana. Maarekisterissä olevan kiinteistön tai alueen rajan määrittämisessä noudatetaan tällöin niitä asiallisoikeudellisia säännöksiä, jotka jakolain mukaan ovat voimassa rajankäynnistä.

Jos kuitenkin 1 momentissa tarkoitettu epäselvyys koskee maarekisterissä olevan kiinteistön tai alueen rajaa, eivätkä ne saapuvilla olevat asianosaiset, joita asia koskee, ole sopineet rajan määrittämisestä tontinmittauksessa, on toimitus keskeytettävä ja kiinteistöinsinöörin haettava maanmittauskonttorilta määräys maanmittausinsinöörille rajankäynnin toimittamiseen.

62 §. Sellainen tontin alueella oleva rajamerkki, joka osoittaa maarekisteriin merkityn kiinteistön tai alueen rajan paikkaa tontin ulkopuolella, ja joka entisellä paikallaan haittaa tontin rakentamista tai muuta käytämistä, voidaan tontinmittauksessa 61 §:n säännöksiä soveltaen siirtää rajalinjaa muuttamatta toiseen paikkaan.

63 §. Jos asianosainen pyytää, että tontti merkitään 71 §:ssä säädettyssä järjestyksessä kiinteistönä tonttirekisteriin, on hänen annettava kiinteistöinsinöörille selvitys omistusoikeudestaan tontin alueeseen sekä, milloin on tarpeellista, selvitys asianomaisia tiloja tai tonttirekisterissä olevia tontteja rasittavista kiinnityksistä.

Kiinteistöinsinöörin on tutkittava asia ja pöytäkirjaan merkittävä lausuntonsa siitä, voidaanko tontti merkitä 71 §:n nojalla tonttirekisteriin.

64 §. Tontinmittauksen kustannukset maksaa toimituksen hakija.

Milloin tontinmittaus on suoritettu hakemuksetta maistraatin määräyksestä, kustannukset maksaa tontin omistaja. Jos tontista kuuluu osuuksia tai alueita eri omistajille, he maksavat kustannukset osuuksien- ja alueittensa pinta-alojen mukaisessa suhteessa.

65 §. Sitten kun tontinmittaukseen kuuluvat asiat on käsitelty, kiinteistöinsinöörin on julistettava toimitus lopetetuksi.

Kiinteistöinsinöörin on ilmoitettava saapuvilla oleville asianosai-

sille ja merkittävä pöytäkirjaan, miten toimitukseen tai sen sikseen jättämisestä taikka estemuistutuksen hylkäämisestä tehtyyn päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta.

66 §. Tontinmittaukseen tai toimituksessa annettuun päätökseen sen sikseen jättämisestä taikka siihen, että kiinteistöinsinööri on hylännyt häneen kohdistuneen estemuistutuksen, saa hakea muutosta 30 päivän kuluessa toimituksen julistamisesta lopetetuksi tai sikseen jättämisestä. Kirjallinen valitus on toimitettava maistraatille.

67 §. Tontinmittauksen asiakirjat ja kartta on maistraatin tarkastettava. Tällöin on todettava, että toimitukseen on ollut lailliset edellytykset, siinä on laillisesti menetelty, se on teknillisesti oikein suoritettu ja ettei kenenkään oikeutta ole ilmeisesti loukattu.

Jollei toimitusta tarkastuksessa hyväksytä, se on palautettava asianmukaisessa järjestyksessä täydennettäväksi tai korjattavaksi.

Jos maistraatti katsoo, ettei toimitukselle ole ollut laillisia edellytyksiä, sen on jätettävä toimitus sikseen.

Milloin korttelissa on suoritettu tontinmittauksia eri toimituksina ja johonkin niistä on haettu muutosta, ei muutakaan toimitusta, johon valituksen ratkaisu voi aiheuttaa muutoksia, saa hyväksyä ennen kuin valitus on ratkaistu lainvoimaisella päätöksellä.

68 §. Jos kaikki asianosaiset ovat toimituksessa tai sen jälkeen nimi-irjoituksillaan hyväksyneet tontinmittauksen, maistraatti voi ennen valitusajan päättymistä tarkastaa ja hyväksyä toimituksen.

69 §. Milloin tontinmittauksesta tai päätöksestä sen sikseen jättämisestä on valitettu, maistraatin on varattava toimitukseen tyytyneille asianosaisille tilaisuus antaa selitys. Kuultuaan valituksen johdosta myös kiinteistöinsinööriä ja toimitettavaan 67 §:n 1 momentissa tarkoitetun tarkastuksen, maistraatin on ratkaistava asia.

Milloin valitus koskee tontin rajaa tai suuruutta, 61 tai 62 §:ssä tarkoitettua rajan määrittämistä tai rajamerkin siirtämistä, tilasta luovutettua määrääalaa, sen rajaa tai suuruutta taikka sitä, mihin kiinteistöön tontin alue kuuluu, maistraatin on siirrettävä valitus ja toimituksesta ehkä tehty muu valitus maanjako-oikeuden käsiteltäväksi sekä lähetettävä, hankkimatta 1 momentissa mainittuja selityksiä ja lausuntoa, valituskirja, päätöksensä asian siirtämisestä ja toimituksen asiakirjat ja kartta maanjako-oikeuden puheenjohtajalle.

Estemuistutusta koskevaan maistraatin päätökseen ei saa hakea muutosta. Muutoin saa maistraatin 1 momentin tai 67 §:n 3 momentin mukaan antamasta päätöksestä valittaa maanjako-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatua. Valituskirja on toimitettava maistraatille, jonka on lähetettävä se liitteineen, todistus päätöksen tiedoksi antamisesta sekä toimituksen asiakirjat ja kartta maanjako-oikeuden puheenjohtajalle.

Maanjako-oikeudelle saapuneen valituksen käsittelystä ja muutoksen hakemisesta maanjako-oikeuden tai sen puheenjohtajan päätökseen on vastaavasti voimassa, mitä jakolaisissa on säädetty maanmittaustoimituksen osalta. Maanjako-oikeuteen 2 momentin mukaan tulleen valituksen osalta on suoritettava 67 §:n 1 momentissa tarkoitettu tarkastus. Jakolain mukaan toimitusinsinöörille tai toimitusmiehille kuuluvat tehtävät suorittaa kiinteistöinsinööri ja maanmittauskonttorille kuuluvat tehtävät maistraatti.

70 §. Tontinmittaus, josta ei ole valitettu, tulee lainvoimaiseksi, kun maistraatti on sen tarkastuksessa hyväksynyt. Toimitus, josta on valitettu, tulee lainvoimaiseksi maistraatin tai maanjako-oikeuden hylkäävän päätöksen saatua lainvoimaa. Sama koskee tontinmittausta, johon on valituksen johdosta tehty sellainen muutos, joka ei aiheuta toimituksen uutta käsittelyä.

71 §. Vahvistetun tonttijaon mukainen tontti, joka käsittää alueita kahdesta tai useammasta kiinteistöstä tai erillisestä alueesta, jotka eivät ole kiinteistöjä, taikka tilojen yhteistä aluetta, merkitään maistraatin määräyksestä tontinmittauksen perusteella kiinteistönä tonttirekisteriin ilman 7 luvussa tarkoitettua kiinteistötuomarin suostumusta, jos

1) merkitsemistä haluava tontinmittauksen asianosainen omistaa tontin koko alueen; ja

2) kiinteistöt, joista tai joiden osista tontti muodostuu, ovat vapaita kiinnityksistä tai kiinnitykset rasittavat vain yhtä kiinteistöä taikka kaikkia kiinteistöjä rasittavat samat kiinnitykset, joilla on sama etuoikeus jokaiseen niistä.

Mitä 1 momentin 1 kohdassa on säädetty, ei koske rakennuslain 46 §:n 2 momentissa tarkoitettua tilojen yhteistä tiealuetta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua määräyksen antaa maistraatti 67 §:ssä mainitun tontinmittauksen tarkastuksen yhteydessä. Maistraatin päätökseen ei saa hakea muutosta.

72 §. Milloin tontin alue tai osa siitä on tilojen yhteistä aluetta, 71 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainittuja edellytyksiä harkittaessa ei oteta huomioon niitä kiinnityksiä, jotka rasittavat yhteiseen alueeseen osallisia tiloja.

Edellä 71 §:ssä tarkoitettuna kiinnityksenä ei pidetä sellaista kiinnitystä, joka on vahvistettu vuokra- tai muun nautintaoikeuden vakuudeksi, jos sanotun oikeuden on osoitettu kohdistuvan muuhun kuin tontin alueeseen. Sama on vastaavasti voimassa, milloin tilasta on luovutettu määräala ja sen erottamisoikeuden vakuudeksi on vahvistettu kiinnitys tai tehty merkintä kiinnitysasiain pöytäkirjaan tai ulosmitattujen kiinteistöjen luetteloon.

73 §. Jos kiinteistöksi muodostettava tontti käsittää yhteen kiinteistöön tai erilliseen alueeseen kuuluvan alueen lisäksi vain rakennuslain 46 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tilojen yhteisen tien aluetta, ei tällaisen tontin osalta ole noudatettava, mitä 71 §:ssä on säädetty.

74 §. Mitä tässä luvussa on säädetty tontin omistajasta, koskee myös sitä, jolla on tonttiin pysyvä hallintaoikeus.

5 luku.

Yleisen alueen mittaus.

75 §. Yleisellä alueella tarkoitetaan tässä laissa kaupungin omistamaa yleisten alueiden rekisteriin merkittyä kiinteistöä, joka on muodostettu asemakaavassa katualueeksi, toriksi ja katuaukioksi, virkistysalueeksi, liikennealueeksi, vaara-alueeksi, erityisalueeksi tai vesialueeksi määrätystä alueesta tai osasta tällaista aluetta.

Muodostettava yleinen alue on sellainen asemakaavassa 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen määrätty alue, jonka kiinteistöksi muodostamista tarkoittava toimitus on vireillä.

76 §. Alue muodostetaan yleiseksi alueeksi yleisen alueen mitauksessa.

Yleisen alueen mittaus voidaan niin ikään toimittaa yleisen alueen rajojen tai sen alueen tarkistamista varten.

Rakennuslain 47 §:n 1 momentissa tarkoitettu katualueen erotiaminen suoritetaan 1 momentissa mainittuna yleisen alueen mittauksena. Erottaminen katsotaan vireille pannuksi, kun toimituksen aloittamisesta on tiedotettu tai toimitus aloitettu, niin kuin 53, 54 ja 55 §:ssä on säädetty.

77 §. Yleisen alueen mittaus suoritetaan kaupungin hakemuksesta. Maistraatti voi ilman hakemustakin määrätä yleisen alueen mittauksen suoritettavaksi, milloin katsoo sen tarpeelliseksi.

78 §. Yleisen alueen mittauksessa on alueesta laadittava kartta ja pöytäkirja.

79 §. Edellä 76 §:n 1 momentissa tarkoitettussa yleisen alueen mittauksessa on selvitettävä 82 §:n mukaista käsittelyä varten tarpeelliset seikat.

80 §. Yleisen alueen mittauksen kustannukset maksaa kaupunki.

81 §. Yleisen alueen mittauksesta, tarkastamisesta, muutoksenhausta ja toimituksen lainvoimaisuudesta on voimassa soveltuvin kohdin ja mikäli tässä luvussa ei ole toisin säädetty, mitä 4 luvussa on säädetty tontinmittauksesta.

82 §. Muodostettava yleinen alue merkitään yleisen alueen mittauksen perusteella kiinteistöinä yleisten alueiden rekisteriin ilman 7 luvussa tarkoitettua kiinteistöuomarin suostumusta, jos

- 1) alueen omistaa kaupunki tai kaupungilla on siihen rakennuslain 47 §:n 1 momentissa mainittu oikeus; ja
- 2) kiinteistö tai kiinteistöt, joista yleinen alue muodostuu, ovat vapaat kiinnityksistä tai yleinen alue vapautuu niistä rakennuslain 73 §:n nojalla.

Milloin muodostettava yleinen alue tai sen osa on tilojen yhteistä aluetta, 1 momentin 2 kohdassa mainittuja edellytyksiä harkittaessa ei oteta huomioon yhteiseen alueeseen osallisia tiloja rasittavia kiinnityksiä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna kiinnityksenä ei pidetä kiinnitystä, joka on vahvistettu vuokra- tai muun nautintaoikeuden vakuudeksi, jos sanotun oikeuden on osoitettu kohdistuvan muuhun kuin muodostettavaan yleiseen alueeseen. Sama on vastaavasti voimassa, milloin tilasta on luovutettu määräala ja sen erottamisen vakuudeksi on vahvistettu kiinnitys tai tehty merkintä kiinnitysasiain pöytäkirjaan tai ulosmitattujen kiinteistöjen luetteloon.

Edellä 1 momentissa mainitusta merkitsemisestä päättää maistraatti yleisen alueen mittauksen tarkastuksen yhteydessä. Jos kaupunki saa alueeseen omistusoikeuden toimituksen hyväksymisen jälkeen, maistraatti päättää rekisteriin merkitsemisestä kaupungin hakemuksesta erikseen. Maistraatin päätökseen ei saa hakea muutosta.

83 §. Yleiseen alueeseen ei saa myöntää lainhuutoa tai kiinnitystä eikä sitä saa ulosmitata.

Jos kaupunki on saanut yleisen alueen omakseen muulla saannolla kuin pakkolunastuksella taikka rakennuslain 46 §:n 1 momentin tai 47 §:n 1 momentin nojalla, on 30 päivän kuluessa toimituksen merkitsemisestä yleisten alueiden rekisteriin pantava siitä tiedoksianto kaupungin ilmoitustaululle kolmen kuukauden ajaksi nähtäville sillä tavoin kuin julkisista kuulutuksista on säädetty.

Edellä 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa alkaa lainhuudatukselta ja kiinteistönsaannon moittimisajasta 28 päivänä helmikuuta 1930 annetun lain (86/30) 20 tai 21 §:ssä säädetty moiteaika sanotussa momentissa mainitun kuulutusajan päättymisestä.

84 §. Ennen tämän lain voimaantuloa yleisten alueiden rekisteriin merkittyä aluetta, joka on pakkolunastuksella hankittu kaupungille, pidetään tässä laissa tarkoitettuna yleisenä alueena.

Muu kuin 1 momentissa tarkoitettu, ennen tämän lain voimaantuloa yleisten alueiden rekisteriin merkitty alue jää yleisten alueiden rekisteriin. Tällaisella alueella voidaan toimittaa 76 §:n 2 momentissa mainittu mittaus ja on toimituksesta soveltuvin osin voimassa, mitä tässä luvussa on säädetty yleisen alueen mittauksesta, kuitenkin siten, että oikeus hakea toimitusta kuuluu alueen omistajalle ja että toimituksen kustannukset on hakijan maksettava. Muutoin eivät tämän luvun säännökset koske tässä momentissa tarkoitettua aluetta.

6 luku.

Tontteja koskevat rasitteet ja muut niihin verrattavat oikeudet kaupungissa.

85 §. Tonttia varten voidaan toiselle tontille perustaa rasitteena pysyvä oikeus:

- 1) vedenottoaikaan, veden johtamiseen, tiehen tai muuhun kulkupaikkaan sekä autojen säilytys- ja pysäköimispaikkojen, sähkö-, vesi-, viemäri-, kaasun-, lämpö- ja muun sellaisen johdon, johtoihin liittyvien laitteiden ja muuntajien ynnä väestönsuojelua varten tarvittavien rakennelmien sijoittamiseen ja käyttämiseen; sekä
- 2) yhteisen lämpökeskuksen sijoittamiseen ja käyttämiseen kahden tai useamman tontin hyväksi.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu oikeus voidaan perustaa myös kaupunkia varten.

Rakennusrasitteista säädetään erikseen.

86 §. Tonttia varten voidaan toiselle tontille tai maarekisteriin merkityn kiinteistön alueelle perustaa väliaikainen oikeus tiehen tai veden johtamiseen siksi ajaksi kun se katsotaan tarpeelliseksi. Tässä tarkoitettu oikeus voidaan perustaa myös kaupunkia varten.

87 §. Rasitteen ja 86 §:ssä tarkoitetun oikeuden perustamisen edellytyksenä on, että se katsotaan tarpeelliseksi oikeutetulle kiinteistölle tai kaupungille eikä siitä aiheudu huomattavaa haittaa rasitetulle kiinteistölle.

88 §. Rasite voidaan perustaa, milloin asianomaisten tonttien omistajat tai tontin omistaja ja kaupunki siitä sopivat taikka, jos tontit kuuluvat samalle omistajalle, hänen pyynnöstään.

Tontin kuivattamista ja kuivana pitämistä varten tarpeellinen rasiteoikeus veden johtamiseen toisen tontin kautta voidaan perustaa ilman sanotun tontin omistajan suostumusta.

89 §. Mitä 88 §:ssä on säädetty rasitteen perustamisen edellytyksistä, koskee myös 86 §:ssä mainitun oikeuden perustamisen edellytyksiä. Kuitenkin voidaan, jos määräala tilasta on luovutettu ja siitä muodostetaan tontti, perustaa väliaikainen oikeus tiehen tonttia varten sanotun tilan alueelle, mikäli se kuuluu luovuttajalle tai sille, jolle hänen oikeutensa on perinnön tai testamentin kautta tahi muulla niihin verrattavalla ta-

valla siirtynyt, vaikka omistaja vastustaa oikeuden perustamista. Niin ikään voidaan oikeus veden johtamiseen naapurikiinteistön kautta siksi ajaksi, kun tämän alue ei vielä ole muodostettu tontiksi, perustaa ilman sanotun kiinteistön omistajan suostumusta.

90 §. Rasite voidaan poistaa, siirtää tai muuttaa toisensisältöiseksi tonttien omistajien tai, milloin rasite on perustettu kaupunkia varten, kaupungin ja tontin omistajan sopimuksesta.

Milloin kuitenkin rasitteen katsotaan olosuhteitten muuttumisen johdosta käyneen tarpeettomaksi tai menettäneen huomattavan osan merkitystään, voidaan rasite poistaa, vaikka oikeutetun tontin omistaja sitä vastustaa. Niin ikään voidaan, milloin rasitteen siirtäminen toiseen paikkaan edistäisi rasitetun tontin asemakaavan mukaista käyttämistä eikä siirtämisestä aiheudu huomattavaa haittaa, rasite siirtää oikeutetun tontin omistajan vastustuksesta huolimatta.

91 §. Mitä 90 §:ssä on säädetty, on vastaavasti voimassa sellaiseen rasitteeseen tai oikeuteen, joka on ennen tämän lain voimaantuloa merkitty tonttirekisteriin.

92 §. Jos siinä sopimuksessa, jonka nojalla rasite perustetaan, siirretään tai muutetaan toisensisältöiseksi, on sovittu myös kunnossapidosta, sopimus sitoo tonttien myöhempiä omistajia. Sama vaikutus on sopimuksella, jolla on muutettu aikaisempaa sopimusta.

Milloin rasite siirretään tai muutetaan toisensisältöiseksi, voidaan samalla kunnossapidon perusteita muuttaa vastaavasti.

93 §. Kun maarekisterissä oleva alue, jolle on tonttia varten perustettu 86 §:ssä tarkoitettu oikeus, on muodostettu tontiksi tai yleiseksi alueeksi, voidaan oikeus poistaa, siirtää tai muuttaa, vaikka oikeutetun kiinteistön omistaja sitä vastustaa.

Määrääjäksi perustettu oikeus lakkaa määrääjän päättyessä.

94 §. Maanmittaustoimituksessa perustettu, tonttiin tai yleiseen alueeseen kohdistuva rasite voidaan poistaa, jos rasitteen katsotaan haittaavan tontin tai yleisen alueen rakentamista asemakaavan mukaisesti tai sen käyttämistä muuhun asemakaavassa määrättyyn tarkoitukseen.

95 §. Milloin rasite tai 86 §:ssä mainittu oikeus perustetaan, siirretään, muutetaan tai poistetaan vastoin asianomaisen kiinteistön omistajan tahtoa, on hänelle tästä johtuvasta haitasta tai vahingosta maksettava korvaus. Korvauksen suuruuden sekä maksutavan ja -ajan määrää, jolleivät asianomaiset siitä sovi, kiinteistöinsinööri.

96 §. Tässä luvussa tarkoitettu rasitteen tai oikeuden perustaminen, siirtäminen, muuttaminen tai poistaminen käsitellään rasiteoimituksessa. Sen vireillepanosta ja tiedottamisesta sekä muusta menettelystä samoin kuin toimituksen tarkastamisesta ja hyväksymisestä ynnä muutoksenhausta on voimassa soveltuvin osin ja mikäli 97 tai 98 §:stä ei muuta johdu, mitä 4 luvussa on säädetty tontinmittauksesta.

Myös voidaan 1 momentissa mainittu asia käsitellä tontinmittauksessa, mikäli rasite tai oikeus kohdistuu tonttiin, taikka yleisen alueen mittauksessa, mikäli rasite tai oikeus kohdistuu yleiseen alueeseen.

97 §. Maistraatti voi, jos se katsoo rakentamisen, terveydellisten seikkain tai yleisen edun vaativan, jättää rasitteen tai oikeuden perustamista, siirtämistä, muuttamista tai poistamista koskevan muun kuin 94 §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden hyväksymättä.

Maistraatti voi myös jättää hyväksymättä rasitteen perustamista koskevan toimenpiteen, jos se katsoo, ettei tarkoitusta, johon perustamisella pyritään, voida tehdyllä sopimuksella saavuttaa.

98 §. Mitä 69 §:ssä on säädetty tontinmittauksen osalta, on vastaavasti voimassa 96 §:ssä mainitusta toimituksesta, kuitenkin siten, että milloin valitus koskee 94 §:ssä tarkoitettua rasitteen poistamista taikka 95 §:ssä tarkoitettua korvauksen suuruutta, maksutapaa tai -aikaa, maistraatin on siirrettävä asia maanjako-oikeuden käsiteltäväksi.

99 §. Edellä 95 §:ssä tarkoitettua korvauksesta on kiinteistö, jonka omistajan maksettavaksi korvaus on pantu, panttina. Tällainen saaminen saadaan ottaa kiinteistöstä riippumatta siitä, kuinka kauan se on ollut maksamatta, samalla etuoikeudella kuin kiinteistöstä menevistä julkisoikeudellisista suorituksista on säädetty.

Jos korvausvelvollinen ei ole suorittanut lainvoimaisessa toimituksessa määrättyä, maksettavaksi erääntynyttä korvausta, on ulosottomiehen korvaukseen oikeutetun hakemuksesta se ilman ulosotonhaltijan määräystä korvausvelvolliselta ulosmitattava. Tällainen ulosotto voi tapahtua korvausta osoittavasta toimituskirjasta otetun jäljennöksen perusteella, jonka kiinteistöinsinööri on viran puolesta todistanut oikeaksi.

7 luku.

Kiinteistöuomarin suostumus tontin- ja yleisen alueen muodostukseen kaupungissa.

100 §. Jos vahvistetun tonttijaon mukainen tontti käsittää alueita kahdesta tai useammasta kiinteistöstä tai erillisestä alueesta, jotka eivät ole kiinteistöjä, taikka tilojen yhteisestä alueesta, eikä maistraatti ole 71 §:n nojalla päättänyt, että tontti on merkittävä kiinteistönä tonttirekisteriin, on tontin alueen omistajan hankittava kiinteistöuomarin suostumus tontin muodostukseen. Suostumusta ei kuitenkaan tarvita 73 §:ssä tarkoitettua tontin osalta.

Milloin tontin alue on kokonaisuudessaan lunastettu rakennuslain tai kiinteän omaisuuden pakkolunastuksesta yleiseen tarpeeseen 14 päivänä heinäkuuta 1898 annetun lain (27/98) taikka edellä 31 §:ssä mainitun tai muun vastaavan lainsäädännön nojalla, ei kiinteistöuomarin suostumus tontinmuodostukseen ole tarpeen.

101 §. Kiinteistöuomarin suostumusta on haettava kirjallisesti.

102 §. Hakemus on hylättävä, jos omistusoikeus havaitaan riittäiseksi tai jos tontin alue tai sen osa on ulosmitattu, myymis- tai hukkaamis-kiellon alainen taikka kuuluu konkurssipesään.

103 §. Milloin edellytykset kiinteistöuomarin suostumukseen ovat muutoin olemassa, suostumus tontinmuodostukseen on annettava, jos

- 1) ne kiinteistöt, joista tontti muodostuu, ovat vapaat kiinnityksistä;
- 2) kiinnitys ei koske useampaa kuin yhtä kiinteistöä;
- 3) kiinteistöjä koskevat ainoastaan yhteiset kiinnitykset, joilla on sama etuoikeus jokaiseen niistä; tai
- 4) kiinteistöjä koskevat yhteiset kiinnitykset, joilla on erilainen etuoikeus, tai eri kiinnitykset, ja on saatu aikaan sopimus tontin alueen tai sen osan vapauttamisesta kiinnityksistä taikka niiden etuoikeuden seläisestä järjestämisestä, että tontti voidaan muodostaa kenenkään kiinnityksen haltijan oikeutta loukkaamatta.

104 §. Vaikkei 103 §:n 4 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa ole tehty siinä mainittua sopimusta, kiinteistöuomari voi antaa suostumuksen tontinmuodostukseen, jos hän harkitsee, että

1) jäljellä oleva osa kiinteistöstä, josta tonttiin tulee alue, ilmeisesti vastaa kiinnitettyjen saatavien arvoa, tai

2) milloin on kysymys muunlaisesta kuin saatavaa koskevasta kiinnityksestä, tontinmuodostus voi tapahtua kiinnityksen haltijan oikeutta loukkaamatta.

Ennen kuin kiinteistöuomari päättää suostumuksen antamisesta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa, on hänen, jolle kiinnityksen haltijan oikeuden supistus ole vähäinen, kuultava kiinnityksen haltijaa. Kuultavaksi kutsutun on esitettävä hallussaan olevat alkuperäiset kiinnitysasiakirjat kiinteistöuomarille.

105 §. Jos tontin alue tai sen osa on tilojen yhteistä aluetta, ei kiinteistöuomarin suostumusta annettaessa oteta huomioon niiden tilojen kiinnityksiä, joilla on osuus yhteiseen alueeseen.

106 §. Kiinteistöuomarin annettua suostumuksen tontinmuodostukseen sen nojalla, että 103 §:n 4 kohdan mukaisesti on saatu aikaan sopimus tontin alueen tai sen osan vapauttamisesta kiinnityksistä, on tontti vapautunut vastaamasta sopimuksessa tarkoitetuista kiinnityksistä. Sama koskee 104 §:ssä tarkoitettuja kiinnityksiä, milloin suostumus on annettu saanutun lainkohdan nojalla.

Milloin tontin alue tai sen osa on ollut tilojen yhteistä aluetta, raukeavat niitä tiloja, joilla on osuus yhteiseen alueeseen, koskevat kiinnitykset muodostetun tontin osalta. Kuitenkin jää tontin alueeseen kohdistuvan vuokra- tai muun nautintaoikeuden kiinnitys voimaan.

Kiinnityshakemus, joka on vireillä silloin, kun kiinteistöuomari antaa suostumuksen tontinmuodostukseen, raukeaa muodostetun tontin osalta, jollei kiinteistöuomari toisin päätä.

107 §. Jollei eri kiinteistöistä tai alueista muodostettu tontti ole 106 §:n perusteella vapautunut kiinnityksistä, on näitä kiinteistöjä tai jotakin niistä rasittava kiinnitys voimassa koko muodostettuun tonttiin.

108 §. Jollei maistraatti ole 82 §:n nojalla määrännyt, että muodostettava yleinen alue on merkittävä kiinteistönä yleisten alueiden rekisteriin, on hankittava kiinteistöuomarin suostumus yleisen alueen muodostukseen.

Suostumus ei kuitenkaan ole tarpeen, milloin muodostettava yleinen alue on kokonaisuudessaan hankittu kaupungille 100 §:n 2 momentissa mainitulla tavalla.

Edellä 1 momentissa mainitussa asiassa on sovellettava, mitä tässä luvussa on säädetty suostumuksen hakemisesta tontinmuodostukseen ja asian käsittelystä.

109 §. Suostumus yleisen alueen muodostukseen on annettava, jos

1) alueen omistaa kaupunki tai kaupungilla on siihen rakennuslain 47 §:n 1 momentissa mainittu oikeus; ja

2) kiinteistö tai kiinteistöt, joista yleinen alue muodostuu, ovat vapaat kiinnityksistä tai kiinnityksen haltijat ovat antaneet suostumuksensa alueen kiinnityksistä vapautumiseen taikka alue vapautuu niistä rakennuslain 73 §:n nojalla.

Mitä 104 ja 105 §:ssä on säädetty kiinteistöuomarin suostumuk-
sen antamisesta tontinmuodostukseen, on vastaavasti noudatettava an-
neltaessa suostumusta yleisen alueen muodostukseen.

110 §. Kiinteistöuomarin annettua suostumuksensa muodostettava ylei-
nen alue on vapautunut kiinnityksistä.

Kiinnityshakemus katsotaan muodostettavan yleisen alueen osal-
ta rauenneeksi.

111 §. Edellä 101 §:ssä ja 108 §:n 3 momentissa tarkoitetusta hakemuk-
sesta sekä kiinteistöuomarin siihen antamasta päätöksestä on tehtävä
merkintä lainhuutorekisteriin.

Jos 106, 107 tai 110 §:n mukaan kiinnitys on tullut voimaan muu-
hunkin alueeseen kuin siihen, johon se on myönnetty, tai rauennut mää-
rätyn alueen osalta tahi jos kiinnityshakemus on rauennut taikka jos 103
§:n 4 kohdassa mainittu sopimus on saatu aikaan, kiinteistöuomarin on
tehtävä siitä aiheutuvat merkinnät kiinnitysasiain pöytäkirjaan ja kiinni-
tysrekisteriin.

Myös on 2 momentissa tarkoitettujen kiinnitysten haltijain esi-
tettävä hallussaan olevat alkuperäiset kiinnitysasiakirjat kiinteistöuoma-
rille, jonka on asiakirjaan tehtävä merkintä kiinnityksen suhteen tapah-
tuneesta muutoksesta. Merkintää kiinnityksestä vapautumisesta ei kui-
tenkaan tarvitse tehdä alkuperäiseen kiinnitysasiakirjaan, milloin kiin-
teistöuomarin suostumus tontin- tai yleisen alueen muodostukseen on
annettu 104 §:n 1 momentin 1 kohdan tai 105 §:n taikka vastaavasti 109
§:n 2 momentin nojalla.

112 §. Kun kiinteistöuomari on suostunut tontin- tai yleisen alueen
muodostusta tarjottavaan hakemukseen, hänen on päätöksen saatua lain-
voiman viipymättä ilmoitettava päätöksestä tonttikirjan pitäjälle merkin-
nän tekemistä varten tonttikirjaan.

113 §. Kiinteistöuomarin 112 §:ssä tarkoitetusta hakemuksesta anta-
maan päätökseen haetaan muutosta valittamalla.

114 §. Tässä luvussa tarkoitettun hakemuksen käsittelyssä on soveltu-
vin osin noudatettava, mitä lainhuudatus- ja kiinnitysasiain käsittelystä
on säädetty.

8 luku.

Tontin ja yleisen alueen rekisteröiminen kaupungissa.

115 §. Tonteista ja yleisistä alueista on pidettävä tonttikirjaa. Tont-
tikirja käsittää tonttirekisterin ja yleisten alueiden re-
kisterin tarpeellisine liitteineen.

Tonttikirjaa pitää maistraatin valvonnan alaisena kiinteistöinsii-
nööri tai erityisestä syystä muu maistraatin määräämä viranhaltija
(tonttikirjan pitäjä).

116 §. Tontinmittaus, jossa tontti on muodostettu yhdestä kiinteistöstä
tai erillisestä alueesta, on merkittävä tonttirekisteriin toimituksen saa-
tua lainvoiman. Sama koskee 73 §:ssä tarkoitettua tontinmittausta. Jos
kuitenkin tontinmittaus on tapahtunut muun kuin omistajan pyynnöstä, se
merkittään tonttirekisteriin vain omistajan kiinteistöinsinöörille toimituk-
sessa esittämän pyynnön tai tonttikirjan pitäjälle jättämän kirjallisen ha-
kemuksen perusteella taikka maistraatin erityisestä syystä antamasta
määräyksestä.

Jos tontinmuodostukseen on saatava kiinteistötuomarin suostumus, tontinmittaus merkitään tonttirekisteriin asiasta annetun päätöksen saatua lainvoiman. Milloin suostumusta ei kuitenkaan 100 §:n 2 momentin mukaan ole tarvinnut hakea, tontinmittaus merkitään tonttirekisteriin, sitten kun lunastaminen on saanut lainvoiman.

117 §. Kiinteistön muodostamista tarkoittanut, lainvoiman saanut yleisen alueen mittaus on merkittävä yleisten alueiden rekisteriin, jos

- 1) maistraatti on 82 §:n 4 momentin nojalla niin määrännyt; tai
- 2) 108 §:n 1 momentissa tarkoitettu kiinteistötuomarin suostumus on annettu.

Milloin alueella, joka on 100 §:n 2 momentissa mainitulla tavalla hankittu kaupungille, on toimitettu lainvoiman saanut yleisen alueen mittaus, merkitään se kaupungin hakemuksesta yleisten alueiden rekisteriin ilman maistraatin määräystä tai kiinteistötuomarin suostumusta.

118 §. Muodostettava yleinen alue voidaan merkitä yleisten alueiden rekisteriin lisäosana sellaiseen rekisterissä ennestään olevaan yleiseen alueeseen, jolla on sama asemakaavan mukainen käyttötarkoitus kuin muodostettavalla yleisellä alueella, mikäli yleisen alueen mittauksessa on niin määrätty.

119 §. Maarekisteriin merkitty, 75 §:n 1 momentissa tarkoitettu, kaupungille pakkolunastettu alue voidaan kaupungin hakemuksesta siirtää tässä laissa tarkoitetuksi yleiseksi alueeksi yleisten alueiden rekisteriin.

120 §. Tontti ja muodostettava yleinen alue on muodostunut kiinteistöksi ja, milloin on kysymys 118 §:ssä mainitusta tapauksesta, muodostettava yleinen alue tullut kuulumaan kiinteistöön, sitten kun ne on merkitty tonttirekisteriin tai yleisten alueiden rekisteriin.

121 §. Tonttirekisteriin ja yleisten alueiden rekisteriin on tehtävä merkintä myös 48 §:n 2 momentissa ja 76 §:n 2 momentissa tarkoitettua tontin- tai yleisen alueen mittauksesta.

122 §. Rasitteen tai oikeuden perustamisesta, siirtämisestä, muuttamisesta tai poistamisesta sekä 92 §:ssä tarkoitettua kunnossapitoa koskevas- ta sopimuksesta tehdään toimituksen saatua lainvoiman merkintä tonttirekisteriin tai yleisten alueiden rekisteriin. Jollei tonttia tai yleistä aluetta ole merkitty tonttirekisteriin tai yleisten alueiden rekisteriin, merkintä on tältä osalta tehtävä asianomaisen tilan kohdalle maarekisteriin.

123 §. Maistraatti voi kaupungin pyynnöstä päättää, että yleisten alueiden rekisteriin eri kiinteistöiksi merkityt yleiset alueet, joilla on sama käyttötarkoitus, yhdistetään yhdeksi kiinteistöksi. Maistraatin päätökseen ei saa hakea muutosta.

124 §. Tonttikirjan laatimisesta ja pitämisestä aiheutuvat kustannukset suorittaa kaupunki.

9 luku.

Erinäisiä säännöksiä.

125 §. Kaupunginvaltuuston valitsemista maanjako-oikeuden jäsenistä pitää ainakin kahden olla perehtyneitä asemakaava- tai rakennusasioihin.

Kun maanjako-oikeus käsittelee kaupungissa asemakaava- tai yleiskaava-alueella suoritetusta toimituksesta johtunutta riitaisuutta, oikeuden valituista jäsenistä tulee ainakin toisella olla 1 momentissa mainittu pätevyys.

126 §. Tämän lain mukaan kaupungin asemakaava-alueella suoritetuista toimituksista tehdyt valitukset on käsiteltävä kiireellisinä.

127 §. Mitä tässä laissa on säädetty kiinnityksestä, sovelletaan vastavasti kiinnityshakemukseen sekä merkintään, joka määrääalan erottamisoikeuden vakuudeksi on tehty kiinnitysasiain pöytäkirjaan tai ulosmittattujen kiinteistöjen luetteloon, samoin kuin kiinnittämättä voimassa olevaan panttioikeuteen, ei kuitenkaan sellaiseen panttioikeuteen, joka on julkisoikeudellisessa järjestyksessä maksettavaksi pannun suorituksen vakuutena.

128 §. Edellä 47 §:ssä mainitussa toimituksessa erotettu katualue merkitään maarekisteriin sillä tavoin kuin yleiseen tarpeeseen pakkolunastetun alueen maarekisteriin merkitsemisestä on säädetty. Jos alueeseen kuuluu eri kylissä sijaitsevaa maata, annetaan alueelle oma numero siinä kylässä, johon sen katsotaan sijaintinsa puolesta sopivimmin kuuluvan.

129 §. Edellä 128 §:ssä tarkoitettuun, katualueesta muodostettuun kiinteistöön, johon kunta on lain nojalla saanut omistusoikeuden, ei saada myöntää lainhuutoa tai kiinnitystä eikä sitä saa ulosmitata.

130 §. Milloin tontti on maistraatin 71 §:n nojalla tekemän päätöksen perusteella merkitty kiinteistönä tonttirekisteriin ja jotakin niistä kiinteistöistä, joiden yksityisistä tiluksista tontti on muodostettu, rasittaa kiinnitys, tämä kiinnitys on voimassa koko muodostettuun tonttiin.

Tontti on vapaa vastaamasta 72 §:ssä tarkoitetuista kiinnityksistä. Kuitenkin jää tontin alueen siihen osaan, joka on muodostettu tilojen yhteisestä alueesta, kohdistuva vuokra- tai muun nautintaoikeuden kiinnitys voimaan.

Kiinnityksen kohteen laajentumisesta sekä kiinnityksistä vapautumisesta on tehtävä merkintä kiinnitysasiain pöytäkirjaan ja kiinnitysrekisteriin.

131 §. Milloin osa sellaisesta tontista, joka on merkitty tonttirekisteriin maistraatin 71 §:n nojalla antaman määräyksen tai kiinteistötuomarin 100 §:ssä tarkoitettua suostumuksen perusteella, on hankittu saannolla, joka on huudatettava, on koko tontti säädettyssä järjestyksessä huudatettava.

132 §. Edellä 12 §:ssä tarkoitettu tila, johon tilojen yhteinen tie on liitetty, on, samoin kuin 73 §:ssä tarkoitettua tontinmittauksessa muodostettu tontti, vapaa yhteiseen tiehen osallisia tiloja rasittavista kiinnityksistä.

133 §. Yleinen alue, joka on 82 §:n 4 momentin nojalla annetun maistraatin päätöksen perusteella merkitty kiinteistönä yleisten alueiden rekisteriin, on vapaa sanotun pykälän 2 ja 3 momentissa mainituista kiinnityksistä.

134 §. Tämän lain 4 tai 5 luvun mukaan muodostetulla tontilla tai yleisellä alueella ei ole osuutta tilojen yhteiseen alueeseen.

135 §. Jos on pantu vireille sellaisen tontin tai yleisen alueen pakkolunastus, jolla on toimitettu lainvoiman saanut tontin- tai yleisen alueen mitaus, vastaa sanottu mitaus kiinteän omaisuuden pakkolunastuksesta ylei-

seen tarpeeseen annetun lain 19 §:n 1 momentissa mainittua paalutusta sekä toimituksessa laadittu kartta ja pöytäkirja sanotussa lainkohdassa mainittua karttaa ja selitelmiä.

136 §. Milloin 7 §:n 3 momentissa tarkoitettu korvaus tai 41 §:n 1 momentissa tarkoitettu lunastushinta on talletettu lääninhallitukseen tai rahalaitokseen, tallettaja on velvollinen korvaamaan korvauksen tai lunastushinnan saamiseen oikeutetulle sen nostamisesta aiheutuneet välttämättömät kustannukset. Niin ikään on, jos tontinosan tai rakennuspaikan osan lunastamistoimitus on 41 §:n 2 momentissa mainitusta syystä rauennut, lunastamista hakeneen korvattava lunastettavaksi tarkoitettun alueen omistajalle aiheutunut vahinko siitä, ettei lunastamista ole saatettu loppuun.

Jollei 1 momentissa tarkoitettua korvauksesta sovita, ratkaisee erimielisyyden tuomioistuin.

137 §. Valtioneuvosto voi kaupungin tekemästä hakemuksesta myöntää kaupungille oikeuden pitää jäljennöstä kaupungin maarekisteristä ja rekisterikartasta tai toisesta niistä.

Maarekisterin ja rekisterikartan jäljennöstä pitää tonttikirjanpitäjä maistraatin valvonnan alaisena. Siitä johtuvat kustannukset suoritaa kaupunki. Maarekisterin ja rekisterikartan jäljennöksestä ei anneta virallisia otteita.

Jos kaupungille on myönnetty 1 momentissa mainittu oikeus, maanmittauskonttorin toimitettava tonttikirjan pitäjälle jäljennös kaupungin maarekisteristä ja rekisterikartasta. Kun maarekisteriin tai rekisterikarttaan tämän jälkeen tehdään uusi merkintä, on maanmittauskonttorin viipymättä lähetettävä siitä uuden merkinnän käsittävä ote tonttikirjan pitäjälle vastaavan merkinnän tekemistä varten maarekisterin tai rekisterikartan jäljennökseen.

Maarekisterin ja rekisterikartan jäljennöksistä suorittaa kaupunki korvausta valtioneuvoston määräämien perusteiden mukaan. Sen sijaan annetaan maarekisteriin tai rekisterikarttaan tehtyjä uusia merkintöjä koskevat otteet korvauksetta.

138 §. Mitä tässä laissa on säädetty asemakaavan ja rakennuskaavan vaikutuksesta maanmittaustoimituksiin, on vastaavasti sovellettava asemakaavan- ja rakennussuunnitelmantakaisiin määräyksiin sinä aikana, kun ne rakennuslain 150 §:n nojalla ovat voimassa.

Maanmittaustoimitukseen alueella, jolla on voimassa rakennuslain 150 §:ssä tarkoitettu rakennuskielto, on sovellettava, mitä 25 §:ssä on säädetty.

139 §. Milloin rakennuskaavaa on rakennuslain 128 §:n 1 momentin nojalla noudatettava kaupungissa, on maanmittaustoimituksiin sellaisella rakennuskaava-alueella sovellettava tätä lakia, ei kuitenkaan, mitä 2 luvun 4-8 §:ssä ja 3 luvussa on säädetty.

140 §. Aikaisemmin myönnetty erivapaus tontinmittaajan virkaan pysyy voimassa tämän lain voimaantulon jälkeenkin.

141 §. Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella.

142 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1960. Lakia on sovellettava myös silloin keskeneräisissä toimituksissa ja asioissa sanotun ajankohdan jälkeen ratkaistaviksi tuleviin kysymyksiin.

Aikaisemman lain säännöksiä sovelletaan:

- 1) ennen tämän lain voimaantuloa lopetettuun maanmittaustoi-
mitukseen;
- 2) asemakaava-alueella ennen tämän lain voimaantuloa vireil-
le pannun, 19 §:ssä tarkoitetun maanmittaustoiimituksen edellytyksiin;
- 3) tontinmittaukseen, joka on päätetty ennen tämän lain voi-
maantuloa; sekä
- 4) ratkaistaessa valitusta ennen tämän lain voimaantuloa ane-
tusta kiinteistötuomarin tai oikeuden suostumusta tontinmuodostukseen
koskevasta päätöksestä.

Mitä 99 §:n 1 momentissa on säädetty siinä tarkoitetun saami-
sen etuoikeudesta, ei aiheuta muutosta niiden oikeuteen, joilla on ennen
tämän lain voimaantuloa vireillä pannun hakemuksen nojalla vahvistettu
kiinnitys tai vuokraoikeuden rekisteröiminen tahi sitä ennen syntynyt ma-
samattoman kauppahinnan panttioikeus tai muu kiinnittämättä voimassa
oleva panttioikeus kiinteistöön.

Kauppalaan, joka tämän lain tullessa voimaan kuuluu maalais-
kuntaan, on sovellettava, mitä maalaiskunnasta on säädetty, kuitenkin si-
ten, että kunnanhallituksen tehtävät suorittaa kauppalanhallitus.

143 §. Tämä laki kumoo 24 päivänä huhtikuuta 1931 annetun asema-
kaavalain (145/31) 45-55 §:n ja 73 §:n 7 momentin, jakolaitoksesta, ton-
tinmittauksesta ja kiinteistöjen rekisteröimisestä kaupungissa 17 päivänä
heinäkuuta 1931 annetun lain (232/31), sikäli kuin sitä ei ole aikaisemmin
kumottu; samana päivänä annetun lain siitä, mitä jakotoimituksissa taa-
jalkoa asutusta varten maaseudulla on huomioon otettava (233/31), niihin
myöhemmin tehtyine muutoksinein.

15. ASETUS SAIRAALA-ASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu helmikuun 20 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 106/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:81)

Sisäasiainministerin esittelystä muutetaan 25 päivänä toukokuuta 1956 annetun sairaala-asetuksen (316/56) 16 § näin kuuluvaksi:

16 §. Keskussairaalan, aluesairaalan ja paikallissairaalan perustamiskustannuksiin ja toimintaan sairaalalain mukaisesti annettavat valtionavut myöntää lääkintöhallitus.

Sisäasiainministeriön asiana on hyväksyä kussakin tapauksessa erikseen ne perusteet, joiden mukaan sairaalalain 24 §:ssä ja 38 §:n 3 momentissa tarkoitetulle kunnalliselle sairaalalle annetaan valtionapua perustamiskustannuksiin, sekä antaa ne yleiset ohjeet, joiden mukaan sanotun lain 24 §:ssä tarkoitettujen sairaalain toimintaan annetaan valtionapua.

16. ASETUS MAJOITUS- JA RAVITSEMISLIIKKEISTÄ.

Annettu helmikuun 20 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 108/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1938:82 ja 83 sekä 1954:21 ja 1956:15)

Kauppa- ja teollisuusministerin esittelystä säädetään elinkeinon harjoittamisen oikeudesta 27 päivänä syyskuuta 1919 annetun lain 3 §:n 6 kohdan nojalla:

1 luku.

Yleiset säännökset.

1 §. Majoitus- ja ravitsemisliikkeen harjoittaminen on jäljempänä säädetyn poikkeuksin sallittu vain asianomaisen viranomaisen luvalla tässä asetuksessa annettuun määräykseen ja ehtojen noudattaen.

2 §. Majoitusliikkeen tarkoituksena on pitää kalustettuja huoneita vieraiden majoittamista varten joko ruoan tai virvokkeiden tarjoilemiseen tai ilman sitä.

Majoitusliikkeitä ovat hotelli, matkustajakoti ja yömaja.

Hotelli on korkeat vaatimukset täyttävä majoitusliike, jonka yhteydessä on ensimmäisen luokan ravintola tai johon muutoin on järjestetty hotellivieraiden tarpeita tyydyttävää vastaavan tasoista ruoan ja virvokkeiden tarjoilua.

Matkustajakoti on tällä tahi täysihoidolan, matkailu- tai vieraskodin taikka muulla sen kaltaisella nimellä harjoitettu keskinkertaisia vaatimuksia vastaava majoitusliike sekä myös retkeilymajan taikka muulla sen kaltaisella nimellä etupäässä kausiluontoisesti ja pääasiassa yhteismajoitusta käyttäen harjoitettu, virkistys-, urheilu- tai opintotarkoituksissa liikkuvia palveleva majoitusliike.

Yömaja on tasoltaan vaatimaton majoitusliike, jonka tarkoituksena on yösijan antaminen etupäässä joukkomajoituksen muodossa.

Muun majoitusliikkeen kuin hotellin yhteydessä harjoitetusta ruoan ja virvokkeiden tarjoilemisesta, milloin tätä toimintaa ei harjoiteta erikseen luokiteltuna ravitsemisliikkeenä, on soveltuvin osin voimassa, mitä jäljempänä on säädetty toisen luokan ruokaloista ja kahviloista.

3 §. Ravitsemisliikkeen tarkoituksena on sitä varten varattua huoneistossa tai paikassa tarjoilla yleisölle ruokaa tai virvokkeita.

Ravitsemisliikkeitä ovat ravintola, ruokala ja kahvila.

Ravintola on korkeatasoinen ravitsemisliike, jossa ruoan laatuun ja tarjoilemiseen sekä asiakkaiden viihtyisyyteen on kiinnitetty erityistä huomiota.

Ruokala on tällä tai ruokabaarin, kansanruokalan, ruokasalin tai muulla sen kaltaisella nimellä harjoitettu keskinkertaisia vaatimuksia vastaava ravitsemisliike, jonka tarkoituksena on pääasiallisesti ruoan tarjoileminen.

Kahvila on tällä tai kahvion, kahvibaarin tai muulla sen kaltaisella nimellä harjoitettu ravitsemisliike, jossa tarjoillaan etupäässä kahvia, teetä tai muita virvokkeita leivonnaisten tai voileipien kera tai ilman niitä. Kahvilalle voi lääninhallitus, mikäli liikkeessä on riittävästi hyväksytyjä ruoan valmistus- ja säilytyspaikkoja, myöntää luvan myös ruoan tarjoilemiseen.

Tässä pykälässä tarkoitettuna ravitsemisliikkeen harjoittamisena pidetään ruoan ja virvokkeiden tarjoilemista vain, mikäli myyntipaikan yhteydessä on pöytätilaa enemmän kuin 15 henkilölle tai tarjoileminen tapahtuu liikkeen käyttöä varten varatussa suljetussa huonetilassa taikka liikkeessä tarjoillaan ruoka-annoksia.

4 §. Ravintolat, ruokalat ja kahvilat jaetaan kukin laatutasonsa mukaan kahteen luokkaan lukuun ottamatta tämän asetuksen 5 §:n 1 momentissa ja 8 §:ssä mainittuja ravitsemisliikkeitä. Luokitusta ensi kerran määrättäessä on huomiota kiinnitettävä liikkeen huoneistosta, sisustuksesta ja kalustuksesta sekä sen palvelumahdollisuuksista ilmenevään tasoon ja liikettä uudelleen luokiteltaessa lisäksi siihen, minkä tasoisena liikettä on harjoitettu ja voidaan olettaa vastaisuudessa harjoitettavan.

5 §. Milloin rekisteröidyn yhdistyksen hallitsemassa huoneistossa harjoitetaan ravitsemisliikettä, jonka asiakkaana voi olla vain yhdistyksen jäsen ja enintään kolme hänen henkilökohtaista vierastaan, lääninhallitus voi yhdistyksen hakemuksesta hyväksyä liikkeen kerhoravintolaksi.

Mikäli kerhoravintolan omistajalle tai pitäjälle ei ole myönnetty yleisen ravitsemisliikkeen harjoittamiseen oikeuttavaa lupaa, älköön kerhoravintolaa käytettävä muuhun kuin 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen.

6 §. Ravitsemisliikkeen harjoittamiseen maa-, vesi- ja ilmaliikenneasemilla sovelletaan tämän asetuksen säännöksiä kulkuneuvojen kulusta ja yleisön lyhyestä viipymisajasta aiheutuvien poikkeuksien. Lääninhallitus määrääköön lupapäätöksessä, hakijan sitä anoessa, kuultuaan 16 §:ssä tarkoitettua lautakuntaa, saadaanko ja millä ehdoin liikenneasemalle järjestää ravinnon ja virvokkeiden tarjoilua asianomaisen liikenneaseman haltijan suostumuksella myös muualla kuin tarkoitukseen hyväksytyssä huoneistossa.

7 §. Ravitsemisliikkeen harjoittamisesta matkustaja-aluksessa ja elinkeinoluvan hakemisesta sitä varten on soveltuvin kohdin voimassa, mitä tässä asetuksessa on säädetty. Muussa kulkuneuvossa sen matkustajille tapahtuvaan ruoan ja virvokkeiden tarjoiluun ei tarvita lupaa. Ravitsemisliikkeen harjoittamisesta junassa on rautatiehallituksella kuitenkin valta antaa tarvittavat määräykset.

8 §. Ravitsemisliikkeen harjoittamiseen tilapäisesti on haettava lääninhallitukselta lupa, jos liikkeen harjoittaminen tulee jatkumaan enemmän kuin 15 päivää tai jos anniskellaan väkijuomia sekä muissa tapauksissa tehtävä ilmoitus poliisi- ja terveydenhoitoviranomaisille. Lupaa myönnettäessä voidaan tämän asetuksen säännöksistä poiketa sekä myöntää sellaisia helpotuksia kuin liikkeen tilapäisyyteen ja käytettävissä oleviin mahdollisuuksiin katsoen pidetään sopivana.

Lääninhallitus voi antaa ravitsemisliikkeelle luvan tarjoilun jär-

jestämiseen tilapäisesti ravitsemisliikkeen muuhunkin kuin tarjoilua varten hyväksytyyn huonetilaa tai muuhun huoneistoon, jota ei ole hyväksytty tarjoiluhuoneistoksi.

9 §. Ravitsemisliikkeestä saadaan sen aukioloaikana luovuttaa myös muualla nautittaviksi ruokia ja virvokkeita, joita siinä tarjoillaan, ei kuitenkaan väkijuomia.

10 §. Ravinnon- ja kahvinlähettämö on liike, josta lähetetään ruokaa, kahvia, teetä tai muita virvokkeita valmiina muualla nautittavaksi.

Edellä 1 momentissa mainitun liikkeen harjoittamiseen ei vaadita lupaa, mutta liikkeestä on ennen toiminnan aloittamista kirjallisesti ilmoitettava poliisi- ja terveydenhoitoviranomaisille. Liikkeen on lopetettava lähettäminen tai muu toimintansa viimeistään kello 22.

Kioskista tai siihen verrattavasta myyntipaikasta, jossa tarjoillaan ruokaa tai virvokkeita ja joka tämän asetuksen 3 §:n 6 momentin mukaan ei ole ravitsemisliike, on ennen toiminnan aloittamista tehtävä kirjallinen ilmoitus poliisi- ja terveydenhoitoviranomaisille.

11 §. Tämän asetuksen säännöksiä ei sovelleta:

1) huolto- tai avustustarkoituksessa toimivaan lomakylään, äitienkotiin tai muuhun sen kaltaiseen lepo- ja virkistyskotiin eikä samassa tarkoituksessa maksutta tai vähäisestä maksusta tapahtuvaan kodittomien henkilöiden majoittamiseen;

2) sellaisen retkeilymajan tai muun majoituspaikan pitoon, joka on tarkoitettu pääasiallisesti koulunuorison sekä nuoriso-, urheilu-, retkeily- ja muiden sellaisten järjestöjen jäsenten majoittamiseen, sikäli kuin retkeilymajan tai majoituspaikan pito ei tarkoita ansion saantia;

3) tilapäiseen, muualla kuin yksityisessä kodissa tapahtuvaan vieraiden majoittamiseen; eikä

4) sellaisiin sairaanhoito- ja niihin verrattaviin laitoksiin, joiden pitämiseen tarvitaan erityinen lupa.

Edellä 1, 2 ja 3 kohdissa tarkoitettu majoitustoiminnasta, viimeksi mainitusta, mikäli se jatkuu kauemmin kuin 7 päivää, on kuitenkin ennakoita kirjallisesti ilmoitettava asianomaisille poliisi-, palo- ja terveydenhoitoviranomaisille, joiden tulee, mikäli katsovat siihen olevan aihetta, tarkastaa majoitukseen tarkoitettu huoneisto ja muut siihen kuuluvat laitteet. Jos tarkastuksessa tai myöhemmin havaitaan henkilö- tai paloturvallisuutta vaarantavia seikkoja tai terveydenhoidollisia puutteita, eikä niitä viranomaisen määräämän ajan kuluessa tämän antamien ohjeiden mukaan korjata, lääninhallitus voi kieltää huoneiston tai sen laitteiden käyttämisen.

12 §. Milloin yksityisessä kodissa harjoitetaan ansiotoimintaa, minkä tarkoituksena on kalustettujen huoneiden pitäminen muiden kuin omien sukulaisten asuttavana, ei sellaista toimintaa, jos vieraiden asuttavaksi on varattu enintään 4 huonetta, ole pidettävä majoitusliikkeenä eikä sen harjoittamiseen tarvitse hankkia lupaa, ellei huoneistossa ole ulospäin näkyvää tiedoitus.

13 §. Tämän asetuksen säännöksiä ei sovelleta:

1) yksityisessä kodissa tai siihen verrattavassa yksityisessä huoneistossa, kuten yhdistyksen tai kerhon huoneistossa, harjoitettuun ansiotoimintaan, jonka tarkoituksena on ruoan ja virvokkeiden tarjoilu päivittäin tahi jatkuvasti määräaikoina, jos sellaista tarjoilua harjoitetaan vain kello 7-21 välisenä aikana eikä siellä päivittäin käyvien asiakkaiden luku ole yleisesti suurempi kuin 15;

2) asuntotalon keskusruokalassa tai -keittolassa talon asukkaille tapahtuvaan tarjoiluun;

3) sotilaskodissa tapahtuvaan tarjoiluun;

4) tarjoilemiseen valtion, kunnan tai muun työnantajan hallinnassa olevassa huoneistossa työnantajan henkilökunnalle ja heidän vierailleen, vaikka tarjoileminen olisikin luovutettu toisen toimitettavaksi, jollei liikettä muutoin harjoiteta sillä tavoin, että sen toiminta on verrattavissa ravitsemisliikkeeseen, jonka harjoittamiseen on haettava lupa; eikä

5) ravitsemisliikkeen pitoon tilapäisen tai liikkuvan työmaan, kuten rakennus- tai tietyömaan yhteydessä, jos liikkeen asiakkaina ovat työpaikan työntekijät.

2 luku.

Luvan hakeminen.

14 §. Lupa majoitus- ja ravitsemisliikkeen harjoittamiseen voidaan antaa kansalaisluottamusta nauttivalle Suomen kansalaiselle, joka hallitsee itseään ja omaisuuttaan ja on tunnettu rehelliseksi ja luotettavaksi, sekä suomalaiselle osakeyhtiölle, osuuskunnalle, yhdistykselle tai muulle rekisteröidylle yhteisölle, minkä hallituksen puheenjohtaja taikka vastuunalaiset yhtiömiehet ja toimitusjohtaja ovat kansalaisluottamusta nauttivia, rehelliseksi ja luotettaviksi tunnettuja henkilöitä, jotka hallitsevat itseään ja omaisuuttaan, niin myös valtiolle, kunnalle, seurakunnalle ja muulle julkisoikeudelliselle yhteisölle.

Edellä 1 momentissa mainittua lupaa on haettava kirjallisesti siltä lääninhallitukselta, jonka alueella liikettä tullaan harjoittamaan. Lupaa ravitsemisliikkeen harjoittamiseen matkustaja-aluksessa on haettava siltä lääninhallitukselta, jonka alueella kulkuneuvo on rekisteröity, tai jollei sitä ole rekisteröity, sen tosiasiallisen kotipaikan lääninhallitukselta.

Lupa voidaan anomuksesta myöntää myös määräajaksi, määrättyä tilaisuutta varten tai jatkuvasti määräpäiviksi tai määräkerroiksi kuukaudessa.

15 §. Haettaessa lupaa tässä asetuksessa tarkoitettun liikkeen harjoittamiseen on hakemuksessa mainittava:

1) liikkeen laji ja nimi, jolla sitä harjoitetaan, kunta, jossa liike tulee sijaitsemaan ja liikkeen osoite;

2) aikooko hakija itse vastaavana hoitajana hoitaa liikettään vai onko liikkeen hoito, milloin se tämän asetuksen mukaan on määrätty tai sallittu muulle vastaavalle hoitajalle;

3) aiotaanko liikkeessä anniskella väkijuomia; sekä

4) hakijan, vastaavien hoitajien sekä, kun hakijana on yhtiö, osuuskunta, yhdistys tai muu yhteisö, sen hallituksen puheenjohtajan, vastuunalaisen yhtiömiesten ja toimitusjohtajan täydelliset nimet, ammatit ja asuinpaikat.

Jos hakija aikoo erikseen hankittavan luvan nojalla järjestää liikkeen harjoittamisen yhteydessä tilaisuuksia, joissa vieraat saavat tanssia, tai jos liikkeessä halutaan järjestää esityksiä, näytäntöjä tai kokouksia, voi hakija anoa huoneiston hyväksymistä näihin tarkoituksiin. Hakemukseen on liitettävä:

1) jäljennös yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä ja ote kauppa-, yhdistys- tai muusta rekisteristä, milloin hakijana on yhtiö, osuuskunta, yhdistys tai muu yhteisö;

2) todistus siitä, että yksityinen elinkeinonharjoittaja on Suomen kansalainen, sekä todistukset siitä, että hän ja hänen sijaisensa tai, kun elinkeinoa harjoittaa yhtiö, osuuskunta, yhdistys tai muu yhteisö, sen hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja sekä vastuunalaiset yhtiömiehet kuin myös liikkeen vastaava hoitaja ja tämän sijainen ovat kansalaisluottamusta nauttavia sekä hallitsevat itseään ja omaisuuttaan, niin myös siitä, että omistaja, milloin hän toimii liikkeen vastaavana hoitajana, ja muut liikkeen hoidosta vastaavat henkilöt muutoinkin täyttävät tämän asetuksen 27 §:ssä säädetyt vaatimukset;

3) muun vastaavan hoitajan kuin omistajan kirjallinen suostumus tehtävään ryhtymisestä;

4) selvitys siitä, minkälaisessa rakennuksessa ja huoneistossa sekä missä kerroksessa liikettä aiotaan harjoittaa ja hakijan käyttöoikeudesta liikehuoneistoon;

5) täydellinen, mittakaavaan 1:100 nelin kappalein laadittu pohjapiirustus huoneistosta siihen kuuluvine varastotiloineen, säilytshuoneineen, eteisineen ja poistumisteineen sekä valaistus- ja ilmanvaihtolaitteineen sekä, milloin on kysymys toisessa tai sitä ylempänä olevassa kerroksessa sijaitsevasta liikkeestä tai huoneistosta, myöskin tarpeellisin osin rakennuksen läpyleikkauspiirustus; sekä

6) neljin kappalein laadittu selitelmä huoneiden lukumäärästä, tilavuudesta ja siitä, miten eri huoneet on tarkoitettu käytettäviksi, sekä vieraiden asuttaviksi tarkoitetuista huoneista, monelleko hengelle kun huone on aiottu, niin myös keittiötiloista, säilytshuoneista, kylpyhuoneista, käymälöistä, eteisistä ynnä kadulle tai pihalle johtavista portaista ja poistumisteistä sekä muista liikkeen laadun vuoksi ehkä tarpeellisista erikoisjärjestelyistä.

16 §. Vastaanotettuaan hakemuksen lääninhallitus hankkikoon 15 §:ssä mainituista henkilöistä asianomaisen poliisiviranomaisen ja, mikäli liikkeessä aiotaan ryhtyä harjoittamaan väkijuomien anniskelua, väkijuomayhtiön lausunnon.

Lääninhallitus hylätköön hakemuksen heti, jos se hakemuksen tai edellä 1 momentissa mainittujen lausuntojen perusteella harkitsee, ettei siihen voida suostua. Muussa tapauksessa lääninhallitus määrääköön toimitettavaksi liikehuoneiston tarkastuksen välittömästi tai sen jälkeen, kun huoneisto on valmistunut ja kalustettu. Tarkastuksen toimittaa lautakunta, johon kuuluvat poliisipäällikkö tai hänen määräämänsä päällystöön kuuluva poliisimies kokoonkutsujana, kunnan palveluksessa oleva lääkäri tai terveydenhoitolautakunnan valitsema muu edustaja ja palopäällikkö tai hänen määräämänsä henkilö. Lautakunta voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita.

Lautakunnan tulee lausunnossa todeta, onko huoneisto kalustoitteinen ja laitteineen hakemukseen liitettyjen piirustusten ja selvitysten mukainen, mikä on liikkeen suurin sallittu asiakasluku ja täyttääkö se tämän asetuksen vaatimukset sekä tehdä ehdotus liikkeen lajista ja luokasta. Samoin lautakunta ilmoittakoon mielipiteensä hakijan pyytämistä helpotuksista ja mahdollisista vaihtoehtoista sekä tehköön esityksen niistä muutoksista, mitkä olisi ennen hakemuksen hyväksymistä toimitettava huoneistossa tai siihen kuuluvissa laitteissa, varusteissa ja kalustuksessa.

17 §. Hakijan anomuksesta, 16 §:ssä tarkoitettua lautakunnan annettua lausuntonsa, poliisiviranomainen voi, jos liike ja hakija ilmeisesti täyttävät tämän asetuksen vaatimukset, sallia liikkeen väliaikaisen avoinna pitämisen siihen saakka, kunnes lääninhallitus on ratkaissut elinkeinolu-paa koskevan anomuksen.

18 §. Lupa majoitus- tai ravitsemisliikkeen harjoittamiseen on myönnetty, milloin tämän asetuksen ja sen nojalla annettujen määräysten mukaiset edellytykset luvan myöntämiselle ovat olemassa:

Päätöksessä on mainittava, kenelle lupa on myönnetty, liikkeen laji ja luokka, sen sijainti ja liikehuoneisto, joka on tarkoitukseen hyväksytty, mitä liikkeenimeä liikkeestä käytetään sekä liikkeen vastaava hoitaja ja hänen sijaisensa niin myös milloin kyseessä on yhteisö, sen hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja, milloin sellainen on asetettu. Päätöksessä on myös mainittava liikkeen suurin sallittu asiakasluku. Päätökseen on liitettävä kappale hakemusta seuranneita piirustuksia ja selitelmiä.

Mikäli huoneisto on hyväksytty 15 §:n 2 momentissa mainittuun tarkoitukseen, on siitä päätöksessä mainittava. Päätöksen tulee myös sisältää muut lääninhallituksen tämän asetuksen nojalla antamat liikettä ja sen harjoittamista koskevat määräykset.

Jäljennös päätöksestä ja kappale piirustuksia ja selitelmiä on lääninhallituksen toimitettava paikalliselle poliisiviranomaiselle ja terveydenhoitolautakunnalle.

19 §. Elinkeinolupa on voimassa ainoastaan päätöksessä mainitun huoneiston ja omistajan osalta. Jos liike luovutetaan uudelle omistajalle, on vastaanottajan, ennen kuin hän saa liikettä jatkaa, haettava siihen lupa soveltuvin kohdin noudattaen, mitä edellä on säädetty. Uutta tarkastusta huoneistossa ei kuitenkaan toimiteta, ellei lääninhallitus katso sitä tarpeelliseksi.

Hakemuksen ollessa vireillä on liikkeen jatkaminen sallittu ainoastaan, jos liikkeessä on hyväksytty vastaava hoitaja.

Yhdistys, joka on saanut luvan tämän asetuksen 5 §:n 1 momentissa mainitun kerhoravintolan harjoittamiseen, saa antaa liikkeen hoidon sopivaksi katsomalleen lääninhallituksen hyväksymälle henkilölle tai yhteisölle. Milloin kerhoravintolassa anniskellaan väkijuomia, lääninhallitus hankkikoon asiasta väkijuomayhtiön lausunnon.

Jos aiotaan muuttaa toiminnassa oleva liike toiseen huoneistoon, laajentaa liikehuoneistoa tahi muodostaa liike tässä asetuksessa mainituksi muunlaiseksi liikkeeksi taikka suorittaa liikehuoneistossa hyväksytyistä piirustuksista poikkeavia rakenteellisia muutoksia, on tällöinkin haettava liikkeen harjoittamista koskeva lupa soveltuvasti noudattaen, mitä 15 §:ssä on säädetty. Näissä tapauksissa on myös huoneiston tarkastus uudelleen toimitettava, jollei lääninhallitus harkitse sitä tarpeettomaksi.

20 §. Liikkeenharjoittajan kuolin- tai konkurssipesällä on oikeus ensisen luvan nojalla jatkaa liikettä pesän loppuselvittelyä varten yhden vuoden ajan lukien liikkeenharjoittajan kuolemasta tai konkurssin alkamispäivästä.

Yksityisen liikkeenharjoittajan kuoltua vastaa hänelle hyväksyty sijainen tai liikkeen vastaava hoitaja liikkeen hoidosta. Jollei sijaista tai vastaavaa hoitajaa ole ollut määrättyä, on sen tahi niiden, jotka ovat ottaneet kuolinpesän haltuunsa ilmoitettava poliisiviranomaiselle, kuka väliaikaisesti vastaa liikkeen hoidosta, ja kahden kuukauden kuluessa kuolinpäivästä lukien haettava lääninhallitukselta uuden vastaavan hoitajan hyväksymistä.

Milloin liikkeenharjoittajan jouduttua konkurssitilaan liikettä halutaan jatkaa, on liikkeen hoitamisessa vastaavasti noudatettava, mitä edellisessä momentissa on liikkeenharjoittajan kuoleman varalta säädet-

ty, kuitenkin siten, että siinä mainitut ilmoitus ja hakemus on pesänhoitajan tehtävä. Määräajat luetaan päivästä, jolloin velkojat ovat tehneet päätöksensä liikkeen jatkamisesta.

21 §. Joka on saanut luvan tässä asetuksessa tarkoitettun liikkeen harjoittamiseen tehkään ennen toiminnan alkamista siitä elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetussa laissa säädetyn ilmoituksen.

Liikettä koskevista kaupparekisteriin tehtävistä ilmoituksista on voimassa, mitä niistä on erikseen säädetty.

Liikkeen lakkaamisesta on sen harjoittajan ilmoitettava lääninhallitukselle kahden viikon kuluessa.

Liikkeen harjoittamiseen myönnetty lupa on katsottava rauenneeksi, jos liikkeen toiminta on ollut keskeytyneenä yhden vuoden ajan, mikäli lääninhallitus ei tämän ajan kuluessa tehdystä hakemuksesta salli pitempää keskeytysaikaa.

22 §. Tässä asetuksessa tarkoitettua liikettä älköön harjoittako älköönkä liikkeen vastuunalaisena hoitajana tai hänen sijaisenaan toimiko veronkantomies, valtion rahavarojen hoitaja, virallinen syyttäjä, tullitai poliisimies tahi muukaan viran tai toimen haltija, jonka on toimensa puolesta käsiteltävä sellaisen liikkeen valvomista koskevia asioita. Mainitunlaisessa virassa tai toimessa olevan henkilön aviopuolison ja vaja-valtaisten lasten oikeudesta kysymyksessä olevan liikkeen harjoittamiseen on voimassa, mitä siitä elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetussa laissa on säädetty.

23 §. Mitä tässä luvussa ja 28 §:n 1 momentissa sekä 58 §:n 1 momentissa on säädetty majoitus- ja ravitsemisliikettä harjoittavan yhteisön hallituksen puheenjohtajasta ja toimitusjohtajasta, älköön sovellettako, jos sellaisen yhteisön harjoittama majoitus- tai ravitsemisliike on sen pääasialliseen toimintaan verrattuna vähäistä.

3 luku.

Vastuu liikkeen hoidosta.

24 §. Kun yhteisö harjoittaa tässä asetuksessa tarkoitettua elinkeinotoimintaa, tulee sen tapahtua erityisesti hyväksytyn vastaavan hoitajan johdolla. Yksityisen elinkeinonharjoittajan omistaman majoitus- ja ravitsemisliikkeen vastaavaksi hoitajaksi voidaan hyväksyä myös toinen henkilö kuin omistaja.

25 §. Vastaava hoitaja on vastuussa siitä, että liikettä hoidetaan tämän asetuksen ja muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Hänen tulee erityisesti valvoa liikkeen henkilökunnan toimintaa. Milloin on kysymys rikkomuksesta, laiminlyönnistä tai puutteellisuudesta, jonka ehkäiseminen tai korjaaminen ei ole hänelle mahdollista ilman omistajan myötävaikutusta ja hän on epäkohdan havaittuaan tehnyt siitä omistajalle ilmoituksen, on hän vastuusta vapaa.

26 §. Liikkeen omistajan tai vastaavan hoitajan on huolehdittava siitä, että liikkeessä on tarpeellinen määrä valvovaa henkilöstöä.

Liikkeen omistaja tai hoitaja älköön samanaikaisesti toimiko kahden tai useamman tässä asetuksessa tarkoitettun liikkeen vastaavana hoitajana, ellei vastuu ole rajoitettu vain liiketoiminnan talouspuoleen. Saman liikkeen eri osastojen vastaavana hoitajana hän saa olla ainoastaan, jos osastot ovat samassa rakennusryhmässä eivätkä laajuudeltaan tai luonteeltaan ole eri liikkeiden vertaisiksi katsottavia.

Lääninhallitus voi liikkeen omistajan esityksestä hyväksyä liikkeeseen useampia vastaavia hoitajia, joiden tehtävät on jaettu siten, että liikkeen talous-, tarjoilu- tai majoitustoiminnalla on erillinen vastaava hoitaja. Jos liike on laaja tai sitä harjoitetaan eri kerroksissa tai eri osastoilla, voidaan vastuu rajoittaa määrättyyn, selvästi erotettavaan liikkeen osaan.

Lääninhallitus voi määrätä, että vastaavalla hoitajalla tulee olla sijainen, joka vastaa liikkeen hoidosta vastaavan hoitajan ollessa pois sa tai estyneenä. Sijaisia voi olla useampia. Jos liikkeessä anniskellaan väkijuomia, vastaavalla hoitajalla tulee aina olla sijainen.

27 §. Vastaavalta hoitajalta vaaditaan:

- 1) että hän on Suomen kansalainen;
- 2) että hän nauttii kansalaisluottamusta sekä hallitsee itseään ja omaisuuttaan ja on tunnettu rehelliseksi ja luotettavaksi;
- 3) että hänellä on kysymyksessä olevan liikkeen tai sen osaston hoitamiseen tarvittava kokemus ja ammattitaito;
- 4) että hän tuntee kysymyksessä olevaa ammattialaa koskevat säännökset; sekä
- 5) että hänet aikaisemman toimintansa ja henkilökohtaisten ominaisuuksiensa puolesta on katsottava sopivaksi vastaavan hoitajan tehtäviin.

Milloin erityistä syytä on, voi lääninhallitus hyväksyä vastaavaksi hoitajaksi muunkin kuin Suomen kansalaisen, joka täyttää edellä mainitut vaatimukset.

Lääninhallitus hankkikoon vastaavasta hoitajasta asianomaisen poliisiviranomaisen ja, milloin liikkeessä aiotaan tarjoilla väkijuomia, väkijuomayhtiön lausunnon.

Vastaavan hoitajan sijaiseen sovellettakoon, mitä edellä tässä pykälässä on säädetty vastaavasta hoitajasta.

28 §. Vastaavan hoitajan sekä yhteisön hallituksen puheenjohtajan tai toimitusjohtajan erotessa tai muutoin lakatessa tointansa hoitamasta on hakemus uuden henkilön hyväksymisestä tehtävä lääninhallitukselle kahden kuukauden kuluessa siitä, kun edellinen lakkasi tointaan hoitamasta.

Vastaavan hoitajan puuttuessa on hänen sijaisensa tahi, ellei sijaista ole tai hän on estyneenä, yksityinen liikkeenharjoittaja, yhteisön toimitusjohtaja tai, jollei sellaista ole, hallituksen tai muun vastaavan elimen puheenjohtaja vastuussa liikkeen hoidosta.

4 luku.

Liikkeen aukioloaika ja harjoittaminen.

29 §. Ravitsemisliikkeet saadaan avata aikaisintaan kello 5.

Ensimmäisen luokan ravintola, hotellin yhteyteen hyväksytty muu ravitsemisliike ja kerhoravintola sekä ensimmäisen luokan kahvila saavat olla avoinna kello 1:een, toisen luokan ravintola ja ensimmäisen luokan ruokala kello 24:ään sekä toisen luokan ruokala ja kahvila kello 23:een.

30 §. Paikallisella poliisiviranomaisella on oikeus anomuksesta pitentää 29 §:ssä säädettyjä aukioloaikoja tilapäisesti enintään kahdella tunnilla, mutta luvan pitempään aukioloaikaan myöntää lääninhallitus.

Lääninhallituksella on valta anomuksesta määrääjäksi pitentää 29 §:ssä säädettyjä aukioloaikoja. Milloin anomus koskee liikettä, jossa anniskellaan väkijuomia, on asiasta hankittava väkijuomayhtiön lausunto.

Lääninhallitus voi myöntää luvan pitää sellaista ravitsemisl-iikettä, jossa ei anniskella väkijuomia, avoimna öiseen aikaan ravinnon ja virvokkeiden tarjoilua varten silloin toimesta oleville henkilöille.

Milloin poikkeukselliset olosuhteet tai muut erityiset syyt vaati-vat, on lääninhallituksella valta lyhentää aukioloaikoja. Milloin aukiolo-ajan lyhentäminen kestäisi kauemmin kuin kuukauden taikka se olisi voi-massa toistaiseksi tai pysyväisesti, on asia alistettava sisäasiainminis-terion lopullisesti ratkaistavaksi.

Lääninhallitus antakoon edellä mainituista päätöksistään tiedon paikalliselle poliisiviranomaiselle ja, milloin päätös koskee liikettä, jos-sa anniskellaan väkijuomia, myös väkijuomayhtiölle.

Sisäasiainministeriö antaa tarkemmat määräykset tässä pykäläs-sä säädettyjen valtuuksien käyttämisestä.

31 §. Tämän luvun säännösten estämättä sisäasiainministeriö voi enin-tään vuodeksi kerrallaan, pitäten 29 §:ssä mainittuja aukioloaikoja, myöntää luvan ensimmäisen luokan ravintolan pitämiseen auki öiseen ai-kaan, milloin se matkailijaliikenteen takia tai muista sellaisista syistä harkitaan tarpeelliseksi. Ministeriö voi tällöin antaa yksityiskohtaisia määräyksiä ja asettaa tarjoilulle harkintansa mukaan tarpeellisia ehtoja.

32 §. Uusia asiakkaita saadaan väkijuomia anniskeleviin ravitsemis-liikkeisiin vastaanottaa viimeistään 45 minuuttia ja muihin 30 minuuttia ennen liikkeen tässä asetuksessa määrättyä sulkemisaikaa.

Ravitsemisliikkeen aukioloajan tilapäinen tai pysyvä pidentämi-nen oikeuttaa tarjoiluajan vastaavaan jatkamiseen, mutta uusien asiakkai-den vastaanottaminen ei ole sallittua myöhemmin kuin 1 momentissa on säädetty, ellei aukioloajan pidentämisestä päättävä viranomainen toisin määrää.

Väkijuomia anniskelevassa ravitsemisliikkeessä älköön lopetet-tako ruuan tarjoilua niin kauan kuin väkijuomien tarjoilu siinä jatkuu.

33 §. Majoitusliikkeen yhteydessä olevaan ravitsemisliikkeeseen on sovellettava, mitä edellä 29, 30, 31 ja 32 §:ssä on säädetty.

Sen estämättä, mitä edellisessä momentissa on sanottu, saadaan majoitusliikkeessä tarjoilla ravintoa ja virvokkeita liikkeessä asuville.

34 §. Aukioloajasta ja asiakkaiden vastaanotosta tässä luvussa annetut säännökset eivät koske ravitsemisliikkeen pitämistä maa-, vesi- ja ilma-liikenneasemilla. Lääninhallitus antakoon tällaisen liikkeen aukioloajasta lupapäätöksen yhteydessä ja muutoinkin tarpeen mukaan määräyksiä.

35 §. Ravitsemisliikettä ei saa harjoittaa huoneessa, jossa samanai-kaisesti asutaan tai joka on sellaisessa yhteydessä asuin- tai muuhun huo-neistoon, että siitä voi syntyä terveydellistä haittaa. Kuitenkin saadaan majoitusliikkeessä asuvalle järjestää tarjoilua hänen huoneeseensa.

Kauppaliikkeen yhteydessä oleva huonetila voidaan hyväksyä ra-vitsemisliikkeen huoneistoksi ja siinä saadaan harjoittaa tässä asetukses-sa tarkoitettua ravitsemisliikettä, jollei siitä ole terveydellistä haittaa.

36 §. Julkisten ja niihin verrattavien tilaisuuksien toimeenpanosta ma-joitus- ja ravitsemisliikkeessä on noudatettava, mitä siitä on erikseen säädetty.

Biljardin pitämiseen majoitus- tai ravitsemisliikkeen yhteydessä on saatava lääninhallituksen lupa.

37 §. Majoitus- tai ravitsemisliikkeen palveluksessa älköön pidettävä henkilöä, joka sairastaa yleisölle tartunnanvaaraa tuottavaa tautia tai jo-

ta on aihetta epäillä tartunnan kantajaksi. Yleisön palvelua käsittäviissä tehtävissä älköön käytettävä henkilöä, jolla ei ole kansalaisluottamusta.

Milloin on aihetta epäillä, että liikkeen palveluksessa oleva henkilö sairastaa edellä tarkoitettua tautia tai on tartunnan kantaja, hän on omistajan tai asianomaisen viranomaisen sitä vaatiessa velvollinen esittämään lääkärintodistuksen.

38 §. Majoitus- ja ravitsemisliikkeen harjoittajalla sekä liikkeen henkilökunnalla on, milloin siihen on järjestyksenpidon tai liikkeen laatutason säilyttämisen vuoksi aihetta, oikeus evätä asiakkaaksi pyrkivältä pääsyyn liikkeeseen, olla tarjoilematta ruokaa, virvokkeita tai väkijuomia sekä tarpeen vaatiessa poistaa asiakas liikkeestä. Päihtynyttä henkilöä älköön laskettako ravitsemisliikkeeseen.

39 §. Majoitus- ja ravitsemisliikkeessä älköön pidettävä tavaroita kaupan tai myyntitarkoituksessa näytteillä ilman poliisiviranomaisen lupaa.

Kauppaedustajien sallittakoon kuitenkin majoitusliikkeessä pitää tavaroita näytteillä ja ottaa vastaan tilauksia.

Majoitus- ja ravitsemisliikkeen harjoittaja on oikeutettu järjestämään vähäistä asiakaspalveluunsa kuuluvaa myyntiä liikehuoneistoon.

40 §. Majoitusliikkeessä on kussakin matkustajahuoneessa pidettävä nähtävissä ilmoitus huoneen hinnasta sekä palvelupalkkiosta.

Ravitsemisliikkeessä on pidettävä esillä tarjottavia ruokia ja juomia koskeva hinnasto, josta ilmenee, peritäänkö ja minkä suuruisia palvelupalkkiota.

Majoitus- ja ravitsemisliikkeessä on annettava lasku tai kuitti asiakkaan sitä pyytäessä. Liikkeessä, jossa anniskellaan väkijuomia, on asiakkaalle aina annettava lasku tai kuitti, johon on merkittävä myös peritty palvelupalkkiot, jollei väkijuomayhtiö ole erityisistä syistä myöntänyt tästä vapautusta.

41 §. Majoitus- ja ravitsemisliikkeen nimeen, mainoksiin, liikekilpiin tai muuhun sellaiseen älköön otettako mitään, mikä on omiaan antamaan harhauttavan kuvan liikkeen lajista tai luokitukselta.

42 §. Majoitusliikkeessä älköön samaan huoneeseen eikä välittömässä yhteydessä toistensa kanssa oleiviin huoneisiin majoitettako eri sukupuolta olevia henkilöitä, elleivät he kuulu samaan perheeseen.

43 §. Hotellissa, matkustajakodissa ja yömajassa on pidettävä matkustajakirjaa, joka tai asianmukainen jäljennös siitä, on matkustajan saapumispäivän jälkeisenä päivänä esitettävä asianomaiselle poliisiviranomaiselle, jollei lääninhallitus myönnä maaseutua varten siihen pitempää aikaa. Samalla on matkustajan itsensä täyttämä, sisäasiainministeriön vahvistaman mallin mukainen matkustajakortti jätettävä asianomaiselle viranomaiselle. Matkustajan lähdön jälkeisenä päivänä on siitä kirjallisesti ilmoitettava poliisiviranomaiselle, jollei asianomainen lääninhallitus ole maaseutua varten vahvistanut muuta määräaikaa.

Jos matkustaja kieltäytyy täyttämästä matkustajakorttia tai jos on syytä epäillä hänen itsestään antamiensa tietojen todenperäisyyttä, on siitä viipymättä ilmoitettava poliisiviranomaiselle.

Tässä pykälässä tarkoitettu matkustajakirja ja -kortit on liikkeenharjoittajan itsensä hankittava ja kustannettava.

5 luku.

Liikehuoneistot.

44 §. Hotellin tulee huoneiston, sisustuksen, puhtauden, järjestyksen, palvelutason ja hoidon puolesta vastata korkeita vaatimuksia.

Hotellissa tulee, jollei sen kaikissa vierashuoneissa ole kylpyhuonetta tai suihkua, olla vähintään yksi yleinen kylpyhuone kutakin alkavaa 12 huonetta kohden, jolloin huomioon ei oteta niitä huoneita, joissa on kylpyhuone tai suihku. Jokaisessa matkustajahuoneessa tulee olla lämmin ja kylmä juokseva vesi.

Hotellin jokaisessa matkustajahuoneessa tulee olla pesualtaalla varustettu WC. Jollei tämä erityisistä syistä ole mahdollista, tulee hotellissa olla kussakin matkustajahuoneita sisältävässä kerroksessa kuitenkin alkavaa 12 huonetta kohden, joissa ei ole WC, vähintään yksi yleinen WC erikseen kumpaakin sukupuolta varten.

Hotellin matkustajahuoneissa tulee olla puhelin. Jollei tämä erityisistä syistä ole mahdollista, tulee jokaisessa matkustajahuoneita sisältävässä kerroksessa olla erillinen ääntä eristävä puhelinkoppi.

Milloin erityisiä syitä on, niin myös milloin hotelliliike toimii vain osan vuodesta etupäässä matkailijaliikennettä varten, voidaan edellä tässä pykälässä määrättyjä vaatimuksia alentaa lääninhallituksen harkinnan mukaan.

Muussa majoitusliikkeessä kuin hotellissa tulee olla liikkeen laadun ja laajuuden mukaan riittävä määrä käymälöitä, mikäli mahdollista erikseen kumpaakin sukupuolta varten, sekä riittävät peseytymismahdollisuudet.

45 §. Vieras- ja makuuhuoneet vuoteineen ja vuodevaatteineen sekä kylpyhuoneet, käymälät, vaatesäiliöt, käytävät ja komerot on aina pidettävä puhtaina ja siisteinä. Kullekin matkustajalle on annettava puhtaat vuodevaatteet ja pyyheliinat.

46 §. Makuuhuoneen pitää majoitusliikkeessä olla tilavuudeltaan vähintään 12,5 m³ kutakin makuusijaa kohti. Makuuhuoneen lattiapinta-alan tulee olla vähintään 7 m², jos huoneessa on vain yksi makuusija, ja kahden vuoteen huoneen vähintään 10 m². Tilapaisien lisävuoteiden käyttö matkustajahuoneessa olkoon matkustajain suostumuksella sallittua. Matkustajahuonetta älköön käytettävä läpikulkuun.

Lääninhallitus voi, 16 §:ssä tarkoitetun lautakunnan annettua asiasta lausuntonsa myöntää luvan edellä 1 momentissa sanottua pienemmän tilavuuden varaamiseen makuusijaa kohti, jos tarkoituksenmukaisin laittein huolehditaan matkustajahuoneiden terveydellisesti tyydyttävästä tuuletamisesta, tai kun on kysymyksessä matkustajahuoneiden käyttäminen kesän aikana, sekä poikkeustapauksissa muulloinkin, jos harkitaan siihen olevan painavia syitä. Viimeksi mainitussa tapauksessa myönnettävään lupa kuitenkin vain määrääjäksi. Myöntäessään tässä momentissa tarkoitetun luvan lääninhallitus voi antaa tarpeellisiksi katsomansa tarkemmat määräykset makuuhuoneiden sisustamisesta ja tuuletuslaitteista.

Matkustajahuoneissa tulee olla sisä- ja ulkopuolelta lukittavat ovet sekä välitöntä päivänvaloa antavat, riittävän suuret ja sopivasti sijoitetut ikkunat, jotka voidaan ainakin osaksi avata. Ikkunat on varustettava verhoilla ja laitteilla, joilla haluttaessa voidaan peittää koko ikkuna ja saada huone pimeäksi. Hotellin ja matkustajakodin matkustajahuoneisiin on järjestettävä soittokeho tai muu hyväksyttävä laite palveluskunnan kutsumista varten sekä lämpömittari.

Milloin kyseessä on retkeily- tai yömaja, lääninhallitus voi, 16 §:ssä tarkoitetun lautakunnan annettua asiasta lausuntonsa, myöntää helpotuksia tässä pykälässä asetetuista vaatimuksista, milloin siitä ei aiheudu ilmeisiä terveydellisiä haittoja ja se liikkeen laatuun ja laajuuteen katsoen on tarkoituksenmukaista.

47 §. Milloin majoitustilojen puute sitä välttämättömästi vaatii, on vieraiden tilapäinen majoittaminen sallittu majoitusliikkeen muuhunkin kuin vieraiden majoittamiseen tarkoitettuun huonetilaan. Huoneita, joissa ravintoaiteita säilytetään tai valmistetaan, älköön kuitenkaan käytettäväksi asuin- tai makuuhuoneina tahi henkilökunnan vaatteiden säilytysruutujina älköönkään läpikulkua varten matkustajahuoneisiin. Yleisön käytettäväksi varattuja eteisiä ja käytäviä ei saa käyttää muihin tarkoituksiin.

48 §. Majoitus- ja ravitsemisliikkeessä tulee olla riittävä määrä poistumistieitä. Jos liike on muussa kuin rakennuksen ensimmäisessä kerroksessa, tulee ainakin yhden poistumistienä käytetyn ulosjohtavan portaan olla erillisessä porrashuoneessa. Rakennuksessa, joka ei ole palonkestävä tai paloa pidättävä, älköön matkustajia tai henkilökuntaa varten tarkoitettuja huoneita sijoitettako ylemmäksi kuin toiseen kerrokseen.

Liikehuoneistosta ulos johtavan yleisön poistumistien tulee olla niin leveä, selvä ja esteetön, että yleisön nopea ja häiriötön poistuminen tulipalon ja muun sellaisen hätätilan aikana on turvattu. Poistumistietä ja sen leveyttä arvosteltaessa on perustana pidettävä tämän asetuksen mukaan sallittua liikehuoneiston suurinta asiakaslukua. Jos samasta huoneistosta on useampia poistumistieitä, otetaan huomioon, mitkä poistumismahdollisuudet ne yhteensä tarjoavat. Jos useammasta huoneistosta tai huoneiston osasta johtavat poistumistiet yhtyvät tai samaan poistumistiehen sen eri kohdissa avautuu ovia useammasta huoneesta, poistumistien tulee leveydeltään kussakin kohdassa vastata sitä henkilömäärää, joka kysymyksessä olevassa kohdassa voi poistumistietä tarvita.

Poistumistien tulee leveydeltään olla vähintään 80 cm ja poistumistieiden yhteenlaskettu leveys kutakin henkilöä kohden, joka lupapäätöksen mukaan voidaan päästää huoneistoon, olla vähintään 8 mm. Poistumismahdollisuuksia määriteltäessä voidaan myös ottaa huomioon, mitä mahdollisuuksia on vaaran uhatessa pelastua huoneiston ikkunoista. Rakennuksen sisällä olevien portaiden, joita käytetään poistumistienä, tulee kuitenkin olla vähintään 120 cm leveitä. Jos portaat eivät ole suorasyökyisiä ja tämä vaikeuttaa portaiden käyttämistä, tulee niiden olla vastavasti edellä mainittua leveämmät.

Poistumistien ovien tulee olla irtoavaimetta sisäpuolelta poistumissuuntaan helposti avattavia, eikä niissä saa olla varmuusketjua eikä myöskään kaksipuolisten ovien vastapuolikkaissa sellaista syrjäsalpaa tai muuta telkeämlaitetta, joka ei ole helposti avattavissa. Myöskään ei ovissa saa olla tilapäisiä laitteita, jotka voivat itsestään sulkeutua tai vaikeuttaa niiden avaamista tai sulkemista. Oven leveyttä määrättäessä älköön otettako huomioon moniosaisen oven erityisin salpalaittein suljettua reunalohkoa, jollei salpaa voida avata yksinkertaisin ottein selvästi näkyvästä kädensijasta. Poistumistien ovien vapaan aukon tulee kuitenkin olla vähintään 80 cm.

49 §. Ravitsemisliikkeeseen yleisölle varatussa huonetilassa tulee olla riittävä ilmanvaihto.

Ravitsemisliikkeeseen saadaan laskea enintään yhtä monta henkilöä kuin siinä tarjoilua varten varatun huonetilan yhteenlaskettu lattiapinta-ala on täysiä neliömetrejä, ei kuitenkaan enempää kuin että kulle-

kin henkilölle jää vähintään 4 m³ ilmatilaa. Milloin raittiin ilman saanti tuuletuslaitteilla tai muulla tavalla on erityisen tehokkaasti turvattu, voidaan poikkeuksellisesti hyväksyä pienempikin kuutiotilavuus. Tässä tarkoitettuja pinta-aloja ja tilavuuksia laskettaessa on seinien ja pilarien osuus vähennettävä. Ravintolasalin pinta-alaksi älköön laskettako eteisiä, salin ulkopuolella olevia käytäviä, varastotiloja ja muuta sellaista. Ravintolasalin ilmatilavuuteen saadaan kuitenkin laskea siihen välittömästi ja ovettomasti liittyvien hallien, avoportaiden, käytävien, vaatesuojien ja muiden sellaisten huoneuston osien tilavuus. Ravitsemisliikkeen sallittua asiakasmäärää määrättäessä on myös otettava huomioon liikehuoneiston poistumistiet.

50 §. Ravitsemisliikkeen keittiön, astiainpesu- ja tarjoilutilojen sekä ruokasäiliöiden seinät ja katot on maalattava pesunkestävällä värillä taikka päällystettävä tai käsiteltävä pesunkestävällä aineella. Lattiat on peitettävä laatoilla tai muulla vettä läpäisemättömällä ja helposti puhtaana pidettävällä aineella.

Vihannes-, juurikas- ja pullovarastojen sekä muiden sellaisten varastohuoneiden ynnä niihin johtavien käytävien seinät ja katot on maalattava ainakin kalkkivärillä tai muutoin vastaavasti kunnostettava, ja niiden lattiapäällysteiden tulee olla helposti puhtaana pidettäviä. Elintarvikkeiden varastona käytettävien tilojen tai huoneiden tuuletuksen tulee olla riittävän tehokas.

Ravitsemisliikkeen keittiössä ja muissa työhuoneissa tulee olla riittävä valaistus ja tarkoituksenmukaiset ilmanvaihtolaitteet.

51 §. Ravitsemisliikkeessä tulee olla yleisöä varten käymälä erikseen miehille ja naisille, jollei liikkeen asiakaspaikkaluku ole alle 20, jolloin riittää yksi käymälä. Liikkeessä, jossa asiakaspaikkoja on vähintään 50, tulee lisäksi olla käymälä erikseen henkilökuntaa varten. Käymälöiden tulee suuruudeltaan ja laitteiltaan olla oikeassa suhteessa liikkeen asiakaslukuun. Jos rakennuksessa on vesijohto, tulee kaikissa käymälöissä olla pesuallas, mikäli sellaista ei ole järjestetty erikseen. Nämä tilat on sijoitettava ja ovet niihin järjestettävä siten, että niissä käynti voi tapahtua mahdollisimman huomaamattomasti. Käymälän klosetin tulee olla vähintään kahden oven takana liikkeen huone- ja käytävätiloista.

E erityisten syiden niin vaatiessa voi lääninhallitus myöntää helpotuksia edellä 1 momentissa mainituista määräyksistä, mutta tulee jokaisessa liikkeessä tai välittömästi sen yhteydessä olla vähintään yksi käymälä.

Käymälät ja niiden laitteet on aina pidettävä siisteinä ja peseytymisvälineet asianmukaisessa kunnossa. Käymälöiden tuuletuksen tulee olla riittävän tehokas.

52 §. Käytävien, eteisten, portaiden ja ulko-oven edustan sekä pihamaan, jos yleisölle tarkoitettu ovi johtaa sinne, on hämärän tultua oltava riittävästi valaistuna liikehuoneiston sulkemiseen saakka. Majoitusliikkeen käytävissä, eteisissä ja portaissa tulee läpi yön olla sellainen valaistus, että niissä voidaan vaaratta liikkua.

Lääninhallitus voi 16 §:ssä mainitun lautakunnan ehdotuksesta määrätä liikehuoneiston kokonaan tai osaksi varustettavaksi varavalaistuslaitteilla.

53 §. Tulipalon varalta tulee liikehuoneistossa olla riittävä määrä paloviranomaisten hyväksymiä hälytys- ja sammutuslaitteita, jotka on aina pidettävä käyttökunnossa.

Liikehuoneiston somistamiseen paperista tai muusta helposti syttyvästä aineesta valmistetuilla koristeilla on hankittava poliisiviranomaisen lupa. Ennen luvan antamista on poliisiviranomaisen neuvoteltava paloviranomaisen kanssa.

Ravitsemisliikkeen huoneistoon ei saa tuoda syttyvällä kaasulla täytettyä ilmapalloa, jos sen tilavuus on suurempi kuin pallon, jonka halkaisija on 30 cm.

54 §. Kaikissa liikkeissä tulee henkilökunnalla olla peseytymismahdollisuudet sekä kaapit vaatteiden säilyttämistä varten.

Suurehkoissa liikkeissä on liikkeen henkilökunnalle varattava huone peseytymistä ja pukeutumista varten. Liikkeessä, jossa enemmän kuin neljä palveluskuntaan kuuluvaa henkilöä ruokailee samanaikaisesti, tulee olla erillinen ruokailuhuone tai muu tarkoitustaan vastaava ruokailupaikka.

6 luku.

Valvonta.

55 §. Tämän asetuksen noudattamisen valvonta kuuluu lähinnä lääninhallituksille ja poliisiviranomaisille, joiden on erityisesti pidettävä silmällä, että järjestystä ylläpidetään ja säädettyjä aukioloaikoja noudatetaan.

Lääninhallitus voi erityisistä syistä poliisiviranomaisen esityksestä määrätä, ettei ravitsemisliikkeeseen saa päästää alle 18-vuotiasta henkilöä.

56 §. Majoitus- ja ravitsemisliikkeeseen voi poliisiviranomainen omasta aloitteestaan tai liikkeenharjoittajan pyynnöstä asettaa liikkeenharjoittajan tai hänen palveluksessaan olevan henkilön järjestysmieheksi, josta on soveltuvin kohdin voimassa, mitä huvitilaisuuksien järjestysmiehistä on säädetty.

57 §. Tämän asetuksen 16 §:ssä mainitun lautakunnan on toimitettava majoitus- ja ravitsemisliikkeiden uusintatarkastukset joka toinen tai, jos lääninhallitus joidenkin liikeriikeryhmien kohdalla sen sallii, joka kolmas vuosi. Sanottujen viranomaisten on tarkastusten väliaikoinakin pidettävä silmällä, että myönnettyjä oikeuksia laillisella tavalla käytetään sekä etä lakeja, asetuksia ja annettuja määräyksiä noudatetaan. Tarkastus, joka liikehuoneistossa on toimitettu 19 §:ssä säädettyissä tapauksissa, vastaa uusintatarkastusta.

Jos uusintatarkastuksessa tai muulloin havaitaan puutteita eikä liikkeenharjoittaja huomautuksesta huolimatta niitä korjaa, lähetettäköön siitä lääninhallitukselle ilmoitus tarkastuksessa laadittuine pöytäkirjoinen. Ilmoituksen johdosta ryhtyköön lääninhallitus asian ehkä vaatimiin toimenpiteisiin.

58 §. Tämän asetuksen nojalla myönnettyistä elinkeinoluuvista on lääninhallituksessa pidettävä rekisteriä, josta tulee ilmetä nimi, jolla liikettä harjoitetaan, liikkeen laji ja luokka, sen osoite ja omistaja sekä, milloin liikkeen omistaa yhteisö, sen hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja, mikäli sellainen on määrätty, niin myös vastuunalaiset yhtiömiehet. Rekisteriin on merkittävät tiedot liikkeen huoneistosta ja sallitusta asiakasmäärästä sekä liikkeen vastaavista hoitajista ja heidän sijaisistaan, niin myös tehtävät merkinnät lääninhallituksen liikettä koskevista toimenpiteistä.

Lääninhallituksen on viipymättä lähetettävä tiedot kaikista luetteloon tehdyistä merkinnöistä asianomaiselle poliisiviranomaiselle sekä ilmoitettava myöntämistään hotellin, matkustajakodin ja ensimmäisen luokan ravintolan pitoa koskevista elinkeinoluovista Suomen Matkailijayhdistys r.y:lle. Samoin lääninhallituksen on, milloin liikkeessä anniskel- laan tai aiotaan anniskella väkijuomia, lähetettävä väkijuomayhtiölle ilmoitus vastaavan hoitajan ja hänen sijaisensa hyväksymisestä.

Poliisiviranomaisen on lääninhallitukselta saamiensa tietojen mukaan pidettävä alueellaan olevista liikkeistä kortistoa tai muuta luetteloa.

Milloin poliisiviranomainen on saanut tiedon siitä, että jokin luetteloon merkityistä liikkeistä on lopettanut toimintansa, on siitä ilmoitettava lääninhallitukselle luetteloon merkitsemistä varten. Jos poliisiviranomainen katsoo olevan perusteltua aihetta epäillä, että sanotunlainen liike on tosiasiallisesti lakannut, ilmoittakoon asiasta lääninhallitukselle, joka vaatii sen johdosta liikkeenharjoittajan selityksen ja menetelkään muutoin olosuhteiden mukaan.

59 §. Jos tässä asetuksessa tarkoitettussa liikkeessä on ilmennyt väärinkäytöksiä, terveydellisiä epäkohtia tai epäjärjestystä taikka jos liikkeen huoneisto tai kalusto on olennaisesti rappeutunut tahi sen ruoan tai tarjoilun taikka liikettä käyttävän yleisön taso alentunut, lääninhallituksella on valta joko antaa asianomaiselle varoitus, siirtää liike alempaan lajiin tai luokkaan tahi supistaa liikkeen aukioloaikaa taikka sulkea määrääjäksi liike tai liikkeen se osasto, jossa epäkohtia on ilmennyt. Jos epäkohdat ovat vakavanlaatuisia taikka jos ne edellä mainituista toimenpiteistä huolimatta jatkuvat tai uusiintuvat, lääninhallitus voi sulkea liikkeen tai sen osaston kokonaankin ja vastaavilta osilta peruuttaa sen harjoittamiseen annetun elinkeinoluovan. Milloin kysymyksessä on 19 §:n 3 momentissa tarkoitettu kerhoravintola, lääninhallitus harkittkoon asiahaarojen mukaan, onko yhdistyksen elinkeinolupa peruutettava kokonaan tai määrääjäksi vaiko ainoastaan siksi, kunnes liikkeen hoito on annettu lääninhallituksen hyväksymälle uudelle ravintolanpitäjälle. Ennenkuin lääninhallitus ryhtyy tässä momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen, on asianomaista kuultava.

Milloin 10 §:ssä mainitun liikkeen harjoittaja on laiminlyönyt noudattaa liikettä koskevia säännöksiä ja määräyksiä, tahi jos liikkeessä on esiintynyt väärinkäytöksiä, terveydellisiä epäkohtia tai epäjärjestystä, paikallisella poliisiviranomaisella on valta antaa asianomaiselle varoitus. Siinä tapauksessa, että väärinkäytökset ja epäjärjestys ovat vakavanlaatuisia, taikka jos ne edellä mainituista toimenpiteistä huolimatta yhä jatkuvat tai uusiintuvat, lääninhallitus voi paikallisen poliisiviranomaisen esityksestä kuultuaan elinkeinonharjoittajaa, sulkea liikkeen joko määrääjäksi tai kokonaan.

60 §. Milloin liikkeen vastaava hoitaja tai yksityisen elinkeinonharjoittajan tahi vastaavan hoitajan sijainen taikka, kun liikettä harjoittaa yhtiö, osuuskunta, yhdistys tai muu yhteisö, sen hallituksen puheenjohtaja tai, jos erityinen toimeenpaneva johtaja on asetettu, tämä osoittautuu toimeensa sopimattomaksi tai jos ilmenee, että he vain näennäisesti toimivat tehtävissään, peruuttakoon lääninhallitus, kuultuaan asianomaista, antamansa hyväksymisen.

Jos yksityinen elinkeinonharjoittaja on tuomioistuimen päätöksellä langetettu rangaistukseen rikoksesta, joka tekee hänet sopimattomaksi jatkamaan liikkeen harjoittamista, tai jos liikettä harjoittava yhtiö, osuuskunta, yhdistys tai muu yhteisö ei voi asettaa sellaista toimitusjohtajaa

tai vastaavaa hoitajaa, jonka lääninhallitus voi hyväksyä, peruuttakoon lääninhallitus, edellä mainitun päätöksen saavutettua lainvoiman, elinkeinon harjoittamiseen myönnetyn luvan. Samoin on meneteltävä, jos yksityiselle elinkeinonharjoittajalle tai vastaavalle hoitajalle ei voida asettaa sijaista, jonka lääninhallitus voi hyväksyä.

Milloin 1 momentissa mainittu henkilö tuomitaan rangaistukseen rikoksesta, joka tekee hänet toimeensa sopimattomaksi tai hänet tuomitaan menettämään kansalaisluottamuksensa, tulee poliisiviranomaisen ilmoittaa asiasta lääninhallitukselle.

61 §. Edellä 59 ja 60 §:ssä mainituista toimenpiteistään ja tuomioistuimen päätöksistä on lääninhallituksen tehtävä asianmukainen merkintä 58 §:ssä mainittuun rekisteriin sekä, mikäli toimenpide kohdistuu liikkeeseen, jossa anniskellaan väkijuomia, ilmoitettava niistä myös väkijuomayhtiölle.

7 luku.

Rangaistussäännökset.

62 §. Tässä asetuksessa tarkoitetun liikkeen harjoittamisesta ilman lupaa rangaistaan niin kuin elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annettussa laissa on säädetty.

Joka muutoin rikkoo tämän asetuksen säännöksiä tai sen nojalla annettuja määräyksiä, rangaistakoon enintään sadalla päiväsakolla, jollei rikoksesta ole muualla säädetty ankarampaa rangaistusta.

8 luku.

Muutoksenhaku.

63 §. Poliisiviranomaisen tämän asetuksen nojalla antamasta päätöksestä voidaan valittaa lääninhallitukseen kolmenkymmenen päivän kuluessa tiedoksisaannista, mutta on poliisiviranomaisen päätöstä valituksesta huolimatta kuitenkin noudatettava, jollei lääninhallitus toisin määrää.

64 §. Lääninhallituksen päätökseen, jossa on tuomittu annettavaksi varoitus, ei saa hakea muutosta. Muusta lääninhallituksen päätöksestä voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen kolmenkymmenen päivän kuluessa tiedoksisaannista. Lääninhallituksen päätös menee valituksesta huolimatta täytäntöön, jollei lääninhallitus toisin määrää.

65 §. Sisäasiainministeriön tämän asetuksen nojalla antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

9 luku.

Erinäiset säännökset.

66 §. Sen lisäksi, mitä tässä asetuksessa on säädetty, on siinä mainittuihin liikkeisiin nähdén noudatettava kunnallisissa säännöissä olevia määräyksiä, mikäli ne eivät ole ristiriidassa tämän asetuksen kanssa.

67 §. Milloin tämän asetuksen alaista ravitsemisliikettä osaksi tai kokonaan harjoitetaan ulkosalla tai muussa paikassa kuin huoneistossa, on tällöinkin soveltuvin osin voimassa, mitä on säädetty liikkeen harjoittamisesta huoneistossa.

68 §. Poliisiviranomaisella tarkoitetaan tässä asetuksessa poliisilaitosta sekä nimismiestä ja apulaisnimismiestä.

69 §. Tässä asetuksessa tarkoitetuista luvista suoritettavasta leimaverosta on voimassa, mitä siitä on erikseen säädetty.

70 §. Tämän asetuksen 16 §:ssä tarkoitettujen tarkastuksen toimittamisesta ovat hotellin ja ravintolan omistajat velvolliset suorittamaan kullekin sanotun pykälän toisessa momentissa mainitulle henkilölle ja pöytäkirjan laatijalle korvauksena kultakin toimituspäivältä 1 100 markkaa sekä muun liikkeen omistaja 900 markkaa. Asetuksen 57 §:ssä mainitusta tarkastuksesta suorittavat hotellin ja ravintolan omistajat kullekin toimitusmiehelle ja asiantuntijalle sekä pöytäkirjan laatijalle 900 markkaa ja muun liikkeen omistaja 700 markkaa. Maaseudulla on liikkeen omistajan lisäksi suoritettava edellä mainituille henkilöille korvaus matkakustannusten korvauksesta voimassa olevien säännösten mukaan.

71 §. Milloin tämän asetuksen tai sen nojalla annettavien määräysten noudattaminen tuottaisi suhteettomia kustannuksia tai huomattavaa hankaluutta elinkeinon harjoittamisessa, sisäasiainministeriö voi myöntää niitä yksittäistapauksissa helpotuksia.

72 §. Kauppa- ja teollisuusministeriö antaa tarvittaessa, kuultuaan sisäasiainministeriötä, tarkemmat määräykset tämän asetuksen soveltamisesta.

73 §. Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1960, ja sillä kumotaan majoitus- ja ravitsemisliikkeistä 18 päivänä helmikuuta 1938 annettu asetus (85/38) sekä sen nojalla samana päivänä annettu valtioneuvoston päätös, sisältävä tarkemmat määräykset edellämainitun asetuksen soveltamisesta (86/38).

Tämän asetuksen säännökset ovat voimassa jo myönnetyn elinkeinoluvan nojalla harjoitettuun liikkeeseen nähden, kuitenkin siten, ettei luvan haltija ole velvollinen suorittamaan liikkeessään rakenteellisia muutoksia, milloin tämän asetuksen säännösten noudattaminen sitä vaatisi. Muiden tämän asetuksen vaatimien muutosten ja korjaustöiden suorittaminen tarkistetaan liikkeen lähinnä seuraavassa uusintatarkastuksessa, jolloin noudatettakoon, mitä tämän asetuksen 57 §:ssä on säädetty. Aikaisempien säännösten nojalla annetuissa lupapäätöksissä kolmannen luokan ruokaloiksi ja kahviloiksi luokitetut liikkeet muuttuvat tämän asetuksen voimaan tullessa toisen luokan ruokaloiksi ja kahviloiksi. Milloin tämän asetuksen voimaantullessa laillisesti harjoitetaan ilman lupaa sellaista liikettä, jota tämän asetuksen säännösten mukaan saadaan harjoittaa vain luvan nojalla, on tällaista lupaa haettava yhden vuoden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta.

17. KAUPUNGINKANSLIAN JOHTOSÄÄNNÖN MUUTOS.

Kaupunginvaltuuston vahvistama helmikuun 24 p:nä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1958:47)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä muuttaa 26. 3. 1958 vahvistamansa kaupunginkanslian johtosäännön 3 ja 4 §:n sekä 5 §:n 1 momentin ja hyväksyä mainittuun johtosääntöön uuden 8 ja 9 §:n, pykäläjärjestystä vastaavasti muuttaen, seuraavasti:

3 §. Kaupunginkanslian päällikkönä on kaupunginsihteeri ja muuna henkilökuntana tarvittava määrä apulaiskaupunginsihteerejä, talousarvio-päällikkö, tiedotuspäällikkö, koulutuspäällikkö, kansliasihteerejä, ylikielenkääntäjä, kielenkääntäjiä, kanslianoitaareja, kirjaaja, kirjanpitäjiä, apulaiskirjaajia, kanslistejä, kielenkääntäjän apulaisia, toimisto-apulaisia, puhelinvaihteenhoitaja, puhelunvälittäjiä, ylivahtimestari, vahtimestareita, vahtimestari-autonkuljettajia sekä tarpeellinen määrä muita vakinaisia viranhaltijoita. Tarpeen mukaan voidaan kaupunginkansliaan ottaa tilapäisiä viranhaltijoita sekä työsuhteessa olevaa henkilökuntaa. Kaupunginvaltuusto 24/2 1960.

4 §. Kaupunginsihteerin pätevyysvaatimuksista on määrätty kaupunginhallituksen ohjesäännössä. Apulaiskaupunginsihteereiltä vaaditaan tuomarinvirkaa varten säädetyt opinnäytteet sekä sen lisäksi joko hyvä perehtyminen kunnallishallintoon tai taitoa ja kokemusta sihteerin tehtävissä.

Talousarviopäälliköltä vaaditaan virkaan soveltuva yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu loppututkinto sekä lisäksi hyvää perehtyneisyyttä joko julkiseen taloushallintoon tai kunnallishallintoon. Tiedotuspäälliköltä vaaditaan virkaan soveltuva yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu loppututkinto sekä lisäksi hyvää perehtyneisyyttä joko sanoma-lehtialaan tai tiedotus- ja suhdetoimintaan, minkä lisäksi tiedotuspäälliköllä tulee olla englannin, ranskan tai saksan kielen vähintään tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito. Koulutuspäälliköltä vaaditaan yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu loppututkinto sekä käytännöllistä kokemusta henkilökunnan koulutuksen suunnittelussa ja järjestämisessä.

Kansliasihteereiltä vaaditaan tuomarin virkaa varten säädetyt opinnäytteet. Ylikielenkääntäjältä ja kielenkääntäjältä vaaditaan yliopistossa suoritettu loppututkinto, englannin ja ranskan tai englannin ja saksan kielen hyvä kirjallinen taito sekä kokemusta ja taitoa asiakirjojen kääntämisessä ruotsin kielelle, minkä lisäksi ylikielenkääntäjällä tulee olla täydellinen suomen ja ruotsin kielen taito, viimeksi mainittu pääkielenä, ja kielenkääntäjällä täydellinen ruotsin kielen sekä suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito. Kanslianoitaarilta ja kirjaajalta vaaditaan yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu loppututkinto. Kaupunginvaltuusto 24/2 1960.

5 §. Kaupunginsihteerin valitsee kaupunginvaltuusto. Apulaiskaupunginsihteerit, talousarviopäällikön, tiedotuspäällikön, koulutuspäällikön, kansliasihteerit ja ylikielenkääntäjän valitsee kaupunginhallitus. Muut vakinaiset viranhaltijat valitsee kaupunginhallituksen yleisjaosto.

-----

8 §. Talousarviopäällikön tehtävänä on:

1) johtaa ja valvoo rahatointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan antamien ohjeiden mukaisesti kaupungin talousarvion valmistelutyötä, erityisesti huolehtien siitä, että lauta- ja johtokuntien sekä virastojen ja laitosten talousarvioehdotukset toimitetaan kaupunginhallitukselle määrättyssä ajassa ja että ne yksityiskohtaisesti tarkastetaan ja ehkä tarvittavat lisäselvitykset hankitaan,

2) valmistella kaupunginhallitukselle ja sen jaostoille esitettävät asiat, jotka koskevat talousarviota ja sen noudattamista, taloudellisia si-joitusohjelmia sekä muita taloushallintoon liittyviä asioita ja laatia niitä koskevat esityslistat sekä huolehtia kaupunginhallituksen päätöksistä joh-
tuvien kirjelmien laatimisesta ja toimittamisesta, ellei toisin ole mää-
rätty,

3) valvoo vahvistetun talousarvion noudattamista, hankkia tätä koskevia selvityksiä sekä harkita ja esittää rahatointa johtavalle apulais-
kaupunginjohtajalle tarpeellisia toimenpiteitä määrärahojen asianmukai-
sen käytön valvonnan tehostamiseksi,

4) seurata finanssivaltion alalla tapahtuvaa yleistä kehitystä, huolehtia kaupungin talousarviojärjestelmän tarkoituksenmukaisesta ke-
hittämisestä sekä tehdä näitä koskevia ehdotuksia rahatointa johtavalle
apulaiskaupunginjohtajalle,

5) johtaa ja valvoo, ellei kaupunginhallituksen yleisjaosto ole antanut tätä tehtävää toiselle henkilölle, kaupunginkanslian pidettävää
valtionapujen anomista ja maksattamista koskevaa kirjanpitoa, valmis-
tella valtionapujen anomista ja niiden maksattamista koskevat asiat, eri-
tyisesti huolehtien siitä, että tarpeelliset selvitykset hankitaan sekä että
lauta- ja johtokuntien sekä virastojen ja laitosten kaupunginhallitukselle
lähetettävät valtionapua koskevat asiakirjat toimitetaan asianmukaisessa
järjestyksessä asianomaisille valtion viranomaisille,

6) toimia investointitoimikunnan sihteerinä, ellei investointitoi-
mikunta ole antanut tätä tehtävää toiselle henkilölle,

7) pitää rahatointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan päätösluet-
teloa finanssivaltion kuului-
vien asioiden osalta sekä

8) suorittaa 7 §:n 1 momentin 2), 5), 6), 7) ja 8) kohdissa apu-
laiskaupunginsihteerille määrätty tehtävät.

9 §. Tiedotuspäällikön tehtävänä on:

1) huolehtia kaupunginhallituksen suhde- ja tiedotustoimintaa varten vahvistamien toimintaohjeiden mukaisesti lehdistön, radion, te-
levision ja muiden joukkotiedotusvälineiden uutistarpeen tyydyttämisestä,

2) toimia toisaalta kaupungin virastojen ja laitosten ja toisaalta lehdistön ja muiden joukkotiedotusvälineiden sekä kuntalaisten yhdyssi-
teenä,

3) antaa kaupungin viranhaltijoille ohjeita ja neuvoja suhde- ja tiedotustoimintaa koskevissa asioissa sekä tarvittaessa avustaa virasto-
ja ja laitoksia näiden omassa suhde- ja tiedotustoiminnassa,

4) seurata kaupungin hallintoa koskevia lehtikirjoituksia ja pi-
tää tarkoituksenmukaisista lehtileikekokoelmista kaupunginhallituksen ja kaupunginkanslian tarpeita silmällä pitäen,

- 5) välittää ja hankkimiensa asiakirjojen perusteella itse laatia vastineita ja oikaisuja kaupungin hallintoa koskeviin kyselyihin ja kirjoi-
tuksiin,
  - 6) valvoa, että yleisöneuvontatoiminta on kaupungin virastoissa ja laitoksissa tarkoituksenmukaisesti järjestetty, ja tehdä esityksiä sen parantamiseksi,
  - 7) pyrkiä myös muilla mahdollisilla keinoilla edistämään kau-
pungin hallinnon ja kuntalaisten välisiä suhteita sekä tehdä esityksiä kau-
pungin suhde- ja tiedotustoiminnan kehittämiseksi,
  - 8) olla saapuvilla kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen
kokouksissa ja
  - 9) suorittaa kaupunginjohtajan ja kaupunginsihteerin antamat
muut tehtävät.
-

18. ASETUS LASTENKOTIEN VALTIONAVUSTA ANNETUN
ASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu helmikuun 26 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 124/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1950:33)

Sosiaaliministerin esittelystä muutetaan lastenkotien valtionavusta 10 päivänä maaliskuuta 1950 annetun asetuksen (130/50) 8 § näin kuuluvaksi:

8 §. Lastenkodin vuosimenoihin lasta ja vuorokautta kohden myönnettävän valtionavun määrä vahvistetaan kunkin kalenterivuoden osalta jälkikäteen seuraavan vuoden helmikuun 20 päivään mennessä. Tätä varten on lastenkodin, jonka sosiaaliministeriö on tämän asetuksen 1 §:n mukaan tehdyn anomuksen perusteella katsonut valtionapuun oikeutetuksi, lähetettävä kunkin vuoden tammikuun 10 päivään mennessä sitä varten hyväksytyille lomakkeelle laadittu laitoksen johtajan allekirjoittama ja johtokunnan puheenjohtajan oikeaksi todistama luettelo lastenkodissa edellisen vuoden aikana hoidetuista lapsista, jolloin on mainittava kunkin lapsen sekä äiti- ja lapsikodissa hoidetun äidin nimi, lapsen syntymäaika sekä hoitopäivien lukumäärä, joilta valtionapua haetaan.

Hoitopäivien lukumäärään saadaan sisällyttää laitokseen tulo-, mutta ei sieltä lähtöpäivää.

Jokaisesta yli 2-vuotiaasta lapsesta, jota hoidetaan muussa kuin tavallisessa lastenkodissa yli yhden vuoden ajan, on valtionavun maksatusta anottaessa liitettävä mukaan sosiaalihuollon piiritarkastajan antama todistus siitä, että kysymyksessä oleva lapsi on jatkuvasti lastenkotihoidon tarpeessa.

Valtionapuun oikeutetulle lastenkodille sosiaaliministeriö voi hakemuksesta myöntää valtionavun ennakkoa enintään puolet sille edelliseltä kalenterivuodelta myönnetyn valtionavun määrästä. Ennakko voidaan maksaa kultakin vuodelta aikaisintaan saman vuoden heinäkuun alussa.

Tätä asetusta sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 1960 valtionapuun.

---

19. LIKENNELAITOKSEN TARIFFIT.

Maistraatin päätös linja-autolippujen osalta helmikuun 27 p:ltä 1960.

Kaupunginvaltuuston päätös helmikuun 10 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:20 ja 1958:15)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä hyväksyä liikennelaitoksen tariffit 1. 3. 1960 lukien seuraaviksi:

	mk
<u>Kertaliput</u>	
Vyöhyke I	35
" II	45
" III	55
<u>Sarjaliput</u>	
Vyöhyke I	300:- / 10 matkalta = 30
" II	250:- / 7 " = 35:71
" III	390:- / 9 " = 43:33
<u>Alennusliput</u>	
Koululaiset ja invalidit	10
Lastenliput	15
Kuukausiliput	1 700
Lisämaksu siirrosta toiselle linjalle (kuukausiliput)	300
Siirtolippu	10
Vyöhykemaksu	10

**20. MATKAKULUJEN JA ATERIAKORVAUKSEN SUORITTA-
MINEN KAUPUNGIN ULKOPUOLELLA SIJAITSEVAN KAU-
PUNGIN VIRASTON TAI LAITOKSEN VIRANHALTIJOILLE
KAUPUNGISSA JÄRJESTETTÄVIEN KURSSIEN AJALTA.**

Kaupunginhallituksen päätös maaliskuun 3 p:ltä 1960.

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä, että sellaisissa tapauksissa, jolloin kaupungin ulkopuolella sijaitsevan kaupungin viraston tai laitoksen viranhaltijoita määrätään osallistumaan sellaisille Helsingissä järjestettäville kursseille, joiden toimeenpanosta huolehtivat kaupungin viranomaiset tai asianomaisen viranhaltijan toimialaa edustavat ammatti- tai koulutuselimet, näille viranhaltijoille suoritetaan kultakin kurssipäivältä matkakulut kurssipaikkakunnalle ja takaisin sekä 200 mk:n ateriakorvaus, mikäli kurssipaikkakunnalla ei yövytä.

---

21. HELSINGIN SATAMAN KONEELLISTEN TAVARANSIIRTO-
LAITTEIDEN KÄYTTÖTAKSA.

Satamalautakunnan vahvistama maaliskuun 7 p:nä 1960.

Taksa A

Laiturinosturit.

1. 25 tonnin nosturi.

Tavarain paino	Maksu tunnilta tai sen osalta varsinaisena työaikana
Enintään 3 tonnia	1 200 mk
Yli 3, mutta enintään 5 tonnia	1 600 "
" 5, " " 10 "	3 900 "
" 10, " " 15 "	6 100 "
" 15, " " 20 "	8 300 "
" 20, " " 25 "	11 000 "

Tuntimaksu määrätään kulloinkin kysymyksessä olevan tunnin aikana nostetun raskaimman kappaleen painon mukaan.

Nosturia tilattaessa nostamaan yli 5 tonnin painoisia kappaleita, on kappaleiden lukumäärästä ja painosta annettava kirjallinen ilmoitus.

2. Kappaletavarainosturit.

a. Kappaletavara.

Tavarain paino	Maksu tunnilta tai sen osalta varsinaisena työaikana
Enintään 3 tonnia	1 200 mk
Yli 3, mutta enintään 5 tonnia	1 600 "
" 5, " " 6 "	2 300 "

	Maksu yhdeltä nostolta varsi- naisena työaikana
Enintään 3 tonnia	1 100 mk
Yli 3, mutta enintään 5 tonnia	1 300 "
" 5, " " 6 "	1 500 "

Maksu tunnilta tai sen osalta
taikka yhdeltä nostolta käy-
tettäessä kahta nosturia yh-
dessä varsinaisena työaikana

Enintään 4, 5 tonnia	2 500 mk
" 7, 5 "	3 900 "
" 9 "	4 600 "

b. Joukkotavara.

(Irtonainen tavara, kuten hiekka, vilja, suola, takkirauta yms.)

Maksu tunnilta tai sen osalta
varsinaisena työaikana

1 800 mk

3. Joukkotavaranostrurit.
(Saukko ja Hanasaari)

Maksu tonnilta

	Hiili ja muu joukkotavara	Koksi
Lastaus aluksesta vaunuun, autoon tai suppiloon	100 mk	120 mk
Muu käyttö	120 "	140 "

Käytettäessä nostureita poikkeuksellisesti kappaletavaran käsit-
telyyn, noudatetaan yllä kohdassa 2 mainittua taksoa.

Taksa B

Autonosturit.

1. Nostosäde enintään 12 m.

a. Kappaletavara.

Tavaran paino

Maksu tunnilta tai sen osalta
varsinaisena työaikana

Enintään 3 tonnia	1 200 mk
Yli 3 tonnia	1 600 "

b. Joukkotavara

Maksu tonnilta

Hiili ja muu joukkotavara	95 mk
Koksi	115 "

Mikäli tonnimaksulla työskenneltäessä korvaus nosturin käytös-
tä tilausaikana jää tuntimaksua pienemmäksi, noudatetaan kohdassa B 1
mainittua tuntitaksaa.

Milloin nosturia vuokrataan muuhun kuin satamaliikenteen tar-
peisiin, kannetaan nosturin käytöstä korvauksena kahdelta ensimmäisel-
tä tunnilta 3 000 mk tunnilta ja seuraavilta 2 500 mk tunnilta.

2. Nostosäde enintään 9 m

Maksu tunnilta tai sen osalta
varsinaisena työaikana

Ilman kahmaria	1 000 mk
Kahmarilla	1 300 "
Kahta autonosturia yhdessä käytettäessä	2 200 "

Milloin nosturia vuokrataan muuhun kuin satamaliikenteen tarpeisiin, kannetaan nosturin käytöstä korvauksena 1 500 mk tunnilta tai sen osalta.

Taksa C

Trukit ja vaunusiirtotraktorit.

Maksu tunnilta tai sen osalta
varsinaisena työaikana

Trukit	900 mk
Vaunusiirtotraktorit	600 "

Milloin trukkeja vuokrataan muuhun kuin satamaliikenteen tarpeisiin, kannetaan niiden käytöstä korvauksena 1 200 mk tunnilta tai sen osalta.

Yleisiä määräyksiä.

1. Ylityöajalta, myös silloin, kun laitteita vuokrataan muuhun kuin satamaliikenteen tarpeisiin, veloitetaan lisämaksuna henkilöstölle maksettava ylityökorvaus.

2. Odotusajalta eli siltä ajalta, joka kuluu tilatun ajan alkamisesta laitteen käyttämisen alkamiseen, raukeamiseen tai peruuttamiseen, maksu varsinaisena työaikana on laituri- ja autonostureista 700 mk sekä trukeista ja traktoreista 500 mk tunnilta tai sen osalta. Ylityöajalta veloitetaan lisäksi kuten 1. kohdassa on määrätty.

Tämä taksa tulee voimaan 1. 4. 1960.

---

22. RASVASSA KEITETTYJEN PERUNAIN MYYNTI KAUPUNGIN OMISTAMALLA MAALLA OLEVISSA KIOSKEISSA JA ULKOSALLA.

Kaupunginvaltuuston päätös maaliskuun 9 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1935:9 ja 1958:122)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä muuttaa 27. 3. 1935 vahvistamiensa, kioskeissa ja niihin verrattavissa myyntipaikoissa sekä ulkosalla kaupungin alueella harjoitettavaa kauppaa ja muuta sen tapaista ansiotoimintaa koskevien määräysten 4 §:n 1 momentin 1) kohdan, sellaisena kuin se on valtuuston 24. 9. 1958 tekemällä päätöksellä muutettuna, näin kuuluvaksi:

Kaupungin omistamalla maalla olevissa kioskeissa ja niihin verrattavissa myyntipaikoissa sekä ulkosalla saadaan harjoittaa kauppaa ja ansiotoimintaa kiinteistölautakunnan lähemmin määräämin ehdoin alla mainittuina vuoden ja vuorokauden aikoina:

vuoden ympäri: 1) lämpimäin makkarain myyntiä mausteiden ja leivän kera tai ilman niitä sekä rasvassa keitettyjen perunain myyntiä klo 19-3 sekä vapunpäivän ja uudenvuoden vastaisina öinä kiinteistölautakunnan harkinnan mukaan enintään klo 19-5.

23. KAUPUNGILLE TULEVIEN MAKSUJEN PERIMISTÄ KOSKEVAT OHJEET.

Kaupunginhallituksen päätös maaliskuuri 10 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1959:64)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä muuttaa 28. 5. 1959 vahvistamiensa, kaupungille tulevien maksujen perimistä koskevien ohjeiden 3 ja 5 §:t näin kuuluviksi:

3 §. Veloituksen suorittaa se virasto tai laitos, joka on työn suorittanut tai hyödykkeen luovuttanut. Milloin asiasta on sovittu, asianomainen tiliosasto voi suorittaa veloituksen alitilittäjän puolesta tämän antamien tietojen perusteella.

Veloitus on suoritettava viipymättä sen jälkeen, kun laskutusperusteet ovat tiedossa. Asianomainen lautakunta tai vastaava hallintoelin voi oikeuttaa viraston tai laitoksen suorittamaan veloituksen puoli-kuukausittain tai kuukausittain. Vesi-, kaasu- ja sähkölaskituksen suorittamisajoista määrätään erikseen. Veloitukset, jotka perustuvat sopimuksiin tai joiden eräpäivä muuten on määrätty, on laskutettava viimeistään kaksi viikkoa ennen eräpäivää.

Veloitusasiakirjoihin on pyrittävä saamaan myös asianmukainen osoite ja perimisoite, esimerkiksi silloin, kun veloitettavan kiinteistön osoite on toinen kuin sen isännöitsijän osoite. Eräpäivä on merkittävä veloitusasiakirjoihin, ellei asianomainen lautakunta tai vastaava hallintoelin kaupungin edun niin vaatiessa toisin määrää. Milloin veloitusasiakirjassa ei ole mainittu eräpäivää, on maksun viivästyessä velalliselle yhden ja puolen kuukauden kuluessa laskutuksesta toimitettava eräpäivällä varustettu maksukehoitus ja on tällöin eräpäivän määräämiseen ja sen laiminlyömiseen nähden noudatettava mitä näissä ohjeissa jäljempänä määrätään.

Työlaskussa on mainittava työn suorituspäivä ja -numero tai muu viite, jonka perusteella laskun pohjana oleva työ helposti voidaan todeta. Työlaskut on pantava aukottomaan numerosarjaan. Tämän juoksevan numerosarjan lisäksi voi laskussa olla esim. asiakasnumero ja toinenkin numerosarja osoittaen asianomaisen asiakkaan kohdalla, monesko veloitus on kysymyksessä.

Muissa kuin työlaskuissa on veloituksessa mainittava saatavan, esim. vuokrauksen tai lainauksen kohde, veloitusaika sekä asiakkaan numero.

Veloituksiin on painettava tai muulla tavalla merkittävä maksutie ilmoittamalla postisiirtotilin numero tai suoritusta vastaanottavat pankkien konttorit.

5 §. Jos maksun saanti viipyy, on maksuvaatimus lähetettävä viimeistään kuukauden kuluessa eräpäivästä. Maksuvaatimuksessa on myös mainittava laiminlyöntitapauksessa noudatettavan sakkokoron prosenttimäärä ja perimispalkkion suuruus. Vesi-, kaas- ja sähkölaskuja veloitetessa voidaan mainita laitoksen tuotteen toimittamisen lopettamisuhka.

Ellei velallinen suorita maksua velkomiskirjeessä asetettuun määräpäivään mennessä tai jos maksu, milloin se on velkomatta suoritettava, on viipynyt, on saatava lähetettävä perittäväksi noin yhden ja puolen kuukauden kuluessa alkuperäisestä eräpäivästä. Vakuusasiakkaiden ja asianomaisen lautakunnan tai vastaavan hallintoelimen hyväksymien luottoasiakkaiden maksamattomat laskut saadaan kuitenkin edellä olevasta poiketen toimittaa perittäväksi viimeistään 6 kuukauden kuluttua laskutuksesta. Ilman tuomiota tai päätöstä ulosottokelpoiset saatavat, kuten esimerkiksi sairaala- ja sairaankuljetusmaksut sekä toimituskirja- ym. yleiset maksut, lähetetään ulosottovirastolle ja muut kaupungin hallituksen asiameihestötoimistolle. Perimispyyntöön on liitettävä jäljennös laskusta ja siitä tulee ilmetä velallisen toiminimi tai suku- ja etunimet ja arvo tai ammatti sekä lisäksi tarkka osoite ja mahdollinen perimisoite.

24. KANSAKOULUJEN VAHTIMESTAREILLE JA SIIVOOJILLE SUORITETTAVAT KORVAUKSET.

Kaupunginhallituksen vahvistamat maaliskuun 17 p:nä 1960.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1958:156)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä, että kansakoulujen vahtimestarit ja siivoojat sekä talonmies-lämmittäjät oikeutetaan 1.4. 1960 lukien laskuttamaan siitä ylityöstä, jonka he arki-iltoina klo 18:n jälkeen ja pyhäpäivinä joutuvat yhdistysten ym. toiminnan vuoksi tekemään, seuraavasti:

1) Vahtimestarit 220 mk tunnilta yhden, 260 mk tunnilta kahten, 310 mk tunnilta kolmen ja 385 mk tunnilta neljän opinto-, harjoitus- tai kokousryhmän kokoontuessa samanaikaisesti eri huoneissa, koulun omat toimintaryhmät jaossa mukaan lukien. Mikäli opinto-, harjoitus- tai kokousryhmiä on samanaikaisesti useampia kuin neljä, saadaan neljältä ryhmältä yhteisesti laskutettavaa 385 mk:n tuntikorvausta korottaa 50 mk:lla tunnilta jokaista neljän ylittävää ryhmää kohden. Kello 21.30 jälkeen tapahtuvasta toiminnasta maksetaan palkkiot 50 %:lla korotettuna.

Milloin koulun sisäänkäytävät ja huoneistot jakaantuvat siten, ettei yksi henkilö voi valvontaa hoitaa, voidaan toiseksi valvojaksi määrätä koulun johtajan ja taloudenhoitajan hyväksymä henkilö ja laskutus jakaa hänen ja vahtimestarin kesken siten, että kumpikin laskuttaa valvomiensa ryhmien osalta erillisesti edellä olevan taksan mukaisesti.

2) Siivooja voimistelusalin ylimääräisestä siivouksesta 235 mk voimistelukerralta, veistosalin siivouksesta 205 mk sekä luokka- tai muun siihen verrattavan huoneen siivouksesta 105 mk kokoontumiskerralta, jos ylimääräinen siivous sen johdosta suoritetaan.

3) Lauantai-iltoina tai sunnuntaina järjestettävistä tilaisuuksista suoritetaan edellä mainitut palkkiot 100 %:lla korotettuina, ei kuitenkaan koulun opettajan valvonnassa toimivien kerhojen ja toimintaryhmien osalta, ellei koulun johtajan harkinnan mukaan erikoista syytä siihen ole.

4) Kouluilla mahdollisesti järjestettävistä suurista juhlista suoritetaan korvaukset koulun johtajan hyväksymän sopimuksen mukaan.

5) Voimistelu- ym. seurojen, jotka haluavat lämmintä vettä, on maksettava sen valmistamisesta koulujen talonmies-lämmittäjille sinä aikana vuodesta, jona kouluilla ei ole avustavia talonmieslämmittäjiä, 260 mk käyttökerralta, jos vettä käyttää samana iltana yksi ryhmä, 215 mk ryhmää kohden, jos vettä käyttäviä ryhmiä on kaksi sekä 175 mk ryhmää kohden, jos vettä käyttäviä ryhmiä on samana iltana kolme tai sitä useampia.

25. LAITURIHUOLLON TAKSA.

Satamalautakunnan vahvistama maaliskuun 21 p:nä 1960.

Korvaus laiturihuollon Helsingin satamassa vastaanottamien tavaroiden maihinotosta ja varastoisesta makasiiniin, laiturisuojaan tai avoimelle laiturille sekä haltuunottamisesta ja hoidosta veloitetaan, tavaran siirtomatkan ollessa enintään 50 metriä aluksen lastiluukulta, järempänä seuraavan taksan maksujen mukaan, kuitenkin siten, että vähin veloitus on 50 mk yksityiseltä koltilta alle 21 kg ja 100 mk muuten.

Asiatavarasta veloitetaan kuten kappaletavarasta, milloin astiain paino on alle 50 kg.

Säkkitarvasta veloitetaan taksassa ilmoitetut maksut ainoastaan milloin paino säkkiä kohden on 50 - 100 kg. Muissa tapauksissa veloitetaan taksan maksujen lisäksi tonnilta seuraavasti:

	Kesätaksa 1. 4. -15. 11. mk	Talvitaksa 16. 11. -31. 3. mk
painon säkkiä kohden ollessa alle 50 kg ...	15	16
" " " " yli 100 kg ...	40	44

T a k s a :

Hinnat tonnilta = 1 000 kg.
ellei muuta ole mainittu:

	Kesätaksa 1. 4. -15. 11. mk	Talvitaksa 16. 11. -31. 3. mk
Aluminium, harkkoina	368	392
Aluminiumsulfaatti, säkeissä	317	339
Ammoniumsulfaatti, "	317	339
Asbestiputket	387	412
Astiatarava, puhdas, väh. 2 000 kg	275	290
" " alkoholi, yli 200 l. astioissa	346	370
Astiat, tyhjä, ei yli 200 l. kpl.	26	28
" " " " 201-400 l. "	30	31
" " " " yli 400 l. "	40	44
Autot	650	692
Fosfaatti, säkeissä	346	370
Glaubersuola, "	346	370
Grafiitti	346	370

Hamppu, pellava ja rohtimet	690	735
Hapot, tynnyreissä	300	315
Happopullot	552	583
Hartsit, astioissa	275	290
Herneet, säkeissä	311	330
Hiekka, "	311	330
Jalopuu, kuten tammi-, mahonki-, pyökki- yms. tukkeina ja niputettuna	390	415
" sahattuna ei niputettuna	430	460
Jauhot, ryynit ja maltaat, säkeissä	311	330
Kaakeli-, seinä- ja lattialaatat: pieninä paketteina enintään 10 kg:aan saakka	460	492
yli 10 kg painavina paketteina	360	385
(irtonaisina kuten tiilet)		
Kaapelikelat	382	407
Kahvi ja kaakaopavut, mausteet, säkeissä	370	390
Kainiitti, kalkkisuola, kalkkisalpietari, säkeissä	311	330
Kala, kuivattu	354	378
Kalkkikivi ja -liitu, säkeissä	320	340
Kalkkityppi, säkeissä	441	468
Kanisterit, tyhjä, kpl.	9	10
Kappaletavara	690	735
Kaura, säkeissä	327	347
Kettinki	372	395
Kimröökki, laatikoissa	470	497
" , säkeissä	487	515
Kipsi, säkeissä	346	370
Kloorikalkki, astioissa	275	290
Korkki, paaluissa	690	735
Leseet, säkeissä	352	375
Liitu, säkeissä	346	370
Lumppu, paaluissa	690	735
Luu jauho, säkeissä	346	370
Lyijy, sinkki, tina, kupari ja valkometalli, harkkoina	245	260
Maltaanidut, säkeissä	311	330
Paketit, kpl, 10 kg ja alle	11	12
Piikkilanka	442	472
Porsliinisavi, säkeissä	346	370
Putken pätkät	410	440
Rauta, kuten takki- ja betonirauta, kiskot, palkit, pellit, putket, vaununpyörät samoinkuin rauta ja teräs, pienempää kokoa	340	362
Öljytyt, 10 %:n lisäys.		
Rautalevyt, irralliset, alle 3 mm	392	418
Rehujauhut, säkeissä	311	330
Rehukakut, "	311	330
Rehukalkki, "	311	330
Rikki, "	327	347
Salpietari, "	320	340
Savi, "	346	370

Sementti, säkeissä	346	370
Silli, astioissa	302	320
Sillijauho, säkeissä	340	364
Soijarouhe, "	346	370
Sokeri, "	311	330
Sooda, "	444	474
Suola, "	311	330
Superfosfaatti, "	327	347
Säkkitavara, tavall., väh. 2 000 kg	311	330
Sälpä, säkeissä	311	330
Talkki, säkeissä	346	370
Terva ja mäntyöljy, astioissa	275	290
Tiilet, irralliset, paino alle 1 kg	550	595
" " " 1-2 "	500	540
" " " 2-3 "	350	376
" " " yli 3 "	320	342
" , häkeissä ja laatikoissa	350	376
Tiiliputket, suuret	570	614
Traktorit	600	640
Tuomaskuona, säkeissä	346	370
Tärpätti, astioissa	275	290
Verialbumiini, säkeissä	500	530
Vilja, säkeissä	311	330
Virna, "	311	330
Vuodat, irtonaiset, määrät	456	490
" " " , laskettu taakassa	575	620
" " , kuivat, suolatut)	430	462
" " , määrät, nipuissa)		
Värit, keltaokra, punamulta, astioissa	300	315
" " " , säkeissä	346	370

Erikoistaksa:

Vapaa purkaus:

Jos alus yli 2 tonnia painavien tavarayksikköjen osalta on konossementtiedhon nojalla vapautunut purkauksen aiheuttamista kustannuksista, on tavaran vastaanottaja velvollinen maihinottokustannusten lisäksi korvaamaan myöskin tällaisten tavarain siirrosta aluksen kanalta tai lastiruumasta aluksen partaalle aiheutuvat kustannukset.

Laiturihuollolle tällä ns. vapaalla purkauksella purettujen tavarain vastaanotosta veloitetaan seuraavasti:

	Kesätaksa tonnilta mk	Talvitaksa tonnilta mk
1. Kollin painon ollessa 2 - 5 tonnia	1 210	1 310
2. " " " yli 5 tonnia	855	915
3. " " " yli 5 tonnia, nostettaessa uivalla nosturilla	935	1 005
4. Rautaa tai putkia käsittävät kollit:		
2 - 5 tonnia	635	685
yli 5 "	860	920
5. Jalopuu	735	800

Autot, traktorit ym. niihin verrattavat painon ollessa 2 tonnia tai yli, kuten vapaa purkaus (ks. edellä kohdat 1-3).

Purettaessa tavaroita satamalaitoksen nostureilla veloitetaan yli 2 tonnia painavista kolleista edellä ilmoitettujen hintojen lisäksi voimassa oleva nosturivuokra.

Punnitus:

Lastia punnitaan maihinoton yhteydessä vain aluksen varustamon, päällikön tai hänen asiamiehensä suostumuksella. Punnituksesta aluksen sivulla veloitetaan lisämaksua ahtausliikkeen veloituslaskun mukaan.

Kuljetukset purkauksen yhteydessä:

Tavara, jonka käsittely ja varastossapito ovat poikkeusmääräysten alaiset, kuljetetaan säilytyspaikkaan, jonka viranomaiset tätä tarkoitusta varten osoittavat, ja veloitetaan siitä aiheutuvat kuljetuskulut ja mahdolliset muut kustannukset erikseen.

Hedelmät ja muu arka tavara, joka maihinotetaan kylmänä vuodenaikana, kuljetetaan lämpimään varastoon. Tästä aiheutuvat kuljetus- ja mahdolliset muut kustannukset veloitetaan erikseen.

Myöskin, milloin tavara tilanpuutteen vuoksi tai muista syistä on purettaessa kuljettava aluksen sivuilta autolla, veloitetaan kuljetuskustannukset erikseen.

Kuljetukset pakkahuoneelle:

Siirrettäessä tavaroita makasiinista, laiturisuojaista tai avoimelta laiturilta pakkahuoneelle, kun siirto suoritetaan laiturihuollon yleisten määräysten 7 §:n nojalla, veloitetaan kuljetuksesta autolla tavaralähetyksistä, joiden paino on yli 50 kg.

Kesätaksa 750 mk/tonnilta,

Talvitaksa 830 mk/tonnilta,

kuitenkin siten, että vähin veloitus on 75 mk.

Pienempien lähetysten siirrosta veloitetaan seuraavan taksan mukaan:

Lähetykset 41 - 50 kg 50 mk lähetykseltä, ja

" 21 - 40 kg 30 mk "

Korvaukset erikoistehtävistä:

Tavaranomistajan määräyksestä tai hänen etujensa vuoksi suoritetuista töistä, kuten lajittelusta; punnituksesta, uudelleen tapuloimisesta, tavarain päällyksen korjaamisesta, rautatievaunujen purkamisesta tai kuormaamisesta, vartioinnista jms. veloitetaan työkuustannukset 20 %:n lisäyksellä, kuitenkin siten, että vähin maksu on 100 mk.

Ylitöistä veloitetaan lain siitä säättämällä tavalla.

Odotusajalta, jota satamalaitos tai sen väki eivät ole aiheuttaneet, veloitetaan erikseen.

Tavarapeitteiden vuokra:

Jos tavara suojataan tavarapeitteellä, veloitetaan siitä korvausta 120 mk peitteeltä vuorokaudessa. Vähin veloitettava maksu on 120 mk peitteeltä.

Todistukset:

Tavaranomistajan pyynnöstä annettavista todistuksista veloitetaan 100 mk todistukselta.

Laskemisesta ns. oman vastaanoton yhteydessä veloitetaan 30 mk ton -
nilta.

Tämä taksa on voimassa 1. 4. 1960 alkaen.

26. RÖNTGENHENKILÖKUNNAN PAKOLLINEN TALVILOMA.

Kaupunginvaltuuston päätös maaliskuun 23 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1950:39)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, muuttaen 29.3. 1950 tekemäänsä päätöstä, vahvistaa virkasäännön ulkopuolella seuraavan määräyksen:

Röntgenosaston lääkäreille ja muulle röntgenhenkilökunnalle sekä toistaiseksi isotooppilaboratoriossa säteilyvaaran alaisena työskentelevälle henkilökunnalle myönnetään, asianomaisen oltua kaupungin palveluksessa röntgenosastolla tai säteilyvaaran alaisena isotooppilaboratoriossa vähintään kuusi kuukautta marraskuun loppuun mennessä, virkasäännön edellyttämän vuosiloman lisäksi kahden viikon pakollinen talviloma joulu-, tammi-, helmi- tai maaliskuun aikana. Tätä lomaa ei korvata rahassa.

---

27. TYÖVÄENOPISTOJEN LUENTO- JA TUNTIPALKKIOIDEN KOROTTAMINEN.

Kaupunginhallituksen päätös maaliskuun 24 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1958:165)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä korottaa alempana mainitut työväenopistoissa maksettavat palkkiot 1. 4. 1960 lukien seuraaviksi:

Opintopiiritunti	720 mk
Korjaustunti	515 "
Elo- ja varjokuvien näyttö, 1 t.	385 "
Ilmoittautumisten vastaanottajat, järjestysmies ja muut tp. avustajat (4 t.)	820 "

---

28. LIHANTARKASTUSLAKI.

Annettu maaliskuun 25 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 160/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1934:81)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §. Ihmisravinnoksi käytettävä liha on tarkastettava sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Lihalla tarkoitetaan tässä laissa naudan, sian, lampaan, vuohen ja hevosen lihaa sekä mainittujen eläinten verta ja muita ihmisravinnoksi soveltuvia osia.

2 §. Tässä laissa tarkoitettu lihentarkastuspakko sisältää kiellon säilyttää, varastoida, pitää kaupan, myydä ja käyttää ihmisravinnoksi tarkoitettujen lihavalmisteiden valmistukseen lihaa, jota ei ole tämän lain mukaisesti tarkastettu ja hyväksytty.

3 §. Lihentarkastuspakko on voimassa jokaisessa kaupungissa ja kauppalassa, jollei maatalousministeriö yksittäistapauksessa toisin päättä, sekä sellaisella kaupunkiin tai kauppalaan rajoittuvalla alueella, jonka osalta on annettu 11 §:n 4 momentissa tarkoitettu määräys.

Maatalousministeriö voi asianomaisen kunnan anomuksesta määrätä lihentarkastuspakon olemaan voimassa maalauskunnassa tai sen osassa.

Rajakkain tai muutoin lähekkäin sijaitsevien kuntien alueilla, joilla lihentarkastuspakko on voimassa, voidaan järjestää yhteinen lihentarkastus. Siitä tehdylle sopimukselle on hankittava maatalousministeriön vahvistus.

4 §. Lihentarkastuksen toimittamista varten tulee teurastamon tai lihentarkastamon palveluksessa olla tarkastuseläinlääkäri, jonka maatalousministeriö määrää. Maatalousministeriö voi, jos syytä siihen on, peruuttaa tarkastuseläinlääkärille antamansa määräyksen.

Tarkastuseläinlääkärin palkkion perusteista säädetään asetuksella.

Milloin teurastamossa tai lihentarkastamossa tarvitaan enemmän kuin yksi tarkastuseläinlääkäri, on maatalousministeriöllä valta määrätä, että laitoksessa tulee olla useampia tarkastuseläinlääkäreitä.

5 §. Lihentarkastus toimitetaan maatalousministeriön hyväksymässä teurastamossa tai kunnallisessa lihentarkastamossa.

Maatalousministeriön luvalla ja määräämillä ehdoilla voidaan kuitenkin tarkastus asianomaisen lihentarkastamon toimesta suorittaa muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa teurastamossa siellä teuraste-

tun lihan osalta. Jollei toisin ole säädetty, on lihan tarkastuksesta tällöin soveltuvin osin voimassa, mitä lihan tarkastuksesta lihan tarkastamossa on säädetty.

Maasta vietävän lihan tarkastus toimitetaan hyväksytyssä teurastamossa, jonka maatalousministeriö on hyväksynyt vientiteurastamoksi.

Maatalousministeriö voi erityisistä syistä vapauttaa kunnan, jonka alueella lihan tarkastuspakko on voimassa, perustamasta ja ylläpitämisestä tässä pykälässä tarkoitettua lihan tarkastamoa.

6 §. Maatalousministeriön asiana on antaa tarkemmat määräykset teuraseläinten kuljetuksesta, käsittelystä, tarkastuksesta ja teurastuksesta sekä tarkastettavaksi tuotavan lihan kuljetuksesta.

7 §. Lihantarkastuksen tapahtuessa hyväksytyssä teurastamossa on tarkastuseläinlääkärin tarkastettava eläimen terveydentila ennen teurastusta ja eläimen liha teurastuksen jälkeen.

Suoritettaessa lihan tarkastusta lihan tarkastamossa saadaan tarkastettavaksi ottaa kokonainen ruho, katkaistu kokoruho tai halkaisemalla saatu ruhon puolikas, joista tarkastuksessa tarvittavia elimiä ei ole irrotettu. Pikkuvasikan, lampaan ja vuohen ruhojen tulee kuitenkin olla kokonaisia. Edellä 5 §:n 2 momentissa tarkoitettussa teurastamossa saadaan tarkastettaviksi ottaa ainoastaan ruhoja kokonaisina tai halkaistuina. Eläintautien vastustamisesta voimassa oleviin säännöksiin perustuvan määräyksen mukaisesti eläinlääkärin toimesta teurastettujen eläinten ruhot, jotka hänen suorittamassaan tarkastuksessa on todettu ihmisravinnoksi kelvollisiksi, saadaan maatalousministeriön määräämillä ehdoilla ottaa tarkastettaviksi myös ilman elimiä.

8 §. Maatalousministeriö antaa tarkemmat määräykset siitä, miten lihan tarkastus toimitetaan ja miten liha sen johdosta arvostellaan.

Lihantarkastusta varten on 5 §:ssä tarkoitettujen laitosten annettava tarkastuseläinlääkärille tarpeellinen apu- ja muu tarvittava apu sekä tarkastuksessa tarpeelliset välineet ja tarvikkeet.

9 §. Lihantarkastusta toimitettaessa on hyväksytty liha leimattava.

10 §. Tämän lain mukaan tarkastettua ja hyväksyttyä lihaa saadaan siitä uudelleen tarkastamatta myydä ja pitää kaupan koko maassa.

Milloin erityiset syyt sitä vaativat, maatalousministeriö voi määrätä lihan uudelleen tarkastuksen pakolliseksi tarpeellisessa laajuudessa. Tällainen jälkitarkastus on maksuton.

11 §. Teurastaminen kaupungin ja kauppalan alueella on sallittu ainoastaan hyväksytyssä teurastamossa, mikäli 2 tai 5 momentissa ei toisin säädetä.

Jollei kaupungin tai kauppalan alueella eikä sen välittömässä läheisyydessä ole hyväksyttyä teurastamoa, voi maatalousministeriö asianomaisen kunnan esityksestä päättää, että kaupungin tai kauppalan alueella saadaan teurastaa jossakin muussa teurastamossa sen mukaan kuin terveydenhoidosta voimassa olevat määräykset sen sallivat.

Milloin kaupungin tai kauppalan alueella ei ole kunnan omistamaa hyväksyttyä yleistä teurastamoa, voi maatalousministeriö kunnan esityksestä määrätä sanotulla alueella tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevan muunlaisen hyväksytyn teurastamon yleiseksi teurastamoksi, jos kunta tekee tämän teurastamon omistajan kanssa sopimuksen siitä, että teurastamo suorittaa teurastusta yhtäläisin ehdoin kaikkien toimik-siantajien lukuun.

Asianomaisen kunnan esityksestä voi maatalousministeriö, jos kaupungin tai kauppalan alueella tai sen välittömässä läheisyydessä on kunnan omistama tai muu yleinen teurastamo, määrätä, että kaupungin tai kauppalan ympäristössä tarkoin määrättyllä alueella saadaan teurastaa ainoastaan hyväksytyssä teurastamossa.

Edellä 1 ja 4 momentissa tarkoitetuilla alueilla saadaan, mainittujen lainkohtien määräysten estämättä, teurastus suorittaa hyväksytyt teurastamon ulkopuolella, milloin se aiheutuu eläimen äkillisestä sairastumisesta tai sitä kohdanneesta tapaturmasta. Niin ikään saadaan hyväksytyt teurastamon ulkopuolella suorittaa sellainen teurastus, joka tapahtuu yksinomaan omaa yksityistaloutta varten terveydenhoidosta voimassa olevien määräysten sallimissa rajoissa tai maatalousministeriön luvalla ja sen määräämillä ehdoilla tieteellisessä, opetuksellisessa tai lääkinnällisessä tarkoituksessa.

12 §. Lihavalmisteiden valmistus ja muu lihan käsittely on erityisen valvonnan alaisista:

- 1) makkaravalmisteita tai lihasäilykkeitä valmistavissa laitoksissa koko maassa;
- 2) muissa lihavalmisteita valmistavissa laitoksissa alueella, jolla lihan tarkastuspakko on voimassa, sekä tällaisen alueen ulkopuolella silloin, kun niissä valmistetaan lihavalmisteita toimitettaviksi lihan tarkastuspakon alaisille alueille; sekä
- 3) lihan jäähdytys-, jäädytys- ja muissa käsittelylaitoksissa alueella, jolla lihan tarkastuspakko on voimassa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun valvonnan alaisia eivät ole ravitsemisliikkeissä tapahtuva lihavalmisteiden valmistus eikä myöskään lihaainesvalmisteiden valmistus, jollei tästä asetuksella toisin säädetä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun valvonnan alaisissa laitoksissa saa säilyttää, varastoida, käsitellä ja ihmisravinnoksi tarkoitettujen valmisteiden valmistukseen käyttää vain tämän lain mukaisessa tarkastuksessa hyväksyttyä lihaa.

Asetuksella säädetään 1 momentissa mainittujen laitosten hyväksymisestä, valvonnan suorittamisesta ja valmisteiden merkitsemisestä. Valvonnan alaisten laitosten on suoritettava valvonnasta ja lihavalmisteiden merkitsemisestä johtuvat kustannukset.

13 §. Koko maassa on kielletty makkaravalmisteiden ja lihasäilykkeiden kaupan pitäminen ja myyminen sekä sellaisessa tarkoituksessa säilyttäminen, varastointi ja käyttäminen ihmisravinnoksi tarkoitettujen lihavalmisteiden valmistukseen, mikäli mainittuja lihavalmisteita ei ole valmistettu tarkastuksessa hyväksytyistä lihasta 12 §:n 1 momentissa tarkoitetun valvonnan alaisessa laitoksessa ja säädettyllä tavalla merkitty.

14 §. Lihantarkastuspakko ei koske lihan tuottajan omaa yksityistaloutta varten tarkoitettua lihaa eikä myöskään lihaa, jonka joku hankkii omaa yksityistalouttaan varten ilman kaupan välitystä suoraan lihan tuottajalta. Niin ikään saadaan terveydenhoitolautakunnan luvalla ja sen määräämillä ehdoilla säilyttää lihaa lihan tarkastamossa tai muussa terveydenhoitolautakunnan hyväksymässä paikassa siihen asti, kunnes tässä laissa tarkoitettu tarkastus voidaan suorittaa.

Alueella, jolla on voimassa lihan tarkastuspakko, saadaan lihavalmisteita pitää kaupan tai myydä taikka siinä tarkoituksessa säilyttää, varastoida tai käyttää ihmisravinnoksi tarkoitettujen lihavalmisteiden valmistukseen ainoastaan, mikäli ne on valmistettu tarkastuksessa hyväksytyistä lihasta ja, lukuun ottamatta sellaisia lihavalmisteita, joiden

valmistus ei ole tässä laissa tarkoitettun valvonnan alaista, edellä 12 §:n 1 momentissa tarkoitettun valvonnan alaisessa laitoksessa.

Asetuksella voidaan antaa määräyksiä lihan ja lihavalmisteiden käsittelystä niiden säilyttämisen, varastoinen, kuljetuksen ja kaupan pitämisen yhteydessä sekä tätä koskevasta valvonnasta.

15 §. Tässä laissa säädetystä lihan tarkastuksesta suoritettavat maksut vahvistaa lääninhallitus.

16 §. Liha, jota ei tarkastuksessa hyväksytä, on terveydenhoitoviranomaisten valvonnan alaisena käytettävä omistajan hyväksi teknilliseen tai muuhun sopivaan tarkoitukseen taikka, jollei sitä täten voida käyttää, tarkastuseläinlääkärin toimesta ja teurastamon tai lihan tarkastamon kustannuksella hävitettävä.

17 §. Jos lihan omistaja tai haltija sitä vaatii, on tarkastuseläinlääkärin, milloin tarkastettu liha on hylätty tai hyväksyty ehdollisesti, maksutta annettava hänelle kirjallinen tarkastuspäätös, jossa on ilmoitettu päätöksen perusteina olevat syyt ja johon on liitettävä valitusosoitus.

Tarkastuspäätökseen tyytymättömällä on oikeus neljänkokoisen päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan valittaa siitä maatalousministeriöön. Valituskirja ja, jos jäljempänä 3 momentissa mainittu asiantuntijalautakunta on lihan tarkastanut, sellaisesta tarkastuksesta tehty pöytäkirja on viimeistään ennen kello kahtatoista määräjän päättymispäivänä annettava terveydenhoitolautakunnalle, jonka tulee viivytyksettä lähettää valitus oman lausuntonsa seuraamana maatalousministeriölle. Maatalousministeriön päätökseen ei saa hakea muutosta.

Lihan omistajalla tai haltijalla on oikeus vaatia, että liha, ennenkuin tarkastuseläinlääkärin päätös pannaan täytäntöön, annetaan erityisen asiantuntijalautakunnan tarkastettavaksi, johon lautakuntaan lihan omistaja valitsee yhden ja asianomainen tarkastuseläinlääkäri niin ikään yhden jäsenen ja nämä yhdessä kolmannen puheenjohtajaksi. Jollei puheenjohtajan vaalista sovita, määrää puheenjohtajan kaupungissa maistraatin, kauppalassa järjestysoikeuden ja maalaiskunnassa kunnanhallituksen puheenjohtaja. Tällaisen tarkastuksen toimittamista on omistajan tai haltijan vaadittava heti, kun hän on saanut tiedon päätöksestä, ja on liha tarkastusta varten säilytettävä enintään kaksikymmentäneljä tuntia, minkä ajan kuluessa tarkastus on toimitettava. Kustannukset asiantuntijalautakunnan toimittamasta tarkastuksesta on sitä vaatineen suoritettava.

Asiantuntijalautakunnan lausunnosta ja valituksesta huolimatta on tarkastuseläinlääkärin päätöstä noudatettava.

18 §. Jos eläimen yleinen terveydentila on ollut niin huomattavasti häiriintynyt, että eläin sen johdosta on teurastettu, on tällaisen eläimen liha myös lihan tarkastuspakon alaisen alueen ulkopuolella toimitettava tämän lain mukaiseen tarkastukseen, mikäli sitä aiotaan pitää kaupan tai sellaisessa tarkoituksessa käyttää ihmisravinnoksi tarkoitettujen lihavalmisteiden valmistukseen.

19 §. Asetuksella voidaan antaa määräyksiä siipikarjan, poron ja hirven sekä karhun ja muiden lihaa syövien eläinten lihan tarkastuksesta.

Maasta vietävien ja maahan tuotavien lihan ja lihavalmisteiden tarkastuksesta säädetään asetuksella.

20 §. Jos lihaa tai lihavalmistetta tämän lain vastaisesti pidetään kaupan, käytetään ihmisravinnoksi aiottujen valmisteiden valmistukseen, säilytetään tai varastoidaan, voi asianomainen viranomainen joko ottaa sen haltuunsa tai kieltää omistajaa tai haltijaa siitä luovuttamasta ihmisravinnon

noksi ja käyttämästä lihavalmisteiden valmistukseen. Mikäli liha voidaan ottaa tämän lain mukaisesti tarkastettavaksi, on se tällaiseen tarkastukseen toimitettava, mutta jos tarkastusta ilmeisesti ei voida toimittaa, on liha käytettävä poliisiviranomaisten toimesta terveydenhoitolautakunnan määräämään tarkoitukseen. Lihavalmisteen osalta on meneteltävä terveydenhoitolautakunnan määräämällä tavalla.

Jos asianomainen viranomainen katsoo, että asiasta on nostettava syyte, ilmoitettakoon siitä viralliselle syyttäjälle, joka voi määrätä lihan tai lihavalmisteen tahi niistä saadun hinnan takavarikkoon.

Jollei syytettä nosteta tai jos oikeus, milloin syyte on tehty, ei julista lihaa tai lihavalmistetta tai sen arvoa valtiolle menetetyksi, on mainitut tarvikkeet tai niistä myytäessä saadut varat, vähennettyinä säilytys-, kuljetus- ja myyntikustannuksilla, palautettava omistajalle.

21 §. Joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja määräyksiä, rangaistakoon, mikäli muualla laissa ei ole säädetty ankarampaa rangaistusta, sakolla taikka enintään kuuden kuukauden vankeudella.

Liha tai lihavalmiste, joka tämän lain säännösten vastaisesti pidetään kaupan, käytetään ihmisravinnoksi aiottujen tuotteiden valmistukseen tahi on säilytettävänä tai varastoituna, tai sen arvo julistettakoon valtiolle menetetyksi, jolleivät asianhaarat ole erittäin lieventävät.

22 §. Joka tässä laissa ja sen nojalla annetuissa määräyksissä tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan on saanut tietoonsa elinkeinonharjoittajan liike- tai ammattisalaisuuden, älköön sitä sivullisille ilmaisko älköönkä yksityiseksi hyödykseen käyttäkö.

23 §. Tämän lain täytäntöönpanon ylin johto ja valvonta kuuluu maatalousministeriölle.

24 §. Tarkeimmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella.

25 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1960 ja sillä kumotaan 25 päivänä elokuuta 1922 annettu lihantarkastuslaki (197/22) siihen tehtyine muutoksineen.

29. HELSINGIN KAUPUNGILLE RAKENNUSTYÖN VALVON-
NASTA SUORITETTAVAT MAKSUT.

Sisäasiainministeriön vahvistamat maaliskuun 31 p:nä 1960.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymät maaliskuun 9 p:nä 1960)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1955:44 ja 1957:24)

1 §. Rakennustyön valvonnasta, lukuunottamatta tontinmittaajan rakennustyön valvontaan kuuluvia tehtäviä, rakennuttajan on suoritettava toimituskirjain lunastuksesta ja toimituspalkkioista annetussa asetuksessa säädettyjen maksujen lisäksi kaupungille seuraavat maksut:

1. Uuden rakennuksen rakentaminen, lisärakennus ja rakennuksen uudestaan rakentaminen, lukuunottamatta kohdassa 2 mainittuja tapauksia	10 mk/m ³
kuitenkin vähintään	2 000
2. Tilapäisen uudisrakennuksen, talousrakennuksen ja siihen verrattavan kevytrakenteisen rakennuksen rakentaminen	3 mk/m ³
kuitenkin vähintään	2 000 mk
3. Rakennuksen sisärakenteiden olennainen muuttaminen ja muut sellaiset muutokset, jotka ovat uudestaan rakentamiseen verrattavat: muutosta koskevan tilan lattian pinta-alan mukaan	20 mk/m ²
kuitenkin vähintään	2 000 mk
4. Rakennuksen tai sen osan käyttäminen olennaisesti toiseen tarkoitukseen kuin mihin sitä on käytetty tai rakennuslupa osoittaa: käyttömuutosta koskevan tilan lattian pinta-alan mukaan	10 mk/m ²
kuitenkin vähintään	2 000 mk
5. Julkisivun muuttaminen: ko. kerroksen tai kerrosten julkisivun muutosta koskevan osan pinta-alan mukaan	20 mk/m ²
kuitenkin vähintään	2 000 mk
6. Huoneen tai huoneiston jakaminen taikka yhdistäminen, kun ei muun kohdan mukaista lupaa tarvita	2 000 mk
7. Kantavan rakenteen muutos, jota ei voida pitää uudestaan rakentamiseen verrattavana ...	2 000 mk
8. Uutta hormijärjestelmää vaativan tulisijan muutos	2 000 mk

9. Sellaisen myyntikojun tai ryhmäpuutarhamajan, joka ei ole uudisrakennus, soitto- ja tanssilavan sekä muun vastaavanlaisen laitoksen rakentaminen	2 000 mk
10. Tontin aitaaminen ja ajoportin rakentaminen	2 000 mk
11. Ensimmäisen kohdan mukaisen rakennustyön rakennusluvan voimassaoloajan jatkaminen kuitenkin vähintään	3 mk/m ³ 2 000 mk
12. Muut rakennusjärjestyksessä rakennusasetuksen 50 §:n 4 momentin nojalla mainitut toimenpiteet, joihin vaaditaan maistraatin tai rakennustarkastajan lupa	2 000 mk
13. Kaivamis-, louhinta-, tasoittamis- ym. toimenpiteet rakennuslain 30 §:n 2 momentissa ja 43 §:n 2 momentissa mainituissa tapauksissa	5 000 mk

2 §. Jos rakennuttaja saatuaan rakennusluvan hakee sen voimassa ollessa lupaa saada suorittaa rakennustyön uusien piirustusten mukaisesti, rakennuttaja on maksettuaan näiden piirustusten edellyttämän maksun oikeutettu saamaan takaisin kolme neljäsosaa aikaisempien piirustusten perusteella suorittamastaan maksusta.

3 §. Rakennuksen tilavuus lasketaan Suomen Arkkitehtiliiton julkaiseman rakennustietokortiston (RT-kortiston) määritelmien mukaan.

4 §. Hakijan on suoritettava 1 §:ssä mainittu maksu ennen maistraatin päätöksen antamista hakemusasiassa. Jos hakemus hylätään, hakija saa pyynnöstä takaisin kolme neljäsosaa suorittamastaan maksusta.

5 §. Tontinmittaajan rakennustyön valvontaan kuuluvista tehtävistä rakennuttajan on suoritettava kaupungille seuraavat maksut:

- Rakennuksen paikan ja korkeusaseman maalle merkitseminen ja jalustan katselmuksen suorittaminen
  - jos rakennusalaan merkitään enintään 4 taitepistettä .....
  - jokainen yli neljän merkittävä piste ...
  - uusintamerkintä tai jatkokatselmus ...
- Mikäli tontille saa rakentaa 3- tai useampikerroksisen rakennuksen tai tehdasrakennuksen, on maksu 50 % 1. kohdassa mainittua korkeampi.
- Aidan ja ajoportin maalle merkitseminen

Tässä pykälässä mainitut maksut on suoritettava toimenpidettä tontinmittaajalta anottaessa.

30. ASETUS KANSANELÄKEASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu huhtikuun 1 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 172/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:150)

Sosiaaliministeriön toimialaan kuuluvia erinäisiä asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä muutetaan 7 päivänä joulukuuta 1956 annetun kansaneläkeasetuksen (594/56) 64 § näin kuuluvaksi:

64 §. Kansaneläkelain 43 §:n mukaan eläkkeensaajalle itselleen henkilökohtaisia tarpeita varten annettava eläkkeen osa on 1 100 markkaa kuu-
kaudessa.

---

31. HELSINGIN KAUPUNGIN VÄESTÖNSUOJELULAUTAKUN- NAN OHJESÄÄNTÖ.

Uudenmaan lääninhallituksen vahvistama huhtikuun 6 p:nä 1960.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä joulukuun 2 p:nä 1959).

(Vrt. kunn. as. -kok. 1947:4 sekä 1957:30 ja 75)

1 §. Väestönsuojelulautakunta huolehtii Helsingin kaupungin väestönsuojelun valmistelu-, järjestely- ja toimeenpanotehtävistä väestönsuojelulain ja -asetuksen sekä niiden nojalla annettujen muiden säännösten ja määräysten samoin kuin tämän ohjesäännön määräysten mukaisesti.

2 §. Lautakuntaan kuuluu yhdeksän kaupunginvaltuuston neljäksi vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä, joista valtuusto määrää yhden puheenjohtajaksi.

Lautakunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Jos jäsen eroaa ennen toimikautensa päättymistä, valitaan toinen henkilö eronneen tilalle toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Lautakuntaan valittavista on, mikäli mahdollista, ainakin yhden oltava perehtynyt palotoimeen ja yhden rakennusalaan.

Tarvittaessa voidaan lautakunnan kokouksiin kutsua asiantuntijoita.

3 §. Lautakunta kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta.

Lautakunta on päätösvaltainen, kun saapuvilla on puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään neljä jäsentä.

Lautakunnan esittelijänä toimii väestönsuojelupäällikkö.

4 §. Lautakunnan kokouksista on pidettävä pöytäkirjaa, johon merkitään kokouksen osanottajat, käsitellyt asiat ja tehdyt päätökset sekä milloin erimielisyyksiä on ilmennyt, kokouksessa tehdyt ehdotukset ja ta-pahtuneet äänestykset.

Lautakunnan pöytäkirjaa pitää lautakunnan tehtävään määräämä henkilö.

Lautakunnan kirjelmät allekirjoittaa puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjan pitäjä.

Lautakunnan päätösten perusteella tehtävät hankinta- ja urakkasopimukset allekirjoittaa väestönsuojelupäällikkö ja varmentaa asiaa valmistellut viranhaltija.

5 §. Lautakunnan kokouksista samoin kuin niissä käsiteltäviksi tulevista asioista on kaupunginhallituksen määräämällä tavalla hyvissä ajoin ilmoitettava kaupunginjohtajalle, asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle ja kaupunginhallituksen edustajalle lautakunnassa.

Päätökseen nähden, joka saatetaan alistaa kaupunginhallituksen tutkittavaksi, on lautakunnan noudatettava, mitä kunnallislaissa on säädetty ja kaupunginhallituksen ohjesäännössä määrätty.

6 §. Lautakunnan tehtävänä on sen lisäksi, mitä väestönsuojelulaisissa ja -asetuksessa on lautakunnan tehtäväksi säädetty:

1) hankkia väestönsuojelujohtelinten ja -joukkojen varustamiseksi tarvittava väestönsuojelumateriaali lautakunnalle myönnettyjen hankintamäärärahojen puitteissa, huolehtia tämän materiaalin varastoisesta ja huollosta sekä seurata ja tarvittaessa ohjata kaupungin virastojen ja laitosten toimesta tapahtuvaa väestönsuojelumateriaalin hankintaa ja varastoimista,

2) ohjata kaupungin omien virastojen, laitosten ja teollisuuslaitosten suojelua sekä tehdä tämän kehittämiseksi tarpeellisia esityksiä,

3) olla väestönsuojelukoulutuksen suunnittelussa ja järjestelyssä yhteydessä väestönsuojelualaan kuuluvaa koulutusta antavien yhdistysten ja järjestöjen kanssa,

4) huolehtia siitä, että lautakunnan hallintoon kuuluvia alueita, väestönsuojia ja rakennuksia sekä irtaimistoa pidetään jatkuvasti kunnossa ja huolellisesti hoidetaan,

5) antaa vuokralle enintään viiden vuoden ajaksi lautakunnan hallintoon kuuluvia alueita, väestönsuojia, rakennuksia ja tiloja, mikäli väestönsuojelliset näkökohdat eivät ole esteenä ja mikäli tämä tehtävä ei kuulu väestönsuojelupäällikölle, kuitenkin siten, että niissä tapauksissa, jolloin samanaikaisesti vuokrataan eri lautakuntien hallinnossa olevia alueita, vuokraajana esiintyy kiinteistölautakunta,

6) vahvistaa ne yleiset perusteet, joiden mukaan väestönsuojelupäällikkö on oikeutettu antamaan vuokralle lautakunnan hallintoon kuuluvia alueita, väestönsuojia, rakennuksia ja tiloja,

7) vahvistaa vähintään kerran vuodessa se ylin raja, mihin väestönsuojelupäällikön omalla vastuullaan yhdellä kertaa ostettavien koneiden ja laitteiden sekä raaka- ja tarveaineiden taikka tehtävien urakkatai hankintasopimusten arvo tahi määrä saa kerrallaan nousta, sekä päättää tämän rajan ylittävistä urakoista ja hankinnoista,

8) päättää lautakunnan hallinnassa olevan poistetun irtaimen omaisuuden myymisestä,

9) hoitaa lautakunnalle kaupungin virkasäännössä uskotut tehtävät,

10) valvoa, että talousarvioehdotuksen laadinnassa, rahavarojen säilyttämisessä, tilityksessä ja kirjanpidossa, laskujen hyväksymisessä ja kirjaamisessa, inventoinnissa sekä kiinteistö- ja irtaimistoluetteloiden laadinnassa noudatetaan kaupungin tilisäännön ja sen perusteella annettuja muita määräyksiä,

11) antaa kaupungin asianomaisille viranomaisille lausuntoja, tietoja ja selvityksiä toimialaansa kuuluvista asioista,

12) antaa vuosittain ennen huhtikuun loppua kaupunginhallitukselle kertomus omasta ja väestönsuojelutoimiston edellisen vuoden toiminnasta sekä

13) tehdä ehdotuksia muista kuin edellä mainituista lakien ja asetusten mukaan kaupungille kuuluvista väestönsuojelutehtävistä sekä kaupungin väestönsuojelun kehittämistä varten tarpeellisista toimenpiteistä.

7 §. Lautakunnan tiliasioiden hoidosta huolehtii kaupungin rahatoimisto.

8 §. Väestönsuojelulautakunnan apuna ja alaisena on väestönsuojelupäällikkö ja hänen johtamansa väestönsuojelutoimisto.

Kaupunginvaltuusto antaa tarvittaessa väestönsuojelutoimistoa varten johtosäännön, jossa määrätään toimistoa ja sen henkilökuntaa koskevista asioista.

Väestönsuojelupäällikön valitsee kaupunginvaltuusto väestönsuojeluasetuksessa säädetyllä tavalla.

Väestönsuojelutoimiston vakinaiset ja tilapäiset viranhaltijat valitsee väestönsuojelulautakunta. Työsuhteessa olevan henkilökunnan ottaa väestönsuojelupäällikkö.

32. VESILAITOKSEN TAKSAN MUKAISTEN MAKSUJEN KOROTTAMINEN.

Kaupunginvaltuuston päätös huhtikuun 6 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1936:32 ja 1953:88)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä:

I) että 29. 4. 1936 vahvistetun vesilaitoksen taksan mukaan laskettava vedenhinta määrätään samaksi kaikille kuluttajille poistamalla voimassa oleva ryhmittely ja että vedenhinta korotetaan 30 mk:ksi kuutiometriltä,

II) että muut sanotun taksan mukaiset maksut korotetaan seuraaviksi:

	mk
Vesilaitoksen taksan 4 §:n 2 momentin mukainen hallintoym. kustannusten korvaus	500
Vesilaitoksen taksan 5 §:n 1 momentin mukaiset vesimittarien vuokrat:	
Vuokra mittarista, jonka antokyky on	
3-5 m ³ tunnissa (läpimitta 13-20 mm)	250
7-10 " " (" 25-30 ")	500
20-30 " " (" 40-50 ")	750
50 " "	1 000
100 " "	1 300
200 " "	2 000
Vesilaitoksen taksan 5 §:n 3 momentin edellyttämän maistraatin tarkastusta varten määräämään asian-tuntevan henkilön palkkio	1 200
Korvaus vesilaitoksen taksan 5 §:n 5 momentin edellyttämästä tarkastuksesta, siihen luettuna mittarin paikoi-ltaan ottaminen, kuljetus ja uuden mittarin si-jaanpano, tarkastettaessa mittaria, jonka antokyky on 3-20 m ³ tunnissa	1 400
ja 30 m ³ tai sitä suurempi tunnissa	1 800
mihin lisäksi tulee maistraatin määräämään asian-tuntevan henkilön palkkio, jos hänet on kuluttajan toivomuksesta paikalle kutsuttu.	
Vesilaitoksen taksan 7 §:n 2 momentin mukaisesti kusta-kin liittymisestä, mikä katujohtoon tehdään ilman vesimittaria toimivien palopostien syöttämiseksi, suorittaa kuluttaja vesilaitokselle kalenterivuodel-ta tahi sen osalta maksua	2 200

	mk
sekä kustakin ilman vesimittaria toimivan palohanan liittämistä katujohtoon kalenterivuodelta tai sen osalta	500
Vesilaitoksen taksan 7 §:n 4 momentin mukaisesti, jos palopostiin tahi palohanaan tarvittava vesi kulkee vesimittarista, ja kuluttaja tämän johdosta vaatii, että mittarin tulee olla suurempi kuin tavallista kulutusta varten on tarpeen, tulee hänen suorittaa paitsi suurempaa mittarinvuokraa, kalenterivuodelta tai sen osalta lisämaksuna	500
kun mittarin antokyky on enintään 10 m ³ tunnissa, mutta	1 000
mittarin antokyvyn ollessa suurempi.	
Vesilaitoksen taksan 12 §:n 5 momentin mukaisesti, milloin vesilaitos kuluttajan vian tai laiminlyönnin tähden sulkee vesijohdon, on kuluttaja velvollinen vesijohdon sulkemisesta ja avaamisesta suorittamaan	800

III) että taksan 5 §:ään lisätään seuraava 2 momentti:

Kuluttajan käyttäessä vedenottamiseen sellaista paikkaa, missä ei ole mahdollisuutta asentaa kiinteästi vesimittaria, suoritetaan vedenvyynti tilapäisesti asennettavan pystyputkimittarin kautta, jolloin normaalin vedenkulutusmaksun lisäksi peritään mittarinvuokra kaksinkertaisena, sekä

IV) että näin korotettua ja muutettua taksaa sovelletaan vedenhinnan osalta siihen kulutukseen, joka alkaa vuoden 1960 toisen neljänneksen mittarien lukemisen jälkeen ja muiden maksujen osalta 1. 7. 1960 lukien.

33. TILITYSVUOKRAJÄRJESTELMÄN TARKISTAMINEN.

Kaupunginhallituksen päätös huhtikuun 7 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1943:138, 1953:64, 1955:85 ja 1957:13)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä:

että kiinteistöjen korko- ja poistokustannukset on 1. 1. 1961 lähtien otettava huomioon talousarviossa asianomaisten kiinteistöjen isännöitsijänä toimivien hallintokuntien kohdalla siten, että kiinteistöluettelon mukaisista arvoista lasketaan vuotuisena korkona 5 % tontin ja 6 % rakennuksen sekä poistona 1 % kivirakennuksen ja 2 % puurakennuksen arvosta sekä

että isännöitsijöinä toimivien hallintokuntien on 1. 1. 1961 lähtien perittävä hallinnossaan olevia huonetiloja käyttäviltä kaupungin muilta hallintoelimiltä, virastoilta ja laitoksilta tilitysvuokra, jota määritettäessä on noudatettava seuraavaa:

1. Tilat jaetaan niiden käyttötarkoituksen mukaan
  - a-tiloihin, joita ovat varsinaiset toimisto- ja niihin verrattavat tilat,
  - b-tiloihin, joita ovat varastot ja autotallit yms. niihin verrattavat tilat, sekä
  - c-tiloihin, joita ovat varsinaiset aputilat, kuten halkovajat, kalustosuojat, muuntajat, ulkokäymälät yms. tilat.
2. a- ja b-tiloista peritään tilitysvuokra, joka b-tilojen osalta on niiden hoitokustannukset huomioon ottaen suhteellisesti alempi kuin a-tiloista, kun sen sijaan c-tiloista ei peritä tilitysvuokraa
3. Tilitysvuokraksi määrätään
  - A. ennen vuotta 1949 valmistuneista ja hankituista tiloista
    - a. kiinteistölautakunnan hallintoon kuuluvista tiloista
      - a-tiloista lämpöineen 405 mk/m²/kk ja ilman lämpöä 355 mk/m²/kk,
      - b-tiloista lämpöineen 225 mk/m²/kk ja ilman lämpöä 175 mk/m²/kk;
    - b. kaikkien muiden hallintokuntien paitsi kiinteistölautakunnan hallintoon kuuluvista tiloista keskivuokraperiaatteen mukaan
      - a-tiloista lämpöineen 415 mk/m²/kk ja ilman lämpöä 345 mk/m²/kk,
      - b-tiloista lämpöineen 240 mk/m²/kk ja ilman lämpöä 170 mk/m²/kk;
  - B. Vuonna 1949 ja sen jälkeen valmistuneista ja hankituista
    - a- ja b-tiloista kussakin tapauksessa erikseen todettavien

asianomaisen kiinteistön hankinta-, kunnossapito- ja käyttökustannusten perusteella määritetty tilitysvuokra, jota laskettaessa noudatetaan seuraavia perusteita:

- a. tontin vuosivuokraksi lasketaan 5 % sen arvosta,
  - b. rakennusten hankintahinnalle lasketaan 6 %:n vuotuinen korko ja niiden vuotuisena arvonvähennyksenä 1 % kivi- ja 2 % puurakennusten osalta,
  - c. mahdollisten kiinteistöön kuuluvien erikoislaitteiden vuotuisena arvonvähennyksenä otetaan huomioon laitteet hankkineen kaupungin elimen kussakin tapauksessa määräämä poisto,
  - d. jos tilitysvuokra edellä mainituin tavoin määritettynä jäisi pienemmäksi kuin vastaavista ennen vuotta 1949 valmistuneista tai hankituista tiloista perittävä tilitysvuokra, sovelletaan kuitenkin viimeksi mainittua tilitysvuokraa;
- C. kaupungin omistamista osakehuoneistoista tilitysvuokra, joka määritetään seuraavasti:
- a. osakkeiden hankintahinnalle lasketaan 6 %:n vuotuinen korko ja vuotuinen poisto lasketaan kivirakennusten osalta 1 %:n ja puurakennusten osalta 2 %:n mukaan,
  - b. muina menoina otetaan huomioon huoneiston yhtiövästike ja vuosikorjauskustannukset, joiksi arvioidaan asianomaisen huoneiston todennäköisestä korjaustarpeesta riippuen 1/2-1 % vuodessa huoneiston hankintahinnasta.
4. Kaikki edellä mainittujen perusteiden mukaan määritetyt tilitysvuokrat sidotaan rakennuskustannusindeksiin siten, että peruslukuina pidetään tammikuun 1960 indeksilukua ja vuokrat tarkistetaan vuosittain seuraavaa talousarviovuotta varten indeksin muuttuessa vähintään 5 %:lla peruslukuun verrattuna.
5. Liikehuoneistoista peritään niiden valmistus- ja hankinta-ajasta riippumatta kulloinkin vallitsevan yleisen vuokratason mukainen tilitysvuokra.

Samalla kaupunginhallitus päätti

kumota nykyisistä tilitysvuokra- ja lämpökorvauserusteista

3. 1. 1957 tekemänsä päätöksen 1. 1. 1961 lukien, että korvauksena valaistussähkövirran kulutuksesta peritään edellä mainitun tilitysvuokran lisäksi edelleen kaupunginhallituksen 23. 6. 1955 tekemän päätöksen mukainen hinta eli 20 mk/m²/kk niissä tapauksissa, jolloin myös valaistussähkön käyttö sisältyy vuokraukseen, että liikelaitosten suhteen kuitenkin on noudatettava mitä niistä on erikseen määrätty.
-

**34. PALKKAETUJEN MYÖNTÄMINEN ERÄISSÄ VIRKAVAPAU-
PAUS- JA LOMATAPAUKSISSA.**

Kaupunginhallituksen päätös huhtikuun 21 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1958:153)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä, että kaupunginhallituksen 6.2.1958 palkkaetujen myöntämisestä eräissä virkavapaus- ja lomatapuksissa vahvistamien ohjeiden 7) kohdan mukaiset palkkaedut saa asianomainen viraston tai laitoksen päällikkö myöntää myös työsuhteisessa palveluksessa oleville.

---

35. HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNEMAKSUTAKSAN KOROTTAMINEN.

Sisäasiainministeriön vahvistama huhtikuun 26 p:nä 1960.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä maaliskuun 23 p:nä 1960)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:9)

Sisäasiainministeriö päätti mainittuna päivänä vahvistaa kaupunginvaltuuston 23. 3. 1960 tekemän päätöksen, jonka mukaan sisäasiainministeriön 14. 2. 1957 vahvistaman Helsingin kaupungin liikennemaksutaksan markkamääräiset maksut korotetaan 10 %:lla 1. 5. 1960 lukien.

---

36. KAUPUNGINORKESTERIN JÄSENTEN SOITINKORVAUSTEN KOROTTAMINEN.

Kaupunginvaltuuston päätös huhtikuun 27 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1951:69)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä vahvistaa kaupunginorkesterin jäsenille suoritettavat soitin- ja pukukorvaukset 1. 1. 1960 alkaen seuraavan suuruisiksi vuodelta:

1) konserttimestari ja soolosellisti (2)	36 400 mk
2) viulunsoittaja, alttoviulunsoittaja ja sellonsoittaja (36)	26 500 "
3) huilunsoittaja, jolla on oma piccolo (3)	38 800 "
4) huilunsoittaja, jolla on kaupungin piccolo (1)	33 250 "
5) oboensoittaja, jolla on oma englannintorvi (2) ...	53 800 "
6) oboensoittaja, jolla on kaupungin englannintorvi, ja klarinetinsoittaja (6)	45 250 "
7) fagotinsoittaja (4)	50 500 "
8) käyrätorvensoittaja (6)	36 500 "
9) trumpetinsoittaja ja pasuunansoittaja (8)	31 250 "
10) kaupungin soittimia käyttävät kaupunginorkesterin jäsenet:	
a) lyömäsoittaja ja tuubansoittaja (5)	11 000 "
b) kontrabassonsoittaja (5)	11 000 "
c) harpunsoittaja (2)	11 000 "

**37. VIERAILTA PAIKKAKUNNILTA KOTOISIN OLEVIEN
KANSAKOULUNOPPILAIKEN KOULUNKÄYNTIKUSTANNUK-
SISTA PERITTÄVIEN KORVAUSTEN KOROTTAMINEN.**

Kaupunginvaltuuston päätös huhtikuun 27 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:36 ja 1959:94)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä:

1) että kaupungin kansalaiskoulussa ja apukoulussa sekä tarkkailu- ja muilla erityisluokilla koulua käyvistä vieraspaikkakuntalaisista oppivelvollisista peritään 1. 9. 1960 alkaen oppilasta kohti lukuvuodelta 50 000 mk:n suuruinen korvaus, lukuun ottamatta kuurojen erityisluokilla koulua käyviä oppivelvollisia, joiden osalta peritään kaupunginhallituksen 3. 12. 1959 tekemän päätöksen mukainen korvaus,

2) että koulussa tai koulumatkalla sattuneiden tapaturmien aiheuttaman lääkärinhoidon korvauksiin nähden sovelletaan 1) ponnassa mainittuihin oppivelvollisiin, kuurojen erityisluokkien oppivelvolliset mukaan luettuina, opetusministeriön 7. 9. 1959 varsinaisessa kansakoulussa käyvistä oppilaista antamaa päätöstä ja

3) ettei kaupunki maksa Helsingissä koulua käyvien vieraspaikkakuntalaisten oppivelvollisten matkakustannuksia.

38. HELSINGIN KAUPUNGIN SATAMAJÄÄNSÄRKIJÄIN MIEHISTÖÄ KOSKEVA TYÖEHTOSOPIMUS.

Paikkalautakunnan ja Suomen Merimies-Unioni r. y:n allekirjoittama tammikuun 25 p:nä 1960.

(Kaupunginvaltuuston hyväksymä tammikuun 13 p:nä 1960)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1959:49)

Helsingin kaupungin ja Suomen Merimies-Unioni r. y:n välillä on tehty seuraava työehtosopimus:

1 §. Palkat. Rahapalkka on sama kuin valtion jäänmurtajissa, joissa laivaväelle annetaan vapaasti ruoka aluksesta, ja ovat peruspalkat nykyisin seuraavat:

	Kuukaudessa
Pursimies, kirvesmies	33 200 mk
Moottorimies, rasvaaja	29 400 "
Vanhempi kansimies, lämmittäjä	28 800 "
Nuorempi kansimies - alle 12 kk kokemus	21 250 "
" " - yli 12 " "	22 150 "
Sähkömies	38 250 "
Keittäjä-emännöitsijä	33 250 "
Keittäjä	30 900 "
Keittiöapulainen, siivoaja ja messipoika	13 000 "

Ellei aluksessa voida antaa vapaata ruokaa, vaan laivaväki jouuu kustantamaan sen itse ja alukseen palkattu emännöitsijä tai keittäjä valmistaa ruoan, maksetaan vapaan ruoan korvauksena merimiesten vuosilomalain mukainen valtioneuvoston vahvistama rahavastike. Ellei alukseen ole palkattu eri henkilöä ruoan valmistamista varten, maksetaan vapaan ruoan korvauksena edellä mainittu rahavastike korotettuna sadalla markalla. Jos ruokakorvaukset ovat näitä määriä korkeammat, ei niitä tämän perusteella alenneta.

Mikäli valtion jäänmurtajien miehistön palkkoja korotetaan, korotetaan myös tämän sopimuksen alaisia palkkoja vastaavasti.

Palkanmaksu tapahtuu kaksi kertaa kuukaudessa.

2 §. Ikälisät. Kukin laivaväkeen kuuluva on oikeutettu ikälisään, joka vastaa 5 % peruspalkasta, 3, 5, 10, 15, 18 ja 20 vuoden palveluksen jälkeen Helsingin kaupungin jäänsärkijäaluksissa.

Mikäli palvelussuhde on katkennut laivaväkeen kuuluvasta riippumattomasta syystä tai milloin palvelussuhteen katkeaminen ei kerrallaan ole kestänyt 9 kuukautta kauemmin, katsotaan palvelussuhde keskeytymättömäksi. Palvelusajaksi luetaan myös loma-aika ja sellainen aika,

jona laivaväkeen kuuluva on ollut ammattikoulussa, ammattinsa aiheuttamalla komennuksella tai sairaana, mikäli sairaus tai tapaturma on alkanut työsuhteen kestäessä.

Valtion tai muun kunnan palvelus otetaan huomioon ikälisiä laskettaessa.

Pöytäkirjamerkintä: 2 §:n 2 mom. on käsitettävä siten, että vaikka mom:n ensimmäisessä lauseessa tarkoitetuissa 9 kuukautta tai vähemmän kestäneissä palvelussuhteen katkeamistapauksissa palvelussuhde katsotaan keskeytymättömäksi, palveluskausien väliaikoja ei lueta mukaan ikälisiin oikeuttavaan palvelusaikaan.

3 §. Työaika. Varsinainen työaika on 8 tuntia vuorokaudessa sekä satamassa että kulussa oltaessa. Jos työ on jaettu vahtivuoroihin, on vahtivuoron pituus vähintään 4 tuntia ja luetaan koko vahtivuoro työajaksi, vaikka laivamies sen aikana saisi tilapäisesti poistua työstään. Vahtivuorot voidaan lopettaa vain satamassa oltaessa.

Milloin työ ei ole jaettu vahtivuoroihin, on työaika sijoitettava klo 06.00-18.00 väliselle ajalle, paitsi taloushenkilökuntaan kuuluvan klo 06.00-19.00 väliselle ajalle.

Varsinaisen työajan lisäksi saadaan aluksessa teettää myös välttämättömäksi katsottavaa ylityötä, josta suoritetaan korvausta merimiehen työajasta annetun lain säännösten mukaisesti.

Merimieslain 51 §:ssä mainitun puolivapaapäivän lisäksi annetaan laivaväkeen kuuluvalle yksi puolivapaapäivä kuukaudessa liikkeiden ja virastojen aukioloaikoina.

4 §. Pyhätyö. Kaikesta pyhäpäivänä (- vuorokautena) suoritetusta työstä annetaan satamassa oltaessa vastaavasti vapautusta laivatyöstä, mikäli kysymyksessä on aluksen kulussa oltaessa suoritettu työ. Tällainen vapaa-aika voidaan myös yhdistää vuosilomaan. Milloin pyhätyöstä suoritetaan korvaus rahassa, on merimiesten vuosilomalain 6 §:n mukaisen palkan ohella annettava rahavastike myös asunnosta ja ravinnosta tai maksettava pyhätyöstä ylityökorvaus merimiehen työajasta annetun lain säännösten mukaisesti.

Pääsiäis-, helluntai-, juhannus-, joulujau- ja uudenvuodenaattoina on kaikkea klo 13.00 jälkeen suoritetusta työstä sekä merellä että satamassa, tarpeellista merivahtipalvelusta lukuun ottamatta, suoritettava ylityökorvaus.

Aluksen ollessa satamassa on lauantaisin klo 15.00 jälkeen suoritetusta työstä suoritettava korvausta kuten ylityöstä.

Pöytäkirjamerkintä: Pyhätyökorvauksen suorittamisen joko vuosiloman yhteydessä tai rahakorvauksena harkitsee aluksen päällikkö.

5 §. Työsuhte. Laivaväkeen kuuluville on mahdollisuuksien mukaan varattava muuta työtä ajaksi, jona alus ei ole toiminnassa. Mikäli laivaväkeä joudutaan päästökatselmoimaan aluksen toiminnan estymisen vuoksi, on sen toiminnan uudelleen alkaessa ensi sijaisesti otettava palvelukseen viimeksi vapautuneita. Kaikki miehistöön kuuluvat otetaan merimiesvälitystoimiston kautta siirto-oikeuksin, samoin sellainen henkilö, jolla ei ole siirto-oikeutta. Merimies-Unionin asiamiehelle on varattava tilaisuus olla mukana sekä otto- että päästökatselmuksessa.

Pöytäkirjamerkintä: 5 § on käsitettävä siten, että aluksen päällikkö tosin ottaa miehistön satamajäänsärkiöihin merimiesvälitystoimiston kautta, mutta oman valintansa mukaan ja vuorolistasta riippumatta.

6 §. Lomat ja eläkkeet. Vuosiloma määräytyy merimiesten vuosilomalain mukaan. Eläkkeisiin nähden sovelletaan kulloinkin voimassa olevaa Helsingin kaupungin työntekijäin eläkesääntöä. Työsuhteen jatkuvaisuus määritellään, kuten tämän sopimuksen 2 §:ssä on määrätty ikälisistä.

Pöytäkirjamerkintä: Eläkesäännön sovelluksessa on palvelusaikaa laskettaessa meneteltävä samalla tavalla kuin edellä 2 §:n kohdalla oleva pöytäkirjamerkintä ikälisiin oikeuttavasta palvelusajasta edellyttää.

7 §. Sairaanhoido. Laivaväkeen kuuluville taataan työtaturman sattuessa samat oikeudet ja edut kuin merimieslain mukaan sairaustapauksissa. Sairausapuun ja korvauksiin nähden sovelletaan merimieslain säännöksiä, kuitenkin niin, että jos laivaväkeen kuuluvalla, sen jälkeen kun työsuhte on päättynyt, on lakiin perustuva oikeus asuntoon ja ruokaan kaupungin kustannuksella, maksetaan hänelle näiden etujen korvauksena 630 markkaa päivää kohden, kuitenkin vähintään merimiesten vuosilomalin mukainen asuntoa ja ruokaa vastaava korvaus. Yli viisi vuotta palvelleisiin nähden noudatetaan kaupungin työntekijäin sairaus- ja hautausapuseännöksiä.

8 §. Asuntosuojat ja ruokailu. Laivaväkeen kuuluvien asuinsojuissa tulee olla kunnolliset makuupaikat ja on kullekin laivaväkeen kuululle varattava patja, tyyny, tyynynpäällinen, pyyheliina ja vuodepeite sekä joko kaksi lakanaa tai yksi lakana ja patjansuojus, joista patjansuojus, lakanat sekä tyynynpäällinen vaihdetaan puhtaisiin kahdesti kuukaudessa, pyyheliina kerran viikossa ja vuodepeite vähintään kerran vuodessa.

Jokaiselle laivaväkeen kuuluvalla on varattava tarpeelliset ja sopivat ruokailuastiat ja -välineet. Ne on puhdistettava jokaisen käytön jälkeen työaikana. Makuu- ja ruokailusuojat on puhdistettava joka päivä työaikana sekä kerran viikossa perusteellisesti. Ellei tässä mainittuja tehtäviä voida suorittaa työaikana, on ne suoritettava ylityönä.

Pöytäkirjamerkintä: Tämän työehtosopimuksen alaiselle laivaväelle varataan kaupungin puolesta vahtipalvelusta varten sadevaatteet ja turkit.

9 §. Sopimuksen voimassaoloaika. Tämä sopimus on voimassa tammikuun 1 päivästä 1960 alkaen joulukuun 31 päivään 1960 saakka. Jos sopimus halutaan purkaa tai saada sitä muutetuksi, on irtisanominen suoritettava ja muutosehdotukset esitettävä vastapuolelle viimeistään marraskuun 1 päivänä 1960. Ellei sopimusta irtisano, jatkuu se edelleen yhden vuoden kerrallaan.

39. KIINTEISTÖLAUTAKUNNAN JOHTOSÄÄNNÖN MUUTOS.

Kaupunginvaltuuston vahvistama huhtikuun 27 p:nä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1954:49)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä muuttaa 16. 6. 1954 vahvistamansa ja 21. 12. 1955 sekä 15. 1. 1958 muuttamansa kiinteistölautakunnan johtosäännön 2 §:n 7), 8) ja 23) kohdat ja lisätä sanottuun §:ään uudet 23 a) ja 23 b) kohdat seuraavasti:

2 §. Lautakunnan tehtävänä on:

-----
 7) myöntää asianomaista lautakuntaa kuultuaan lupia tilapäisten ilmoitusten tai tiedonantojen kiinnittämiseen kaupungin omaisuuteen, liikkuvaan kalustoon kuitenkin ainoastaan, mikäli se on kiinteistölautakunnan hallinnassa;

8) myöntää lupa ilmoituksen ja tiedonannon sijoittamiseen, pitämiseen, esittämiseen tai heijastamiseen sekä tilapäisen ilmoituspatsaan ja muun sen tapaisen rakenteen pystyttämiseen yleiselle paikalle, niin myös lupa tilapäisen ilmoituksen, tiedonannon ja koristeen ripustamiseen yleisen paikan yläpuolelle sekä pysyvän tai tilapäisen mainoksen, ilmoituksen tai muun tiedonannon maalaamiseen taikka muulla tavalla liikenneväylään kiinnittämiseen;

-----
 23) päättää kaupungin kauppahalleissa ja -toreilla olevien myyntipaikkojen käytettäväksi luovuttamisesta, ellei tätä tehtävää ole annettu ohje- tai johtosäännössä muulle lautakunnalle tai viranhaltijalle, niin myös päättää lupien myöntämisestä arpojen myyntiin ulkosalla yleisillä alueilla;

23 a) myöntää kaupunginvaltuuston vahvistamien yleisten ehtojen mukaisesti lupia kaupan sekä muun elinkeino- ja ansiotoiminnan harjoittamiseen yleisillä paikoilla, ellei tätä tehtävää ole annettu ohje- tai johtosäännössä muulle lautakunnalle tai viranhaltijalle;

23 b) antaa asianomaiselle viranomaiselle lausuntoja anomuksista, jotka koskevat luvan saamista myyntiautomaatin asettamiseen ulkosalle yleiselle alueelle, myymälästä, kioskista tai kulkuneuvosta myytävän tavaran asettamiseen niiden ulkopuolelle näytteille sekä lentolehtisten ynnä muiden senkaltaisten levittämiseen kaupungin alueelle ilmasta käsin;

-----

40. LAKI TYÖNTEKIJÄIN VUOSILOMASTA.

Annettu huhtikuun 30 p:nä 1960.
 (Muutoksineen kesäkuun 20 p:ltä 1960)
 (Suomen as. -kok. 199/60 ja 305/60)
 (Vrt. kunn. as. -kok. 1946:18 ja 147)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §. Työntekijälle, joka on työ- tai oppisopimussuhteessa työnantajaan, on annettava palkallinen vuosiloma tai maksettava siitä korvaus niin kuin tässä laissa säädetään.

Mitä 1 momentissa on sanottu, koskee myös työntekijöitä, jotka ovat yhteisesti, työkuntana, sitoutuneet työnantajan johdon ja valvonnan alaisina tekemään jonkin työn, sekä heidän työnantajan suostumuksella avuksensa työhön ottamiaan työntekijöitä.

Tätä lakia ei ole sovellettava liikkeessä, laitoksessa tai yrityksessä, jossa työskentelee ainoastaan työnantajan perheen jäseniä, eikä maataloudessa työnantajan perheen jäsenen. Lakia ei myöskään sovelleta henkilöön, joka saa palkkansa yksinomaan voitto-osuutena.

Merimiesten vuosilomasta on säädetty erikseen.

2 §. Virallisen syyttäjän, valtion ammattientarkastajan tahi työnantajain tai työntekijäin keskusjärjestön pyynnöstä on työneuvoston ratkaisu, onko työtä tai työntekijää pidettävä sellaisena, johon tätä lakia on sovellettava.

Ammattientarkastajan on, milloin asianosainen sitä vaatii, saatettava 1 momentista mainittu kysymys työneuvoston ratkaistavaksi, jollei asiaa muutoin ole pidettävä ilmeisen selvänä.

Jos tuomioistuimessa vireillä olevan asian ratkaisu riippuu 1 momentista mainitusta kysymyksestä, siirtäkään tuomioistuin tämän kysymyksen ratkaisemisen työneuvostolle, milloin katsoo sen tarpeelliseksi tai asianosainen sitä vaatii, ja päättäkään tuomioistuin asian vasta sen jälkeen, kun työneuvoston ratkaisu on sille toimitettu.

3 §. Vuosiloman pituus määräytyy jäljempänä säädetyllä tavalla sen mukaan, kuinka monta kalenterikuukautta työntekijä on maaliskuun loppuun mennessä ollut työnantajan työssä kahdenkymmentä edellisen kuukauden eli lomanmääräytymisvuoden aikana. Kalenterikuukautta, jonka aikana työntekijä ei ole ollut työssä vähintään kuutenatoista päivänä, ei oteta huomioon loman pituutta laskettaessa, mikäli ei jäljempänä toisin säädetä.

Työssäolopäivien veroisina pidetään vuosiloman pituutta määrätessä myös niitä päiviä, joina työntekijä on ollut vuosilomalla, sekä niitä työpäiviä, joina työntekijä työsuhteen kestäessä on ollut estynyt työtä suorittamasta

- 1) työpaikan muiden työntekijäin vuosilomien takia;
- 2) reservin harjoituksen tai ylimääräisen palveluksen takia, jos hän on palannut työhön välittömästi tällaisen esteen lakattua;
- 3) sairauden tai tapaturman vuoksi, ei kuitenkaan enempää kuin yhteensä 75 päivää lomanmääräytymisvuoden aikana; jos tällainen este keskeytyksettä jatkuu lomanmääräytymisvuoden päättymisen jälkeen, pidetään työssäolopäivien veroisina tämän sairauden tai tapaturman osalta kuitenkin yhteensä enintään 75 päivää;
- 4) raskauden tai synnytyksen takia enintään kuuden viikon aikana;
- 5) sellaisen kunnallisen tai muun luottamustehtävän takia, josta lain mukaan ei ole ollut oikeutta kieltäytyä;
- 6) viranomaisen sairauden leviämisen estämiseksi antaman määräyksen takia;
- 7) muusta syystä, mikäli työnantaja lain mukaan poissaolosta huolimatta on ollut velvollinen maksamaan työntekijälle tällaiselta päivältä palkan; sekä
- 8) työntekijöistä riippumattomasta syystä tapahtuneen työntekijäin lomauttamisen takia, joka kerrallaan kestää kauintaan kuukauden.

4 §. Vuosilomaa on jäljempänä mainituin poikkeuksin annettava kalenterivuositain puolitoista työpäivää jokaiselta 3 §:ssä tarkoitetulta kuukaudelta.

Työntekijälle, jonka työsuhde maaliskuun loppuun mennessä on keskeytyttä jatkunut vähintään kymmenen vuotta, on annettava vuosilomaa kaksi työpäivää jokaiselta 3 §:ssä tarkoitetulta kuukaudelta, kuitenkin vähintään yksi kuukausi, jos hän on ollut työssä kahdentoista tällaisen kuukauden aikana.

Jos loman pituutta laskettaessa lomapäivien luvuksi ei tule kokonaisluku, on päivän osa annettava täytenä lomapäivänä.

Vuosilomaa annettaessa luetaan työpäiviksi kaikki muut päivät, paitsi sunnuntait, kirkolliset juhlapäivät, itsenäisyyspäivä, juhannusaatto ja vapunpäivä.

5 §. Vuosiloma annetaan työnantajan määräämänä aikana lomakauteina, joka on toukokuun 2 päivän ja syyskuun 30 päivän välinen aika, nämä päivät mukaanluettuina. Työntekijän suostumuksella voidaan loma antaa muunakin aikana saman kalenterivuoden kuluessa.

Kun työsuopimus koskee maataloutta tai välittömästi sen yhteydessä tehtävää taikka muuta sellaista kausiluontoista työtä, jossa loman antaminen kesäkautena tuottaisi vaikeuksia yrityksen toiminnalle, voidaan loma antaa saman kalenterivuoden kuluessa.

Työntekijän suostumuksella voidaan loma siirtää annettavaksi myös seuraavana vuonna ennen huhtikuun loppua.

6 §. Vuosiloman tulee olla yhdenjaksoinen. Työnantajalla on kuitenkin oikeus, milloin se työn käynnissä pitämiseksi on välttämätöntä taikka, jos työntekijä siihen suostuu, antaa erikseen yhdessä tai useammassa erässä se osa lomasta, joka ylittää yhdeksän työpäivää tai 5 §:n 2 momentissa tarkoitettussa työssä kuusi työpäivää. Työntekijälle, joka lomanmääräytymisvuoden päättyessä on kuuttatoista vuotta nuorempi, saadaan kuitenkin antaa erikseen vain se osa lomasta, joka ylittää kaksitoista työpäivää.

Milloin työntekijä vuosilomansa tai sen osan alkaessa on sairauden, synnytyksen tai tapaturman johdosta työkyvytön, on loma, jos työntekijä sitä haluaa, siirrettävä myöhäisempään ajankohtaan. Loma on tällöin, mikäli mahdollista, annettava ennen syyskuun 30 päivää ja, jollei toisin sovita, viimeistään kalenterivuoden loppuun mennessä.

Vuosiloman ajasta työnantajan on ilmoitettava työntekijälle vähintään kaksi viikkoa ennen loman tai sen osan alkamista, paitsi 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa vähintään kolme päivää ennen sitä.

7 §. Työsuhteen älköön katsottako keskeytyneen liikkeen, laitoksen tai yrityksen omistajan tai haltijan vaihtumisen johdosta.

Edellä 4 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ei työsuhteen jatkumisaikaan lueta sitä aikaa, jolloin työ on keskeytynyt sen johdosta, että työntekijä asevelvollisena on ollut suorittamassa vakinaista palvelusta.

8 §. Työntekijällä, jonka palkka on sovittu viikolta tai sitä pitemmältä ajalta, on oikeus saada tämä palkkansa myös vuosiloman ajalta.

Muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle työntekijälle on suoritettava vuosilomapalkkana jokaiselta lomapäivältä lomanmääräytymisvuoden ansion perusteella laskettu keskimääräinen päiväpalkka, joka saadaan siten, että lomanmääräytymisvuonna työssäolon ajalta työntekijälle maksettu tai maksettavaksi erääntynyt palkka, hätätyöstä ja lain tai sopimuksen mukaisesta ylityöstä peruspalkan lisäksi maksettavaa korotusta lukuun ottamatta, jaetaan niiden päivien lukumäärällä, joina työntekijä lomanmääräytymisvuonna on ollut työssä.

Palkkaan kuuluvat luontoisedut on vuosiloman aikana annettava vähentämättöminä. Jos työntekijä, joka on kokonaan tai osaksi työnantajansa ruoassa, ei käytä tätä etua vuosilomansa aikana, on hänellä oikeus saada siitä rahakorvaus, myös sunnuntailta, kirkolliselta juhlapäivältä, itsenäisyyspäivältä, juhannusaatolta ja vapunpäivältä, jos hän työssä ollessaan olisi saanut ruoan näinäkin päivinä. Jollei suuremmasta rahakorvauksesta ole sovittu, lasketaan se veron ennakoperintää varten vahvistetun raha-arvon mukaan. Laki 20/6 1960.

9 §. Vuosilomapalkka on maksettava ennen loman alkamista.

10 §. Työntekijälle, joka työ sopimuksensa mukaisesti lomanmääräytymisvuoden aikana on työssä niin harvoina päivinä kalenterikuukausittain, ettei hän 3 §:n mukaan saa vuosilomaa, suoritetaan, mikäli hän lomanmääräytymisvuoden aikana on ollut työssä vähintään kuutenatoista päivänä, loman korvauksena, viimeistään lomakauden päättyessä, kuusi sadalta hänen lomanmääräytymisvuoden palkastaan, joka lasketaan noudattaen soveltuvin osin 8 §:n 2 ja 3 momentin säännöksiä. Laki 20/6 1960.

11 §. Työsuhteen päättyessä on työntekijällä, joka sen aikana on ollut työssä vähintään kuutenatoista päivänä, oikeus vuosiloman sijasta saada lomapalkkaa vastaava loman korvaus yhtä monelta työpäivältä kuin hän 4 §:n mukaan saisi lomaa niiltä työsuhteen päättymistä edeltäneiltä kalenterikuukausilta, joilta hän siihen mennessä ei ole saanut lomaa tai korvausta siitä. Kysymyksen ollessa 4 §:n 2 momentissa tarkoitetusta työntekijästä määräytyy lomapäivien luku kuukautta kohti sen mukaan, kuinka pitkän ajan työsuhde on keskeytymättä jatkunut sen lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä, jolloin työsuhde päättyi.

Jos työntekijä niinä kalenterikuukausina, jolloin työsuhde alkoi ja päättyi, on ollut työssä yhteensä vähintään kuutenatoista päivänä eikä siltä ajalta ole saanut lomaa tai korvausta siitä, maksettaisiin hänelle näiltä kuukausilta loman korvauksena yhteensä puolentoista päivän palkka.

Loman korvaus lomapäivältä lasketaan noudattaen soveltuvin osin mitä 8 §:ssä on säädetty. Viikko- tai kuukausipalkalla olevan työntekijän päiväpalkka lasketaan jakamalla viikkopalkka kuudella ja kuukausipalkka kahdellakymmenelläviidellä.

Työntekijälle, jota tarkoitetaan 10 §:ssä, suoritetaan työsuhteen päättyessä, jos hän sen aikana on ollut työssä vähintään kuutenatoista päivänä, loman korvauksena kuusi sadalta hänen palkastaan siltä ajalta, jolta hän siihen mennessä ei ole saanut korvausta. Palkka lasketaan noudattaen soveltuvin osin 8 §:n 2 ja 3 momentin säännöksiä.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettu oikeus on myös työntekijällä, joka asevelvollisena ryhtyy suorittamaan vakinaista palvelusta, vaikka hänen työsuhteensa ei ole katkennut. L. 20/6 1960.

12 §. Työntekijälle, jonka työn korvaus on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi yleisöltä tulevilla palvelurahoilla tai vapaaehtoisilla lahjoilla, on työnantaja velvollinen maksamaan 8 §:ssä säädetyn vuosilomapalkan tai 10 tahi 11 §:ssä tarkoitettun korvauksen myös palvelurahoista tai lahjoista kertyneen ansion perusteella, noudattaen soveltuvin osin mitä sanotuissa pykälissä on säädetty. Laki 20/6 1960.

13 §. Lastaus- ja purkaustyössä, jossa työsuhde yleensä jatkuu niin lyhyen ajan, ettei työntekijä 11 §:n mukaan saisi loman korvausta, on työnantaja velvollinen työsuhteen päättyessä suorittamaan työntekijälle loman korvauksena kuusi sadalta hänen ansaitsemastaan rahapalkasta, hätätyöstä ja lain tai sopimuksen mukaisesta ylityöstä peruspalkan lisäksi maksettavaa korotusta lukuun ottamatta.

Metsä- ja uittotyössä noudatetaan muiden kuin pysyvään työsuhteeseen otettujen työntekijäin osalta mitä 1 momentissa säädetään.

Työntekijälle, joka tekee työtä kotonaan, ja on työsopimussuhteessa vain yhteen työnantajaan, on työnantaja velvollinen suorittamaan loman korvauksena palkan maksun yhteydessä kuusi sadalta työntekijän ansaitsemasta rahapalkasta. L. 20/6 1960.

14 §. Työnantaja älköön pitäkö työntekijää työssä hänelle kuuluvan vuosiloman aikana.

Maataloustyötä tahi välittömästi sen yhteydessä tehtävää työtä taikka kotitaloustyötä suorittavaa työntekijää saadaan kuitenkin hänen suostumuksellaan pitää työssä sinä osana vuosiloman ajasta, joka ylittää 6 §:n 1 momentissa yhdenjaksoisena annettavaksi säädetyn vuosiloman ajan. Työnantajan on tällöin viimeistään lomakauden päättyessä suoritettava työntekijälle työstä maksetun palkan lisäksi loman korvauksena saamatta jääneiltä lomapäiviltä 8 §:n säännöksiin mukaisesti määrätty palkkaedut.

15 §. Jos työntekijä vuosiloman aikana tekee ammattiinsa kuuluvaa ansiotyötä, työnantajalla on oikeus vähentää työntekijälle tulevasta palkasta, mitä työntekijä sinä aikana on tällä työllään ansainnut, ei kuitenkaan enempää kuin mitä hänelle on vuosilomapalkkana maksettu.

16 §. Työntekijän oikeus vuosilomapalkkaan tai vuosiloman korvaukseen on rauennut, jollei kannetta ole nostettu vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona vuosiloma olisi ollut annettava tai korvaus maksettava.

17 §. Sopimus, jolla vähennetään työntekijälle tämän lain mukaan kuuluvia etuja, on mitätön.

Työnantajain ja työntekijäin yhdistyksillä, joiden toimintapiiri käsittää koko maan, on oikeus työehtosopimuksella sopia vuosilomapalkan ja loman korvauksen laskemisesta ja maksamisesta toisinkin kuin edellä tässä laissa on säädetty. Tällaista työehtosopimuksen määräystä saadaan noudattaa siinä laajuudessa, kuin sopimukseen sidottu työnantaja muutoinkin on velvollinen sopimusta soveltamaan.

Milloin työntekijällä on sopimuksen mukaan oikeus pitempään lomaan kuin tässä laissa on säädetty, on tämän lain vuosilomaa ja vuosilomapalkkaa koskevia säännöksiä sovellettava myös lakimääräistä pitempään lomaan, jollei sopimuksesta muuta ilmene.

18 §. Työnantajan on jokaisessa 19 §:ssä tarkoitettussa työpaikassa pidettävä tämä laki ja sen nojalla annetut toimeenpanomääräykset sekä asianomaisen viranomaisen päätös niistä ehkä myönnettyistä poikkeuksista sopivassa paikassa työntekijäin nähtävänä.

19 §. Jokaisessa työpaikassa, jossa työaikaa koskevien säännösten noudattamisen valvonta kuuluu ammattientarkastusviranomaisille, on työnantajan pidettävä työntekijäin vuosilomista ja heille maksetuista vuosilomapalkoista sekä loman korvauksista sellaista kirjanpitoa, josta lomien ajankohdat ja palkkojen sekä korvausten suuruus samoin kuin ne perusteet, joiden nojalla loman pituudet sekä palkkojen ja korvausten suuruus on määrätty, voidaan todeta. Sosiaaliministeriö voi hyväksyä lomakkeen, johon tässä tarkoitetut tiedot on merkittävä.

Pyydettyessä on työnantajan näytettävä tarkastusviranomaiselle ne asiakirjat, joista 1 momentissa mainitut seikat käyvät ilmi. Työntekijällä tai hänen edustajallaan on samanlainen oikeus saada mainituista asiakirjoista hänen lomaansa koskevista merkinnöistä selko, vaadittaessa myös kirjallisesti.

Jollei työnantajalla ole 1 §:n 2 momentissa mainitun työkunnan työntekijöistä tarvittavia tietoja, on näiden tai sen heistä, joka heidän puolestaan nostaa palkan, annettava työnantajalle luettelo, josta vuosiloman sekä vuosilomapalkan tai loman korvauksen määräämiseksi tarvittavat tiedot käyvät selville.

20 §. Työnantajaa, joka ei anna työntekijälle vuosilomaa niinkuin tässä laissa on säädetty, tai vastoin lain säännöksiä pitää työntekijää työssä vuosiloman ajaksi määräämäänään aikana, rangaistakoon sakolla. Samalla velvoitettakoon työnantaja, jos työntekijä vaatii, suorittamaan tälle työstä maksetun palkan lisäksi saamatta jääneiltä lomapäiviltä 8 §:n mukaan lasketut palkkaedut kaksinkertaisina. Työntekijällä ei kuitenkaan ole oikeutta tällaiseen korvaukseen, jos työssä pitäminen on tapahtunut hänen ehdotuksestaan.

Jos työnantaja ei suorita vuosilomapalkkaa tai loman korvausta niinkuin tässä laissa säädetään, rangaistakoon häntä sakolla. Työnantaja alköön kuitenkaan tuomittako rangaistukseen, ellei laiminlyönti ole ollut tahallinen tai jos se on johtunut maksukyvyttömyydestä.

Työnantajaa, joka välttyäkseen antamasta työntekijälle tämän lain mukaan kuuluvia etuja, on pitänyt väärin 19 §:n 1 momentissa tarkoitettua kirjanpitoa taikka muttanut sitä tahi sen hävittänyt, kätkenyt tai tehnyt mahdottomaksi lukea, rangaistakoon sakolla tai enintään kuuden kuukauden vankeudella, jollei teosta muualla ole ankarampaa rangaistusta säädetty.

Työnantajaa, joka laiminlyö hänelle 18 §:n mukaan kuuluvan velvollisuuden, rangaistakoon enintään kahdellakymmenellä päiväsakolla.

Jos työnantajan edustaja syyllistyy tässä pykälässä mainittuun rikkomukseen eikä sitä samalla voida lukea myös työnantajan syyksi, rangaistakoon ainoastaan edustajaa.

21 §. Tässä laissa mainitut rikkomukset on virallisen syyttäjän pantava syytteeseen, 20 §:n 2 momentissa mainituissa tapauksissa kuitenkin ainoastaan, milloin asianomistaja on ilmoittanut rikkomuksen syytteeseen pantavaksi.

22 §. Tämän lain noudattamista 19 §:ssä tarkoitetuissa työpaikoissa valvovat ammattientarkastusviranomaiset.

23 §. Työneuvosto voi, milloin pakottavat syyt sitä vaativat, hakemuksesta myöntää poikkeuksia 5 §:n ja 6 §:n 1 momentin säännöksistä.

24 §. Tarkempia määräyksiä tämän lain soveltamisesta voidaan antaa asetuksella.

25 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1960 ja sillä kumotaan 27 päivänä huhtikuuta 1946 annettu työntekijäin vuosilomalaki (317/46) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Milloin jossakin laisassa on viitattu työntekijäin vuosilomaa koskevaan aikaisempaan lakiin, on tätä laki vastaavasti sovellettava.

Ennen lain voimaantuloa syntyneeseen työsuhteeseen, joka sopimuksen mukaan on kestävä määräajan tai lakkaava irtisanomisen jälkeen, on kuitenkin sovellettava aikaisempaa lakia, kunnes määräaika on päättynyt tai irtisanomisaika tämän lain julkaisemisesta lukien on kulunut.

41. ASETUS LIHAVALMISTEIDEN VALMISTUKSEN VALVONNASTA.

Annettu huhtikuun 29 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 211/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1950:193)

Maatalousministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä säädetään 25 päivänä maaliskuuta 1960 annetun lihan tarkastuslain (160/60) 12 ja 24 §:n nojalla:

1 §. Lihavalmisteiden valmistusta valvotaan sen mukaan kuin tässä asetuksessa säädetään.

2 §. Lihavalmisteiden valmistuksen valvonnan ylin johto kuuluu maatalousministeriön eläinlääkintöosastolle.

Paikallisia valvontaelimiä ovat terveydenhoitolautakunta, kaupungin-, kauppalan- tai kunnaneläinlääkäri tai eläinlääkintöosaston määräämä eläinlääkäri, lihan tarkastuslain 5 §:n mukaisesti hyväksytyt teurastamon tarkastuseläinlääkäri ja terveydenhoidonkatsastajat.

3 §. Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) lihanjalostustehtaalla makkaravalmisteita tai lihasäilykkeitä valmistavaa laitosta;

2) lihavalmistelaitoksella sellaista lihavalmisteiden valmistamoa, jossa ei valmisteta makkaravalmisteita tai lihasäilykkeitä; sekä

3) lihan käsittelylaitoksella sellaista jäädyttämöä ja jäädyttämöä, jossa muidenkin kuin laitoksen omistajan tai haltijan lukuun jäädytetään tai jäädytetään ja säilytetään lihaa, sekä laitosta, jossa pääasiallisesti suoritetaan vain lihan leikkaamista ja paloittelua ja jossa ei suoriteta edellä 1 ja 2 kohdissa tarkoitettua valmistusta.

Tämä asetus ei koske lihaainesvalmisteiden eikä ravitsemisliikkeessä tapahtuvaa lihavalmisteiden valmistusta.

4 §. Lihanjalostustehtaat ovat tässä asetuksessa säädetyn valvonnan alaisia koko maassa.

Lihavalmistelaitokset ja lihan käsittelylaitokset, jotka sijaitsevat lihan tarkastuspakon alaisella alueella, ovat tässä asetuksessa säädetyn valvonnan alaisia. Ne lihan käsittelylaitoksiin kuuluvat jäädyttämöt ja jäädyttämöt, jotka vain aika-ajoin tai tilapäisesti ottavat vastaan muulle kuin laitoksen omistajalle tai haltijalle kuuluvaa lihaa, ovat valvonnan alaisia vain silloin, kun niissä on jäädytettävänä tai jäädytettävänä ja säilytettävänä sanotunlaista lihaa. Lihan tarkastuspakon alaisen alueen ulkopuolella olevat lihavalmistelaitokset ovat valvonnan alaisia silloin, kun niissä valmistetaan lihavalmisteita toimitettaviksi alueille, joilla on voimassa lihan tarkastuspakko.

5 §. Tässä asetuksessa säädetyn valvonnan alaisissa laitoksissa on valvottava, että niissä käsitellään ja lihavalmisteteisiin käytetään vain tarkastuksessa hyväksytyttä ja muutoinkin ihmisravinnoksi täysin kelvollista ja sopivaa lihaa, että laitoksissa noudatetaan hyvää järjestystä ja siisteystä, että välineet, laitteet ja tilat ovat asianmukaisessa kunnossa, ettei valmistuksessa käytetä sellaisia aineksia, joiden käyttö on kielletty, ja että valmisteet merkitään tämän asetuksen mukaisesti.

6 §. Terveydenhoitolautakunnan on toimialueellaan järjestettävä valvonta siten, että kaupungin-, kauppalan- tai kunnaneläinlääkäri tahi, jollei sellaista kunnassa ole, maatalousministeriön eläinlääkintöosaston terveydenhoitolautakunnan esityksestä määräämä eläinlääkäri johtaa valvonnan suorittamista, ja että

1) laitoksessa, joka toimii hyväksytyyn teurastamon yhteydessä, suorittaa valvontaa sanotun teurastamon tarkastuseläinlääkäri; sekä
2) muun kuin 1 kohdassa tarkoitetun laitoksen valvontaa suorittavat kunnalliset terveydenhoidonkatsastajat tai muut terveydenhoitolautakunnan eläinlääkintöosaston suostumuksella määräämät valvojiksi sopivat henkilöt, joiden osalta on voimassa, mitä terveydenhoidonkatsastajista on tässä asetuksessa säädetty.

Terveydenhoidonkatsastajien työnjako on laitosten toiminnasta, niiden välisistä etäisyyksistä, katsastajien toimialueista ja heidän muista tehtävistään johtuvat seikat huomioon ottaen järjestettävä niin, että valvonta on mahdollisimman tehokas. Valvottavia laitoksia ei yhden katsastajan osalle yleensä saa järjestää useampia kuin neljä.

Terveydenhoitolautakunnan asiana on päättää valvonnan järjestämisestä kaupungin-, kauppalan- tai kunnaneläinlääkäriin tahi erityisesti määrätyn eläinlääkäriin esityksestä.

7 §. Kaupungin-, kauppalan- tai kunnaneläinlääkäri, joka 6 §:n 1 momentin mukaisesti johtaa valvontaa, saa palkkiota kunnalta sen mukaan kuin siitä kunnassa on voimassa. Muulla valvonnan suorittamista johtamaan määrättyllä eläinlääkäriellä on oikeus tehtävästä saada laitoksen omistajalta palkkiota sen mukaan kuin maatalousministeriön eläinlääkintöosasto määrää.

Kunnan omistamassa teurastamossa valvontaa suorittava tarkastuseläinlääkäri saa palkkiota kunnalta sen mukaan kuin siitä kunnassa on voimassa. Muussa teurastamossa saa tarkastuseläinlääkäri palkkiota teurastamon omistajalta eläinlääkintöosaston vahvistamien perusteiden mukaisesti.

Terveydenhoidonkatsastajille tulevan palkkion suorittaa terveydenhoitolautakunta 8 §:ssä tarkoitetuista valvontamaksuista.

8 §. Sellaisen laitoksen, jonka valvonnasta huolehtii terveydenhoidonkatsastaja, tulee kuukausittain etukäteen hyvissä ajoin ennen kunkin kuukauden alkua kunnallishallituksen määräämällä tavalla suorittaa kunnalle terveydenhoidonkatsastajien suorittamasta valvonnasta aiheutuvien palkkioiden suorittamiseksi maksu. Maksun tulee kunnassa olla yhtä suuri kutakin laitosta kohti.

Terveydenhoitolautakunnan asiana on määrätä 1 momentissa tarkoitettun maksun suuruus.

Maatalousministeriön eläinlääkintöosasto antaa ohjeet siitä, mikä suuruiseksi maksu on määrättävä. Terveydenhoitolautakunta voi huomioon ottaen valmisteiden lajin, käsiteltävän lihan määrän ja sen, suoritetaanko valmistusta tai käsittelyä vain aika-ajottain tai tilapäisesti, lihavalmistelaitoksen ja lihan käsittelylaitoksen osalta myöntää helpotusta maksun suorittamisessa.

Terveydenhoitolautakunnalle kertyneet valvontamaksut on jaettava valvontaa suorittaville terveydenhoidonkatsastajille.

9 §. Valvontaa suorittavien terveydenhoidonkatsastajien on tehtävä tarkastuksesta ja siinä tekemistään havainnoista sekä mahdollisesti antamista huomautuksista kunkin tarkastuksen yhteydessä merkintä laitoksessa pidettävään maatalousministeriön eläinlääkintöosaston vahvistaman kaavan mukaiseen tarkastuskirjaan, joka laitoksen omistajan on hankittava. Tarkastuskirja on terveydenhoidonkatsastajan tuotava terveydenhoitolautakunnan määrääminä aikoina terveydenhoitolautakunnan ja valvontaa johtavan eläinlääkärin tarkastettavaksi.

10 §. Joka aikoo ryhtyä valmistamaan 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainittuja lihavalmisteita lihan tarkastuspakon alaisella alueella tai sen ulkopuolella taikka 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainittuja lihavalmisteita sellaisella alueella, jolla on voimassa lihan tarkastuspakko, tai tällaisen alueen ulkopuolella sijaitsevassa laitoksessa toimitettavaksi lihan tarkastuspakon alaiselle alueelle, hakekoon ennen sellaisen valmistuksen aloittamista maatalousministeriön eläinlääkintöosaston hyväksymisen siihen, että suunniteltu lihanjalostustehtas tai lihavalmistelaitos sijaintinsa puolesta ja rakennusteknillisesti täyttää hygieeniset vaatimukset ja että se muutoinkin on asianmukainen ja soveltuu aiotunlaiseen valmistukseen.

Hakemukseen on liitettävä kolmena kappaleena selostus suunnitellun laitoksen sijainnista sekä rakennuspiirustukset ja työselitelmä. Hakemus on annettava terveydenhoitolautakunnalle, joka lähettää asiakirjat rakennuslautakunnan sekä oman lausuntonsa ohella eläinlääkintöosastolle.

11 §. Jos 10 §:ssä tarkoitettu rakentamissuunnitelma täyttää tässä asetuksessa säädetyt vaatimukset ja on muutoinkin tarkoituksenmukainen, hyväksyttävään se. Jollei suunnitelmaa sellaisenaan voida hyväksyä, voidaan hakijalle varata tilaisuus täydentää suunnitelmaansa.

Kun rakentamissuunnitelma hyväksytään, on hyväksyminen merkittävä asiakirjoille, joista yksi kappale on annettava hakijalle, yksi lähetettävä terveydenhoitolautakunnalle tiedoksi ja yksi säilytettävä maatalousministeriön eläinlääkintöosastolla.

Lihavalmisteiden valmistusta alkoon uudessa laitoksessa aloiteta, ennen kuin terveydenhoitolautakunta on todennut, että laitos on 1 momentissa tarkoitettujen hyväksytyjen suunnitelman mukainen.

Jos 10 §:n 1 momentissa tarkoitettujen laitosten rakennuksissa tai tuotteiden valmistuksessa aiotaan toimeenpanna olennaisia muutoksia, noudatettakoon vastaavasti, mitä 1-3 momentissa ja 10 §:ssä on säädetty.

Eläinlääkintöosastolla on valta peruuttaa antamansa hyväksyminen, milloin olosuhteet ovat siinä määrin muuttuneet, ettei hyväksymisen edellytyksiä enää olisi.

12 §. Mikäli valvonnan alaisessa laitoksessa halutaan käyttää lihavalmisteiden valmistukseen siipikarjan, riistan tai poron lihaa, on siitä ennakolta ilmoitettava terveydenhoitolautakunnalle.

13 §. Tässä asetuksessa säädetyssä valvonnan alaisissa lihanjalostustehtaissa ja lihavalmistelaitoksissa valmistetut lihavalmisteet on, jollei maatalousministeriön eläinlääkintöosasto toisin määrää, ennen niiden kaupan laskemista merkittävä kestävästä aineesta tehdyllä puristusleimalla, jonka läpimitta on ainakin 1.5 senttimetriä, päällykseen painetulla merkillä tai makkaroihin pannulla leimalla. Leimassa tai merkissä

tulee olla mainittuna laitoksen nimi, tavaramerkki tai muu sellainen merkintä, josta valmistaja käy riittävästi selville, ja valmistuskunta.

14 §. Tarkemmat määräykset tämän asetuksen täytäntöönpanosta ja soveltamisesta antaa maatalousministeriön eläinlääkintöosasto.

15 §. Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1960, ja sillä kumotaan lihajalosteiden valmistuksen valvonnasta 14 päivänä marraskuuta 1950 annettu asetus (543/50).

Terveydenhoitolautakuntien on ennen tämän asetuksen voimaantuloa ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin 6 §:ssä tarkoitetun valvonnan järjestämiseksi.

42. LIHANTARKASTUSASETUS.

Annettu toukokuun 6 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 219/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1932:27)

Maatalousministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä säädetään 25 päivänä maaliskuuta 1960 annetun lihantarkastuslain (160/60) 24 §:n nojalla:

1 §. Lihantarkastuslain määräysten noudattamisen valvontaa suoritavana yleisenä paikallisena viranomaisena on terveydenhoitolautakunta maatalousministeriön eläinlääkintöosaston johdon ja valvonnan alaisena.

Lihantarkastuslain 20 §:ssä tarkoitettu asianomainen viranomainen on poliisiviranomainen ja elintarviketarkastajana toimiva eläinlääkäri.

2 §. Kun kunta on ottanut palvelukseensa lihantarkastamossa tai omistamassaan teurastamossa toimivan tarkastuseläinlääkäriin, on kunnan tehtävä esitys maatalousministeriön eläinlääkintöosastolle lihantarkastuslain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun määräyksen antamista varten. Tällainen tarkastuseläinlääkäri saa palkkiota kunnalta sen mukaan kuin siitä kunnassa on voimassa.

Muussa kuin kunnan omistamassa teurastamossa toimivan tarkastuseläinlääkäriin määrää eläinlääkintöosasto, sitten kun teurastamon omistajalle on varattu tilaisuus antaa asiasta lausuntonsa. Tarkastuseläinlääkäri saa lihantarkastuksesta palkkiota suoritettun työmäärän perusteella sen mukaan kuin eläinlääkintöosasto tarkemmin määrää.

3 §. Maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi 2 §:ssä säädettyssä järjestyksessä määrätä teurastamoon tai lihantarkastamoon tarkastuseläinlääkärille varamiehen. Jos tarkastuseläinlääkäri on lyhyemmän kuin kahdeksan päivän ajan estynyt suorittamasta työtään, on varamiehen hoitettava tarkastuseläinlääkäriin tehtävät. Jos tarkastuseläinlääkäri on pitemmän ajan yhtäjaksoisesti estynyt hoitamasta tehtäviään, on lihantarkastamon tai teurastamon ilmoitettava siitä eläinlääkintöosastolle, joka päättää tehtävien hoidosta. Työmäärän niin vaatiessa varamies voi laitoksen omistajan tai tarkastuseläinlääkäriin pyynnöstä suorittaa lihantarkastusta myös tarkastuseläinlääkäriin ohella.

Tarkastuseläinlääkäriin varamiehen palkkiosta on vastaavasti voimassa, mitä 2 §:ssä on säädetty tarkastuseläinlääkäriin palkkiosta.

4 §. Tarkastuseläinlääkäriksi voidaan määrätä maassa laillistettu eläinlääkäri, joka on lihantarkastukseen hyvin perehtynyt. Tilapäisesti tehtävää hoitamaan sekä tarkastuseläinlääkäriin varamieheksi voidaan kuitenkin määrätä muukin kuin edellä tarkoitettu eläinlääkäri tai eläinlääketieteen kandidaatti.

5 §. Teurastamossa ja lihantarkastamossa tulee lihantarkastuksessa avustavaa henkilökuntaa olla niin paljon, kuin tarkastuksen asianmukainen suorittaminen vaatii. Tarvittaessa tulee tarkastuseläinlääkärin apuna olla maatalousministeriön eläinlääkintöosaston määräämät kelpoisuusehdot täytettäviä triikiinitutkijoita ja laboratorioapulaisia.

6 §. Pyydettyessä lihantarkastuslain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua hyväksymistä teurastamolle tai lihantarkastamolle on maatalousministeriön eläinlääkintöosastolle tehtävään hakemukseen liitettävä kolmena kappaleena selostus suunnitellun laitoksen sijaintipaikasta sekä hakemuksessa tarkoitettujen rakennusten piirustukset ja työselitelvät. Hakemus on annettava asianomaiselle terveydenhoitolautakunnalle, joka lähettää sen rakennuslautakunnan sekä oman lausuntonsa ohella eläinlääkintöosastolle.

7 §. Jos 6 §:ssä tarkoitettu rakentamissuunnitelma täyttää tässä asetuksessa säädetyt vaatimukset ja on muutoinkin tarkoituksenmukainen, hyväksyttäköön se. Jollei suunnitelmaa sellaisenaan voida hyväksyä, voidaan hakijalle varata tilaisuus täydentää suunnitelmaansa.

Kun rakentamissuunnitelma hyväksytään, on hyväksyminen merkittävä asiakirjoille, joista yksi kappale on annettava hakijalle, yksi lähetettävä terveydenhoitolautakunnalle tiedoksi ja yksi jätettävä maatalousministeriön eläinlääkintöosastolle säilytettäväksi.

Jos eläinlääkintöosasto on todennut rakentamistyön suoritetuksi hyväksytyyn suunnitelman mukaisesti, on lihantarkastuslain 5 §:ssä tarkoitettu hyväksyminen annettava. Eläinlääkintöosastolla on valta peruuttaa antamansa hyväksyminen, milloin olosuhteet ovat siinä määrin muuttuneet, ettei hyväksymisen edellytyksiä enää olisi olemassa.

Jos hyväksytyyn teurastamon tai lihantarkastamon rakennuksissa aiotaan toimeenpanna olennaisia muutoksia, noudatettakoon soveltuvin osin, mitä 1, 2 ja 3 momentissa ja 6 §:ssä on säädetty.

8 §. Hyväksytyyn teurastamon paikan tulee vastata yleisiä hygieenisiä vaatimuksia, ja teurastamoon tulee kuulua ainakin yleinen teurastushalli, sikojen teurastushalli tai erillinen osasto, jäähdyttämö, laboratorio, majojen ja suolien tyhjennys- ja huuhteluosasto, suolipuhdistamo, sairaiden eläinten teurastusosasto, teurastusjätteiden varastoimistilat, vuotavarasto, tarpeelliset eläinsuojat ja lantäsäiliö.

Teurastamon osastot varustettakoon tarkoituksenmukaisesti tarvittavin kalustoin ja laittein sekä rakennettakoon siten, että niiden lattiat, seinät ja laet voidaan helposti puhdistaa ja desinfioida. Teurastamossa pitää olla asianmukaiset kylmä- ja kuumavesijohdot sekä viemärilaitteet. Veden tulee olla laadultaan hyvää ja sitä tulee olla saatavissa riittävästi. Valaistuksen ja ilmanvaihdon pitää olla tehokas.

Vientiteurastamoksi voidaan hyväksyä vain sellainen hyväksytty teurastamo, jonka maatalousministeriön eläinlääkintöosasto katsoo täytävän lihan viennistä johtuvat erityiset vaatimukset.

9 §. Jokaisessa kunnassa, jossa lihantarkastuspakko on voimassa, lukuun ottamatta lihantarkastuslain 3 §:n 1 momentissa ja 5 §:n 4 momentissa tarkoitettuja alueita, on kunnan toimesta perustettava ja ylläpidettävä lihantarkastamo, joka täyttää 8 §:ssä teurastamolle asetetut yleiset hygienian vaatimukset.

Lihantarkastamossa tulee olla tarkoituksenmukaisesti sisustettu ja tarpeellisilla laitteilla varustettu tarkastushuone, laboratorio ja tarvittaessa jäähdyttämö. Tarkastamossa tulee olla lihan purkamista ja kuormaamista suojaava katos.

Lihantarkastamo on pidettävä avoimna terveydenhoitolautakunnan vahvistamina aikoina, jotka on järjestettävä laitoksen käyttäjille soveliaiksi. Lihantarkastusta ei ilman erityistä syytä saa toimittaa tarkastamossa muulloin kuin sen aukioloaikana eikä niissä lihantarkastuslain 5 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa teurastamoissa, joissa tarkastus tapahtuu lihantarkastamon toimesta, muulloin kuin terveydenhoitolautakunnan määrääminä aikoina.

10 §. Tarkastuseläinlääkärin tehtävänä on voimassa olevien määräysten mukaisesti toimittaa lihantarkastus sekä sen ohella valvoa, että lihantarkastuslain 6 §:n perusteella annettuja määräyksiä noudatetaan. Niin ikään hänen on maatalousministeriön eläinlääkintöosaston antamien ohjeiden mukaisesti huolehdittava siitä, että teurastamossa ja lihantarkastamossa noudatetaan siisteyttä ja järjestystä.

Lihantarkastuslain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnasta alueella, jolla lihantarkastuspakko on voimassa, huolehtivat terveydenhoitolautakunnan toimeksiannosta lähinnä kaupungin-, kauppalan- tai kunnaneläinlääkäri tahi elintarviketarkastajana toimiva muu eläinlääkäri sekä terveydenhoidonkatsastajat.

11 §. Teurastamossa saadaan tarkastaa ainoastaan sinne elävänä tuodun ja siellä teurastetun eläimen lihaa. Eläimen ruhoa ei saa ennen tarkastusta paloitella. Tarkastuksessa tarvittavien elinten ja eläimen muiden osien tulee tarkastuksessa olla saatavilla ja niin järjestettyinä ja merkittyinä, ettei sekaannusta voi tapahtua.

12 §. Suoritettaessa lihantarkastusta lihantarkastamon toimesta on sen lisäksi, mitä lihantarkastuslaissa säädetään, huomioon otettava ja noudatettava, mitä jäljempänä säädetään.

Eläimen pään, kielen, sydämen, keuhkojen, maksan, pernan ja munuaisten sekä emakon ja lehmän utareiden ja kohdun tulee olla luonnollisessa yhteydessä ruhoon. Lampaan, vuohen ja pikkuvaskan ruhot voidaan kuitenkin tarkastaa ilman päätä ja kieltä.

Mitään osia lihasta, elimistä tahi rinta- tai vatsaontelon kalvoista ei saa olla poistettuina. Myöskään ei imusolmukkeita saa olla poistettuina eikä niihin tehtynä mitään viilloksia. Kielen tulee olla irrotettu siten, että suuontelo ja nielu ovat hyvin näkyvissä. Munuaisten tulee olla paljastetut ympäröivästä rasvakerroksesta. Sianruhoissa pitää vatsaihnan olla siten irroitettu, että vatsalihakset hyvin näkyvät.

Sen estämättä mitä 2 momentissa on sanottu, saadaan liha ottaa tarkastettavaksi, vaikka vatsaontelon ihra tai tali on poistettu.

Tarkastuksessa ei liha saa olla siinä määrin jäätynyttä, että tarkastuksen tehokkuus siitä kärsii. Ruhon tulee olla ojennettu suoraksi sekä rinta- ja vatsaonteloiden siten aukaistut, että ruhon sisäosien tarkastus voi vaikeudetta tapahtua.

Tarkastettavaksi tuodun ja tarkastetun lihan ja sitä kuljetettaessa käytettävien kuljetus- ja ajoneuvojen sekä laatikoiden ja peitteiden tulee olla puhtaita. Niin ikään on tilaisuudessa lihaa käsittelevien henkilöiden noudatettava asianmukaista siisteyttä.

13 §. Lihaa, joka esitetään tarkastettavaksi noudattamatta 11 ja 12 §:ssä olevia määräyksiä, älköön otettako tarkastettavaksi. Jos tarkastuseläinlääkäri kuitenkin havaitsee, että tällainen liha on ilmeisesti vaarallista, on hänellä oikeus tehdä se hävittämällä tai muulla tavalla vaarattomaksi. Jos liha on muutoin ihmisravinnoksi sopimatonta, voi tarkastuseläinlääkäri käsitellä sitä siten, että lihaa ei voida luovuttaa ihmisravinnoksi.

14 §. Joka tuo eläimen teurastettavaksi tai lihan tarkastettavaksi, on velvollinen ilmoittamaan, onko eläin teurastettaessa tai vähää ennen sitä ollut sairas, sekä tarkastuseläinlääkärin vaatiessa omistajan nimen, mistä karjasta eläin tai liha on peräisin, ja antamaan muutkin vaaditut tiedot.

15 §. Tarkastuseläinlääkäri voi tarkempaa tutkimusta varten pidättää lihaa enintään seitsemänkymmentäkaksi tuntia, mutta on hänen tällöin huolehdittava siitä, ettei liha tänä aikana pääse pilaantumaan.

16 §. Lihantarkastuksesta on pidettävä maatalousministeriön eläinlääkintöosaston vahvistaman kaavan mukaista päiväkirjaa. Yhdistelmä päiväkirjasta on kuukausittain lähetettävä eläinlääkintöosastolle sen asettamaan määräpäivään mennessä ja lisäksi terveydenhoitolautakunnalle, mikäli se sanottua yhdistelmää haluaa.

17 §. Hyväksytyssä teurastamossa tarkastettu ja ihmisravinnoksi hyväksytty liha on merkittävä soikion muotoisella sinisellä värileimalla tai polttoleimalla, jonka pituus on 6 senttimetriä ja korkeus 4 senttimetriä ja jonka keskellä on kunnan nimi sekä sen alla maatalousministeriön eläinlääkintöosaston määräämä numero, siten kuin alla oleva kuvio osoittaa.

Lihantarkastamossa tai sen toimesta lihantarkastuslain 5 §:n 2 momentissa mainitussa teurastamossa tarkastettu ja ihmisravinnoksi hyväksytty liha on merkittävä suorakaiteen muotoisella sinisellä värileimalla tai polttoleimalla, jonka pituus on 6 senttimetriä ja korkeus 4 senttimetriä ja jossa on keskellä kunnan nimi, siten kuin alla oleva kuvio osoittaa.

Ihmisravinnoksi hyväksytty liha, jota ei voida merkitä edellä tarkoitetuilla leimoilla, on varustettava kestävästä aineesta tehdyllä puristusleimalla, jonka läpimitta on enintään 2 senttimetriä ja jossa toisella puolella on kunnan nimi sekä toisella puolella sana "Teurastamo N:o" tai "Tarkastamo", sillä tavalla kuin alla oleva kuvio osoittaa.

Eläinlääkintöosasto voi määrätä, että leimoihin on lisättävä lihan tarkastuksen suorittanutta tarkastuseläinlääkärinä tarkoittava merkintä.

Kunnan nimen sijasta voidaan käyttää myös eläinlääkintöosaston vahvistamaa lyhennystä.

Erityisissä tarkoituksissa voidaan käyttää muitakin kuin edellä mainittuja leimoja ja merkintöjä. Eläinlääkintöosasto vahvistaa niiden mallit ja käyttötavan.

Eläinlääkintöosasto voi määrätä, että tarkastettavaksi esitetty liha, jota ei ole hyväksytty, on leimattava tai merkittävä eläinlääkintöosaston määräämällä tavalla.

18 §. Leimat ja merkit on asianomaisen tarkastuseläinlääkärin valvonnan alaisena painettava tai kiinnitettävä lihaan maatalousministeriön eläinlääkintöosaston määräämällä tavalla.

Tarkastuseläinlääkäri on vastuussa siitä, että leimasimia ja puristusleimoja säilytetään lukitussa paikassa siten, etteivät ne joudu sivullisten käsiin.

19 §. Lihaa ei saa varustaa sellaisilla väri- tai puristusleimoilla tai muilla merkeillä, jotka kooltaan, muodoltaan tai väriltään erehdyttävästi muistuttavat virallisesti vahvistettua merkitsemistapaa.

20 §. Karhujen ja muiden lihaa syövien eläinten lihaa saa pitää kauppan, myydä ja sellaisessa tarkoituksessa käyttää ihmisravinnoksi tarkoitettujen tuotteiden valmistukseen ainoastaan, mikäli liha on suoritettu tarkastuksessa ja trikiinitutkimuksessa todettu ihmisravinnoksi kelpaavaksi. Tarkastukseen on tuotava vähintään eläimen halkaisemalla saatu puoliruhko. Karhun liha saadaan kuitenkin ottaa tarkastettavaksi myös neljännesruhoina.

Tarkastuksessa hyväksytty liha on merkittävä pyöreällä sinisellä leimalla, jonka halkaisija on 4 senttimetriä ja josta käy selville, mikä lihan tarkastamo tai kuka eläinlääkäri on tarkastuksen toimittanut.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua tarkastuksen ja tutkimuksen suorittaa alueella, jolla on voimassa lihan tarkastuspakko, maatalousministeriön erikseen vahvistamasta maksusta lihan tarkastamossa asianomainen tarkastuseläinlääkäri ja muualla muu laillistettu eläinlääkäri.

21 §. Lihantarkastuslain 20 §:ssä mainittu kielto on annettava kirjallisesti lihan tai lihavalmisteen omistajalle tai haltijalle tahi, jolle se hankaluudetta käy päinsä, heidän palveluksessaan olevalle henkilölle. Sanotussa pykälässä tarkoitettu haltuun ottaminen on toimitettava todistajan läsnä ollessa, paitsi milloin todistajan hankkiminen tuottaa erityistä hankaluutta, ja on siitä annettava omistajalle tai haltijalle sellainen

luettelo tai todistus, josta lihan tai lihavalmisteiden määrä ja toimenpiteen syy käyvät ilmi. Jos kiellon alainen tai haltuun otettu liha tai lihavalmiste on sellainen, että sitä ilmeisesti ei voida ottaa lihantarkastuslain mukaan tarkastettavaksi, on kiellosta ja haltuun ottamisesta välittömästi ilmoitettava asianomaiselle poliisiviranomaiselle.

22 §. Läänihallituksen on, vahvistaessaan lihantarkastuksesta suoritettavia maksuja, pyydettävä asiasta maatalousministeriön eläinlääkintöosaston lausunto.

23 §. Tarkemmat ohjeet ja määräykset tämän asetuksen täytäntöönpanosta ja soveltamisesta antaa maatalousministeriön eläinlääkintöosasto.

24 §. Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1960, ja sillä kumotaan 29 päivänä huhtikuuta 1932 annettu, tarkempia määräyksiä lihantarkastuslain täytäntöönpanosta sisältävä asetus (130/32).

43. ASETUS MIELISAIRASASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu toukokuun 6 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 225/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1952:115)

Sisäasiainministerin esittelystä muutetaan joulukuun 23 päivänä 1952 annetun mielisairasasetuksen (448/52) 42 § näin kuuluvaksi:

42 §. Kunnallisten mielisairaanhoidolaitosten ja huoltotoimistojen perustamiskustannuksiin sekä kunnossapito- ja käyttökustannuksiin annettavan valtionavun myöntää lääkintöhallitus.

44. ASETUS KESKUSPARANTOLAIN KUNNOSSAPIITO- JA KÄYTTÖKUSTANNUKSIIN VUOSINA 1954, 1956, 1957 JA 1958 VAHVISTETTUIJEN VALTIONAPUJEN OIKAISEMISESTA.

Annettu toukokuun 6 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 226/60)

Sisäasiainministerin esittelystä säädetään 3 päivänä syyskuuta 1948 annetun tuberkuloosilain (649/48) 28 §:n 2 momentin nojalla:

Keskusparantolain kunnossapito- ja käyttökustannuksiin vuosina 1954, 1956, 1957 ja 1958 virheellisesti vahvistetut valtionavut oikaistaan seuraavasti:

- 1) 8 päivänä lokakuuta 1954 (368/54) 360 markaksi vahvistettu valtionapu vahvistetaan 363 markaksi 1 päivästä tammikuuta 1954 lukien;
- 2) 6 päivänä heinäkuuta 1956 (440/56) 378 markaksi vahvistettu valtionapu vahvistetaan 363 markaksi 1 päivästä tammikuuta 1956 lukien;
- 3) 24 päivänä toukokuuta 1957 (207/57) 453 markaksi vahvistettu valtionapu vahvistetaan 450 markaksi 1 päivästä tammikuuta 1957 lukien; sekä
- 4) 19 päivänä syyskuuta 1958 (394/58) 498 markaksi vahvistettu valtionapu vahvistetaan 494 markaksi 1 päivästä tammikuuta 1958 lukien.

45. ASETUS KANSANELÄKEASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu toukokuun 6 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 229/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:150)

Sosiaaliministeriön toimialaan kuuluvia erinäisiä asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä muutetaan 7 päivänä joulukuuta 1956 annetun kansaneläkeasetuksen (594/56) 13 ja 14 § näin kuuluviksi:

13 §. Hallituksen jäsenen sekä eläkelaitoksen toimihenkilön eroamiskä ikä on 65 vuotta. Milloin eläkelaitoksen etu sitä vaatii, voi hallituksen jäsenelle valtioneuvosto sekä eläkelaitoksen toimihenkilölle hallitus tai, jos toimihenkilö on lisätyn hallituksen ottama, lisätty hallitus myöntää pitennystä yhteensä enintään viisi vuotta.

14 §. Eläkelaitoksen puolesta annettavat valtakirjat, sitoumukset ja muut niihin verrattavat asiakirjat allekirjoittavat eläkelaitoksen johtajat, kaksi yhdessä, tahi joku heistä lisätyn hallituksen siihen valtuuttaman toimihenkilön kanssa taikka kaksi lisätyn hallituksen valtuuttamaa toimihenkilöä yhdessä.

Eläkelaitoksen toimituskirja on hallituksen määräämällä tavalla allekirjoitettava. Toimituskirjaan, joka perustuu eläkelaitoksen arkistossa säilytettävään hallituksen määräämällä tavalla varmennettuun ratkaisuun ja joka annetaan koneellisessa tietojenkäsittelyssä tai muutoin ainakin osaksi painomenetelmää käyttäen aikaan saatuna asiakirjana, voidaan allekirjoitus kuitenkin merkitä koneellisesti..

46. PALKANKOROTUKSEN SUORITTAMINEN KAUPUNGIN VIRANHALTIJOILLE JA TYÖSOPIMUSSUHTEESSA KUUKAUSIPALKALLA OLEVILLE SEKÄ VASTAAVAN TARKISTUKSEN SUORITTAMINEN VIRANHALTIJAIN, TYÖSOPIMUSSUHTEESSA KUUKAUSIPALKALLA OLEVIEN JA TYÖNTEKIJÄIN ELÄKKEISIIN.

Kaupunginvaltuuston päätös toukokuun 11 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1958:123 ja 1959:41)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä:

- 1) Viranhaltijain voimassa olevat peruspalkat korotetaan 3 %:lla ja näin muodostuneista peruspalkoista lasketaan uudet ikälisät voimassa olevan ikälisäjärjestelmän mukaisesti.
- 2) Viranhaltijain ja työntekijäin sääntömääräiset eläkkeet, ylimääräiset eläkkeet samoin kuin leskieläke- ja kasvatusapusäännön mukaiset leskieläkkeet ja kasvatusavut sekä leski- ja orpoeläkekassan peruseläkkeille suoritettavat kaupungin maksamat lisäeläkkeet korotetaan 3 %:lla.
- 3) Edellä 1) ja 2) kohdassa mainitut palkkojen, eläkkeiden ja kasvatusapujen tarkistukset suoritetaan takautuvasti 1. 1. 1960 alkaen.
- 4) Viranhaltijain edellä mainittua 3 %:n palkankorotusta ei suoriteta niille viranhaltijoille, jotka ovat eronneet kaupungin palveluksesta muun syyn kuin eläkkeelle siirtymisen johdosta ennen korotusta koskevan kaupunginvaltuuston päätöksen tekoa, ja suoritetaan korotus niille viranhaltijoille, joiden virkasuhde on päättynyt 1. 1. 1960 jälkeen, mutta alkanut uudelleen ennen korotusta koskevan kaupunginvaltuuston päätöksen tekoa, vasta siitä alkaen, jolloin viimeinen yhtäjaksoinen virkasuhde alkoi.
- 5) Viranhaltijain ylityö-, sunnuntaityö-, päivystys- ym. näihin verrattavat korvaukset korotetaan 1. 6. 1960 alkaen.
- 6) Niiden viranhaltijoiden, joiden palkkaus määräytyy valtion virkamiesten palkkausta koskevien määräysten mukaan, palkkojen ja eläkkeiden tarkistus suoritetaan aikanaan siten kuin valtion virkamiehille.
- 7) Korotuksen myöntäminen palkkioille otetaan erikseen harkittavaksi, kuitenkin siten, että tässä päätöksessä tarkoitettua korotusta ei myönnetä taksoihin tai niitä vastaaviin perustuville korvauksille ja palkkioille.
- 8) Työsopimussuhteessa kuukausipalkalla olevien sekä niiden muiden työntekijäin, jotka eivät kuulu työehtosopimusten alaisuuteen, palkat ja eläkkeet tarkistetaan noudattaen soveltuvin osin edellä olevia viranhaltijoita koskevia määräyksiä.

9) Virkasäännön 21 §:n 1. momenttiin sisältyvä viranhaltijain palkkataulukko muutetaan 1. 1. 1960 lukien seuraavasti:

palkka- luokka	peruspalkka mk	peruspalkka ja yksi ikälisää mk	peruspalkka ja kaksi ikälisää mk	peruspalkka ja kolme ikälisää mk	peruspalkka ja neljä ikälisää mk
1.	22 760	24 130	25 720	27 310	29 130
2.	23 870	25 300	26 970	28 640	30 550
3.	24 970	26 470	28 220	29 970	31 970
4.	26 120	27 690	29 520	31 350	33 440
5.	27 340	28 980	30 890	32 800	34 990
6.	28 540	30 250	32 250	34 250	36 530
7.	29 870	31 660	33 750	35 840	38 230
8.	31 190	33 060	35 240	37 420	39 920
9.	32 620	34 580	36 860	39 140	41 750
10.	34 170	36 220	38 610	41 000	43 730
11.	35 820	37 970	40 480	42 990	45 860
12.	37 580	39 830	42 460	45 090	48 100
13.	39 460	41 830	44 590	47 350	50 510
14.	41 440	43 930	46 830	49 730	53 050
15.	43 540	46 150	49 200	52 250	55 730
16.	45 740	48 480	51 680	54 880	58 540
17.	48 050	50 930	54 290	57 650	61 490
18.	50 480	53 510	57 040	60 570	64 610
19.	53 010	56 190	59 900	63 610	67 850
20.	55 690	59 030	62 930	66 830	71 290
21.	58 510	62 020	66 120	70 220	74 900
22.	61 450	65 140	69 440	73 740	78 660
23.	64 610	68 490	73 010	77 530	82 700
24.	68 000	72 080	76 840	81 600	87 040
25.	71 620	75 920	80 930	85 940	91 670
26.	75 460	79 990	85 270	90 550	96 590
27.	79 530	84 300	89 870	95 440	101 800
28.	83 810	88 840	94 710	100 580	107 280
29.	88 330	93 630	99 810	105 990	113 060
30.	93 080	98 660	105 180	111 700	119 150
31.	98 060	103 940	110 800	117 660	125 500
32.	103 250	109 450	116 680	123 910	132 170
33.	108 670	115 190	122 800	130 410	139 100
34.	114 320	121 180	129 180	137 180	146 330
35.	120 190	127 400	135 810	144 220	153 840
36.	126 290	133 870	142 710	151 550	161 650
37.	132 850	140 820	150 120	159 420	170 050
38.	140 080	148 480	158 290	168 100	179 310
39.	148 210	157 100	167 470	177 840	189 700
40.	157 470	166 920	177 940	188 960	201 560
41.	167 080	177 100	188 800	200 500	213 870
42.	176 900	187 510	199 890	212 270	226 420

47. PERHELISÄLAIN TOIMEENPANO.

Valtioneuvoston päätös toukokuun 12 p:ltä 1960.
(Suomen as. -kok. 234/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1947:178 ja 1958:79)

Valtioneuvosto on sosiaaliministeriön esittelystä muuttanut perhelisälain toimeenpanosta 18 päivänä joulukuuta 1947 antamansa päätöksen 1 §:n, sellaisena kuin se on 14 päivänä toukokuuta 1959 annetussa valtioneuvoston päätöksessä (228/59), näin kuuluvaksi:

1 §. Vuonna 1960 toimitetussa kunnallisverotuksessa maksuunpantujen veroäyriä enimmäismäärä saa perhelisälain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettulla perheellä olla 4 800 äyriä, jos perhe asuu neljänteen kalleusryhmään kuuluvalla paikkakunnalla, 4 500 äyriä, jos se asuu kolmanteen kalleusryhmään kuuluvalla paikkakunnalla, 4 200 äyriä sen asuessa toisen kalleusryhmän paikkakunnalla ja 4 000 äyriä sen asuessa ensimmäisen kalleusryhmän paikkakunnalla.

Perhelisälain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettulla perheellä saa 1 momentissa mainittu veroäyriä enimmäismäärä olla neljänteen kalleusryhmään kuuluvalla paikkakunnalla 3 400 äyriä, kolmanteen kalleusryhmään kuuluvalla paikkakunnalla 3 200 äyriä, toisen kalleusryhmän paikkakunnalla 3 000 äyriä ja ensimmäisen kalleusryhmän paikkakunnalla 2 700 äyriä.

48. LIHANTARKASTUS JA SIITÄ JOHTUVA LIHAN ARVOS- TELEMINEN.

Maatalousministeriön päätös toukokuun 14 p:ltä 1960.
(Suomen as. -kok. 267/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1952:55)

Maatalousministeriö on 25 päivänä maaliskuuta 1960 annetun lihantarkastuslain (160/60) 6, 7, 8 ja 24 §:n ja 6 päivänä toukokuuta 1960 annetun lihantarkastusasetuksen (219/60) nojalla päättänyt:

Teurastettavien eläinten kuljetus.

1 §. Hyväksyytyn teurastamoon teurastettaviksi tuotavien eläinten kuljetuksessa on, sen lisäksi, mitä 26 päivänä huhtikuuta 1929 annetussa valtionrautateiden liikennesäännön sisältävässä asetuksessa (233/29) siihen 10 päivänä kesäkuuta 1932 annetulla asetuksella (195/32) ja 12 päivänä huhtikuuta 1940 annetulla asetuksella (137/40) tehtyine muutoksineen, eläinten kuljetuksesta moottoriajoneuvoilla 29 päivänä huhtikuuta 1955 annetussa asetuksessa (203/55) ja eräiden tavarain ja elävien eläinten kuljetuksesta aluksessa 14 päivänä marraskuuta 1958 annetussa asetuksessa (455/58) on säädetty, noudatettava seuraavaa.

Sairasta eläintä kuljetettaessa on sille varattava riittävästi tilaa, niin että se voi laskeutua makuulle muiden eläinten sitä vahingoittamatta. Jos eläin on huomattavan sairas, ei sitä saa ottaa kuljetettavaksi, paitsi milloin matka on lyhyt ja kestää vain lyhyen ajan.

Teurastettavien eläinten tarkastus, käsittely ja teurastus.

2 §. Lihantarkastuslain nojalla hyväksytyissä teurastamoissa on tarkastuseläinlääkärin tarkastettava teuraseläinten terveydentila ennen teurastusta. Jollei eläintä ole teurastettu 24 tunnin kuluessa tarkastuksen toimittamisesta, on se tarkastettava uudelleen. Tarkastus on suoritettava päivänvalossa tai tehokkaassa keinovalaistuksessa. Siinä on erityisesti kiinnitettävä huomiota siihen, sairastaako eläin jotakin

1) eläintautilaisissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä mainittua tautia tai onko siinä sellaiseen tautiin viittaavia oireita taikka

2) tautia tai sairautta, jonka johdosta sen terveydentila on huomattavasti häiriytynyt tai joka on aiheuttanut sen, että eläin on huomattavasti heikentynyt tai laihtunut.

Jos on syytä epäillä, että 1 tai 2 kohdissa mainittu tauti tai sairaus on kyseessä, on eläimen tarkastus suoritettava yksityiskohtaisesti.

Sairaiksi todetut eläimet on teurastettava viivytyksettä huomiioon ottaen kuitenkin, että eläimen teurastaminen on kielletty, jos siinä

on todettu tai jos on syytä epäillä sen sairastavan pernaruttoa, ritinruttoa, karjaruttoa, raivotautia tai räkätautia. Tällainen eläin on heti eristettävä sairastosastoon.

Jos eläintä ei ole voitu elävänä kuljettaa teurastamoon, vaan se on jouduttu hätäteurastamaan, ja eläimen teurastusta ei ole suoritettu loppuun, ei tätä hyväksytyssä teurastamossa saada tehdä muualla kuin sairasosastossa. Ennen kuin teurastamon tarkastuseläinlääkäri on suorittamansa tarkastuksen perusteella todennut, ettei eläin ole sairastanut edellisessä momentissa mainittua tarttuvaa eläintautia, ei mitään osia eläimestä saa viedä sairasosastosta. Jos teurastamon tarkastuseläinlääkäri ei ole todennut lihaa ihmisravinnoksi kelpaamattomaksi ja liha halutaan tarkastuttaa, on liha ja elimet vietävä lihantarkastamoon tarkastettavaksi.

Eläimiä, jotka on tuotu teurastamoon teurastettavaksi, ei saa sieltä elävänä kuljettaa pois ilman eläinlääkintöosaston lupaa. Pitoeläinten kauppa on näin ollen teurastamon alueella kielletty.

Milloin hyväksytyyn teurastamoon tuotu eläin siellä kuolee tai on kuollut sitä sinne kuljetettaessa, on lihantarkastuseläinlääkäriin, jolle kuoleman syystä olla täysin selvillä, suoritettava eläimen raadon-avaus.

Kuljetuksen johdosta uupunutta tai rasittunutta eläintä älköön teurastettako, ennen kuin se on täysin toipunut. Pikkuvasikat on kuitenkin teurastettava ensi tilassa ja mikäli mahdollista saman päivän kuluessa, kun ne on teurastamoon tuotu.

Eläinlääkintöosasto antaa tarkemmat määräykset ja ohjeet siitä, mitä eläinten teurastuksessa hyväksytyssä teurastamossa on huomiioon otettava.

Lihan tarkastus.

3 §. Hyväksytyssä teurastamossa on tarkastuseläinlääkäriin huolehdittava siitä, että eläinten päät ja elimet järjestetään ja merkitään tarkastusta varten siten, ettei pääse syntymään epä tietoisuutta siitä, minkä eläimen ne ovat.

Lihantarkastamossa on tarkastuseläinlääkäriin ennen tarkastuksen aloittamista todettava, että tarkastusta varten tarvittavat elimet ovat luonnollisilla siteillä ruhoissa kiinni. Vasta tämän jälkeen ne saadaan tarkastusta varten irroitaa.

Tarkastus on suoritettava tehokkaassa valaistuksessa. Mikäli keinovalaistusta käytetään, tulee sen olla mahdollisimman paljon päivänvaloa muistuttavaa.

Lihaa tarkastettaessa ei lihaan eikä elimiin saa tehdä enempää eikä suurempia viilloksia kuin mitä tarkoituksen saavuttamiseksi ja tarkastuksen tehokkuuden vuoksi on välttämätöntä.

Tarkastuksessa käytettävä veitsi ja mahdolliset muut välineet on päivittäin keittämällä tai muulla sopivalla tavalla steriloitava.

Sairaita kohtia leikeltäessä on varottava, etteivät liha, lattia, tarkastajan kädet jne. tahriinnu. Tarkastusveitsi ja mahdollisesti muutkin tarkastuksessa käytetyt välineet on tällöin, ennen kuin tarkastusta jatketaan, steriloitava niin kuin edellä on sanottu.

Tarkastuksessa hylättyä lihaa ei saa heittää lattialle, vaan se on pantava sitä varten varattuihin astioihin. Mikäli hylättyä lihaa toimitetaan eläinten rehuksi, on lihaa tarkastettaessa syytä käyttää kahta tai kaksiosaista astiaa, joista toiseen pannaan vain eläinten rehuksi kelpavaa lihaa. Astioiden tulee olla helposti puhdistettavia. Teurastamoissa

ja lihantarkastamoissa on hylätty liha säilytettävä erillään ihmisravinnoksi kelvollisesta lihasta, niin ettei sekaannusta voi syntyä. Niin ikään on huolehdittava siitä, että hylätty liha ei saastuta hyväksyttyä lihaa.

4 §. Tarkastus on yleensä suoritettava seuraavaa järjestystä noudattaen:

1. Pää, suuontelo, sen limakalvo ja nielu tutkitaan, kieltä tunnustellaan. Kielen tulee olla niin irroitettu, että nielu hyvin näkyy. Nielun takaiset ja leuanalusimusolmukkeet leikellään.
2. Keuhkot tutkitaan ja tunnustellaan. Keuhkoputket avataan läheltä niiden haarautumiskohtaa alkavilla pitkittäisillä viilteillä. Keuhkotyven ja välikarsinan imusolmukkeet leikellään.
3. Sydänpussi avataan, sydän tutkitaan ja halkaistaan.
4. Maksat tutkitaan ja tunnustellaan. Maksaportin imusolmukkeet leikellään.
5. Perna tutkitaan ja epäilyttävissä tapauksissa kudokset paljastetaan viilloksella.
6. Utareet tutkitaan ja tunnustellaan.
7. Kohtu tutkitaan ja epäilyttävissä tapauksissa aukaistaan.
8. Ruho (lihas-, side- ja rasvakudos, nivelet, pallea, onteloiden herakalvot, näkyvissä olevat verisuonet ja luut) tutkitaan. Sisäpuoliset lantioimusolmukkeet leikellään. Munuaiset halkaistaan tarvittaessa.
9. Teurastamoissa tutkitaan lisäksi mahat, suolet, vatsapaita ja suolilieve, jonka imusolmukkeet leikellään.
10. Erityisten syiden vaatiessa on tarkastus ulotettava koskemaan ruhon muitakin osia ja elimiä kuin edellä 1-9 kohdissa sanottuja.

Eri teuraseläinten lihan ja elinten tarkastus suoritetaan seuraavasti:

Naudat: (pikkivasikoita lukuun ottamatta)

Niinkuin 1-9 kohdissa on määrätty huomioon ottaen seuraaviin niistä tehdyt, allamainitut lisäykset:

1. Ulko- ja sisäpuoliset puremalihakset tutkitaan suurin alaleuan suuntaisin viiltein. Ulkopuolisiin puremalihaksiin on pään kummallekin puolelle tehtävä ainakin kaksi viillettä, joiden tulee ulottua alaleuan alareunasta poskikaaren harjanteeseen asti ylhäällä ja takana korvasylkirauhasimusolmukkeeseen, mikä samalla leikkaantuu. Sisäpuolisiin puremalihaksiin on kummallekin puolelle tehtävä ainakin yksi syvä viille.

2. Kurkunpää ja henkitorvi aukaistaan.

3. Halkaisemisen jälkeen sydän leikellään suurin viiltein.

4. Sappitiehyet leikellään tarvittaessa.

6. Lehmien kumpikin utarepuolisko leikataan auki pitkittäisellä maitokammioon asti ulottuvalla viilteellä ja utareimusolmukkeet leikellään.

8. Sukuelinimusolmukkeet leikellään tarvittaessa.

Pikkivasikat:

Niinkuin 2, 3, 4, 5 ja 8 kohdissa on määrätty huomioon ottaen 2 kohdassa, että keuhkotyven ja välikarsinan imusolmukkeita ei tarvitse leikellä.

Lampaat ja vuohet:

Niinkuin 2, 3, 4, 5, 6, 8 ja 9 kohdissa on määrätty ottaen huo-

mioon kohtaan 4 tehty seuraava lisäys:

4. Sappitiehyet leikellään.

Hevoset:

Niinkuin 1-9 kohdissa on määrätty ottaen huomioon kohtiin 1 ja 2 tehdyt seuraavat lisäykset:

1. Pää on halkaistava. Nenäonteloiden ja niiden väliseinämien limakalvot tutkitaan.

2. Kurkunpää ja henkitorvi aukaistaan.

Siat:

Niinkuin 1-9 kohdissa on määrätty ottaen huomioon kohtaan 8 tehty seuraava lisäys:

8. Iho tutkitaan: Sukuelin- ja utareimusolmukkeet leikellään. Kivexkien olemassa oloon, niiden mahdolliseen poistoon ja leikkausarpiin kiinnitetään huomiota. Vatsaihrat tutkitaan. Vatsalihakset tutkitaan. Liha tutkitaan triikiinien varalta, niinkuin jäljempänä 6 §:ssä määrätään.

5 §. Edellä 4 §:ssä mainitun tavallisen tarkastuksen lisäksi menetellään allamainituissa tapauksissa seuraavasti:

1. Jos todetaan tai epäillään tuberkuloosia, on tavallisen tarkastuksen lisäksi ruho halkaistava ja täten näkyviin tulevat luut ja selkäydin kalvoineen tutkittava. Ruhoimusolmukkeet leikellään. Sikojen ruhoja ei kuitenkaan tarvitse halkaista eikä ruhoimusolmukkeita leikellä, jos tuberkuloosi tavallisessa tutkimuksessa on todettu vain nielun takaisissa, leuanalus- tai suolilieveimusolmukkeissa.

2. Pernaruttoa epäiltäessä on mikroskooppinen tutkimus suoritettava ennen tarkastukseen ryhtymistä.

3. Jos tarkastuksessa tavataan matorakkuloita (*cysticercus bovis* tai *cellulosae*), leikellään puremalihasten ja sydämen lisäksi kieli, pallean sekä munuaistappien lihakset ohuin viiltein ja kaikki ruhon lihasosat tutkitaan erityisen tarkasti.

4. Kimoväristen hevosten ruhoista on irroitettava molemmat lavat ja täten näkyviin tulevat lihakset tutkittava. Samoin tutkitaan tarvittaessa sisäpuoliset reisilihakset (*melanosis*).

5. Vierasta hajua tai makua epäiltäessä tai värin muutoksia havaittaessa tehdään huolellisen tarkastuksen ohella keittokoe. Tämä koe tehdään, sitten kun eläimen teurastuksesta on kulunut noin 24 tuntia. Keittokoe on tehtävä, mm. kun epäillään tai todetaan ikterus tai sitä muistuttavia muutoksia, tympania, huomattavia muutoksia molemmissa munuaisissa, puotostauteja, *pericarditis pleuritis* tai *peritonitis traumatica*, lannehalvaus, ähky hevosella tai sukupuolihaju sekä tarvittaessa, jos todetaan, ettei eläimen mahoja ja suolia ole poistettu välittömästi teurastuksen yhteydessä.

6. Jos pikkivasikassa tai porsaassa epäillään niveltulehdusta, tarkastetaan yksityiskohtaisesti kaikkien raajojen nivelet.

7. Kun pikkivasikan sisäpuoliset lantioimusolmukkeet ovat punertavat tai turvoksissa, tutkitaan ruhoimusolmukkeet ja lihan mahdolliseen vieraaseen hajuun kiinnitetään huomiota. Jos todetaan, että munuaisrasva on vihertävää, tutkitaan, onko lihassa todettavissa vierasta hajua.

8. Jos sian sisäpuoliset lantioimusolmukkeet ovat turvoksissa, avataan samanpuolisen raajan nivelet. Jos nämä tai nivusimusolmukkeet punottavat, tutkitaan tarkoin, onko luunmurtumia tai vertymiä.

9. Kun kysymyksessä on hätäteurastus, toimitetaan lihantarkas-

tus erityisen yksityiskohtaisesti. Tällöin on otettava myös selvää siitä, onko eläin teurastettaessa ollut kuolemaisillaan vai onko oikealta näyttävä teurastus suoritettu vasta eläimen kuoltua sekä onko elimet teurastettaessa heti otettu ulos ruhosta.

6 §. Trikiinitutkimusta varten otetaan sianruhosta tai sen puolikkaasta, ennen kuin se hyväksytään, munuaistapeista tai, jos ne puuttuvat, pallean muista lihasosista vähintään kaksi koepalasta.

Jokaisesta eläinruhosta otetuista koepalasisa valmistetaan yhteensä vähintään neljätoista valmistetta. Jollei munuaistappeja ole jäljellä, tehdään ruhon muista osista otetuista näytepalasista yhteensä kaksikymmentäneljä valmistetta.

Omassa maassa käytettävän kotimaisen sianlihan trikiinitutkimuksesta samoin kuin siitä, montako ruhoa tai näytettä tutkija saa tunnissa tai päivässä tutkia, määrää maatalousministeriön eläinlääkintöosasto.

7 §. Bakteriologinen tutkimus on aina suoritettava, kun eläimen yleinen terveydentila, anamneesi taikka patologisanatomiset muutokset viittaavat siihen, että yleisinfektion vaara on olemassa (veri-infektio, verenmyrkytys), jollei lihassa ja elimissä ole todettavissa siksi huomattavia muutoksia, että hylkääminen jo niiden perusteella ilman tarkempaa tutkimusta on tehtävä.

Jos on syytä epäillä pernaruttoa, on ennen muihin toimenpiteisiin ryhtymistä suoritettava mikroskooppinen tutkimus.

Bakteriologisen tutkimuksen yhteydessä on aina suoritettava keittokoe.

Lihan arvostelu.

8 §. Liha arvostellaan seuraavasti:

- A. Ruho elimineen ja veri hylätään, kun on kyseessä:
1. karjarutto,
  2. naudan keuhkorutto,
  3. pernarutto,
  4. ritinärutto,
  5. räkätauti,
  6. raivotauti tai
  7. hevosen näivetystauti.
- B. I. Kun todetaan tuberkuloosi, arvostellaan liha seuraavasti:
- I. Ruho elimineen ja veri hylätään,
    - a) jos muutoksia on huomattavasti ja ne ovat laajoja ja jos eläin on huomattavasti laihtunut tai
    - b) kun on kysymyksessä tuberkuloottinen veri-infektio, jollaisen voidaan katsoa olevan, jos kysymyksessä on akuuttinen varhaisgeneralisaatio tai akuuttinen myöhäisgeneralisaatio (akuuttinen miliarituberkuloosi ja sellaiset nopeasti leviävät tuberkuloosimuodot, joiden yhteydessä yleisinfektion vaara on ilmeinen).
  - II. Ruho elimineen hyväksytään sen jälkeen, kun muuttuneet osat on poistettu:
    - a) rinta- tai vatsaontelon herakalvotuberkuloosia todettaessa, jolloin lisäksi rintakehä tai vatsapeite hylätään,
    - b) elintuberkuloosia todettaessa, jolloin elin ja sitä vastaavat imusolmukkeet hylätään,

- c) imusolmuketuberkuloosia todettaessa, jolloin tuberkuloottisen imusolmukkeen lisäksi kaikki samaan ryhmään kuuluvat imusolmukkeet ja niiden lähikudos hylätään, lihaimusolmukkeen ollessa kyseessä hylätään kaikki lihaimusolmukkeet tahi
- d) lihas- tai luutuberkuloosia todettaessa, jolloin osat, joissa on muutoksia, ympäröivine lähikudoksineen hylätään, kuitenkin niin, että luutuberkuloosin ollessa kyseessä kaikki luut hylätään.
2. Kun todetaan sika rutto, arvostellaan liha seuraavasti: äkillisissä ja sellaisissa tapauksissa, jolloin lihaksissa on ollut huomattavasti verenvuotoja tai niissä on selvä vieras maku, ruho elimineen hylätään; lievemmissä tapauksissa liha hyväksytään sen jälkeen, kun se on steriloitu keittämällä. Kaikki muuttuneet osat hylätään aina.
- C. Ruho elimineen hylätään, kun on kyseessä:
1. muu kuin A tai B kohdassa mainittu yleisinfektio (veri-infektio, verenmyrkytys, bakteerilajista riippumatta), joka patologistaanatomisista muutoksista päätellen on ilmeinen tai joka todetaan bakteriologisella tutkimuksella,
  2. bakteriologisesta lihantutkimuksesta annettujen määräysten johdosta muusta kuin edellä 1 kohdassa mainitusta syystä tai pH-tutkimuksen tai muun sellaisen apukokeen tuloksen johdosta hylättävä liha,
  3. keitto- tai paistamiskokeella taikka ilman sitä todettu selvä sukupuoli- tai virtsan haju taikka muu selvä vieras haju tai maku,
  4. sairauden johdosta vahvasti laihtunut eläin (kuihtuminen),
  5. keltatauti, jos liha vielä vuorokauden kuluttua teurastuksesta on keltaista tai vihreänkeltaista,
  6. yleinen vesitauti,
  7. huomattava lihasten rappeutuminen,
  8. huomattava lymfadenooosi (leukoosi),
  9. runsaasti kasvaimia,
  10. vahvasti likaantunut liha,
  11. pilaantunut liha,
  12. muu vastaavanlainen syy, joka tekee lihan ihmisravinnoksi sopimattomaksi.
- D. 1. Muuttuneet osat hylätään, kun elimessä, lihassa tai muussa kudoksessa todetaan sellaista tulehdusta, nekroosia, rappeutumista, sellaisia kiinnikasvettumia, kasvaimia, paiseita, rakkalamuodostumia, kutistumisia, värin muutoksia, kalkkeutumia tai kalkinkeräytyksiä, vertymiä, verenvuotoja, ödeemejä taikka muita sellaisia paikallista laatua olevia muutoksia, jolloin yleisinfektion (veri-infektio, verenmyrkytys) vaaraa ei ilmeisesti ole, tai jos on kysymyksessä paikallinen likaantuminen, pilaantuminen tai vieras sisältö. Jos kysymyksessä on elin ja muutokset ovat huomattavat, hylätään koko elin.
2. Sukuelimet, sikiö ja karjun kilpi hylätään.
  3. Veri hylätään, kun voidaan olettaa siinä olevan taudin aiheuttajia tai myrkyä tahi kun se on likaantunutta tai siinä on vieras haju.

E. Loisia todettaessa arvostellaan liha seuraavasti:

1. Trichinosis: ruho elimineen hylätään.
2. Cysticercus cellulosae:
  - a) ruho elimineen hylätään, jos loisia todetaan runsaasti tai jos liha on huomattavan vetistä,
  - b) hyväksytään steriloinnin tai keittämisen jälkeen, jos loisia todetaan vähän.
3. Cysticercus bovis:
  - a) ruho elimineen hylätään, jos loisia on siksi runsaasti, että eläviä tai kuolleita loisia todetaan eri paikkoihin ruhon lihaksiin tehdyissä viilloksissa tai jos liha on huomattavan vetistä,
  - b) jos vain yksi elävä tai joitakin eläviä tahi kuolleita loisia todetaan, hylätään pää, ruokatorvi, pallea ja sydän; ruho ja kieli hyväksytään sen jälkeen, kun liha on tehty vaaratommaksi, joko
    - keittämällä niin, että väri on lihan sisäosissakin muuttunut harmaaksi, tai
    - suolaamalla liha 21 vuorokaudeksi tahi
    - pitämällä liha jäädyttämössä 24 vuorokautta, taikka
    - jäädyttämällä liha jäädyttämössä niin kauan, että lämpötila lihan sisäosissa on laskenut - 3 asteeseen ja siellä vaikuttanut 24 tuntia.
4. Sarkosporidiosis: ruho, sydän, pää ja kieli hylätään, jos sarkosporidioita on runsaasti ja ne ovat paljaalla silmällä nähtävissä, mutta jos niitä on vähän, hyväksytään ruho elimineen sen jälkeen, kun muuttuneet osat on poistettu.
5. Distomatosis: muuttuneet osat poistetaan, mutta jos muutokset ovat huomattavat, hylätään koko elin.
6. Cysticercus tenuicollis, coenurus cerebralis tai vastaavanlaiset loiset: elin hylätään, jos loisia on runsaasti.
7. Echinococcus: elin hylätään.

9 §. Maatalousministeriön eläinlääkintöosasto antaa tarkemmat ohjeet 8 §:ssä mainittujen määräysten soveltamisesta.

Hylätyn lihan käsittely ja käyttö.

10 §. Lihaa, jota ei tarkastuksessa ole hyväksytty, ei luovuteta lihan omistajalle, vaan se on käytettävä niin kuin lihantarkastuslain 16 §:ssä säädetään, tai jollei sitä täten voida käyttää, laitoksen kustannuksella hävitettävä.

Mikäli liha käytetään teknilliseen tai muuhun sopivaan tarkoitukseen, jollaiseksi katsotaan myös käyttö eläinten rehuksi, ja se tätä varten joudutaan kuljettamaan pois tarkastuslaitoksesta, on terveydenhoitolautakunnan asiana päättää siitä, minne se saadaan kuljettaa ja milä ehdolla. Sen käyttö on mikäli mahdollista pyrittävä järjestämään siten, että lihan omistaja saa mahdollisimman suuren korvauksen. Saatu korvaus on luovutettava lihan omistajalle. Lihantarkastuslain 16 §:ssä mainitulla omistajalla tarkoitetaan sitä, joka esittää lihan tarkastettavaksi. Hylätyn lihan käsittelystä tarkastuslaitoksessa ja sen välittämisestä johonkin edellä mainittuun tarkoitukseen, ei tarkastuslaitos ole oikeutettu perimään eri maksua.

Hylätty liha samoin kuin muukin teurasjäte on kuljetettava määräpaikkaan tiiviissä astioissa tai laatikoissa siten, ettei tartunnan vaaraa sen kuljetuksesta aiheudu.

Karhujen ja muiden lihaa syövien eläinten lihan tarkastus.

11 §. Tarkastukseen on tuotava vähintään eläimen halkaisemisella saatu ruhon puolikas. Karhun lihaa saadaan kuitenkin ottaa tarkastettavaksi myös neljännesruhoina.

Tarkastuksesta saadaan periä 300 markkaa kultakin eläimen ruholta.

Siitä, miten tarkastus ja trikiinitutkimus on suoritettava, määrää maatalousministeriön eläinlääkintöosasto.

12 §. Maatalousministeriön eläinlääkintöosastolla on valta, milloin erityiset syyt sitä vaativat, antaa lievennyksiä tämän päätöksen määräyksistä.

13 §. Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1960, ja sillä kumotaan lihan tarkastuksesta ja siitä johtuvasta lihan arvostelemisesta 18 päivänä kesäkuuta 1952 annettu maatalousministeriön päätös (253/52).

49. HELSINGIN KAUPUNGINHALLITUKSEN OHJESÄÄNNÖN MUUTOS.

Sisäasiainministeriön vahvistama toukokuun 17 p:nä 1960.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä tammikuun 13 p:nä 1960)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1949:1, 1958:94 ja 1959:86)

Sisäasiainministeriö vahvisti mainittuna päivänä kaupunginvaltuuston 13. 1. 1960 tekemän päätöksen, jonka mukaan 7. 3. 1949 vahvistetun ja 16. 6. 1958 sekä 1. 7. 1959 muutetun Helsingin kaupunginhallituksen ohjesäännön 8, 12 ja 14 § muutettiin seuraavasti:

8 §. Niiden asioiden lisäksi, jotka voimassa olevien säännösten mukaan ovat kaupunginhallituksen ratkaistavia, kaupunginhallitus päättääköön kaupunginvaltuustolle alistusta tekemättä asiat, jotka koskevat:

-----
11) irtaimen omaisuuden hankintaa kaupungin tarpeisiin kaupunginhallituksen käytettäväksi myönnettyjen määrärahojen rajoissa, sellaisen omaisuuden myyntiä ja käytettäväksi luovuttamista sekä siirtoa kaupungin virastolta tai laitokselta toiselle, kuitenkin ainoastaan, mikäli nämä tehtävät ohje- tai johtosäännön mukaan eivät ole jonkin lauta- tai johdokunnan tai viranhaltijan päätettäviä,
-----

14) vapauttamista laittomasti maksuunpannun kunnallisen maksun suorittamisesta siten kuin siitä on laissa säädetty,
-----

12 §. Yleisjaostolla on valta kaupunginhallituksen puolesta päättää asiat, jotka koskevat:

-----
12) lykkäyksen myöntämistä sellaisen kunnallisveron maksamisesta, jonka kanto on edelleen kunnan asiana, kuten siitä on erikseen säädetty,

13) osittaisen tai täydellisen vapautuksen myöntämistä kunnallisverosta siten kuin verotuslain 125 §:ssä säädetään,

14) muutoksenhakua verojyvitykseen ja -luokitukseen jonkin tilan osalta tai niiden kokonaan kumoamista,

15) olennaisesti väärin toimitetun verotuksen kokonaisuudessaan tai tarpeellisilta osilta kumoamista koskevan vaatimuksen tekemistä Korkeimmalle hallinto-oikeudelle,

16) muutoksenhakua keskusverolautakunnan ennakkotiedon sisältävään päätökseen sekä

17) muita kunnalle verotuslainsäädännön mukaan kuuluvia tehtäviä.

14 §. -----
Rahatointa johtavalla apulaiskaupunginjohtajalla on edellä ole-
van lisäksi valta kaupunginhallituksen ja sen yleisjaoston puolesta:
1) päättää 12 §:n 17) kohdassa mainituista asioista,
-----

50. KONEKIRJOITUS-, PIKAKIRJOITUS- JA KONEKIRJAN-
PITOLISÄT.

Kaupunginhallituksen päätös toukokuun 19 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1958:86)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä vahvistaa 1.6.1960
lukien konekirjoituslisät eri ryhmissä 1 750 mk:ksi, 3 500 mk:ksi ja
5 250 mk:ksi,
pikakirjoituslisät eri ryhmissä 2 330 mk:ksi ja 4 660 mk:ksi se-
kä
konekirjanpitolisät eri ryhmissä 1 650 mk:ksi ja 3 300 mk:ksi
kuukaudelta.

---

51. LAKI YLIOPISTOLLISISTA KESKUSSAIRAALOISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu toukokuun 20 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 237/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:100)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan yliopistollisista keskussairaaloista 15 päivänä kesäkuuta 1956 annetun lain (392/56) 1 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti ja 18 § näin kuuluviksi:

1 §. Sairaalalain (49/56) 1 §:ssä tarkoitettuna keskussairaalanä on niissä keskussairaalapiireissä, joiden alueella Helsingin, Turun ja Oulun yliopistot sijaitsevat, yliopistollinen keskussairaala.

3 §. Yliopistollisen keskussairaalan omistaa ja sitä hallitsee keskussairaalaliitto, jonka jäseninä ovat keskussairaalapiiriin kuuluvat kunnat sekä Helsingin, Turun ja Oulun yliopistot, kukin sijaintipaikkansa keskussairaalapiirin keskussairaalaliitossa.

18 §. Yliopistolliset keskussairaalat rakennetaan niin, että Helsingin ja Turun yliopistolliset keskussairaalat voidaan luovuttaa sairaalalain 11 §:n 1 momentissa säädetyin tavoin keskussairaalaliiton omistukseen viimeistään vuonna 1961 ja Oulun yliopistollinen keskussairaala vuonna 1965.

Yliopistollisessa keskussairaalalaissa lääketieteelliselle tiedekunnalle määrätyt tehtävät hoitaa Oulun yliopiston osalta konsistori, kunnes yliopistoon perustetaan lääketieteellinen tiedekunta.

52. ASETUS KUNNALLISVAALIEN VAALILUETTELOJEN
Pohjaluettelosta perittävistä maksuista.

Annettu toukokuun 20 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 246/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:76)

Sisäasiainministerin esittelystä säädetään 8 päivänä toukokuuta 1953 annetun kunnallisvaalilain (191/53) 5 §:n 3 momentin nojalla:

1 §. Henkikirjoittajalla on oikeus periä henkilöluettelosta, joka hänen vaaliluettelonsa pohjaksi toimitettava kunnallisvaalien vaalilautakunnalle, kaksitoista markkaa kultakin luetteloon merkityltä nimeltä. Luetteloa varten laadittava aakkosrekisteri henkikirjoittajan on toimitettava vaalilautakunnalle ilman lisämaksua.

2 §. Tällä asetukseella kumotaan niiden henkilöluetteloiden maksusta, jotka henkikirjoittajan tulee kunnallisten vaaliluetteloiden tekemistä varten toimittaa, 4 päivänä toukokuuta 1956 annettu asetusta (261/56).

53. ASETUS KANSAKOULUASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu toukokuun 20 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 247/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1958:103)

Opetusministerin esittelystä muutetaan 23 päivänä heinäkuuta 1958 annetun kansakouluasetuksen (321/58) 118 §:n 1 momentin 9) kohta näin kuuluvaksi:

118 §.

9) hoitaa koulun arkistoa, oppilas- ja kalustoluetteloja sekä muita kansliakirjoja;

**54. HELSINGIN KAUPUNGIN LASTENTARHAIN LAUTAKUN-
NAN JA SEN ALAISTEN LAITOSTEN OHJESÄÄNNÖN MUU-
TOS.**

Sosiaaliministeriön vahvistama toukokuun 20 p:nä 1960.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä huhtikuun 27 p:nä 1960)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1952:1)

Sosiaaliministeriö vahvisti mainittuna päivänä kaupunginvaltuus-
ton 27. 4. 1960 tekemän päätöksen, jolla 3. 1. 1952 vahvistetun Helsingin
kaupungin lastentarhain lautakunnan ja sen alaisten laitosten ohjesäännön
47 ja 61 §:t muutettiin seuraavan sisältöisiksi:

47 §. Lastentarhain lautakunta määrää ajat, jolloin ilmoittautumiset
lastentarhoihin otetaan vastaan, ja kuuluttaa niistä sanomalehdissä. Jos
pyrkijöitä on enemmän kuin lastentarhoihin voidaan ottaa, on etusija an-
nettava niille lapsille, jotka eniten ovat lastentarhan tarjoaman kasvatuk-
sen ja hoidon tarpeessa.

Mikäli tilaa on, otetaan uusia lapsia myös toimikauden aikana.

61 §. Lastentarhain lautakunta määrää ajat, jolloin ilmoittautumiset
koululasten päiväkoteihin otetaan vastaan, ja kuuluttaa niistä sanomaleh-
dissä. Jos pyrkijöitä on enemmän kuin päiväkoteihin voidaan ottaa, on
etusija annettava niille lapsille, jotka eniten ovat päiväkodin tarjoaman
kasvatuksen ja hoidon tarpeessa.

Mikäli tilaa on, otetaan uusia lapsia myös toimikauden aikana.

55. LAITURIHUOLLON TAKSA.

Satamalautakunnan vahvistama toukokuun 23 p:nä 1960.

Korvaus laiturihuollon Helsingin satamassa vastaanottamien tavaroiden maihinotosta ja varastoimisesta makasiiniin, laiturisuojaan tai avoimelle laiturille sekä haltuunottamisesta ja hoidosta veloitetaan, tavarann siirtomatkan ollessa enintään 50 metriä aluksen lastiluukulta, jäljempänä seuraavan taksan maksujen mukaan, kuitenkin siten, että vähin veloitus on 50 mk yksityiseltä kollilta alle 21 kg ja 100 mk muuten.

Astiatarasta veloitetaan kuten kappaletavarasta, milloin astiain paino on alle 50 kg.

Säkitavarasta veloitetaan taksassa ilmoitetut maksut ainoastaan milloin paino säkkiä kohden on 50 - 100 kg. Muissa tapauksissa veloitetaan taksan maksujen lisäksi tonnilta seuraavasti:

	Kesätaksa 1. 4. - 15. 11. mk	Talvitaksa 16. 11. - 31. 3. mk
painon säkkiä kohden ollessa alle 50 kg	15	16
" " " " yli 100 "	40	44

Taksa:

Hinnat tonnilta = 1.000 kg.
ellei muuta ole mainittu:

	Kesätaksa 1. 4. - 15. 11. mk	Talvitaksa 16. 11. - 31. 3. mk
Aluminium, harkkoina	373	398
Aluminiumsulfaatti, säkeissä	322	344
Ammoniumsulfaatti, "	322	344
Asbestiputket	393	418
Astiatarava, puhdas, väh. 2.000 kg	280	295
" alkoholi, yli 200 l. astioissa	350	375
Astiat, tyhjä, ei yli 200 l. kpl.	27	28
" " 201-400 l. "	31	32
" " yli 400 l. "	41	45
Autot	660	700
Fosfaatti, säkeissä	351	375
Glaubersuola, "	351	375
Grafiitti	351	375
Hamppu, pellava ja rohtimet	700	745
Hapot, tynnyreissä	305	320

Happopullot	560	590
Hartsii, astioissa	280	295
Herneet, säkeissä	315	335
Hiekka, "	315	335
Jalopuu, kuten tammi-, mahonki-, pyökki- yms. tukkeina ja niputettuna	396	421
" sahattuna ei niputettuna	436	467
Jauhot, ryynit ja maltaat, säkeissä	315	335
Kaakeli-, seinä- ja lattialaatat: pieninä paketteina enintään 10 kg:aan saakka	467	500
yli 10 kg painavina paketteina (irtonaisina kuten tiilet)	365	390
Kaapelikelat	388	413
Kahvi ja kaakaopavut, mausteet, säkeissä	375	395
Kainiitti, kalkkisuola, kalkkisalpietari, sä- keissä	315	335
Kala, kuivattu	360	384
Kalkkikivi ja -liitu, säkeissä	325	345
Kalkkityppi, säkeissä	448	475
Kanisterit, tyhjä, kpl.	9	10
Kappaletavara	700	745
Kaura, säkeissä	332	352
Kettinki	378	400
Kimröökki, laatikoissa	477	505
" , säkeissä	494	523
Kipsi, säkeissä	351	375
Kloorikalkki, astioissa	280	295
Korkki, paaluissa	700	745
Leseet, säkeissä	357	380
Liitu, säkeissä	351	375
Lumppu, paaluissa	700	745
Luu jauho, säkeissä	351	375
Lyijy, sinkki, tina, kupari ja valkometalli, harkkoina	248	264
Maltaanidut, säkeissä	315	335
Paketit, kpl, 10 kg ja alle	11	12
Piikkilanka	449	479
Porsliinisavi, säkeissä	351	370
Putken pätkät	416	447
Rauta, kuten takki- ja betonirauta, kiskot, palkit, pellit, putket, vaununpyö- rät, samoinkuin rauta ja teräs, pienempää kokoa	345	367
Oljytyt, 10 %:n lisäys.		
Rautalevyt, irralliset, alle 3 mm	398	424
Rehujauhot, säkeissä	315	335
Rehukakut, "	315	335
Rehukalkki, "	315	335
Rikki, "	332	352
Salpietari, "	325	345
Savi, "	351	375
Sementti, "	351	375
Silli, astioissa	302	320

Sillijauho, säkeissä	345	370
Soijarouhe, "	351	375
Sokeri, "	316	335
Sooda, "	450	480
Suola, "	315	335
Superfosfaatti, "	332	352
Säkitavara, tavall., väh. 2.000 kg	315	335
Sälpä, säkeissä	315	335
Talkki, "	351	375
Terva ja mäntyöljy, astioissa	280	295
Tiilet, irralliset, paino alle 1 kg	558	604
" " " 1 - 2 "	507	548
" " " 2 - 3 "	355	382
" " " yli 3 "	325	347
" häkeissä ja laatikoissa	355	382
Tiiliputket, suuret	578	623
Traktorit	610	650
Tuomaskuona, säkeissä	351	375
Tärpätti, astioissa	280	295
Verialbumiini, säkeissä	508	538
Vilja, säkeissä	315	335
Virna, "	315	335
Vuodat, irtonaiset, märät	463	497
" " laskettu taakassa	583	630
" kuivat, suolatut)	436	470
" märät, nipuissa)		
Värit, keltaokra, punamulta, astioissa	305	320
" " säkeissä	351	375

Erikoistaksa:

Vapaa purkaus:

Jos alus yli 2 tonnia painavien tavarayksikköjen osalta on konosementtiehdon nojalla vapautunut purkauksen aiheuttamista kustannuksista, on tavaran vastaanottaja velvollinen maihinottokustannusten lisäksi korvaamaan myöskin tällaisten tavarain siirrosta aluksen kannelta tai lastiruumasta aluksen partaalle aiheutuvat kustannukset.

Laiturihuollolle tällä ns. vapaalla purkauksella purettujen tavarain vastaanotosta veloitetaan seuraavasti:

	Kesätaksa tonnilta mk	Talvitaksa tonnilta mk
1. Kollin painon ollessa 2 - 5 tonnia	1 225	1 330
2. " " " yli 5 "	865	930
3. " " " yli 5 " , nostet- taessa uivalla nosturilla	950	1 020
4. Rautaa tai putkia käsittävät kollit: 2 - 5 tonnia	645	695
" yli 5 "	870	935
5. Jalopuu	745	810
Autot, traktorit ym. niihin verrattavat painon ollessa 2 tonnia tai yli, kuten vapaa purkaus (ks edellä kohdat 1-3).		

Purettaessa tavaroita satamalaitoksen nostureilla veloitetaan yli 2 tonnia painavista kolleista edellä ilmoitettujen hintojen lisäksi voimassa oleva nosturivuokra.

Punnitus:

Lastia punnitaan maihinoton yhteydessä vain aluksen varustamon, päällikön tai hänen asiamiehensä suostumuksella. Punnituksesta aluksen sivulla veloitetaan lisämaksua ahtausliikkeen veloituslaskun mukaan.

Kuljetukset purkauksen yhteydessä:

Tavara, jonka käsittely ja varastossapito ovat poikkeusmääräysten alaiset, kuljetetaan säilytyspaikkaan, jonka viranomaiset tätä tarkoitusta varten osoittavat, ja veloitetaan siitä aiheutuvat kuljetuskulut ja mahdolliset muut kustannukset erikseen.

Hedelmät ja muu arka tavara, joka maihinotetaan kylmänä vuodenaikana, kuljetetaan lämpimään varastoon. Tästä aiheutuvat kuljetus- ja mahdolliset muut kustannukset veloitetaan erikseen.

Myöskin, milloin tavara tilanpuutteen vuoksi tai muista syistä on purettaessa kuljetettava aluksen sivuilta autolla, veloitetaan kuljetuskustannukset erikseen.

Kuljetukset pakkahuoneelle:

Siirrettäessä tavaroita makasiinista, laiturisuojaista tai avoimelta laiturilta pakkahuoneelle, kun siirto suoritetaan laiturihuollon yleisten määräysten 7 §:n nojalla, veloitetaan kuljetuksesta autolla tavaralähetyksistä, joiden paino on yli 50 kg.

Kesätaksa 750 mk/tonnilta,

Talvitaksa 830 mk/tonnilta,

kuitenkin siten, että vähin veloitus on 75 mk.

Pienempien lähetysten siirrosta veloitetaan seuraavan taksan mukaan:

Lähetykset 41 - 50 kg 50 mk lähetykseltä, ja

" 21 - 40 kg 30 mk "

Korvaukset erikoistehtävistä:

Tavaranomistajan määräyksestä tai hänen etujensa vuoksi suoritetuista töistä, kuten lajittelusta, punnituksesta, uudelleen tapuloimisesta, tavarain päällyksen korjaamisesta, rautatievaunujen purkamisesta tai kuormaamisesta, vartioinnista jms. veloitetaan työkustannukset 20 %:n lisäyksellä, kuitenkin siten, että vähin maksu on 100 mk.

Ylitöistä veloitetaan lain siitä säätämällä tavalla.

Odotusajalta, jota satamalaitos tai sen väki eivät ole aiheuttaneet, veloitetaan erikseen.

Tavarapeitteiden vuokra:

Jos tavara suojataan tavarapeitteellä, veloitetaan siitä korvausta 120 mk peitteeltä vuorokaudessa. Vähin veloitettava maksu on 120 mk peitteeltä.

Todistukset:

Tavaranomistajan pyynnöstä annettavista todistuksista veloitetaan 100 mk todistukselta.

Laskemisesta ns. oman vastaanoton yhteydessä veloitetaan 30 mk tonnilta.

56. HELSINGIN KAUPUNGIN YLEISEN TALLETUSMAKASIININ TYÖMAKSUT.

Satamalautakunnan vahvistamat toukokuun 23 p:nä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1959:72)

Satamalautakunta päätti mainittuna päivänä vahvistaa Helsingin yleisen talletusmakasiinin työmaksut seuraaviksi 1. 6. 1960 lukien:

1. Tavarain vastaanotosta tai luovuttamisesta työmaksu on tonnilta tai tunnilta Vähin maksu on	340 mk 180 "
2. Jos vastaanottoon sisältyy rautatievaunujen purkaus tai luovuttamiseen niiden kuormaus, työmaksu on tonnilta tai tunnilta	400 "
3. Tavarain vastaanoton tai luovuttamisen yhtey- dessä suoritetusta punnituksesta veloitetaan lisämaksuna tonnilta Muusta punnituksesta veloitetaan 1. kohdan mukaiset työmaksut.	90 "
4. Ylityöajalta veloitetaan työmaksut työaikalain mukaisin korotuksin.	

57. ASETUS HENKIKIRJOITUKSESTA ANNETUN ASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu toukokuun 25 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 315/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1950:150 ja 1957:46)

Sisäasiainministerin esittelystä muutetaan henkikirjoituksesta 17 päivänä marraskuuta 1950 annetun asetuksen (562/50) 6 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on 3 päivänä toukokuuta 1957 annetussa asetuksessa (189/57), ja 9 § sekä lisätään sanottuun asetukseen uusi 22 a § seuraavasti:

6 §.

Henkikirja voidaan sisäasiainministeriön ohjeiden mukaan ja-
kaa kiinteistöosaan ja henkilöosaan.
-----

9 §. Kiinteistön omistusoikeuden muutokset on henkikirjoittajan merkittävä henkikirjaan hallussaan olevien kaupanvahvistuksista laadittujen päiväkirjain otteiden sekä tuomiokunnan tuomarin ja kiinteistötuomarin annetuista lainhuudoista lähettämien luetteloiden perusteella. Jos henkikirjoittaja katsoo tarpeelliseksi saada nähtäväkseen alkuperäisen saantokirjan tahi otteen lainhuudatuspöytäkirjasta, olkoon kiinteistön omistaja velvollinen vaadittaessa sen esittämään.

22 a §. Tuomiokunnan tuomarin ja kiinteistötuomarin on kuukauden kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä toimitettava asianomaiselle henkikirjoittajalle annetuista lainhuudoista luettelo, johon on merkittävä kunkin huudatetun kiinteistön kohdalta kiinteistön nimi ja numero, omistajan nimi ja kotipaikka sekä milloin saantokirja on päivätty ja lainhuuto annettu.

58. PALOLAITOKSEN JOHTOSÄÄNNÖN MUUTOS.

Kaupunginvaltuuston vahvistama kesäkuun 1 p:nä 1960.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1954:93, 1958:124 ja 1960:13)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, että 3. 11. 1954 vahvistetun palolaitoksen johtosäännön 24 §:ään lisätään seuraava uusi 5. momentti:

Palopäällikön ja muun palopäällystään kuuluvan viranhaltijan, joka palopäällikön määräyksestä suorittaa katsastuksia, joista asianomainen eri säädösten mukaan perii palkkiota itselleen, tulee itse kustantaa kaikki katsastuksesta aiheutuvat kulut.

**59. TYÖEHTOSOPIMUS HELSINGIN KAUPUNGIN JA
HELSINGIN KUNNALLISTEN TYÖNTEKIJÄIN JA VI-
RANHALTIJAIN KESKUSJÄRJESTÖ R. Y:n VÄLILLÄ.**

Palkkalautakunnan ja Helsingin kunnallisten työntekijäin ja vi-
ranhaltijain keskusjärjestö r. y:n allekirjoittama kesäkuun 4
p:nä 1960.

(Kaupunginvaltuuston hyväksymä kesäkuun 1 p:nä 1960)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1959:51)

1 §. Sopimuksen voimassaoloalue.

1. Tämä sopimus on voimassa Helsingin kaupungin järjestämis-
sä töissä kaupungin alueella, niin myös kaupungin alueen ulkopuolella
suoritettavissa töissä, joihin on siirretty työntekijöitä kaupungista.

2. Sopimus ei koske työaikalain 1 §:n 2 momentissa mainittuja
töitä eikä myöskään kaupungin aluksilla suoritettavia merimiesalaaan kuu-
livia töitä.

Pöytäkirjamerkintä: Edellä 1 §:n 2 momentissa mainituik-
si merimiesalaaan kuuluviksi töiksi luetaan meripalvelu aluksil-
la s/s Otso ja m/s Turso, samoin kuin vastaava palvelu aluk-
silla m/s Korkeasaari, s/s H-1 ja m/s H-3, lukuun ottamatta
kuitenkaan tuntipalkalla suoritettavia töitä.

2 §. Työhön ottaminen ja siitä erottaminen.

1. Työhön ottamisesta ja siitä erottamisesta on voimassa, mi-
tä laeissa ja asetuksissa sekä vahvistetuissa työsäännöissä on säädetty
ja määrätty.

2. Irtisanomisaikaa koskevista määräyksistä huolimatta ei työ-
nantaja puolestaan lopeta yhtäjaksoisesti vähintään 3 vuotta jatkunutta työ-
suhdetta ilmoittamatta siitä työntekijälle vähintään kahta viikkoa ennen
sekä, jos työsuhde on keskeytymättä jatkunut 5 vuotta, vähintään kolmea
viikkoa, ja jos se on jatkunut 10 vuotta, vähintään neljää viikkoa ennen.
Tämä ei kuitenkaan koske niitä tapauksia, joissa työnantajalla lain mu-
kaan on oikeus purkaa työsopimus tai työ ylivoimaisen tapahtuman takia
on kokonaan tai osaksi keskeytettävä.

Pöytäkirjamerkintä: Jos työntekijöitä joudutaan vähentä-
mään, ei yli 10 vuotta palvelleita työntekijöitä irtisanota ilman
pakottavia syitä.

3. Jos työntekijä katsoo tulleen erotetuksi ilman pätevää syy-
tä eikä asiaa ole saatu järjestetyksi hänen saatettuaan sen päälluottamus-
miehen välityksellä asianomaisen laitoksen tai viraston päällikön tutkit-
tavaksi, hän saa saattaa asian sopimuksen tehneen Keskusjärjestön väli-
tyksellä sen lauta- tai johtokunnan käsiteltäväksi, jonka alaisena työ suo-
ritetaan. Kuultuaan Keskusjärjestöä sanottu elin päättää asiasta. Jos
työstä erottaminen raukeaa, saa työntekijä täyden palkan siltä ajalta,
minkä hän on ollut estettynä olemasta työssä.

3 §. Keskusjärjestön kuuleminen.

1. Tämän sopimuksen allekirjoittaneelle Keskusjärjestölle on
varattava tilaisuus neuvotteluihin ennen lopullisen päätöksen tekemistä
työehtosopimuksen alaisia työntekijöitä koskevissa asioissa, joilla on
yleisempää merkitystä.

4 §. Työaika.

1. Säännöllinen työaika on 8 tuntia vuorokaudessa ja 45 tuntia viikossa, paitsi lauantaisin ja kirkollisten juhlapäivien sekä vapun- ja itsenäisyyspäivän aattoina, jolloin työaika on enintään 5 tuntia.

2. Vuorotyössä on viikottainen työaika keskimäärin enintään 45 tuntia.

3. Työt aloitetaan yksivuorotyössä yleensä klo 7 ja lopetetaan klo 16, paitsi lauantaisin ja juhlapäivien aattoina, jolloin ne lopetetaan klo 12. Mikäli työn laatu tai muut pätevät syyt sitä vaativat, voidaan työn alkamis- ja päättymisaika tilapäisesti, sen jälkeen kun ao. pääluottamusmiehistä on kuultu, määrätä toisinkin.

Pysyväisluontoisesta poikkeusjärjestelystä on kuitenkin sovittava työehtosopimuksen allekirjoittajien kesken.

Pysyväisluontoisena on pidettävä sellaista järjestelyä, jolloin poikkeuksellinen työaika tulisi jatkumaan yli kaksi viikkoa.

Pöytäkirjamerkintä: Kaupunki on tämän kohdan määräyksestä huolimatta oikeutettu järjestämään vähintään kolme vuorokautta kestäväää säännöllistä työtä kaksi- tai kolmivuorotyönä, minkä alkamisesta on kuitenkin ilmoitettava työntekijöille viimeistään edellisenä päivänä.

4. Ruokailu-aika on 1 tunti, mikäli mahdollista klo 11-12 välillä, paitsi lauantaisin ja juhlapäivien aattoina, jolloin sitä vastaa 20 minuutin pituinen tauko. Tavallisina arkipäivinä pidetään lisäksi aamu- ja iltapäivisin yksi 15 minuutin pituinen kahvitauko. Lauantaisin ja juhlapäivien aattoina ei kahvitaukoa lainkaan pidetä. Kahvitauot ja edellä mainittu 20 minuutin pituinen tauko luetaan työaikaan kuuluviksi.

5 §. Tuntityöt.

1. Eri ammateissa ja erilaatuisissa töissä maksetaan tähän sopimukseen liittyvän palkkahinnoittelun mukaiset palkat. Niissä töissä, joita palkkasopimuksessa ei ole mainittu, maksetaan vastaavissa tai niihin verrattavissa töissä yksityisillä aloilla kulloinkin voimassa olevien sopimusten mukainen palkka. Mikäli niissä tapahtuu muutoksia tämän sopimuksen voimassaoloaikana, otetaan muutetut palkat käytäntöön kaupungin töissä samasta ajankohdasta lukien, mistä ne ovat tulleet voimaan yksityisillä aloilla.

2. Jos muu työntekijä kuin sukeltaja siirretään johonkin ammattialaansa kuulumattomaan, halvempipalkkaiseen työhön, maksetaan hänelle omaa ammattiaan vastaava palkka kuluvan ja kahden sitä seuraavan viikon ajalta, mikäli tilapäisten siirtojen osalta ei ole toisin sovittu. Jos työntekijä siirretään omaa ammattiaan korkeampipalkkaiseen työhön, maksetaan hänelle heti tähän työhön kuuluva palkka. Työntekijä, joka määrätään tilapäisesti, kuitenkin vähintään kahden päivän ajaksi, hoitamaan tiettyyn virkaan kuuluvia tehtäviä, on nimitettävä viransijaiseksi, jolloin hän saa viranhoitoajaltaan virasta maksettavan pohjapalkan. Jos edellä mainittu pohjapalkka on pienempi kuin työntekijän oma palkka, ei virkamääräystä anneta, vaan työntekijälle maksetaan hänen oman ammatinsa mukainen aikapalkka.

Pöytäkirjamerkintä: Kun työntekijä määrätään tilapäisesti hoitamaan tiettyyn virkaan kuuluvia tehtäviä ja nimitetään viransijaiseksi, jolloin hän saa viranhoitoajaltaan virasta maksettavan pohjapalkan, tulee näiden tehtävien laadultaan ja laajuudeltaan olla ko. viralle tunnusmerkillisiä.

3. Mikäli työntekijän tehtäviin kuuluu useampia eri tavoin palkattujen töiden suorittaminen eikä työntekijä joudu pitkäksi ajaksi tekemään samaa, määrätyn palkkaista työtä, maksetaan hänelle palkka, joka suunnilleen on hänen suorittamiinsa töihin kuuluvien palkkojen punnittu keskiarvo.

4. Työntekijälle, joka kaupungin työssä sattuneen tapaturman tai siinä saadun ammattitaudin vuoksi on tullut kykenemättömäksi suorittamaan entistä työtään ja tämän vuoksi lääkärinlausunnon perusteella siirretään työkykyään vastaavaan muuhun työhön, maksetaan tästä työstä hänen oman ammattinsa mukainen palkka, tästä vähentäen kaupungin kustantama elinkorko.

6 §. Urakkatyö.

1. Työt on pyrittävä järjestämään urakkatyönä, mikäli työn laatu sen sallii ja se on teknillisesti mahdollista.

2. Urakkatyössä noudatetaan soveltuvilta osilta niitä hinnoitteluja, jotka sisältyvät kaupungin voimassa oleviin valtion taikka yksityisten työnantajajärjestöjen ja asianomaisten ammatillisten järjestöjen välisiin työehto- tai muihin urakkapalkkoja koskeviin sopimuksiin. Mikäli niissä tapahtuu muutoksia tämän sopimuksen voimassaoloaikana, otetaan muutetut hinnoittelut käytäntöön kaupungin töissä samasta ajankohdasta lukien, mistä ne ovat tulleet voimaan yksityisillä aloilla.

Pöytäkirjamerkintä: Valtiolla voimassa olevia työehto- tai muita urakkapalkkoja koskevia sopimuksia noudatetaan vain kaupungin rakennusviraston ja satamalaitoksen satamarakennusosaston töissä, ja niissäkin vain silloin, kun yksityisalojen sopimuksissa ei ole vastaavia määräyksiä.

3. Jollei jollakin työalalla ole olemassa mainittuja hinnoitteluja, on sellaisista urakkatöistä sovittava erikseen ennen työn aloittamista, mutta jos sittemmin todetaan hinnoittelun olevan väärin arvioidun, voidaan sopimusta työn kestäessä muuttaa joko korottamalla tai alentamalla hinnoittelua. Tällainen sopimus voidaan tehdä joko kirjallisesti tai suullisesti. Näissä töissä on urakkahinnoittelun oltava sellainen, että työntekijän urakka-ansio nousee normaalaisella urakkatyövauhdilla 30 % ohjetuntipalkkoja korkeammaksi ja kasvaa työn suoritusta ja työtehon lisääntymistä vastaavassa suhteessa. Urakkatyössä ei ansio saa olla alempi kuin tuntipalkan mukaan laskettu ansio.

4. Jos urakkatyötä suorittava työntekijä joutuu odottamaan työaineita tai muista hänestä itsestään riippumattomista syistä olemaan työttömänä, on hänelle sinä aikana järjestettävä muuta hänen ammattiin vastaavaa urakka- tai tuntityötä. Tästä työstä maksetaan hänelle omassa ammatissaan hänen urakka-ansiotaan vastaava palkka, joka maksetaan myös urakan yhteydessä tai sen aikana tehdystä tuntityöstä. Siinäkin tapauksessa, että muuta työtä ei voida järjestää, maksetaan odotusajalta urakassa saadun keskiansion mukainen palkka. Jos työn keskeytys kestää enemmän kuin 3 päivää, voidaan urakkasopimus jommankumman vaatimuksesta purkaa. Täksi 3 päivän ajaksi on järjestettävä muuta työtä tai maksettava odotusajan palkka.

Kun urakkasopimus on purettu ja uusi työkuunta joutuu työtä jatkamaan, voidaan urakkahinnasta sopia erikseen, jos jäljelle jäänyt työ on jostakin syystä muodostunut suhteettoman huonoansioiseksi tai erikoisen hyväansioiseksi.

Sateen, pakkasen tai muun luonnonesteen aiheuttamasta keskeytyksestä ei makseta odotusajan palkkaa.

5. Työntekijöillä tai heidän luottamusmiehillään on oikeus olla läsnä niissä tilaisuuksissa, joissa mitataan, punnitaan tai muuten laskeaan urakatyön tulos, ja tässä tilaisuudessa tutustua sitä koskeviin asiakirjoihin. Pääluottamusmiehellä on lisäksi oikeus, milloin palkkalaskelman oikeellisuuden suhteen syntyy epäilyksiä, saada tarpeelliset asiakirjat myöhemmin tarkastettavakseen.

6. Milloin töitä ei voida suorittaa urakalla, mutta työt voidaan kuitenkin järjestää siten, että työn määrä nousee normaalia aikatyösäätöä suuremmaksi tai että työt voidaan raaka- tai tarveaineiden kuluutukseen nähden suorittaa normaalia edullisemmalla tavalla, voidaan työntekijälle, edellyttäen, että palkkioperusteet voidaan määrittellä ennakolta, sekä että työn tulokset ovat mitattavissa tai muuten todettavissa, maksaa tuotantopalkkioita.

7 §. Ylityö ja sunnuntaityö.

1. Ylityö lasketaan muutoin lain mukaan, paitsi että vuorokausi lasketaan alkavaksi työajan säännöllisenä alkamisaikana, siis yleensä klo 7. Lauantaisin ja juhlapäivien aattona maksetaan klo 12 jälkeen tehdystä työstä 100 %:lla korotettu palkka edellyttäen, ettei tällainen työ kuulu työntekijäin säännölliseen työvuoroon.

Ylityöluetteloon merkitään, jos työnjohto niin määrää, vain lain mukaan laskettu ylityö.

Pöytäkirjamerkintä: Jos vuorokauden alkamisajan laskeminen lain mukaan joissakin tapauksissa johtaisi työntekijälle edullisempaan tulokseen, sovelletaan lakia, mutta lain mukaan ylityönä korvattuja tunteja ei myöhemmin oteta huomioon työehtosopimuksen mukaista ylityötä laskettaessa.

2. Ylityö on, mikäli mahdollista järjestettävä niin, että se liftyy välittömästi säännölliseen työaikaan. Mikäli ylityö aloitetaan sen jälkeen, kun säännöllisen työajan päättymisestä on kulunut vähintään yksi tunti, suoritetaan kahdelta ensimmäiseltä ylityötunnilta 100 %:lla korotettu palkka. Työntekijälle, joka kutsutaan työhön vähintään kaksi tuntia jälkeen säännöllisen työajan päättymisen tai vähintään tuntia ennen työn tavallista alkamisaikaa, suoritetaan korvauksena työmatkaan käytetystä ajasta yhden tunnin palkka 100 %:lla korotettuna riippumatta siitä, onko työmatka tapahtunut arkipäivänä vai sunnuntaina. Ylityön jatkuessa järjestetään työntekijöille sopivin väliajoin ja työn siitä kärsimättä enintään 15 minuutin pituinen työaikaan luettava tauko kahvin, voileipiä tms. nauttimista varten.

3. Jos urakkatyötä vaaditaan tehtäväksi ylityönä, on ylityöstä urakkahinnan lisäksi maksettava ylityökorvaus ko. työstä urakkahinnan mukaan määräytyvän tuntiansion mukaisena.

4. Sunnuntai- ja juhlapäivinä tehdystä muusta kuin vuorotyöstä maksetaan viikkotuntien lukumäärästä riippumatta 200 %:lla korotettu palkka, mihin jo sisältyy niin hyvin lainmukainen sunnuntaityökorotus kuin mahdollinen ylityökorvauskin. Sunnuntai- ja juhlapäivien ajaksi katsotaan aika klo 0.00 - 24.00.

5. Helatorstailta ja II helluntaipäivältä sekä jommaltakummalta arkipäiväksi sattavalta joulupäivältä maksetaan tuntityöntekijöille, jotka ovat olleet kaupungin palveluksessa keskeytymättä vähintään kuusi (6) kuukautta, palkka vuosilomia varten viimeksi lasketun keskimääräisen päiväpalkan mukaisesti.

6. Vapunpäivältä maksetaan palkka samojen perusteiden mukaan kuin edellisessä kohdassa on arkipyhien suhteen määrätty.

8 §. Päivystys.

1. Jos työntekijän on sopimuksen mukaan oleskeltava asunnossa, josta hänet voidaan tarvittaessa kutsua työhön, on hänelle tällaisesta varallaoloajasta suoritettava laissa säädetty korvaus.

2. Kaupunki on, tarpeen vaatiessa Keskusjärjestön kanssa siitä sovittuaan, oikeutettu järjestämään myös sellaista päivystystä, jonka aikana työntekijä voi asianomaisen lauta- tai johtokunnan päättämissä puitteissa vapaasti valita olinpaikkansa, mutta on velvollinen ilmoittamaan työnantajalleen, missä hän on tavattavissa. Työntekijälle on suoritettava enintään yhdestä viidenneksestä tällaista varallaoloaikaa hänen yksinkertaisen tuntipalkkansa mukaan laskettu korvaus.

9 §. Oppilaat, apu- ja ammattityöntekijät.

1. Oppilaisiin sovelletaan oppisopimuslain määräyksiä ja oppijan pituuden suhteen noudatetaan kauppa- ja teollisuusministeriön antamia määräyksiä oppiajoista eri ammateissa. Kaupunki järjestää mahdollisuuksien mukaan oppilaille tietopuolista koulutusta Helsingin yleisissä ammattikouluissa oppisopimuksen tekemisen jälkeen.

2. Kaksivuotisen ammattikoulun käynyt oppilas on oikeutettu lukemaan oppiaikana hyväkseen yhden vuoden lukujastaan.

3. Oppilaan peruspalkka nousee kaksi kertaa vuodessa tasaisesti siten, että se oppijan päättyessä vastaa oppilaan korkeinta palkkaa. Palkkaukseen vaikuttavaksi oppiajaksi luetaan myöskin sairausaika, mikäli se ei ole pitempi kuin se aika, jolta oppilas on oikeutettu sairausajaltaan täyteen palkkaan.

4. Ammattimiehen apulaisena työskentelevä täysi-ikäinen työntekijä saa vähintään kaupungin palkkahinnoittelun mukaisen apumiehen palkan.

5. Opin suorittanut tai ammattimiehen apulaisena neljä vuotta työskennellyt työntekijä saa nuoremman ammattimiehen palkan sekä kolme vuotta nuorempana ammattimiehenä työskennellyt työntekijä vanhemman ammattimiehen palkan.

6. Kaupungin palveluksessa tai aikaisemmin muualla samassa ammatissa työskennelty aika otetaan lyhentämättömänä huomioon oppi- tai ammattivuosia laskettaessa.

7. Liikennelaitoksen rataosastolla yhden vuoden ratatyöntekijän apulaisena työskennellyt saa nuoremman ratatyöntekijän palkan sekä yhden vuoden nuorempana ratatyöntekijänä työskennellyt vanhemman ratatyöntekijän palkan.

8. Oppilaaksi liikennelaitokseen ei oteta 21 vuotta täyttäneitä henkilöitä eikä ketään saa pitää oppilaana hänen täytettyään 25 vuotta. Oppilaan koeaika on enintään 3 kuukautta.

10 §. Palkanmaksu.

1. Palkka maksetaan kerran viikossa siten, että joka toinen viikko suoritetaan ennakkotili ja joka toinen viikko varsinainen tili, jonka yhteyteen liittyy laskelma kahden edellisen viikon aikana suoritetuista työtunneista, tuntipalkasta, mahdollisesta ylityötuntimäärästä, urakatyöstä, eri tarkoituksiin toimeenpannuista palkanpidätyksistä sekä maksetun ennakkotilin määrästä.

2. Palkanmaksu tapahtuu työaikana. Jos palkanmaksuaika sattuu pyhäpäiväksi, maksetaan palkat edellisenä arkipäivänä.

Palkka urakatyöstä maksetaan laskettuna suhteellisesti urakan hintaan, mikäli se teknillisesti on mahdollista. Muussa tapauksessa las-

ketaan urakkapalkka työhön käytetyn tuntimäärän ja vastaavassa työssä sovittun tuntipalkan mukaan. Mahdollinen ylijäämä urakkahinnasta maksetaan, mikäli mahdollista vähintään kerran kuussa ja viimeinen erä työn valmistuttua, jolloin myös tarkistus on toimitettava.

11 §. Matkat etäisille työpaikoille.

1. Kaupunki järjestää mahdollisuuksien mukaan työntekijäin kuljetukset suojatuilla kulkuneuvoilla työnjohdon ja työntekijäin luottamusmiesten sopimista paikoista niille tilapäisluontoisille työmailla, jotka sijaitsevat liikennelaitoksen ensimmäisen vyöhykerajan ulkopuolella. Milloin työ suoritetaan saarissa, joihin työntekijät on kuljetettava laivoilla, lasketaan työaika alkavaksi lähdöstä kaupungin rannasta ja päättyväksi kaupungin rantaan.

Mikäli tällaista kuljetusta ei kaupungin toimesta järjestetä, korvataan 1. vyöhykkeellä asuvalle työntekijälle todelliset matkakustannukset sillä päälinjalla, joka suuntautuu kaupungin keskustasta asianomaiselle työmaalle, vähennettynä perusmaksua vastaavalla määrällä. Jos työntekijän, joka asuu liikennelaitoksen 1. vyöhykerajan ulkopuolella, on matkustettava 1. vyöhykkeen kautta päästäkseen 2. tai 3. vyöhykkeellä sijaitsevalle työmaalle, korvataan hänelle tällöin todelliset matkakustannukset työmaalle suuntautuvalla päälinjalla. Mikäli työntekijä pääsee työmaalle ainoastaan perusmaksun ja mahdollisen siirtomaksun suorittamalla, mitään korvausta ei makseta.

Pöytäkirjamerkintä 1: Mikäli työntekijä on edellä sanotun mukaan oikeutettu matkakustannusten korvaukseen, suoritetaan korvaus sarjalipun mukaan, jos työntekijälle on etukäteen ilmoitettu, että työmaa tulee jatkumaan 6 päivää tai kauemmin ja muussa tapauksessa kertalipun mukaan.

Pöytäkirjamerkintä 2: Vakiintuneet kokoontumispaikat ovat seuraavat: Rautatientori, Hakaniemi, Kampin kenttä, Messuhalli, Sörnäisten apteekki, Sturen-Mäkelänkadun kulma, Vesilinnanmäki ja Mannerheimintie-Reijolankadun kulma. Milloin työmaan työntekijöistä vähintään 6 miestä asuinpaikkansa perusteella kokoontuu jossakin edellä mainituista kokoontumispaikoista, on tämä katsottava työmaan työntekijäin vakonaiseksi kokoon-tumispaikaksi.

Pöytäkirjamerkintä 3: Milloin työntekijä on jo tullut työpaikalle ja määrätään sieltä muualle työhön, kaupunki korvaa työntekijälle tästä aiheutuvat matkakustannukset.

Pöytäkirjamerkintä 4: Yövärtijoille, jotka työskentelevät sellaisilla kaupungin työmailla, joihin työntekijät 1. kohdassa olevien määräysten mukaisesti on joko kuljetettava, tai heille puuttuvan kuljetuksen johdosta suoritettava työnjohdon osoittaman kulkuneuvon käyttämisestä johtuvat todelliset matkakustannukset, korvataan nämä kustannukset vastaavasti kuin työntekijöille edellä tämän pykälän 1. kohdassa on määrätty.

2. Milloin työ suoritetaan kantakaupungin ulkopuolella taikka kaupungin alueella tai sen ulkopuolella olevissa saarissa tai merellä paikassa, jossa työntekijällä ei ole tilaisuutta lämpimän aterian nauttimiseen, maksetaan hänelle eväsrahana 165 mk päivässä. Eväsrahaa ei kuitenkaan suoriteta sellaisilta päiviltä, jolloin työajan lyhyden takia varsinaista ruokailuaikaa ei ole.

3. Milloin työ suoritetaan vieraalla paikkakunnalla, josta työn-

tekijä ei voi saapua yöksi kotiinsa, korvataan hänelle tästä koituvat kustannukset seuraavasti:

a) Kaikki tarpeelliset matkakustannukset ja päivärahat kaupungin matkustussäännön mukaan.

b) Matkustamiseen käytetyltä ajalta maksetaan työntekijälle hänen keskituntiansionsa mukainen korvaus siltä osalta kuin matkustaminen on tapahtunut hänen säännöllisenä työaikanaan.

4. Jos työntekijä kaupungin työssä joutuu työnjohdon määräyksestä tai suostumuksella käyttämään omaa polkupyöräänsä tai muuta kulkuneuvoa, maksetaan hänelle siitä kohtuullinen korvaus kulloinkin tehtävän sopimuksen mukaan.

12 §. Työntekijäin erinäiset etuisuudet.

1. Vuosilomasta on voimassa, mitä työntekijäin vuosilomasta annettussa laissa ja kaupungin työntekijäin vuosilomasäännössä on määrätty. Tapaturmakorvaukset, sairaus- ja hautausavustukset sekä eläkkeet myönnetään työntekijöille voimassaolevien lakien ja kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti.

2. Suojapukuja ja työrukkasia annetaan työnantajan toimesta työntekijäin käyttöön sellaisissa töissä, joissa vaatteiden ja käsineiden kuluminen ja likaantuminen on tavallista suurempi. Samaten annetaan kumijalkineita ja -käsineitä työntekijäin käytettäväksi heidän joutuessaan työskentelemään vetisissä ja erityisen likaisissa töissä. Työntekijöille, jotka määrätään olemaan työssä ulkona sateesta huolimatta, antaa työnantaja käytettäväksi sadetakit tai -puvut. Täten kaupungilta saamansa varusteet työntekijät ovat velvolliset luovuttamaan iltaisin takaisin työmaalle, joten niitä ei saa ottaa yksityiskäyttöön. Virastojen ja laitosten päälliköiden on, neuvoteltuaan asiasta päälüottamusmiehen kanssa, ratkaistava, mikä työ on laadultaan sellaista, että siinä yllä olevien yleisperusteiden mukaan olisi työntekijöille annettava kaupungin puolesta ko. suojavälineet. Mikäli viraston tai laitoksen päällikön ratkaisu ei tyydytä päälüottamusmiestä, on mahdolliset muutokset aikaisempaan käytäntöön saatettava Keskusjärjestön välityksellä ratkaistaviksi neuvotteluissa sen ja palkkalautakunnan välillä.

Pöytäkirjamerkintä 1: Suojavaatetusta annettaessa on yleensä pyrittävä seuraamaan entistä käytäntöä.

Pöytäkirjamerkintä 2: Kaivinkoneiden, tiekarhujen, traktorien sekä aurauksen- ja puhdistuskoneiden käyttäjille ja muille niissä työskenteleville annetaan pakkassään aikana lämmittävä suojavaatetus, johon kuuluvat myös huopajalkineet.

3. Omia työkalujaan käyttämään joutuville työntekijöille suoritetaan siitä kohtuullinen korvaus yksityisten työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen välisten sopimusten mukaisesti, kuitenkin siten, että tällaisen korvauksen tilitys tapahtuu aina kuukausittain. Mikäli niissä tapahtuu muutoksia tämän sopimuksen voimassaoloaikana, otetaan muutetut korvaukset käytäntöön samasta ajankohdasta lukien, josta ne ovat tulleet voimaan yksityisillä aloilla.

4. Työntekijöillä ennen tämän sopimuksen voimaantuloa mahdollisesti olleet, tässä sopimuksessa mainitsemattomat etuisuudet säilytetään ennallaan.

Pöytäkirjamerkintä: Tämän pykälän 4. kohdassa tarkoitetaan myös niitä tämän työehtosopimuksen ylittäviä etuisuuksia, jotka mainitaan liikennelaitoksen johdon ja työntekijäin välillä

8 päivänä toukokuuta 1952 tehdyn pöytäkirjan 3 §:n 6-12 kohdissa ja 4 §:ssä. Mainitut etuisuudet perustuivat alkujaan Helsingin kaupungin sekä Raitiotie- ja Omnibus Oy:n välisen kauppakirjan 12 §:ään, ja on niiden sovellutusala työehtosopimuksilla laajennettu koskemaan myös uusia työntekijöitä.

5. Raskaana olevaa työntekijää ei saa pitää raskaissa töissä neljän kuukauden aikana välittömästi ennen synnytystä. Jos kevyempi työ on halvemmin palkattua, maksetaan työntekijälle hänen aikaisempi palkkansa.

6. Työntekijää ei saa pitää liikennelaitoksen lumiauran päällä talvisin neljää tuntia pitempää aikaa yhtäjaksoisesti.

7. Jos jollakin laitoksella satunnaisen työnvähyyden takia on liikaa työvoimaa, siirretään työntekijöitä sellaisille kaupungin laitoksille, joissa on työvoiman puutetta.

8. Autonkuljettajille, jotka työskentelevät omalla autollaan urakkatyössä, maksetaan vuosiloma- ja sairausajan palkka siten, että sen suhde kokonaisansioon on sama kuin autonkuljettajan todellisen tuntipalkan suhde autotaksan mukaiseen maksuun.

Pöytäkirjamerkintä: Työn saannissa asetetaan etusijalle ne omaa autoaan ajavat kuljettajat, jotka ovat työsuhteessa kaupunkiin ja näistä etusijalle ne, joilla on eniten palveluvuosia kaupungin palveluksessa. Ne kaupunkiin työsuhteessa olevat autonkuljettajat, joille työn vähyyden vuoksi ei ole jatkuvasti otettu järjestää kaupungin töitä, ovat, mikäli heidät uudelleen otetaan kaupunkiin ajoihin, edelleenkin työsuhteessa kaupunkiin.

9. Työntekijän sairausloman palkka maksetaan samalla tavoin kuin varsinainen työpalkka, sen jälkeen kuin yksi viikko on kulunut siitä, kun työntekijä on jättänyt hyväksyttävän lääkärintodistuksen työnjohdolle.

13 §. Vaate- ja ruokailusuojat.

1. Työmaalle on, ellei se ole pieni ja tilapäistä laatua, työnantajan toimesta järjestettävä työntekijäin ruokailua, peseytymistä ja vaatteiden säilyttämistä varten tarkoitustaan vastaavat, sateenpitävät suojat, jotka kylminä vuodenaikoina ja sadeilmoilla on pidettävä lämpiminä. Työpaikan pienuudesta ja tilapäisyydestä päättää työnjohto neuvoteltuaan asianomaisen luottamusmiehen kanssa. Kullekin työpaikalle on mahdollisuus mukaan järjestettävä tarpeelliset pesulaitteet ja puhdistusvälineet peseytymistä varten. Ruokailu-, peseytymis- ja vaatesuojia ei saa käyttää varastosuojina.

2. Milloin työpaikalla on työssä sekä miehiä että naisia ja työ on siksi likaista, että työntekijäin sen päätyttyä on vaihdettava vaatteita ja peseydyttävä, on miehille ja naisille järjestettävä erillinen peseytymis- ja pukeutumissuoja. Erittäin likaisissa töissä varattakoon peseytymistä varten 15 minuuttia ennen työajan päättymistä. Erittäin likaiseksi työksi katsotaan sellainen työ, jonka jäljistä puhdistautuminen vaatii tavallista pitemmän ajan ja perusteellisemman peseytymisen.

Pöytäkirjamerkintä: Suotavaa on, että pysyväisluontoisille työmaalle järjestetään tarpeelliset vaatteiden säilytyskaapit ja riittävät lämminvesimahdollisuudet. Sellaisilla pysyväisillä työpaikoilla, joissa työ tapahtuu säännöllisissä työvuoroissa, on mahdollisuuksien mukaan järjestettävä ilta- ja yövuorotyöntekijöille lämmityskaapit lämpimän aterian säilyttämistä varten.

14 §. Luottamusmiehet.

1. Tämän sopimuksen allekirjoittaneella Keskusjärjestöllä on oikeus asettaa jokaiselle työpaikalle työpaikan työntekijöistä valittu luottamusmies valvomaan järjestyneitten työntekijäin oikeutta ja sitä, ettei kummankaan sopimuspuolen taholta rikota tämän sopimuksen määräyksiä eikä hyviä tapoja.

2. Keskusjärjestöllä on niin ikään oikeus valita jokaiseen laitokseen sen työntekijäin keskuudesta pääluottamusmies, jonka valinnasta on kirjallisesti ilmoitettava laitoksen johtajalle. Pääluottamusmiehellä on oikeus hänen tehtäviinsä kuuluvissa asioissa käydä työaikana laitoksen työpaikoilla sovittuaan sopivasta ajankohdasta oman työnjohtajan kanssa. Pääluottamusmiehellä on myös oikeus työaikana käydä tästä sopimuksesta johtuvien asioiden järjestelyä varten eri virastoissa. Pääluottamusmiestä älköön erotettako tai siirrettäkö laitoksesta tai sellaisesta osastosta, jolla on oma pääluottamusmies, toiseen laitokseen tai osastoon, mikäli kyseessä ei ole tilapäistyöntekijä, kesken hänen pääluottamustoimikauttaan. Työnantajalla on kuitenkin työsopimuslain 31 §:ssä mainituissa tapauksissa, lukuun ottamatta sairaustapauksia, oikeus työsopimuksen purkamiseen.

3. Pääluottamusmiehen valitsemisesta on kirjallisesti ilmoitettava palkkalautakunnalle ja ao. laitokselle sekä luottamusmiehen valitsemisesta ao. laitokselle.

Pöytäkirjamerkintä: Tilapäistyöntekijällä tarkoitetaan tässä kohdassa työntekijää, joka on otettu laitoksen palvelukseen tietyn, laitoksen varsinaisesta toiminnasta irrallisen työn suorittamista varten.

4. Kaupunki korvaa sen ansion, jonka luottamusmiehet menettävät toimiessaan työajalla joko paikallisissa neuvotteluissa tai työnantajan toimeksiannosta muualla siten, että heidän palkkansa luottamusmiehen tehtävien suorittamiseen käytetyltä ajalta lasketaan sen suuruiseksi kuin minkä he, jos he olisivat suorittaneet varsinaista työtään, samana aikana olisivat todennäköisesti ansainneet tai, milloin tätä ansiota ei voida arvioida, muiden vastaavana aikana samaa tai lähinnä samaa työtä suorittaneiden työntekijäin keskimääräisen tuntiansion suuruisiksi. Jos pääluottamusmies suorittaa työnantajan toimeksiantoja varsinaisen työajan jälkeen, maksetaan näin menetetyistä ajasta ylityökorvaus.

5. Luottamusmiehiä älköön toimensa vuoksi vieroksuttako tai siirrettäkö ilman pätevää syytä toiselle työpaikalle.

15 §. Hyvityssakot ja vahingonkorvaukset.

1. Allekirjoittaneet sopimuspuolet eivät vastaa sellaisista rikkomuksista tätä sopimusta vastaan, joita ne eivät ole itse aiheuttaneet.

2. Voimassaolevan työehtosopimuslain edellyttämiä hyvityssakkoja ei mahdollisten rikkomusten sattuessa käytetä.

16 §. Sopimuksen tulkinta ja riitaisuudet.

1. Työehtosopimuksen soveltamista ja tulkintaa koskevien erimielisyyksien syntyessä sopivat asiasta ensisijaisesti asianomaisen laitoksen johto ja pääluottamusmies. Elleivät nämä pääse yksimielisyyteen, voidaan asia ottaa jommankumman osapuolen aloitteesta palkkalautakunnan ja Keskusjärjestön edustajien käsiteltäväksi. Riitaisuudet, joista ei täten päästä yksimielisyyteen, voidaan saattaa työtuomioistuimen ratkaistaviksi.

17 §. Palkkahinnoittelun voimassaolo ja irtisanominen.

1. Tähän sopimukseen liittyvän palkkahinnoittelun voimassaoloajasta sovitaan erikseen. Mikäli uudesta palkkahinnoittelusta ei entisen hinnoittelun voimassaoloaikana ole päästy sopimukseen, noudatetaan entistä hinnoittelua toistaiseksi yhden kuukauden irtisanomisajalla. Irtisanominen on tehtävä kirjallisesti.

18 §. Työehtosopimuksen voimassaoloaika ja irtisanominen.

1. Tämä sopimus tulee voimaan heti sen tultua molemmin puolin allekirjoitetuksi ja päättyy 31 päivänä maaliskuuta 1961, josta lähtien se kuitenkin jatkuu yhden vuoden kerrallaan, ellei sitä viimeistään kaksi kuukautta ennen sen päättymiseksi määrättyä aikaa ole jommankumman osapuolen toimesta irtisanottu.

2. Joka sopimuksen irtisanoo, antakoon vastapuolelle kirjallisesti täydellisen muutosehdotuksen. Asianomaiset ovat velvolliset irtisanomisen tapahduttua viipymättä valitsemaan jäsenet erityiseen neuvottelukuntaan, jonka tulee heti ryhtyä työhön uuden sopimuksen aikaansaamiseksi.

60. PALKKAHINNOITTELU HELSINGIN KAUPUNGIN JA HELSINGIN KUNNALLISTEN TYÖNTEKIJÄIN JA VIRANHALTIJAIN KESKUSJÄRJESTÖ R. Y:N VÄLILLÄ.

Palkkalautakunnan ja Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain keskusjärjestö r. y:n allekirjoittama kesäkuun 4 p:nä 1960.

(Kaupunginvaltuuston hyväksymä kesäkuun 1 p:nä 1960)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1959:46)

1 §. Ohjetuntipalkat

Palkka ryhmä	Ohjetuntipalkka	Nimike
		A. MIESPUOLISET TYÖNTEKIJÄT
1.	195 mk	Maalarit, täysin ammattitaitoiset, vaativassa ammattityössä.
2.	191 mk	Maalarit, nuoremmat, vaativassa ammattityössä. Maalarit, vanhemmat.
3.	187 mk	Eriköistarkistajat, sähkölaitoksella. Esimiehet, työpajoissa. Hienomekaanikot, kaas-, sähkö- ja liikennelaitoksilla. Höyryjyriensä käyttäjät. Kaivukoneiden käyttäjät, 300 litran ja suurempien. Panostajat. Raivaustraktorien käyttäjät, 9 tonnin ja suurempien. Tiehöylien käyttäjät, 9 tonnin ja suurempien.
4.	183 mk	Mittarimekaanikot, vesilaitoksella. Mittausetumiehet. Sähkökone- ja kojeasentajat, sähkölaitoksella.
5.	181 mk	Akunkorjaajat, vanhemmat. Asfalttityöntekijät, valurit. Autokorinkorjaajat, vanhemmat. Betonirauhoittajat, ammattitaitoiset. Betonivalurit, putkivalimossa. Höyrykattilan lämmittäjät, suurtehekattilan. Jäähdyttäjän korjaajat. Kaasu-uunimuurarit. Kadunlaskijat. Kahlusukeltajat, ammattitaitoiset. Kaivukoneiden käyttäjät, alle 300 litran. Kalustonhoitajat. Kattilamuurarit. Kellosepät. Kirvesmiehet, muissa kuin 7. palkkaryhmän kohdalla mainituissa töissä.

Kivenhakkurit, verkko-, vinkkeli- ja tukimuuri-
töissä.

Kiviporarit.

Kojeiden asentajat, vanhemmat, kaasulaitoksella.

Koneasentajat, täysin ammattitaitoiset.

Koneenhoitajat, kaasu- ja sähkölaitoksilla.

Laattatyöntekijät.

Laitosmiehet, teurastamolla.

Lämmöntarkkaajat, kaasulaitoksella.

Maalarit, nuoremmat.

Maankairaajat, täysin ammattitaitoiset.

Mammuttipumppujen käyttäjät.

Mittarinkorjaajat, vanhemmat, kaasu- ja vesilaitoksilla.

Mittarintarkistajat, täysin ammattitaitoiset, kaasu-, sähkö- ja vesilaitoksilla.

Mittausaseman päivystäjät, kaasulaitoksella.

Mittausmiehet, täysin ammattitaitoiset.

Moottorinosturien kuljettajat, liikkuvien.

Muurarit.

Pumppumiehet, sähkölaitoksella.

Putkiasentajat, vanhemmat.

Puutarhurin apulaiset, täysin ammattitaitoiset.

Raivaustraktorien kuljettajat, alle 9 tonnin.

Rapparit.

Renkaanvulkanoijat.,

Sahanasettajat.

Sahurit, paitsi 9. palkkaryhmässä mainitut.

Satamanosturien käyttäjät.

Sementtityöntekijät, ammattitaitoiset.

Seulojat, kiinteällä seulalla, kaasulaitoksella.

Teurastajat.

Torninosturien käyttäjät .

Vanhemmat ammattimiehet seuraavissa amma-
teissa:

autonasentajat,

autosähköasentajat,

hitsaajat,

jiirsijät,

pelti- ja levysepät,

puusepät,

sepät,

sorvarit,

sähköasentajat,

viilarit,

sekä muut ammattioppiin nähden edellä mainit-
tuihin rinnastettavat metallialan ammattityön-
tekijät.

Vaununkorjaajat, vanhemmat, liikennelaitoksella.

Verhoilijat, vanhemmat.

Väliseinäntekijät.

6.	176 mk	<p>Höyrykattilan lämmittäjät, korkeapainekattilan. Ilmapuristimien käyttäjät. Kemiallisen työn tekijät, vanhemmat, vesilaitoksella.</p> <p>Koksinmurskaajat, kaasulaitoksella. Konepuusepät, työpajoissa. Metsänhoitotyöntekijät, täysin ammattitaitoiset. Moottorijyrien kuljettajat. Raskaiden kuormastraktorien kuljettajat, tyhjään paino vähintään 5 tonnia. Renkaankorjaajat, työpajoissa. Tiehöyliä kuljettajat, alle 9 tonnin. Täryjyrien ja -levyjä käyttäjät. Uunimiehet, kaasulaitoksella.</p>
7.	173 mk	<p>Asfalttikoneiden käyttäjät. Asfalttityöntekijät, keittäjät ja hiertäjät. Aurastraktorien käyttäjät. Erikoisratatöytäöntekijät. Harjatraktorien käyttäjät. Kahlusukeltajat, muut kuin 5. palkkaryhmässä mainitut. Kasteluvaunujen käyttäjät. Keveiden kuormastraktorien käyttäjät. Kirvesmiehet, teline-, tukemis- ja niihin verrattavissa töissä. Kivimiehet, meisseli- ja tukimuuritöissä (ei hakurit). Lakaisukoneiden käyttäjät. Pumpumiehet, puhdistuslaitoksissa. Putkenlaskijat. Ratatöytäöntekijät, työmoottorivaunua ajavat, liikennelaitoksella. Tiilenkantajat, ulkomuurauksessa.</p>
8.	170 mk	<p>Akunkorjaajat, nuoremmat. Autokorinkorjaajat, nuoremmat. Kojeiden asentajat, nuoremmat. Kuljetuslaitteiden hoitajat. Mittarinkorjaajat, nuoremmat. Mittarintarkistajat. Nostokurjen käyttäjät.</p> <p><u>Nuoremmat ammattimiehet seuraavissa ammateissa:</u></p> <p>autonasentajat, autosähköasentajat, hitsaajat, jyrsijät, pelti- ja levysepät, puusepät, sepät, sorvarit, sähköasentajat, viilarit, sekä muut ammattioppiin nähden edellä mainittuihin rinnastettavat metallialan ammattityöntekijät.</p>

		Putkiasentajat, nuoremmat. Vaununkorjaajat, nuoremmat, liikennelaitoksella. Verhoilijat, nuoremmat.
9.	168 mk	Aputeurastajat. Autonkuljettajat. Hinaajalaivojen ja proomujen tuntityöntekijät. Kaivukoneiden käyttäjien apulaiset. Katujohtopesäkkeiden tyhjentäjät, kaasulaitoksella. Puhdistuslaitoksissa työskentelevät. Ratatyöntekijät, urheilukenttien. Ratatyöntekijät, vanhemmat, liikennelaitoksella. Ruoppaaja- ja kaivajatyöntekijät. Sahurit, pilkkomakoneessa. Seulojat, liikkuvalla seulalla, kaasulaitoksella. Muiden traktorien käyttäjät, paitsi edellä mainitut. Varastomiehet, vanhemmat.
10.	163 mk	Autohuoltomiehet, liikennelaitoksen halleilla. Höyrykattilan lämmittäjät, matalapainekattilan. Kemiallisen työn tekijät, nuoremmat, vesilaitok- sella. Mittarinasentajat ja -vaihtajat, vanhemmat, kaa- sulaitoksella. Piirilakaisijat. Rasvarit. Ratamestarit, urheilukenttien. Ratatyöntekijät, nuoremmat, liikennelaitoksella. Tuhkankärrääjät, sähkölaitoksella. Vaihteenhoitajat. Vaununjalustan ja vaunussa olevan moottorin sekä osien pesijät.
11.	160 mk	Asfalttityöntekijät, sepelin ja emulsion levittäjät. Betoniraidoittajat, apulaiset. Koksityöntekijät. Maanjyrsinkoneiden käyttäjät. Sementtityöntekijät, apulaiset. Sähkönosturien ja -vintturien käyttäjät. Viemärinpuhdistajat.
12.	157 mk	Tiilenkantajat, sisämuurauksessa.
13.	154 mk	Sekatyöntekijät, vaativimpiinkin talorakennusalan sekatöihin tottuneet, vähintään yhden vuoden kaupungin palveluksessa olleet.
14.	150 mk	Kattilahuoneen puhdistajat, sähkölaitoksella. Kivimurskaamolla työskentelevät. Konehuoneen puhdistajat, sähkölaitoksella. Maankairaajat, apulaiset ja osittain ammattitai- toiset. Miehet apu- ja puhtaanapitotyössä, teurastamolla. Miehet hiilityössä, sähkölaitoksella. Mittarinmaalajat, sähkölaitoksella. Mittarinpuhdistajat, kaasu- ja sähkölaitoksilla. Mittaustomiehet, apulaiset ja osittain ammattitaitoi- set.

		<p>Paineilmatyökalujen käyttäjät. Pilkkoajat, pilkkomakoneessa. Puutarhatyöntekijät ja istutusten hoitajat. Rusnarit. Sekatyöntekijät, kaasulaitoksella. Sekatyöntekijät, betoni- ja asfalttitoissa sekä jät- teiden ja roskien kaatopaikoilla. Urheilukenttävalvoajat, vaativissa tehtävissä. Varastomiehet, nuoremmat.</p>
15.	143 mk	<p>Aputyöntekijät, kivitöissä. Autonapumiehet. Maalarin apulaiset. Mittarinasentajat ja -vaihtajat, nuoremmat, kaa- sulaitoksella. Puistotyöntekijät. Ratatyöntekijät, apulaiset, liikennelaitoksella. Seka- ja aputyöntekijät, raskaissa töissä. Taimitarhatyöntekijät. Vaununkorjaajat, apulaiset, liikennelaitoksella.</p> <p><u>Apulaiset seuraavissa ammattiteissa:</u></p> <p>autonasentajat, autosähköasentajat, hitsaajat, pelti- ja levysepät, puusepät, sepät, sähköasentajat, viilarit, sekä muut edellä mainittuihin rinnastettavat metallialan ammattityöntekijäin apulaiset.</p>
16.	139 mk	Portinvartijat.
17.	138 mk	<p>Aputyöntekijät, urheilukenttien. Aputyöntekijät, muut kuin edellä mainitut. Puisto- ja urheilukenttävalvoajat.</p>
18.	126 mk	Yövalvortijat.
19.	167- 175 mk	<p>Mittarintarkistajat, nuoremmat, sähkölaitoksella. Sähköasentajat, nuoremmat, sähkölaitoksella.</p>
20.	151- 168 mk	Putkiasentajat, oppiaikana.
21.	150- 162 mk	Sähköpuuasentajat, sähkölaitoksella.
		B. NAISPUOLISET TYÖNTEKIJÄT
22.	140 mk	Naiset hiihtoyössä.
23.	138 mk	Mittarinpesijät, vesilaitoksella.
24.	135 mk	<p>Maalarit, liikennelaitoksella. Vaununkorjaajien työryhmissä työskentelevät naf- tallapesijät sekä osien pesijät. Ylisiivoojat, liikennelaitoksella.</p>

25.	131 mk	Naiset korjauspajojen siivous- ja puhdistustöissä. Naiset raskaissa apu- ja sekätöissä. Puutarhatyöntekijät. Vaihteenhoitajat.
26.	125 mk	Mittarinmaalajat, sähkölaitoksella. Mittarinpuhdistajat, sähkölaitoksella. Vaunnsiivoojat.
27.	123 mk	Naiset siivous-, puhdistus- ym. apu- ja sekätöissä. Puistotyöntekijät. Taimitarhatyöntekijät.
C. OPPILAAT		
28.	73 mk	Oppilaat
	79 "	" 1/2 vuotta työssä oltuaan.
	85 "	" 1 vuoden työssä oltuaan.
	93 "	" 1 1/2 vuotta työssä oltuaan.
	99 "	" 2 vuotta työssä oltuaan.
	106 "	" 2 1/2 vuotta työssä oltuaan.
	112 "	" 3 vuotta työssä oltuaan.
	117 "	" 3 1/2 vuotta työssä oltuaan.
D. ERIKOISPALKAT		
29.	330 mk	Hevosmiehet, kokonaispalkka.
	153 mk	Hevosmiehet, miehen osuus.

2 §. Erinäiset lisät

n:o	Lisän nimi	Selostus
1.	Aikatyölisä	<p>A. <u>Kaikissa laitoksissa maksettavat lisät.</u></p> <p>Tuntipalkalla työskenteleville vakinaisluontoisille kaupungin työntekijöille suoritetaan aikatyölisää 15 % ohjetuntipalkasta. Vakinaisluontoiseksi työntekijäksi katsotaan työntekijä, joka on ollut välittömästi ennen työn suoritusta vähintään 3 kuukautta kaupungin palveluksessa tai jonka työsuhde kaupunkiin on tarkoitettu pysyväisluontoiseksi. - Työsuhdetta ei katsota keskeytyneeksi, jos keskeytys on johtunut muun kuin tiettyä tilapäistä työtä varten palkatun työvoiman vähentämisestä eikä ole jatkunut kuukautta kauemmin, ei myöskään silloin, kun kysymyksessä on kausiluontoisesta työstä johtuva säännöllisesti uusiutuva työvoiman vähentäminen, ellei tämä keskeytys ole kestänyt 3 kuukautta kauemmin.</p>
2.	Aputyöntekijän urakkalisä	<p>Jos aputyöntekijän työnopeus välittömästi määryytyy urakkaa suorittavan ammattityöntekijän työn perusteella tai hän suorittaa hinnoiteltua urakkatyötä tuntityönä, maksetaan hänelle 10 %:n hyvitys, joka lasketaan ohjetuntipalkasta.</p>
3.	Hyvänmiehenlisä	<p>Sen mukaan, poikkeaaako työntekijän työtaito, työteho tai hänen tehtävänsä hänelle asettamat vaatimukset kulloinkin kysymyksessä olevan työntekijäryhmän yleisestä keskitasosta, voi asianomainen ylin työnjohto maksaa lisää, jonka suuruus on 5, 10 tai 15 % ohjetuntipalkasta. Hyvänmiehenlisä voidaan tarvittaessa arvioida uudelleen.</p>
4.	Jäidennostolisä	<p>Jäidennostossa ja laitureiden irtihakkuussa maksetaan 15 %:n lisä, joka lasketaan ohjetuntipalkasta.</p>
5.	Kiipeilylisä	<p>Siltä ajalta, jonka työntekijä joutuu työskentelemään puussa niin korkealla, että työtä ei voida suorittaa tikkailla seisten, maksetaan työn vaarallisuudesta johtuen 15 %:n korotus, joka lasketaan ohjetuntipalkasta.</p>
6.	Kuormauslisä	<p>Autonkuljettajille ja autonapumiehille maksetaan tavaroiden kuormaamisesta ja purkamisesta markkamääräistä raskaan ja likaisen työn lisää, jonka suuruus tavaroiden laadusta riippuen on joko 15 tai 10 mk tunnilta. Jos kuormaus tai purkaus on koneellinen, maksetaan lisää ainoastaan työn likaisuuden perusteella. Jos koneelliset välineet ovat vain kuljetusmatkan toisessa päässä, joko kuormauksessa tai purkauksessa, maksetaan raskaan työn lisää vain puolet.</p>

		<p>Ylliraskaan kuorma-auton (bruttopaino 9.500 kg) kuljettajalle maksetaan erikoiskorvausta 6 mk tunnilta.</p> <p>Kuorma-auton ja kantavuudeltaan vähintään 1000 kg pakettiauton kuljettajalle, joka työskentelee ilman apumiestä ja joutuu suorittamaan auton kuormauksen ja purkauksen, maksetaan erikoiskorotusta muiden mahdollisten korotusten lisäksi siten, että korotuksen suuruus on</p> <p>a) ajomatkan ollessa alle 15 km, 15 mk tunnilta b) " " 15-50 km, 10 " " c) " " yli 50 km, 6 " "</p>
7.	Panostajanlisä	Työn vaarallisuudesta ja vastuullisuudesta johdettua maksetaan panostajalle 10 %:n erikoislisä, joka lasketaan ohjetuntipalkasta.
8.	Peltisepän vaarallisen työn lisä	Peltisepälle, joka työskentelee ilmeisesti vaarallisilla työpaikoilla, kuten esim. ilman telineitä savupiipun ja keskuslämmityspiipun päällistä katettaessa räystäällä tai vastaavalla paikalla, maksetaan vaarallisen työn lisää, jonka suuruudesta asianomaiset sopivat kussakin tapauksessa keskenään.
9.	Putkialan remonttilisä	Tuntipalkalla työskenteleville putkialan remonttimiehille maksetaan kaikissa palkkaryhmissä erikoista korjauslisää, jonka suuruus on enintään 15 % ohjetuntipalkasta.
10.	Sähköalan vaarallisen työn lisä	Sähköalan vaarallisissa töissä maksetaan erikoista lisäkorvausta, jonka suuruudesta asianomaiset sopivat kussakin tapauksessa keskenään, ottaen huomioon työn vaarallisuuden ja tarvittaessa kuultuaan luottamusmiehen mielipidettä. - Vaaralliseksi töiksi katsotaan kaikki ne työt, jotka on erikseen määrätty Suomen Metallityöväen liiton ja Sähkötyönantajain liiton sekä Voimalaitosten Työnantajaliiton välillä solmituissa työehtosopimuksissa.
11.	Työpajojen autonasentajalisä	Korjaustyössä voidaan autonasentajille maksaa enintään 10 %:n korotus ohjetuntipalkasta laskettuna.
12.	Työpajojen likaisuuslisä	<p>Työpajoilla tai työpajojen toimesta suoritettavissa erittäin likaisissa töissä maksetaan erillistä markkamääräistä lisää seuraavasti:</p> <p>Ohjetuntipalkan ollessa alle 163 mk 12 mk Ohjetuntipalkan ollessa 163 mk tai enemmän 13 mk.</p> <p>Erittäin likaisella työllä tarkoitetaan sellaista työtä, joka selvästi eroittuu muista samalla alalla esiintyvistä likaisista töistä. Tällaisia töitä esiintyy mm: koneosien käsinpesussa; moottorin purkamisessa; käytössä olleen ajo-</p>

		<p>neuvon pelti- ja alustatyössä; vanhojen höyrykattilain puhdistuksessa ja korjauksessa; käytössä olleiden työkoneiden puhdistamisessa, purkamisessa ja korjaamisessa; jäähdyttäjien korjauksessa; ajoneuvon lehtijousityössä; työssä, jota suoritetaan sementtivalimon kulkunosturien päällä; konepajan lämpökanaaleissa suoritettavissa töissä ja pannu- ja pumppuhuoneissa; puhdistuslaitoksilla, kivenmurskaajissa ja sementtivalimolla suoritettavissa sähkötöissä. Erittäin likaisen työn lisä maksetaan vain, mikäli puhdistusta ei ole ennen työn alkamista suoritettu ja urakkatyössä vain, mikäli työn likaisuutta ei ole otettu huomioon jo urakkahinnasta sovittaessa.</p>
13.	Vuorotyölisä	<p>Vuorotyötä tekeville työntekijöille maksetaan vuorotyölisää, jonka suuruus on iltavuorossa 10 % ja yövuorossa 20 % ohjetuntipalkasta.</p> <p><u>B. Määrätyissä laitoksissa maksettavat lisät.</u></p>
14.	Aikaisen työn lisä	<p>Rakennusviraston puhtaanapito-osaston alaisissa töissä maksetaan katujen puhtaanapitotyössä, jos säännöllinen työaika määrätään alkaen kello 5. 00, piirilakaisijoille ja muille vakinaisesti kaupungin palveluksessa katujen puhtaanapitotyössä oleville työntekijöille kello 5. 00 ja 7. 00 välisenä aikana suoritetusta työstä 66 mk:n lisäys tuntipalkkaan.</p>
15.	Ajokorttilisä	<p>Liikennelaitoksen auton asentajille, vaununkorjaajille ja ilmajohtojen asentajille, joilla on ja joilta vaaditaan linja-autonajokortti, maksetaan 6 mk:n lisäys tunnilta.</p>
16.	Avoviemärilisä	<p>Rakennusviraston, satamalaitoksen, kiinteistöviraston sekä urheilu- ja retkeilytoimiston alaisissa töissä maksetaan sellaisten avoviemärien puhdistuksesta ja niihin suoritettavasta putken laskusta, jotka kuljettavat jatkuvasti pääasiallisesti talojen puhdistamatonta likavettä, sanottuun työhön osallistuvalla työntekijälle siltä ajalta, jonka hän joutuu tekemisiin likaveden kanssa, 50 %:n lisä, joka lasketaan ohjetuntipalkasta.</p>
17.	Erikoisammattimieslisä	<p>Teollisuuslaitosten, liikennelaitoksen sekä pololaitoksen tuntipalkalla työskenteleville vastuunalaisessa asemassa oleville erikoisammattityöntekijöille voidaan palkkalautakunnan suostumuksella maksaa palkkaa, joka vähintään 25 %:lla tai enintään 45 %:lla ylittää asianomaisen ohjetuntipalkan. Täten korotettuun palkkaan sisältyvät työntekijälle mahdollisesti kuuluvat kermieslisä ja aikatyölisä.</p>

18.	Hajoituskaivon tyhjennys- ym. lisä	Rakennusviraston puhtaanapito-osaston alaisissa töissä maksetaan hajoituskaivon tyhjennyksestä, makkilannan kuljetuksesta ja siinä käytettävien astioiden pesusta ja korjauksesta, ei kuitenkaan konepesusta, yleisten vedenheittopaikkojen virtsaseinämien suojakerroksien uusimisesta ja yleisten kuivakäymälöiden alaosan korjauksesta 25 %:n lisä, joka lasketaan ohjetuntipalkasta.
19.	Kattolisä	Rakennusviraston, satamalaitoksen, kiinteistöviraston sekä urheilu- ja retkeilytoimiston alaisissa töissä maksetaan katoilla suoritettavasta tervaus- ja lumenluontityöstä harkinnan mukaan 20-50 %:n lisä, joka lasketaan ohjetuntipalkasta.
20.	Kiihdytetyn työvauhdin lisä	Milloin liikennelaitoksen korjauspajoissa sekä rata- ja huoltotyössä joudutaan liikenteen vaatimusten johdosta suorittamaan työtä kiihdytetyllä vauhdilla eikä työtä teknillisistä syistä voida suorittaa urakkatyönä, voidaan tämän palkkasopimuksen mukaisen tuntiansion lisäksi suorittaa liikennelaitoksen kohtuulliseksi harkitsema erillinen markkamääräinen lisä, johon sisältyvät aikatyölisä, hyvänmiehenlisä, likaisentönlisä, vaarallisen työn lisä ym. lisät. Lisän suuruudesta määrää laitoksen johto sen jälkeen kun työntekijäpuolelle on varattu tilaisuus esittää näkökantansa asiassa. Lisän suuruus on kulloinkin ilmoitettava palkkalautakunnan toimistolle. Jos kaupungin töissä otetaan käytäntöön urakkahyvitys, lakkaa edellä mainittu markkamääräinen lisä.
21.	Kärkimieslisä	Teollisuuslaitosten sähkönasentajalle ja putkiasentajalle, jotka toimivat isommilla työpaikoilla työnjohdon määrääminä ns. kärkimiehinä, maksetaan erityistä kärkimieslisää, jonka suuruus on 40 mk tunnilta. Kärkimieslisä maksetaan markkamääräisesti korottamattomana ylijä sunnuntaityöstä.
22.	Lakaisulisä	Rakennusviraston puhtaanapito-osaston alaisissa töissä maksetaan kadun lakaisusta ja kaato- paikalla suoritettavasta työstä 10 %:n lisä, joka lasketaan ohjetuntipalkasta.
23.	Liikennelaitoksen vuoro- työlisät	Liikennelaitoksen rataosastolla suoritetaan aikapalkalla työskenteleville vuorotyöntekijöille yövuorossa sekä aamuvuorossa kello 4.00-6.00 väliseltä ajalta toukokuun 1 ja syyskuun 30 päivien välisenä aikana 50 %:n ja lokakuun 1 ja huhtikuun 30 päivien välisenä aikana 40 %:n suuruisia lisä, joka lasketaan ohjetuntipalkasta. Liikennelaitoksen korjauspajoissa suoritetaan aikapalkalla työskenteleville vuorotyöntekijöille yövuorossa huhtikuun 1 ja marraskuun 30 päi-

		vien välisenä aikana 30 %:n ja joulukuun 1 ja maaliskuun 31 päivien välisenä aikana 40 %:n suuruisista lisää, joka lasketaan ohjetuntipalkasta. Näihin lisiin sisältyvät varsinaiset vuoro-työlisät sekä aikatyölisä.
24.	Maankairaajien erikoislisiä	Kaupunkimittausosaston maankairaajille voidaan talvisaikana veden käytöstä ja pakkasesta johtuvien erittäin vaikeiden työolosuhteiden valitessa suorittaa työnjohdon harkinnan mukaan enintään 13 mk:n suuruisia erityislisiä tunnilta.
25.	Tunnelilisiä	Rakennusviraston, satamalaitoksen, kiinteistöviraston sekä urheilu- ja retkeilytoimiston alaisissa töissä maksetaan tunnelia avattaessa ja edelleen rakennettaessa tunnelissa työskenteleville työntekijöille 25 %:n lisä, joka lasketaan ohjetuntipalkasta.
26.	Vanhosten rakennusten korjauslisä	Rakennusviraston, satamalaitoksen sekä kiinteistöviraston alaisissa töissä maksetaan vanhojen rakennusten korjaustöissä (ei lisärakennustöissä) erityistä lisää, jonka suuruus on 15 % ohjetuntipalkasta.
27.	Viemärinpuhdistajalisä	Rakennusviraston, satamalaitoksen, kiinteistöviraston sekä urheilu- ja retkeilytoimiston alaisissa töissä maksetaan viemärinpuhdistajalle, joka joutuu työskentelemään viemärijohdon, syöksykaivon tai hajoituskaivon sisällä, 100 %:n lisä, joka lasketaan ohjetuntipalkasta.
28.	Viemäriputkilisiä	Rakennusviraston, satamalaitoksen, kiinteistöviraston sekä urheilu- ja retkeilytoimiston alaisissa töissä maksetaan vanhoja viemäriputkia korjattaessa putken purkamiseen ja laskeamiseen osallistuville työntekijöille siltä ajalta, jonka he joutuvat tekemisiin likaveden kanssa, 50 %:n lisä, joka lasketaan ohjetuntipalkasta.
29.	Teollisuuslaitosten ja liikennelaitoksen erittäin likaisen työn lisät (Näihin lisiin sisältyvät mahdolliset muut likaisen työn korotukset).	<p>a) <u>Korotus ohjetuntipalkkaan 100 %.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hajoituskaivon korjaus- ja puhdistustyöstä. - Höyryvoima-aseamalla olevan kloorikalkkisekoittajan hoidosta sekä puhdistus- ja korjaustyöstä. - Kaasulaitoksella työstä tervakaivojen ja säiliöiden sisällä. - Kellareissa ja maassa olevien viemäripohja-johtojen puhdistamisesta. - Laitteen sisällä höyryvoimalaitoksilla suoritettavasta lämminvesivaraajan (boilerin), kattilan tulipuolen ja savukanavien puhdistustyöstä sekä arinan puhdistus- ja korjaustyöstä. - Muilla kuin höyryvoimalaitoksilla lämminvesivaraajien (boilerin) sekä kattilatuubien ja niihin verrattavien savukanavien puhdistamisesta.

- Sadevesikaivojen puhdistustyöstä, joka vaatii työskentelyä myös kaivon sisällä.
- Sellaisista terveydelle vaarallisista, erittäin likaisista ja vaatteita syövyttävistä töistä, kuten esim. happosäiliöiden ja jäädytyslaitosten jäädyttäjien yms. puhdistus- ja korjaustöistä.
- Septic-tankkien korjaus- ja puhdistustyöstä.
- Yleiseen sähkönkulutukseen käytettävien akustojen latauksesta ja huoltotyöstä latauksen aikana.
- Yleisten käymäläin WC-astioiden avaamisesta.

b) Korotus ohjetuntipalkkaan 50 %.

- Höyryvoimalaitoksilla a) kohdassa mainitsemattomista täytettyjen kattiloiden sisäpuolella suoritettavista puhdistus- ja korjaustöistä sekä kattilan varusteiden korjaustöistä silloin, kun työskentelypaikan viereinen kattila tai vähintään kaksi kattilaa on käytössä.
- Kaasulaitoksen bentsolisäiliöiden ja rikkitehtaalla olevien säiliöiden puhdistamisesta, pesureissa suoritettavasta aktiivihiihen vaihdosta, kuumana olevien kaasuuunien muurauksen korjaustyöstä, hiilensiirtolaitteen, koksinsiirtolaitteen ja nostokurkien, kaasunjäädyttäjien putkien puhdistuksesta ja korjauksesta, katu- ja liittymisjohtojen vuototöistä sekä piirisäätäjien korjaus- ja puhdistustöistä, talokaasujohtojen vuoto- ja avautöistä, painesäätäjien sekä yksityisten hallussa olevien 150 m/m (mitattuna sisääntulo puolelta) ja sitä suurempien säätäjien puhdistustöistä; töistä, joissa joudutaan käsittelemään uunien lasivillaeristystä, töistä suurissa leipomouuneissa, joissa suoritetaan isompia korjauksia niiden kuumina ollessa, sekä töistä sulatusupokasuuneissa, joiden pohjasta poistetaan kuumaa metallia.
- Katu-, tarjoilu- ja maanalaisten kellarivesijohtojen vuotokorjauksesta (lukuun ottamatta kesävesijohtoja).
- Kellareissa olevien vanhojen viemäripohjojohtojen poistamisesta.
- Kuumissa korkeapainekattilahuoneissa kulkevien putkijohtojen korjauksesta.
- Kuumissa putkitunneleissa ja liejuisissa kaivannoissa kulkevien uusien putkien asennuksesta sekä ahtaissa ja kuumissa putkitunneleissa ja rakennusten ahtaissa alustoissa kulkevien vanhojen putkien korjauksesta.
- Käytössä olevien viemäripystylinjojen puhdistamisesta, poistamisesta ja korjauksesta.

- Liikennelaitoksen koneenpesuallaiden puhdistuksesta altaan sisällä.
- Muilla kuin höyryvoimalaitoksilla käytettyjen korkea- ja matalapainekattiloiden sekä kattilan takana alhaalla olevien sulkuventtiilien ja kolmitiehanojen korjaus- ja puhdistustyöstä (lukuun ottamatta kattiloiden muiden sulkuventtiilien, lämpömittarien, kolmitiehanojen ja venttiilien yms. armatuuri- ja korjaamien ja vaihtamien).
- Vähintään 500 litran paisuntasäiliön puhdistamisesta.
- Yleisten käymäläin WC-astioiden viemärijohtojen avaamisesta.
- Öljysäiliöiden puhdistuksesta, kun työ tapahtuu säiliön sisällä.

c) Vesilaitoksessa, korotus ohjetuntipalkkaan 15 %.

- Sammuttamattoman kalkin ja aktiivihillen käsittelystä.

d) Liikennelaitoksessa, korotus ohjetuntipalkkaan 15 %.

- Linja- ja vastaavien vaihdekaivojen puhdistamisesta.

e) Kaasulaitoksessa.

- Sellaisesta kaasulaitoksen kaasunpuhdistussivutuoteosastojen säiliöiden, tornien ym. laitteiden korjaus- ja puhdistustyöstä, joka on joko osittain tai täysin edellä a) ja b) kohdissa mainittuihin töihin verrattavaa, maksetaan likaisuus- ja vaarallisuuslisää siten, että jos työ on täysin edellä mainittuihin töihin verrattavaa, likaisuus- ja vaarallisuuslisä on joko 50 tai 100 %, mutta jos työ on vain osittain niihin verrattavaa, lisä on työn laadun mukaan vähintään 25 ja enintään 100 %. Työn laatua arvioitaessa on otettava huomioon seuraavat seikat:

- 1) joutuuko työntekijä tässä tarkoitettua työtä tehdessään olemaan kokonaan tai vain osaksi laitteen sisällä, sekä
- 2) onko laite työtä varten tyhjennetty ja puhdistettu tai vain tyhjennetty tai ei kumpaakaan.

Lisästä ja sen suuruudesta on sovittava työnjohdon ja työntekijän kesken. Ellei laitoksella käytävissä neuvotteluissa päästä sopimukseen, on työ suoritettava työnjohdon tarjoamalla lisällä, mutta asia voidaan alistaa sillä tavoin käsiteltäväksi kuin työehto- ja sopimuksen soveltamista koskevista erimielisyyksistä on määrätty.

30.	Välpiälisä	Puhdistuslaitoksissa maksetaan välppien ja kaasunkokoojien puhdistuksesta sekä käsin ta- pahtuvasta hiekan poistamisesta sorakammios- ta 25 %:n lisä, joka lasketaan ohjetuntipalkasta.
-----	------------	---

3 §. Muut määräykset.

1. Milloin rakennusviraston korjaamojen työntekijä suorittaa muissa kaupungin laitoksissa työtä, josta tämän laitoksen omille työntekijöille maksetaan erittäin likaisen työn lisä tämän sopimuksen 2 §:n 29. kohdan mukaan, maksetaan sama lisä myös korjaamojen työntekijälle.

2. Omalla autollaan kaupungin palveluksessa olevan autonkuljettajan palkka määräytyy tähän palkkasopimukseen merkityn autonkuljettajan palkan mukaisesti.

3. Keinotekoiset urakat eivät saa tulla kysymykseen. "Ronttiurakoita" voidaan tarvittaessa antaa.

4 §. Hinnoittelun voimassaoloaika ja irtisanominen.

Tämä hinnoittelu tulee voimaan työehtosopimuksen allekirjoittamisen jälkeen ensiksi alkavan palkanmaksukauden alusta lukien ja on voimassa ilman irtisanomismahdollisuutta 31. 12. 1960 saakka, minkä jälkeen sopimus on edelleen voimassa, mutta voidaan irtisanoa jommankumman osapuolen toimesta päättyväksi aikaisintaan yhden kuukauden kulluttua irtisanomispäivästä lukien. Irtisanominen on tehtävä kirjallisesti ja samalla on vastapuolelle toimitettava täydellinen muutosehdotus.

61. LAKI ENNAKKOPERINTÄLAIN 6 §:N MUUTTAMISESTA.

Annettu kesäkuun 9 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 272/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1959:117)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 28 päivänä mar-
raskuuta 1959 annetun ennakoperintälain (418/59) 6 §:n 2 momentti
näin kuuluvaksi:

6 §.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ennakonpidätystä ei ole kui-
tenkaan toimitettava, jos palkkion saaja käyttää kaupparekisteriin mer-
kittyä toiminimeä tai on rekisteröity yhdistys. Valtiovarainministeriöl-
lä on niin ikään valta asettaminsa ehdoin määrätä, että 1 momentissa
tarkoitetusta palkkiosta, milloin sitä ei ole pidettävä palkkana, saadaan
jättää ennakonpidätys toimittamatta.
-----

62. ASETUS VEROTUSASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu kesäkuun 9 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 274/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1959:144)

Valtiovarainministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1959 annetun verotusasetuksen (530/59) 58 ja 64 § näin kuuluviksi:

58 §. Verotuslain 44 §:n mukaan annettavista tiedoista valtiovarainministeriö voi määrätä viranomaiselle suoritettavaksi korvauksen. Niin ikään ministeriö voi määrätä suoritettavaksi korvauksen tämän asetuksen 35 §:n 1 momentin mukaan verotoimistoille lähetettävistä luetteloista.

64 §. Valtiovarainministeriö voi myöntää poikkeuksia 28 ja 30 §:n sekä 35 §:n 1 momentin soveltamisesta.

---

63. LAKI TYÖAIKALAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu kesäkuun 9 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 285/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1946:225)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 2 päivänä elokuuta 1946 annetun työaikalain (604/46) 1 §:ään näin kuuluva 4 momentti:

 Edellä 2 momentin 10 kohdassa mainittua työtä tekevän työntekijän viikkolevosta voidaan antaa määräyksiä asetuksella.

---

64. KAUPUNGINGEODEETIN TEHTÄVISTÄ SUORITETTAVIEN MAKSUJEN TAKSAN MUUTOS.

Kaupunginvaltuuston vahvistama kesäkuun 15 p:nä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1954:110)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä kumota eräistä kaupungingeodeetin tehtävistä suoritettavista maksuista 22. 12. 1954 vahvistamansa taksan 6 §:n.

---

65. MAITO- JA LEIPÄKAUPPOJEN AUKIOLOAIKA.

Kaupunginvaltuuston päätös kesäkuun 15 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1946:153)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä muuttaa maito- ja leipäkauppojen aukioloajoista 16. 10. 1946 tekemänsä päätöstä siten, että yleis- ja valintamyymälöissä saadaan koko niiden aukioloajan myydä myös maitoa ja leipää.

---

66. VÄKIJUOMALIIKKEEN KUNNALLISEN TARKASTAJAN JOHTOSÄÄNTÖ.

Kaupunginvaltuuston vahvistama kesäkuun 15 p:nä 1960.

1 §. Väkijuomaliikkeen kunnallisen tarkastajan valitsee kaupunginvaltuusto.

2 §. Väkijuomaliikkeen kunnallisen tarkastajan kelpoisuusehtona vaaditaan alaan soveltuva korkeakoulututkinto. Kielitaitovaatimuksena on suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä taito.

3 §. Väkijuomaliikkeen kunnallisen tarkastajan virkaan sovelletaan Helsingin kaupungin virkasäännön määräyksiä, kuitenkin niin, ettei hänellä ole määrättyä virka-aikaa eikä oikeutta ylityö- ja sunnuntaityökorvauksiin.

4 §. Väkijuomaliikkeen kunnallisen tarkastajan tehtävänä on pitää silmällä, että kaupungin alueella harjoitetussa väkijuomain vähittäismyynnissä ja anniskelussa noudatetaan väkijuomista annettua lakia, sen nojalla annettuja säännöksiä sekä väkijuomayhtiön hallintoneuvoston määräyksiä.

5 §. Sosiaaliministeriö antaa yleiset ohjeet väkijuomaliikkeen kunnallisen tarkastajan toiminnasta ja tehtävien hoidosta. Virassaan tarkastaja on välittömästi opetus- ja sairaalatointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan alainen.

Kaupunginvaltuusto päätti todeta, että väkijuomayhtiön varoista väkijuomaliikkeen kunnallisen tarkastajan osalta suoritettaviin kustannuksiin katsotaan kuuluviksi, paitsi palkkaus, myös eläke- ja sairaus- sekä muista sellaisista sosiaalisista etuisuuksista aiheutuvat menot.

67. TYÖEHTOSOPIMUS HELSINGIN KAUPUNGIN JA HELSINGIN KAUPUNGIN MAATALOUSTYÖNTEKIJÄIN AMMATTIOSASTO R. Y:N VÄLILLÄ.

Palkkalautakunnan ja Helsingin kaupungin maataloustyöntekijäin ammattiosasto r. y:n allekirjoittama kesäkuun 16 p:nä 1960. (Kaupunginvaltuuston hyväksymä kesäkuun 15 p:nä 1960)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:105, 1957:98 ja 1959:25)

1 §. Sopimuksen voimassaoloalue. Tämä sopimus on voimassa Helsingin kaupungin kiinteistöviraston maatalousosaston alaisissa töissä, myös puutarhatöissä.

2 §. Työsopimus. Työsopimukset tehdään yleensä ryhmäsopimuksina, mutta voidaan tehdä yksityisiäkin sopimuksia, jotka perustuvat ryhmäsopimukseen ja jotka eivät saa olla huonompia kuin ryhmäsopimukset.

3 §. Työsopimuksen irtisanominen. Henkilökohtainen työstä irtisanomisaika on kummaltakin puolelta 14 vuorokautta, jos työsuhde on jatkunut alle yhden vuoden, ja yksi kuukausi, jos työsuhde on jatkunut kauemmin. Maatalousosastolta vapautuva työvoima pyritään sijoittamaan mahdollisuuksien mukaan kaupungin muihin töihin.

4 §. Työaika. Maataloustöissä: Kotieläinhoitotyötä ja vuorotyötä lukuun ottamatta on työaika eri kuukausina seuraava:

Marras-, joului-, tammi- ja helmikuussa klo 7.30-11.00 ja 12.00-15.30, maaliskuussa klo 7.30-11.00 ja 12.00-16.00, huhtikuussa klo 7.00-11.00 ja 12.00-16.00, touko-, kesä-, heinä-, elo- ja syyskuussa klo 7.00-12.00 ja 13.00-17.00 sekä lokakuussa klo 7.00-11.00 ja 12.00-16.00. Lauantaisin ja kirkollisten juhlapäivien sekä vapun- ja itsenäisyyspäivän aattoina työaika on kuitenkin enintään 5 tuntia.

Ruokailuaika on 1 tunti, paitsi lauantaisin ja juhlapäivien aattona, jolloin sitä vastaa 20 minuutin pituinen tauko. Tavallisina arkipäivinä pidetään lisäksi aamu- ja iltapäivisin yksi 15 minuutin pituinen kahvitauko. Kahvitauot ja edellä mainittu 20 min. pituinen tauko luetaan työaikaan kuuluviksi.

Työhön meno määrätyistä kokoontumispaikasta ja paluu työstä sinne tapahtuu työaikana.

Kotieläinhoitotyössä on työaika päivässä enintään 9 tuntia tätä varten laaditun työsäännön mukaan. Työaika saa alkaa aikaisintaan klo 5.00 ja sen tulee päättyä viimeistään klo 19.00, elleivät poikkeukselliset olosuhteet vaadi muunlaista järjestelyä. Kunkin neljän viikon aikana on työntekijällä oikeus saada neljä palkatonta vapaapäivää, joista kaksi pyhäpäiviä. Kuitenkin voidaan, mikäli työnantaja ja työntekijä sii-

tä keskenään sopivat, osa vapaapäivistä korvata maksamalla pitämättä jääneistä vapaapäivistä 100 %:lla korotettu palkka.

Edellä sanotun lisäksi annetaan kotieläinhoitotyöntekijöille palkallista vapaata:

a) työntekijälle, joka on ollut yhtäjaksoisesti palveluksessa vähintään kaksi vuotta, kolme työpäivää vuodessa ja

b) vähintään viisi vuotta yhtäjaksoisesti palvelleelle työntekijälle kuusi työpäivää vuodessa.

5 §. Yli- ja pyhätyö. Ylityöstä maksetaan työntekijälle kahdelta ensimmäiseltä tunnilta 50 %:n korotus ja sitä seuraavilta tunneilta sekä lauantaisin suoritetusta ylityöstä ja sunnuntaityöstä 100 %:n korotus tuntipalkkaan.

Ylityöstä maksettavaa korotettua palkkaa vastaava korvaus suoritetaan myös ennen tai jälkeen säännöllisen työajan tilapäisesti suoritetusta työstä, joka ei aiheuta ylityökorvauksen maksamista samalta päivältä.

Kotieläinhoitajan vapaapäiväksi määrättyinä päivänä tehdystä työstä suoritetaan kaksinkertainen palkka.

Helatorstailta ja II helluntaipäivältä sekä jommaltakummalta arkipäiväksi sattuvalla joulupäivältä maksetaan tuntityöntekijöille, jotka ovat olleet kaupungin palveluksessa keskeytymättä vähintään kuusi (6) kuukautta, palkka vuosilomia varten viimeksi lasketun keskimääräisen päiväpalkan mukaisesti.

Vapunpäivältä maksetaan palkka samojen perusteiden mukaan kuin edellisessä kohdassa on arkipyhien suhteen määrätty.

6 §. Palkkaus. Täysin työkykyisten, 18 vuotta täyttäneiden työntekijöiden ohjetuntipalkat ovat eri palkkaryhmissä seuraavat:

Miehet	Naiset
1. Palkkaryhmä ..... 130 mk	1. Palkkaryhmä ..... 110 mk
2. Palkkaryhmä ..... 139 "	2. Palkkaryhmä ..... 115 "
3. Palkkaryhmä ..... 146 "	3. Palkkaryhmä ..... 121 "
4. Palkkaryhmä ..... 158 "	4. Palkkaryhmä ..... 126 "

Lika- ja jätekaivojen sekä käymälöiden tyhjennys- ja kuljetustyötä suoritettaessa maksetaan tästä työstä 10 %:lla korotettua palkkaa.

Tehtaässä vuorotyötä, josta 5 §:n 2 mom. mukaista korvausta ei suoriteta, maksetaan siihen osallistuville työntekijöille vuorotyölisää iltavuorossa 10 % ja yövuorossa 20 % ohjetuntipalkasta laskettuna. Kaksivuorotyötä alköön aloitettako ennen klo 6.00.

Työntekijällä, jonka työsuhde on jatkunut yli vuoden, on oikeus saada työnantajatilaltaan työsuhteen ajaksi asunto. Samoin on hänellä oikeus, jos hänellä on lehmä, saada käyttää tilalla löytyviä työväen navettoja yhtä lehmää varten ja ostaa vuodessa enintään 2 000 kiloa heiniä ja 600 kiloa kauranpahnoja sekä saada kesäksi lehmänlaidun. Jos hänellä on sika, varataan työnantajan toimesta hänelle karsinatila yhteisessä sikalassa tai sikolähti, missä sikaa voidaan hoitaa talvelläkin. Hänellä on myös oikeus saada korkeintaan 10 aarin perunamaa, joka työnantajan toimesta lannoitetaan ja muokataan kylvökuntoon kesäkuun 5 päivään mennessä.

Työnantajan on pidettävä työsuhteeseen liittyvät asunnot lämpimässä ja vähintään tyydyttävässä kunnossa. Perheeseen kuulumattomia henkilöitä ei saa pitää työväen asunnoissa.

Työntekijälle, jolla on tilalla asunto, tila myy pyydettyä halkoja enintään 6 syltä vuodessa. Jos työntekijä haluaa hankkia poltto- puunsa muualta, luovuttaa tila hänen käyttöönsä hevosen ajoneuvoineen puiden kuljettamista varten, ei kuitenkaan kauempaa kuin lähimmästä asutuskeskuksesta.

Työntekijän maidontarpeen tyydyttämiseksi työnantajatilalla on velvollinen luovuttamaan työntekijälle tilalla tuotettua maitoa meijerin maksamaan hintaan taikka, ellei tilalla tuoteta maitoa tahi työntekijä ei halua sanottua hintaa maksaa ja lähimpään vähittäismyyntipaikkaan on vähintään kilometrin matka, huolehtimaan maidon kuljetuksesta myyntipaikasta tilalle.

Edellä mainituista työsuhteeseen liittyvistä etuisuuksista peritään työntekijältä korvaus, joka vastaa, ellei edellä ole toisin määrätty, kullakin paikkakunnalla käyviä vähittäishintoja. - Kuivike- ja patjapahnat saa työntekijä kuitenkin korvauksetta, mutta on velvollinen luovuttamaan tuotetun lannan tilan viljelyksille.

7 §. Palkanmaksu. Työpalkat maksetaan irtisanomisajan ollessa 14 vuorokautta, kunkin kuukauden 15 ja viimeisenä päivänä, sekä irtisanomisajan ollessa kuukausi, kuukauden viimeisenä päivänä. Viimeksi mainitussa tapauksessa työntekijälle maksetaan kuitenkin kunkin kuukauden 15 päivänä välitili, joka suuruudeltaan vastaa säännölliseen työaikaan perustuvan kuukautisen arvioidun nettopalkan puolta määrää. Palkanmaksu tapahtuu työajan päättyessä.

8 §. Työntekijän erinäiset etuisuudet. Työntekijät saavat vuosilomaa kaupungin työntekijäin lomasäännön mukaan, kuitenkin niin, että vähintään puolet annetaan touko-syyskuun aikana ja loput muuna aikana saman kalenterivuoden kuluessa.

Tapaturmakorvaukset, sairaus- ja hautausavustukset sekä eläkkeet myönnetään työntekijöille voimassa olevien lakien ja kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti.

Työntekijäin ammatillista järjestäytymisoikeutta ei työnantajan puolelta saa loukata.

Työntekijällä kotona-asuvine perheenjäsenineen on oikeus käyttää sen tilan saunaa, jolla he ovat työssä. Saunan he vuorostaan lämmitävät ja puhdistavat työajan ulkopuolella. Samoin on työntekijöillä oikeus omaa tarvettaan varten vuoronsa mukaan käyttää tilan pesu- ja leivintupaa. Saunaan ja pesutupaan annetaan työnantajan puolelta vapaat puut.

Suoja- ja työpukuja, käsineitä ja jalkineita annetaan tarpeen mukaan työntekijäin käytettäväksi sellaisissa töissä, joissa vaatteiden ym. välineiden kuluminen tai likaantuminen on tavallista suurempi.

Milloin työntekijä joutuu käyttämään työssään happeja taikka muita syövyttäviä aineita, kuten esim. AIV-rehun valmistuksessa, annetaan hänelle työnantajan toimesta suojapuvut, jalkineet ja käsineet käytettäväksi.

Milloin traktorin kuljettaja sekä mahdolliset apumiehet joutuvat talvella ajamaan avonaisella traktorilla, annetaan heille työnantajan puolesta riittävän lämmin suojavaatetus. Suojavaatukseen luetaan kuuluvaksi myöskin huopajalkineet, joita varataan työntekijäin käyttöön pakkassään aikana.

Karjataloustyöläisille, niin vakinaisille kuin sijaisillekin, annetaan talon puolesta työpaikalla käytettäväksi työ- ja lypsytakit sekä jalkineet.

9 §. Työvälineet. Ellei toisin sovita, työntekijällä on oikeus saada työnantajalta työvälineet. Näitä hänen tulee käsitellä ja hoitaa huolellisesti samoin kuin kaikkea muutakin työnantajan omaisuutta. Omaisuuden särkyemisestä tai hukkaamisesta on ensi tilassa ilmoitettava työnjohtajalle.

Sopimuksen mukaan omia työkalujaan käyttäville työntekijöille suoritetaan kohtuullinen korvaus samalla tavoin kuin kaupungin muillekin työntekijöille. Työkalukorvauksen tilitys tapahtuu kuukausittain, eikä sitä merkitä palkaksi.

10 §. Luottamusmiehet. Tämän sopimuksen allekirjoittaneella ammattiosastolla on oikeus asettaa jokaiselle kaupungin maanviljelystilalle työntekijöistä valittu luottamusmies valvomaan järjestyneitten työntekijäin oikeuksia ja sitä, ettei kummankaan sopimuspuolen taholta rikota tämän sopimuksen määräyksiä eikä hyviä tapoja vastaan.

Ammattiosastolla on niinkään oikeus valita työntekijöiden keskuudesta pääluottamusmies, jonka valinnasta on kirjallisesti ilmoitettava kaupunginagronomille. Pääluottamusmiehellä on oikeus tämän sopimuksen soveltamasta sekä työntekijäin sosiaalisia oloja koskevissa asioissa käydä työajalla kaupungin maataloililla, toimistoissa ja muissa virastoissa, sovituaan sopivasta ajasta asianomaisen työnjohtajan kanssa. Näissä tehtävissä menetettyä työaikaa ei vähennetä pääluottamusmiehen palkasta.

Jos luottamusmies tai pääluottamusmies asianomaisen työnjohdon toimeksiannosta joutuu työaikanaan hoitamaan tehtäviinsä kuuluvia asioita, suorittaa kaupunki hänen reaalityöpalkkaansa vastaavan korvauksen menetetyltä ajalta.

Jos pääluottamusmies asianomaisen työnjohdon toimeksiannosta joutuu omalla ajallaan hoitamaan hänen tehtäviinsä kuuluvia asioita, maksetaan näin menetetyistä ajasta ylityökorvaus.

Pääluottamusmiestä, mikäli kyseessä ei ole tilapäistyöntekijä, älköön erotettako kesken hänen pääluottamusmiestoimikauttaan. Työnantajalla on kuitenkin työsopimuslain 31 §:ssä mainituissa tapauksissa, lukuun ottamatta sairaustapauksia, oikeus työsopimuksen purkamiseen.

Luottamusmiehiä älköön toimiensa vuoksi vieroksuttako tai siirrettäkö ilman pätevää syytä toiselle työpaikalle.

11 §. Työehtosopimuksen tulkinta ja riitaisuudet. Työehtosopimuksen soveltamista ja tulkintaa koskevista erimielisyyksistä sopivat ensiksi kaupunginagronomi ja ammattiosaston edustaja. Elleivät he pääse yksimielisyyteen, ratkaisee asian palkkalautakunta. Riitaisuudet, joista ei täten päästä yksimielisyyteen, voidaan saattaa työtuomioistuimen ratkaistavaksi.

12 §. Sopimuksen voimassaolo. Tämä sopimus tulee voimaan 15 päivänä kesäkuuta 1960 ja päättyy 30 päivänä huhtikuuta 1961, josta päivästä se kuitenkin jatkuu edelleen yhden vuoden kerrallaan, ellei sitä viimeistään kolme kuukautta ennen sen päättymiseksi määrättyä aikaa ole jommankumman asianomaisen puolelta irtisanottu.

Joka sopimuksen irtisanoo, antakoon vastapuolelle kirjallisesti täydelliset muutosehdotukset. Asianomaiset ovat velvolliset irtisanomisen tapahduttua viipymättä valitsemaan jäsenet erityiseen neuvottelukuntaan, jonka tulee heti ryhtyä työhön uuden sopimuksen aikaansaamiseksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että maataloustyöntekijöille suoritetaan taannehtivana palkankorotuksena 1. 1. 1960 alkaen todellisilta työtunneilta 7 mk tunnilta sekä että heille maksetaan ns. arkkipyhien palkka myös kuluvan vuoden helatorstailta ja II helluntaipäivältä.

68. ASETUS KANSANELÄKEASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu kesäkuun 20 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 293/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:150)

Sosiaaliministeriön toimialaan kuuluvia erinäisiä asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä muutetaan 7 päivänä joulukuuta 1956 annetun kansaneläkeasetuksen (594/56) 5 § näin kuuluvaksi:

5 §. Kun pääjohtaja on esteellinen tai hänellä on muu este, toimii hallituksen ja lisätyn hallituksen puheenjohtajana pääjohtajan sijainen tai, milloin kumpikin heistä on esteellinen taikka estynyt, lisätyn hallituksen puheenjohtajaksi määräämä johtaja tai lisätyn hallituksen lisäjäsen.

Hallituksen jäsenen sijaisena toimii esteellisyyden tai esteen sattuessa, jollei virkavapautta myönnettäessä ole toisin määrätty, lisätyn hallituksen määräämä osastopäällikkö tai muu toimihenkilö.

69. LAKI HUONEENVUOKRIEN SÄÄNNÖSTELYSTÄ.

Annettu kesäkuun 20 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 296/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1959:135)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä määrättyllä tavalla, säädetään:

1 §. Valtioneuvostolla on valta väestön toimeentulon tai maan talouselämän turvaamiseksi säännöstellä rakennusten ja niiden osien vuokria sekä niihin rinnastettavia tai liittyviä maksuja ja korvauksia sekä antaa määräyksiä irtisanomisoikeudesta, vuokraoikeuden menettämisestä ja rakennusten purkamisesta niissä kaupungeissa, joissa vallitseva asuntopula sitä välttämättä vaatii.

2 §. Edellä 1 §:ssä tarkoitettua säännöstelystä ovat kuitenkin vapaat sellaiset uudet rakennukset ja vanhojen rakennusten uudet huoneistot, jotka ovat valmistuneet tammikuun 1 päivän 1949 jälkeen, sekä sellaiset kesä- tai muut lomanviettoasunnot, jotka tammikuun 1 päivänä 1950 eivät ole olleet vuokralaisen hallinnassa tai sen jälkeen ovat vapautuneet tai vapautuvat, niin myös sellaiset vanhojen rakennusten huoneistot, jotka tammikuun 1 päivänä 1958 eivät ole olleet vuokralaisen hallinnassa tai sen jälkeen ovat vapautuneet tai vapautuvat, sekä sellaiset vanhat rakennukset, jotka maistraatti tai järjestysvoikeus on lainvoimaisella päätöksellä määrännyt hengenvaarallisina purettaviksi tai joiden purkamiseen on annettu asianmukainen lupa.

Liikehuoneistot ovat niin ikään vapaat säännöstelystä, mutta on valtioneuvostolla oikeus, mikäli erityisen painavat syyt jollakin paikkakunnalla vaativat, määrätä liikehuoneistot sillä paikkakunnalla huoneenvuokrasäännöstelyn piiriin kuuluviksi.

3 §. Mikäli tämän lain nojalla annettujen säännösten perusteella vuokranantajan oikeus asuinhuoneistoa koskevan vuokrasopimuksen irtisanomiseen tehdään viranomaisen suostumuksesta riippuvaksi, ei vuokranantajalta saa kieltää irtisanomisoikeutta:

1) jos vuokranantaja, joka on neljä vuotta omistanut talon tahi määrätyn asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavat osakeyhtiön tai asunto-osakeyhtiön osakkeet, haluaa saada talostaan huoneiston tai osakehuoneistonsa asunnoksi itselleen tai perheelliselle lapselleen ja jos lisäksi hän tai hänen lapsensa on välttämättömästi asunnon tarpeessa tahi painavat syyt muutoin puoltavat irtisanomista;

2) jos vuokranantaja, joka omistaa talon tai sellaiset osakkeet, kuin 1 kohdassa tarkoitetaan, halutessaan asuntoa itselleen tai lapselleen tahi hyväksyttävästä syystä muulle henkilölle, luovuttaa vuokralai-

sensa käyttöön toisen huoneiston eivätkä kohtuussyyt vaadi vaihdon epäämistä;

3) jos talo, missä huoneisto on, aiotaan kokonaan tai osaksi uudestaan rakentaa tahi asuinhuoneisto jakaa pienempiin osiin ja pätevät syyt puoltavat uudestaan rakentamista tai jakamista;

4) jos omakotitalon tai muun siihen verrattavan rakennuksen omistaja todella tarvitsee rakennuksen joko kokonaan tai osaksi omaan käyttöönsä;

5) jos työsopimus, jonka mukaan työpalkkaan sisältyy vapaa asunto jonka johdosta työntekijällä on oikeus vuokralla hallita työnantajan huoneistoa, lakkaa; eikä

6) muutoinkaan, jos erittäin painavat syyt puoltavat irtisanomisen hyväksymistä.

Jos asuinhuoneistoa koskevaan irtisanomiseen suostutaan, on vuokralainen niissä tapauksissa, joita 1 momentin 1, 4 sekä 6 kohdassa tarkoitetaan, velvoitettava muuttamaan huoneistosta viimeistään kuuden kuukauden kuluttua sen kuukauden päättymisestä, jonka aikana asia on ratkaistu ensimmäisessä asteessa.

4 §. Lupaa sellaisen rakennuksen, jossa on asuinhuoneistoja, tai sen osan purkamiseen älköön kiellettäkö, jos sen tilalle suunniteltuun uudisrakennukseen, jonka osalta esitetään piirustukset ja rakentamiseen tarvittavasta rahoituksesta luotettava selvitys, tulee huomattavasti lisää uutta asuintilaa tahi pätevät syyt muutoin puoltavat uudestaan rakentamista ja jos kummassakin tapauksessa purettavan rakennuksen asuinhuoneiston vuokralaiselle tarjotaan hänen asunnontarvettaan vastaava asunto.

5 §. Vuokranantajalla ja vuokralaisella on oikeus sopia vuokramaksun suuruudesta. Jolleivät asianosaiset voi siitä sopia, on kummallakin heistä oikeus saattaa vuokramaksun suuruus huoneenvuokralautakunnan ratkaistavaksi.

Vahvistaessaan vuokramaksun on huoneenvuokralautakunnan otettava huomioon sosiaaliministeriön erikseen vahvistama vuokratustannusten nousu, paikkakunnan vapaa vuokrataso, huoneiston sijainti ja muut sen vuokra-arvoon vaikuttavat tekijät.

Jollei vuokramaksusta sovita tai sitä ole edellä sanotulla tavalla vahvistettu, on vuokralaisen suoritettava viimeksi voimassa ollut huoneenvuokrasäännöstelymääräysten mukainen vuokra korotettuna sosiaaliministeriön vahvistamalla korotusmäärällä.

Sosiaaliministeriön on vahvistettava asuinhuoneistojen vuokramaksujen korotusmäärät sellaisiksi, että vuokratulot säännönmukaisissa tapauksissa vastaavat korkoja sekä tavanomaisia kiinteistön hoidosta ja rakennusten kohtuullisessa kunnossa pysymisestä johtuvia menoja, joihin luetaan myös verot ja rakennusten arvonvähennykset. Arvonvähennyksenä saadaan ottaa huomioon kivitaloissa 1.0 % ja puutaloissa 2.0 % rakennusten teknillisestä arvosta.

Sosiaaliministeriön tehtävänä on sitä varten tekemiensä laskelmien perusteella ainakin kerran vuodessa vahvistaa ne määrät, joilla vuokratustannusten on katsottava edelliseen vuoteen ja vuoteen 1939 verrattuina nousseen.

6 §. Valtioneuvoston asiana on, mikäli jäljempänä olevista säännöksistä ei muuta johdu, antaa määräykset menettelystä ja muutoksenhaku-oikeudesta tämän lain nojalla annettujen määräysten täytäntöönpanossa sekä siitä, mitkä viranomaiset huolehtivat täytäntöönpanosta, ja vel-

voittaa kunnat asettamaan sitä varten lautakuntia ja toimihenkilöitä sekä määrätä näiden tehtävistä ja toiminnasta.

Valtioneuvosto voi myös antaa määräyksiä tarkastusten toimitamisesta ja ilmoittamisvelvollisuudesta, milloin se on tarpeen tässä laissa edellytetyjä toimenpiteitä tai tämän lain nojalla annettujen määräysten täytäntöönpanoa ja valvontaa varten.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja määräyksiä annettaessa ja niissä olevia valtuuksia käytettäessä on otettava huomioon:

1) että valtioneuvoston tämän lain alaan kuuluvissa asioissa ratkaisuvaltaa käyttämään asettamissa elimissä tulee puheenjohtajien lisäksi valittavista jäsenistä yhtä monen edustaa vuokralais- ja vuokranantajapiirejä;

2) että kaikissa elimissä yhdellä jäsenistä, mikäli mahdollista, sekä valitusasteena toimivassa elimessä puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla tulee olla tuomarinvirkaan vaadittava kelpoisuus; sekä

3) että valitusasteena toimivan elimen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan määrää korkein oikeus.

7 §. Valtioneuvoston hyväksymällä, vuokralais- tai vuokranantajapiirejä edustavalla rekisteröidyllä yhdistyksellä on oikeus asianosaisen suostumuksella saattaa edellä 6 §:ssä tarkoitettun elimen huoneenvuokrasäännöstelyä koskevassa asiassa antama ratkaisu, josta ei muutoin saada valittaa, korkeimman oikeuden tutkittavaksi, jos yhdistys katsoo, että ratkaisu perustuu virheelliseen lain soveltamiseen. Tällainen valitus on tehtävä kuudenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun valituksenalainen päätös on julistettu tai, milloin päätöstä ei julisteta, kun asianosainen on saanut siitä tiedon.

Tutkiessaan valituksen korkein oikeus voi palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi tai oikaista valituksenalaisen ratkaisun tahi asiakirjoihin liitettävällä päätöksellä hylätä valituksen.

Asian saattaminen korkeimman oikeuden tutkittavaksi ei estä valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanoa, ellei korkein oikeus toisin määrää.

Edellä olevat säännökset eivät aiheuta muutosta siihen, mitä menetetyn ajan takaisin saamisesta ja lainvoiman saaneen tuomion purkamisesta on voimassa.

Tarkeimmat määräykset menettelystä tässä pykälässä tarkoitetuissa asioissa antaa valtioneuvosto.

8 §. Kun tämän lain nojalla on julkaistu sellaisia säännöksiä, joiden antamiseen hallitusmuodon mukaan eduskunnan myötävaikutus on tarpeen, on niistä viivytyksettä ilmoitettava eduskunnan puhemiehelle, jonka on saatettava ne eduskunnan tietoon heti tahi, jollei eduskunta ole koolla, niin pian kuin se on kokoontunut, ja ne on kumottava, jos eduskunta niin päättää.

9 §. Valtioneuvoston ja sosiaaliministeriön tämän lain tai siihen perustuvien määräysten nojalla antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

10 §. Sitoumus, sopimus tai muu välipuhe, joka tehdään vastoin tämän lain nojalla annettuja määräyksiä taikka jonka tarkoituksena on näiden määräysten kiertäminen, olkoon mitätön.

11 §. Tämän lain nojalla annettujen määräysten rikkomisesta rangaistaan eräitä valtuuslakeja vastaan tehtyjen rikosten rankaisemisesta 28 päivänä kesäkuuta 1958 annetun lain (305/58) mukaan.

12 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1960 ja on voimassa vuoden 1961 kesäkuun loppuun. Kuitenkin voidaan asuinhuoneistoja koskeva vuokrasuhde, jonka osalta säännöstely lakkaa muusta syystä kuin 2 §:n 1 momentissa tarkoitettun purkamismääräyksen tai -luvan johdosta, vuoden kuluessa sen jälkeen irtisanoa päättyväksi vain neljän kuukauden kuluttua sen kuukauden päättymisestä, jonka aikana irtisanominen on toimitettu, jolleivät asianosaiset tämän lain voimaantulon jälkeen ole muusta irtisanomisajasta sopineet.

Valtioneuvoston päätös asuinhuoneistojen lämmityskustannusten suorittamisesta 5 päivältä joulukuuta 1956 (598/56) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen ja siihen liittyvä lämpimän veden jakelusta suoritettavista korvauksista 29 päivänä lokakuuta 1958 annettu sosiaaliministeriön päätös (428/58) ovat noudatettavina, kunnes niitä asianmuksessa järjestyksessä muutetaan tai ne kumotaan, kuitenkin enintään vuoden 1961 kesäkuun loppuun.

---

70. HUONEENVUOKRASÄÄNNÖSTELY.

Valtioneuvoston päätös kesäkuun 20 p:ltä 1960.

(Suomen as. -kok. 297/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1959:136)

Valtioneuvosto on huoneenvuokrien säännöstelystä 20 päivänä kesäkuuta 1960 annetun lain (296/60) nojalla sosiaaliministeriön esittelystä päättänyt:

1 luku.

Säännöstelyn alaiset vuokrasuhteet.

1 §. Asuinhuoneistoja koskevat vuokrasuhteet ovat Helsingin ja Tampereen kaupungeissa sellaisen säännöstelyn alaisia kuin jäljempänä säädetään.

2 §. Asuinhuoneistona pidetään huoneistoa, jota yksinomaan tai pääasiallisesti käytetään asuntona.

Huone tai huoneet, joihin ulkoa tai portaikosta on oma sisäänkäytävä, muodostavat erillisen huoneiston, jos sitä tai niitä on sellaisena pidetty tai asianhaaran mukaan on sellaisena pidettävä.

3 §. Huoneenvuokrasäännöstelystä ovat vapaat sellaiset uudet rakennukset ja vanhojen rakennusten uudet huoneistot, jotka ovat valmistuneet tammikuun 1 päivän 1949 jälkeen sekä sellaiset kesä- tai muut lomanviettoasunnot, jotka tammikuun 1 päivänä 1950 eivät ole olleet vuokralaisen hallinnassa taikka sen jälkeen ovat vapautuneet tai vapautuvat, niin myös sellaiset vanhojen rakennusten huoneistot, jotka tammikuun 1 päivänä 1958 eivät ole olleet vuokralaisen hallinnassa tai sen jälkeen ovat vapautuneet tai vapautuvat.

Huoneenvuokrasuhde, jossa huoneistossa asuva henkilö on luovuttanut osan huoneistosta alivuokralaisen käyttöön, ei ole säännöstelyn alainen.

Rakennusta pidetään tämän päätöksen tarkoittamana vanhana rakennuksena, jos sen rakentamiseen kuuluvat pääasialliset työt on suoritettu ennen tammikuun 1 päivää 1949 ja suurin osa rakennuksesta on otettu tai olisi voitu ottaa sitä ennen tarkoitukseensa käytettäväksi.

Kesä- tai muulla lomanviettoasunnolla tarkoitetaan sellaista asuinhuoneistoa, jota huoneiston omistaja tai haltija ei käytä vakinaisena asuntona, vaan joka on varattu hänen tai hänen perheensä käytettäväksi loma-aikojen viettämisestä tai muuta vastaavanlaisista tilapäistä oleskelua varten.

Vanha rakennus, jonka maistraatti tai järjestysoikeus on lain-

voimaisella päätöksellä määrännyt hengenvaarallisenä purettavaksi tai jonka purkamiseen huoneenvuokralautakunta on lainvoimaisella päätöksellään antanut luvan, on vapaa huoneenvuokrasäännöstelystä.

4 §. Huoneenvuokrasäännöstelyn alaisia eivät ole vanhoissakaan rakennuksissa sellaiset hotellien, matkustajakotien ja yömajojen kalustetut huoneet, joista vuokramaksu luetaan päivältä tai viikolta kerrallaan.

Jos sopimuksella, jolla rakennus tai sen osa on annettu vuokralle, on samalla luovutettu jokin maa-alue sen yhteydessä viljeltäväksi, ei vuokrasuhde ole säännöstelyn alainen viljelysmaan osalta.

5 §. Säännöstelyalasta asuinhuoneistoa älköön huoneenvuokralautakunnan luvatta muutettako muunlaiseksi huoneistoksi eikä myöskään kesä- tai muuksi lomanviettoasunnoksi. Ilman lautakunnan lupaa älköön sellaista asuinhuoneistoa tai sen osaa myöskään yhdistettävä toiseen huoneistoon.

Rakennusta, jossa on yksi tai useampia asuinhuoneistoja, tai sen osaa, älköön purettako ilman huoneenvuokralautakunnan lupaa. Sellaista lupaa älköön kiellettävä, jos rakennuksen tilalle suunniteltuun uudisrakennukseen, jonka osalta esitetään piirustukset ja rakentamiseen tarvittavasta rahoituksesta luotettava selvitys, tulee huomattavasti lisää uutta asuintilaa tahi pätevät syyt muutoin puoltavat uudelleen rakentamista ja jos kummassakin tapauksessa purettavan rakennuksen asuinhuoneiston vuokralaiselle tarjotaan hänen asunnon tarvettaan vastaava asunto.

6 §. Edellä 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuna selvityksenä rakentamiseen tarvittavasta rahoituksesta pidettäväksi myös asuntotuotantotoimikunnan antamaa todistusta.

Asunnon tarjoaminen purettavan rakennuksen asuinhuoneiston vuokralaiselle on tehtävä kirjatussa kirjeessä tai muutoin todisteellisesti; ja on siinä mainittava tarjotun huoneiston huoneluku, pinta-ala, todennäköinen vuokra tai, milloin kysymyksessä on osakehuoneisto, siihen oikeuttavien osakkeitten todennäköinen hinta.

Jollei vuokralainen ole 14 päivän kuluessa tiedon saannista hyväksynyt tarjousta eikä voi esittää pätevää syytä kieltäytymiselleen, katsotaan hänen luopuneen tarjotusta huoneistosta.

7 §. Vuokralaisen on suoritettava korvauksena asuinhuoneiston käytämisestä viimeksi voimassa ollut huoneenvuokrasäännöstelymääräysten mukainen vuokra korotettuna sosiaaliministeriön vahvistamalla korotusmäärällä, ellei vuokramaksu määräydy 8 tai 10 §:n säännösten mukaisesti.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vuokra on suoritettava kuukausittain etukäteen.

8 §. Vuokralaisella ja vuokranantajalla on valta sopia sen vuokramaksun suuruudesta, joka vuokralaisen on suoritettava.

Elleivät asianosaiset ole sopineet vuokramaksusta, on kummallakin oikeus saattaa vuokramaksun suuruus huoneenvuokralautakunnan ratkaistavaksi.

9 §. Vuokramaksun lisäksi on vuokralaisen suoritettava korvausta lämmityksestä ja lämpimän veden jakelusta siten kuin siitä erikseen säädetään, ellei vuokramaksusta tehty sopimus koske näitäkin korvauksia.

10 §. Vahvistaessaan vuokramaksun on huoneenvuokralautakunnan

otettava huomioon sosiaaliministeriön erikseen vahvistama vuokratustannusten nousu, paikkakunnan vapaa vuokrataso, huoneiston sijainti ja muut sen vuokra-arvoon vaikuttavat tekijät.

11 §. Vuokralaisen on suoritettava huoneenvuokralautakunnan 10 §:n nojalla määräämä vuokramaksu sen kuukauden alusta, jona asia on pantu vireille huoneenvuokralautakunnassa.

12 §. Sosiaaliministeriö asettaa avukseen huoneenvuokrien säännöstelystä 20 päivänä kesäkuuta 1960 annetun lain (296/60) 5 §:n 5 momentissa mainittua tarkoitusta varten entintään viisijäsenisen toimikunnan, jossa puheenjohtajan lisäksi on yhtä monta edustajaa vuokranantaja- ja vuokralaispiireistä.

13 §. Säännöstelynälaista asuinhuoneistoa koskevaa vuokrasopimusta ei voida vuokranantajan puolelta irtisanoa ilman huoneenvuokralautakunnan suostumusta. Jos vuokrasopimus on tehty ehdolla, että se ilman irtisanomista päättyy määräaikana, on sopimus, milloin vuokralainen haluaa sen jatkuvan eikä lautakunta vuokranantajan hakemuksesta toisin päättä, katsottava uudistetuksi ennen sovituksi vuokrakaudeksi, ei kuitenkaan kerrallaan kuutta kuukautta pitemmäksi ajaksi.

14 §. Huoneenvuokralautakunta älköön kieltäytykö antamasta suostumusta asuinhuoneistoa koskevan vuokrasopimuksen irtisanomiseen tai määrääkaikaisen vuokrasopimuksen pitentämättä jättämiseen:

1) jos vuokranantaja, joka on neljä vuotta omistanut talon tai määrätyn asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavat osakeyhtiön tai asunto-osakeyhtiön osakkeet, haluaa saada talostaan huoneiston tai osakehuoneistonsa asunnoksi itselleen tai perheelliselle lapselleen ja jos lisäksi hän tai hänen lapsensa on välttämättömästi asunnon tarpeessa tai painavat syyt muutoin puoltavat irtisanomista;

2) jos vuokranantaja, joka omistaa talon tai sellaiset osakkeet, kuin 1 kohdassa tarkoitetaan, halutessaan asuntoa itselleen tai lapselleen tai hyväksyttävästä syyistä muulle henkilölle, luovuttaa vuokralaisensa käyttöön toisen huoneiston eivätkä kohtuussyyt vaadi vaihdon epäämistä;

3) jos talo, missä huoneisto on, aiotaan kokonaan tai osaksi uudestaan rakentaa tai asuinhuoneisto jakaa pienempiin osiin ja pätevät syyt puoltavat uudestaan rakentamista tai jakamista;

4) jos omakotitalon tai muun siihen verrattavan rakennuksen omistaja todella tarvitsee rakennuksen joko kokonaan tai osaksi omaan käyttöönsä;

5) jos työsopimus, jonka mukaan työpalkkaan sisältyy vapaa asunto taikka jonka johdosta työntekijällä on oikeus vuokralla hallita työnantajan huoneistoa, lakkaa; eikä

6) muutoinkaan, jos erittäin painavat syyt puoltavat irtisanomisen hyväksymistä tai vuokrasuhteen jatkamatta jättämistä.

Välttämättömästi asunnon tarpeessa ei ole sellainen henkilö, joka on menettänyt asuntonsa ilmeisesti omasta syystään.

Omakotitalona pidetään sellaista pienehköä rakennusta, johon kuuluvat huoneet, ullakolla ehkä olevat mukaanluettuina, perustyyppiltään on tarkoitettu yhdeksi huoneistoksi.

15 §. Jos huoneenvuokralautakunta niissä tapauksissa, joita 14 §:n 1 momentin 1, 4 ja 6 kohdassa tarkoitetaan, suostuu irtisanomiseen, lautakunnan on velvoitettava vuokralainen muuttamaan viimeistään kuuden kuukauden kuluttua sen kuukauden päättymisestä, jonka aikana asia on ratkaistu huoneenvuokralautakunnassa, sekä vaihtamaan huoneistoa 14 §:n

1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa huoneenvuokralautakunnan sopivaksi harkitsemaan päivään mennessä, ei kuitenkaan myöhemmin kuin kolmen kuukauden kuluessa.

Antaessaan suostumuksen vuokrasuhteen irtisanomiseen niissä tapauksissa, joita 14 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetaan, lautakunnan on velvoitettava työntekijä muuttamaan huoneistosta neljännentoista päivän kuluessa siitä, kun työsuhte on päättynyt.

Jos lautakunta niissä tapauksissa, joita 14 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetaan, antaa suostumuksensa vuokrasuhteen irtisanomiseen tai jatkamatta jättämiseen, on vuokrasopimus katsottava irtisanotuksi sinä päivänä, jona vuokralainen on saanut kutsun lautakunnan istuntoon; ja lautakunnan tulee samalla velvoittaa vuokralainen muuttamaan huoneistosta määräpäivänä, jolloin on otettava huomioon 12 päivänä toukokuuta 1925 annetun huoneenvuokralain (166/25) määräykset muuttoaajasta.

16 §. Vuokranantajan hakemuksesta voi huoneenvuokralautakunta määrätä säännöstelyalaisen asuinhuoneiston vuokrasuhteen määräpäivästä lakkaamaan:

1) jos huoneiston vuokralainen ei ole asunut hallitsemassaan huoneistossa kolmen viimeksi kuluneen kuukauden aikana eikä tämä ole aiheutunut pätevästä syytä; tai

2) jos aviopuolisoilla, muulla perheellä tai yksityisellä henkilöllä on vuokralla hallitsemansa asuinhuoneiston lisäksi toinenkin asuinhuoneisto samalla paikkakunnalla.

Huoneiston haltija, jonka vuokrasuhde määrätään lakkaamaan, on velvollinen vastaamaan vuokrasopimuksensa mukaisista velvoituksista 1 momentissa tarkoitettuun määräpäivään.

Asuntoa, joka on tarkoitettu kesä- tai muuksi lomanviettoasunnoksi, älköön luettako 1 momentissa tarkoitetuksi eri asuinhuoneistoksi.

Määrätessään vuokrasuhteen lakkaamaan velvoittakoon huoneenvuokralautakunta huoneistossa asuvat tai sitä hallitsevat viipymättä siitä muuttamaan omalla kustannuksellaan tapahtuvan hädän uhalla.

2 luku.

Säännöstelyn toimeilimet ja niiden tehtävät.

17 §. Vuokrasäännöstelystä johtuvien asiain käsittelyä varten on 1 §:ssä tarkoitettuihin kaupunkiin asetettava huoneenvuokralautakunta tai tarpeen mukaan useampia huoneenvuokralautakuntia.

Milloin kaupungissa on useampia lautakuntia, vahvistaa sosiaaliministeriö tarvittaessa niiden esityksestä sen elimen kokoonpanon, jonka tulee huolehtia lautakuntien yhteisten asiain hoidosta ja päättää asiain jaosta eri lautakuntien kesken.

Lautakunnan puheenjohtajan ja jäsenet valitsee kaupunginvaltuusto. Kaupunginhallituksella on oikeus valita lautakuntaan väliaikainen puheenjohtaja ja jäsenet sekä heidän varamiehensä ja jatkuu näiden toimikausi, kunnes valtuusto on vaalin toimittanut.

Lautakunnan palkkiot sekä muut lautakunnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset suorittaa kaupunki.

18 §. Huoneenvuokralautakuntaan kuuluu puheenjohtaja ja kaksi muuta jäsentä, joista toisen tulee edustaa vuokralais- ja toisen vuokranantajapiirejä. Yhdellä jäsenistä, lähinnä puheenjohtajalla, tulee, mikäli mah-

dollista, olla tuomarinvirkaan vaadittava kelpoisuus. Jokaiselle jäsenelle valitaan vähintään yksi varamies. Puheenjohtajalle ja jäsenille on tehtävästään suoritettava kohtuullinen palkkio.

Lautakunnalla tulee tarpeen mukaan olla sihteeri, tarkastaja ja muita toimihenkilöitä, jotka lautakunta ottaa, kun kaupunginvaltuusto on sitä varten osoittanut määrärahan. Sihteerin tulee olla perehtynyt pöytäkirjan pittoon. Lääninhallituksella on valta tarvittaessa velvoittaa kaupunki asettamaan lautakunnan avuksi tarpeellisiksi katsottavat toimihenkilöt.

Lautakunnan tulee sosiaaliministeriölle ilmoittaa, kuka toimii lautakunnan puheenjohtajana ja hänen varamiehenään sekä lautakunnan sihteerinä.

Lautakunnan pöytäkirjasta annettavista otteista peritään kaupunginvaltuuston vahvistaman perusteen mukainen kaupungille tuleva lunastus.

19 §. Huoneenvuokralautakunnan tehtävänä on:

1) valvoa, että tätä päätöstä ja huoneenvuokralautakunnan sen nojalla antamia määräyksiä noudatetaan, sekä ryhtyä tarpeen vaatiessa asianmukaisiin toimenpiteisiin rikkomusten syytteen saattamiseksi ja väärinkäytösten oikaisemiseksi;

2) sosiaaliministeriölle toimittaa sen pyytämät tietoja ja selostuksia huoneenvuokraoloista paikkakunnalla sekä lautakunnan toiminnasta;

3) epäselvissä tapauksissa ratkaista, onko rakennusta pidettävä tämän päätöksen mukaan vanhana vai uutena rakennuksena, onko huoneisto katsottava säännöstelyn alaiseksi vai ei sekä onko huoneisto luettava asuinhuoneistoksi; sekä

4) muutoin täyttää tässä päätöksessä ja sen nojalla lautakunnalle määrätyt tehtävät.

20 §. Vahvistamistaan vuokramaksuista tulee lautakunnan pitää kiinteistöittäin järjestettyä luetteloa, jossa on mainittava vuokratun rakennuksen tai huoneiston tarkka osoite ja suuruus, vuokranantajan nimi sekä, jos lautakunta on käsitellyt huoneiston vuokramaksun suuruutta, päätöksen antamispäivä, vahvistetun vuokramaksun suuruus ynnä päätökseen tyytymättömyyttä ilmoittaneen asianosaisen nimi. Saatuaan jäljennöksen vuokrantarkastuslautakunnan päätöksestä huoneenvuokralautakunnan on merkittävä vastaavat tiedot siitä luetteloonsa.

21 §. Muutosta huoneenvuokralautakunnan päätökseen haetaan valituksella Helsingin vuokrantarkastuslautakunnalta.

Vuokrantarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan määrää oikeusministeriön esittelystä korkein oikeus. Muut jäsenet määrää valtioneuvosto.

Puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot sekä muut vuokrantarkastuslautakunnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset suoritetaan valtion varoista.

22 §. Vuokrantarkastuslautakuntaan kuuluu puheenjohtaja ja neljä muuta jäsentä sekä vastaava määrä varajäseniä. Lautakunnan jäsenistä tulee kahden edustaa vuokralais- ja kahden vuokranantajapiirejä. Puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla tulee olla tuomarinvirkaan vaadittava kelpoisuus.

Vuokrantarkastuslautakunta ottaa itselleen sihteerin ja, saatuaan siihen sosiaaliministeriön suostumuksen, muun ehkä tarvitsemansa henkilökunnan. Sihteerin vaalista on sosiaaliministeriölle tehtävä ilmoitus.

Lautakunta kokoontuu puheenjohtajansa kutsusta. Pöytäkirjan ja lautakunnan toimituskirjat allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa sihteeri.

Lautakunnan toimituskirjoista ei peritä maksua.

23 §. Huoneenvuokralautakunnan ja vuokrantarkastuslautakunnan jäsenet toimivat tuomarinvastuulla. Heidän kelpoisuudestaan ja esteellisyydestään on voimassa, mitä välimiesmenettelystä 4 päivänä helmikuuta 1928 annetun lain (46/28) 5 ja 6 §:ssä on säädetty.

Jos jäsenten kesken ilmaantuu eri mieliä asiasta, on äänestyksen tulosta määrättävä noudatettava, mitä oikeudenkäymiskaaren 23 luvun 3 ja 4 §:ssä on säädetty.

Huoneenvuokralautakunta ja vuokrantarkastuslautakunta ovat vain täysilukuisina päätösvaltaisia.

24 §. Huoneenvuokralautakunnan ja vuokrantarkastuslautakunnan käsittelemistä asioista on pidettävä luetteloa. Huoneenvuokralautakunnan käsittelemistä asioista on luettelossa mainittava vuokranantajan ja vuokralaisen nimet, vuokratun huoneiston tai rakennuksen osoite ja suuruus sekä lautakunnan toimenpiteet asiassa; ja siihen on tehtävä merkintä tyytymättömyyden ilmoittamisesta.

25 §. Tämän päätöksen noudattamista valvoo sosiaaliministeriö, jonka asiana myös on tarpeellisia tietoja, neuvoja ja ohjeita antaen huolehtia siitä, että huoneenvuokralautakuntien ja vuokrantarkastuslautakunnan toiminnassa säilyy tarpeellinen yhdenmukaisuus, niin myös lautakunnilta hankkimiensa selvitysten nojalla sekä tarpeen mukaan tarkastuksia toimittamalla seurata lautakuntien toimintaa ja yleensä huoneenvuokralojen kehitystä eri paikkakunnilla.

Sosiaaliministeriön valtuuttamalle henkilölle on pyynnöstä esitettävä huoneenvuokralautakunnan ja vuokrantarkastuslautakunnan pöytäkirjat sekä niiden toimintaa koskevat asiakirjat. Hänen tulee asianomaisilta saada myöskin kaikki muut tarpeellisiksi katsomansa, huoneenvuokralautakunnan ja vuokrantarkastuslautakunnan toimintaa koskevat tiedot.

3 luku.

Säännöstelyä koskevien asiain käsittely.

26 §. Se, joka haluaa saada tässä päätöksessä mainitun asian huoneenvuokralautakunnan käsiteltäväksi, ilmoittakoon siitä suullisesti vastaanottoaikana tai kirjallisesti lautakunnan puheenjohtajalle tai sihteerille. Kirjallinen ilmoitus on laadittava sosiaaliministeriön vahvistamalle lomakkeelle, joita on pidettävä asianosaisten saatavana lautakunnan kansliassa. Asia katsotaan vireille pannuksi silloin, kun ilmoitus on tehty.

Lautakunnalle ilmoitettu asia on otettava käsiteltäväksi lautakunnan istunnossa neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun ilmoitus on tehty. Lautakunnan puheenjohtajan tai sihteerin tulee toimituttaa kutsu ilmoituksen tekijälle ja hänen vastapuolelleen lautakunnan istuntoon vähintään viisi päivää ennen istuntoa. Samaa määräaika noudattaen on kutsu lautakunnan istuntoon toimitettava asianosaisille silloin, kun lautakunta ilman asianomaisen ilmoitusta omasta aloitteestaan ottaa asian käsiteltäväkseen.

Jos asianosaista on kutsun antamista varten kotoansa etsitty, häntä tahi hänen asiamiestensä tapaamatta, ja jos ei myöskään hänen kotiväeltänsä tahi naapureiltansa taikka sieltä, missä hänellä on virka tai elinkeino, ole voitu saada varmaa osoitusta, missä hän tahi hänen

asiamiehensä tässä maassa oleskelee, voidaan kutsu toimittaa hänelle tiedoksi kiinnittämällä se hänen asuntonsa oveille tai talon ilmoitustaululle tahi sellaisen puuttuessa muuhun näkyvään paikkaan talossa.

Huoneenvuokralautakunnassa voi asianosaista ilman eri valtuutusta edustaa hänen puolisonsa tai täysi-ikäinen lapsensa.

Sen estämättä, että asianosainen kutsun saatuaan jää istuntoon saapumatta, tulee lautakunnan käsitellä sille ilmoitettu asia ja, jollei muuta estettä ole, ratkaista se päätöksellä.

27 §. Huoneenvuokralautakunta voi, milloin syytä on, itse tai jollakin jäsenellään taikka muulla määräämällään henkilöllä toimittaa huoneiston katselmuksen. Katselmuksen toimittamista varten tulee poliisiviranomaisen tarvittaessa antaa virka-apua.

Vuokranantajat ja vuokralaiset ovat velvolliset, lautakunnan vaatiessa, antamaan sille tietoja vuokrasäännöstelyn alaisten huoneistojen vuokrista eri aikoina sekä lautakunnan vaatimia muita kiinteistöjä tai huoneistoa koskevia tietoja.

28 §. Milloin asian käsittely huoneenvuokralautakunnassa siirretään, on asia, jollei erityisiä syitä pitempään lykkäykseen ole, otettava edelleen käsiteltäväksi neljäntoista päivän kuluessa pidettävässä istunnossa.

29 §. Kun asianosaisille tai, jos asiassa on vain yksi asianosainen, tälle on varattu tilaisuus esittää lausuntonsa ja kun huoneenvuokralautakunta on saanut tarpeelliseksi katsomansa selvityksen sekä tarvittaessa toimittanut 27 §:n 1 momentissa mainitun katselmuksen, tulee lautakunnan viipymättä julistaa päätös asiassa.

Jolleivät asianosaiset heti ilmoita tyytyvänsä lautakunnan päätökseen, tulee puheenjohtajan antaa valitusosoitus.

30 §. Huoneenvuokralautakunta kokoontuu puheenjohtajan kutsusta.

Lautakunnan istunnossa pidetään pöytäkirjaa, jossa on mainittava saapuvilla olleet jäsenet sekä kussakin käsitellyssä asiassa asianosaisten esittämät vaatimukset, ehkä kuultujen henkilöiden kertomukset ja lautakunnan päätös.

Pöytäkirjaan on myös otettava katselmuspöytäkirja, jos katselmuksella on pidetty, sekä tarpeellisin osin muut asiakirjat.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja.

Pöytäkirjan tulee olla valmiina neljäntoista päivän kuluessa istuntopäivän jälkeen. Siitä on annettava pyydettäessä otteita. Kuitenkin on, milloin asian käsittely on siirretty, pöytäkirja valmistettava niin joutuisasti, että siitä voidaan asianosaiselle pyynnöstä antaa ote hyvissä ajoin ennen asian seuraavaa käsittelyä.

31 §. Huoneenvuokralautakunnan puheenjohtajan tai sihteerin tulee olla yleisön tavattavissa vähintään kahtena päivänä viikossa aikana ja paikassa, joista on ilmoitettava niin kuin kunnallisten ilmoitusten tiedoksi-antamisesta on säädetty. Niin ikään tulee lautakunnan puheenjohtajan tai sihteerin, milloin lautakunta on käsittelemässään asiassa tehnyt lopullisen päätöksen, olla tavattavissa niinä päivinä, jolloin 32 §:ssä sanotut määräajat päättyvät.

Milloin muu kuin 32 §:ssä tarkoitettu määräaika päättyy sellaisena päivänä, jolloin lautakunnan puheenjohtaja tai sihteeri 1 momentin mukaan ei ole yleisön tavattavissa, saadaan toimenpide suorittaa vielä lähinnä seuraavana 1 momentissa mainittuna päivänä.

32 §. Asianosainen, joka ei tyydy huoneenvuokralautakunnan päätökseen, ilmoittakoon tyytymättömyytensä lautakunnan puheenjohtajalle tai sihteerille seitsemän päivän kuluessa päätöksen julistamispäivästä lukien ja antakoon viimeistään ensimmäisenäkolmatta päivänä ennen kello kahtatoista vuokrantarkastuslautakunnalle osoitetun valituskirjansa liitteineen kaikki kaksin kappalein huoneenvuokralautakunnalle. Valituskirjan perilletoimittamisessa saadaan käyttää myös postin välitystä.

Oikeudesta valittaa korkeimpaan oikeuteen säädetään 38 ja 39 §:ssä.

33 §. Huoneenvuokralautakunta vaatikoon valituksen johdosta toiselta asianosaiselta selityksen, joka on annettava neljän-toista päivän kuluessa, sekä lähettäköön sen jälkeen viipymättä valituskirjan liitteineen, vastapuolen ehkä antaman selityksen sekä asiaa lautakunnassa käsiteltäessä kertyneet asiakirjat alkuperäisinä tai jäljennöksinä, niin myös lautakunnan valituksen johdosta antaman lausunnon vuokrantarkastuslautakunnalle.

Selitys voidaan toiselta asianosaiselta, jota ei tavata, vaatia kiinnittämällä sitä koskeva tiedoitus hänen asuntonsa ovelle tai talon ilmoitustaululle tahi sellaisen puuttuessa muuhun näkyvään paikkaan talossa. Selityksen voi asianosaisen puolesta antaa 26 §:n 4 momentissa tarkoitettu omainen.

34 §. Vuokrantarkastuslautakunnan tulee sille saapuneiden asiakirjojen perusteella ja hankittuaan asiassa ehkä tarpeellisen lisäselityksen joutuisasti käsitellä asia ja antaa siitä päätös. Lautakunnan päätökseen asianosainen ei saa hakea muutosta. Oikeudesta valittaa korkeimpaan oikeuteen eräissä tapauksissa säädetään 38 ja 39 §:ssä.

35 §. Jos vuokralainen tai vuokranantaja sellaisessa asiassa, joka on ratkaistu vuokrantarkastuslautakunnan tai huoneenvuokralautakunnan lainvoimaisella päätöksellä, väittää, että jossakin päätökseen vaikuttaneessa olosuhteessa on tapahtunut muutos tahi että poikkeuksellinen muu syy vaatii asian uudelleen harkitsemista, sekä sellaisella perusteella ilmoittaa asian uudelleen huoneenvuokralautakunnan käsiteltäväksi, ottakoon lautakunta hänen hakemuksensa tutkittavakseen. Mikäli tällöin näytetään, että olosuhteet ovat asiassa aikaisemmin annetun päätöksen jälkeen olennaisesti muuttuneet, tai todetaan sanotunlainen poikkeuksellinen syy, ratkaiskoon lautakunta asian uudelleen aikaisemman päätöksen esteenä olematta.

36 §. Huoneenvuokralautakunta ja vuokrantarkastuslautakunta voivat vaadittaessa velvoittaa asianosaisen suorittamaan kohtuullisen korvauksen niistä kuluista, jotka vastapuolelle ovat asian käsittelystä aiheutuneet.

37 §. Vuokrantarkastuslautakunnan tai huoneenvuokralautakunnan lainvoimainen päätös pannaan täytäntöön niinkuin oikeuden lainvoimainen tuomio.

Päätös, jolla lautakunta 14 §:n 1 momentin 5 kohdassa mainitusta syystä on velvoittanut työntekijän muuttamaan huoneistosta, saadaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta, mikäli hakija asettaa pantin tai takauksen vahingonkorvauksesta, johon hänet ehkä velvoitetaan, jos päätös muuttuu.

38 §. Vuokralaisten Keskusliitto r. y:llä, Suomen Kiinteistöliitto r. y:llä, Suomen Pienikiinteistöliitto r. y:llä ja Suomen Asunto-osakeyhtiöt ja Asunto-osakkaat - Finlands Bostadsaktiebolag och Bostadsaktieägare r. y:llä on oikeus asianosaisen suostumuksella saattaa huoneen-

vuokralautakunnan ratkaisu, josta ei muutoin saada valittua, tai vuokran-tarkastuslautakunnan päätös korkeimman oikeuden tutkittavaksi, jos yh-distys katsoo, että ratkaisu tai päätös perustuu virheelliseen lain sovel-tamiseen.

Valituskirja on annettava korkeimman oikeuden kirjaajankontto-riin viimeistään ennen kello kahtatoista kuudentenakymmenenä päivä-nä siitä lukien, kun valituksen alainen päätös on julistettu. Valituskir-jaan on liitettävä valituksenalainen päätös alkuperäisenä tai virallisesti oikeaksi todistettuna jäljennöksenä.

39 §. Jollei korkein oikeus katso, että valitus on ilman enempiä toi-menpiteitä jätettävä tutkittavaksi ottamatta tai hylättävä, hankkikoon toi-sen asianosaisen selityksen virkateitse.

Tutkiessaan valituksen korkein oikeus voi palauttaa asian uudelle-n käsiteltäväksi tai oikaista valituksen alaisen ratkaisun tahi asiakir-joihin liitettävällä päätöksellä hylätä valituksen.

Korkeimmalle oikeudelle tehty valitus ei estä valituksen alaisen päätöksen täytäntöönpanoa, ellei korkein oikeus toisin määrää.

4 luku.

Erinäisiä määräyksiä.

40 §. Talojen ja huoneistojen omistajat ja haltijat älkööt estäkö huone-enevuokralautakuntaa, sen jäsentä taikka sen määräämää muuta henki-löä toimittamasta huoneiston katselmusta. He ovat myös velvolliset an-tamaan näille huoneistoja ja niiden asukkaita koskevia tietoja.

41 §. Tämän päätöksen määräykset eivät aiheuta muutosta 12 päivä-nä toukokuuta 1925 annetun huoneenevuokralain (166/25) säännöksiin vuok-ranantajan ja vuokralaisen oikeudesta purkaa sekä vuokralaisen oikeudes-ta irtisanoa huoneistoa koskeva vuokrasopimus.

42 §. Viranomaiset antakoot huoneenevuokralautakunnalle ja vuokran-tarkastuslautakunnalle tarpeellista virka-apua.

43 §. Huoneenevuokrauksessa ja muussa tämän päätöksen alaan kuulu-vassa asiassa älköön pyydetäkö, vaadittako tai otettako älköönkää myös-kään tarjottako tai suoritettako palkkiota, hyvitystä tahi muuta siihen verrattavaa taloudellista hyötyä.

Sellaisissakaan tapauksissa, joissa vuokramaksusta sovitaan, älköön otettako tai suoritettako olosuhteisiin nähden ilmeisesti kohtuu-tonta maksua tai muuta taloudellista etua.

Muikin sitoumus, sopimus tai välipuhe, joka tehdään vastoin tämän päätöksen määräyksiä, tahi jonka tarkoituksena on niiden kiertä-minen, olkoon mitätön.

44 §. Tämän päätöksen määräysten rikkomisesta rangaistaan eräitä valtuuslakeja vastaan tehtyjen rikosten rankaisemisesta 28 päivänä kesä-kuuta 1958 annetun lain (305/58) mukaan.

45 §. Sosiaaliministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä tä-män päätöksen soveltamisesta.

46 §. Valtioneuvoston ja sosiaaliministeriön huoneenevuokrasäännöste-lyä koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

47 §. Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1960 ja on voi-massa vuoden 1961 kesäkuun loppuun.

Tätä päätöstä on noudatettava sellaisessakin asiassa, joka on saatettu huoneenvuokralautakunnan ratkaistavaksi, mutta jota se ei ole ratkaissut ennen tämän päätöksen voimaan tuloa.

Huoneistossa asuneen vuokralaisen, joka on ennen 1 päivää tammikuuta 1959 huoneenvuokralautakunnan tai vuokratarkastuslautakunnan päätöksellä veloitettu luovuttamaan osa huoneistoa vuokranantajan tai hänen lapsensa käyttöön ja sen jälkeen ollut katsottava alivuokralaiseksi, katsotaan hallitsevan huoneiston osaa edelleen päävuokralaisena.

**71. LIIKEHUONEISTOJA KOSKEVIEN VUOKRASUHTEIDEN
SÄÄNNÖSTELY HELSINGIN KAUPUNGISSA.**

Valtioneuvoston päätös kesäkuun 20 p:ltä 1960.
(Suomen as. -kok. 298/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1959:137)

Huoneenvuokrien säännöstelystä 20 päivänä kesäkuuta 1960 annetun lain (296/60) 2 §:n 2 momentin nojalla valtioneuvosto on sosiaaliministeriön esittelystä päättänyt:

1 §. Milloin vuokranantaja on irtisanonut Helsingin kaupungissa sijaitsevaa liikehuoneistoa koskevan vuokrasuhteen, vuokralaisella on oikeus saattaa kysymys vuokrasuhteen jatkumisesta alempana mainittavan liikehuoneistojen vuokralautakunnan ratkaistavaksi.

Jolleivät asianosaiset sovi 1 momentissa tarkoitetusta huoneistosta suoritettavan vuokramaksun suuruudesta, on kummallakin heistä oikeus saattaa kysymys vuokramaksun määrästä sanotun lautakunnan vahvistettavaksi.

2 §. Liikehuoneistojen vuokralautakuntaan kuuluu puheenjohtaja ja neljä muuta jäsentä sekä vastaava määrä varajäseniä, jotka kaikki sosiaaliministeriö määrää. Lautakunnan jäsenistä kaksi määrätään Suomen Kiinteistöliitto r. y:n ja kaksi Liikehuoneistojen vuokralaisten Keskusliitto - Affärslokalshyresgästernas Centralförbund r. y:n ehdottamista henkilöistä. Puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla tulee olla tuomarinvirkaan vaadittava kelpoisuus.

Liikehuoneistojen vuokralautakunta on päätösvaltainen vain täysilukuisena. Erimielisyyden sattuessa ratkaistaan asia äänten enemmistöllä.

3 §. Kun asia on ilmoitettu liikehuoneistojen vuokralautakunnan ratkaistavaksi, varatkoön se kummallekin asianosaiselle tilaisuuden esittää, mitä asiansa puolesta katsovat tarpeelliseksi.

4 §. Kun kysymys liikehuoneiston vuokrasuhteen jatkumisesta on saatettu liikehuoneistojen vuokralautakunnan ratkaistavaksi, on lautakunnalla valta erittäin painavien syiden vaatiessa kieltää irtisanominen määräajaksi. Vuokrasuhde päättyy määräajan umpeen kuluttua, ellei sitä ennen tehdystä hakemuksesta vuokrasuhdetta määrätä edelleen määräajan jatkumaan.

Vahvistaessaan vuokramaksun määrän lautakunnan tulee ottaa huomioon liikehuoneiston sijainti ja muut sen arvoon liikehuoneistona vaikuttavat seikat.

5 §. Liikehuoneistojen vuokralautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta.

Oikeudesta valittaa korkeimpaan oikeuteen säädetään huoneenvuokrien säännöstelystä 20 päivänä kesäkuuta 1960 annetun lain (296/60) 7 §:ssä. Valitusoikeus on edellä 2 §:ssä mainituilla yhdistyksillä.

6 §. Liikehuoneistojen vuokralautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot sekä muut lautakunnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset suoritetaan valtion varoista.

7 §. Sosiaaliministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä tämän päätöksen soveltamisesta.

8 §. Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1960 ja on voimassa vuoden 1961 kesäkuun loppuun.

Päätös ei koske edellä mainitun huoneenvuokrien säännöstelystä annetun lain 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöstelystä vapaita rakennuksia ja huoneistoja.

---

72. LAKI ERÄISTÄ AMMATINVALINNANOHJAUksesta ANNETUN LAIN VOIMAANSAATTAMISTA KOSKEVISTA TOIMENPITEISTÄ.

Annettu kesäkuun 20 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 303/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1960:6)

Ammatinvalinnanohjauksesta annetussa laissa (43/60) tarkoitettuja virkoja ja toimia voidaan perustaa ja niiden haltijat nimittää ennen lain voimaantuloa. Niin ikään voidaan ennen sanotun lain voimaantuloa ryhtyä muihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen ammatinvalinnanohjaustoiminnan aloittamiseksi lain tullessa voimaan.

Ammatinvalinnanohjauksesta annetun lain 4 §:ssä mainittuihin virkoihin ja peruspalkkaisiin toimiin voidaan virkaa tai tointa haettavaksi julistamatta nimittää ennen vuoden 1961 loppua valtion tai kunnan palveluksessa pääasiallisesti ammatinvalinnanohjaukseen liittyvässä tehtävässä vuoden 1959 päättyessä olleita henkilöitä.

---

73. ASETUS VAJAAMIELISASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu kesäkuun 20 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 317/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1958:93)

Sosiaaliministerin esittelystä muutetaan 14 päivänä kesäkuuta 1958 annetun vajaamielisyasetuksen (263/58) 10, 12, 13, 14 ja 15 § seuraavasti:

10 §. Kunnallisen ja yksityisen vajaamielisyasituksen johtajan ja vastuunalaisen lääkärin vaali on alistettava sosiaaliministeriön hyväksyttäväksi.

12 §. Valtion vajaamielisyasituksia ovat Perttulan keskuslaitos, Nastolan hoitokoti, Kuhankosken opetuskoti ja Alavuden työkotit sekä tarpeen mukaan perustettavat vastaavat laitokset.

13 §. Valtion vajaamielisyasituksissa voi olla seuraavia virkoja ja toimia:

johtaja, apulaisjohtaja, lääkäri, opettaja, ammattiopettaja, työjohtaja, ylikatsastaja, ylihoitaja, osastonhoitaja, sairaanhoitaja, alikomentari, katsastaja, toimistoapulainen, hoitaja, lämmittäjä, talonmies-lämmittäjä, pesulanhoitaja, apuopettaja, emännöitsijä, yövartija, ompelija, keittäjä ja leipoja sekä tulo- ja menoarvion rajoissa muitakin ylimääräisiä ja tilapäisiä toimia.

14 §. Keskuslaitoksen johtajan ja lääkärin sekä sellaisen hoito-, opetus- ja työkodin johtajan, jonka kelpoisuusehtona on yliopistollinen loppu-tutkinto, nimittää tai määrää valtioneuvosto sekä muun hoito-, opetus- ja työkodin johtajan, apulaisjohtajan ja opettajan sosiaaliministeriö, siten kun virka on ollut 30 päivän ajan haettavana. Määräyksen hoitaa väliaikaisena tai sijaisena keskuslaitoksen johtajan tai lääkärin ja sellaisen hoito-, opetus- tai työkodin johtajan virkaa tai tointa, jonka nimittää tai määrää valtioneuvosto, antaa kuitenkin sosiaaliministeriö, joka myöskin myöntää heille virkavapautta enintään kolmen kuukauden ajaksi.

Muut laitoksen viran tai toimen haltijat nimittää tai määrää sekä työsopimussuhteessa olevan henkilökunnan ottaa johtaja.

15 §. Kelpoisuusehtoina vaaditaan:

1) keskuslaitoksen johtajan virkaan filosofian kandidaatin tutkinto tai muu vastaava virkaan pätevä tutkinto korkeakoulututkinto sekä sen ohella korkein arvosana kasvatustieteessä;

2) keskuslaitoksen vastuunalaiselta lääkäriltä riittävä perehtyneisyys psykiatriaan;

3) hoito-, opetus- ja työkodin johtajan virkaan filosofian kandida-

daatin tutkinto tai muu vastaava virkaan päteväittävä korkeakoulututkinto sekä sen ohella korkeakoulussa suoritettu arvosana kasvatustieteessä tai, mikäli on kysymys enintään 60 hoito- tai oppilaspaikkaa käsittävää laitoksesta, sosiaalihuoltajan, kansakoulunopettajan tai muun vastaavan kelpoisuuden lisäksi korkeakoulussa suoritettu arvosana kasvatustieteessä;

- 4) apulaisjohtajan virkaan sama pätevyys kuin johtajan virkaan kasvatustieteen arvosanaa lukuun ottamatta;
- 5) ylempään palkkausluokan opettajan virkaan kansakoulunopettajan kelpoisuuden lisäksi korkeakoulussa suoritettu arvosana kasvatustieteessä ja alemman palkkausluokan opettajan virkaan vajaamielislaitoksen opettajan pätevyys;
- 6) ammattiopettajan virkaan asianomaisen alan opettajapätevyys;
- 7) ylikatsastajan ja työnjohtajan toimeen asianomaisen alan ammattikoulu;
- 8) ylihoitajan, hoito-osaston osastonhoitajan ja sairaanhoitajan toimeen sairaanhoitajan pätevyys;
- 9) alikonemestarin toimeen alikonemestarin kirjan saamiseksi vaadittu pätevyys;
- 10) katsastajan toimeen alan ammattikoulu tai muu vastaava koulutus;
- 11) toimistoapulaisen toimeen perehtyneisyys kirjanpito- ja toimistotehtäviin;
- 12) emännöitsijän toimeen emännöitsijäkurssin suorittaminen tai muu vastaava ammattikoulutus; sekä
- 13) hoitajan toimeen vajaamielishoitajan tai muu vastaava koulutus.

Lisäksi vaaditaan 1 momentin 1, 3 ja 4 kohdassa mainituilta viran haltijoilta mahdollisuuksien mukaan tietopuolista ja käytännöllistä perehtyneisyyttä vajaamielishuoltoon.

Vajaamielislaitoksen virkaa tai tointa täytettäessä on erityistä huomiota kiinnitettävä asianomaisen henkilökohtaiseen sopivuuteen ja perehtyneisyyteen vajaamielishuollon tehtäviin.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1960. Sitä ennen voidaan kuitenkin ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin Nastolan hoitokodin perustamiseksi sekä sen toimien täyttämiseksi ja niiden hoidon järjestämiseksi.

74. TYÖLLISYYSLAKI.

Annettu kesäkuun 20 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 320/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:188 ja 1959:131)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku.

Yleisiä säännöksiä.

- 1 §. Valtion on yleisin talouspoliittisin toimenpitein pyrittävä turvaamaan työllisyys ja siinä tarkoituksessa erityisesti edistämään uusien pisyvien työtilaisuuksien muodostumista.
- 2 §. Työvoiman kysynnässä ja tarjonnassa esiintyvien vaihtelujen ta-soittamiseksi valtion sekä kuntien ja kuntayhtymien on pyrittävä keskit-tämään investointiluoitoiset työnsä niinä aikoina suoritettaviksi, jolloin esiintyy työttömyyttä.
- 3 §. Työllisyyden turvaamiseksi voidaan valtion tulo- ja menoarvios-sa tarkoitukseen osoitetuista varoista myöntää lainoja ja avustuksia val-tioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan ja sen määräämillä eh-doilla.
- Myönnettäessä valtion varoista muita kuin 1 momentissa tarkoi-tettuja lainoja ja avustuksia investointiluoitoisten töiden kustannuksia varten on kiinnitettävä huomiota näkökohtiin, jotka liittyvät työllisyyden turvaamiseen, ja siinä tarkoituksessa mahdollisuuksien mukaan asetet-tava valtioneuvoston vahvistamia perusteita noudattaen lainan tai avus-tuksen käytölle tarpeellisia ehtoja.
- 4 §. Työttömyyden torjumiseksi voidaan valtion toimesta tai sen tu-kemana järjestää tilapäisiä ammattikursseja.
- 5 §. Työntekijöille, joiden siirtämistä työhön toiselle paikkakunnalle on pidettävä työllisyyden turvaamisen kannalta tarkoituksenmukaisena, voidaan valtion kustannuksella antaa kokonaan tai osaksi maksuton kulje-tus.

2 luku.

Työtilaisuuksien järjestäminen.

- 6 §. Työkykyisille ja työhaluisille 17 vuotta täyttäneille henkilöille, jotka omatta syyttään ovat jääneet vaille oman ja huollettaviensa toimeen-tulon kannalta välttämätöntä työtä ja joille sitä ei ole voitu hankkia työn-

välityksestä voimassa olevien säännösten mukaan, ei kuitenkaan henkilöille, jotka saavat kansaneläkettä, on asetuksessa lähemmin säädettyä edellytyksin pyrittävä järjestämään työtilaisuudet sen kunnan töissä, missä asianomaisilla on varsinainen asunto ja koti, tai valtion töissä.

Korvauksesta tai avustuksesta niille työtä vaille jääneille henkilöille, joille ei ole voitu järjestää työtilaisuutta 1 momentissa mainituihin toimenpitein, säädetään erikseen.

7 §. Valtion ja kuntien on sen varalta, että työtilaisuuksien järjestäminen 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuille henkilöille osoittautuu tarpeelliseksi, ennakoita laadittava suunnitelmat töiden järjestämisestä ja vaurauduttava niiden saattamiseen tarvittaessa viivytyksittä käyntiin.

8 §. Edellä 6 §:n 1 momentissa mainituista henkilöistä on sijoitettava kunnan järjestämiin talonrakennus- sekä maa- ja vesirakennusalan uudisrakennus-, perusparannus-, korjaus- ja kunnossapitotöihin sekä sellaisiin näihin verrattaviin ja työtilaisuuksien aikaansaamiseksi järjestettyihin muihin töihin, kuin asetuksessa säädetään tai kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö sen nojalla päättää, sen suuruinen määrä, mikä yhdessä muiden sanotuissa töissä olevien työntekijäin kanssa vastaa kunnan työhönsijoitusosuutta 9 §:n mukaan.

Töihin, joita 1 momentissa tarkoitetaan, ei lueta hallinto-, toimisto-, käyttö- eikä muita niiden luontoisia tehtäviä, ei myöskään sähkö-, vesi-, kaasu-, liikenne- tai muun liikelaitoksen vuosikorjaus- ja kunnossapitotöitä.

Kunnan työhönsijoitusosuuteen ei lueta sellaisessa työssä, jonka kustannuksia varten saadaan valtion varoista avustusta, olevista työntekijöistä sitä osaa, mikä vastaa avustuksen arvioitavaa osuutta työstä aiheutuvista kustannuksista. Työssä, jota varten myönnetään lainaa asuntotuotantolain nojalla, luetaan kunnan työhönsijoitusosuuteen se osa, joka vastaa kunnan rahallista osuutta työn kustannuksista.

Työntekijöistä, jotka ovat kuntayhtymän työssä tai sellaisessa työssä, jonka kustannukset jakautuvat toisaalta valtion ja toisaalta kunnan tai kuntien kesken, otetaan kunkin kunnan työhönsijoitusosuuden täyttämistä laskettaessa huomioon se osa, mikä vastaa kunnan maksettavaksi jäävää osuutta työn kustannuksista.

9 §. Kuntien työhönsijoitusosuuksien perusteiden määräämistä varten kunnat jaetaan taloudellisen kantokykynsä mukaan kymmeneen luokkaan. Luokituksen vahvistaa kalenterivuodeksi kerrallaan kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö sen jälkeen, kun kuntien keskusjärjestöille on varattu tilaisuus antaa siitä lausuntonsa.

Edellä 1 momentissa mainitun luokituksen pohjalta ministeriö määrää, niin ikään kuntien keskusjärjestöjä kuultuaan, kalenterivuodeksi kerrallaan kunkin kunnan kohdalta sen työhönsijoitusosuuden 3 momentissa säädettyissä rajoissa sen mukaan, missä määrin erilaisilla kunnilla harkitaan olevan mahdollisuuksia töiden järjestämiseen.

Kunnan työhönsijoitusosuus käsittää seuraavan määrän työntekijöitä laskettuna kunnassa edellisenä vuotena henkikirjoitettujen asukasten luvusta:

I luokassa	0.25 - 0.55 %
II "	0.30 - 0.60 "
III "	0.35 - 0.65 "
IV "	0.40 - 0.75 "
V "	0.45 - 0.85 "
.VI "	0.50 - 0.95 "

VII luokassa	0.60 - 1.10 %
VIII "	0.75 - 1.25 "
IX "	0.90 - 1.45 "
X "	1.10 - 1.70 "

Milloin työhönsijoitusosuuden täyttämisen on erityisistä syistä katsottava muodostuvan kunnalle kohtuuttoman raskaaksi, kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö voi hakemuksesta myöntää sille tarpeellisen helpotuksen.

10 §. Valtion töissä järjestetään työtilaisuuksia 6 §:n 1 momentissa mainituille henkilöille sen mukaan kuin tulo- ja menoarviossa osoitetaan tarkoitukseen varoja.

11 §. Työntekijöitä, jotka kuuluvat kunnan työhönsijoitusosuuteen, voidaan sijoittaa valtion töihin, mikäli kunta ei järjestä heille työtilaisuuksia. Näistä työntekijöistä aiheutuvista kustannuksista kunnan on suoritettava valtiolle korvaus kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön vahvistamien yhtenäisten perusteiden mukaan, jotka määrätään siten, että korvaus vastaa asianomaisten töiden keskimääräisiä palkkauskustannuksia niihin liittyvine sosiaalisine kuluineen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu korvaus lasketaan työllisyysvuodelta, joka alkaa heinäkuun 1 päivänä ja päättyy seuraavan vuoden kesäkuun 30 päivänä. Korvaus suoritetaan kahden kuukauden kuluessa työllisyysvuoden päättymisestä.

12 §. Kunnalle, jonka töihin tai osuuteen kuntayhtymän töissä sijoitetaan 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuja työntekijöitä enemmän kuin kunnan työhönsijoitusvelvollisuus edellyttää, suoritetaan tältä osin valtion varoista korvausta 11 §:ssä mainittujen perusteiden mukaan, mikäli siitä on valtion ja kunnan kesken ennakoita sovittu.

3 luku.

Hallinto.

13 §. Tässä laissa säädettyjen toimenpiteiden yleinen johto ja valvonta kuuluu kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle.

Valtion työvoima-asiaain hallinnolle työllisyyden turvaamisessa kuuluvien tehtävien hoitamista varten maa jaetaan työvoimapiireihin, joiden alueet valtioneuvosto määrää.

14 §. Työtä vaille jääneiden henkilöiden osoittamisesta heille tämän lain mukaan järjestettäviin työtilaisuuksiin ja tähän liittyvistä tehtävistä huolehtii kuhunkin kuntaan asetettava työvoimapiirin toimiston alainen työvoimatoimikunta.

15 §. Työvoimatoimikunnassa on puheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä näiden varamiehet. Puheenjohtajan ja yhden jäsenen, joka toimii varapuheenjohtajana, sekä varamiehen kummallekin määrää kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö. Muut kaksi jäsentä, joista toisen tulee edustaa työnantajia ja toisen työntekijöitä, sekä näiden varamiehet valitsee kunnallisvaltuusto kahdeksi kalenterivuodeksi kerrallaan.

16 §. Kunnallisvaltuuston valitsemiin työvoimatoimikunnan jäseniin sovelletaan vastaavasti, mitä kunnallisten luottamusmiesten kohdalla on säädetty oikeudesta kieltäytyä luottamustoimesta sekä ryhtymisestä sitä hoitamaan ja toimen lakkaamisesta.

Toimikunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheen-

johtaja ja kaksi muuta jäsentä on saapuvilla. Äänten mennessä tasan tulee päätökseksi se mielipide, jota puheenjohtaja kannattaa.

Toimikunnan puheenjohtajan ja jäsenen esteellisyydestä on soveltuvin osin voimassa, mitä tuomarin esteellisyydestä on säädetty.

17 §. Työvoimatoimikunnan puheenjohtajalle ja jäsenille suoritetaan kokouspalkkiota sekä päivärahaa ja korvausta matkakustannuksista kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön vahvistamien perusteiden mukaan.

Työvoimatoimikunnan menoista kunta korvaa valtiolle puolet. Korvaus suoritetaan puolivuositain jälkikäteen.

18 §. Työvoimatoimikunnan päätökseen tyytymätön saa valittaa siitä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle. Valituskirja on toimitettava neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun valittaja sai päätöksestä tiedon, toimikunnalle, jonka tai jonka valtuuttaman on annettuaan siitä lausuntonsa lähetettävä se työvoimapiiriin toimiston välityksin viivytyksittä ministeriölle.

Valituksen johdosta annettuun ministeriön päätökseen ei saa haakea muutosta.

4 luku.

Erinäisiä säännöksiä.

19 §. Valtioneuvoston on kultakin kalenterivuodelta annettava seuraavan vuoden elokuun loppuun mennessä eduskunnalle erillinen kertomus niistä toimenpiteistä, joihin tämän lain soveltamisessa on ryhdytty.

20 §. Valtion työvoimaviranomaisilla on oikeus korvauksetta saada muilta valtion viranomaisilta sekä kunnilta ja kuntayhtymiltä työllisyysasiain hoidossa tarvitsemiaan tietoja.

21 §. Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksessa.

Asetuksella voidaan myös säätää valtion ja kuntien velvollisuudesta järjestää maksuton yhteismajoitus sekä kuljetus työmaalle ja takaisin ja korvauksen maksamisesta työntekijälle kuljetuksen ajalta sekä palkkauksen kalleuspaikkakuntaluokittelua vastaavan palkaneroavustuksen suorittamisesta työntekijäin huollettaville.

22 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivästä heinäkuuta 1960 ja on voimassa kolme vuotta. Sitä ennen on ryhdyttävä lain täytäntöönpanemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Työvoimatoimikunnan jäsenet, jotka kunnallisvaltuusto valitsee, on ensimmäisen kerran valittava vuoden 1960 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

75. TYÖLLISYYSASETUS.

Annettu kesäkuun 20 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 321/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:3 ja 1958:26)

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministerin esittelystä säädetään 20 päivänä kesäkuuta 1960 annetun työllisyyslain (320/60) 21 §:n nojalla seuraavaa:

1 luku.

Yleisiä säännöksiä.

1 §. Hallituksen esitykseen valtion tulo- ja menoarvioksi liitetään selostus niistä talouspoliittisista ja muista varainhoitovuotena toteutettaviksi suunnitelluista toimenpiteistä, joiden avulla työllisyys pyritään turvaamaan, sekä selvitys siitä, mitä uusia pysyviä työtilaisuuksia siten voidaan saada aikaan.

2 §. Valtioneuvosto antaa määräykset siitä, mitä muutoin kuin työllisyyden turvaamiseksi myönnetyin varoin valtion toimesta suoritettavia töitä suunniteltaessa, käyntiin pantaessa ja toteutettaessa on työllisyysnäkökohtia silmällä pitäen noudatettava.

3 §. Tarvittavan ammattitaidon puutteesta johtuvan ja nuorten henkilöiden keskuudessa esiintyvän työttömyyden torjumiseksi ja lieventämiseksi järjestetään valtion toimesta, sen mukaan kuin kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö päättää, tilapäisiä ammattikursseja ja nuorisolle soveltuvia työmaita.

Milloin 1 momentissa tarkoitettu ammattikurssi tai työmaa järjestetään kunnan, kuntayhtymän tahi muun yhteisön tai laitoksen toimesta, voidaan sitä varten myöntää valtion varoista avustusta tai lainaa sen mukaan kuin työllisyyslain 3 §:n 1 momentissa on säädetty.

4 §. Jos työntekijä on jäänyt tai ilmeisesti on vaarassa jäädä vaille työtä tahi jos työllisyyden turvaamisen kannalta muutoin on katsottava taroituksenmukaiseksi, työntekijälle voidaan anomuksesta antaa valtion kustannuksella kokonaan tai osaksi maksuton kuljetus toiselle paikkakunnalle, missä hänen on selvitetty saavan soveliaista työtä, ja tarvittaessa sieltä takaisin.

Edellä 1 momentissa mainitun vapaan kuljetuksen antamisesta johtuvista tehtävistä huolehtivat kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön määräysten mukaisesti työvoimapiirien toimistot ja niiden alaiset työvoimaviranomaiset.

2 luku.

Työtilaisuuksien järjestäminen.

5 §. Työvoimatoimikunnan on pidettävä kortistoa työllisyyslain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuista työtä vailla olevista henkilöistä.

6 §. Henkilön, joka haluaa tulla merkityksi 5 §:ssä mainittuun kortistoon, on tehtävä siitä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön vahvistamalle lomakkeelle laadittu hakemus sen kunnan työvoimatoimikunnalle, missä hänellä on varsinainen asuntonsa ja kotinsa. Tällöin hänen on esitettävä selvitys ammatistaan, viimeisestä työpaikastaan ja työttömäksi joutumisensa syystä sekä, jos se katsotaan tarpeelliseksi, rekisteriviranomaisen antama virkatodistus ja verokirjansa.

7 §. Kortistoon ilmoittautunut työllisyyslain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilö voidaan siihen hyväksyä, jollei hänelle työnsaantia varten ilmoittauduttuaan ole voitu kuuden päivän kuluessa osoittaa työtä.

Kortistoon älköön kuitenkaan hyväksyttävä henkilöä:

- 1) joka on 17 vuotta nuorempi tai saa kansaneläkettä;
- 2) joka sairauden, ruumiinvian tai muun syyn vuoksi on työhön kykenemätön;
- 3) joka on työtä vieroksuva;
- 4) joka työstä ilman pätevää aihetta erottuaan tai muutoin omasta syystään on työttömänä;
- 5) joka välittömästi työlakon tai työsulun johdosta sen aikana on työttömänä;
- 6) joka välillisesti työlakon tai työsulun takia sen aikana on työttömänä, jos asianhaaroista voidaan päättää, että työriidan tarkoituksena on aikaansaada muutoksia myös hänen työ- tai palkkasuhteisiinsa;
- 7) joka pätevättä syyttä kieltäytyy vastaanottamasta saatavissa olevaa, hänen työkykyään vastaavaa ja hänelle muutoin soveltuvaa, työlakosta tai työsulusta vapaata työtä, josta maksetaan paikkakunnalla sellaisessa työssä käypä palkka;
- 8) joka itseään varten jatkuvasti saa huoltoapua;
- 9) joka, ottaen huomioon hänen sekä hänen kanssaan samassa taloudessa asuvien henkilöiden toimeentulomahdollisuudet, ilmeisesti ei ole julkisin toimenpitein järjestettävän ansiotyön tarpeessa;
- 10) jolla omassa tahi toisen taloudessa tai yrityksessä on katsottava olevan kausiluontoisesti työtä, mikä voi turvata hänen ja hänen huollettaviensa toimeentulon; taikka
- 11) joka on viljelmän haltija, jos hänellä on peltoa enemmän kuin 4 ha, Pohjois- ja Itä-Suomessa 6 ha, mikäli hänen huoltosuhteensa tai muut erityiset seikat eivät toisin vaadi.

8 §. Kortistoon hyväksytty henkilö on velvollinen määräajoin ilmoittautumaan työvoimatoimikunnalle.

9 §. Kortistoon hyväksytty on siitä poistettava:

- 1) kun hänelle on osoitettu 7 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettua työtä;
- 2) jos olosuhteissa tapahtuu sellainen muutos, ettei hän enää sen mukaan, mitä 7 §:ssä on säädetty, täytä kortistoon hyväksymisen edellytyksiä; tai
- 3) jos hän laiminlyö 8 §:ssä säädetyn velvollisuuden.

10 §. Henkilöä, joka on 7 §:n 2 momentin 3, 4 tai 7 kohdan nojalla jätetty kortistoon hyväksymättä tahi vastaavissa tapauksissa 9 §:n 2

kohdan nojalla poistettu kortistosta, ei sen jälkeen voida hyväksyä kortistoon, ennen kuin kolme kuukautta on kulunut siitä, kun hän on ilmoittautunut kortistoon tai jättänyt työnsä tahi kieltäytynyt hänelle osoitetusta työstä.

Erityisistä syistä työvoimatoimikunta voi lyhentää 1 momentissa tarkoitettua aikaa, kuitenkin niin, että se jää vähintään yhdeksi kuukaudeksi.

11 §. Työvoimatoimikunta nimeää kortistoon hyväksytyistä henkilöistä työntekijät työllisyyslain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin työtilaisuuksiin. Mikäli erityiset syyt eivät muuta vaadi, on työhön sijoittamisessa annettava etusija niille, joiden työnsaannin tarve on suurin ottaen huomioon heidän huoltovelvollisuutensa ja mahdollisuutensa tilallaan tahi muutoin käytettävissä olevilla varoilla tai tuloilla elättää itsensä ja perheensä.

12 §. Sellaisiksi työllisyyslain 8 §:n 1 momentissa mainittuihin töihin verrattaviksi töiksi, joissa olevat työntekijät luetaan kunnan työhönsijoitusosuuteen, katsotaan:

1) talonrakennus- sekä maa- ja vesirakennusalan uudisrakennus- sekä perusparannus- ja -korjaustöitä varten maastossa suoritettavat tutkimus-, kartoitus- ja mittaukset;

2) teknillisten laitosten, myös sataman, rakentamis- ja muut sellaiset työt, joita työllisyyslain 8 §:n 1 momentissa, verrattuna 2 momenttiin, ja edellä 1 kohdassa tarkoitetaan;

3) katujen, teiden, puistojen ja muiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitotyöt, lumi- ja hiekoitustyöt mukaan luettuina, ei kuitenkaan siltä osin, miltä kunta perii työstä korvauksen;

4) uudis- ja kivenraivaustyöt sekä valtaojien kaivu- ja salaojittustyöt; sekä

5) vesiperäisen metsämaan ojitus- ja muut kuivatustyöt, metsän kylvö- ja istutustyöt sekä kunnan alueellaan omista metsistään omille laitoksilleen, liikelaitoksia lukuunottamatta, suorittamat polttopuunhakkuut, samoin kuin sellaiset metsänhoidolliset taimikonperkaus- ja metsänharvennustyöt, joista saadun puutavaran käypä myyntiarvo ei peitä työn kustannuksia, ei kuitenkaan silloin, kun metsänhoidolliset työt on suoritettava metsänhakkuun johdosta.

13 §. Työllisyyslain 9 §:n 2 ja 3 momentin perusteella määrätään kaupunkien työhönsijoitusosuudet prosenttilukujen ylärajojen mukaan ja maalaiskuntien työhönsijoitusosuudet prosenttilukujen alarajojen mukaan sekä kauppaloiden työhönsijoitusosuudet prosenttilukujen ylä- ja alarajojen keskivälille.

Milloin kaupungin on katsottava töittensä järjestämistarpeen ja -mahdollisuuksien puolesta olevan rinnastettavissa kauppaloihin, sen työhönsijoitusosuus määrätään kauppaloita koskevan perusteen mukaan. Sama koskee sellaisen maalaiskunnan työhönsijoitusosuutta, joka mainitussa suhteessa on rinnastettavissa kauppaloihin. Vastaavasta syystä voidaan kauppalan työhönsijoitusosuus määrätä prosenttiluvun ylä- tai alarajan mukaan.

14 §. Valtion töissä on pyrittävä tulo- ja menoarviossa myönnettyjen määrärahojen puitteissa varaamaan työllisyyslain 6 §:n 1 momentissa mainituille henkilöille työtilaisuuksia siinä määrässä, kuin ennakolta voidaan kunnan töissä järjestettävät työtilaisuudet huomioon ottaen arvioida olevan tarpeen työnsaantimahdollisuuksien turvaamiseksi heille, ja

sen mukaan, että valtion töihin voidaan ryhtyä osoittamaan työtä vaille jääneitä samaan aikaan kuin heitä osoitetaan kunnan töihin.

15 §. Työvoimapiirin toimisto määrää tarvittaessa kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön antamien ohjeiden mukaan, mistä kunnasta ja kuinka monta työntekijää valtion toimesta järjestettävälle työmaille sijoitetaan samoin kuin työvoimatoimikuntien lausuntojen perusteella valtion toimesta järjestettävälle tilapäisille ammattikursseille otettavat henkilöt.

16 §. Työllisyyslain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilö voidaan osoittaa työhön myös toisen kunnan alueelle.

17 §. Työllisyyslain 12 §:ssä mainitun sopimuksen tekee valtion puolesta kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö.

18 §. Jos kunta laiminlyö työllisyyslain 11 §:ssä tarkoitettua korvauksen suorittamisen säädetyssä ajassa, on kunnan suoritettava sille maksuajan päättymisestä lukien korkoa kuusi prosenttia. Samoin on menettävä, milloin valtio laiminlyö työllisyyslain 12 §:ssä tarkoitettua korvauksen suorittamisen kunnalle sovitussa ajassa.

3 luku.

Hallinto.

19 §. Jos työvoimatoimikunnassa ei ole naisjäsentä, voi kunnallisvaltuusto valita siihen naispuolisen asiantuntijajäsenen ja hänelle varajäsenen. Naispuoliselle asiantuntijajäsenelle, jolla on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätösten tekoon, on varattava tilaisuus olla saapuvilla kokouksessa käsiteltäessä naispuolista työvoimaa koskevia asioita.

20 §. Kunnan on korvattava valtiolle työllisyyslain 17 §:n 2 momentissa tarkoitettu osuutensa työvoimatoimikunnan menoista kuukauden kuluessa tilityksen saatuaan.

Jos kunta laiminlyö 1 momentissa tarkoitettua korvauksen suorittamisen määräajassa, sovellettaisiin vastaavasti, mitä 18 §:ssä on säädetty.

4 luku.

Erinäisiä säännöksiä.

21 §. Työllisyyslain 19 §:ssä mainitun kertomuksen valmistelua varten valtioneuvosto asettaa komitean, jossa ovat edustettuina kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö, valtiovarainministeriö, Suomen Pankki ja kunnalliset keskusjärjestöt.

Työllisyyslain 9 §:n 1 momentissa mainitun luokituksen sekä 2 momentissa tarkoitettujen työhönsijoitusosuuksien määrittelyä varten valtioneuvosto asettaa komitean, jossa ovat edustettuina kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö, valtiovarainministeriö sekä kunnalliset keskusjärjestöt.

22 §. Tarkemmat määräykset tämän asetuksen soveltamisesta antaa kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö.

76. LAKI TYÖTTÖMYYSKORVAUKSESTA.

Annettu kesäkuun 20 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 322/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1959:38 ja 132)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §. Työttömyyskortistoon hyväksytylle henkilölle, jota ei voida sijoittaa työhön ja joka sen vuoksi tarvitsee taloudellista tukea, voidaan suorittaa työttömyyskorvausta valtion varoista tämän lain mukaisesti.

2 §. Työttömyyskorvauksena suoritetaan sosiaaliministeriön 30 päivänä tammikuuta 1948 vahvistaman paikkakuntaluokittelun (84/48) mukaan päivää kohden:

	I paikka- kuntaluokan kunnassa	II paikka- kuntaluokan kunnassa	III paikka- kuntaluokan kunnassa	IV paikka- kuntaluokan kunnassa
yksinäiselle henkilölle	600:-	580:-	560:-	540:-
perheelliselle	800:-	770:-	740:-	710:-

3 §. Korvauksen saajaa pidetään perheellisenä, jos hän huoltaa
1) puolisoaan, josta hän väliin rikkoutumisen vuoksi ei asu erillään, tai 17 vuotta nuorempaa lasta; taikka

2) vanhempaansa, jonka työ- tai ansiokyky ja varallisuus ovat niin vähäiset, että hän elatukseensa nähden on huomattavasti riippuvainen korvauksen saajasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna lapsena pidetään myös otto-
lasta, aviopuolison lasta sekä sellaista avioliiton ulkopuolella syntynyttä lasta, jonka huoltaja on asianmukaisesti tunnustanut tai johon nähden huoltajan elatusvelvollisuus on oikeuden päätöksellä tai sopimuksella vahvistettu.

4 §. Työttömyyskorvausta suoritetaan saman kalenterivuoden aikana enintään 120 päivältä. Työttömyyskorvausta ei suoriteta sunnuntai-
ja pyhäpäiviltä.

Korvaus suoritetaan vähintään kolmasti kuukaudessa jälkikäteen sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

5 §. Työttömyyskorvausta ei suoriteta siltä ajalta, jona sen anojalla omassa tai toisen taloudessa tai yrityksessä on katsottava olevan kausiluontoisesti työtä, mikä voi turvata hänen ja hänen huollettaviensa toimeentulon.

6 §. Työttömyyskorvausta ei myönnetä 23 päivänä maaliskuuta 1934 annetussa laissa (125/34) tarkoitetun kassan jäsenelle sinä aikana, jolloin hän on oikeutettu saamaan avustusta kassalta.

7 §. Kunta on velvollinen suorittamaan valtiolle kunnassa maksetuista työttömyyskorvauksista kultakin kuukaudelta määrän, joka saadaan kertomalla kuukaudelta maksettujen työttömyyskorvausten päivää kohden laskettu keskiarvo niiden työpäivien lukumäärällä, jotka kunta on sanottuna aikana jättänyt työllisyyslain (320/60) mukaisesta työhönsijoitusosudesta täyttämättä ja joista valtio ei ole perinyt kunnalta korvausta työllisyyslain perusteella.

8 §. Työttömyyskorvausta on haettava kirjallisesti sen kunnan työvoimatoimikunnalta, jonka työttömyyskortistoon hakija on merkitty.

9 §. Työvoimatoimikunnan päätökseen tyytymätön saa valittaa siitä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle. Valituskirjelmä on toimitettava 14 päivän kuluessa siitä, kun valittaja sai päätöksestä tiedon, toimikunnalle, jonka tai jonka valtuuttaman on annettua siitä lausuntonsa lähetettävä se työvoimapiirin toimiston välityksellä viivytyksettä ministeriölle.

Valituksen johdosta annettuun ministeriön päätökseen ei saa haakea muutosta.

10 §. Jos todetaan, että työttömyyskorvauksen saaja käyttää väärin hänelle myönnettyä työttömyyskorvausta, voi työvoimatoimikunta sosiaalilautakunnan esityksestä tai sitä kuultuaan määrätä, että korvauksen maksaminen on lopetettava tai sitä vähennettävä taikka että se on maksettava jollekin korvauksen saajan perheenjäsenelle.

11 §. Joka luvattomasti ilmaisee, mitä hän on tässä laissa säädettyä tehtävää täyttäessään saanut tietää jonkun henkilön taloudellisista oloista, terveydentilasta taikka ammatti- tai liikesalaisuuksista, rangaistakoon sakolla, jollei teosta muualla laissa ole säädetty ankarampaa rangaistusta.

Tässä pykälässä mainitusta rikoksesta älköön virallinen syyttäjä tehdä syytettä, ellei asianomistaja ole ilmoittanut rikosta syytteeseen pantavaksi.

12 §. Joka vääriä tietoja antamalla tai salaamalla todellisen asianlaidan on saanut aikaan sen, että korvausta on suoritettu perusteettomasti, taikka joka muutoin on nostanut korvauksen oikeudettomasti, vaikka hänen kohtuudella olisi pitänyt se tietää, rangaistakoon sakolla, jollei teosta muussa laissa ole ankarampaa rangaistusta säädetty.

13 §. Tämän lain mukaista korvausta älköön ulosmitattako. Sopimus, joka tarkoittaa tämän lain mukaisen korvauksen siirtämistä toiselle tai panttaamista, on mitätön.

14 §. Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1960 ja on voimassa kolme vuotta. Sitä ennen on ryhdyttävä lain täytäntöönpanemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

77. LAKI TYÖNVÄLITYSLAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu kesäkuun 20 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 323/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1959:65)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 2 päivänä kesäkuuta 1959 annetun työvälytylain (246/59) 7 ja 20 § näin kuuluviksi:

7 §. Valtion työvoima-asiain hallinnolle tämän lain mukaan kuuluvien tehtävien alueellisesta suorittamisesta huolehtivat tätä hallintoa var-
ten perustettujen työvoimapiirien toimistot.

Piirin alueella toimii piiritoimiston johdon ja valvonnan alaise-
na tarpeellinen määrä työvälytystoimistoja ja työasiamiehiä.

Työvälytystoimiston ja työasiamiehen toimen perustamisesta
ja lakkauttamisesta päättää tulo- ja menoarvion rajoissa työvoima-asi-
oita hoitava ministeriö, joka myös määrää, toimiiko työasiamies välit-
tömästi piiritoimiston vai jonkin paikallisen työvälytystoimiston alaisena.

Piiritoimistoon ja sen alaisiin työvälytykselimiin voidaan perus-
taa työvoimapiirin päällikön, apulaispiiripäällikön, piiritarkastajan, työn-
välytystoimiston johtajan, työvälytystoimiston hoitajan, osastonjohtajan,
osastonhoitajan, jaostonhoitajan, työvälyttäjän, kirjaajan, kanslistin,
vahtimestarin, konekirjoittajan ja toimistoapulaisen peruspalkkaisia vir-
koja tai toimia. Näitä virkoja ja toimia voi samannimisinä kuulua eri
palkkausluokkiin.

Piiritoimistoon ja sen alaisiin työvälytykselimiin voidaan perus-
taa ylimääräisiä toimia ja ottaa tilapäisiä toimihenkilöitä.

20 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1961, ja sillä
kumotaan 23 päivänä heinäkuuta 1936 annettu työvälytylaki (263/36).

Tässä laissa tarkoitettuja virkoja ja toimia voidaan perustaa
ja täyttää ennen lain voimaantuloa. Niin ikään voidaan ennen tämän lain
voimaantuloa ryhtyä muihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen työväly-
tystoiminnan aloittamiseksi tämän lain tullessa voimaan sekä uusien työn-
välytystoimistojen perustamiseksi ja työasiamiesten asettamiseksi.

Tämän lain 7 §:ssä mainittuihin virkoihin tai peruspalkkaisiin
toimiin voidaan virkaa tai tointa haettavaksi julistamatta ennen vuoden
1961 loppua nimittää valtion tai kunnan palveluksessa pääasiallisesti työ-
voima-asiain hallintoon, valvontaan tai hoitoon liittyvässä tehtävässä
vuoden 1959 päättyessä olleita henkilöitä.

Tämän lain voimaan tullessa toiminnassa olevat työvälytystoi-
mistot jatkavat toimintaansa valtion työvälytystoimistoina ilman 7 §:n
3 momentissa mainittua ministeriön päätöstä.

Työvälytystoimiston johtajalla ja sen muulla viran haltijalla
sekä työasiamiehellä, jotka ovat virassa lain voimaan tullessa ja siirre-
tään tämän lain edellyttämään valtion virkaan tai toimeen, on ikälisiin
ja eläkkeeseen nähden oikeus lukea hyväkseen se aika, jonka he ovat ol-
leet kunnan palveluksessa, niin kuin he olisivat olleet vastaavan ajan
valtion palveluksessa.

78. ASETUS TIELIIKENNEASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu kesäkuun 20 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 324/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:82)

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä muutetaan 4 päivänä lokakuuta 1957 annetun tieliikenneasetuksen (331/57) 7 §:n 1 momentti, 8 §:n 2 momentti, 10 §, 14 §:n 1 momentti, 16 §:n 7 momentti, 17 §:n 12 momentti, 18 §, 22 §:n 2 momentti, 24 §:n 1 momentin b kohta ja 3 momentti, 26 §:n 3 momentti, 27 §:n 1 momentin a kohta, 28 §, 30 § ja 31 §:n 1 momentti sekä lisätään asetuksen 22 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

7 §. 1. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö vahvistaa liikennemerkit, antaa tarpeelliset määräykset liikennevaloista, ajoratamerkinnoista ja sulkulaitteista sekä antaa ohjeet niiden käyttämisestä.

8 §.

2. Samoin on muun tiellä kulkevan, paitsi kiireellisessä tehtävässä käytetyn hälytysajoneuvon, mikäli mahdollista, väistettävä ruumissaattueta, sotaväenosastoa, koululaisrivistöä ja asianomaisen poliisiviranomaisen ohjeiden mukaan järjestäytyntä muuta kulkuetta. Tällaisen kulkueen osanottajien on kuitenkin noudatettava niitä määräyksiä, joita poliisi liikenteen sujuvuutta silmällä pitäen ja järjestyksen ylläpitämiseksi antaa.

10 §. Älköön kukaan, jolla ei ole siihen lupaa tai, milloin erityistä ajolupaa ei vaadita, joka ikänsä vuoksi tai muusta syystä on siihen sopimaton taikka joka on väkijuomien tai muiden huumausaineiden vaikutuksen alainen tai väsymystilassa, kuljettako ajoneuvoa. Myöskään älköön kukaan luovuttako ajoneuvoa tällaisen henkilön kuljettavaksi.

14 §. 1. Ajoneuvoa on tiellä kuljetettava niin lähellä ajoradan oikeanpuoleista reunaa kuin turvallisuutta vaarantamatta on mahdollista ja, missä ajoradan leveys sen sallii, kokonaan sen oikeanpuoleisella osalla. Vasenta puolta saa käyttää vain ohitukseen noudattamalla, mitä siitä on muutoin määrätty, tai milloin oikea puolisko on tilapäisen esteen sulkeuma. Ajoneuvolla on kuitenkin aina ajettava ajoradalla olevan korokkeen, pylvään tai vastaavan laitteen oikealta puolelta, jollei liikennemerkillä ole toisin osoitettu.

16 §.

7. Ohitus on erityisesti kielletty kohtaavan ajoneuvon lähestyessä, kapealla ajoradan kohdalla ja risteyksessä, sekä milloin näkyvyys on kaarteen tai harjanteen takia tai muusta syystä rajoitettu, niin myös rautatien tasoristeyksessä ja lähestyttäessä sitä, kapealla tai heikolla sillalla ja jyrkässä myötämässä sekä muuallakin, missä maaston laadun tai olosuhteiden takia vaara saattaa uhata, niin myös, missä se on liikennemerkillä kielletty tai missä se edellyttää ajorataan merkityn sulkuviivan ylittämistä. Ohitus on kuitenkin sallittu, jollei siitä aiheudu vaaraa tai haittaa, risteystä lähestyttäessä suoritettavaa ryhmitystä varten sekä risteyksessä noudattamalla mitä ajamisesta näissä tapauksissa on muutoin määrätty, mikäli se voi tapahtua ajokaistaa vaihtamatta ja ajoradan keskiviivaa ylittämättä. Suojatien tai risteyksen eteen pysähtynyttä ajoneuvoa ja raitiovaunua ei saa ohittaa pysähtymättä ja varmistautumatta siitä, että ohitus ei tuota vaaraa muille tiellä kulkeville. Pysähtyminen ei kuitenkaan ole pakollinen, milloin pysähtyneen ajoneuvon tai raitiovaunun ja ohittavan ajoneuvon käyttämien ajokaistojen välillä on suojakoroke.

17 §.

12. Raitiovaunun tai linja-auton pysähdyttä pysäkillä, jolla ei ole koroketta, on sitä oikealta puolelta ohittavan ajoneuvon kokonaan pysähdyttävä ja annettava esteetön kulku raitiovaunuun tai linja-autoon nousuille ja siitä poistuville.

18 §. 1. Seisottamista tai pysäköimistä varten on, jollei liikennemerkillä tai ajoratamerkinnällä ole toisin osoitettu, ajoneuvo ohjattava ajosuunnassa mahdollisimman lähelle ajoradan oikeata reunaa ja pysäköitäessä, mikäli se on sallittu ja suinkin mahdollista, kokonaan ajoradan ulkopuolelle. Yksisuuntaisella tiellä, niin myös, missä siihen on saatu poliisiviranomaisen lupa, on seisottaminen ja pysäköiminen ajoradan vasemmalla reunalla sallittu. Samoin saadaan maaseudulla maitoa kuljettava ajoneuvo erityistä varovaisuutta noudattaen pysäyttää tien vasempaan reunaan maitolaiturin kohdalle kuormausta ja kuorman purkamista varten.

2. Ajoneuvoa ei saa tiellä pysäyttää, seisottaa tai pysäköidä sellaisessa paikassa tai siten, että siitä aiheutuu vaaraa tai että häiritään tahi estetään liikennettä.

3. Pysähtyminen muusta syystä kuin pakollisen liikenne-esteen takia sekä seisottaminen ja pysäköiminen on nimenomaan kielletty, jollei liikennemerkillä tai ajoratamerkinnällä ole toisin osoitettu:

a) missä ohitus on liikennemerkillä kielletty, sekä maaseudulla ja siihen verrattavalla alueella muuallakin, missä se on 16 §:n mukaan kielletty, nimenomaan, missä yhtämittainen näkyvyys ajoneuvon ohitse molempiin suuntiin on alle sata metriä;

b) toisensa leikkaavien teiden risteyksissä, liikenneympyrässä ja tunneleissa;

c) suojatiellä ja sitä tulosuunnassa viittä metriä lähempänä;

d) ajokaistan osalla, jossa on ryhmittymistä osoittava liikennemerkki ja tulosuunnassa sitä viittätoista metriä lähempänä;

e) liikennemerkin kohdalla, siten että se peittyy; sekä

f) jollei maksua ole suoritettu, sellaisella pysäköimispaikalla tai -alueella, jonka käyttämisestä on vahvistettu maksu.

4. Pysäköiminen on lisäksi kielletty, jollei liikennemerkillä tai ajoratamerkinnällä ole toisin osoitettu:

a) jalkakäytävällä ja pyörätiellä sekä kapealla ajoradalla, sillalla ja muuallakin, missä siitä maaston, ajoradan rakenteen tai kunnan tahi kelin, sään tai muuden olosuhteiden takia voi aiheutua vaaraa;

b) ajoradan suunnassa kolmeakymmentä metriä lähempänä rautatien tasoristeyksen lähintä kiskoa, viittätoista metriä lähempänä raitiovaunun tai linja-auton pysäkkimerkkiä, niin myös ajoradalla olevaa pylvästä tai koroketta, milloin tämän ja ajoradan reunan välillä on tilaa vähemmälle kuin kolmelle rinnakkaiselle autolle, sekä kahta metriä lähempänä porttikäytäviä ja niihin verrattavia paikkoja, samoin kuin niitä vastapäätä, siten että ajo niihin estyy;

c) kaikenlaisissa risteyksissä sekä viittä metriä lähempänä risteykseen liittyvän suojatien reunaa tai, missä suojatietä ei ole, risteävän ajoradan reunaa tai sen ajateltua jatkoa ajoradalla, niin myös kadunkulmassa ja sen läheisyydessä siten, että se haittaa näkyvyyttä tai ajoneuvon kääntymistä;

d) ajoradan reunaan pysäytetyn ajoneuvon vieressä;

e) muilta ajoneuvoilta vuokra-ajoneuvojen merkityillä asemapaikoilla; sekä

f) merkityn pysäköimispaikan vieressä sekä merkityllä pysäköimispaikalla siten, että ajoneuvo osittainkin jää kullekin ajoneuville merkityn paikan ulkopuolelle.

5. Pysähtyminen ja seisottaminen 4 momentissa mainituissa paikoissa on sallittua, vain milloin erityiset syyt siihen pakottavat. Missä pysäköiminen on liikennemerkillä kielletty, saadaan, jolleivät 4 momentin muut säännökset ole esteenä, ajoneuvo tilapäisesti pysäköidä sen kuormaamista ja kuorman purkamista varten tarvittavaksi ajaksi. Ajoneuvo saadaan niin ikään, milloin 2, 3 ja 4 momentin muiden säännösten huomioonottaminen ja pakottavat syyt sitä vaativat, tässä tarkoituksessa tilapäisesti pysäköidä suojatien taakse, viittä metriä lähemmäksi sitä ja vuokra-ajoneuvojen asemapaikalle sekä erityistä varovaisuutta noudattaen jalkakäytävälle ja pyörätielle, milloin se voi tapahtua tien kestävyyttä vaarantamatta ja sen käyttöä kohtuuttomasti haittaamatta.

6. Kuljettajan on, ennenkuin hän poistuu ajoneuvonsa luota, varmistauduttava siitä, ettei se estä muiden paikalle seisotettujen tai pysäköityjen ajoneuvojen liikkeelle lähtöä sekä ettei se voi itsestään lähteä liikkeelle. Milloin ajoneuvo on 5 momentin mukaisesti seisotettu tai tilapäisesti pysäköity 4 momentissa mainittuun paikkaan, tulee kuljettajan pysyä sen läheisyydessä ja tarpeen vaatiessa heti siirtää ajoneuvonsa sellaiseen paikkaan, jossa se ei häiritse muuta liikennettä.

7. Milloin ajoneuvo sen rikkoutumisen takia tai sitä vastaavasta syystä on pysähtynyt paikkaan, missä pysäköiminen on nimenomaan kielletty tai missä siitä muutoin voi aiheutua haittaa tai vaaraa liikenteelle, kuljettajan on viipymättä ryhdyttävä kaikkiin toimenpiteisiin haitan ja vaaran estämiseksi sekä ajoneuvon siirtämiseksi sellaiseen paikkaan, missä pysäköinti on sallittu. Säännösten vastaisesti pysäköity ajoneuvo saadaan, jollei kuljettajaa tavata, poliisin toimesta syyllisen kustannuksella ja tienpitoa ilmeisesti haittaava ajoneuvo tienpitäjän toimesta siirtää lähimpään sopivaan paikkaan.

8. Poliisiviranomaisella on valta erityisistä syistä tilapäisesti antaa tämän pykälän säännöksistä poikkeavia määräyksiä. Poliisin tai muun liikenteen valvojan käyttämä ajoneuvo ja kiireellisessä tehtävässä käytetty hälytysajoneuvo sekä tiekone ja tiellä tehtävään työhön käytetty ajoneuvo saadaan myös, milloin tehtävän suoritus sitä vaatii, tilapäisesti seisottaa tai pysäköidä näiden säännösten vastaisesti.

22 §. -----
 2. Raitiovaunujen suurimmat sallitut ajonopeudet määrää kaupungissa maistraatti.

3. Raitiovaunuliikenteessä on sen lisäksi, mitä 1 momentista johtuu, noudatettava kunnallissäännön antamisjärjestyksessä annettuja paikallisia sääntöjä ja määräyksiä.

24 §. 1. Moottoriajoneuvojen suurimmat sallitut ajonopeudet ovat, jollei 29 §:stä muuta johdu:

-----
 b) kuorma- ja erikoisauton, siihen kytkettyine jarruin varustet-
 tuine perävaunuineen tai ilman sitä 60 km/t, muunlaisella perävaunulla
 varustettuna 50 km/t;

-----
 3. Tämän pykälän säännökset eivät koske hälytysajoneuvoa ei-
 vätkä liikennemerkein osoitetut nopeusrajoitukset kiireellisessä tehtä-
 vässä ajavaa hälytysajoneuvoa eikä liikenteen valvonnassa käytettyä ajo-
 neuvoa.

27 §. 1. Jalankulkijan on:

a) käytettävä jalkakäytävää tai, jollei sitä ole, ajoradan äärim-
 mäistä, ensisijassa vasemmanpuoleista reunaa tahi, missä sellainen
 on, pyörätietä.

-----
 28 §. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö antaa tarvittaessa
 ohjeita tämän asetuksen soveltamisesta ja voi puolustusministeriön esi-
 tyksestä sallia tiellä suoritettavien puolustusvoimien harjoitusten osal-
 ta poikkeuksia tämän asetuksen säännöksistä.

30 §. Kaupungissa ja sellaisessa kauppalassa, joka on eri kuntana,
 voidaan, milloin erityiset syyt sitä vaativat, kulkulaitosten ja yleisten
 töiden ministeriön suostumuksella siinä järjestyksessä kuin kunnallis-
 säännön antamisesta on säädetty, antaa erityisiä määräyksiä paikkakun-
 nan liikenteen sekä seisottamisen ja pysäköimisen rajoittamisesta. Täl-
 laiset rajoitukset on ministeriön hyväksymällä tavalla saatettava tiellä
 kulkevien tiedoksi.

31 §. 1. Joka rikkoo tätä asetusta tai sen nojalla annettuja määräyk-
 siä rangaistakoon niinkuin tieliikennelaisissa on sanottu, mikäli muualla
 laissa ei ole säädetty ankarampaa rangaistusta.

2. Syyte tässä asetuksessa tarkoitettujen kunnallissääntöjen
 rikkomisesta ajetaan yleisessä tuomioistuimessa.

 Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1960.
 -----

79. LAKI KANSAKOULULAITOKSEN VIRANHALTIJAIN PALKKAUKSESTA JA ELÄKKEISTÄ ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu kesäkuun 20 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 326/60)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:64)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kansakoululaitoksen viranhaltijain palkkauksesta ja eläkkeistä 1 päivänä heinäkuuta 1957 annetun lain (248/57) 19 §:n 3 momentti ja 38 §:n 1 momentti näin kuuluviksi:

19 §. -----

Vuotuisen eläkkeen määrä tasoitetaan lähimpään sellaiseen lukuun, jonka kahdestoistaosa on sadalla jaollinen. Jos kaksi lukua on edellä tarkoitettuna lähimpänä lukuna, suoritetaan tasoitus suurempaan niistä.

38 §. Kansakoululaitoksen virkaa väliaikaisena hoitamaan määrätyllä on oikeus saada palkkausta samojen perusteiden mukaan, kuin sitä 2, 3, 4, 6, 7, 8 ja 9 §:n nojalla suoritetaan vakinaiselle viranhaltijalle. Jos väliaikaisella viranhoitajalla ei ole virkaa varten säädettyä kelpoisuutta, saa hän varsinaisen palkkauksen ja ylituntipalkkion kymmenellä prosentilla vähennettynä. Niille säädettyä kelpoisuutta vailla oleville väliaikaisille viranhoitajille, joilla on opetusministeriön määräämä kelpoisuus, suoritetaan kuitenkin varsinainen palkkaus ja ylituntipalkkio heinäkuun 1964 loppuun asti vähentämättömänä. Väliaikaisella viranhaltijalla on sama oikeus luontoisetuihin kuin vakinaisella viranhaltijalla, ja hän on velvollinen suorittamaan niistä korvausta, niinkuin 36 §:ssä on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1960.

**80. PALKKAETUJEN MYÖNTÄMINEN VIRANHALTIJOILLE
JA TYÖNTEKIJÖILLE ERÄISSÄ VIRKAVAPAU- JA LO-
MATAPAUKSISSA.**

Kaupunginhallituksen päätös kesäkuun 23 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1958:153)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä muuttaa 6. 2. 1958 palkkaetujen myöntämisestä viranhaltijoille ja työntekijöille eräissä virkavapaus- ja lomatapauksissa antamiensa yleisohjeiden 4) kohdan seuraavaksi:

4) Mikäli 1), 2) tai 3) kohdissa mainitut edellytykset palkkaetujen myöntämiselle ovat olemassa, palkkalautakunta harkitsee kussakin yksityistapauksessa erikseen myönnettävän palkan suuruuden. Aslatai muun siihen verrattavan stipendiaatin palkkaetuja harkittaessa on kuitenkin pyrittävä seuraamaan valtiolla kulloinkin hyväksyttyä käytäntöä.

**81. VAPAUTUKSEN MYÖNTÄMINEN PALVELUKSESTA
TYÖSOPIMUSSUHTEISESSA PALVELUKSESSA OLEVILLE.**

Kaupunginhallituksen päätös kesäkuun 23 p:ltä 1960.

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä, että kaupungin palveluksessa työsopimussuhteessa oleville myöntää vapautuksen palveluksesta se viranomaisen, joka voimassa olevien säännösten mukaan on oikeutettu ottamaan kysymyksessä olevan henkilön kaupungin palvelukseen ja erottamaan hänet kaupungin palveluksesta.

---

82. HELSINGIN KAUPUNGIN NUOHOUSTAKSA.

Maistraatin vahvistama toukokuun 3 p:nä 1960.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1958:83)

Tulisijat ja muut nuohouskohteet jaetaan kolmeen taksaluokkaan seuraavasti:

1. taksaluokka:
tavallinen lämmitys-uuni, tavallinen keittiöhella, takkauuni, kamina, kylpykamina, muuripata, yksityinen leivinuuni, yksityisen saunan kiuasuuni sekä höyryn- ja kaasunpoistohormi.
2. taksaluokka:
yleisen saunan kiuasuuni, yleisen pesulaitoksen, ruokalan ja kahvilan tulisija, tehdasvalmisteinen hella, yhdistetty hella ja lämmitys-uuni, hella kahdella pellillä sekä lämmityshormeilla varustettu hella.
3. taksaluokka:
keskuslämmityslaitte ja laitos, tehtaan kattilalaitos, kuumenusuuni, ammattileipomon uuni ja suuri ravintolan hella.

Tulisija, jota ei ole edellä mainittu, luetaan siihen taksaluokkaan, johon siihen lähinnä verrattava tulisija kuuluu.

Nuohousmaksu, joka lasketaan nuohouskerralta, on:

	I hinta-alueella	II hinta-alueella
1. taksaluokassa	35:-	75:-
2. " "	43:-	110:-
3. " savuhormin juoksumetr.	30:-	30:-

Savuyännä muiden hormien nuohoamisesta ja puhdistamisesta lasketaan kerroskorotuksena ylhäältä luettuna:

	I hinta-alueella	II hinta-alueella
1. taksaluokassa	4:-	4:-
2. " "	4:-	4:-

Lämmityshormien nuohoamisesta on lisämaksu juoksumetriltä 7:-.

Uutisrakennusten hormikuulauksista ja tarkastuksista 380 mk/tunnilta. Tähän maksuun sisältyy työvälineiden kulumisesta aiheutuva korvaus.

Tilauksesta suoritetuista erikoistoista maksetaan sopimuksen mukaan.

Nuohousmaksu saadaan periä myös siinä tapauksessa, ettei nuohooja ennakkoilmoituksesta huolimatta ole saanut tilaisuutta suorittaa nuohousta.

I hinta-alue käsittää kanta-kaupungin alueen sekä 30. ja 31. kaupunginosat kokonaisuudessaan, 43. kaupunginosasta korttelit 43051-43080 ja 46. kaupunginosasta rautatien eteläpuolella olevan alueen.

II hinta-alue käsittää kaupungin alueen muun osan.

Tätä nuohoustaksaa on noudatettava huhtikuun 1 päivästä 1960 lukien.

83. VIRANHALTIJAT, JOTKA EIVÄT OLE OIKEUTETTUJA YLITYÖKORVAUKSIIN.

Kaupunginhallituksen päätös kesäkuun 9 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1951:155)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä vahvistaa seuraavan luettelon viranhaltijoista, jotka eivät ole oikeutettuja ylityökorvauksiin:

Laitos ja virka	palkkaluokka
Yleinen kunnallishallinto	
<u>Revisiovirasto:</u>	
Kaupunginrevisori	37
Apulaiskaupunginrevisori	34
Revisorit	31
Lakimies, tp.	31
<u>Kaupunginhallitus ja kaupunginkanslia:</u>	
Kaupunginjohtaja	-
Apulaiskaupunginjohtajat	--
Kaupunginsihteeri	39
Apulaiskaupunginsihteerit	36
Talousarviopäällikkö	36
Tiedotuspäällikkö	32
Koulutuspäällikkö	32
Kansliashteerit	30
Kunnossapitotarkastaja, tp.	34
Kunnanasiames, tp.	32
<u>Järjestelytoimisto:</u>	
Toimistopäällikkö	36
Järjestelyinsinööri	33
Virastotutkijat	30
Apulaistoimistopäällikkö, tp.	34
Reikäkorttiasiantuntija, tp.	33
<u>Kaupunginhallituksen asiamiestoimisto:</u>	
Kaupunginlakimies	38
Kaupunginasiamies	36

Apulaiskaupunginasiames	32
Lainoppineet avustajat, myös tp.	30 ja 28
<u>Hankintatoimisto:</u>	
Toimistopäällikkö	33
<u>Kaupunginarkisto:</u>	
Kaupunginarkistonhoitaja	33
<u>Tilastotoimisto:</u>	
Toimistopäällikkö	34
Aktuaarit	29 ja 28
<u>Rahatoimisto:</u>	
Kaupunginkamreeri	36
Apulaiskaupunginkamreeri	30
Osastopäälliköt	28 ja 25
<u>Palkkalautakunnan toimisto:</u>	
Toimistopäällikkö	37
Apulaistoimistopäällikkö, tp.	34
Oikeus- ja järjestystoimi	
<u>Maistraatti:</u>	
Kunnallispormestari	38
Ulosottotoimen tarkkaaja	31
Oikeusneuvosmies	30
Maistraatinnotaari	27
I julkinen notaari	25
II " "	25
Kunnallisneuvosmiehet	24
Maistraatinsihteeri	19
Kaupunginpalvelijain esimies ja kaupunginpalvelijat	18 ja 17
Arkistonhoitaja	19
Kirjaaja	16
Apulaiskirjaaja	16
<u>Ulosottovirasto:</u>	
Johtava kaupunginvouti	36
I kaupunginvouti	25
II " "	27
III " "	30
IV " "	26
Tilittävä kaupunginvouti	27
Avustavat kaupunginvoudit	24 ja 22
Ulosottoapulaiset (lukuunottamatta keskusosaston toimen- tajiä), myös tp.	20, 18, 16, 15 ja 13

Rakennustarkastustoimisto:

Rakennustarkastaja	36
Yliarkkitehti	33
Yli-insinööri	33

Raastuvanoikeus:

Oikeuspormestari	38
Vanh. oikeusneuvosmiehet	36
Nuor. "	30
Kunnallisneuvosmies	26
Siviilinotaarit, myös tp.	18
Rikosasiainnotaarit, myös tp.	18
Kaupunginpalvelijain esimies ja kaupunginpalvelijat, myös tp.	18, 17 ja 16
Sihteeri, tp.	30

Syyttäjistö:

I kaupunginviskaali	32
Kaupunginviskaalit, myös tp.	30

Raastuvanoikeuden arkisto ja puhtaaksikirjoituskanslia:

Arkistonhoitaja	22
-----------------	----

Holhouslautakunta:

Sihteeri	18
----------	----

Palotoimi

Palolaitos:

Palopäällikkö	33
Apulaispalopäällikkö	29
Palotarkastaja	27
Paloinsinööri	27
Taluspäällikkö	27

Terveysdenhoito

Terveysdenhoitovirasto:

Kaupunginlääkäri	41
------------------	----

Kanslia- ja talousosasto:

Asiamies	32
----------	----

Terveysolojen valvontaosasto:

Kaupunginhygieenikko	36
Asuntojenylitarkastaja	30
Ammattienylitarkastaja	30

Terveydenhuolto-osasto:

Terveydenhuoltolääkäri	36
Aluelääkärit	21
Johtava ylihoitaja	23
Poliisilääkäri	22

Kouluterveydenhoito-osasto:

Kouluylilääkäri	30
-----------------	----

Elintarvikkeiden valvontaosasto:

Elintarvikehygieenikko	36
------------------------	----

Sukupuolitautilien poliklinikka:

Kaupunginvenerologi	31
---------------------	----

Desinfiointilaitos:

Johtaja	25
---------	----

Kasvatusneuvola:

Lastenpsykiatri	31
-----------------	----

Kansakoulujen kasvatusneuvolat:

Koulupsykiatrit	30
-----------------	----

Kouluhammashoitolaitos:

Klinikan esimies	33
Apulaisesimies	31

Terveydellisten tutkimusten laboratorio:

Laboratorion esimies	33
----------------------	----

Maidontarkastamo:

Apulaiskaupungineläinlääkäri	33
------------------------------	----

Sairaanhoito

Sairaalavirasto:

Sairaaloimen toimitusjohtaja	38
Sihteeri	29
Kamreeri	29

Eri sairaalat:

Lääkärihenkilökunta	27, 26, 25
Taloudenhoitajat	ja 24
Ylihoitajat	23 ja 22

Psykiatriset huoltolaitokset:

Lääkärihenkilökunta	
Vastaanottoaseman ylihoitaja	21
Huoltotoimiston " "	21
Hoitokotien ylihoitajat	18

Tuberkuloosihuolto:

Tuberkuloositoimiston lääkärihenkilökunta	
Ylihoitaja	22

Sairaanhoidajakoulu:

Rehtori	24
---------	----

HuoltotoimiHuoltolautakunta ja huoltovirasto:

Huoltotoimen toimitusjohtaja	38
Apulaisjohtajat	34 ja 30
Asiamies	33
Apulaisasiamies	30
Huoltopsykiatri	31
Huoltoviraston sihteeri	30
Kamreeri	28
Kanslianesimiehet	25 ja 22

Eri laitokset:

Lääkärihenkilökunta	
Ylihoitajat	23
Vanhainkotien johtajattaret	19 ja 18

Koskelan sairaskoti laitoksineen:

Sairaskodin johtaja	31
Apulaisjohtaja	27

Tervalammen työlaitos ja maatila:

Johtaja	30
Apulaisjohtaja	25

Työtuvat:

Työtupien johtaja	28
Työtuvanhoitaja	21

Kustaankartanon vanhainkoti:

Taloudenhoitaja	26
-----------------	----

LastensuojeluLastensuojelulautakunta ja -virasto:

Toimitusjohtaja	37
Lastenvalvoja	30

Apulaislastenvalvoja	28
Lastenhuollontarkastaja	31
Nuorisonhuoltaja	30
Sosiaalilääkäri	31
Lääkäri	31
Toimistonhoitaja	23
Lastenpsykiatri, tp.	31
Psykologit, myös tp.	25
Apulaistarkastajat	21
Terveys sisar	20
Huoltotarkastajat, myös tp.	20
Sosiaalitarkkaajat, tp.	20
Lääkintävoimistelijat, tp.	17

Lastenhuoltolaitokset:

Laitoksien johtajat ja apulaisjohtajat, myös tp.	
Psykologi, tp.	25
Johtavat hoitajat	21 ja 18
Taloudenhoitaja (Sofianlehto)	23

Erinäiset sosiaaliset tehtävät

Oikeusaputoimisto:

Oikeusavustaja	31
Apulaisoikeusavustajat	29

Työnvälitystoimisto:

Johtaja	32
Osastonjohtaja, henkisen työn	30
" nuoriso-osaston	30
" merimiesosaston	24
" maatalousosaston	24
" ravintolaosaston	24

Urheilu- ja retkeilylautakunta sekä -toimisto:

Toimistopäällikkö	31
Korkeasaaren intendentti	29
Retkeilyasiamies	28
Apulaistoimistopäällikkö	28
Urheilunohjaaja	27
Naispuolinen urheilunohjaaja	25

Väestönsuojelutoimisto:

Väestönsuojelupäällikkö	30
-------------------------	----

Raittiuslautakunta:

Neuvoja	19
Raittiustyönohjaajat	20 ja 18

Nuorisotoimisto:

Nuorisoasiamies	29
Apulaisnuorisoasiamies	26

Opetustoimi**Suomenkieliset kansakoulut:**

Tarkastaja	34
II tarkastaja	32
Taloudenhoitaja	32

Ruotsinkieliset kansakoulut:

Tarkastaja	33
Taloudenhoitaja-sihtööri	31

Suomenkielinen työväenopisto:

Johtaja	32
---------	----

Ruotsinkielinen työväenopisto:

Johtaja	27
---------	----

Ammattiopetuslaitokset:

Tarkastaja	32
------------	----

Ammattioppilaslautakunta:

Asiamies	29
----------	----

Kotitalouslautakunta:

Kotitalousneuvonnan tarkastaja	22
--------------------------------	----

Lastentarhat:

Tarkastaja	28
Apulaistarkastajat	24
Puistoleikkitoiminnan tarkastaja	24
Taloudenhoitaja	23

Sivistystoimi**Kaupunginkirjasto:**

Kirjastonjohtaja	34
Apulaiskirjastonjohtajat	29
Taloudenhoitaja	26
Kallion sivukirjaston johtaja	28
Kirjastonhoitajat	25, 23, 21 ja 20
Osastonhoitajat	21

Kaupunginmuseo:

Museonhoitaja	28
---------------	----

Musiikkilautakunta:

Intendentti	29
Kaupunginorkesterin johtaja (nykyisin sopimuspalkka)	34

Kiinteistöt**Kiinteistövirasto:**

Virastopäällikkö	39
Apulaisvirastopäällikkö, tp.	36

Kansliaosasto:

Sihteeri	35
----------	----

Tonttiosasto:

Osaston päällikkö	36
Apulaispäällikkö	33

Asemakaavaosasto:

Asemakaavapäällikkö	37
Asemakaava-arkkitehti	35
Yleiskaava-arkkitehti	35
Asemakaavainsinööri	35

Kaupunkimittausosasto:

Kaupungingeodeetti	36
Apulaiskaupungingeodeetti	34

Maatalousosasto:

Kaupunginagronomi	34
Apulaiskaupunginagronomi	29

Metsäosasto:

Kaupunginmetsänhoitaja	33
Apulaiskaupunginmetsänhoitaja	29

Talo-osasto:

Osastopäällikkö	34
Apulaisosastopäällikkö	30
Insinööri	29
Konttoripäällikkö	28
Alueisännöitsijät	26
Asuntoasiainsihteeri, tp.	29

Yleiset työt**Rakennusvirasto:**

Kaupungininsinööri	42
Apulaiskaupungininsinööri, tp.	35

Kansliaosasto:

Asiamies	32
----------	----

Talorakennusosasto:

Kaupunginarkkitehti	37
I apulaiskaupunginarkkitehti	35
II "	35
Työpäällikkö	35
Yliarkkitehti	34

Katurakennusosasto:

Katurakennuspäällikkö	37
I apulaiskaturakennuspäällikkö	35
II "	35
Yli-insinööri	34

Puisto-osasto:

Kaupunginpuutarhuri	31
Apulaiskaupunginpuutarhuri	25

Hankintaosasto:

Hankintapäällikkö	32
Apulaishankintapäällikkö	27

Puhtaanapito-osasto:

Puhtaanapitopäällikkö	35
-----------------------	----

Konevarikko:

Työpajainsinööri	32
Autokorjaamon päällikkö	29

Tiliosasto:

Kamreeri	30
----------	----

Liikennelaitos

Toimitusjohtaja	Sopimuspalkka
Talousjohtaja	38
Liikennejohtaja	38
Teknillinen johtaja	38
Asiamies	33

Eri osastot:

Osastopäälliköt	33, 32 ja 27
-----------------	-----------------

S a t a m a tSatamalaitos:

Satamajohtaja	40
---------------	----

Kansliaosasto:

Sihteeri	30
----------	----

Kassa- ja tiliosasto:

Satamakamreeri	29
----------------	----

Satamakonttori:

Satamakapteeni	31
Apulaissatamakapteeni	27

Varastoimis- ja laiturihuolto-osasto:

Varastomistoimen johtaja	36
Varastomistoimen apulaisjohtaja	33

Satamarakennusosasto:

Satamarakennuspäällikkö	37
Apulaissatamarakennuspäällikkö	35
Yli-insinööri	34

Teurastamo

Toimitusjohtaja	36
Apulaisjohtaja	33
Tarkastuseläinlääkärit	31
Käyttöinsinööri	29
Konttoripäällikkö	28

Elintarvikekeskus

Toimitusjohtaja	34
Kamreeri	28
Pääemäntä	26

Teollisuuslaitokset

Teollisuuslaitosten lautakunta:

Asiamies	32
----------	----

Kassa- ja tiliosasto:

Kamreeri	30
----------	----

Vesilaitos:Hallinto:

Toimitusjohtaja	40
Apulaisjohtaja	35

Vanhankaupungin laitokset:

Ylikemisti	34
------------	----

Pitkääkosken vedenpuhdistuslaitos:

Käyttöinsinööri, tp.	34
----------------------	----

Hankinta ja varastot:

Hankintapäällikkö	30
-------------------	----

Kaasulaitos:

Toimitusjohtaja	40
Tuotantopäällikkö	35
Jakelupäällikkö	35
Kaupallisen toimiston toimistopäällikkö	28

Sähkölaitos:

Toimitusjohtaja	41
-----------------	----

Eri osastot:

Osastopäälliköt	37
-----------------	----

Järjestelytoimisto:

Insinööri, tp.	31
----------------	----

Hankintatoimisto:

Insinööri	31
-----------	----

Samalla kaupunginhallitus päätti vahvistaa seuraavat yleiset periaatteet:

1) Viranhaltijalle, jonka työajan pituus ei ole laissa, virkasäännössä tahi eri päätöksellä määrätty, ei virkasäännön 31 §:n 1 momentin mukaan makseta ylityökorvausta.

2) Virkasivutuloja nauttivat viranhaltijat eivät asemasta riippumatta ole oikeutettuja ylityökorvauksiin.

3) Viranhaltijat, jotka nauttivat erityistä johtajapalkkiota, kuten esim. opetuslaitoksen johdossa olevat, eivät tämän palkkion osalta ole oikeutettuja ylityökorvauksiin.

84. KAAVOITUSALUEIDEN JAKOASETUS.

Annettu heinäkuun 11 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 353/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1936:24 ja 1949:28)

Maatalousministerin esittelystä säädetään 20 päivänä helmikuuta 1960 annetun kaavoitusalueiden jakolain (101/60) 141 §:n nojalla:

1 luku.

Maanmittaustoimitukset.

1 §. Kaavoitusalueiden jakolain 12 §:ssä tarkoitettua erityistä maanmittaustoimitusta, jossa tilojen yhteinen tie liitetään tontin muun alueen käsittävään tilaan, saa maanmittauskonttorilta hakea kysymyksessä olevan tilan omistaja. Tällöin ei hakijan tarvitse esittää maarekisterinotetta yhteiseen alueeseen osallisista tiloista.

2 §. Tontinosan tai rakennuspaikan osan lunastamistoimitusta koskevassa hakemuksessa on esitettävä selvitys hakijan omistus- tai siihen verrattavasta oikeudesta hänelle kuuluvaan osaan tonttia tai rakennuspaikkaa ja maarekisterinote sekä mainittava se tai ne tilat, joiden aluetta lunastamisen tulisi koskea, näiden tilojen tiedossa olevat omistajat ja heidän postiosoitteensa.

Mitä 1 momentissa on säädetty, on soveltuvin osin voimassa myös silloin, kun kunta hakee tontinosan lunastamista.

3 §. Kaavoitusalueiden jakolain 61 §:n 2 momentissa tarkoitettua rajankäynnin toimittamisesta kiinteistöinsinöörin on tehtävä maanmittauskonttorille kirjallinen hakemus, jossa on mainittava ne tilat, joita toimitus on tarkoitettu koskemaan, tiedossa olevat tilojen omistajien nimet ja postiosoitteet sekä se tai ne rajaosat, joilla rajankäynti on suoritettava.

4 §. Jos tontinosan tai rakennuspaikan osan lunastamistoimituksessa todetaan, että lunastettavaa aluetta voidaan pienentää tilusvaihdolla, on se tehtävä toimituksen yhteydessä.

5 §. Tontinosan ja rakennuspaikan osan lunastamistoimituksessa toimitusmiesten on laadittava lunastushinnasta arviokirja, jossa on erikseen jokaisen omistajan osalta lueteltava lunastettavat tilukset, rakennukset ja laitteet sekä muut etuudet, niin myös mainittava tiluksen ala ja sen sekä rakennuksen, laitteen tai muun etuuden laatu ja arvo. Myös on arviokirjaan merkittävä lunastettavaan alueeseen kohdistuvan rasite-, nautinta- tai muun sellaisen oikeuden lunastamisesta tai muusta järjestämisestä määrätty korvaus. Milloin edellä mainitut merkinnät voidaan sopivasti tehdä pöytäkirjaan, ei erityistä arviokirjaa tarvitse tehdä.

6 §. Harkitessaan, voidaanko tontinosan tai rakennuspaikan osan lunastamistoimituksessa lunastushinta määrätä suoritettavaksi kaavoitusalueiden jakolain 43 §:n 1 momentin mukaisesti tallettamatta luovuttavan tilan omistajalle, toimitusmiesten on muun ohella selvitettävä, vastaa-ko jäljelle jäänyt tila mainitun lain 127 §:ssä tarkoitettujen kiinnitysten täyttää arvoa.

7 §. Kun tontinosan tai rakennuspaikan osan lunastamistoimitus on maanmittauskonttorissa tarkastuksessa hyväksytty tai, milloin toimituksesta on valitettu, asia on lopullisesti ratkaistu, maanmittauskonttorin on kaavoitusalueiden jakolain 41 §:n 1 momentissa mainittua tallettamista tai maksamista varten viipymättä ilmoitettava asiasta lunastamiseen oikeutetulle.

8 §. Kaavoitusalueiden jakolain 44 §:n 3 momentissa tarkoitettua merkinnän tekemistä varten kiinnityksissä tapahtuneista muutoksista on maanmittauskonttorin toimituksen tultua merkityksi maarekisteriin viipymättä tehtävä ilmoitus kiinteistötuomarille tai tuomiokunnan tuomarille. Ilmoitus on tehtävä myös kaavoitusalueiden jakolain 45 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimituksesta.

Maanmittauskonttorin on myös ilmoitettava 1 momentissa mainitulle viranomaiselle kaavoitusalueiden jakolain 47 §:ssä tarkoitettua katualueen erottamisen merkitsemisestä maarekisteriin.

Jos alue kaavoitusalueiden jakolain 16 §:n mukaan on siirretty toiseen tilaan manttaaleja muuttaen, on maanmittauskonttorin siitä ilmoitettava, toimituksen tultua merkityksi maarekisteriin, kiinteistötuomarille tai tuomiokunnan tuomarille.

9 §. Kun maalaiskunnan asemakaava-alueella tonttijaon mukainen tontti muodostetaan tilaksi, on sen nimenä käytettävä asianomaisen asemakaava-alueen osan numeroa tai nimeä sekä korttelin ja tontin numerointa.

10 §. Jos kunnallishallitus on määrääjäksi valtuuttanut saman henkilön edustamaan kuntaa kaavoitusalueiden jakolain 27 §:ssä tarkoitetuissa maanmittaustoimituksissa, voi toimitusinsinööri lähettää hänelle sanotussa lainkohdassa tarkoitettua tiedotuksen.

11 §. Milloin kaavoitusalueiden jakolain 25 §:n 2 momentissa tarkoitettu toimitus suoritetaan nojautumalla siihen, ettei toimituksesta aiheudu haittaa laadittavan kaavan toteuttamiselle, on tämä seikka toimituksen pöytäkirjassa yksityiskohtaisesti perusteltava. Jollei maanmittauskonttori toimitusta tarkastaessaan pidä asiasta toimitusasiakirjoissa olevaa selvitystä riittävänä, on sen ennen toimituksen hyväksymistä hankittava kaupungin tai lääninhallituksen lausunto.

12 §. Kaavoitusalueiden jakolain 29 §:ssä tarkoitettua aikaa ei saa määrätä, jollei ole erityistä syytä, kahta viikkoa lyhyemmäksi eikä kolmea viikkoa pitemmäksi.

13 §. Milloin maanmittaustoimituksessa määrätty korvaus tai lunastushinta kaavoitusalueiden jakolain 7 §:n 3 momentin tai 41 §:n 1 momentin mukaan talletetaan lääninhallitukseen tai rahalaitokseen, on toimitusinsinöörin ja maanmittauskonttorin kiireellisesti suoritettava niille toimituksen lopettamisen jälkeen kuuluvat tehtävät.

14 §. Kaupungin alueella suoritettua maanmittaustoimituksen merkitsemisestä maarekisteriin maanmittauskonttorin on viipymättä ilmoitettava kaupungille.

Jos kaupungille on myönnetty kaavoitusalueiden jakolain 137 §:ssä tarkoitettu oikeus pitää jäljennöstä maarekisteristä, ei 1 momentissa mainitun ilmoituksen tekeminen ole tarpeen.

15 §. Kiinteistöinsinööri, joka on suorittanut diplomi-insinöörin tutkinnon teknillisen korkeakoulun maanmittausosastossa ja toiminut vähintään kaksi vuotta maanmittaususkultanttina taikka kiinteistöinsinöörinä tai tontinmittaajana, saa kaupungin suostumuksella toimittaa kaupunkialueella lohkomisen, vapaaehtoisen tilusvaihdon, rajankäynnin, rasite-toimituksen sekä kiinteän omaisuuden pakkolunastuksesta yleiseen tarpeeseen 14 päivänä heinäkuuta 1898 annetun lain (27/98) 19 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimituksen.

Maanmittaushallitus voi myös kaupungin suostumuksella oikeuttaa kiinteistöinsinöörin, jonka se tämän aikaisemman toiminnan perusteella katsoo tehtävään päteväksi, suorittamaan kaavoitusalueiden jakolain 4 §:ssä tarkoitettua pakollisen tilusvaihdon ja uusjaon.

Kiinteistöinsinööri, joka haluaa ryhtyä suorittamaan maanmittaustoimituksia, tulee toimittaa maanmittaushallitukselle selvitys pätevydestään ja kaupungin suostumus toimitusten suorittamiseen.

Kiinteistöinsinööri suorittaa 1 ja 2 momentissa mainitut toimitukset maanmittaushallituksen ja maanmittauskonttorin johdon ja valvonnan alaisena. Tällöin on kiinteistöinsinöörin virkavelvollisuuksien osalta soveltuvin kohdin noudatettava maanmittaushallinnosta annettuja säännöksiä ja määräyksiä.

Kiinteistöinsinöörin suorittaman maanmittaustoimituksen palkkiosta on soveltuvin kohdin voimassa, mitä maanmittauspalkkiosta on erikseen säädetty, kuitenkin siten, että palkkio maksetaan asianomaiselle kaupungille. Toimituspalkkiota tai sen osaa, jonka kaupunki olisi velvollinen asianosaisena suorittamaan, ei kuitenkaan velota etukäteen valtion varoista.

16 §. Kaavoitusalueiden jakolain 2 ja 3 luvuissa tarkoitetuissa toimituksissa on, jollei sanotusta laista tai tästä asetuksesta muuta johdu, noudatettava 28 päivänä marraskuuta 1952 annetun jakoasetuksen (407/52) säännöksiä. Tarkemmat määräykset menettelystä antaa maanmittaushallitus.

2 luku.

Tontinmittaus, yleisen alueen mittaus ja rasitetoimitus.

17 §. Tontin- ja yleisen alueen mittausta sekä kaavoitusalueiden jakolain 6 luvussa tarkoitettua rasitteen tai oikeuden perustamista, siirtämistä, muuttamista tai poistamista on haettava kirjallisesti maistraatilta.

18 §. Tontinmittausta haettaessa on esitettävä selvitys hakijan omistus- tai hallintaoikeudesta tontin alueeseen tai sen osaan sekä tarvittaessa tonttia koskeva ote tonttirekisteristä, milloin tontti on siihen kiinteistönä merkitty, tahi ote 75 §:ssä mainitusta tontinmuodostusluettelosta, jos tontti on siihen merkitty, taikka muussa tapauksessa tontinmuodostusluettelon sisältöä vastaava selvitys.

Muodostettavan yleisen alueen mittausta koskevassa hakemuksessa on mainittava niiden kiinteistöjen ja alueiden tiedossa olevat omistajat, joihin yleinen alue kuuluu. Yleisen alueen rekisterissä olevan yleisen alueen mittausta haettaessa on esitettävä ote sanotusta rekisteristä.

Mitä edellä on säädetty, on myös soveltuvin osin voimassa, mil-

loin haetaan rasitteen tai oikeuden perustamista, siirtämistä, muuttamista tai poistamista. Kun haetun toimituksen perusteena on asianosaisen tekemä sopimus, on jäljennös sopimuskirjasta liitettävä hakemukseen.

19 §. Jos maistraatti hakemusta käsitellessään katsoo 18 §:ssä tarkoitettujen muodollisten edellytysten olevan olemassa, antaa se kiinteistöinsinöörille määräyksen toimituksen suorittamiseen.

20 §. Kiinteistöinsinööri saa myös, vaikkei ole tehty hakemusta maistraatille, ottaa toimituksen suorittaakseen. Edellä 18 §:ssä tarkoitettu selvitys on tällöin esitettävä hänelle ennen toimituksen aloittamista.

Vastaanottamastaan toimituksesta kiinteistöinsinöörin on 30 päivän kuluessa ilmoitettava maistraatille.

21 §. Kiinteistön muodostamista tarkoittavaa tontin- tai yleisen alueen mittausta koskevassa tiedotuksessa on mainittava se tai ne kiinteistöt taikka muut alueet, joista tontti tai yleinen alue muodostetaan.

22 §. Jos toimituksen aikana havaitaan toimituksen suorittamista varten tarpeelliseksi sellainen selvitys, jota ei ole aikaisemmin esitetty, hakijan on se hankittava, mikäli muu asianosainen ei sitä esitä.

23 §. Kiinteistön muodostamista tarkoittava tontinmittaus on toimitettava voimassa olevan asemakaavan ja tonttijaon sekä yleisen alueen mittaus voimassa olevan asemakaavan perusteella ottaen huomioon niiden mukaisissa lainvoiman saaneissa tontin- ja yleisen alueen mittauksissa määrättyt rajat.

24 §. Tonttikartta on laadittava mittakaavaan 1:500.

Myös voidaan käyttää mittakaavaa 1:1 000 tai 1:2 000, milloin se tontin suuruuden vuoksi tai muusta syystä on tarkoituksenmukaista. Karttaan on merkittävä:

1) kaupungin nimi, kaupunginosa sekä korttelin ja tontin numerot;

2) tontti rajoineen ja rajamerkkeineen;

3) tontin pinta-ala, sen rajojen pituudet sekä rajamerkkien numerot;

4) tontin asema verrattuna naapuritontteihin, katualueeseen tai muihin 16 päivänä elokuuta 1958 annetun rakennuslain (370/58) 36 §:ssä tarkoitettuihin tonttiin rajoittaviin alueisiin;

5) tontilla olevat rakennukset sekä sellaiset kiinteät rakennelmat ja laitteet, joilla saattaa olla merkitystä rakentamisessa tai korvauksen määräämisessä;

6) niiden eri kiinteistöihin, erillisiin ja tilojen yhteisiin alueisiin kuuluvien alueiden rajat ja rajamerkit, joista tontti muodostuu;

7) kiinteistöjen ja alueiden rekisterinumerot ja muut tunnukset;

8) kiinteistöistä luovutetun määrään rajat ja asiakirjoista ilmenevän tai muutoin tiedossa olevan vuokra- tai muun nautinta-alueen rajat sekä tontin alueeseen kohdistuvat tonttirekisteriin merkityt ja mahdollisuuden mukaan muut rasitteet;

9) selitys rajamerkeistä ja niiden koordinaateista tai, jollei rajapisteen koordinaatteja ole voitu laskea, rajakulman suuruus tai sellaiset mitat, että rajapiste voidaan niiden perusteella merkitä maastoon;

10) mahdollisuuden mukaan ne kiintopisteet, joita on käytetty tontin rajoja maastoon merkittäessä ja niiden koordinaatit;

11) tontilla olevat tiluskuviot, milloin se on tarpeellista; sekä

12) voimassa olevan asemakaavan ja tonttijaon vahvistamispäi-

vät sekä, milloin tontinmittaus toimitetaan aikaisemman asemakaavan tai tonttijaon perusteella, sen vahvistamispäivä.

25 §. Jos tontin rajojen tarkistamista tarkoittava tontinmittaus koskee ainoastaan osaa tontin rajoista, voidaan tonttikartalle, poiketen 24 §:n säännöksistä, tehdä vain sellaiset merkinnot, jotka ovat tarpeen toimituksen suorittamista varten.

26 §. Milloin tontinmittaus kaavoitusalueiden jakolain 59 tai 60 §:n mukaisesti suoritetaan useilla saman korttelin tonteilla yhtenä toimituksena, sijoitetaan tontit samalle tonttikartalle, mutta voidaan erityisesti syystä myös laatia jokaisesta tontista eri tonttikartta.

27 §. Tonttikarttaa laadittaessa on myös noudatettava, mitä 26 päivänä kesäkuuta 1959 annetun rakennusasetuksen (266/59) 51 §:n 1 momentin 2 kohdassa on säädetty tonttikartasta tai sen liitteestä.

28 §. Yleisen alueen mittauksessa laadittavasta kartasta (yleisen alueen kartta) on soveltuvin osin voimassa, mitä 24, 25 ja 26 §:ssä on säädetty tonttikartasta.

Myös rasitetoimituksessa tehdään kartta soveltuvin kohdin noudattaen, mitä on säädetty tonttikartasta huomioon ottaen toimituksen tarkoitus. Karttaa ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos se katsotaan tarpeettomaksi.

29 §. Pöytäkirjassa on mainittava kenen aloitteesta toimitus on pantu vireille, toimituksen tarkoitus ja suorittamisen aika ja paikka, miten toimituksen aloittamisesta on tiedotettu sekä saapuvilla olevat asianosaiset.

Pöytäkirjaan on lisäksi merkittävä:

- 1) toimituksessa esitetyt saantokirjat sekä muut asiaa valaisevat asiakirjat ja kartat;
- 2) tontin numero tai yleisen alueen nimi ja tunnus sekä asemakaavassa määrätty käyttötarkoitus;
- 3) tontin tai yleisen alueen pinta-ala sekä rajojen pituudet;
- 4) asemakaavan ja tonttijaon vahvistamispäivät sekä milloin toimitus suoritetaan sellaisen asemakaavan tai tonttijaon mukaan, joka ei enää ole voimassa, myös sen vahvistamispäivät ja tiedot sen muuttamisesta;
- 5) tonttiin tai yleiseen alueeseen kohdistuvat tonttikirjaan merkityt ja mahdollisuuden mukaan muut rasitteet sekä asiakirjoista ilmevät tai muutoin tiedossa olevat vuokra- tai muut oikeudet; sekä
- 6) asianosaisten vaatimukset ja sopimukset sekä kiinteistöinsinöörin päätökset.

Pöytäkirjaan on tehtävä täydelliset merkinnät myös muista tässä asetuksessa määrättyistä asioista sekä niistä asioista, jotka kaavoitusalueiden jakolain mukaan joutuvat toimituksessa käsiteltäviksi.

30 §. Kiinteistön muodostamista tarkoittavasta tontin- tai yleisen alueen mittauksesta laadittavassa pöytäkirjassa on mainittava se kiinteistö, kiinteistöstä luovutettu määräala, erillinen tai tilojen yhteinen alue, josta tontti tai yleinen alue muodostuu. Jos tontti tai yleinen alue muodostetaan useammasta kuin yhdestä kiinteistöstä tai sanotunlaisesta alueesta, on pöytäkirjaan merkittävä erikseen jokaisen tällaisen alueen pinta-ala sekä esitetty selvitys omistajien saannoista.

31 §. Edellä 26 §:ssä tarkoitettussa tontinmittauksessa tehdään 30 §:ssä mainittu selvitys erikseen jokaisesta tontista.

32 §. Milloin yleisen alueen mittauksessa erotetaan useihin yleisiin alueisiin, kuten eri katuihin, kuuluvia alueita, on jokaisen yleisen alueen rajat määritettävä ja merkittävä kartalle.

Pöytäkirjaan on tehtävä 30 §:ssä mainitut merkinnät erikseen jokaisesta erotettavasta yleisestä alueesta.

33 §. Yleinen alue muodostetaan yhdeksi kiinteistöksi silloinkin, kun asemakaavan mukainen kaupunginosa raja jakaa alueen eri osiin, jollei ole tarkoituksenmukaista menetellä toisin.

Milloin kaupunki haluaa muodostettavan yleisen alueen merkittäväksi kaavoitusalueiden jakolain 118 §:n mukaisesti yleisten alueiden rekisteriin lisäosana siinä jo ennestään olevaan yleiseen alueeseen, on siitä tehtävä merkintä pöytäkirjaan.

34 §. Milloin tonttikirjaan merkityn tontin mittauksessa rajapisteen paikkaa määritettäessä eri lähtökohdista suoritettujen mittausten tulosten ero on suurempi kuin virherajoista annetut määräykset sallivat, on toimitus keskeytettävä, jolleivät ne asianosaiset, joille kuuluvien alueiden rajoista on epävarmuutta, rajan paikasta sovi ja kiinteistöinsinööri sopimusta hyväksy. Jos toimitus keskeytetään, on meneteltävä sillä tavoin kuin kaavoitusalueiden jakolain 59 §:ssä on säädetty.

35 §. Tonttikirjaan merkityn tontin tai yleisen alueen mittauksessa on, milloin rajan paikka on riittainen tai epäselvä, karttaan tai siihen liitettävään erilliseen piirrookseen merkittävä kaikki hyväksytyt ja riittaiset rajamerkit ja muut sellaiset seikat, joilla voi olla merkitystä rajan määrittämisessä, sekä ne eri suunnat, joita asianosaiset vaativat tai jotka soveltamalla eri määrittämisperusteita voivat tulla rajoiksi.

Pöytäkirjaan on merkittävä, mitä rajoista ja rajamerkeistä todetaan, sekä mitä kartat, asiakirjat ja muu saatavissa oleva selvitys niistä osoittavat.

36 §. Kaavoitusalueiden jakolain 63 §:ssä tarkoitettuna omistusoikeuden selvityksenä asianosaisen on esitettävä alkuperäisinä tai virallisesti oikeiksi todistettuina jäljennöksinä kauppa- tai muut saantokirjansa. Alkuperäisistä asiakirjoista kiinteistöinsinöörin on otettava jäljennökset pöytäkirjan liitteiksi.

Mitä 1 momentissa on säädetty, koskee myös yleisen alueen mittauksessa kaavoitusalueiden jakolain 82 §:ssä tarkoitettua omistusoikeudesta esitettävää selvitystä.

37 §. Kiinteistöinsinöörin on tontin- ja yleisen alueen mittauksessa todettava ja pöytäkirjaan merkittävä tonttiin tai muodostettavaan yleiseen alueeseen sisältyvät sellaiset alueet, joiden omistusoikeudesta säädetään rakennuslain 46 tai 47 §:ssä.

38 §. Mitä edellä on 29-37 §:ssä säädetty pöytäkirjasta, koskee soveltuvin osin ja sikäli kuin toimituksen tarkoitus sitä edellyttää, myös rasitetoimituksessa laadittavaa pöytäkirjaa.

39 §. Toimituksessa, joka tarkoittaa rasitteen perustamista, siirtämistä tai muuttamista, kiinteistöinsinöörin on tutkittava muun muassa, ovatko kaavoitusalueiden jakolaissa säädetty edellytykset olemassa pyydetylle toimenpiteelle ja ettei toimenpide ole ristiriidassa voimassa olevien asemakaavamääräysten ja rakennusjärjestyksessä olevien määräysten kanssa.

40 §. Milloin asianosaiset tekevät rasitteen tai oikeuden perustamista, siirtämistä, muuttamista tai poistamista koskevan tahi kaavoitusalu-

neiden jakolain 92 §:ssä tarkoitettua kunnossapitoa koskevan sopimuksen, on se joko alkuperäisenä tai virallisesti oikeaksi todistettuna taikka kiinteistöinsinöörin todistamana jäljennöksenä otettava pöytäkirjan liitteeksi tai asianosaisten allekirjoittamana pöytäkirjaan.

41 §. Milloin kiinteistöksi muodostettavaan tonttiin tai yleiseen alueeseen kohdistuu maanmittaustoimituksessa perustettu maarekisteriin merkitty tai muutoin tiedossa oleva rasite, on kiinteistöinsinöörin tutkittava, voidaanko rasite kaavoitusalueiden jakolain 94 §:n mukaisesti poistaa.

42 §. Jos tonttijako on muutettu sellaisen tontin osalta, jota koskee maarekisteriin tai tonttikirjaan merkitty tai muutoin tiedossa oleva rasite tahi siihen verrattava oikeus taikka tonttirekisteriin merkitty sopimus, on kiinteistön muodostamista tarkoittavassa tontinmittauksessa selvitettävä, mitä muutoksia aiheutuu rasitteeseen, oikeuteen tai sopimukseen.

Mitä 1 momentissa on säädetty, on noudatettava myös yleisen alueen mittauksessa.

43 §. Kun rasite tai oikeus perustetaan, siirretään tai muutetaan, on siitä tehtävä kartalle sellaiset merkinnät, että rasitteen paikka maastossa voidaan niiden nojalla luotettavasti vastaisuudessa määrittää. Tarvittaessa on rasitteen alaisen alueen rajat merkittävä maastoon, niinkuin tontin rajojen merkitsemisestä maastoon on voimassa.

44 §. Milloin toimituksessa on määrätty kaavoitusalueiden jakolain 95 §:ssä tarkoitettu korvaus, on pöytäkirjaan merkittävä korvauslaskelman perusteet, korvauksen määrä rahana, korvausvelvollinen kiinteistö, korvaukseen oikeutettu kiinteistö, niiden omistajat ja maksuaika.

Mitä 1 momentissa on säädetty, on tarpeellisilta osin noudatettava myös silloin, kun asianosaiset ovat sopineet asiasta. Sopimuksesta on voimassa, mitä 40 §:ssä on säädetty.

45 §. Kaavoitusalueiden jakolain 116 §:n 1 momentissa tarkoitettu tontin omistajan pyyntö tontin merkitsemisestä tonttirekisteriin on kirjoitettava pöytäkirjaan.

46 §. Jos kiinteistön muodostamista tarkoittava tontin- tai yleisen alueen mittausta koskee tilaa tai muuta maarekisteriyksikköä, on kiinteistöinsinöörin tarvittaessa tutkittava, jääkö maarekisteriyksikölle vielä tiluksia, ja tehtävä asiasta merkintä pöytäkirjaan.

47 §. Tontin tai yleisen alueen kulmapisteisiin on asetettava rajamerkit, joihin käytetään kivi- tai betonipyykkiä taikka rautaputkea, -tankoa tai -pulttia.

Kivipyykin pienimmän läpimitan tulee olla vähintään 40 senttimetriä. Pyykinä saa myös käyttää kiillattua kiveä, jonka poikkimitat molemmissa päissä ovat vähintään 20 senttimetriä.

Betonipyykinä käytetään rautabetonista lujaksi valmistettua katkaistun kartion tai pyramidin muotoista kappaletta, jonka läpimitta on yläpäästä vähintään 15 senttimetriä ja alapäästä vähintään 30 senttimetriä sekä korkeus vähintään 40 senttimetriä.

Kivi- ja betonipyykkiin on rajapisteen merkiksi upotettava ja tukevasti kiinnitettävä vähintään 2 senttimetrin läpimittainen ja vähintään 2 senttimetriä kiven tai betonikappaleen yläpinnan yläpuolelle ulottuva rautaputki tai -pultti.

Rajamerkinä käytettävän rautaputken tai -tangon pitää olla vähintään 2 senttimetrin läpimittainen ja 120 senttimetrin pituinen. Putken

tai tangon maahan lyömisen jälkeen on sen alapää kiinnitettävä maahan sopivalla tavalla tai putken alapää levitettävä räjäyttämällä ja putki sen jälkeen täytettävä betonilaastilla.

Edellä tarkoitettu rajamerkki on asetettava niin, että sen yläpää on korkeintaan 10 senttimetriä maanpinnan yläpuolella. Liikennöidyllä paikalla sekä muutoinkin, jos rajamerkin liikkuminen on pelättävissä, on rajamerkki upotettava niin syväälle, että putken, pultin tai tangon yläpää ei tule maanpinnan tasoa korkeammalle.

Milloin rajapisteen paikka on kalliossa, maaperäkivessä tai kiinteässä rakennelmassa, voidaan tähän asettaa rajamerkiksi vähintään 2 senttimetrin läpimittainen rautaputki tai -pultti, joka upotetaan ja lujasti kiinnitetään alustaan siten, että putken tai pultin yläpää ei ulotu enempää kuin 1.5 senttimetriä pinnan ulkopuolelle. Kiinteässä rakennelmassa voidaan erityisestä syystä käyttää vähintään 1 senttimetrin läpimittaista pulttia.

48 §. Kaarevan rajan määrittämiseksi asetetaan rajamerkit kaaren tangenttipisteisiin ja lisäksi niin moneen kaaripisteeseen, että rajan kaarevuus niiden perusteella käy havainnolliseksi.

49 §. Milloin tontin- tai yleisen alueen mittausta toimitetaan aikaisemmin voimassa olleen tonttijaon tai asemakaavan mukaan, voidaan kulmapiste merkitä puupaalulla.

Eri yleisten alueiden välisellä rajalla olevaan kulmapisteeseen ei tarvitse rakentaa rajamerkkiä.

50 §. Jos rajapiste on sellaisessa paikassa, johon rajamerkkiä ei voi asettaa, on rajapisteen sijainti varmennettava toisiin rajamerkkeihin tai muihin määritettyihin pisteisiin otettujen sidemittojen avulla. Jollei tällaisia pisteitä ole rajapisteen läheisyydessä riittävästi, on asetettava pysyviä varamerkkejä, joista käsin sidemittaus suoritetaan. Varamerkit sidemittoinen on merkittävä kartalle.

Milloin rajapisteen sijainti on sellainen, että siihen rakennettava rajamerkki saattaa pian hävitä, saa rajamerkinä käyttää puupaalua, mutta on sen paikka varmennettava, kuten 1 momentissa on säädetty.

51 §. Rajamerkille on kartalla annettava numero.

52 §. Tontinmittauksen tai rasitetoimituksen tultua lopetetuksi kiinteistöinsinöörin on viipymättä ja viimeistään 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä tai kaavoitusalueiden jakolain 68 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa siitä, kun asianosaiset ovat nimikirjoituksillaan hyväksyneet toimituksen, lähetettävä toimitusasiakirjat ja -kartta säädettyjä toimenpiteitä varten maistraatille.

Yleisen alueen mittauksen asiakirjat ja kartta on lähetettävä maistraatille viimeistään neljän kuukauden kuluessa valitusajan päättymisestä.

Erityisestä syystä maistraatti voi pitentää 1 momentissa mainittuja määräaikoja.

53 §. Tutkiessaan, onko tarkastettavana oleva toimitus teknillisesti oikein suoritettu, maistraatin on kiinnitettävä huomiota niihin seikkoihin, joita on mahdollista arvostella toimitusasiakirjain ja -kartan nojalla. Milloin osoittautuu välttämättömäksi, maistraatti voi hankkia lausunnon maanmittauskonttorilta tai muulta valtion viranomaiselta.

Palauttaessaan toimituksen kiinteistöinsinöörille täydennettäväksi tai korjattavaksi maistraatin on samalla määrättävä, millä taval-

la virheet on korjattava sekä onko asian käsittely toimituspaikalla uusittava ja missä määrin. Kiinteistöinsinöörin on viipymättä asianmukaisesti järjestyksessä tehtävä korjaukset.

54 §. Hyväksyttyään toimituksen maistraatin on tehtävä siitä merkintä toimituksen pöytäkirjaan.

Milloin maistraatti on kaavoitusalueiden jakolain 71 tai 82 §:n mukaan määrännyt tontin tai muodostettavan yleisen alueen merkittäväksi kiinteistönä tontti- tai yleisten alueiden rekisteriin, on sen tehtävä asiasta merkintä toimituspöytäkirjaan tai liitettävä päätöksen sisältävä ote pöytäkirjastaan toimituksen asiakirjoihin.

Kappale maistraatin pöytäkirjan lyhennysotetta on 2 momentissa mainitussa tapauksessa toimitettava kiinteistöuomarille, jonka on saatuaan ilmoituksen päätöksessä tarkoitetun tontin tai yleisen alueen merkitsemisestä kiinteistönä tontti- tai yleisten alueiden rekisteriin, tehtävä säädetyt merkinnät kiinnitysasiain pöytäkirjaan ja kiinnitysrekisteriin.

55 §. Milloin maistraatti on kaavoitusalueiden jakolain 67 §:n 3 momentin tai 97 §:n nojalla jättänyt toimituksen hyväksymättä, on sen annettava päätöksensä toimituksen hakijan tiedoksi. Jäljennös päätöksestä on liitettävä toimituksen asiakirjoihin.

Päätöksen saatua lainvoiman on toimituksen asiakirjat ja kartta lähetettävä tonttikirjan pitäjälle.

56 §. Milloin maistraatti on kaavoitusalueiden jakolain 69 §:n 1 momentin nojalla ratkaissut toimituksesta taikka sen sikseen jättämisestä tai estemuistutuksen hylkäämisestä annetusta päätöksestä tehdyn valituksen, on sen liitettävä jäljennös päätöksestään toimituksen asiakirjoihin.

57 §. Mikäli kaavoitusalueiden jakolain tai tämän asetuksen säännöksistä ei muuta johdu, on jakoasetuksen 18-21 luvun säännöksiä maanjako-oikeudesta ja oikeudenkäynnistä soveltuvin osin noudatettava myös, kun tontin- tai yleisen alueen mittausta taikka rasitetoimitusta koskeva valitus on maanjako-oikeuden tai sen puheenjohtajan ratkaistava.

Kuitenkin on:

- 1) maanjako-oikeuden puheenjohtajan ilmoitettava osoitteensa myös maanjako-oikeuden piiriin kuuluvien kaupunkien maistraateille;
- 2) jakoasetuksen 174 §:ssä tarkoitettu kappale maanjako-oikeuden päätöstä lähetettävä maistraatille;
- 3) jakoasetuksen 198 §:ssä tarkoitettu kappale maanjako-oikeuden päätöstä sekä toimituksen asiakirjat ja kartat lähetettävä kiinteistöinsinöörille maistraatin kautta;
- 4) milloin maanjako-oikeuden päätökseen on maistraatille ilmoitettu tyytymättömyyttä, sen viipymättä toimitettava ilmoitus maanjako-oikeuden puheenjohtajalle; sekä
- 5) jakoasetuksen 204 §:n mukaan toimituksen asiakirjoihin liitettävä kappale korkeimman oikeuden tuomiota tai päätöstä lähetettävä maistraatin kautta kiinteistöinsinöörille.

58 §. Toimituksen saatua lainvoiman maistraatin on lähetettävä toimitusasiakirjat ja -kartta tonttikirjan pitäjälle säädetyt toimenpiteitä varten.

Tonttikirjaan merkitsemisestä on tehtävä merkintä toimituksen pöytäkirjaan ja karttaan.

59 §. Mitä edellä tässä luvussa on säädetty yleisen alueen mittauksesta, on soveltuvin osin voimassa myös kaavoitusalueiden jakolain 84 §:n 2 momentissa tarkoitetusta toimituksesta.

60 §. Toimitukseen kuuluvat asiakirjat on nidottava asianmukaiseen järjestykseen sekä varustettava sivunumeroilla ja sisällysluettelolla.

Toimitusasiakirjain ja -kartan arkistoinnista huolehtii tonttikirjan pitäjä. Arkistoinnista on voimassa, mitä siitä on erikseen säädetty.

61 §. Maistraatin ja kiinteistöinsinöörin on pidettävä vireillä olevista, tässä luvussa tarkoitetuista toimituksista vahvistettujen kaavojen mukaisia luetteloja.

62 §. Kiinteistöinsinöörin on vuosittain tammikuun kuluessa ilmoitettava maistraatille edellisenä vuonna vireillä olleiden tontin- ja yleisen alueen mittausten sekä rasitetoimitusten lukumäärät sekä loppuun käsiteltyjen ja seuraavaan vuoteen siirtyneiden toimitusten määrät.

63 §. Maistraatin on valvottava, että tässä luvussa tarkoitettujen toimitusten suoritetaan viivytyksettä ja voimassa olevien säännösten mukaisesti.

Milloin kaupungissa on useita kiinteistöinsinöörejä, maistraatti antaa tarvittaessa määräyksiä heille kuuluvien tehtävien hoitamisesta. Edellä 61 §:ssä tarkoitettua luetteloa pitää ja 62 §:ssä tarkoitettujen tietojen sekä muut kiinteistöinsinöörien toimintaa koskevat yleisluontoiset selvitykset antaa kaikkien toimitusten osalta se kiinteistöinsinööri, jonka suoritettaviksi sanotunlaiset tehtävät on määrätty.

64 §. Kaupunginhallituksen on ilmoitettava kiinteistöinsinöörin valitsemisesta sisäasiainministeriölle, maanmittaushallitukselle ja maistraatille.

Milloin maistraatti on kaavoitusalueiden jakolain 115 §:n 2 momentin mukaisesti määrännyt muun viranhaltijan kuin kiinteistöinsinöörin tonttikirjan pitäjäksi, on sen ilmoitettava siitä kaupunginhallitukselle.

3 luku.

Tonttikirja ja tonttikirjakartta.

65 §. Tonttikirja pidetään vahvistettavien kaavojen mukaisina irtoleh-
tinä, jotka on sijoitettu tarkoituksenmukaisiin kansioihin.

66 §. Tonttikirjaan merkityistä alueista pidetään tonttikirjakart-
taa.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa käytännössä ollut tonttirekisterikartta katsotaan tonttikirjakartaksi.

67 §. Tonttikirja käsittää tonttirekisterin ja yleisten alueiden rekisterin lisäksi liitteinä tontinmuodostusluettelon ja yleisten alueiden muodostusluettelon.

Tontinmuodostusluettelon on merkittävät ne muodostettavat tontit, joita tontinmittauksen laillistuttua ei voida ilman eri toimenpidettä merkitä kiinteistöinä tonttirekisteriin. Tontinmuodostusluettelon saadaan merkitä myös ne vahvistetun tonttijaon mukaiset tontit, joilla ei ole toimitettu tontinmittausta.

Yleisten alueiden muodostusluettelon on merkittävät ne muodostettavat yleiset alueet, joita ei yleisen alueen mittauksen laillistuttua voida ilman eri toimenpidettä merkitä kiinteistöinä yleisten alueiden rekisteriin.

Rekisterit, luettelot ja niiden osat on varustettava hakemistoilla.

68 §. Tonttirekisteriä pidetään kaupunginosittain ja rakennuskorttelittain. Kaupunginosat järjestetään numerojärjestykseen tai, milloin niillä on vain nimet, nimien mukaiseen aakkosjärjestykseen.

Jokaisesta korttelista on tehtävä erityinen alustelehti. Alustelehdet pidetään korttelien numerojärjestyksessä tai, milloin kortteleilla ei ole numeroita, vaan ainoastaan nimet, aakkosjärjestyksessä korttelien nimien mukaan.

Jos tonttirekisteriä on pidetty korttelien numeroiden tai niiden nimien mukaan aakkosjärjestyksessä noudattamatta kaupunginosien mukaista järjestystä, saadaan tällaista järjestystä edelleen noudattaa.

69 §. Rakennuskorttelissa olevat tontit merkitään tonttirekisteriin numerojärjestyksessä.

70 §. Rakennuskorttelin alustelehdelle on tehtävä merkinnät tonttikirjakartan karttalehdestä sekä korttelia koskevasta asemakaavan, asemakaavamääräysten ja tonttijaon vahvistamisesta ja niiden muuttamisesta sekä vastaavista vanhemmista rakentamismääräyksistä.

71 §. Tonttirekisterissä varataan jokaista tonttia varten oma lehti (tonttirekisterilehti), johon merkitään:

- 1) kaupunginosa ja korttelin numerot tai, milloin niitä ei ole, nimet sekä asemakaavan mukainen korttelin käyttötarkoitus;
- 2) tontin numero ja käyttötarkoitus;
- 3) milloin tontti on merkitty kiinteistönä tonttirekisteriin;
- 4) tontin pinta-ala ja kiinteistö tai muu alue, josta tontti on muodostettu, sekä, jos tontti on muodostettu eri kiinteistöistä tai alueista, ne ynnä jokaisen osan ala;
- 5) tontin aikaisempi numero tai muu tunnus, milloin tontilla sellainen on ollut;
- 6) tonttiin rajoittuvat alueet sekä, jos katsotaan tarpeelliseksi, sen rajojen pituudet;
- 7) tonttia koskevat tontin- ja yleisen alueen mittaukset sekä rasitetoimitukset, niiden suorittamisajat ynnä asiakirjain säilytysmerkit;
- 8) tonttia koskevat rasitteet ja niihin verrattavat oikeudet, sellaiset sopimukset, mitkä on määrätty merkittäviksi tonttirekisteriin ja maistraatin päätöksellä perustetut, rakennuslain 133 §:n 1 momentissa tarkoitetut oikeudet; sekä
- 9) milloin kaavoitusalueiden jakolain 71 §:ssä tarkoitettu maistraatin määräys tonttirekisteriin merkitsemisestä taikka kiinteistöuomarin tai oikeuden suostumus tontinmuodostukseen on annettu sekä tonttia koskevia muita tietoja.

72 §. Yleisten alueiden rekisterin hakemistoon merkitään kiinteistöt kaavoitusalueiden jakolain 75 §:n mukaisissa ryhmissä. Jokaisessa ryhmässä kiinteistöt luettelataan niiden tunnuksiin sisältyvien numeroiden mukaisessa järjestyksessä.

Yhden hakemiston asemesta voidaan myös laatia aakkosjärjestyksessä pidettävät hakemistot erikseen jokaisessa kaupunginosassa tai eri kaupunginosien käsittämässä ryhmässä olevista yleisistä alueista. Sellainen yleinen alue, jonka osia sijaitsee kahden tai useamman hakemiston käsittämällä alueella, merkitään täydellisenä siihen hakemistoon, jonka alueella siitä sijaitsee suurin osa. Toisiin hakemistoihin tehdään viittaus sanottuun hakemistoon.

73 §. Yleisten alueiden rekisterissä varataan jokaista rekisteriyksikköä varten oma lehti (yleisten alueiden rekisterilehti), johon merkitään:

- 1) alueen nimitys ja käyttötarkoitus;
- 2) alueen tunnus;
- 3) tonttikirjakartan karttalehti;
- 4) kaupunginosan nimi tai numero;
- 5) kiinteistö tai muu alue, josta yleisen alueen mittauksessa muodostettu rekisteriyksikkö tai sen osa on erotettu, sekä, jos erottaminen on tapahtunut useammasta kuin yhdestä kiinteistöstä tai muusta alueesta, jokaisesta erotetun osan ala;
- 6) yleisen alueen kokonaisala;
- 7) milloin yleisen alueen mittaus tai vastaava toimenpide on suoritettu ja toimitusasiakirjain säilytysmerkki; sekä
- 8) milloin kaavoitusalueiden jakolain 82 §:ssä tarkoitettu maistraatin määräys yleisten alueiden rekisteriin merkitsemisestä tai kiinteistötuomarin suostumus yleisen alueen muodostamiseen tahi pakkolunastuspäätös on annettu ja milloin merkitseminen yleisten alueiden rekisteriin on tapahtunut sekä yleistä aluetta koskevia muita tietoja.

74 §. Milloin asemakaavan muutos koskee tonttirekisterilehdelle tai yleisten alueiden rekisterilehdelle 71 tai 73 §:n mukaan merkittäviä tietoja, tahi milloin tonttijakoa on muutettu, on muutoksesta tehtävä merkintä paitsi 68 §:ssä mainitulle alustelehdelle myös asianomaisille rekisterilehdille.

75 §. Tontinmuodostusluettelon pitämisessä on soveltuvin osin noudatettava, mitä 68 ja 69 §:ssä on numeroinnista kaupunginosittain ja rakennuskorttelittain määrätty. Muodostusluetteloon merkitään:

- 1) tonttikirjakartan karttalehti;
- 2) milloin tonttijako on vahvistettu ja asiakirjain säilytysmerkki;
- 3) tontin numero;
- 4) tontin pinta-ala;
- 5) milloin tontinmittaus on toimitettu ja asiakirjojen säilytysmerkki;
- 6) kiinteistöt ja muut alueet, joihin tontti kuuluu; sekä
- 7) tontin asemakaavan mukainen käyttötarkoitus sekä tonttia koskevia muita tietoja.

76 §. Yleisten alueiden muodostusluettelon pitämisessä on soveltuvin osin noudatettava, mitä 72 §:ssä on säädetty. Muodostusluetteloon merkitään:

- 1) tonttikirjakartan karttalehti;
- 2) muodostettavan yleisen alueen tunnus kartalla;
- 3) alueen nimitys;
- 4) kiinteistöt ja muut alueet, joihin alue kuuluu ja tiedossa oleva alueen pinta-ala;
- 5) milloin yleisen alueen mittaus tai vastaava toimitus on suoritettu sekä aluetta koskevia muita tietoja.

77 §. Tonttirekisteriä, yleisten alueiden rekisteriä ja muodostusluetteloja, joita on pidetty jakolaitoksesta, tontinmittauksesta ja kiinteistöjen rekisteröimisestä kaupungissa 6 päivänä maaliskuuta 1936 annetun asetuksen (123/36) mukaan, saadaan edelleen käyttää 2 momentissa mainituin poikkeuksin.

Sitten kun 108 §:n 2 momentissa tarkoitetut tonttikirjan ja sen liitteiden kaavat on vahvistettu, on rekisteröitäviksi tulevat kiinteistöt merkittävänäiden kaavojen mukaisille rekisterilehdille. Sama koskee alueiden merkitemistä muodostusluetteloihin.

Milloin aikaisemmin käytännössä olleeseen rekisteriin merkitty kiinteistö siirretään tässä asetuksessa tarkoitetulle rekisterilehdelle, on vanha rekisterilehti siirtomerkinnällä varustettuna säilytettävä.

78 §. Tonttikirjakartta laaditaan mittakaavassa 1:2 000 tai sitä suuremmassa mittakaavassa. Kartalla on osoitettava eri rekisterilehtiin ja muodostusluetteloihin merkityt tontit ja yleiset alueet sekä niiden tunnuksat.

Kun tonttikirjakartan osoittamissa olosuhteissa on tapahtunut muutos, on sanotulle kartalle tehtävä siitä johtuvat merkinnät.

79 §. Milloin maistraatti on kaavoitusalueiden jakolain 71 tai 82 §:n perusteella määrännyt tontin tai muodostetun yleisen alueen merkittäväksi kiinteistönä tontti- tai yleisten alueiden rekisteriin, on merkittävänä suoritettava kiireellisenä.

80 §. Kun tontinmuodostusluettelossa ollut tontti on merkitty tontti-rekisteriin tai yleisten alueiden muodostusluettelossa ollut alue kiinteistönä tai kiinteistön lisäosana yleisten alueiden rekisteriin, poistetaan se luettelosta vetämällä puneella viiva merkintöjen yli. Muodostusluettelon asianomaiseen sarakkeeseen on samalla merkittävä, milloin tontti tai yleinen alue tahi sen osa on merkitty tontti- tai yleisten alueiden rekisteriin.

81 §. Milloin muodostettu yleinen alue merkitään yleisten alueiden rekisteriin siinä ennestään olevan yleisen alueen lisäosana, on samalla merkittävä kysymyksessä olevalle rekisterilehdelle kiinteistön koko ala.

82 §. Jos tonttijakoa on muutettu ja uuden tonttijaon mukainen tontti erotetaan kiinteistöksi, kirjoitetaan se tonttirekisteriin omalle rekisterilehdelle. Sellaisen tonttirekisterissä olleen tontin, josta uuteen tonttiin on tullut osa, rekisterilehdelle tehdään merkintä erotetusta alueesta ja siitä, mihin erottaminen oli perustunut. Aikaisemman tonttijaon mukaisen tontin tultua kokonaisuudessaan muodostetuksi voimassa olevan asemakaavan ja tonttijaon mukaiseksi kiinteistöksi tehdään asiasta merkintä tontin rekisterilehdelle ja lehdellä olevien merkintöjen yli vedetään puneella viiva, jonka jälkeen lehti siirretään rekisterissä erillään säilytettäväksi.

83 §. Milloin asemakaavaa on muutettu siten, että yleisten alueiden rekisterissä oleva yleinen alue on pienentynyt ja muutoksen johdosta on toimitettu tontin- tai yleisen alueen mittaus, tehdään yleisen alueen pinta-alan vähentymisestä merkintä sanotun yleisen alueen rekisterilehdelle. Jos yleinen alue on laajentunut, merkitään lisää tullut alue 33 §:n 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa yleisten alueiden rekisteriin lisäosana ennestään olevaan rekisteriyksikköön tai muussa tapauksessa omaksi yksiköksen. Sitten kun muutetun asemakaavan mukaan suoritetuissa toimituksissa rekisterissä oleva yleinen alue on tullut kokonaisuudessaan erotetuksi tonteiksi tai toisiksi yleisiksi alueiksi, tehdään asiasta merkinnät kysymyksessä olevalle rekisterilehdelle, ja lehdellä olevien merkintöjen yli vedetään puneella viiva, jonka jälkeen lehti siirretään rekisterissä erillään säilytettäväksi.

84 §. Milloin tontin tai yleisen alueen mittauksessa on toimituksen alaisen kiinteistön alaksi tai rajan pituudeksi saatu toinen lukuarvo, kuin

b

kysymyksessä olevan kiinteistön rekisterilehdelle on merkitty, on toimituksesta tonttikirjaan merkintöjä tehtäessä pinta-alan tai rajan pituuden aikaisempi lukuarvo yliviivattava puneella ja uusi kirjoitettava siiaan. Samalla on myös tehtävä merkintä toimituksesta.

85 §. Jos yleinen alue on ennen kaavoitusalueiden jakolain voimaan tuloa merkitty kiinteistönä yleisten alueiden rekisteriin, on siitä tehtävä merkintä alueen rekisterilehdelle. Tämä merkintä on myös aina kirjoitettava tällaisesta yleisestä alueesta annettavaan rekisterinotteeseen.

86 §. Jos asemakaavaa tai tonttijakoa on muutettu tonttirekisterissä olevan tontin tai tonttien kohdalta siten, että kaupunginosa tai kortteli, missä tontti sijaitsee, on saanut uuden numeron tai nimen taikka tontti uuden numeron tahi tontti on tullut kuulumaan toiseen kaupunginosaan, mutta kysymyksessä olevan tontin tai tonttien alueet ja rajat ovat jääneet ennalleen, on kiinteistöinsinöörin laadittava asiasta pöytäkirja, jossa on todettava, etteivät tontin tai tonttien alueet eivätkä rajat ole muuttuneet, sekä mitä muutoksia on tontin tai tonttien osalta kaupunginosan taikka korttelin numerossa tai nimessä tahi tontin numerossa tapahtunut. Pöytäkirja on lähetettävä maistraatille, jonka on, todettuaan muutokset määrättävä ne merkittäviksi tonttirekisteriin.

Tonttirekisteriin 1 momentin mukaisesti tehdystä merkinnästä tonttikirjan pitäjän on ilmoitettava lainhuudatus- ja kiinnitysrekistereihin tehtäviä merkintöjä varten kiinteistöuomarille. Niin ikään on muutoksesta tehtävä merkintä kysymyksessä olevaa tonttia koskevan tontinmittaustoimituksen pöytäkirjaan ja tonttikarttaan.

87 §. Milloin kaksi tai useampia yleisiä alueita on kaavoitusalueiden jakolain 123 §:n mukaisesti yhdistetty yhdeksi kiinteistöksi, kirjoitetaan siitä eri rekisterilehti sekä tehdään yhdistämisestä merkinnät vanhoille rekisterilehdille, vedetään niiden yli puneella viiva ja siirretään nämä lehdet säilytettäviksi rekisterissä erillään.

88 §. Kaavoitusalueiden jakolain 6 luvussa tarkoitettusta rasitteen tai oikeuden perustamisesta, siirtämisestä, muuttamisesta tai poistamisesta ja sanotun lain 92 §:ssä tarkoitettua kunnossapittoa koskevasta sopimuksesta on tehtävä merkintä tonttikirjaan sekä oikeutetun että rasitetun kiinteistön kohdalle. Kun merkintä tonttikirjaan on tehty, on siitä tehtävä merkintä rasitetoimituksen karttaan ja pöytäkirjaan.

89 §. Tonttikirjan pitäjän on ilmoitettava toimituksen hakijalle tontin merkittämisestä tonttirekisteriin sekä tonttirekisteriin merkityn tontin rajojen tai alueen tarkistamiseksi suoritetun tontinmittauksen ja rasitetoimituksen merkittämisestä tonttirekisteriin. Niin ikään tonttikirjan pitäjän on ilmoitettava toimituksen hakijalle tontinmittauksen lainvoimaisuudesta sellaisessa tapauksessa, ettei tonttia voida tontinmittauksen perusteella ilman eri toimenpidettä merkitä kiinteistönä tonttirekisteriin.

90 §. Milloin maarekisteriin kokonaan tai osittain merkitystä alueesta muodostettu tontti tai yleinen alue on merkitty tontti- tai yleisten alueiden rekisteriin, on tonttikirjan pitäjän viipymättä lähetettävä maanmittauskonttorille jäljennös tai ote tonttikartasta tai yleisen alueen kartasta taikka tonttikirjakartasta sekä pöytäkirjasta.

91 §. Milloin tontin hyväksi on perustettu rasite maarekisteriin merkityn kiinteistön alueelle tai poistettu tonttiin tai yleiseen alueeseen kohdistuva maanmittaustoimituksessa perustettu rasite, tonttikirjan pitäjän on tästä viipymättä ilmoitettava maanmittauskonttorille.

92 §. Maistraatin on rakennusasetuksen 109 §:ssä tarkoitetusta päätöksestään tai määräyksestään, joka on saanut lainvoiman, lähetettävä jäljennös tonttikirjan pitäjälle 71 §:ssä tarkoitetun merkinnän tekemistä varten.

93 §. Sitten kun maistraatin rakennusasetuksen 156 §:n 1 momentin mukaan antama päätös, joka koskee rakennuslain 133 §:n 1 momentissa tarkoitetun yleisen tai yksityisen viemärin taikka johdon sijoittamista tontin alueelle, on saanut lainvoiman, maistraatin on lähetettävä jäljennös päätöksestään tonttikirjan pitäjälle 71 §:ssä tarkoitetun merkinnän tekemistä varten tonttirekisteriin kysymyksessä olevien tonttien kohdalle.

Kun 1 momentissa mainittu oikeus on lakannut, on siitä tehtävä merkintä tonttirekisteriin.

94 §. Kaavoitusalueiden jakolain 119 §:ssä tarkoitetusta pakkolunastetun alueen siirtämisestä yleisten alueiden rekisteriin päättää maistraatti. Hakemukseen on liitettävä selvitys kaupungin omistusoikeudesta alueeseen sekä maarekisterinote. Päätöksestään maistraatin on ilmoitettava tonttikirjan pitäjälle.

Kun alue on merkitty kiinteistöksi yleisten alueiden rekisteriin, tonttikirjan pitäjän on ilmoitettava siitä maanmittauskonttorille alueen poistamista varten maarekisteristä.

95 §. Maistraatti määrää tonttikirjassa havaitun virheen ja puutteellisuuden korjaamisesta.

Tarvittaessa on kuultava niiden kiinteistöjen omistajia, joita asia koskee, sekä ilmoitettava korjauksesta kiinteistötuomarille.

4 luku.

Maarekisteri ja rekisterikartta.

96 §. Asemakaavan ja tonttijaon, milloin ne koskevat maarekisteriin merkittyä aluetta, samoin kuin rakennuskaavan vahvistamisesta on tehtävä merkintä maarekisterin muistutussarakkeeseen asianomaisen tilan kohdalle. Jos asemakaava tai rakennuskaava koskee talonumeron koko aluetta, voidaan merkintä tehdä talonumeron alusteen oikeaan yläkulmaan. Mitä edellä on säädetty, koskee myös sellaista asemakaavan, rakennuskaavan tai tonttijaon muutosta, jolla on merkitystä kiinteistöjen muodostamisessa tai rekisteröimisessä.

Kun sisäasiainministeriö on vahvistanut 1 momentissa tarkoitettun asemakaavan tai tonttijaon taikka sen muutoksen, ministeriön on lähetettävä kappale päätöstä maanmittauskonttorille.

97 §. Yleiskaavan tai seutukaavan tahi niiden muutoksen vahvistamisesta on tehtävä merkintä maanmittauskonttorissa kunnittain pidettävään erityiseen luetteloon. Sanottuun luetteloon on tehtävä merkintä myös vahvistetusta rakennusjärjestyksestä tai sen muutoksesta, milloin niissä on sellaisia määräyksiä, jotka kaavoitusalueiden jakolain 24 §:n 3 ja 4 momentin mukaan on otettava huomioon maanmittaustoimitusta suoritettaessa.

Kunnallishallituksen on lähetettävä 1 momentissa tarkoitettuisissa tapauksissa maanmittauskonttorille kappale yleiskaavaa ja rakennusjärjestystä viipymättä sen jälkeen, kun kaava, rakennusjärjestys tai niiden muutos on saanut lainvoiman. Seutukaavan lähettämisestä on voimassa, mitä rakennusasetuksen 22 §:n 2 momentissa on säädetty.

98 §. Milloin kaavoitusalueiden jakolain 25 §:ssä tarkoitettu rakennuskielto koskee maarekisteriin merkittyä aluetta, on kiellosta tehtävä merkintä 97 §:ssä tarkoitettuun luetteloon sekä sen mukaan kuin maanmittaushallitus määrää, myös asianomaisen tilan kohdalle maarekisterin muistutussarakkeeseen.

Kun sisäasiainministeriö tai lääninhallitus on antanut 1 momentissa tarkoitettua kieltoa koskevan päätöksen, on ministeriön tai lääninhallituksen lähetettävä päätöksensä tiedoksi maanmittauskonttorille. Milloin rakennuskielto tulee voimaan rakennuslain 42 §:n 2 momentin 3 tai 4 kohdan nojalla, on kunnallishallituksen viipymättä lähetettävä maanmittauskonttorille asiaa koskeva ote valtuuston pöytäkirjasta.

99 §. Tontin tai yleisen alueen merkitsemisestä kiinteistönä tonttikirjaan on maarekisteriin tehtävä merkintä asianomaisen tilan tai muun rekisteriyksikön kohdalle pinta-ala- ja muistutussarakkeisiin. Tila tai muu rekisteriyksikkö, jonka koko alue on merkitty tonttikirjaan, on poistettava maarekisteristä vetämällä puneella viiva tilaa koskevien merkintöjen yli. Jos kuitenkin tilalla on osuus yhteisiin alueisiin tai etuuksiin, pysytetään se maarekisterissä tätä osuutta koskevine merkintöineen.

100 §. Tonttikirjaan kiinteistönä merkitystä tontista tai yleisestä alueesta muuta kuin kaupunkia varten pakkolunastettu alue, joka on tarkoitettu muuksi kuin rakennustontiksi, merkitään maarekisteriin sillä tavoin kuin pakkolunastetusta maarekisteriyksiköstä on säädetty. Maanmittauskonttorin on annettava pakkolunastetusta alueesta tonttikirjaan tehtäviä merkintöjä varten tarpeelliset tiedot tonttikirjan pitäjälle.

101 §. Tonttijaon tultua vahvistetuksi maalaiskunnan asemakaava-alueella maanmittauskonttorin on todettava, mitkä tilat vastaavat tonttijaon mukaisia tontteja. Tarvittaessa on määrättävä maanmittauskonttorin virkamies tai toimitusinsinööri suorittamaan tarkastus maastossa.

Maarekisterin muistutussarakkeeseen on tilan kohdalle, joka käsittää tonttijaon mukaisen tontin, tehtävä tästä merkintä.

102 §. Sitten kun rakennuslautakunnan rakennusasetuksen 156 §:n 2 momentin mukaan tekemä päätös, joka koskee rakennuslain 133 §:n 1 momentissa tarkoitettun yleisen tai yksityisen viemärin taikka johdon sijoittamista maalaiskunnan asemakaava- tai rakennuskaava-alueella rakennuskorttelissa sijaitsevan tilan alueelle, on saanut lainvoiman, rakennuslautakunnan on lähetettävä jäljennös päätöksestään maanmittauskonttorille merkinnän tekemistä varten maarekisterin muistutussarakkeeseen kysymyksessä olevien tilojen kohdalle.

Mitä 1 momentissa on säädetty, koskee myös maistraatin rakennusasetuksen 156 §:n 1 momentin mukaan tekemää päätöstä viemärin tai johdon sijoittamisesta kaupungissa sijaitsevan tilan tai muun maarekisteriyksikön alueelle.

5 luku.

Erityisiä säännöksiä.

103 §. Jos kaavoitusalueiden jakolain 86 §:ssä tarkoitettu oikeus on perustettu määrätyksi ajaksi, poistetaan määräajan kuluttua umpeen oikeutta koskevat merkinnät tonttirekisteristä ja, milloin oikeus on kohdistunut maarekisteriin merkityn kiinteistön alueeseen, maarekisteristä.

104 §. Kaavoitusalueiden jakolain 101 tai 109 §:ssä tarkoitettuun hakemukseen on liitettävä:

- 1) kiinteistöinsinöörin antama jäljennös tontin- tai yleisen alu-

een mittauksessa laaditusta tonttikartasta tai yleisen alueen kartasta ja pöytäkirjasta;

2) selvitys hakijan omistusoikeudesta tonttiin tai yleiseen alueeseen;

3) asian ratkaisussa tarvittava selvitys tonttia tai yleistä aluetta koskevista kiinnityksistä; sekä

4) muu tarvittava selvitys.

105 §. Jollei tonttikirjassa ole rakennuskorttelilla numeroa tai nimeä taikka yleisellä alueella nimeä tai tunnusta, maistraatin on viipymättä ilmoitettava asiasta kaupunginhallitukselle toimenpiteisiin ryhtymistä varten asemakaavan muuttamiseksi.

106 §. Milloin ennestään olevalla tonttikartalla ei ole sellaisia merkintöjä kuin rakennusasetuksen 51 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainittuun hakemukseen liitettävällä tonttikartalla tulee olla, on kiinteistöinsinöörin tontin omistajan tai haltijan pyynnöstä valmistettava sanotussa suhteessa täydennetty tonttikartta, josta hakijalle annetaan jäljennös.

107 §. Henkikirjoituksesta 17 päivänä marraskuuta 1950 annetun asetuksen (562/50) 21 §:ssä tarkoitettuna viranomaisena, jonka tehtävänä on tontin tai yleisen alueen tultua merkityksi kiinteistönä tonttikirjaan ilmoittaa siitä henkikirjoittajalle, on tonttikirjan pitävä.

108 §. Tontin- ja yleisen alueen mittauksen sekä kaavoitusalueiden jakolain 6 luvussa tarkoitettujen toimitusten suorittamisen ynnä tonttikirjan pidon ylin valvonta kuuluu maanmittaushallitukselle.

Maanmittaushallitus antaa myös tarkemmat määräykset menettelystä 1 momentissa tarkoitetuissa toimituksissa sekä vahvistaa tonttikirjan ja sen liitteiden ynnä muiden tässä asetuksessa tarkoitettujen luetteloiden kaavat.

109 §. Maistraatin, järjestysoikeuden ja tonttikirjan pitäjän on annettava maanmittaushallitukselle sen vaatimat tarpeelliset tiedot ja selonteot tonttikirjan laatimisesta ja pitämisestä.

Maanmittaushallituksella on oikeus saada 1 momentissa mainitulta viranomaiselta ja kiinteistöinsinööriltä muitakin tietoja ja selvityksiä, jotka ovat tarpeen sille tämän asetuksen mukaan kuuluvan valvonnan suorittamista varten.

110 §. Tontinmittauksesta, kaavoitusalueiden jakolain 84 §:n 2 momentissa tarkoitettusta toimituksesta, rasitetoimituksesta sekä tämän asetuksen 106 §:ssä tarkoitettusta tonttikartan täydentämisestä suoritetaan korvaus taksan mukaan. Kaupunginvaltuuston päätös taksan hyväksymisestä on alistettava maatalousministeriön vahvistettavaksi.

111 §. Tontin- ja yleisen alueen mittauksen sekä rasitetoimituksen kartasta ja pöytäkirjasta, 86 §:ssä tarkoitettusta pöytäkirjasta, 106 §:ssä tarkoitettusta täydennetystä tonttikartasta sekä tonttikirjasta ja tonttikirjakartasta annetaan jäljennöksiä ja otteita maatalousministeriön vahvistamien perusteiden mukaan velottavaa lunastusmaksua vastaan.

Jäljennökset ja otteet antaa tonttikirjan pitävä, jollei maistraatti ole toisin määrännyt.

112 §. Mitä tässä asetuksessa on säädetty kaupungista ja sen viranomaisista, sovelletaan vastaavasti kauppalassa ja sen viranomaisiin. Samoin sovelletaan järjestysoikeuteen, mitä on säädetty maistraatista. Mitä on säädetty kiinteistötuomarista, koskee kauppalassa ja kihlakun-

nanoikeuden tuomiopiiriin kuuluvassa kaupungissa tuomiokunnan tuomaria tai kihlakunnanoikeutta.

Kauppalanosasta on vastaavasti voimassa, mitä on säädetty kaupunginosasta.

113 §. Kaupungin tai kauppalan tontinmittaajana 1 päivänä huhtikuuta 1960 olevan henkilön, jolla on kaavoitusalueiden jakolain 50 §:n 2 momentissa säädetty pätevyys kiinteistöinsinöörin virkaan tai joka on saanut saanut lain 140 §:ssä mainitun erivapauden, katsotaan mainitusta ajankohdasta lukien olevan kiinteistöinsinöörin virassa.

114 §. Tällä asetuksella kumotaan jakolaitoksesta, tontinmittauksesta ja kiinteistöjen rekisteröimisestä kaupungissa 6 päivänä maaliskuuta 1936 annettu asetus (123/36), tonttikirjan pitämisen johtamisesta ja valvonnasta samana päivänä annettu asetus (124/36) sekä menettelystä tontinmittauksessa ja tonttirekisterikartasta mainittuna päivänä annettu valtioneuvoston päätös (125/36).

85. VUOKRA-AUTOILIJAIN VIRKAPUKU.

Maistraatin päätös heinäkuun 14 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1955:24 ja 1956:171)

Maistraatti päätti mainittuna päivänä muuttaa Helsingin kaupungin henkilövuokra-autoilijain virkapuvusta 17.2.1955 antamansa päätöksen päähinettä koskevan kohdan näin kuuluvaksi:

Päähine.

Vega-mallinen, samaa kangasta kuin puku, varustettu suurella kiiltonahkalipalla ja vahvistetulla vuokra-autoilijain lakkimerkillä (korkardilla) sekä numerolla.

Toukokuun 15 päivän ja syyskuun 1 päivän välisenä aikana saadaan käyttää myös armeijan mallista, ohuesta, tummanharmaasta kankaasta tehtyä n. s. venelakkia.

86. TUBERKULOOSILAKI.

Annettu heinäkuun 26 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 355/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1948:139, 1950:69 ja 1952:35)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku.

Tuberkuloosin vastustamistyön järjestysmuoto.

1 §. Tuberkuloosilla tarkoitetaan tässä laissa ihmisessä tavattavaa tuberkuloositautia. Parantuneesta tuberkuloosista jäljettä merkkejä ei katsota tuberkuloosiksi.

Tartunnanvaarallisella tuberkuloosilla ymmärretään tässä laissa tuberkuloositautia, jossa tartunnanvaara on ilmeinen tai hyvin todennäköinen.

Tuberkuloosin vastustamistyöllä tarkoitetaan tässä laissa tuberkuloosin ennakolta ehkäisyä, hoitoa ja tuberkuloottisten lääkinnällistä kuntouttamista.

Tarkempia määräyksiä tässä laissa tarkoitettusta tuberkuloottisten lääkinnällisestä kuntouttamisesta annetaan asetuksella.

2 §. Tuberkuloosin vastustamistyötä johtaa ja valvoo lääkintöhallitus.

3 §. Tuberkuloosin vastustamistyön järjestämistä varten maa on jaettu tuberkuloosipiireihin.

Tuberkuloosipiiriin muuttokset vahvistaa lääkintöhallituksen esityksestä valtioneuvosto.

4 §. Tuberkuloosin vastustamistyön järjestäminen tuberkuloosipiireissä on kuntien asia, mikäli jäljempänä ei toisin säädetä.

5 §. Milloin tuberkuloosipiiriin kuuluu useampia kuin yksi kunta, huolehtii tuberkuloosin vastustamistyöstä näiden muodostama kuntainliitto.

Tuberkuloosipiirin muodostavan kuntainliiton tai kunnan on ylläpidettävä tuberkuloosipiirissä keskusparantolaa ja tuberkuloositoimistoa. Lääkintöhallituksen esityksestä voi sisäasiainministeriö määrätä tuberkuloosipiiriin perustettavaksi useampia tuberkuloositoimistoja.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty, voi osakeyhtiö, jonka pääasiallisina osakkeenomistajina ovat kunnat, ylläpitää tässä laissa tarkoitettua keskusparantolaa ja tuberkuloositoimistoja. Tällaisesta osakeyhtiöstä on soveltuvin osin voimassa, mitä tässä laissa on säädetty kuntainliitosta.

6 §. Tuberkuloosipiirin muodostavat kuntainliitot ja kunnat voivat yhteisesti huolehtia tuberkuloosin erikoisalojen hoitolaitosten tai osastojen tahi potilaiden lääkinnällisestä kuntouttamisesta huolehtivan laitoksen perustamisesta ja ylläpitämisestä sekä tuberkuloosin toteamiseksi toimeenpantavista joukkotarkastuksista. Jos yhteinen osasto perustetaan keskusparantolan yhteyteen, kuuluu osasto sen kuntainliiton tai kunnan omistukseen ja hallintaan, jonka keskusparantolassa se on. Muut osaston perustamiskustannuksiin osallistuvat kuntainliitot ja kunnat saavat osaston hoitopaikkoihin pysyvän käyttöoikeuden niiden kesken tehtävässä sopimuksessa määrätyn ehdoin.

Jolleivät edellisessä momentissa mainitut kuntainliitot ja kunnat sovi tällaisen laitoksen tai osaston perustamisesta, valtioneuvosto voi lääkintöhallituksen esityksestä määrätä laitoksen tai osaston perustettavaksi, milloin se katsotaan yleisen edun kannalta välttämättömäksi, sekä, ottaen tasapuolisesti huomioon kunkin laitoksen tai osaston perustamiseen osallistuvan kuntainliiton tai kunnan edut, määrätä tämän lain osoittamin rajoituksin ne oikeudet ja velvollisuudet, jotka kullakin kuntainliitolla tai kunnalla on näin perustetun laitoksen tai osaston hoitopaikkoihin.

Jos lääkintöhallitus toteaa, että joukkotarkastukset voidaan tarkoituksenmukaisimmin hoitaa koko maassa yhteisesti, voi valtioneuvosto samoin lääkintöhallituksen esityksestä määrätä, että tuberkuloosipiirin kuntainliiton ja tuberkuloosipiirin muodostavan kunnan on osallistuttava tällaiseen yhteistoimintaan.

7 §. Kunnat voivat keskusparantolan ja 6 §:ssä tarkoitettujen laitosten ja osastojen ohella yhteisesti tai yksinään ylläpitää muitakin tuberkuloosilaitoksia.

8 §. Keskusparantolan ja tuberkuloositoimiston lääkärin valitsee kuntainliitto tai keskusparantolaa ylläpitävä kunta. Valitulle antaa lääkintöhallitus määräyksen virkaan. Jos valittu ei ole siihen sopiva tai jos hänet suoritettujen opinnäytteiden, muutoin osoitetun taidon tai aikaisemman virkatoiminnan perusteella on katsottava kanssakajijoitaan huomattavasti heikommaksi, lääkintöhallituksella on valta määrätä, että uusi vaali on toimitettava. Milloin hakijoiden joukossa ei ole virkaan sopivaa henkilöä, lääkintöhallitus määrätköön, että virka on uudelleen julistettava haettavaksi.

Keskusparantolan ylilääkäri toimii tuberkuloosipiirin johtavana lääkärinä.

9 §. Tuberkuloosipiirin keskusparantolassa tulee jokaisella piiriin kuuluvalla kunnalla olla käytettävinsään hoitopaikkoja määrä, minkä valtioneuvosto lääkintöhallituksen esityksestä, sitten kun asianomaista kuntaa ja kuntainliittoa on kuultu, vahvistaa.

Valtioneuvosto voi kuitenkin erityisestä syystä oikeuttaa kunnan pitämään hoitopaikkojaan toisen tuberkuloosipiirin keskusparantolassa, jolloin kunta on tätä keskusparantolaa ylläpitävän kuntainliiton jäsenenä keskusparantolaa koskevissa asioissa.

10 §. Valtioneuvosto vahvistaa 9 §:ssä mainitussa järjestyksessä, kuinka paljon keskusparantolaa ylläpitävällä kuntainliitolla tai kunnalla tulee olla hoitopaikkoja käytettävinsään 6 §:n 1 momentissa tarkoitettussa hoitolaitoksessa tai osastossa.

11 §. Keskusparantolana otetaan hoidettaviksi ensisijaisesti piiriin tuberkuloositoimiston lähettämiä, kiireellisen hoidon tarpeessa olevia

potilaita, joilla on piiriin kuuluvassa tai 9 §:n 2 momentissa tarkoitetussa kunnassa laillinen kotipaikka. Keskusparantolaan on mahdollisuuksien mukaan otettava hoidettaviksi myös jäljempänä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja potilaita.

Jos tuberkuloosiin piiriin kuuluvassa kunnassa laillinen kotipaikka, ei voida riittävän nopeasti ottaa keskusparantolaan hoidettavaksi, on keskusparantolan ryhdyttävä toimenpiteisiin tutkimuksen ja hoidon hankkimiseksi potilaalle muussa sairaanhoitolaitoksessa.

Jos tuberkuloosia sairastavaa henkilöä, jolla on tuberkuloosiin piiriin kuuluvassa kunnassa laillinen kotipaikka, ei voida riittävän nopeasti ottaa keskusparantolaan hoidettavaksi, on keskusparantolan ryhdyttävä toimenpiteisiin hoidon hankkimiseksi potilaalle muussa tuberkuloosiparantolassa.

Lääkintöhallitus voi tehdä kuntainliiton tai keskusparantolaa ylläpitävän kunnan kanssa sopimuksen puolustuslaitoksen taikka muun valtion laitoksen potilaiden hoitamisesta keskusparantolassa. Jollei sopimukseen päästä, sisäasiainministeriö voi velvoittaa kuntainliiton tai kunnan ottamaan sanottuja potilaita, ei kuitenkaan vankiloiden ja huoltolaitosten potilaita, hoidettaviksi keskusparantolaan, siinä määrin kuin se tuberkuloosiin piiriin oman hoitopaikkojen tarpeen huomioon ottaen on mahdollista. Valtion varoista on kuntainliitolle tai kunnalle suoritettava näiden potilaiden hoitokustannusten täyttä määrää vastaava korvaus.

12 §. Terveydenhoitolautilautakunnalle ja muille kunnan terveydenhoitoviranomaisille tuberkuloosin vastustamistyössä kuuluvista tehtävistä voidaan säätää asetuksella.

Kaupungin- ja kunnanlääkärille voidaan asetuksella antaa tehtäviä tuberkuloosin vastustamistyössä.

13 §. Valtio huolehtii tuberkuloosin vastustamistyöstä puolustus-, rajavartio- ja vankeinhoitolaitoksessa ja valtion alkoholihuoltoloissa sekä muissa vastaavissa valtion laitoksissa.

Erikoislaitoksia, joita tarvitaan tuberkuloosin vastustamistyössä, voi ylläpitää valtio tai yhteisö, jolle valtioneuvosto on sellaisen tehtävän uskonut.

2 luku.

Yksilöä koskevat säännökset.

14 §. Vastustuskyvyn lisäämiseksi tuberkuloosia vastaan järjestettävistä rokotuksista säädetään erikseen.

15 §. Jokainen henkilö on velvollinen julkisesti tiedoksi annetusta tai terveydenhoitolautilautakunnalta saamastaan henkilökohtaisesta kutsusta saapumaan asuinpaikallaan järjestettävään tarkastukseen sen selvittämiseksi, onko hänessä todettavissa tuberkuloosiin viittaavia muutoksia.

Jokaisella henkilöllä on oikeus tuberkuloositoimistossa säännöllisesti toimitettavissa tarkastuksissa tutkituttaa itsensä maksutta tuberkuloosin toteamiseksi.

16 §. Henkilö, joka sairastaa tuberkuloosia tai jonka syystä voidaan epäillä sitä sairastavan, on velvollinen alistumaan tarpeelliseksi katsottavaan tutkimukseen sekä tartunnan leviämisen estämiseksi noudattamaan lääkärin tai terveydenhoitoviranomaisen määräämiä varovaisuustoimenpiteitä.

17 §. Tuberkuloosia sairastava henkilö, joka on katsottava ympäristölleen tartunnanvaaralliseksi ja joka laiminlyö noudattaa hänelle ympä-

ristön suojelemiseksi annettuja määräyksiä ja ohjeita, on velvollinen alistumaan tartunnan leviämistä ehkäisevään laitoshoitoon.

Tällainen henkilö voidaan terveydenhoitolaatukunnan määräyksestä sijoittaa parantolaan tai muuhun hoitolaitokseen, vaikka se hänen tautinsa hoitamista varten ei muutoin olisikaan tarpeellista.

18 §. Jos 17 §:n nojalla parantolaan tai muuhun hoitolaitokseen määrätty henkilö syyllistyy laitoksen järjestyssääntöjen törkeään tai jatkettuun rikkomiseen, rangaistakoon niin kuin jäljempänä 39 §:ssä säädetään.

19 §. Lapsi, jota kodissa uhkaa ilmeinen tuberkuloositartunnan vaara, voidaan heti syntymänsä jälkeen sijoittaa tällaisten lasten erikoishoitolaitokseen sekä pitää siellä ilman holhoojan suostumusta enintään ensimmäisen ikävuotensa loppuun, jollei lasta muutoin voida sopivasti eristää.

20 §. Henkilö, joka sairastaa tartunnanvaarallista tuberkuloosia, älköön ottako vastaan lastenhoitajan tointa.

21 §. Rokottamatonta tuberkuliinikielteistä henkilöä älköön otettako hoitoon perheeseen, jossa perheen jäsen tai muu perheessä asuva henkilö sairastaa tartunnanvaarallista tuberkuloosia, älköönkä tartunnanvaarallista tuberkuloosia sairastavaa henkilöä perheeseen, jossa on rokottamattomia tuberkuliinikielteisiä henkilöitä.

22 §. Henkilöä, joka ei ole esittänyt lääkärin perusteellisen tutkimuksen nojalla antamaa todistusta siitä, ettei hän sairasta tartunnanvaarallista tuberkuloosia, älköön otettako:

- 1) toimihenkilöksi lastenkotiin, lastenseimeen, lastentarhaan tai muuhun laitokseen, jossa on lapsia;
- 2) opettajaksi tai muuksi toimihenkilöksi kansa- tai oppikouluun, ammattikouluun tahi kansan- tai työväenopistoon taikka muuhun niihin verrattavaan oppilaitokseen;
- 3) oppilaaksi sisäoppilaitokseen;
- 4) merimiespalvelukseen suomalaiseen alukseen; älköönkä
- 5) sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin määrätään, muuhun sellaiseen toimeen, jossa seuraukset mahdollisen tuberkuloositartunnan leviämisestä voivat olla erikoisen tuhoisat.

Edellä 1 momentissa mainittujen henkilöiden velvollisuudesta määräajoin esittää 1 momentissa tarkoitettu todistus voidaan säätää asetuksella.

Jos 1 momentissa tarkoitettussa toimessa olevan henkilön myöhemmin todetaan sairastavan tartunnanvaarallista tuberkuloosia, ei hän saa jatkaa toimensa tai tehtävänsä hoitamista, ennen kuin esittää terveyden tilastaan mainitun 1 momentin mukaisen lääkärin todistuksen.

Oppilaitoksen oppilas, joka sairastaa tartunnanvaarallista tuberkuloosia, ei saa osallistua säännölliseen koulutyöhön terveiden oppilaiden joukossa.

23 §. Rokottamatonta tuberkuliinikielteistä henkilöä älköön otettako:

- 1) lääketieteen tai odontologian kandidaattina opiskelutarkoituksessa sairaanhoitolaitokseen;
- 2) oppilaaksi sairaanhoitajien, mielisairaanhoitajien, kättilöiden tai muiden niihin verrattavien opetuslaitokseen;
- 3) tuberkuloosilaitoksen, sairaalan, mielisairaan tai muun sellaisen hoitolaitoksen toimeen tai työhön, jossa henkilö joutuu kosketuksiin potilaiden kanssa; eikä
- 4) bakteriologisia tutkimuksia suorittavan laboratorion toimeen tai työhön.

3 luku.

Korvaukset ja valtionapu.

24 §. Tuberkuloottisen tai tuberkuloottiseksi epäillyn henkilön hoito kunnallisessa tuberkuloosiparantolassa ja muussa kunnallisessa tuberkuloosilaitoksessa on potilaalle maksuton. Muun potilaan hoidosta peritään samat maksut kuin keskussairaaloissa.

Jos keskusparantolan potilasta tutkitaan tai hoidetaan 11 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa muussa sairaanhoitolaitoksessa, on keskusparantolan suoritettava potilaan matkasta sairaanhoitolaitokseen ja sieltä paluusta aiheutuneet kustannukset sekä maksettava sairaanhoitolaitokselle siellä annettusta tutkimuksesta ja hoidosta täysi korvaus. Samoin on keskusparantolan meneteltävä, jos keskusparantola on sijoittanut potilaan hoidettavaksi 11 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa muuhun tuberkuloosiparantolaan.

25 §. Tuberkuloositoimistossa potilaalle suoritettut tutkimukset ja toimenpiteet, joiden tarkoituksena on tuberkuloosin toteaminen, toimituksessa annettu hoito, jälkihoito ja tuberkuloosin hoitoon tarkoitettut lääkkeet ja lääkemääräykset samoin kuin potilaalle tai tämän lain 20, 21 taikka 22 §:n johdosta muutoin annettavat todistukset ovat maksuttomia. Muista lääkärin toimenpiteistä ja todistuksista toimistolla on oikeus periä asetuksella vahvistetun taksan mukainen palkkio.

26 §. Keskusparantolan, tuberkuloositoimiston ja 6 §:ssä tarkoitettujen laitoksen ja osaston perustamistöistä ja -hankinnoista aiheutuviin kustannuksiin (perustamiskustannuksiin) annetaan valtionapua seitsemänkymmentäviisi sadalta ja muulle 7 §:ssä mainitulle laitokselle tulo- ja menoarvion rajoissa enintään kaksikymmentäviisi sadalta tarpeellisten kustannusten määrästä.

Sisäasiainministeriön hyväksytyä lääkintöhallituksen esityksensä perustamistyöt ja -hankinnat valtionavun suorittamista koskevaan yleiseen suunnitelmaan maksetaan lääkintöhallituksen toimesta perustamiskustannusten valtionavusta ennakkoa sitä mukaa kuin perustamistyöt tai -hankinnat edistyvät.

Perustamistöiden tai -hankintojen tultua loppuun saatetuiksi lääkintöhallitus maksattaa valtionavun perustamiskustannuksiin.

27 §. Keskusparantolan, tuberkuloositoimiston ja 6 §:ssä tarkoitettujen laitoksen tai osaston toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin (käyttökuksantannuksiin) annetaan valtionapua kuusikymmentä sadalta ja muulle 7 §:ssä mainitulle tuberkuloosilaitokselle kaksikymmentäviisi sadalta tarpeellisten kustannusten määrästä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettusta valtionavusta maksetaan enakkona kuukausittain kahdestoista osa edelliseltä vuodelta lasketun valtionavun määrästä. Milloin siihen on erityistä syytä, sisäasiainministeriö voi määrätä ennakon suuremmaksi tai pienemmäksi.

Lääkintöhallitus vahvistaa kultakin vuodelta jälkikäteen valtionavun käyttökustannuksiin.

28 §. Perustamiskustannuksiksi lasketaan maa-alueiden hankkimista ja kuntoonpanosta, sairaala-, talous-, toimisto- ja asuinrakennusten hankkimisesta täyteen kuntoon saatettuina, kuten vesi-, viemäri-, sähkö-, ilmasto- ja muihin niihin verrattavien kiinteiden laitteiden hankkimisesta sekä teiden, aitausten ja muiden sellaisten laitteiden tekemisestä, edellä mainittuihin hankintoihin ja töihin kohdistuvat hallinto ja suunnittelu sekä työnjohto ja -valvonta mukaan luettuina, niin myös koneiden,

lääkärinkojeiden ja muiden hoitovälineiden, huone- ja talouskalusteiden, kuljetusvälineiden ja muun tarpeellisen irtaimiston sekä tarvittavien vaate- ja muiden sellaisten varastojen hankkimisesta aiheutuneet samoin kuin muista sellaisista toimenpiteistä aiheutuneet kustannukset, jotka ovat olleet tarpeen laitoksen toiminnan aloittamiseksi.

Perustamiskustannuksina pidetään myös kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet laitoksen tai sen osan laajentamisen, uudelleen järjestämisen tai peruskorjauksen johdosta sellaisista toimenpiteistä kuin 1 momentissa on mainittu.

29 §. Käyttökustannuksina pidetään 28 §:ssä tarkoitetun omaisuuden käytöstä ja kunnossapidosta, kiinteiden laitteiden ja irtainten omaisuus-esineiden sekä vaate- ja muiden sellaisten varastojen vuotuishankinnosta ja uusimisesta, lääk- ja sidosaineista, muista kulutustarvikkeista, ruoasta, veden hankinnasta, lämmöstä, valosta ja voimasta, pesusta ja puhtaanapidosta, niin myös laitoksen hallinnosta, henkilökunnan palkkauksesta, luontoiseduista, terveydenhuollosta ja toiminnan tehostamisesta sekä eläkkeistä, vakuutuksista, potilaiden lääkinnällisestä kuntouttamisesta ja laitoksen toiminnasta muutoin aiheutuneita tarpeellisia kustannuksia.

Tuberkuloositoimiston käyttökustannuksiksi luetaan soveltuvin osin 1 momentissa tarkoitetut menot, jäljempänä 33 §:ssä tarkoitetut palkkiot, pienoisoröntgenkuvauksesta, laboratorioroiden toiminnasta ja muusta toimiston toiminnasta johtuvat tarpeelliset kustannukset.

30 §. Joukkotarkastusten tuberkuloosipiiriin muodostavalle kuntainliitolle tai kunnalle taikka kunnalliselle yhteisölle aiheuttamista kustannuksista suoritetaan valtionapua kuusikymmentä sadalta tarpeellisten kustannusten määrästä.

31 §. Heikossa taloudellisessa asemassa oleville kunnille voi valtioneuvosto myöntää tulo- ja menoarvion rajoissa valtionapua 26, 27 ja 30 §:n mukaan kuntien suoritettavaksi jääviin kustannuksiin.

32 §. Yhteisöille ja yksityiselle annetaan valtionapua tuberkuloosin vastustamiseen ja tuberkuloosipotilaiden hoitoon ja jälkihoitoon, mikäli tulo- ja menoarviossa on siihen osoitettu varoja.

33 §. Milloin kaupungin- tai kunnanlääkäri tai muu siihen määrätty lääkäri suorittaa tuberkuloosipiirin johtavan lääkärin toimeksiannosta jatkuvia tuberkuloositarkastuksia ja -tutkimuksia, maksaa tuberkuloosipiiriin muodostava kuntainliitto tai kunta niistä hänelle korvauksen taksan mukaan, jonka sisäasiainministeriö lääkintöhallituksen esityksestä vahvistaa.

4 luku.

Erinäisiä säännöksiä.

34 §. Kunta, jota valtioneuvosto ei ole oikeuttanut pitämään muun tuberkuloosipiiriin keskusparantolassa olevia hoitopaikkojaan, on velvollinen 35 §:ssä säädettyä korvausta vastaan luovuttamaan ne sanottuun piiriin kuuluvalla kunnalle, jolla ei ole 9 §:n mukaista määrää hoitopaikkoja keskusparantolassa. Jos useat kunnat tahtovat käyttää lunastusoikeutta, määrää valtioneuvosto, ottaen huomioon kuntien hoitopaikkojen tarpeen, mille kunnalle lunastusoikeus on annettava.

Valtioneuvoston on tarpeen vaatiessa ja ainakin joka kymmenes vuosi tarkistettava se hoitopaikkojen määrä, mikä jokaisella kunnalla

tulee olla keskusparantolassa käytettävänä, ja määrättävä, onko ja minkä ajan kuluessa kunnan luovutettava ylimääräiset paikat kunnalle, jolla ei ole vahvistettua määrää paikkoja.

Mikäli kunta ei ole ylimääräisiä paikkoja vapaaehtoisesti luovuttanut, voi valtioneuvosto velvoittaa tällaisen kunnan 35 §:ssä säädettyä korvausta vastaan luovuttamaan valtioneuvoston määräämät paikat kysymyksessä olevaan tuberkuloosipiiriin kuuluvalla kunnalla, jolla ei ole valtioneuvoston vahvistamaa määrää hoitopaikkoja keskusparantolassa. Jos useat kunnat tahtovat käyttää lunastusoikeutta, on voimassa, mitä 1 momentissa on säädetty.

Jos kaikilla sanottuun piiriin kuuluvilla kunnilla on valtioneuvoston vahvistama määrä hoitopaikkoja, voi valtioneuvosto antaa lunastusoikeuden toisesta piiristä olevalle kunnalle.

35 §. Kunnan suoritettava korvaus 34 §:n mukaan lunastetusta hoitopaikasta määrätään siten, että hoitopaikasta kunnan osalle tulevista, lunastuksen ajankohtana arvioitavista perustamiskustannuksista vähennetään kohtuullinen arvonalennus. Jollei korvauksesta sovita, on sen vahvistaminen jätettävä välimiesten ratkaistavaksi.

36 §. Jos henkilö, joka tämän lain mukaan on velvollinen tulemaan tarkastukseen, tutkimukseen tai hoitoon keskusparantolaan tai muuhun hoitolaitokseen, siitä kieltäytyy taikka 18 §:n tarkoittama henkilö luvattomasti poistuu laitoksesta, tulee poliisiviranomaisen antaa tarpeellista virka-apua hänen toimittamiseksi tarkastukseen tai laitokseen.

37 §. Keskusparantolan, tuberkuloositoimiston, tämän lain 6 ja 7 §:ssä tarkoitettujen erikoislaitosten ja lääkärien ohjesäännöt on alistettava lääkintöhallituksen vahvistettaviksi.

38 §. Terveydenhoitolautekunnan tämän lain tai sen täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetun asetuksen nojalla antamaan päätökseen voidaan hakea muutosta lääninhallituksessa kirjallisella valituksella, joka on valituksenalaisen päätöksen ohella viimeistään kello 12 kolmantenäkymmenentenä päivänä päätöksen tiedoksi saamisesta lukien annettava lääninhallituksen kirjaajankonttoriin, mutta menee päätös, jos terveydenhoitolautekunta niin määrää, valituksesta huolimatta heti täytäntöön.

39 §. Joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja määräyksiä, rangaistakoon, jollei siitä ole muualla säädetty ankarampaa rangaistusta, sakolla tai enintään kuuden kuukauden vankeudella.

40 §. Jos keskusparantola tai muu tuberkuloosilaitos, jonka perustamiskustannuksiin on tämän lain tai aikaisempien säännösten nojalla annettu valtionapua, siirtyy toiselle omistajalle, lopettaa toimintansa tai muuttaa sitä niin, ettei laitosta enää voida pitää tässä laissa tarkoitettuna laitoksena, valtiolla on oikeus lunastaa laitos omakseen valtioneuvoston määräämästä kohtuullisesta arviohinnasta. Sanottua valtionapua on vastaavalta osalta pidettävä lunastushinnan suorituksena. Lunastusvaatimus on tehtävä vuoden kuluessa siitä, kun tapahtuneesta muutoksesta on laitoksen puolesta lääkintöhallitukselle ilmoitettu taikka lääkintöhallitus on todennut laiminlyönnin valtionavun ehtojen täyttämisessä tapahtuneen ja ilmoittanut tästä laitoksen omistajalle.

Milloin lääkintöhallitus on antanut suostumuksen laitoksen toiminnan lopettamiseen, valtiolla ei ole 1 momentissa tarkoitettua lunastusoikeutta. Laitoksen perustamiskustannuksiin annettu valtionapu on silloin kuitenkin palautettava valtiolle.

41 §. Tarkempia määräyksiä tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella.

42 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1961, ja sillä kumotaan 3 päivänä syyskuuta 1948 annettu tuberkuloosilaki (649/48) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

---

87. AMMATTIKURSSIEN OPETTAJIEN TUNTIPALKKIOT.

Kaupunginhallituksen päätös elokuun 4 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:70 ja 1958:60)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä vahvistaa ammattikurssien opettajina toimivien insinöörien ja heihin verrattavien tuntipalkkiot 850 mk:ksi 1. 8. 1960 alkaen.

---

88. HELSINGIN KAUPUNGINHALLITUKSEN OHJESÄÄNNÖN MUUTOS.

Sisäasiainministeriön vahvistama elokuun 8 p:nä 1960.

(Kaupunginvaltuuston hyväksymä kesäkuun 15 p:nä 1960)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1949: 1)

Sisäasiainministeriö vahvisti mainittuna päivänä kaupunginvaltuuston 15. 6. 1960 tekemän päätöksen, jonka mukaan 7. 3. 1949 vahvistetun Helsingin kaupunginhallituksen ohjesäännön 8 §:ään päätettiin lisätä uusi 28) kohta sekä muuttaa sen 12 §:n 1) kohta näin kuuluvaksi:

8 §. Niiden asioiden lisäksi, jotka voimassa olevien säännösten mukaan ovat kaupunginhallituksen ratkaistavia, kaupunginhallitus päättököön kaupunginvaltuustolle alistusta tekemättä asiat, jotka koskevat:

-----
 28) karttojen laatimispalkkioiden ja kuulutuskustannusten perimistä asemakaava- ja tonttijakoasioissa rakennuslain 41 §:n perusteella.

12 §. Yleisjaostolla on valta kaupunginhallituksen puolesta päättää asiat, jotka koskevat:

1) 8 §:n 11), 12), 13), 14), 17), 18), 19), 21), 22) ja 28) kohdissa mainittuja tehtäviä,
 -----

89. TYÖLLISYYSASETUKSEN SOVELTAMINEN.

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön päätös elokuun 16 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1960:75)

Yleistä.

Työllisyys on pyrittävä ensisijaisesti turvaamaan valtion yleisin talouspoliittisin toimenpitein sekä valtion lainoitus- ja avustustoiminnan avulla, jolloin tavoitteeksi on erityisesti asetettava uusien pysyvien työtilaisuuksien muodostaminen. Valtion, kuntien ja kuntayhtymien on pyrittävä suorittamaan investointiluontoiset työnsä alityöllisyysaikoina.

Henkilöille, jotka eivät oma-aloitteisesti ole saaneet hankituksi työtä itselleen, on ensisijaisesti pyrittävä osoittamaan työtilaisuudet työnvälitysorganisaation toimesta. Sellaisille työntekijöille, joiden siirtyminen työhön toiselle paikkakunnalle on tarkoituksenmukaista, voidaan antaa joko kokonaan tai osaksi maksuton kuljetus. Tästä johtuvista tehtävistä huolehtivat työvoimapiirien toimistojen antamien ohjeiden mukaan paikalliset työvoimaviranomaiset.

Työvoimatoimikunnan kortiston avaaminen.

Niille työkykyisille ja työhaluisille henkilöille, jotka edellä mainituista toimenpiteistä huolimatta jäävät vaille työtä, on pyrittävä varaan työtilaisuudet sen kunnan töissä, missä heillä on asunto ja koti tai valtion töissä. Työt, joihin työtä vaille jääneet henkilöt osoitetaan, ovat kunnan ja valtion normaaleja töitä. Kunnan velvollisuus sijoittaa työtä vaille jääneitä henkilöitä järjestämiinsä töihin määräytyy suhteellisena osuutena kunnan asukasluvusta. Kuntien työhönsijoitusosuuksien perusteiden määrittämistä varten kunnat jaetaan kymmeneen luokkaan ja luokituksen pohjalta määrätään kunkin kunnan kohdalta sen työhönsijoitusosuus. Luokituksen vahvistaa ja työhönsijoitusosuuden määrää ministeriö kalenterivuodeksi kerrallaan. Valtion töissä pyritään tulo- ja menoarviossa myönnettyjen määrärahojen puitteissa varaan työtilaisuuksia siinä määrin kuin ennakoita voidaan töissä järjestettävät työtilaisuudet huomioon ottaen arvioida olevan tarpeen työnsaantimahdollisuuksien turvaamiseksi. Valtion töihin olisi myös pyrittävä osoittamaan työtä vaille jääneitä samaan aikaan kuin heitä osoitetaan kunnan töihin.

Työllisyysasetuksen 11 §:n mukaan on työvoimatoimikunnan nimetessään työntekijöitä työhön annettava etusija niille, joiden työnsaantitarve on suurin, ottaen huomioon mm. heidän huoltovelvollisuutensa. Tarkoituksenmukaista olisi, että suuriperheiset henkilöt sijoittuvat, mikäli mahdollista, työhön oman kunnan alueelle. Kun kunnan töihin voidaan ottaa

työntekijät ilman, että heidät on merkitty kortistoon, olisi, jotta edellä mainittu tarkoitus saavutettaisiin, työvoimatoimikunnan otettava yhteys kunnan viranomaisiin, jolloin olisi pyrittävä saamaan aikaan sellainen järjestelmä, että kunnan töihin otettavat työllisyyslain 6 §:ssä tarkoitetut henkilöt otetaan työhön työvoimatoimikunnan kautta. Työvoimatoimikunnan on jatkuvasti pidettävä yhteyttä kunnan viranomaisiin sekä tarvittaessa pyydettävä kunnallishallituksen edustaja toimikunnan kokoukseen kuultavaksi asiantuntijana.

Vaikka työllisyyslaissa edellytetyt valtion työt ovatkin vapaita töitä, on tarkoituksenmukaista, että työvoimatoimikunta nimeää niihin työntekijät. Työvoimapiiri antaa ohjeet siitä, montako työntekijää kunnasta sijoitetaan valtion työmaalle. Työvoimatoimikunnan on otettava huomioon työntekijöille työtä tarjotessaan työllisyysasetuksen 11 §:n säännökset. Työntekijälle annettavasta työhönosoituskortista annetaan eri ohjeet.

Kortistoon hyväksyminen.

Työllisyysasetuksen 7 §:n mukaan voidaan työvoimatoimikunnan kortistoon hyväksyä sellainen työkykyinen ja työhaluinen henkilö, jolle ei työnsaantia varten ilmoitaututtuaan ole voitu kuuden päivän kuluessa osoittaa työtä. Näinollen kortistoon voidaan hyväksyä vain sellainen henkilö, joka on tosiasiallisesti ollut kuusi päivää työtä vailla.

Työtilaisuudet on ensisijassa pyrittävä osoittamaan työtä vaille jääneille henkilöille työnvälitysorganisaation toimesta. Tämän vuoksi on työvoimatoimikunnan säännön mukaan vaadittava, että kortistoon ilmoitautunut henkilö esittää työnvälitysviranomaisen antaman todistuksen siitä, että hänelle ei ole voitu osoittaa työtä kuuden päivän kuluessa. Mikäli paikkakunnalla ei ole työnvälitysviranomaisia, voi työvoimatoimikunta poikkeuksellisesti itse todeta, että työtä vailla olevalle ei voida työtä osoittaa sanotussa ajassa. Lain säätämä edellytys koskee myös kortistoon ilmoitautuvia ammattimiehiä ja se on täytettävä myös siinä tapauksessa, jolloin on ilmeistä, että työntekijälle ei voida osoittaa työtä vapailla työmarkkinoilla. Se, että henkilö on omasta tahdostaan riippumatta saanut työnantajaltaan palkatonta lomaa ennakoita määräämättömäksi ajaksi, ei estä hänen merkitsemistään kortistoon.

Oman ja huollettaviensa toimeentulon kannalta välttämätöntä työtä vaille jääneeksi henkilöksi ei voida yleensä katsoa sellaista henkilöä, joka ei aikaisemmin ole ollut ansiotyössä. Tämän seikan selvittämiseksi on työvoimatoimikunnan vaadittava selvitys hakijan ammatista, viimeisestä työpaikasta ja työttömäksi joutumisen syystä. Mikäli suinkin on mahdollista, on hakijalta vaadittava viimeisestä työpaikasta saatu työtodistus.

Työtä vaille jääneen henkilön on ilmoitauduttava sen kunnan kortistoon, missä hänellä on varsinainen asunto ja koti.

Varsinainen asunto ja koti.

Työllisyyslain 6 §:ssä tarkoitettulla kunnalla, ts. minkä kunnan työvoimatoimikunnan alainen työtä vailla oleva henkilö kulloinkin on, tarkoitetaan kuntaa, missä henkilö tosiasiallisesti asuu ja oleskelee, missä hänellä on perheensä ja koti-irtaimistonsa sekä missä hänellä on tarkoitus edelleen asua. Asunnon tulee olla vallitsevan käsityksen mukaan todellinen asunto, joka luo toimintaedellytykset henkilön työnteolle ja

hänen perhe-elämälleen. Näinollen asumista esim. hotellissa tai matkustajakodissa tai tilapäisesti sukulaisten tai tuttavien luona ei yleensä voida katsoa tosiasialliseksi asumiseksi.

Asunto- ja kotipaikka edellyttää tosiasiallisen oleskelun lisäksi tarkoitusta ja halua jatkaa asumista ko. paikkakunnalla. Mikäli henkilö ei ole ennen kortistoon ilmoittautumistaan asunut paikkakunnalla eikä hänellä ole ollut siellä vakinaista työpaikkaa, ei voitane yleensä katsoa, että hänellä olisi ko. kunnassa varsinainen asuntonsa ja kotinsa eikä häntä näinollen voitane merkitä ao. kunnassa kortistoon. Kortistoon merkitseminen voi tulla kysymykseen vain, jos henkilö edellä esitetyn mukaisesti voi näyttää asuvansa kunnassa, ts. että hän on muuttanut perheensä ja koti-irtaimistonsa sinne, että hänellä on siellä tosiasiallinen asunto sekä että hänellä on myös tarkoitus jatkaa asumistaan siellä. Tällöin voidaan vaatia selvitys myös esim. siitä, onko hän ilmoittautunut kunnassa mahdollisesti olevaan osoitetoimistoon tai onko hän siirtänyt omansa ja perheensä kirkonkirjat tai siviilirekisterin ko. kuntaan. Ratkaisu on tehtävä kussakin yksittäistapauksessa ilmenevien asianhaarojen sekä paikallisten olojen tuntemuksen perusteella. Tarvittaessa on otettava yhteys hakijan aikaisemman koti- ja asuinpaikkakunnan työvoimatoimikuntaan. Sillä, missä henkilö on hengille kirjoitettu, ei yleensä ole merkitystä hänen kotipaikkaansa työllisyyslain mukaan määriteltäessä. Vain poikkeustapauksissa, jos henkilöllä ei ole perhettä eikä irtaimistoa eikä hänen kotipaikastaan muullakaan tavalla saada selvyyttä, voidaan ratkaisevana pitää hänen hengillekirjoituskuntaansa tai sitä, minne kuntaan hän veronsa maksaa.

Kortistoon hyväksymisen edellytykset.

Työvoimatoimikunnan on selvitettävä kaikin saatavissa olevin keinoin työllisyysasetuksen 7 §:n 2 momentissa säädetty edellytykset, joiden nojalla henkilöä ei kortistoon voida hyväksyä. Tällöin on vaadittava selvitys hakijan ammatista, viimeisestä työpaikasta, työttömäksi joutumisensa syystä sekä, jos se katsotaan tarpeelliseksi, rekisteriviranomaisen antama virkatodistus ja verokirja. Tarvittaessa on pyydetävä lausunto kunnan sosiaalilautakunnalta tai muulta viranomaiselta, jonka tiedossa on asiaan vaikuttavia seikkoja. Tämän mukaisesti kortistoon ei voida hyväksyä henkilöä:

1) joka on 17 vuotta nuorempi tai saa kansaneläkettä.

Kansaneläkkeellä tarkoitetaan tässä vanhuuseläkettä, joka myönnetään 65 vuotta täyttäneille henkilöille, vanhuuden tukea, jota voi saada 60 vuotta täyttänyt yksinäinen nainen, sairauseläkettä sekä työkyvyttömyyseläkettä. Tässä yhteydessä on myös huomattava, että alle 18-vuotiaita työntekijöitä ei pitäisi sijoittaa majoitustyömaille, ellei työmaata ole varta vasten heitä varten tarkoitettu, siitäkään huolimatta, että heille suoritetaan korvausta työtapaturmasta samoin edellytyksin kuin sanotun iän täyttäneille työntekijöille.

2) joka sairauden, ruumiinvian tai muun synn vuoksi on työhön kykenemätön.

Kussakin yksityistapauksessa on lääkärinlausuntojen ja muiden selvitysten perusteella todettava, onko henkilön sairaus tai ruumiinvika senlaatuinen, että hän ei kykene suoriutumaan työstä, joka hänelle voidaan osoittaa. Jos on todennäköistä, että henkilö kykenee sairaudestaan tai ruumiinviaastaan huolimatta tekemään työtä, joka hänelle voidaan, huomioon ottaen työllisyysasetuksen 11 §:n säännökset, osoittaa,

ei hänen merkitsemiselleen kortistoon tässä suhteessa ole esteitä. Toisaalta on kuitenkin huomattava, että työllisyysasetuksen 16 §:n mukaan henkilö voidaan osoittaa työhön myös toisen kunnan alueelle. Niinpä sairaus tai ruumiinvika ei yleensä yksin muodosta sellaista pätevää syytä, joka oikeuttaisi henkilön kieltäytymään esim. majoitustyömaalla hänelle osoitetusta työstä.

3) joka on työtä vieroksuva.

Työllisyyslain 6 §:ssä tarkoitettua työtä on pyrittävä järjestämään vain työhaluisille henkilöille. Mikäli kortistoon ilmoittautuva henkilö ei viime aikoina ole ollut ansiotyössä ja jos voidaan päätellä, että hän ei elämäntavoiltaan sovellu säännölliseen työhön, ei häntä voida hyväksyä kortistoon.

4) joka työstä ilman pätevää aihetta erottuaan tai muutoin omasta syystään on työttömänä.

Työvoimatoimikunnan on hankittava tarkka selvitys hakijan viimeisen työpaikan päättymisen syystä tai siitä, minkä takia hakija on ollut työtä vailla ennen kortistoon ilmoittautumistaan. Kun on syytä olettaa, että henkilöt, jotka ovat työttöminä omasta syystään, pyrkivät kortistoon saadakseen työttömyyskorvausta, on toimikunnan erityisesti kiinnitettävä huomiota hakijan viimeiseen työpaikkaan ja vaadittava yleensä hakijalta työpaikasta saatu työtodistus. Jos ilmenee, että hakija on eronnut edellisestä työpaikastaan pätevättä syyttä, ei häntä voida kortistoon hyväksyä. Samoin on asianlaita, jos henkilö, vaikka hän olisi voinut saada työtä, omasta syystään on työttömänä. On huomattava, että aiheen työstä eroamiselle, jotta henkilö voidaan merkitä kortistoon, on oltava pätevä. Niinpä yleensä henkilön sairaus, hänen kotiolosuhteensa tai huoltovellisuutensa eikä myöskään työmatkat muodosta sellaista pätevää aihetta työstä eroamiselle, että hänet voitaisiin välittömästi hyväksyä kortistoon.

5) joka välittömästi työlakon tai työsulun johdosta sen aikana on työttömänä;

6) joka välillisesti työlakon tai työsulun takia sen aikana on työttömänä, jos asianhaaroista voidaan päätellä, että työriidan tarkoituksena on aikaansaada muutoksia myös hänen työ- tai palkkasuhteisiinsa;

7) joka pätevättä syyttä kieltäytyy vastaanottamasta saatavissa olevaa, hänen työkykyään vastaavaa ja hänelle muutoin soveltuvaa, työlakosta tai työsulusta vapaata työtä, josta maksetaan paikkakunnalla sellaisessa työssä käypä palkka.

Työvoimatoimikunta nimeää kortistoon hyväksytyistä henkilöistä työntekijät työllisyyslaissa tarkoitettuihin työtilaisuuksiin. Henkilö voidaan osoittaa työhön myös toisen kunnan alueelle. Jos henkilö kieltäytyy ottamasta vastaan hänelle osoitettua työtä, on jokaisessa tapauksessa todettava, onko syy kieltäytymiseen pätevä. Ellei näin ole, ei häntä voida hyväksyä kortistoon, tai jos hänet on siihen jo hyväksytty, hänet on poistettava kortistosta.

8) joka itseään varten jatkuvasti saa huoltoapua.

Huoltoavulla tarkoitetaan tässä sitä avustusta, jonka kunta on velvollinen 17. 2. 1956 annetun huoltoapulain (116/56) nojalla antamaan henkilölle, joka ei työllään tai omista varoista tahii toisen huolenpidolla taikka muulla tavalla voi saada tarpeenmukaista elatusta ja hoitoa. Kysymys siitä, onko huoltoavun saaminen esteenä kortistoon merkitsemiselle, on ratkaistava kussakin yksittäistapauksessa esiintyvien seikkojen perusteella.

Milloin huoltoapua tarvitseva henkilö on annettu hoidettavaksi yksityiskotiin tai milloin huoltoapua annetaan laitoshoidona siten, että henkilö on sijoitettu kunnalliskotiin, vanhainkotiin, sairaskotiin tai muuhun huoltolaitokseen, on kysymyksessä yleensä sellainen sairaudesta, vanhuudesta tai muusta sellaisesta syystä johtuva huoltoapu, joka yksinään tai muiden syiden ohella aikaansaa sen, että a.o. henkilöä ei voida merkitä kortistoon.

Samoin on asian laita, jos huoltoapua annetaan kotiaivustuksena henkilölle, joka henkisen vajavaisuuden tai muun sairauden, vanhuuden taikka muun sellaisen syyn takia ei voi saada vapaillakaan työmaille työtä. Tällainen henkilöstä itsestään johtuva huoltoavun saaminen on yleensä katsottava jatkuvaksi, jolloin häntä ei työllisyysasetuksen 7 §:n 2 momentin 8 kohdan nojalla voida merkitä kortistoon.

Jos taas henkilö saa huoltoapua kunnalta tilapäisesti esim. siitä syystä, että hän yleisen työttömyyden johdosta ei työllään voi saada tarpeenmukaista elatustaan, mutta on halukas ja pystyvä saamaan vapaille työmaille työtä, ei työllisyysasetuksen mainittu kohta ole esteenä hänen merkitsemiselleen kortistoon.

9) joka, ottaen huomioon hänen sekä hänen kanssaan samassa taloudessa asuvien henkilöiden toimeentulomahdollisuudet, ilmeisesti ei ole julkisin toimenpitein järjestettävän ansiotyön tarpeessa.

Julkisin toimenpitein järjestettävän ansiotyön tarvetta harkittaessa on erikoisesti kiinnitettävä huomiota työttömän taloudelliseen asemaan kokonaisuudessaan. Tällöin on selvitettävä, paitsi henkilön varallisuus ja hänen mahdollisesti saamansa muut ansiot, myös hänen kanssaan samassa taloudessa asuvien henkilöiden tulot ja varallisuus sekä heidän toimeentulomahdollisuutensa. Toisaalta on otettava huomioon myös henkilön velat, hänen huoltovelvollisuutensa sekä kaikki muut asiaan vaikuttavat, paikallisen tunteuksen perusteella tiedossa olevat seikat. Asian selvittämiseksi voidaan ottaa yhteys myös kunnan sosiaalilautakuntaan.

Mikäli aviopuolisot asuvat yhdessä ja todetaan toisen puolison tulojen riittävän perheen toimeentuloon, ei toisen puolison voida katsoa olevan julkisin toimenpitein järjestettävän ansiotyön tarpeessa. Yleensä onkin katsottava, että yhteiskunta ei ole velvollinen järjestämään työtä henkilölle, jonka aviopuoliso jo on säännöllisessä työssä ja jonka toimeentulo on täten turvattu. Asia on ratkaistava kussakin yksittäistapauksessa ilmenevien seikkojen nojalla, jolloin on otettava huomioon myös aviopuolisoiden huoltovelvollisuus sekä vuokra-, velka- ja muut menot.

10) jolla omassa tahi toisen taloudessa tai yrityksessä on katsottava olevan kausiluontoisesti työtä, mikä voi turvata hänen ja hänen huolettaviensa toimeentulon.

Sellaisia henkilöitä, joilla on omassa tai esim. vanhempiansa tilalla, yrityksessä tai taloudessa riittävästi työtä, joka takaa heidän toimeentulonsa, ei voida pitää julkisin toimenpitein järjestettävän ansiotyön tarpeessa olevina. Näin on asianlaita myös silloin, kun työ on kausiluontoista, jos asianhaaroista käy selville, että työ turvaa henkilön toimeentulon.

11) joka on viljelmän haltija, jos hänellä on peltoa enemmän kuin 4 ha, Pohjois- ja Itä-Suomessa 6 ha, elleivät hänen huoltosuhteensa tai muut erityiset seikat toisin vaadi.

Pohjois- ja Itä-Suomella tarkoitetaan Joensuun, Kajaanin, Oulun ja Rovaniemen työvoimapiirin alueilla olevia kuntia.

Poikkeustapauksessa henkilön huoltovelvollisuuden tai muiden erityisten seikkojen niin vaatiessa voidaan kortistoon hyväksyä henkilö,

jonka hallinnassa on enemmän peltoa kuin edellä on mainittu. Henkilön huoltosuhdetta ja muita erityisiä seikkoja harkittaessa on kiinnitettävä huomiota hakijan omistamaan metsäalaa, tilalla olevan karjan määrään, karjatalouden tuotteista saatavaan tuloon samoin kuin tilalla mahdollisesti olevaan velkaan ja siitä aiheutuviin menoihin.

Kortistoon ilmoittautuminen määräajoin.

Kortistoon hyväksytty henkilö on työllisyysasetuksen 8 §:n mukaan velvollinen ilmoittautumaan määräajoin työvoimatoimikunnalle. Ilmoittautuminen on tapahduttava, ellei kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö erityisistä syistä jonkin kunnan osalta toisin määrää, kaupungeissa ja kauppalassa vähintään kerran viikossa, sekä maalaiskunnassa vähintään kaksi kertaa kuukaudessa sen alku- ja jälkipuoliskolla. Ilmoittautuminen on oltava henkilökohtainen ja se voidaan tehdä työvoimatoimikunnan toimistossa, toimikunnan puheenjohtajalle, varapuheenjohtajalle tai jäsenelle tai toimikunnan osoittamalle muulle henkilölle toimikunnan määräämässä ilmoittautumispaikassa.

Kortistosta poistaminen.

Kortistoon hyväksytty henkilö on poistettava siitä, kun hänelle on osoitettu hänen työkykyään vastaavaa ja hänelle muutoin soveltuvaa, työlakosta tai työsulusta vapaata työtä, josta maksetaan paikkakunnalla sellaisessa työssä käypä palkka. Kortistosta poistaminen tapahtuu paitsi silloin, kun hän kieltäytyy pätevältä syyttä ottamasta työtä vastaan, myös silloin, kun hän ottaa työn vastaan. Kortistoon on merkittynä siis vain todella työtä vailla olevat henkilöt, joille ei kunnan eikä valtion toimenpitein ole voitu työtä järjestää. Tällaisille henkilöille maksettavasta työttömyyskorvauksesta on säädetty erikseen.

Kortistoon hyväksytty on poistettava siitä myös siinä tapauksessa, että hän ei enää täytä kortistoon hyväksymisen edellytyksiä. Tähän nähden viitataan siihen, mitä edellä on työllisyysasetuksen 7 §:n tulkinna esitetty.

Niinikään on henkilö poistettava kortistosta, jos hän laiminlyö määräaikaisen ilmoittautumisen, niinkuin edellä on esitetty. Kortistoon hyväksytyille henkilöille on työvoimatoimikunnan toimesta annettava ohjeet ilmoittautumisesta.

Henkilöä, joka todetaan työtävieroksuvaaksi, ei voida hyväksyä kortistoon ennen kuin kolme kuukautta on kulunut siitä, kun hän on ilmoittautunut kortistoon. Sama koskee henkilöä, joka työstä ilman pätevää aihetta erottuaan tai muutoin omasta syystään on työttömänä, sekä sellaista henkilöä, joka pätevältä syyttä kieltäytyy vastaanottamasta työllisyysasetuksen 7 §:n 2 momentin 7) kohdassa tarkoitettua työtä. Edellisessä tapauksessa lasketaan kolmen kuukauden määräaika siitä, kun hän on työnsä jättänyt ja jälkimmäisessä tapauksessa siitä, kun hän on kieltäytynyt hänelle osoitetusta työstä.

Erityisistä syistä työvoimatoimikunta voi lyhentää em. kolmen kuukauden aikaa, kuitenkin niin, että se jää vähintään yhdeksi kuukaudeksi. On huomattava, että kolme kuukautta lyhyemmän ajan soveltaminen voi tulla kysymykseen vain erityisistä syistä. Mikäli tällaisia syitä harvitaan jossain tapauksessa olevan, on toimikunnan merkittävä ne asiat laadittuun pöytäkirjaan.

Kunnan työt.

Töinä, joissa olevat työntekijät lasketaan kunnan työhönsijoitusosuuteen, otetaan huomioon kunnan itse suorittamat tai sen urakalla tehtäväksi antamat omat työllisyyslain 8 §:ssä ja työllisyysasetuksen 12 §:ssä mainitut työt. Huomattava on, että yhtiöiden, vaikka kunta omistaisi niissä osake-enemmistön, tekemät työt, eivät kuulu tässä tarkoitettuihin töihin. Kunnan työhönsijoitusosuuteen luettavia töitä ovat

- 1) talonrakennus- sekä maa- ja vesirakennusalan uudisrakennus-, perusparannus-, korjaus- ja kunnossapitotyöt;
- 2) talonrakennus- sekä maa- ja vesirakennusalan uudisrakennus- sekä perusparannus- ja korjaustöitä varten maastossa suoritettavat tutkimus-, kartoitus- ja mittaustyöt;
- 3) teknillisten laitosten, myös sataman, rakentamis-, perusparannus-, korjaus- ja kunnossapitotyöt samoin kuin niiden rakentamis- sekä perusparannus- ja korjaustöitä varten maastossa suoritettavat tutkimus-, kartoitus- ja mittaustyöt;
- 4) katujen, teiden, puistojen ja muiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitotyöt, lumi- ja hiekoitustyöt mukaan luettuina, ei kuitenkaan siltä osin, miltä kunta perii työstä korvauksen;
- 5) uudis- ja kivenraivaustyöt sekä valtaojien kaivuun- ja salaajitustyöt; sekä
- 6) vesiperäisen metsämaan ojitus- ja muut kuivatustyöt, metsän kylvö- ja istutustyöt sekä kunnan alueellaan omista metsistään omille laitoksilleen, liikelaitoksia lukuunottamatta, suorittamat polttopuunhakkuut, samoin kuin sellaiset metsänhoidolliset taimikonperkaus- ja metsänharvennustyöt, joista saadun puutavaran käypä myyntiarvo ei peitä työn kustannuksia, ei kuitenkaan silloin, kun metsänhoidolliset työt on suoritettava metsänhakuun johdosta.

Esimerkkeinä sellaisista töistä, joissa olevat työntekijät kunta saisi lukea työhönsijoitusosuuteensa, voidaan mainita, paitsi kunnan kaikkia talonrakennustöitä, sekä katu- ja tietöitä, myös vesi- ja viemärilaitoksen rakentaminen ja uusiminen, sataman rakentamis- ja korjaustyöt, raitiovaunukiskojen uusiminen sekä erilaiset metsän- ja maanparannustyöt. Työt, joita kunta on velvollinen suorittamaan yksityismetsälain nojalla, eivät sisälly kunnan työhönsijoitusosuuteen, eivätkä mitään osin sellaiset työt, joista saadun puun myyntiarvo peittää työn kustannukset. Kuitenkin kunnan alueellaan omassa metsässään muille laitoksilleen kuin liikelaitoksille suorittamissa polttopuunhakkuissa olevat työntekijät luetaan kunnan työhönsijoitusosuuteen. On tarkoituksenmukaista, että työvoimatoimikunta jo etukäteen selvittää, missä määrin tässä tarkoitettut polttopuunhakkuut voivat tulla kunnassa kysymykseen. Myös kunnan omistamilla pelloilla suoritettavat salaajitustyöt sekä valtaojien kaivuutyöt luetaan tässä tarkoitettuihin töihin.

Työllisyyslain 8 §:n 2 momentin mukaan edellä tarkoitettuihin töihin ei lueta kunnan hallinto-, toimisto-, käyttö- eikä muita niiden luontoisia tehtäviä, eikä myöskään sähkö-, vesi-, kaasun-, liikenne- tai muun liikelaitoksen vuosikorjaus- ja kunnossapitotyöt. Huomattava on, että satamalaitosta ei rinnasteta tässä suhteessa liikelaitoksiin. Näinollen kunnan liike- ja muiden laitosten sekä kunnan muihin normaaleihin käyttötehtäviin sijoitettuja työntekijöitä ei lasketa kunnan työhönsijoitusosuuteen. Tällaisia työntekijöitä ovat esimerkiksi sairaaloiden, hoitolaitosten, koulujen yms. henkilökunta sekä raitiovaunujen ja linja-autojen kuljettajat ja rahastajat, sähkömittareiden lukijat ja sähköaseman käyttöhenkilökunta. On huomattava, että kunnan järjestämäksi työ-

si ei työllisyyslain mukaan katsota sellaista yksityisen työtä, jonka kustannuksiin kunta osallistuu tietyllä osuudella.

Kunnan työhönsijoitusosuuteen ei myöskään lueta sellaiseen työhön sijoitettuja työntekijöitä, joita varten saadaan valtion varoista avustusta siltä osalta, mikä vastaa avustuksen osuutta työn kustannuksista. Ellei laissa tai asetuksessa ole avustusprosenttia määrätty, on avustuksen osuus työn kustannuksista arvioitava työn kustannusarvion mukaan. Valtion lainoittamissa kunnan töissä olevat työntekijät luetaan sensijaan, mikäli lainaehdoissa ei ole toisin edellytetty, kunnan osuuteen. Poikkeuksen muodostavat kuitenkin asuntotuotantolain nojalla myönnettävillä lainoilla suoritettavat kunnan työt, joissa olevista työntekijöistä luetaan kunnan osuuteen vain se osa, joka vastaa kunnan rahallista osuutta työn kustannuksista. Kuntayhtymän työhön tai sellaiseen työhön, mistä aiheutuvat kustannukset jakautuvat valtion ja kuntien kesken, sijoitettuihin työntekijöistä otetaan kunkin kunnan työhönsijoitusosuutta laskettaessa huomioon se osa, mikä vastaa kunnan maksettavaksi jäävää osuutta työn kustannuksista.

Sellaisissa tapauksissa, joissa saattaa syntyä epä tietoisuutta siitä, hyväksytäänkö työ kunnan työksi vai ei, olisi kuntien oman etunsa vuoksi otettava yhteys työvoimatoimikuntaan asian ennakoita selvittämiseksi.

Kunnan työhönsijoitusosuuden toteaminen.

Kunnan on täytettävä työllisyyslain 9 §:n mukaisesti määrätty työhönsijoitusvelvollisuutensa sinä aikana, jolloin työvoimatoimikunta pitää kortistoa työtä vailla olevista henkilöistä ja kortistoon on tällaisia henkilöitä merkitty. Työhönsijoitusosuuteen lasketaan kunnan edellä mainituissa töissä olevat sekä vakinaisuusoniset työntekijät että sellaiset henkilöt, jotka on osoitettu työhön työllisyyslainsäädännön nojalla, työn johtoon kuuluvaa henkilökuntaa lukuunottamatta. Myös sellaiset työntekijät, jotka esim. sairauden vuoksi ovat työstä pois, mutta joille maksetaan vähentämätöntä palkkaa, luetaan kunnan työhönsijoitusosuuteen.

Työhönsijoitusosuutensa täyttämisen selvittämiseksi kunnan on annettava työvoimatoimikunnalle erilliselle lomakkeelle laadittu ilmoitus niistä kunnan työssä olevista työntekijöistä, jotka kunta katsoo sijoitetuksi sellaisiin töihin, jotka luetaan kunnan työhönsijoitusosuuteen. Ilmoitus on tehtävä määrääjain ja siitä on ilmentävä kunnan työssä olevien työntekijäin vahvuus päivittäin. Työvoimatoimikunnan on tarkistettava ilmoituksen todenperäisyys sekä lähetettävä se piirille, joka tarkistaa ilmoituksen.

Kunnan suoritettava korvaus työhönsijoitusvelvollisuuden lainlyömisestä.

Siinä tapauksessa, että kunta ei järjestä työtilaisuuksia sen työhönsijoitusosuuteen kuuluvia työntekijöitä varten ja heidät sen johdosta joudutaan sijoittamaan valtion töihin, kunnan on suoritettava valtiolle tältä osin korvaus. Korvaus lasketaan,

1) siltä ajalta, jolloin työtä vailla olevista henkilöistä pidetään kunnassa kortistoa, ja

2) niiden työntekijäin työpäiviltä, jotka työvoimatoimikunta on osoittanut valtion töihin sen jälkeen, kun kunta ei ole täyttänyt työhönsijoitusosuuttaan. Laskutuksen edellytyksenä on edelleen, että

3) kortistoon on laskutusaikana merkitty yksi tai useampi henkilö.

Esimerkki

Kunta A.

	Työhönsijoitusosuus 30. Valtion töihin	Kunnan töihin
15. 11. mennessä on kunnasta sijoitettu	20	10
16. 11. ilmoittautuu työvoimatoimikunnalle 30 miestä, joita varten avataan kortisto		
22. 11. sijoitetaan näistä		10
25. 11. sijoitetaan näistä	10	
1. 12. eroaa valtion töistä töihin viimeksi osoitetuista 5, jolloin valtion töihin jää	5	
5. 12. sijoitetaan kunnan töihin		10

Kunnan on esimerkin mukaan suoritettava valtiolle korvausta seuraavasti:

ajalta 25. 11. - 1. 12. = 5 työpäivää 10 miestä = 50 päivää
ajalta 1. 12. - 5. 12. = 4 " 5 " = 20 "

70 päivää

Tämän jälkeen on kunnan suoritettava korvausta vain niiden työntekijäin työpäiviltä, jotka on sijoitettu valtion työhön sen jälkeen, kun kunnan työssä olevien määrä on laskenut alle työhönsijoitusosuuden.

Korvauksen suuruuden määrää ministeriö yhtenäisesti koko maata varten neljännesvuosittain etukäteen valtion töissä maksettujen asianomaisten töiden keskimääräisten palkkauskustannusten mukaan niihin liittyvine sosiaalisine kuluineen. Työvoimapiirien on saatettava ministeriön päätös työvoimatoimikuntien ja kunnallishallitusten tietoon. Korvaus lasketaan työllisyysvuodelta, joka alkaa heinäkuun 1 päivänä ja päättyy seuraavan vuoden kesäkuun 30 päivänä ja kunnan on suoritettava korvaus kahden kuukauden kuluessa työllisyysvuoden päättymisestä. Ellei kunta suorita korvausta edellä mainitussa ajassa, on sille maksuajan päättymisestä lukien suoritettava korkoa kuusi prosenttia. Laskutus on suoritettava välittömästi työllisyysvuoden päätyttyä.

Hallinto.

Työllisyyslaissa säädettyjen toimenpiteiden yleinen johto ja valvonta kuuluu kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle. Maa on jaettu tehtävien alueellista hoitamista varten työvoimapiireihin, joiden alueet valtioneuvosto määrää. Työvoimapiirien alaisena toimii kuhunkin kuntaan asetettava työvoimatoimikunta. Työvoimatoimikunnan tehtävänä on huolehtia työtä vaille jääneiden henkilöiden osoittamisesta heille työllisyyslain mukaan järjestettäviin työtilaisuuksiin sekä työttömyyskorvauksesta annetun lain mukaisen korvauksen myöntämisestä sellaisille kortistoon merkityille henkilöille, joita ei voida osoittaa työhön, ja jotka sen vuoksi ovat taloudellisen tuen tarpeessa.

Työvoimatoimikuntaan kuuluu neljä jäsentä ja näiden varamiehet, joista kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan varamiehineen sekä kunnallisvaltuusto

kaksi muuta jäsentä varamiehineen. Kunnallisvaltuuston on jäseniä valitessaan otettava huomioon, että toisen heistä tulee kunnallisvaltuuston harkinnan mukaan edustaa työnantajia ja toisen työntekijöitä. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valitaan toimikuntaan toistaiseksi, kun taas kunnallisvaltuustoon valittavat jäsenet valitaan kahdeksi kalenterivuodeksi kerrallaan, ensimmäisen kerran kuitenkin vuoden 1960 lopussa päättyväksi toimikaudeksi. Jos työvoimatoimikunnassa ei ole naisjäsentä, kunnallisvaltuusto voi valita siihen naispuolisen asiantuntijajäsenen, jolle on varattava tilaisuus olla saapuvilla kokouksessa käsiteltävässä naispuolista työvoimaa koskevia asioita. Jos asiantuntijajäsen on työvoimatoimikunnan kokouksessa saapuvilla, on hänellä oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätösten tekoon. Työvoimatoimikunnan kokouksesta on tehtävä ilmoitus työvoimapiirille riittävän ajoissa ennen kokousta.

Toimikunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja kaksi muuta jäsentä on saapuvilla. Äänten mennessä tasan tulee päätökseksi se mielipide, jota puheenjohtaja kannattaa. Puheenjohtajan ollessa pois tai estynyt asiaa käsittelemään toimii varapuheenjohtaja puheenjohtajana. Toimikunnan puheenjohtaja ja jäsen on esteellinen ottamaan osaa asian käsittelyyn, mikäli henkilö, jonka asiaa toimikunta käsittelee, on häneen nähden sellaisessa sukulaisuus- tai laukousuhteessa, kuin oikeudenkäymiskaaren 13:1 edellyttää; kun hän on tällaisen henkilön vastapuoli tai julkinen vihemies; kun hänellä tai hänen sukulaisellaan on asiassa osa tai kun heillä on siinä erinomaista hyötyä tai vahinkoa odotettavana; tai kun hän ennen on samassa asiassa ollut asianajajana tai todistajana tai on päättänyt jotakin siihen asiaan kuuluvaa. Jos puheenjohtaja tai jäsen tietää, että hän on jäävi asiaa käsittelemään, on hänen itsensä saatettava tämä seikka toimikunnan tietoon. Toimikunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja jäsen on myös esteellinen ottamaan osaa toimikunnan kokouksiin, jos hänet on merkitty toimikunnan kortistoon.

Työvoimatoimikunnan puheenjohtajalle ja jäsenille suoritetaan kokouspalkkiota niinkuin kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö jokaisen kunnan osalta erikseen määrää. Päiväraha ja matkakulujen korvauksista suoritetaan puheenjohtajalle ja jäsenille virkatukojen matkustusluokista ja päivärahasta annetun valtioneuvoston päätöksen III matkustusluokan mukaisesti. Toimikunnan päätoimisten toimistonhoitajien, sihteerien, toimistoapulaisten ja muiden toimihenkilöiden ottamisesta ja palkkauksesta antaa ministeriö määräykset kunkin kunnan osalta erikseen. Työllisyyslain perusteluissa on edellytetty, että kunta asettaa työvoimatoimikunnan käyttöön sen tarvitsemat huonetilat ja huolehtii niiden hoidosta.

Työvoimatoimikunnan menot suoritetaan valtion varoista ja kunta suorittaa jälkikäteen näistä menoista valtiolle puolet puolivuositain. Mikäli kunta huolehtii toimikunnan huonetiloista, on tämä otettava kustannuksia jaettaessa huomioon. Kunnan on suoritettava korvauksensa kuukauden kuluessa tilityksen saatuaan ja mikäli kunta tämän laiminlyö, on kunnan suoritettava sille maksuajan päättymisestä lukien korkoa kuusi prosenttia. Tilitys työvoimatoimikunnan menoista on tehtävä ajalta 1.7. -31.12. ja 1.1. -30.6. ja toimitettava viivytyksittä kahtena kappaletta työvoimapiirille, joka perii tarkastettuaan tilityksen kunnalta tämän osuuden toimikunnan menoista.

Työvoimatoimikunnan päätökseen tyytymätön saa valittaa siitä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle. Valituskirja on toimitettava neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun valittaja sai päätöksestä tie-

don, työvoimatoimikunnalle. Työvoimatoimikunnan tai toimikunnan valtuuttaman henkilön, esim. toimikunnan sihteerin, on annettava asiasta lausuntonsa ja lähetettävä valitus lausuntoineen viivytyksittä työvoimapiiriin toimistolle. Työvoimapiiriin on annettava asiasta oma lausuntonsa ja lähetettävä asiakirjat ministeriön ratkaistavaksi. Valituksen johdosta annettuun ministeriön päätökseen ei saa hakea muutosta.

Jos henkilö, jonka työttömyyskortistoon hyväksymistä tai työttömyyskorvauksen saamista koskevan asian työvoimatoimikunta on ratkaissut, haluaa saada asiasta päätöksen, on toimikunnan tämä hänelle annettava. Päätöksestä, joka on maksuton, on ilmettävä myös sen perustelu. Päätökseen on liitettävä seuraavan sisältöinen valitusosoitus:

"Valitusosoitus:

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriöltä valituksella, joka on tehtävä kirjallisesti. Valituskirja on valittajan omakätisesti allekirjoitettava ja siihen tulee sisältyä ilmoitus valittajan ammatista, asuinpaikasta ja osoitteesta. Valituskirja, johon on liitettävä tämä päätös alkuperäisenä tai oikeaksi todistettuna jäljennöksenä, on viimeistään ennen kello 12 neljäntenätoista (14) päivänä päätöksen tiedoksiantopäivästä, sitä päivää lukuunottamatta, valittajan tai hänen laillisesti valtuuttamansa asianmiehen annettava työvoimatoimikunnalle. Valittaja voi lähettää valituskirjan omalla vastuullaan myös maksettuna postilähettyksenä tai lähetin välityksellä. Jos valituskirja lähetetään postitse, on se annettava postiin niin ajoissa, että valituskirja ehtii saapua perille sanottuna määräpäivänä ennen virka-ajan päättymistä. Päätös katsotaan asianomaiselle annetuksi ja hänen tietoonsa saatetuksi, kun se lähetettäessä päätökseen tehtävän merkinnän mukaan on annettu postin kuljetettavaksi."

Asianomaiselle henkilölle hänen pyynnöstään annettavaan päätökseen on merkittävä päivämäärä, jolloin hän on saanut päätöksestä tiedon. Mikäli päätös lähetetään postitse, katsotaan se asianomaiselle annetuksi ja hänen tietoonsa saatetuksi, kun se on annettu postin kuljetettavaksi. Päätökseen on tällöin tehtävä merkintä siitä, milloin se on postiin jätetty.

Ne mahdolliset erimielisyydet, mitkä valtion ja kuntien välillä saattavat syntyä kunnan työhönsijoitusosuuden täyttämisestä tai muista kunnan taloudellisiin velvoituksiin liittyvistä kysymyksistä työllisyyslain täytäntöönpanossa, jäävät hallintoriita-asiain käsittelystä voimassa olevien säännösten mukaisesti käsiteltäviksi.

Edelleen on huomattava, että valtion työvoimaviranomaisilla on oikeus korvauksetta saada muilta valtion viranomaisilta sekä kunnilta ja kuntayhtymiltä työllisyysasiain hoidossa tarvitsemiaan tietoja. Työvoimatoimikunnan onkin selvittäessään asianomaisen henkilön taloudellisia ja terveydellisiä olosuhteita tarvittaessa pyydettävä asiasta lausunto veroviranomaisilta tai kunnan sosiaalilautakunnalta.

90. ASETUS TALONMIEHEN TYÖTÄ TEKEVÄN TYÖNTEKIJÄN VIIKKOLEVOSTA.

Annettu syyskuun 2 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 376/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1948:165)

Sosiaaliministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä säädetään 2 päivänä elokuuta 1946 annetun työaikalain 1 §:n 4 momentin ja 3 §:n 3 momentin nojalla, sellaisena kuin ensiksi mainittu momentti on 9 päivänä kesäkuuta 1960 annettua laissa (285/60) ja viimeksi mainittu momentti 11 päivänä helmikuuta 1955 annetussa laissa (89/55):

1 §. Työaikalain 1 §:n 2 momentin 10 kohdassa tarkoitettua talonmiehen työtä tekeväälle työntekijälle on annettava viikkolepo niin kuin tässä asetuksessa säädetään.

Mitä tässä asetuksessa työntekijästä säädetään, on sovellettava myös talonmiehen työtä tekevään valtion, kunnan ja muun julkisen yhteisön, paitsi seurakunnan, viran tai toimen haltijaan.

2 §. Jos talonmiehen työtä on sopimuksen taikka viran tai toimen haltijan osalta annettujen määräysten mukaan hoidettava päätoimena, on viikkolepo annettava viikoittain, mutta muussa tapauksessa vähintään joka toinen viikko.

Viikkolevon pituus on vähintään 30 tuntia, ja se on annettava yhdenjaksoisena etupäässä sunnuntain ajaksi.

Tämän pykälän säännöksistä voidaan tehdä poikkeuksia, milloin työaika vuorokaudessa on kauintaan kolme tuntia.

3 §. Työntekijän suostumuksella saadaan lokakuun 1 päivän ja maaliskuun 31 päivän välisiltä viikoilta annettava viikkolepo siirtää seuraavan toukokuun 31 päivän ja syyskuun 1 päivän väliseksi ajaksi sellaiseksi päiväksi, jona työntekijän olisi oltava työssä.

Kun luonnontapahtuma, tapaturma tai muu seikka, jota ei ole voitu ennakolta tietää, on aiheuttanut keskeytyksen kiinteistön hoitoa koskevassa säännöllisessä toiminnassa tahi vakavasti uhkaa johtaa sellaiseen keskeytykseen, taikka hengen, terveyden tai omaisuuden joutumiseen vaaranalaiseksi, saadaan, siinä määrin kuin mainitut syyt vaativat, työntekijää pitää tilapäisesti työssä hänen viikkoleponsa aikana.

Milloin työntekijää 2 momentissa mainitusta syystä tai hänen suostumuksellaan muusta syystä pidetään tilapäisesti työssä hänen viikkoleponsa aikana, on viikkolepoa viimeistään kahden seuraavan kalenterikuukauden aikana pitennettävä tilapäiseen työhön käytetyllä ajalla.

Edellä 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa voidaan työntekijälle hänen suostumuksellaan viikkolevon asemesta suorittaa rahakorvaus.

4 §. Työsuhteen päättyessä on työntekijällä, jollei hän ole saanut viikkolepoa tai korvausta siitä, oikeus saada siitä rahakorvaus.

5 §. Edellä 3 ja 4 §:ssä tarkoitettua rahakorvausta määrättäessä on, jollei toisin ole sovittu, soveltuvin osin noudatettava, mitä työntekijäin vuosilomasta 30 päivänä huhtikuuta 1960 annetussa laissa (199/60) vuosiloman ajalta tulevan palkan laskemisesta on säädetty.

6 §. Sosiaaliministeriö antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita tämän asetuksen soveltamisesta.

7 §. Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 1960.

Palkkalautakunta päätti kumota talonmiesten, talonmies-lämmittäjien ja lämmittäjien sunnuntaityökorvauksista 5. 10. 1948 antamien-
sa ohjeiden 1) kohdan. Palkkalautakunta 30/9 1960.

---

91. KANSAKOULUNOPETTAJIEN PALKKOJEN TARKISTAMINEN.

Kaupunginvaltuuston päätös syyskuun 7 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1958:123, 1959:41 ja 1960:46)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, että niiden kansakoulunopettajien, jotka ovat laillisessa järjestyksessä valinneet ennen 1.8.1958 voimassa olleet palkkaus- ja eläkeoikeutensa, palkat tarkistetaan takautuvasti kaupunginvaltuuston 24.9.1958, 25.3.1959 ja 11.5.1960 tekemien päätösten mukaisella tavalla.

Kaupunginhallitus päätti, että ylituntipalkkiot, tuntiopettajien tuntipalkkiot sekä koulunjohtajien palkkiot tarkistetaan samoin. Kaupunginhallitus 15/9 1960.

92. MOOTTORIAJONEUVOASETUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO.

Kululaitosten ja yleisten töiden ministeriön päätös syyskuun 15 p:ltä 1960.

(Suomen as. -kok. 388/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:104)

Kululaitosten ja yleisten töiden ministeriö on muuttanut moottoriajoneuvoasetuksen täytäntöönpanosta 29 päivänä marraskuuta 1957 antamansa päätöksen (392/57) 51 §:n ja 53 §:n 1 momentin näin kuuluviksi:

51 §. Tunnuskirjaimena on:

Helsingin kaupungissa	A, B, tai C
muualla Uudenmaan läänissä	U tai Z
Turun ja Porin läänissä	T, E tai F
Hämeen läänissä	H tai I
Kymen läänissä	R tai G
Mikkelin läänissä	M
Kuopion läänissä	K
Pohjois-Karjalan läänissä	S
Keski-Suomen läänissä	X
Vaasan läänissä	V tai Y
Oulun läänissä	O
Lapin läänissä	L

53 §. 1. Rekisteröidyn auton tuulilasiin ei saa kiinnittää minkäänlaisia merkkejä tai ilmoituksia, jollei siitä ole erikseen toisin määrätty.

Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1961.

93. ASETUS TYÖVOIMA-ASIAIN HALLINNOSTA.

Annettu syyskuun 16 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 382/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1945:222 ja 1947:197)

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministerin esittelystä säädetään eräiden työasiain hallinnon järjestelystä 23 päivänä joulukuuta 1958 annetun lain (527/58) 5 §:n sekä 2 päivänä kesäkuuta 1959 annetun työnvälityslain (246/59) 19 §:n nojalla:

Yleinen johto ja valvonta.

1 §. Eräiden työasiain hallinnon järjestelystä annetun lain 1 §:n mukaan kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle kuuluvien asioiden käsittelemisestä säädetään erikseen.

Työvoimapiirien toimistot.

2 §. Työvoima-asiain hallinnolle kuuluvien tehtävien alueellista hoitamista varten maa jaetaan työvoimapiireihin, joiden lukumäärän ja rajat valtioneuvosto vahvistaa. Jokaisessa piirissä on ministeriön alainen työvoimapiirin toimisto.

3 §. Työvoimapiirin toimiston tehtävänä on virka-alueellaan johtaa ja valvoa eräiden työasiain hallinnon järjestelystä annetun lain 1 §:ssä mainittujen asioiden hoitamista. Työvoimapiirin toimiston tehtävänä on sen lisäksi, mitä muualla on säädetty:

1) hoitaa työnvälitystä niiden kuntien alueilla, jotka ministeriö määrää;

2) valvoa ja johtaa työnvälitystä koko piirin alueella;

3) ohjata työvoimaa alueilta, joilla esiintyy työttömyyttä, sellaisille alueille, joilla työnsaantimahdollisuudet ovat paremmat, sekä muutoinkin huolehtia paikkakuntain välisen työn kysynnän ja tarjonnan tehokkaasta saattamisesta toistensa yhteyteen;

4) seurata työmarkkinoiden ja työvoimatilanteen vaihteluja ja kehitystä, tiedottaa odotettavissa olevista tai jo tapahtuneista työmarkkinatilanteen muutoksista ministeriölle sekä tehdä sille tarpeellisiksi katsomiaan ehdotuksia;

5) ohjata ja valvoa työllisyyden turvaamista tarkoittavien toimenpiteiden suunnittelua ja toimeenpanoa sekä kunnille työllisyyden turvaamiseksi kuuluvien tehtävien asianmukaista suorittamista;

6) pitää yhteyttä työvoima-asioita koskevissa asioissa kunnallishallituksiin ja työmarkkinaosapuolia edustaviin järjestöihin;

7) laatia sekä ministeriölle toimittaa piirin työmarkkinoita koskevat viikkokatsaukset ja kuukausikertomukset;

8) valvoa ja tarkastaa toimiluvan saaneiden yhdistysten työnvälitystoimintaa;

9) ilmoittaa laitonta työnvälitystoimintaa koskevat asiat ministeriölle;

10) tehdä ministeriölle esitykset piiritoimiston sekä piirin alueella toimivien työvoima-asiain hallintoon kuuluvien viran ja toimen haltijain ikälisien myöntämisestä;

11) valvoa, että työvoima-asiain hallinnolle kuuluvaa valtion omaisuutta hoidetaan huolellisesti, sekä maksattaa piiritoimiston sekä piirin alueella toimivien työvoima-asiain hallintoon kuuluvien viran ja toimen haltijain sekä tilapäisten toimihenkilöiden matkalaskut, piiripääl-likön matkalaskuja lukuun ottamatta; sekä

12) huolehtia niistä muista tehtävistä, jotka ministeriö sille antaa.

4 §. Työvoimapiirin toimistoissa on työvoimapiirin päällikön, apulaispiiripäällikön, ylemmän ja alemman palkkausluokan piiritarkastajan, osastonjohtajan, osastonhoitajan, ylemmän ja alemman palkkausluokan jaostonhoitajan ja työnvälittäjän virkoja sekä kirjaajan, kanslistin ja toimistoapulaisen peruspalkkaisia toimia.

Työvoimapiirien toimistoissa voi tulo- ja menoarvion rajoissa olla myös ylimääräisiä toimia ja voidaan näihin toimistoihin ottaa tilapäisiä toimihenkilöitä.

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö määrää työvoimapiirien toimistoihin perustettujen peruspalkkaisten virkojen ja toimien sekä ylimääräisten toimien sijoittamisesta työvoimapiirien toimistoihin.

5 §. Työvoimapiirin toimiston käsiteltäviksi kuuluvat asiat ratkaisee työvoimapiirin päällikkö.

Tarkeimmat määräykset työvoimapiirin toimiston viran ja toimen haltijain tehtävistä ja toimivallasta sekä viraston toiminnasta annetaan johtosäännössä, jonka kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö vahvistaa.

Paikallishallinto.

6 §. Työvoimapiirin alueella toimii työnvälitystoimistoja ja työasiamiehiä, joiden tehtävistä on säädetty erikseen.

7 §. Työnvälitystoimistoissa on ylemmän ja alemman palkkausluokan työnvälitystoimiston johtajan, työnvälitystoimiston hoitajan, osastonhoitajan ja työnvälittäjän virkoja sekä kanslistin ja toimistoapulaisen peruspalkkaisia toimia.

Työnvälitystoimistoissa ja työasiamiehen toimistoissa voi tulo- ja menoarvion rajoissa olla myös ylimääräisiä toimia ja voidaan näihin toimistoihin ottaa tilapäisiä toimihenkilöitä.

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö määrää työnvälitystoimistoihin ja työasiamiehen toimistoihin perustettujen peruspalkkaisten virkojen ja toimien sekä ylimääräisten toimien sijoittamisesta näihin toimistoihin.

8 §. Tarkeimmat määräykset työnvälitystoimiston sekä työasiamiehen toimiston viran ja toimen haltijain tehtävistä ja toimivallasta sekä viraston toiminnasta annetaan johtosäännössä, jonka kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö vahvistaa.

9 §. Työttömyyden tarjumista ja lieventämistä tarkoittavaa toimintaa varten on kuhunkin kuntaan asetettu toimikunta, jonka tehtävistä on säädetty erikseen.

Kelpoisuus virkoihin ja toimiin.

10 §. Kelpoisuusehtoina työvoima-asiain hallinnon virkoihin ja toimiin vaaditaan henkilökohtaisen soveltuvuuden lisäksi:

- 1) työvoimapiirin päälliköltä ja apulaispiiripäälliköltä yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu loppututkinto sekä hyvä perehtyneisyys työmarkkinakysymyksiin;
- 2) ylemmän ja alemman palkkausluokan piiritarkastajalta yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu loppututkinto sekä ylemmän palkkausluokan piiritarkastajalta lisäksi perehtyneisyys työmarkkinakysymyksiin;
- 3) ylemmän palkkausluokan työnvälitystoimiston johtajalta sekä osastonjohtajalta yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu loppututkinto ja perehtyneisyys työmarkkinakysymyksiin;
- 4) alemman palkkausluokan työnvälitystoimiston johtajalta sekä osastonhoitajalta ja ylemmän palkkausluokan jaostonhoitajalta teknillisessä tai kauppaopistossa tai muussa vastaavassa oppilaitoksessa suoritettu tutkinto tai yhteiskunnallisessa korkeakoulussa suoritettu virkaan sopiva tutkinto ja näiden lisäksi käytännöllisellä kokemuksella hankittu perehtyneisyys työmarkkinakysymyksiin;
- 5) työnvälitystoimiston hoitajalta ja alemman palkkausluokan jaostonhoitajalta teknillisessä tai kauppaopistossa tai muussa vastaavassa oppilaitoksessa suoritettu tutkinto tai yhteiskunnallisessa korkeakoulussa suoritettu virkaan sopiva tutkinto tahi muilla opinnoilla ja käytännöllisellä kokemuksella hankittu perehtyneisyys työmarkkinakysymyksiin;
- 6) työnvälittäjältä teknillisessä tai kauppaopistossa tahi yhteiskunnallisessa korkeakoulussa suoritettu taikka muu virkaan sopiva tutkinto; sekä
- 7) kirjaajalta ja muulta toimen haltijalta aikaisemmalla toiminnalla osoitettu sellainen taito ja kyky, jota toimen menestyksellinen hoitaminen edellyttää.

Virkojen ja toimien täyttäminen sekä eron ja virkavapauden myöntäminen.

11 §. Työvoimapiirin päällikön nimittää valtioneuvosto viran oltua haettavaksi julistettuna.

Apulaispiiripäällikön, ylemmän ja alemman palkkausluokan piiritarkastajan, ylemmän ja alemman palkkausluokan työnvälitystoimiston johtajan, työnvälitystoimiston hoitajan sekä osastonjohtajan nimittää ministeriö työvoimapiirin toimiston esityksestä viran oltua haettavaksi julistettuna.

Osastonhoitajan ja ylemmän ja alemman palkkausluokan jaostonhoitajan nimittää työvoimapiirin toimisto viran oltua haettavaksi julistettuna.

Työvoimapiirin toimiston ja työnvälitystoimiston muun viran ja toimen haltijan nimittää työvoimapiirin toimisto virkaa tai tointa haettavaksi julistamatta.

Ylimääräisen toimen haltijan sekä tilapäisen toimihenkilön ottaa työvoimapiirin toimisto ministeriön antamia ohjeita noudattaen. Mi-

misteriö ottaa työvoimapiirin toimiston esityksestä kuitenkin sellaisen ylimääräisen toimen haltijan, joka suorittaa vastaavanlaisia tehtäviä kuin ministeriön nimitettävä vakinaisen viran haltija.

12 §. Työvoimapiirin päällikölle myöntää virkavapauden ja määrää siksi ajaksi sijaisen ministeriö.

Muulle työvoimapiirin toimiston sekä sen alaiselle työvoimasiain hallintoon kuuluvalla viran tai toimen haltijalle myöntää työvoimapiirin toimisto virkavapautta kalenterivuoden aikana sairauden perusteella enintään kuudeksi kuukaudeksi sekä raskauden ja synnytyksen perusteella enintään kahdeksi kuukaudeksi samoin kuin muulla perusteella apulaispiiripäällikölle, ylemmän ja alemman palkkausluokan piiritarkastajalle, ylemmän ja alemman palkkausluokan työnvälitystoimiston johtajalle, osastonjohtajalle ja toimistonhoitajalle enintään yhdeksi kuukaudeksi sekä muulle viran tai toimen haltijalle enintään kolmeksi kuukaudeksi. Piiritoimisto määrää myös sijaisen myöntämänsä virkavapauden ajaksi.

Mikäli virkavapautta haetaan saman kalenterivuoden aikana pitemmäksi ajaksi, kuin 2 momentissa on säädetty, on hakemus ja esitys viran tai toimen hoitamisesta virkavapauden aikana alistettava ministeriön ratkaistavaksi.

13 §. Eron virasta tai toimesta myöntää ja toimesta vapauttaa se viranomainen, joka on viran tai toimen haltijan virkaan tai toimeen nimittänyt tai määrännyt.

Virkavirheet ja kurinpito.

14 §. Työvoimapiirin päällikköä ja apulaispiiripäällikköä syytetään virkavirheestä siinä hovioikeudessa, jonka tuomiopiiriin piiritoimiston sijaintipaikkakunta kuuluu. Muita piiritoimiston viran ja toimen haltijoita sekä piirin alueella toimivia työvoima-asiaain hallintoon kuuluvia viran ja toimen haltijoita syytetään virkavirheestä asianomaisessa alioikeudessa.

15 §. Jos piiritoimiston tai sen alaisen työvoima-asiaain hallintoon kuuluvan viran- tai toimen haltijan havaitaan tehneen itsensä syyppäaksi virkavirheeseen, joka ei ole senlaatuinen, että häntä on siitä tuomioistuimessa syytettävä, taikka jos hän virassa tai toimessa tai sen ulkopuolella on käyttäytynyt sopimattomasti taikka hänet havaitaan virantoimituksessa huolimattomaksi, kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö voi häntä siitä kurinpidollisesti rangaista:

1) varoituksella; tai

2) virantoimituksesta erottamisella enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Viran tai toimen haltijan viraltapanosta kurinpitotoimin sekä pidättämisestä virantoimituksesta, milloin hän on rikoksesta syytteessä tai siitä epäiltynä tutkimuksen alaisena, on voimassa, mitä siitä erikseen on säädetty.

Erinäiset määräykset.

16 §. Mikäli erikseen ei ole toisin säädetty, ei työvoima-asiaain piirihallintoon kuuluvan viran tai toimen haltijan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla.

17 §. Sen estämättä, mitä kelpoisuusehdoista on 10 §:ssä virkoihin ja toimiin säädetty, katsotaan henkilö, joka vuoden 1959 päättyessä on

ollut valtion tai kunnan palveluksessa pääasiallisesti työvoima-asiain hallintoon, valvontaan tai hoitoon liittyvissä tehtävissä, kelpoiseksi sellaiseen virkaan tai toimeen, joka tehtäviltään vastaa hänen mainittuna ajankohtana hoitamaansa virkaa tai tointa.

18 §. Vahvistetusta tai muutoin vakiintuneesta työnjaosta huolimatta on jokainen työvoima-asiain hallintoon kuuluva viran tai toimen haltija ja tilapäinen toimihenkilö velvollinen suorittamaan niitä virkatehtäviä, joita hänelle annetaan.

19 §. Tarkemmat määräykset tämän asetuksen soveltamisesta antaa kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö.

20 §. Tämä asetetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1961, ja sillä kumotaan työvoima-asiain piiri- ja paikallishallinnosta 2 päivänä marraskuuta 1945 annettu asetetus (1071/45).

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen työvoima-asiain hallinnon hoitamiseksi tämän asetuksen tullessa voimaan. Kun virkoja ja toimia täytetään työnvälityslain muuttamisesta 20 päivänä kesäkuuta 1960 annetun lain (323/60) 20 §:n nojalla ennen 1 päivää tammikuuta 1961, on tämän asetuksen säännöksiä sovellettava.

94. TAKSA, JONKA MUKAAN ALUKSILLE ANNETUSTA VEDESTÄ KANNETAAN MAKSUA.

Satamalautakunnan vahvistama syyskuun 19 p:nä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:107)

Satamalautakunta päätti mainittuna päivänä vahvistaa taksan, jonka mukaan aluksille annetusta vedestä kannetaan maksua, 1. 10. 1960 lukien seuraavaksi:

Satamavesiposteista satamalaitoksen letkuilla annettaessa	
1 - 20 m ³	200 mk/m ³
20 m ³ ylittävältä osalta 50 m ³ :iin	150 mk/m ³
50 m ³ ylittävältä osalta	120 mk/m ³
Satamavesipostista aluksen omilla letkuilla annettaessa on alennus	30 mk/m ³ .

Käytettäessä satamahinaajaa vedenotossa peritään vedestä lisämaksua kuljetuksesta ja pumppaamisesta hinaustaksan alimman taksan mukaan. Kun vesi otetaan ylityöaikana, sunnuntai- tai juhlapäivänä, on vedenottajan korvattava tästä aiheutuva ylityö- tai sunnuntaiyökorvaus voimassa olevan työaikalain mukaisesti.

---

95. ASETUS KANSAKOULUASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu lokakuun 7 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 405/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1958:103)

Opetusministerin esittelystä muutetaan 23 päivänä heinäkuuta 1958 annetun kansakouluasetuksen (321/58) 20 § näin kuuluvaksi:

20 §. Jos yksiopettajaisessa kansakoulussa, jossa on seitsemän tai, kansalaiskoulun oppilaat mukaan luettuina, kahdeksan vuosiluokkaa, on yhteensä enintään viisitoista oppilasta, saadaan kaikkia vuosiluokkia opettaa yhdessä. Muussa tapauksessa on kahden tai kolmen alimman luokan oppilaita opetettava erikseen neljä viikkoa syksyllä ja kaksi keväällä sekä lisäksi tarvittava aika työkauden muuna aikana. Jäljelle jäävä työaika käytetään ylempien luokkien erikseen opettamiseen.

---

96. ASETUS KESKUSPARANTOLAIN KUNNOSSAPITO- JA KÄYTTÖKUSTANNUKSIIN ANNETTAVASTA VALTIONAVUSTA.

Annettu lokakuun 14 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 408/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1960:44)

Sisäasiainministerin esittelystä säädetään 3 päivänä syyskuuta 1948 annetun tuberkuloosilain (649/48) 28 §:n 2 momentin nojalla:

1 §. Keskusparantolain vuotuisiin kunnossapito- ja käyttökustannuksiin annetaan valtionapua 555 markkaa hoitopäivää kohden.

2 §. Tätä asetusta sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1959 lukien maksettavaan valtionapuun, ja sillä kumotaan keskusparantolain kunnossapito- ja käyttökustannuksiin vuosina 1954, 1956, 1957 ja 1958 vahvistettujen valtionapujen oikaisemisesta 6 päivänä toukokuuta 1960 annetun asetuksen (226/60) 4. kohta.

---

97. RAHATOIMISTON ASIAKIRJOJEN SÄILYTTÄMISEN VÄHIMMÄISAIKOJEN MÄÄRÄÄMINEN.

Kaupunginvaltuuston päätös lokakuun 19 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:120 ja 1958:97)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä erinäisten kunnallisiin arkistoihin kuuluvien asiakirjojen hävittämisestä 13. 9. 1956 annetun sisäasiainministeriön päätöksen 4 §:n ja valtionarkiston 17. 9. 1960 päivätyn kirjelmän nojalla

määrätä, että rahatoimiston arkistosta saadaan hävittää eräät jäljempänä olevassa taulukossa luetellut, vuonna 1932 ja sen jälkeisenä aikana syntyneet asiakirjat, ottamalla huomioon ne säilytyksen vähimmäisajat, jotka taulukossa kunkin asiakirjaryhmän kohdalla on mainittu, määrätä, että rahatoimiston arkistosta lisäksi saadaan hävittää vastaavanlaisia asiakirjoja vuosilta 1920-1931, kuitenkin ainoastaan, mikäli kaupunginarkisto katsoo, että hävittäminen voidaan suorittaa virkatoiminnalle ja tieteelliselle tutkimustyölle haittaa tuottamatta,

oikeuttaa rahatoimiston ja kaupunginarkiston yhdessä ratkaisemaan, onko hävitettävä asiakirja-aineisto sisällöltään sellaista, että se on poltettava, vai voidaanko se asiakirjojen julkisuudesta annettuja säännöksiä loukkaamatta myydä jätepaperina, sekä

hyväksyä seuraavan taulukon mukaiset asiakirjojen säilyttämisen vähimmäisajat:

Nimike	Säilyttämisen vähimmäisaika
Yleinen osasto	
Velkomiskirjeiden toisteet	20 vuotta
Kaupunginhallituksen asiamestotoimistolle lähetettyjen perimispyyntöjen toisteet	10 vuotta
Toimennustojen maksuunpanoluettelot ...	10 vuotta
Ilmoitukset laitoksille rahatoimistoon maksettavista tuloista (toisteet)	20 vuotta
Vuokratulojen kassatositteet	20 vuotta
Antolainojen kassatulositteet	20 vuotta
Eläketuimiston koontiluettelot tilisiirto- ja tilittäotokorteista postisiirtotileiltä	20 vuotta
Valtion rahatoimistolle lähettämien eläkkeiden postisiirtotulositteen	20 vuotta
Veronkanto-osasto	
Veroasioista annettujen todistusten toisteet	10 vuotta

II kaupunginvoudinkonttorin tilitykset perimistään kunnallisveroista, kansaneläkevakuutusmaksuista ja koiraveroista liitteineen	20 vuotta
Tilitykset virka-aputeitse perityistä kunnallisveroista, kansaneläkevakuutusmaksuista ja koiraveroista	20 vuotta
Virka-aputeitse perittävien reskontrakortit ..	20 vuotta
Reikäkorttiosastossa päivittäin syntyneet eritetyt maksetuista kunnallisveroista ja suoritetuista veronpalautuksista	10 vuotta
Verotulojen päivittäiset tilijaottelut täsmäämisessä syntyneine liitteineen	10 vuotta
Kassa osasto	
Kaupunginhallitukselle lähetettyjen, kaupungin rahavarojen tilaa koskevien ilmoitusten toisteet	10 vuotta
Valtakirjat rahojen nostamista varten (toisteet)	20 vuotta
Tilasto konekäsitellyistä kassaeristä	10 vuotta
Koontiluetelot tilisiirto- ja tililtäottokorteista postisiirtotileiltä	20 vuotta
Pankkien antamat kuitit pankkisiirtomääräyksillä maksetuista palkoista	20 vuotta
Purettujen yhtiöiden osakkeet ja niihin liittyvät talongit osinko- ym. lippuineen	10 vuotta purkamisen jälkeen
Shekkivihkojen kannat	20 vuotta
Kirjanpito-osasto	
Velkomiskirjeiden toisteet	20 vuotta
Kaupunginhallituksen asiamiestoimistolle lähetettyjen perimispyyntöjen toisteet	10 vuotta
Laitoksille lähetettyjen tiliotteiden lähetekirjeiden toisteet	10 vuotta
Laitoksille lähetettyjen veloitus- ja hyvitys ilmoitusten toisteet	10 vuotta
Päivittäiset tuloyhdistelmät liitteineen	20 vuotta
Tulotositteet	20 vuotta
Laitosten tulotilityksiin ja muihin tulotositteisiin liittyvät kuitit	20 vuotta
Päivittäiset menoyhdistelmät liitteineen	20 vuotta
Maksumääräykset	20 vuotta, paitsi palkkotositteet 50 vuotta ja alkuperäiset sopimusasiakirjat ja kirjeet pyyväisest

Palkkojen maksumääräykset ja muut palkkato-	
sitteet luetteloiheen	50 vuotta
Eläkkeiden maksumääräykset luetteloiheen ...	20 vuotta
Maksumääräyksiin liittyvät erillään säilytettävät	
kuitit	20 vuotta
Rahatoimiston kassasta maksettujen rakennusvi-	
raston ja satamalaitoksen työläispalkkojen	
maksumääräykset	20 vuotta
Alitilittäjien hyväksymien menotositteiden liit-	
teenä olevat hankintatoimiston ja rakennus-	
viraston varastolaskut	20 vuotta
Laitosten välisiä suorituksia koskevat ja sekalai-	
set muistiotositteet	20 vuotta, pait-
	si palkkatosit-
	teet 50 vuotta
	ja alkuperäi-
	set sopimus-
	asiakirjat ja
	kirjeet pysy-
	västi
Muistiotositteet postisiirto- ja pankkitileille	
kertyneistä tuloista ja tileiltä suoritetuista	
menoista liitteineen	20 vuotta
Muistiotositteet II kaupunginvoudinkonttorin ve-	
rojäämätilityksistä sekä pankkeihin makse-	
tuista veroista ja kaasu- ja sähkömaksuista	
liitteineen	20 vuotta
Lastentarhojen meno- ja tulotilitykset liitteineen	20 vuotta, pait-
	si palkkatosit-
	teet 50 vuotta
Rahatoimiston sotilasavustusosaston tilitykset	
liitteineen	10 vuotta
Tulojen maksuunpanoluettelot	20 vuotta
Maksuosoituluettelot	20 vuotta
Tiliosastojen maksumääräysluettelot	10 vuotta
Kaupungin obligaatiolainojen lunastetut ja mitä-	
töidyt obligaatiot korko- ja maksulippuineen	10 vuotta laina-
	ajan umpeenku-
	luttua, ellei lai-
	naehdoissa toi-
	sin määrätä ob-
	ligaatioiden van-
	henemisestä
Obligaatiolainojen arvontaliput	10 vuotta lainan
	tultua kokonai-
	suudessaan ar-
	votuksi
Maatalouskirjanpidon kassatilitykset tosittineen,	
varasto- ym. tilitykset ja pääkirjan tositt-	
teet	20 vuotta, paitsi
	palkkatositteet
	ja luontoisetu-
	tilitykset 50
	vuotta

Lahjoitusrahastojen tulo-,meno- ja muistio- tositteet	20 vuotta, pait- si alkuperäiset sopimusasiakir- jat ja kirjeet pysyvästi
Tilinpäätösosasto	
Tuloyhdistelmät	20 vuotta
Menoyhdistelmät	20 vuotta
Tulo- ja menoyhdistelmien erillään säilytetyt liitteet (tositteita ostoista pankki- ja posti- siirtotileiltä ja panoista samoille tileille)	20 vuotta
Huoltokassaosasto	
Tulo- ja menotositteet	20 vuotta
Henkilötilikortit	20 vuotta

---

98. LAKI SOTILASMAJOITUKSESTA ANNETUN LAIN MUUT-
TAMISESTA.

Annettu marraskuun 4 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 425/60)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan sotilasmajoituksesta 30 päivänä kesäkuuta 1919 annetun lain (92/19) 37 § näin kuuluvaksi:

37 §. Jokaisessa kunnassa on oleva majoituslautakunta, johon kunnallisvaltuusto valitsee neljäksi vuodeksi puheenjohtajan sekä vähintään kaksi jäsentä ja varajäsentä. Yksi jäsenistä on määrättävä varapuheenjohtajaksi. Vaalista on tehtävä ilmoitus lääninhallitukselle sekä kaupungissa ja kauppalassa maistraatille tai järjestysosikudelle ja maalaiskunnassa nimismiehelle.

Jos majoituslautakunnan jäsen tai varajäsen ennen toimikautensa päättymistä kuolee tai eroaa, voidaan tarvittaessa valita toinen hänen tilalleen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1961, jolloin toimessa olevien majoituslautakuntien toimikausi samalla katsotaan päättyneeksi.

99. LAKI KANSANELÄKELAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu marraskuun 4 p:nä ja joulukuun 16 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 466/60 ja 480/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:88 ja 156)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/56) 6 §:n 1 momentti, 20 §, 26 §:n 1 momentti, 27 §:n 1 ja 3 momentti, 30 ja 33 §, sellaisina kuin 30 § ja 33 § osittain ovat 15 päivänä joulukuuta 1956 annetussa laissa (606/56), 45, 62, 63 ja 64 § ja 76 §:n 1 momentti sekä lisätään lakiin uusi 22 a § ja 88 §:n 3 ja 4 momentti seuraavasti:

- 6 §. Vakuutusmaksua ei määrätä vakuutetulle:
- 1) joka tulovuoden päättyessä ei vielä ollut täyttänyt 16 vuotta;
  - 2) joka tulovuoden alkaessa oli täyttänyt 63 vuotta;
  - 3) joka tulovuoden tai sen osan aikana on ollut tämän lain mukaan työkyvyttömäksi todettuna;
  - 4) joka tulovuoden tai sen osan aikana on saanut vanhuudentukea;
- tai
- 5) joka tulovuoden aikana on kuollut.

-----

20 §. Kansaneläkkeenä maksetaan:
vanhuuseläkettä 64 vuotta täyttäneelle vakuutetulle;
työkyvyttömyyseläkettä pysyvästi työkyvyttömälle vakuutetulle,
joka on 65 vuotta nuorempi;
sairauseläkettä pitkäaikaisen sairauden takia työkyvyttömälle
vakuutetulle 22 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa; tai
vanhuudentukea 60, mutta ei vielä 65 vuotta täyttäneelle nais-
puoliselle vakuutetulle, joka ei ole naimisissa eikä saa työkyvyttömyys-
tai sairauseläkettä.

22 a §. Sairauseläkettä maksetaan määräaikaisena vakuutetulle, jonka työkyky on kuuden kuukauden ajan ollut siinä määrin alentunut kuin 22 §:ssä on säädetty ja jonka työkyvyttömyyden voidaan arvioida kestävän näin vaikeana vielä huomattavan pitkän ajan, vaikka sitä ei vielä voida pitää pysyvänä, kuitenkin niin, että vakuutetulla, milloin työkyvyttömyyden voidaan arvioida kestävän vielä vähintään vuoden ajan, on oikeus saada sairauseläke jo aikaisemminkin. Sairauseläkkeestä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä tässä laissa on säädetty työkyvyttömyyseläkkeestä. Laki 16/12 1960.

26 §. Eläkkeen perusosa on 31 200 markkaa vuodessa.

-----

27 §.	Kunnat jaetaan elinkustannusten kalleuden mukaan kolmeen ryhmään, joissa eläkkeen täysimääräinen tukiosa on vuodessa:	
	ensimmäisessä eli kalleimmassa kuntaryhmässä 86 400 markkaa	
	toisessa kuntaryhmässä	75 600 markkaa
ja	kolmannessa kuntaryhmässä	64 800 markkaa.

	Eläkkeen tukiosa maksetaan täysimääräisenä, kun vakuutetun vuositulo ei ylitä seuraavia rajatuloja:	
	ensimmäisessä kuntaryhmässä	94 000 markkaa
	toisessa kuntaryhmässä	84 000 markkaa
ja	kolmannessa kuntaryhmässä	77 000 markkaa.

30 §. Vuositulolla, jonka perusteella oikeus eläkkeen tukiosaan vahvistetaan, tarkoitetaan sitä tosiasiallista tuloa, jota asianomaisen henkilön voidaan kohtuullisen arvion mukaan edellyttää jatkuvasti vuosittain saavan lisättynä kymmenellä osalla siitä määrästä, jolla hänen omaisuutensa arvo ylittää 2 000 000 markkaa tai, jos hän on naimisissa, jolloin puolisoiden yhteisen omaisuuden arvo ylittää 3 000 000 markkaa. Jos joku on luovuttanut omaisuutta toiselle korvauksetta tai suhteettoman vähäistä korvausta vastaan ja saa elatuksensa tai osan siitä omaisuuden vastaanottajalta, voidaan luovutetun omaisuuden kohtuulliseksi arvioitu tuotto kokonaan tai osaksi lukea luovuttajan vuosituloksi.

Vuosituloksi ei lueta tämän lain mukaan maksettavaa eläkettä, lapsilisälain mukaan maksettavaa lapsilisää, perhelisälain mukaan maksettavaa perhelisää eikä huoltoapulain mukaan annettua huoltoapua, elatusta tai avustusta. Avioliitosta johtuvan elatusvelvollisuuden perusteella annettua elatusta, avioliiton ulkopuolella syntyneistä lapsista annettua laissa säädettyä elatusapua ja sukulaisuus- tai lankoussuhteen taikka sellaiseen suhteeseen verrattavan muun syyn takia vapaaehtoisesti annettua elatusta tai avustusta ei lueta vuosituloiksi, mikäli sen määrä, yhdessä 1 momentissa tarkoitettujen muiden tulojen kanssa, ei sanottavasti ylitä huoltoapulain mukaan omaisille annettavan elatuksen määrää.

33 §. Jos vakuutettu, joka ei saa vanhuus-, työkyvyttömyys- tai sairauseläkettä, kuolee, suoritetaan puolisolle ja 16 vuotta nuoremmille lapsille hautausavustuksena perusosan vuotuinen määrä. Hautausavustus jaetaan heidän kesken, niin kuin jäämistön jakamisesta on säädetty. Jos vakuutetulla ei ole edellä sanottuja omaisia, suoritetaan hautausavustus niille, jotka ovat pitäneet huolta vainajan hautaamisesta, ei kuitenkaan enempää kuin siitä aiheutuneiden kustannusten määrää.

Mitä 1 momentissa on säädetty, sovellettakoon myös, jos eläkkeensaaja kuolee, ennenkuin hänen eläkkeensä perusosa on erääntynyt maksettavaksi kuolemaa välittömästi edeltäneeltä vuoden pituiselta ajalta. Tällöin vähennetään hautausavustuksen määrästä sanotulta ajalta maksettaviksi erääntyneet eläkkeen perusosat. Eläkkeen perusosa katsotaan erääntyneeksi myös ajalta, jolta sitä ei makseta tämän lain 24 §:n tai 42 §:n mukaan.

Jos 1 momentissa tarkoitettu vainajan omainen on kuollut ennen hautausavustuksen myöntämistä, siirtyy hänen oikeutensa hautausavustukseen muille 1 momentissa tarkoitetuille omaisille. Jos näitä ei ole, siirtyy oikeus niille, jotka ovat pitäneet huolta vainajan hautaamisesta.

Hautausavustusta on uhalla, että oikeus sen saamiseen muuten on menetetty, haettava siten kuin asetuksella määrätään, yhden vuoden kuluessa vakuutetun kuolinpäivästä.

45 §. Jos on perusteltua syytä olettaa, että eläke olisi lakkautettava tai sen määrää vähennettävä, tahi jos eläkeoikeuden tarkistamiseksi 46 §:n mukaisesti asetettua velvoitusta ei noudateta, voidaan eläkkeen tai sen osan maksaminen keskeyttää, kunnes asia on lopullisella päätöksellä ratkaistu. Vastaavasti voi eläkelaitos vireillä olevan muutoksenhaun estämättä väliaikaisesti ryhtyä maksamaan eläkettä tai korottaa eläkkeen määrää, jos vakuutetun terveydentilassa tai olosuhteissa on tapahtunut hänen oikeuteensa vaikuttava olennainen muutos. Eläkelaitoksen on tällöin heti ilmoitettava toimenpiteestään lisätylle hallitukselle tai vakuutusosikeudelle sen mukaan, kummassa asia on 73 §:n mukaisesti vireillä.

62 §. Valtio, kunnat ja eläkelaitos vastaavat kukin omasta osuudestaan eläkkeiden tukiosien kustannuksista. Kunnat jaetaan kustannusosuutensa suorittamista varten taloudellisen asemaansa mukaan viiteen ryhmään, joissa kunnan kustannusosuus on 9, 13, 17, 21 ja 26 sadalta 2 momentissa sanotulla tavalla lasketusta kunnan kustannusosuusperusteesta. Eläkelaitoksen osuus kustannuksista on 15 sadalta maksettujen tukiosien yhteismäärästä, ja valtio vastaa tukiosien kustannuksista muulta kuin edellä mainitulta osalta.

Kunnan kustannusosuusperuste on kunnalle vahvistetun painoluvun osoittama osuus kunakin kuukautena koko maassa maksettujen tukiosien yhteismäärästä. Kunnan painoluku vahvistetaan kolmivuotiskaudeksi siten, että se on yhtä suuri kuin kolmivuotiskauden alkamista edeltäneen vuoden huhtikuun aikana kunnassa asuville eläkkeensaajille maksettujen tukiosien yhteismäärän suhde saman huhtikuun aikana koko maassa eläkkeensaajille maksettujen kaikkien tukiosien yhteismäärään.

Valtioneuvosto toimittaa kuntien ryhmityksen 1 momentissa tarkoitettuihin ryhmiin enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Sosiaaliministeriö vahvistaa 2 momentissa tarkoitettujen painoluvut. Kunnallisen joihtuksen muuttuessa tai muiden painavien syiden vaatiessa voi painolukujen vahvistaminen tapahtua ennen 2 momentissa säädetyn kolmivuotiskauden päättymistä.

63 §. Eläkkeistä, avustuksista ja muusta tämän lain täytäntöönpanosta eläkelaitokselle aiheutuvat kustannukset samoin kuin 58 §:ssä tarkoitettut menot suoritetaan, sikäli kuin 62 §:stä ei muuta johdu, vakuutusmaksuista ja eläkelaitoksen omaisuuden tuotosta.

Valtioneuvoston tulee viideksi vuodeksi kerrallaan, ensimmäisen kerran vuoden 1966 alusta lukien, vahvistaa uudelleen perusosien määrät niin, että eläkelaitoksen tulot ja viimeksi kuluneelta viisivuotiskaudelta kertynyt ylijäämä tulevat vakuutusmekanillisten laskelmien mukaan vastaisuudessa riittämään eläkelaitoksen menoihin.

64 §. Valtion tulee viimeistään maksatuksen edellisenä päivänä suorittaa eläkelaitokselle 60 sadalta maksettavien tukiosien määrästä.

76 §. Tätä lakia sovellettaessa pidetään vakuutetun lapsena myös hänen ottolastaan sekä hänen puolisonsa ja puolisoainajansa lasta ja otto-
lasta sekä sellaista avioliiton ulkopuolella syntyntä lasta, johon kohdistuva vakuutetun elatusvelvollisuus on oikeuden päätöksellä tai asianmukaisella sopimuksella vahvistettu.

-----

88 §.

Vahvistettaessa 30 §:ssä tarkoitettua vuosituloa pyöristetään siihen sisältyvät tulo- ja vähennyserät täysiksi tuhansiksi markoiksi siten, että jos täyden tuhatmarkkaluvun ylittävä erä on 500 markkaa pienempi, sen määrä alennetaan, ja jos se on 500 markkaa tai sitä suurempi, se korotetaan lähimpään täyteen tuhatmarkkalukuun.

Lain täytäntöönpanon vaatiessa eläkekannan tarkistamista voidaan aikaisempien säännösten estämättä noudattaa tarkistuksen toimittamisen aikana voimassa olevia pyöristyssääntöjä, kuitenkin siten, että eläkkeen määrää ei alenneta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1961, ja sovelletaan 6 §:n 1 momentin säännöstä ensimmäisen kerran vuodelta 1960 toimitettavassa verotuksessa sekä 27 §:n 3 momentin ja 30 §:n säännöksiä vuoden 1962 alusta lukien.

Kansaneläkelaisissa säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun lain (348/56) mukaista korotusta ja alennusta toimeenpantaessa ja kansaneläkettä suoritettaessa pidetään edellä 26 §:n 1 momentissa ja 27 §:n 1 ja 3 momentissa säädettyjä rahamääriä virallisen elinkustannusindeksin pistelukua 116 vastaavina.

Kansaneläkelain väliaikaisesta muuttamisesta 30 päivänä joulukuuta 1959 annetun lain (540/59) perusteella myönnetty eläke-etu jatkuu ilman eri hakemusta kansaneläkelain mukaisesti.

Eläkelaitoksen tulee ennen lain voimaan tuloa ryhtyä sen täytäntöönpanoa varten tarpeellisiin toimenpiteisiin.

**100. LENTOTAPATURMAVA KUUTUKSEN MÄÄRIEN VAH-
VISTAMINEN.**

Kaupunginhallituksen päätös marraskuun 10 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1958:70)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä muuttaen 30. 4. 1958 tekemäänsä päätöstä kaupungin matkustussäännön 4 §:n nojalla vahvistaa kaupungin kustannuksella otettavan lentotapaturmavakuutuksen käsittämään

- a) luottamusmiehille 5 000 000 mk:n korvauksen kuolemantapauksessa, 5 000 000 mk:n korvauksen pysyvästä työkyvyttömyydestä ja 2 500 mk:n päiväkorvauksen ohimenevästä työkyvyttömyydestä sekä
- b) kaupungin palveluksessa oleville 5 000 000 mk:n korvauksen kuolemantapauksessa ja 5 000 000 mk:n korvauksen pysyvästä työkyvyttömyydestä, mutta ei päiväkorvausta.

101. YLIMÄÄRÄISEN ELÄKKEEN SUORITTAMINEN KAUPUNGIN PALVELUKSESTA VALTION PALVELUKSEEN SIIRTYVÄLLE TYÖNVÄLITYSTOIMISTON HENKILÖKUNNALLE.

Kaupunginvaltuuston päätös marraskuun 16 p:ltä 1960.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä:

1) Sellaiselle työvälytystoimiston viranhaltijalle, jolla on vähintään 10 eläkkeeseen oikeuttavaa palvelusvuotta ja joka vuoden 1961 loppuun mennessä otetaan, saatuaan omasta pyynnöstään eron Helsingin kaupungin palveluksesta, ja siirtyy Helsingin työvoimapiiriin valtion peruspalkkaisen viran tai toimen taikka ylimääräisen toimen haltijaksi tai tilapäiseksi toimihenkilöksi ja jolle suoritettava palkkaus siirtymisen tapahtuessa on vähintään 500 mk alempi hänen kaupungin virastaan saamaansa palkkausta, myönnetään sen suuruinen ylimääräinen eläke, joka vastaa palkkausten erotusta, kuitenkin vain edellytyksin, ettei asianomainen ole oikeutettu eläkesääntöön perustuvaan kaupungin eläkkeeseen eikä saa kaupungin muuta eläkettä.

2) Mikäli edellä tarkoitetun valtion viran tai toimen haltijan tai tilapäisen toimihenkilön palkkaus myöhemmin nousee tai laskee, tarkistetaan ylimääräisen eläkkeen suuruus vastaavasti. Kaupungin palkkoihin suoritettavat tarkistukset ja korotukset eivät valtion palvelukseen siirtymisen jälkeen enää vaikuta po. ylimääräiseen eläkkeeseen. Sitä vastoin viranhaltijalle valtion palveluksessa maksettavat uudet ikälisät samoin kuin valtion palkkauksessa mahdollisesti suoritettavat tarkistukset tms. pienentävät tai suurentavat ylimääräistä eläkettä vastaavasti.

3) Milloin ylimääräisen eläkkeen saaja siirtyy myöhemmin työvoimapiirissä korkeammin palkatuksi viran tai toimen haltijaksi taikka tilapäiseksi toimihenkilöksi, pienenee ylimääräinen eläke palkkauksen nousua vastaavalla määrällä tai häviää kokonaan.

4) Oikeus ylimääräisen eläkkeen saamiseen lakkaa virkasuhteen työvoimapiiriin päättyessä, paitsi milloin siihen on syytä siirtyminen valtion varsinaiselle tai ylimääräiselle eläkkeelle, ylimääräisen toimen haltijan tai tilapäisen toimihenkilön valtion puolelta muusta kuin hänen omasta syystään tapahtunut irtisanominen, ylimääräisen toimen lakkauttaminen tai ylimääräisen toimen taikka tilapäisen toimihenkilön palvelussuhteen lakkaaminen tarkoitusta varten varatun määrärahan lopettamisen takia.

Siinä tapauksessa, että työvoimapiiriin ylimääräisen toimen haltijaksi tai tilapäiseksi toimihenkilöksi vuoden 1961 loppuun mennessä siirtyneen kaupungin viranhaltijan toimi tai palvelussuhde valtiolla lakkaa edellä mainituista syistä hänen saamatta valtiolta varsinaista tai ylimääräistä eläkettä, hänellä on oikeus kaupungin eläkesääntöön perus-

tuvaan eläkkeeseen niiden kaupungin eläkesäännön määräysten mukaan, joita häneen nähden olisi ollut sovellettava hänen erotessaan kaupungin palveluksesta. Tällöin hänen oikeutensa kaupungin maksamaan ylimääräiseen eläkkeeseen lakkaa.

5) Muutoin noudatetaan ylimääräisiin eläkkeisiin soveltuvin osin kaupungin viranhaltijain eläkesäännön varsinaisia eläkkeitä koskevia määräyksiä.

6) Edellä tarkoitettuja ylimääräisiä eläkkeitä koskevat asiat käsittelee ja ratkaisee yksityistapauksissa palkkalautakunta työnvälitystojen tai työvoimapiirin esityksestä. Rahatoimisto suorittaa kuitenkin 2) ja 3) kohdissa samoin kuin 4) kohdassakin tarkoitettut tarkistukset.

---

102. KESKUSPESULAN KÄYTTÖOMAISUUDEN POISTOSUUN-
NITELMAN VAHVISTAMINEN.

Kaupunginvaltuuston päätös marraskuun 16 p:ltä 1960.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä vahvistaa keskus-
pesulan käyttöomaisuuden poistomenettelyn seuraavaksi:

	Poisto aika vuosissa	Poistopro- senti
Tontti	-	-
Rakennukset	30	3,33
Kattilalaitos varusteineen	20	5
Putkiverkot	20	5
Sähköverkko varusteineen	20	5
Koneet ja laitteet	10	10
Kalusto	5	20
Liinavaatteet	5	20

103. HERTTONIEMEN ÖLJYSATAMAN VARASTOPAIKKO-
JEN JÄRJESTYSSÄÄNNÖT.

Kaupunginvaltuuston päätös marraskuun 16 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1935:29)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä kumota 23. 1. 1935
vahvistamansa Herttoniemen öljysataman varastopaikkojen järjestyssään-
nöt.

104. ASETUS TYÖTTÖMYYSKORVAUKSESTA.

Annettu marraskuun 26 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 449/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1960:76)

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministerin esittelystä säädetään työttömyyskorvauksesta 20 päivänä kesäkuuta 1960 annetun lain (322/60) 14 §:n nojalla:

1 §. Työttömyyskorvauksesta annetussa laissa säädettyä korvausta voidaan myöntää työttömyyskortistoon voimassa olevien säännösten mukaisesti hyväksytyille henkilöille, jota ei voida sijoittaa työhön ja joka sen vuoksi tarvitsee taloudellista tukea eikä ole oikeutettu saamaan avustusta työttömyyskassalta.

Työvoimatoimikunnalla on valta myöntää työttömyyskorvauksia sen jälkeen, kun kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö on antanut siihen luvan.

2 §. Työttömyyskorvauksesta annetun lain 8 §:ssä tarkoitettu hakemus on kirjoitettava kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön vahvistamalle lomakkeelle.

3 §. Harkitessaan, tarvitseeko hakija työttömyytensä vuoksi taloudellista tukea, työvoimatoimikunnan on otettava huomioon työttömän ja hänen perheensä toimeentulomahdollisuudet ja taloudellinen asema.

4 §. Työttömyyskorvausta koskeva hakemus on käsiteltävä työvoimatoimikunnassa viikon kuluessa siitä, kun se on toimikunnalle annettu tai ellei hakijaa vielä oltu kortistoon hyväksyty, viikon kuluessa siitä, kun hänet on siihen hyväksytty. Korvaus myönnetään siitä päivästä lukien, jona työvoimatoimikunta on asiasta tehnyt päätöksen.

Jos päätöksen teko on lykkääntynyt hakijasta riippumattomista syistä yli viikon siitä, kun hakemus on toimikunnalle jätetty, työvoimatoimikunta määrää, mistä päivästä lukien korvaus myönnetään, ei kuitenkaan myöhemmästä kuin seitsemännestä päivästä siitä, kun hakemus olisi aikaisintaan voitu hyväksyä.

Jos työvoimatoimikunnan päätöksestä on valitettu ja kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö harkitsee oikeaksi muuttaa päätöstä, se samalla päätöksessään määrää, mistä päivästä lukien korvaus maksetaan.

Korvaus maksetaan jälkikäteen viikon kuluessa kunkin kuukauden kymmenennen, kahdenkymmenennen ja viimeisen päivän jälkeen.

5 §. Kunnan on suoritettava valtiolle työttömyyskorvauksesta annetun lain 7 §:ssä tarkoitettu korvaus asianomaiselle lääninhallitukselle kahden kuukauden kuluessa työllisyysvuoden päättymisestä.

Jos kunta laiminlyö 1 momentissa tarkoitetun korvauksen suorittamisen määräajassa, kunnan on suoritettava sille maksuajan päättymisestä lukien korkoa kuusi prosenttia.

Työvoimapiirin on, sen jälkeen kun se on lähettänyt 1 momentissa tarkoitettua korvausta koskevan maksukehoituksen kunnalle, toimitettava luettelo kuntien maksettavista korvauksista asianomaiselle lääninhallitukselle, jonka tulee huolehtia korvausten perimisestä valtiolle.

6 §. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriössä on valtioneuvoston asettama työttömyyskorvausasioiden neuvottelukunta, johon kuuluu puheenjohtaja ja tarpeellinen määrä jäseniä.

Neuvottelukunnan tehtävä on ministeriön apuna tehdä esityksiä ja antaa lausuntoja työttömyyskorvauksesta annetun lain soveltamista koskevista asioista.

7 §. Tarkemmat määräykset tämän asetuksen soveltamisesta antaa kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö.

105. ASETUS TYÖLLISYYSASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu marraskuun 26 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 450/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1960:75)

Kululaitosten ja yleisten töiden ministerin esittelystä lisätään 20 päivänä kesäkuuta 1960 annettuun työllisyysasetukseen (321/60) uusi näin kuuluva 20 a §:

20 a §. Kunnan on suoritettava työllisyyslain 11 §:ssä sekä 17 §:n 2 momentissa tarkoitetut korvaukset asianomaiselle lääninhallitukselle.

Työvoimapiirin on, sen jälkeen kun se on lähettänyt 1 momentissa tarkoitettuja korvauksia koskevan maksukehoituksen kunnalle, toimitettava luettelo kuntien maksettavista korvauksista asianomaiselle lääninhallitukselle, jonka tulee huolehtia korvausten perimisestä valtiolle.

---

106. TONTTIVERO.

Kaupunginvaltuuston päätös marraskuun 30 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1950:155)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, muuttaen tonttiveron kannon uudelleen järjestämisestä 22. 11. 1950 tekemänsä päätöstä, että kaupunki luopuu tonttiveron kannosta toistaiseksi.

---

107. HELSINGIN KAUPUNGIN TEURASTAMOLAITOKSEN
LAUTAKUNNAN JOHTOSÄÄNTÖ.

Kaupunginvaltuuston vahvistama marraskuun 30 p:nä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1946:215)

1 §. Helsingin kaupungin teurastamolaitokseen kuuluvien kaupungin yleisen teurastamon, vihannestukkukeskuksen, kalatukkukeskuksen ja syväjäädyyttämön toimintaa kehittää ja valvoo kaupungin teurastamolaitoksen lautakunta siten kuin tässä johtosäännössä tarkemmin määrätään.

2 §. Lautakuntaan kuuluu yhdeksän kaupunginvaltuuston vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä, joista valtuusto määrää yhden puheenjohtajaksi.

Lautakunta valitsee itse keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Jos jäsen eroaa ennen toimikautensa päättymistä, valitaan toinen henkilö eronneen tilalle toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Tarvittaessa voidaan lautakunnan kokouksiin kutsua asiantuntijoita.

3 §. Lautakunta kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ollessa estyneinä olemasta kokouksessa saapuvilla valitaan tilapäinen puheenjohtaja kokousta varten.

Lautakunta on päätösvaltainen, kun vähintään kuusi päätöksen tekoon esteetöntä jäsentä, kokouksen puheenjohtaja heihin luettuna, on saapuvilla.

Lautakunnan esittelijänä toimii teurastamolaitoksen toimitusjohtaja, ellei lautakunta ole jonkin asian tai asiaryhmän osalta toisin määrännyt. Apulaisjohtajan tulee olla kokouksissa läsnä.

4 §. Lautakunnan kokouksista on pidettävä pöytäkirjaa, johon merkitään kokouksen osanottajat, käsitellyt asiat ja tehdyt päätökset sekä, milloin erimielisyyksiä on ilmaantunut, kokouksessa tehdyt ehdotukset sekä tapahtuneet äänestykset.

Lautakunnan kokousten pöytäkirjaa pitää teurastamolaitoksen konttoripäällikkö, ellei lautakunta ole päättänyt antaa tätä tehtävää muulle henkilölle.

Lautakunnan kirjelmät allekirjoittaa kokouksen puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjan pitäjä.

Lautakunnan päätösten perusteella tehtävät hankinta- ja urakkasopimukset allekirjoittaa teurastamolaitoksen toimitusjohtaja ja varmentaa konttoripäällikkö.

5 §. Lautakunnan kokouksista samoin kuin niissä käsiteltäviksi tulevista asioista on kaupunginhallituksen määräämällä tavalla hyvissä

ajoin ilmoitettava kaupunginjohtajalle, asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle ja kaupunginhallituksen edustajalle lautakunnassa.

Päätökseen nähden, joka saatetaan ottaa kaupunginhallituksen tutkittavaksi, on lautakunnan noudatettava, mitä kunnallislaissa on säädetty ja kaupunginhallituksen ohjesäännössä määrätty.

6 §. Lautakunnan tehtävänä on:

1) kehittää ja valvoa teurastamolaitoksen toimintaa sekä huolehtia siitä, että sen liiketoimintaa hoidetaan kunkin eri toimintamuodon osalta kannattavuutta silmällä pitäen,

2) valvoa kaupungin yleisen teurastamon suorittamaa kunnallista lihentarkastustoimintaa,

3) huolehtia teurastamolaitoksen alueella tai muualla kaupungin määräämillä paikoilla harjoitettavan lihan, kalan ja vihannesten tukkukaupan järjestämisestä sekä tällaisen kaupan valvonnasta,

4) tehdä esityksiä alaansa kuuluvista asioista,

5) antaa kaupungin asianomaisille viranomaisille lausuntoja, tietoja ja selvityksiä toimialaansa kuuluvista asioista,

6) valvoa teurastamolaitoksen alueiden ja rakennusten sekä irtaimiston hoitoa,

7) valvoa, että lautakunnan toimialaan kuuluvia menoja varten myönnetty määrärahat käytetään annettujen määräysten mukaisesti,

8) tehdä kaupunginhallitukselle esityksiä kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen vahvistettavia maksuja koskevista asioista,

9) antaa vuokralle enintään viiden vuoden ajaksi lautakunnan hallintoon kuuluvia alueita, rakennuksia ja huonetiloja, mikäli tämä tehtävä ei kuulu teurastamolaitoksen toimitusjohtajalle, kuitenkin siten, että niissä tapauksissa, jolloin samanaikaisesti vuokrataan tai luovutetaan käytettäväksi eri lautakuntien hallinnossa olevia alueita, vuokraajana esiintyy kiinteistölautakunta,

10) vahvistaa ne yleiset perusteet, joiden mukaan toimitusjohtaja on oikeutettu teurastamolaitoksen johtosäännön 2 §:n 5) kohdan perusteella antamaan vuokralle teurastamolaitoksen lautakunnan hallintoon kuuluvia alueita, rakennuksia ja huonetiloja,

11) päättää kaupunginhallituksen antamien yleisten ohjeiden mukaisesti lautakunnan hallinnossa olevien huoneistojen luovuttamisesta tilapäisesti niiden varsinaisesta tarkoituksesta poikkeavaan käyttöön,

12) vahvistaa ne yleiset perusteet, joiden mukaan toimitusjohtaja on oikeutettu luovuttamaan korvausta vastaan käytettäväksi lautakunnan hallinnossa olevia rakennelmia ja laitteita, sekä päättää näistä asioista muissa tapauksissa,

13) vahvistaa ne yleiset perusteet, joiden mukaan teurastamolaitoksen toimitusjohtajalla on oikeus luovuttaa teurastamolaitoksen hallinnassa olevaa irtaimistoa tilapäisesti yksityisten käytettäväksi korvausta vastaan, sekä päättää tällaisesta luovuttamisesta muissa tapauksissa,

14) vahvistaa kerran vuodessa se ylin raja, mihin teurastamolaitoksen toimitusjohtajan omalla vastuullaan yhdellä kertaa ostettavien koneiden ja laitteiden sekä raaka- ja tarveaineiden taikka tehtävien urakka- ja hankintasopimusten arvo tai määrä saa kerrallaan nousta sekä päättää tämän rajan ylittävistä urakoista ja hankinnoista,

15) päättää lautakunnan hallinnassa olevan irtaimen omaisuuden myymisestä, mikäli siitä ei ole teurastamolaitoksen johtosäännössä toisin määrätty,

16) päättää vahingonkorvauksen myöntämisestä niissä tapauksissa, joissa kaupunki on korvausvelvollinen tai joissa vahinkojen korvaaminen muuten katsotaan kohtuulliseksi, kuitenkin vain, milloin korvattava määrä ei ylitä 50 000 mk tai kaupunginhallituksen vahvistamaa muuta määrää,

17) valita ne teurastamolaitoksen viranhaltijat, joiden osalta tämä tehtävä on teurastamolaitoksen johtosäännössä uskottu lautakunnalle,

18) hoitaa lautakunnalle virkasäännössä uskotut tehtävät,

19) tehdä ehdotus teurastamolaitoksen seuraavan vuoden talousarvioksi,

20) antaa vuosittain ennen huhtikuun loppua kaupunginhallitukselle kertomus omasta ja teurastamolaitoksen edellisen vuoden toiminnasta sekä

21) päättää siitä ajasta, jolloin teurastamolaitokseen kuuluvat laitokset ja niiden osastot pidetään avoinna yleisöä varten, ellei teurastamolaitoksen johtosäännössä ole toisin määrätty.

7 §. Lautakunnan tiliasioiden hoidosta huolehtii teurastamolaitoksen toimisto.

8 §. Tämän johtosäännön sekä teurastamolaitoksen johtosäännön määräysten lisäksi noudatetaan, mitä kaupunginhallituksen vahvistamisessa yleisen teurastamon, vihannestukkukeskuksen, kalatukkukeskuksen ja syväjäädyyttämön järjestyssäännöissä määrätään.

Järjestyssäännöissä voidaan määrätä, että teurastamolaitoksen lautakunnan tulee asettaa kalatukkukeskuksen ja vihannestukkukeskuksen toimintaa koskevia asioita varten neuvottelukunnat sekä antaa yksityiskohtaiset määräykset neuvottelukuntien kokoonpanosta, asettamisesta ja tehtävistä.

108. HELSINGIN KAUPUNGIN TEURASTAMOLAITOKSEN JOHTOSÄÄNTÖ.

Kaupunginvaltuuston vahvistama marraskuun 30 p:nä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1953:30 ja 1955:43)

1 §. Helsingin kaupungin teurastamolaitoksen tehtävänä on hoitaa kaupungin yleistä teurastamoa, vihannestukkukeskusta, kalatukkukeskusta ja syväjäädyyttämöä siten kuin tässä johtosäännössä tarkemmin määrätään.

2 §. Teurastamolaitoksen toimintaa johtaa teurastamolaitoksen lautakunnan valvonnan alaisena teurastamolaitoksen toimitusjohtaja, jonka tulee:

1) johtaa ja valvoa teurastamolaitosta ja sen toimintaa, huolehtien laitoksen teknillisestä, taloudellisesta ja organisatorisesta kehittämisestä,

2) tehdä esityksiä ja antaa lausuntoja teurastamolaitoksen toimialaan kuuluvista asioista sekä huolehtia niitä koskevien päätösten täytäntöönpanosta,

3) valmistella sekä esitellä lautakunnan ja sen asettamien jaostojen kokouksissa teurastamolaitosta koskevat asiat, ellei lautakunta ole jonkin asian tai asiaryhmän osalta toisin määrännyt,

4) päättää lautakunnan johtosääntönsä 6 §:n 14) kohdan perusteella vahvistamissa rajoissa teurastamolaitoksen hankinnoista sekä sen toimesta suoritettavien töiden urakkasopimuksista,

5) antaa vuokralle enintään yhden vuoden ajaksi teurastamolaitoksen lautakunnan hallintoon kuuluvia alueita, rakennuksia ja huonetiloja lautakunnan johtosääntönsä 6 §:n 10) kohdan nojalla vahvistamien yleisten perusteiden mukaisesti,

6) päättää lautakunnan johtosääntönsä 6 §:n 12) kohdan nojalla vahvistamien yleisten perusteiden mukaisesti teurastamolaitoksen lautakunnan hallinnossa olevien rakennelmien ja laitteiden käytettäväksi luovuttamisesta korvausta vastaan,

7) päättää lautakunnan johtosääntönsä 6 §:n 13) kohdan vahvistamien yleisten perusteiden mukaisesti teurastamolaitoksen hallinnassa olevan irtaimiston luovuttamisesta tilapäisesti yksityisten käytettäväksi korvausta vastaan,

8) huolehtii siitä, että määräaikana annetaan teurastamolaitoksen lautakunnalle ehdotus seuraavan vuoden talousarvioksi,

9) valvoa, että talousarvioehdotuksen laadinnassa, rahavarojen säilytyksessä, tilityksessä ja kirjanpidossa, laskujen hyväksymisessä ja kirjaamisessa, inventoinnissa sekä kiinteistö- ja irtaimistoluetteloiden laadinnassa noudatetaan kaupungin tilisäännön ja sen soveltamisesta annettuja määräyksiä,

10) hyväksyä maksettavaksi teurastamolaitokselle esitetyt laskut ja maksuosoitukset,

11) järjestää kunnallinen lihan tarkastustoiminta,

12) lähettää maatalousministeriön eläinlääkintäosastolle yhdistelmät lihan tarkastuspäiväkirjoista,

13) järjestää teurastamolaitoksen tehtäväksi annettu lihan, kalan ja vihannesten tukkukauppa sekä valvoo tällaista kauppaa,

14) seurata teurastus- ja lihan tarkastusalan sekä vihannestukkeskuksen, kalatukkeskuksen ja syväjäädättämön toiminta-alojen yleistä kehitystä,

15) valvoo, että teurastamossa, vihannestukkeskuksessa, kalatukkeskuksessa ja syväjäädättämössä vallitsee hyvä järjestys ja siisteys ja että niissä noudatetaan voimassa olevia säännöksiä ja määräyksiä,

16) huolehtia siitä, että teurastamolaitoksen lautakunnalle esitetään ehdotus kertomukseksi lautakunnan ja teurastamolaitoksen toiminnasta niin hyvissä ajoin, että se voidaan määrättyssä ajassa toimittaa kaupunginhallitukselle,

17) päättää poistetun irtaimen omaisuuden myynnistä,

18) antaa kaupunginhallitukselle, kaupunginjohtajalle ja apulaiskaupunginjohtajille näiden pyytämiä, teurastamolaitoksen toimialaa koskevia tietoja ja selvityksiä sekä suorittaa asianomaisen apulaiskaupunginjohtajan määräämät, teurastamolaitoksen toimitusjohtajan toimialaan kuuluvat muut tehtävät,

19) päättää, milloin pakottavat syyt sitä vaativat, teurastamolaitokseen kuuluvien laitosten ja niiden osastojen aukioloaikojen tilapäisestä muuttamisesta sekä

20) suorittaa lautakunnan antamat toimialaansa kuuluvat muut tehtävät.

Niistä toimitusjohtajan päätöksistä, jotka koskevat viranhaltijain palvelukseen ottamista, eron myöntämistä tai irtisanomista sekä virkalamon myöntämistä ja viransijaisten määräämistä samoin kuin muistakin toimitusjohtajan tarpeellisiksi katsomista päätöksistä on pidettävä päätösluetteloa, ja on toimitusjohtajan allekirjoitettava ja konttoripäällikön varmennettava luetteloon merkityt päätökset.

Toimitusjohtajan ollessa lomalla tai muuten estyneenä hoitaa hänen tehtäviään apulaisjohtaja.

Teurastamolaitoksen kirjelmät allekirjoittaa toimitusjohtaja ja varmentaa hänen siihen määräämänsä viranhaltija. Toimitusjohtajan päätöksiin perustuvat hankinta- ja urakkasopimukset allekirjoittaa toimitusjohtaja ja varmentaa konttoripäällikkö.

3 §. Teurastamolaitoksen apulaisjohtajan tehtävänä on:

1) valvoo teurastamolaitoksen eläinlääkintähuoltoa ja hygieniää sekä valmistella toimitusjohtajalle näitä koskevat asiat,

2) valvoo lihan tarkastuksen suorittamista ja lihan tarkastuslain-säädännön määräysten noudattamista,

3) seurata kaikkien teurastamolaitoksen alueella myytävien elintarvikkeiden tuotteiden laatua, laadullista kehitystä sekä tähän vaikuttavia tekijöitä,

4) johtaa teurastamon ja lihan tarkastamon laboratorion toimintaa ja valvoo, että lihan tarkastuslain-säädännön määräämät laboratorio-tutkimukset suoritetaan, sekä antaa niistä loppulausunnot ja todistukset,

5) osallistua päivittäin toimitusjohtajan määräämän ajan lihan tarkastukseen,

6) huolehtia lihantarkastusta koskevien kuukausi- ja vuosi-ilmoitusten laatimisesta sekä

7) suorittaa lautakunnan ja toimitusjohtajan antamat muut tehtävät.

4 §. Teurastamolaitokseen kuuluu teurastamolaitoksen toimisto, teknillinen osasto, kaupungin yleinen teurastamo osastoineen, vihannestukukeskus, kalatukkukeskus ja syväjäädyyttämö.

5 §. Teurastamolaitoksen toimiston tehtävänä on:

1) huolehtia lautakunnan ja sen asettamien jaostojen esityslistojen laatimisesta sekä kirjeenvaihdosta,

2) huolehtia lautakunnan ja teurastamolaitoksen kirjaamis- ja muista toimistotehtävistä sekä arkiston hoidosta,

3) huolehtia teurastamolaitoksen kirjeenvaihdosta ja henkilökortistosta, mikäli sitä ei ole annettu muun elimen tehtäväksi,

4) avustaa teurastamolaitoksen muita elimiä virka-asioissa,

5) suorittaa tilisäännön mukaisesti tai muutoin tilitoimistolle kuuluvat tehtävät ja

6) huolehtia niistä muista tehtävistä, jotka lautakunta tai toimitusjohtaja antavat toimiston suoritettaviksi.

6 §. Teurastamolaitoksen toimistoon kuuluu toimistopäällikkönä konttoripäällikkö sekä tarpeellinen määrä muuta henkilökuntaa.

7 §. Konttoripäällikön tehtävänä on:

1) johtaa ja valvoo teurastamolaitoksen toimiston ja sen henkilökunnan toimintaa,

2) huolehtia teurastamolaitoksen toimistotehtävien konttoriteknillisestä kehittämisestä,

3) hoitaa lautakunnan ja sen jaostojen pöytäkirjanpito ja kirjeenvaihto, ellei lautakunta ole antanut tätä tehtävää muulle henkilölle,

4) laatia toimitusjohtajan ohjeiden mukaan lautakunnan kokousten esityslistat sekä huolehtia esityslistojen ja kokouskutsujen toimittamisesta asianomaisille, ellei lautakunta ole antanut tätä tehtävää muulle henkilölle,

5) huolehtia teurastamolaitoksen kirjeenvaihdosta, mikäli sitä ei ole annettu muiden tehtäväksi,

6) laatia toimitusjohtajan ohjeiden mukaan ehdotus lautakunnan ja teurastamolaitoksen talousarvioehdotukseksi ja vuosikertomukseksi sekä huolehtia, että viranomaisille annettavat määräaikaismoitukset valmistuvat ajoissa,

7) huolehtia, että teurastamolaitoksessa pidetään tarpeellisia tilastoja, luetteloja ja kortistoja,

8) huolehtia lautakunnassa käsiteltävien ratkaisemattomien asioiden luettelon laatimisesta,

9) pitää toimitusjohtajan päätösluettelo,

10) huolehtia teurastamolaitoksen henkilöasioiden hoitamisesta,

11) huolehtia teurastamolaitoksen laskentatoimen johtamisesta ja kehittämisestä sekä siitä, että teurastamolaitoksen kirjanpito on järjestetty kaupungin tilisäännön ja sen soveltamisesta annettujen määräysten mukaisesti,

12) tarkastaa teurastamolaitoksen laskut, muut maksuasiakirjat ja tilit sekä valvoo, että määrärahoja käytetään ainoastaan niihin tarkoituksiin, joihin ne on myönnetty, ja ettei niitä ylitetä, sekä ilmoittaa toimitusjohtajalle, milloin myönnetty määrärahat eivät riitä suoritettaviin maksuihin,

13) antaa maksumääräyksiä teurastamolaitoksen lautakuntaa ja teurastamolaitosta varten vahvistetun talousarvion ja muuten myönnettyjen määrärahojen puiteissa,

14) tarkastaa, että laskuissa ja muissa asiakirjoissa meno- ja tuloerät ovat oikeilla tilimerkinnöillä varustetut,

15) laatia rahatoimistolle ja revisiovirastolle annettavat tilien yhdistelmät sekä muut tiedot ja selvitykset,

16) päättää lautakunnan ja teurastamolaitoksen tilit, ellei kaupunginhallitus ole toisin määrännyt,

17) valvoo, että teurastamolaitoksen tulot kannetaan sopimusten tai muuten vahvistettujen perusteiden mukaisesti, sekä ryhtyä toimenpiteisiin suorittamatta jääneiden maksujen ja korvausten perimiseksi,

18) huolehtia teurastamolaitoksen saamatta jääneiden saatavien ilmoittamisesta kaupunginhallituksen asiamiestoimistolle perittäväksi samoinkuin konkurssi-, pakkohuutokauppa-, vuosihaaste- ja pesäeroasioissa valvottaviksi sekä

19) suorittaa lautakunnan ja toimitusjohtajan antamat muut tehtävät.

8 §. Teknillisen osaston tehtävänä on:

1) huolehtia teurastamolaitoksen kone- ja lämpökeskusten sekä korjauspajan toiminnasta,

2) huolehtia teurastamolaitoksen teknillisestä toiminnasta sekä teknillisten laitteiden ja kalusteiden hoidosta sekä valvoo niiden käyttöä,

3) huolehtia teurastamolaitoksen rakennusten, alueiden sekä teknillisten laitteiden ja kalusteiden kunnossapito-, korjaus- ja uusimistöistä sekä

4) huolehtia niistä muista tehtävistä, jotka lautakunta tai toimitusjohtaja antavat osaston suoritettaviksi.

9 §. Teknilliseen osastoon kuuluu osastopäällikkönä käyttöinsinööri sekä tarpeellinen määrä muuta henkilökuntaa.

10 §. Käyttöinsinöörin tehtävänä on:

1) johtaa ja valvoo teurastamolaitoksen teknillisen osaston ja siihen kuuluvien kone- ja lämpökeskusten sekä korjauspajan ja niiden henkilökunnan toimintaa,

2) valvoo teknillisessä suhteessa teurastamolaitoksen toimintaa sekä sen teknillisten laitteiden ja kalusteiden hoitoa ja käyttöä,

3) suunnitella ja valvoo teurastamolaitoksen rakennusten, alueiden sekä teknillisten laitteiden ja kalusteiden kunnossapito-, korjaus- ja uusimistöitä, tehdä niistä ehdotuksia toimitusjohtajalle sekä laatia vuotuiset korjaussuunnitelmat,

4) suorittaa alustavat suunnittelutyöt teurastamolaitokselle tarpeellisista uudisrakennuksista ja alueiden käytöstä sekä laatia suunnitelmat teurastamolaitokselle hankittavista koneistoista ja kalusteista sekä muista teknillisistä laitteista,

5) laatia ehdotus teknillisen osaston talousarvioksi seuraavaa vuotta varten,

6) valmistella teknillisen osaston toimintaan liittyvät kone-, kalusto- ja tarvikehankinnat sekä valvoo osaston varastojen hoitoa,

7) osallistua toimialaansa koskevilta osilta teurastamolaitoksen käyttö- ja kustannuslaskennan suorittamiseen,

8) seurata teurastamo- ja jäähdyttämöalan sekä muun toimintaansa liittyvän alan teknillistä kehitystä sekä tehdä tarpeelliseksi kat-

somiaan teurastamolaitoksen teknilliseen toimintaan, alueiden ja rakennusten käyttöön ja järjestelyyn sekä teknillisiin laitteisiin kohdistuvia esityksiä toimitusjohtajalle sekä

9) suorittaa lautakunnan tai toimitusjohtajan antamat muut tehtävät.

11 §. Kaupungin yleisen teurastamon tehtävänä on toimia myöskin lihan tarkastuslainsäädännössä tarkoitettuna lihan tarkastamona sekä huolehtia lihan tukkumyynnin järjestämisestä.

12 §. Yleisessä teurastamossa on teurastusosasto ja lihan tarkastusosasto.

13 §. Teurastusosastossa on päällikkönä tarkastuseläinlääkäri ja tarpeellinen määrä muuta henkilökuntaa.

14 §. Teurastusosaston päällikkönä olevan tarkastuseläinlääkärin tehtävänä on:

1) toimia teurastusosaston ja siihen kuuluvien suolipuhdistamon, vuotatarkastamon ja karjapihan osastopäällikkönä sekä huolehtia siitä, että osaston työt suoritetaan järkipäisesti ja tehokkaasti,

2) suorittaa lihan tarkastuslainsäädännön määräämät tehtävät teurastusosastolla ja tarvittaessa muillakin osastoilla sekä tarkastaa eläinten terveydentila ennen teurastusta,

3) valvoa säännöllisesti lihan tarkastuslainsäädännön ja terveydenhoitosäännösten mukaisesti teurastusosaston sekä siihen kuuluvien eläinsuojien, vuotatarkastamon, suolipuhdistamon sekä elinjäähdyttämöiden siisteyttä ja järjestystä,

4) valvoa ja ohjata teurastajien ja osaston muun henkilökunnan työnsuoritusta sekä huolehtia siitä, että teurastustyö on kunnollisesti suoritettu ja ruhot huolellisesti puhdistettu sekä että ne asianmukaisesti heti siirretään jäähdyttämöön, sekä

5) suorittaa toimitusjohtajan ja apulaisjohtajan antamat muut tehtävät.

15 §. Lihan tarkastusosastoon kuuluu päällikkönä tarkastuseläinlääkäri ja tarpeellinen määrä muuta henkilökuntaa.

16 §. Lihan tarkastusosaston päällikkönä olevan tarkastuseläinlääkärin tehtävänä on:

1) toimia lihan tarkastusosaston ja siihen kuuluvien tukkuhallin ja jäähdyttämöiden osastopäällikkönä sekä huolehtia siitä, että osaston työt suoritetaan järkipäisesti ja tehokkaasti,

2) suorittaa lihan tarkastuslainsäädännön määräämät tehtävät lihan tarkastusosastolla sekä tarvittaessa muillakin osastoilla,

3) valvoa lihan tarkastuslainsäädännön mukaisesti lihan tarkastusosaston sekä siihen kuuluvien tukkuhallin ja jäähdyttämöiden puhtautta ja järjestystä,

4) huolehtia ihmisravinnoksi kelpaamattomiksi todettujen elintarvikkeiden lajittelusta sekä niiden myynnistä tai hävittämisestä sekä

5) suorittaa toimitusjohtajan ja apulaisjohtajan antamat muut tehtävät.

17 §. Kalatukkukeskukseen, vihannestukkukeskukseen ja syväjäähdyttämöön kuuluu tarpeellinen määrä esimiehiä sekä muuta henkilökuntaa.

18 §. Niiden viranhaltijain, joiden tehtäviä ei ole tässä johtosäännössä yksityiskohtaisesti määrätty, tulee suorittaa toimitusjohtajan sekä asianomaisen toimisto- ja osastopäällikön määräämät tehtävät.

19 §. Toimitusjohtaja voi siirtää viranhaltijan, jonka tehtäviä ei ole tässä johtosäännössä määrätty, teurastamolaitoksen osastolta tai tehtävästä toiselle osastolle tahi toiseen tehtävään.

20 §. Kelpoisuutena virkaan vaaditaan:

toimitusjohtajalta korkeakoulussa suoritettu loppututkinto sekä taloudellisella, kaupallisella ja hallinnollisella alalla saavutettu kokemus,

apulaisjohtajalta, että hän on Suomessa laillistettu eläinlääkäri ja on suorittanut maatalousministeriön määräämän tarkastuseläinlääkärin tutkinnon, minkä lisäksi hänellä tulee olla erikoistietoja lihantarkastuksesta ja lihan bakteriologiasta sekä vähintään noin 2 vuoden kokemus suurehkoissa teurastamossa ja lihantarkastamossa, josta ajasta noin puolet kummassakin,

tarkastuseläinlääkäreiltä, että he ovat Suomessa laillistettuja eläinlääkäreitä ja ovat suorittaneet maatalousministeriön määräämän tarkastuseläinlääkärintutkinnon,

konttoripäälliköltä yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu virkaan soveltuva tutkinto ja riittävä taloudellinen kokemus,

käyttöinsinööritä teknillisen korkeakoulun tai teknillisen opiston loppututkinto sekä mikäli mahdollista elintarvikealan tuntemusta.

Muilta viranhaltijoilta vaaditaan sellainen pätevyys kuin valinnan suorittava lautakunta tai viranhaltija pitää tarpeellisena, kuitenkin siten, että toimistovirkoihin kuuluvaa virkaa täytettäessä on noudatettava näitä virkoja varten erikseen määrättyjä pätevyysvaatimuksia.

21 §. Toimitusjohtajan valitsee kaupunginvaltuusto lautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa.

Apulaisjohtajan valitsee kaupunginhallitus lautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa.

Muut teurastamolaitoksen vakinaiset viranhaltijat valitsee lautakunta.

Tilapäiset viranhaltijat valitsee toimitusjohtaja.

Työsuhteessa olevan henkilökunnan ottaa toimitusjohtaja tai hänen määräämänsä viranhaltija.

22 §. Toimitusjohtaja ei saa harjoittaa yksityistä eläinlääkäritoimintaa.

Apulaisjohtaja ja tarkastuseläinlääkärit eivät saa ilman palkkalautakunnan lupaa harjoittaa yksityistä eläinlääkäritoimintaa.

109. LAKI TUULAAKIMAKSUN LASKEMISEN PERUSTEES-
TA VUOSINA 1961 - 1963.

Annettu joulukuun 2 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 453/60)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Tuulaakimaksun laskemisen perusteeksi on, niin kuin tähänkin asti, vuosiksi 1961 - 1963 vahvistettava määräprosentti tuulaakimaksun alaisten tavarain tullimaksusta.

Tarkemmat määräykset tämän lain soveltamisesta annetaan asetuksella.

110. ASETUS TUULAAKIMAKSUN LASKEMISEN PERUSTEES-
TA VUOSINA 1961 - 1963.

Annettu joulukuun 2 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 454/60)

Sisäasiainministerin esittelystä säädetään tuulaakimaksun las-
kemisen perusteesta vuosina 1961-1963 tänä päivänä annetun lain (453/
60) nojalla:

1. Tuulaakimaksun suurin määrä on kaksi prosenttia tuulaaki-
maksun alaisen tavarain tullimaksusta.

2. Tuulaakimaksu suoritetaan saman prosenttiluvun mukaan
maahan tuotavien ja maasta vietävien tavarain tullimaksusta.

3. Tuulaakimaksua suorittavat saman perusteen mukaan sekä
kaupungin asukkaat että kaikki muut, jotka meritse tai maitse tuovat
kaupunkiin tai sieltä vievät tullin alaisia tavaroita.

4. Valtioneuvosto määrää, tarvittaessa kaupunkia kuultuaan,
sen tullimaksun prosenttiluvun, minkä mukaan tuulaakimaksua kaupun-
gissa saadaan vuosina 1961-1963 kantaa.

111. PALOLAKI.

Annettu joulukuun 2 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 465/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1933:58, 1943:32 ja 1946:42)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku.

Yleiset säännökset.

1 §. Palotoimi on sisäasiainministeriön yleisen johdon ja valvonnan alainen.

Lääninhallituksen on läänissään valvottava palotoimen asianmu-
kaista hoitamista. Järjestysviranomaisten on toiminta-alueellaan palo-
viranomaisten ohella pidettävä silmällä, että paloturvallisuutta koskevia
säännöksiä noudatetaan.

Suurpalojen torjuntaa varten läänit jaetaan kaukoavustusaluei-
siin.

2 §. Valtion palohallintoa varten on sisäasiainministeriössä paloasi-
ainosasto.

Valtion palohallintoon voidaan tulo- ja menoarvion rajoissa pe-
rustaa peruspalkkaisia virkoja ja toimia, niinkuin siitä erikseen sääde-
tään.

Valtion palohallinnon palveluksessa voi lisäksi olla ylimääräi-
siä toimenhaltijoita ja tilapäisiä toimihenkilöitä.

Palotoimen suunnittelua, järjestelyä ja kehittämistä varten val-
tioneuvosto asettaa sisäasiainministeriön avuksi paloasiain neuvottelu-
kunnan, jonka kokoonpanosta säädetään asetuksella.

3 §. Palontorjuntahenkilöstön koulutuksesta ja paloteknisestä koe-
toiminnasta huolehtii valtio. Valtion palokoulusta on erikseen säädetty.

Sisäasiainministeriö voi määrätä palontorjunta-alalla toimivan
järjestön sopimuksen mukaan olemaan valtion viranomaisten palotekni-
lisenä asiantuntijana ja suorittamaan paloteknillistä koetoimintaa.

4 §. Kunnan on tämän lain ja sen nojalla annettavien säännösten mu-
kaan huolehdittava alueellaan palotoimesta.

5 §. Kunnalla pitää olla kunnallisvaltuuston hyväksymä palojärjestys,
joka sisältää tarkemmat määräykset kunnan palotoimesta. Palojärjestyk-
sessä kunta on jaettava palopiireihin, milloin kunnan laajuus tai muut
paikalliset olosuhteet niin vaativat.

Palojärjestys on alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

6 §. Jokainen 18, mutta ei 50 vuotta täyttänyt sammutustyöhön kykenevä kunnan jäsen on velvollinen määrättäessä osallistumaan palokunta-palvelukseen.

2 luku.

Kunnan paloviranomaiset.

7 §. Kunnassa on oleva palolautakunta ja palopäällikön virka. Kunnassa voi olla myös palotarkastajia.

Maalaiskunnan sellaisessa palopiirissä, jossa palopäällikkö ei asu, pitää olla sammutuspäällikkö. Sammutuspäällikkö on kunnallinen luottamusmies, jollei palopiirissä ole sammutuspäällikön virkaa.

Paloviranomaisia ovat palolautakunta, palopäällikkö, sammutuspäällikkö ja heidän varamiehensä tehtäviään hoitaessaan, palotarkastaja sekä lisäksi tulipalon aikana kunnallista palokuntaa sammutustyössä johtava henkilö.

8 §. Palolautakunta huolehtii kunnan palotoimesta ja valvoo, että siitä annettuja säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan.

9 §. Palolautakuntaan valtuusto valitsee neljäksi vuodeksi kerrallaan puheenjohtajan ja vähintään viisi jäsentä. Maalaiskunnassa yhden jäsenen pitää olla, mikäli mahdollista, metsäpalon torjuntaan ja sammutukseen perehtynyt henkilö. Lisäksi on valtuuston määrättävä lautakunnan jäseneksi samaksi ajaksi kunnan palveluksessa oleva arkkitehti, insinööri tai rakennusmestari taikka, jollei maalaiskunnassa sellaista ole, rakennuslautakunnan puheenjohtaja.

Milloin lautakunnan jäsen kesken toimikauden kuolee tahi menettää kelpoisuutensa toimeen tai vapautetaan siitä, valitaan hänen sijaansa toinen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

10 §. Palolautakunta valitsee vuosittain keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Lautakunta kokoontuu, milloin puheenjohtaja tai palopäällikkö katsoo sen tarpeelliseksi tahi lääninhallitus tai kunnallishallitus niin määrää. Kutsun kokoukseen antaa ja jäsenille toimituttaa puheenjohtaja.

Lautakunta on päätösvaltainen, kun saapuvilla on puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään puolet jäsenistä.

11 §. Palopäällikön ja vakinaisen palokunnan päällystön ja alipäällystön kelpoisuusehtona on valtion palokoulussa suoritettu asianomaista virkaa vastaava tutkinto tai muutoin hankittu vastaava pätevyys ja riittävä kokemus palontorjunnassa.

Maalaiskunnan palopäälliköksi voidaan ottaa määrääjäksi muukin kuin 1 momentissa säädetyn kelpoisuuden omaava henkilö, joka aikoo kuitenkin olko palopäällikkönä pitempää aikaa kuin vuoden, jollei hän sinä aikana hanki itselleen 1 momentissa tarkoitettua kelpoisuutta.

Valtion toimesta on järjestettävä täydennysopetusta kuntien palopäälliköille. Lääninhallitus voi määrätä kunnan lähettämään palopäällikkönsä tällaista opetusta saamaan.

12 §. Palopäällikön viran täyttää kunnallisvaltuusto. Sammutuspäällikön sekä palopäällikön ja sammutuspäällikön varamiehet, niin myös palotarkastajan, palokunnan päällystön, alipäällystön ja miehistön sekä nuohoojan ottaa palolautakunta, mikäli johtosäännössä ei ole toisin määrätty.

13 §. Palopäällikkö on kutsuttava palolautakunnan kokouksiin. Hänelä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekoon. Hänen mielipiteensä on, milloin hän sitä vaatii, merkittävä pöytäkirjaan.

3 luku.

Palokunnat.

14 §. Kunnalla pitää olla palokunta.

Palokunnan vahvuuden, palokaluston ja toimintavalmiuden pitää olla riittävä ottaen huomioon kunnan asukasluku, paikkakunnan rakennustapa; yleinen paloturvallisuus ja kulonvaara kunnan alueella olevissa metsissä.

15 §. Kunnalliset palokunnat ovat joko vakinaisia, puolivakinaisia, sopimuspalokuntia tai yleisiä palokuntia.

Vakinainen palokunta on palokunta, jonka henkilöstö on kunnan palkkaama ja saanut ammattikoulutuksen palotoimen hoidossa sekä jonka palvelusvuorossa oleva henkilöstö on jatkuvasti hälytysvalmiudessa.

Puolivakinainen palokunta on palokunta, jonka henkilöstö on kunnan palkkaama ja saanut koulutuksen sammutustoimen hoitamisessa sekä joka on siten järjestetty, että ensi toimenpiteisiin tarvittava kalusto käyttäjinene voi paloillmoituksen saavuttua heti lähteä palopaikalle.

Sopimuspalokunta on sellainen vapaaehtoinen palokunta tai yleistä tai yksityistä laitosta varten muodostettu palokunta, joka on sitoutunut hoitamaan kunnan sammutustointia.

Yleinen palokunta on 6 §:n nojalla perustettu palokunta.

16 §. Kaupungilla ja kauppalalla, jonka asukasluku on yli 8 000, pitää olla, milloin valtioneuvosto niin määrää, vakinainen palokunta sekä varana puolivakinainen palokunta tai sopimuspalokunta. Milloin palotoimi ei ole näin järjestetty, pitää kaupungilla ja kauppalalla olla puolivakinainen palokunta tai sopimuspalokunta.

17 §. Milloin maalaiskunnassa sijaitsevan väestökeskuksen tai teollisuus-, asema-, satama- tai huvila-alueen laajuus, rakentamistiheys, rakennustapa taikka palonvaaraan vaikuttavat muut asianhaarat vaativat, voi lääninhallitus määrätä, että sellaisella alueella pitää olla puolivakinainen palokunta tai sopimuspalokunta.

4 luku.

Kuntien yhteistoiminta.

18 §. Jos sammutustoimen hoito kunnassa tai sen osassa voidaan saada tehokkaammaksi ja tarkoituksenmukaisemmaksi siten, että sen hoitaa naapurikunta, voivat kunnat 3 luvun säännösten estämättä tehdä siitä sopimuksen, jolle on hankittava lääninhallituksen hyväksyminen.

Milloin 1 momentissa tarkoitettu järjestely on tarpeen ilmeisen epäkohdan poistamiseksi sammutustoimen hoitamisessa, mutta kunnat eivät voi siitä sopia, voi sisäasiainministeriö lääninhallituksen esityksestä ottaen tasapuolisesti huomioon kummankin kunnan edun velvoittaa kunnat tällaiseen järjestelyyn ja määrätä sen ehdot.

Tulipalon sammuttamiseen annettavasta avustuksesta ja yhteistoiminnasta voivat kunnat tehdä muitakin sopimuksia.

19 §. Kunta on velvollinen toisen kunnan palo- tai järjestysviranomaisen pyynnöstä antamaan sammutusapua sikäli kuin se kunnan omaa paloturvallisuutta vaarantamatta on mahdollista, vaikka siitä ei ole sopimusta tehtykään.

Palo- tai järjestysviranomainen saa pyytää 1 momentissa mainittua sammutusapua lähellä olevilta kunnilta, milloin tulipalo uhkaa laajentua niin suureksi, että kunnan omat sammutusvoimat eivät riitä sen sammuttamiseen.

20 §. Lääninhallituksen tai sen valtuuttaman valtion paloviranomaisen määräyksestä on kunta velvollinen antamaan sammutusapua toiselle kunnalle. Tällainen määräys saadaan antaa, milloin tulipalo uhkaa laajentua suureksi.

Jos tulipalo uhkaa paisua erikoisen suureksi tai muuten vaaralliseksi, on lääninhallituksen tai sen valtuuttaman valtion viranomaisen ryhdyttävä avun lähettämiseen palopaikalle valtion kustannuksella.

21 §. Lääninhallituksen on yhteistoiminnassa kuntien paloviranomaisten kanssa laadittava suunnitelmat siitä, missä järjestyksessä 19 ja 20 §:ssä säädettyä sammutusapua annetaan.

5 luku.

Ehkäisevä palontorjunta.

22 §. Tulta on käsiteltävä huolellisesti. Sitä ei saa käsitellä sillä tavoin tai sellaisissa olosuhteissa, että siitä voi aiheutua palo. Sama on voimassa syttyvän tai sytyttävän aineen tai esineen käsittelystä.

Rakennuksessa, varastopaikassa ja niiden läheisyydessä on tulta käsiteltäessä noudatettava, mitä siitä asetuksessa tai palojärjestyksessä säädetään tai niiden nojalla määrätään.

Asetuksessa tai kunnallissäännössä voidaan antaa paloturvallisuuden kannalta tarvittavia säännöksiä ja määräyksiä leiri- ja huvialueiden käyttämisestä sekä opetus-, huolto- ja sairaanhoitolaitosten, majoitus- ja ravitsemishuoneistojen, huvi- ja kokoontumishuoneistojen, autotuosojen ja muiden niihin verrattavien tai käyttötapsansa takia erityiselle palonvaaralle alttiiden rakennusten ja huoneistojen sisustamisesta ja käyttämisestä.

23 §. Rakennuksen ja sen ympäristön kunnossapito on hoidettava siten, ettei aiheuteta erityistä palonvaaraa tai vaikeuteta tulipalon sammuttamista tahi ihmisten, kotieläinten tai muun omaisuuden pelastamista.

24 §. Asetuksessa tai kunnallissäännössä voidaan rakennuksen omistaja tai haltija velvoittaa hankkimaan ja kunnossa pitämään alkusammutuskalustoa ja sammutustyössä tarvittavia pelastusvälineitä sekä ryhtymään muihin välttämättömiin varokeinoihin palonvaaran vähentämiseksi ja ihmishenkien turvaamiseksi tulipalon varalta. Samassa järjestyksessä voidaan antaa määräyksiä teollisuus- ja liikelaitosten, varasto- ja työmaa-alueiden, liikenteen sekä muun erityisten olosuhteiden aiheuttaman palonvaaran vähentämiseksi.

25 §. Palonvaaran ehkäisemiseksi on toimitettava palotarkastuksia sillä tavoin, kuin siitä asetuksessa säädetään tai palojärjestyksessä määrätään.

Yleisistä palotarkastuksista on tiedotettava sillä tavalla, kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Muista palotarkastuksista on ilmoitettava tarkastuksen aika, paitsi suoritettaessa tarkastuksia teollisuuslaitoksissa, työpajoissa, työmailla, varastoalueilla ja 22 §:n 3 momentissa mainituissa rakennuksissa ja huoneistoissa.

Palotarkastusta toimittava viranomainen on päästettävä kaikkiin rakennuksiin, huoneisiin ja varastoihin sekä muihin tarkastuksen kohteina oleviin paikkoihin.

Mitä 1 momentissa on säädetty, ei koske sellaista puolustuslaitoksen omistuksessa tai hallinnassa olevaa aluetta ja omaisuutta, joka valtakunnan turvallisuuden vuoksi on pidettävä salassa ja jonka palotarkastuksesta puolustusministeriö on ilmoittanut puolustuslaitoksen sen vuoksi pitävän huolta.

26 §. Tulisijat savuhormeineen sekä höyrynpisto- ja ilmastointijärjestelmien hormit on nuohottava ja puhdistettava asetuksessa tai palojärjestyksessä annettavien säännösten ja määräysten mukaisesti.

Rakennuksen omistajan on nuohouksesta ja puhdistuksesta suoritettava nuohousmaksu taksan mukaan, jonka kaupungissa ja kauppalassa maistraatti tai järjestysoikeus sekä maalaiskunnassa lääninhallitus kunnallisvaltuuston ehdotuksen saatuaan vahvistaa.

Jos nuohousmaksun suorittaminen laiminlyödään, se peritään palolautakunnan maksuunpanon perusteella siinä järjestyksessä, kuin julkisten saatavain ulosotosta on säädetty.

27 §. Kovan tuulen tai kuivuuden vallitessa älköön tulta sytytetäkö metsään tahi sen läheisyyteen, jollei pakottava tarve sitä vaadi.

Metsämaalla, jolla kulottaminen muuna aikana ei ole mahdollista, saadaan kuivanakin aikana suorittaa metsänhoidollinen kulutus metsäammattimiehen johdolla ja valvonnassa erityistä varovaisuutta noudattaen.

Toisen omistamalle tai hallinnassa olevalle maalle ei tulta saa tehdä luvatta tai ilman pakottavaa tarvetta.

28 §. Ennen kuin tulta sytytetään metsässä tai niin lähellä sitä, että tuli voi helposti sinne levitä, on maata kaivamalla tai muulla tavoin huolehdittava riittävästä toimenpiteistä tulen leviämisen estämiseksi.

Ennen kuin kulotukseen ryhdytään taikka kaski tai kytö sytytetään, on siitä ilmoitettava hyvissä ajoin rajanaapureille ja palopäällikölle tai sammutuspäällikölle sekä huolehdittava, että paikalla on riittävästi tarkoituksenmukaisia sammutusvälineitä. Samaten on ryhdyttävä kaikkiin muihin tarpeellisiin toimenpiteisiin tulen leviämisen estämiseksi sekä huolehdittava jälkivartiointista.

Kulotuksen johtajana käytettäköön vain siihen erikoiskursseilla tai aikaisemmin käytännössä valmentautunutta henkilöä.

Metsään tai sen läheisyyteen sytytettyä tulta älköön jätettävä vaille tarpeellista huolenpitoa. Sitten kun tulta ei enää tarvita, se on perusteellisesti ja huolellisesti sammutettava.

29 §. Kesäkaudella kuivana aikana on suoritettava tehokasta metsäpalojen tähyttämistä ja tiedottamista. Metsähallituksen, keskusmetsäseurojen ja metsänhoitolautakuntien asiana on huolehtia tästä toiminnasta ja sitä varten tarvittavien laitteiden aikaansaamisesta valtion tulo- ja menoarviossa erikseen osoitetuilla määrärahoilla.

Milloin metsäpalo syttymisvaara on ilmeinen, on ilmatieteellisen keskuslaitoksen tehtävänä antaa päivittäinen kulovarointus. Jos metsäpaloaara muodostuu uhkaavaksi, voi sisäasiainministeriö julistaa määrätyn osan maata kulohälytystilaan. Asetuksella säädetään, mihin toimenpiteisiin kulovarointuksen ja kulohälytystilan vuoksi on ryhdyttävä.

30 §. Jokainen on velvollinen valvomaan, että hänen määräysvaltansa piirissä noudatetaan paloturvallisuutta koskevia säännöksiä ja määräyksiä.

6 luku.

Sammutustoimenpiteet.

31 §. Sammutustyöllä tarkoitetaan tässä laissa tulipalon sammuttamista sekä siihen kuuluvia tai sen yhteydessä olevia muita tehtäviä, kuten sammutusväen kokoonkutsumista, ihmisten ja omaisuuden pelastamista, palokaluston ja veden kuljetusta, sammutusväen kulkemista ja kuljetusta palopaikalle ja sieltä pois. Sammutustyöhön kuuluu myös jälkiraivaus ja -vartiointi.

32 §. Joka huomaa tai saa tietää palon syttyneen taikka sen uhkaavan eikä voi heti paloa sammuttaa tai torjua vaaraa, on velvollinen viipymättä mahdollisuuksien mukaan ilmoittamaan siitä vaarassa oleville ja palokunnalle sekä kykynsä mukaan ryhtymään sammutustoimenpiteisiin.

33 §. Jokainen palopaikalla ja sen läheisyydessä oleva työkykyinen henkilö on velvollinen sammutustyön johtajan käskystä avustamaan sammutustyössä.

Milloin palopäällikkö tai muu sammutustyön johtaja katsoo tarpeelliseksi, on jokainen kunnassa oleva, sammutustyöhön kykenevä henkilö, joka on täyttänyt 16, mutta ei 55 vuotta, velvollinen kutsuttaessa viipymättä saapumaan palopaikalle ja osallistumaan sammutustoimenpiteisiin, jollei pätevä syy häntä estä.

Metsäpalon sammuttamiseen lähtevän on otettava mukaan saatavissa olevia tarkoituksenmukaisia työvälineitä sekä, tarpeen mukaan, eväitä.

34 §. Sammutustyöhön on annettava kuljetusvälineitä käytettäväksi sen mukaan kuin kunnan palojärjestyksessä määrätään tai paloviranomaisen tarvittaessa käsklee. Sama koskee yksityisten omistamaa palokalustoa ja sammutustyössä tarvittavia työvälineitä, mikäli omistajan omaisuus ei ole erityisen uhattu.

35 §. Tiedotusvälineet on tulipalon sattuessa annettava käytettäväksi paloilmoitusta ja -hälytystä sekä muita sammutustoimenpiteitä tarkoittavien tiedonantoja varten. Sellaiset tiedonannot on heti välitettävä.

36 §. Paloviranomaisen määräyksestä on annettava elintarvikkeita sammutusmiehistöä sekä poltto- ja voiteluaineita palokalustoa ja kuljetusvälineitä varten.

37 §. Palon sammuttamiseksi ja sen leviämisen ehkäisemiseksi on sammutustyön johtajalla palopaikalla ja sen ympäristössä oikeus tarvittaessa määrätä hävittämään rakennuksia, murtamaan ovia, poistamaan aitauksia, kaivamaan ojia, kaatamaan metsää, sytyttämään vastatulua ja ryhtymään muihin tarkoituksen saavuttamiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Sammutustyöhön saa jokainen ottaa vettä toisen kaivosta tai muusta vedenotto paikasta.

38 §. Sammutustyötä ei saa lopettaa eivätkä siinä olevat saa lähteä palopaikalta, ennenkuin sammutustyön johtaja on antanut siihen luvan. Sammutusväkeä ei saa pitää palopaikalla suurempaa määrää eikä pitempää aikaa kuin todellinen tarve vaatii.

Jälkiraivauksesta ja -vartioinnista on omaisuuden omistajan tai haltijan pidettävä huolta uhalla, että paloviranomainen muutoin toimituttaa sen hänen kustannuksellaan.

7 luku.

Palkkiot, korvaukset ja kustannukset.

39 §. Henkilö, joka määräyksestä on ottanut osaa toisen omaisuutta kohdanneen palon sammutustyöhön neljää tuntia pitemmän ajan, saa yli menevältä ajalta menettämästään työansioista korvauksena kohtuullisen palkkion kunnalta.

Jos työansionsa varassa elävä henkilö menettää sammutustyöhön osallistumisensa johdosta päiväpalkkansa tai huomattavan osan siitä taikka jos joku on joutunut palkkiotta suorittamaan sammutustyötä niin usein, että siitä on ollut tuntuvaa haittaa hänen elatukselleen, on palkkio hänelle maksettava neljää tuntia lyhyemmältäkin ajalta.

Jälkikorvaukseen ja -vartiointiin sammutustyön johtajan määräyksestä osallistunut henkilö saa siitä kunnalta 1 momentin säännöksen mukaisen palkkion myös sanotussa momentissa mainitun tunnin ajalta. Omaisuuden omistaja on velvollinen korvaamaan tämän palkkion kunnalle, jollei kunnallisvaltuusto metsäpalon ollessa kysymyksessä pidä sitä niin yleisvaarallisena tai sen jälkikorvausta ja -vartiointia muutoin sen laatuksena, että omistaja olisi kohtuuden mukaan vapautettava palkkion korvaamisesta.

40 §. Sammutustyöhön sekä jälkikorvaukseen ja -vartiointiin osallistunut henkilö saa siinä turmeltuneista tai hävinneistä vaatteista, varusteista ja työvälineistä kunnalta vahingonkorvauksen. Vahingosta on viipymättä ilmoitettava sammutustyön johtajalle ja vaatimus sen korvaamisesta on tehtävä 30 päivän kuluessa. Edellä 39 §:n 3 momentissa mainituissa tapauksissa on omaisuuden omistajan korvattava kunnalle näin syntyneet meno.

41 §. Elintarvikkeista sekä poltto- ja voiteluaineissa, jotka luovutetaan 36 §:n nojalla, suorittaa kunta täyden korvauksen.

Mitä 1 momentissa on sanottu, koskee myös 34 ja 35 §:n nojalla käytettäväksi annetun kuljetus-, tiedotus- ja työvälineistön sekä palokaluston käytöstä suoritettava korvausta, jollei luovuttajana ole valtio. Sen ohessa on omistajalle erikseen korvattava edellä mainituille välineille ja kalustolle ilman omistajan syytä aiheutunut vahinko.

42 §. Sammutusavusta, joka annetaan 19 §:n nojalla tai jonka antaa muu kuin kunnallinen palokunta, on apua pyytänyt kunta velvollinen, mikäli toisin ei ole sovittu, suorittamaan kohtuullisen korvauksen.

Kustannukset, jotka aiheutuvat 20 §:n 1 momentissa mainitusta sammutusavusta, suoritetaan valtion varoista.

43 §. Milloin metsäpalo on ulottunut usean kunnan alueelle, maksaa sammutustoimenpiteistä suoritettavat kustannukset, jollei toisin sovita, ensi sijassa se kunta, jonka viranomaiselle sammutustyön johto on kuulunut. Muiden kuntien on korvattava näistä kustannuksista palaneen pinta-alan mukaan laskettu osuutensa.

Jos 1 momentissa tai 42 §:n 1 momentissa taikka 44 §:ssä tarkoitettua korvauksesta ei sovita, määrää siitä se lääninhallitus, jonka hallintoalueeseen kustannukset suorittanut tai sammutusapua pyytänyt kunta kuuluu.

44 §. Milloin metsäpalo on ulottunut valtion maalle, korvataan sammutustoimenpiteistä aiheutuneet kustannukset siltä osin, palaneen pinta-alan mukaan laskettuna, valtion varoista kunnalle, joka on kustannukset maksanut. Jos palo on kokonaan tai enimmältä osalta tapahtunut valtion

maalla, maksetaan kustannukset valtion varoista ja peritään kunnalta korvaus sen osuudesta.

45 §. Sammutustyöhön osallistuneelle sattuneesta tapaturmasta suoritetaan korvausta valtion varoista perusteiden mukaan kuin työtapaturman korvaamisesta on säädetty, jollei vahingoittunut muutoin ole oikeutettu tapaturmavakuutuslain (608/48) tai sotilasvammalain (404/48) mukaiseen korvaukseen. Korvausta maksetaan kuitenkin valtion varoista, milloin yleistä tai yksityistä laitosta varten perustettu palokunta osallistuu sammutustyöhön laitoksen ulkopuolella.

Mitä 1 momentissa on sanottu, sovelletaan myös kunnallisen palokunnan koulutukseen tai sen palo- ja pelastuskaluston hoitoon taikka palokunnan suorittamaan ensiapu- ja pelastustehtävään osallistunutta palokuntaan kuuluvaa henkilöä ja kunnan palveluksessa olevaa nuohoojaa nuohoustyössä kohdanneeseen tapaturmaan.

Jos vahingoittuneen työnantaja tai kunta on tämän lain nojalla korvattavassa tapaturma-asiassa maksanut palkkaa, ennakkoa tai muita maksuja, on työnantajan ja kunnan oikeudesta voimassa mitä tapaturmavakuutuslain 26 §:ssä on työnantajan oikeudesta säädetty.

Asian, joka koskee korvauksen suorittamista tämän pykälän nojalla valtion varoista, käsittelee ensimmäisenä asteena valtion tapaturmatoimisto.

46 §. Paloasemarakenrusten ja muiden palotointa varten tarpeellisten rakennusten sekä kaukoavustukseen soveltuvan ja muun raskaan kaluston hankkimisesta ja perusparannuksista aiheutuvia kustannuksia varten myönnetään kunnille valtion varoista lainoja ja avustuksia valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan.

Jos palotoimen kustannukset tulevat kunnalle raskaiksi, voidaan sille antaa valtion varoista lainaa tai avustusta.

47 §. Joka ei ole saanut sellaista 39, 40 ja 41 §:ssä säädettyä palkkiota, korvausta tai vahingonkorvausta, johon hän voi tyytyä, esittääköön vaatimuksensa lääninhallitukselle, joka määrää maksettavan erän suuruuden.

48 §. Joka tahallaan tai tuottamuksellisesti on aiheuttanut palon, on velvollinen korvaamaan kaiken siitä omaisuuden omistajalle ja haltijalle sekä sammuttajille, kunnalle ja valtiolle syntyneen vahingon.

49 §. Maanomistajan tai haltijan toimesta tai toimeksiannosta suoritetusta kulotuksesta toisen omaisuudelle aiheutunut vahinko on ensisijaisesti maanomistajan tai haltijan korvattava. Tällä on oikeus periä näin suorittamansa määrä 48 §:n mukaan korvausvelvolliselta, mikäli hän itse ei sen mukaan ole korvausvelvollinen.

8 luku.

Pakkokeinot ja rangaistukset.

50 §. Jos kunnan palotoimessa on huomattavia epäkohtia, joita ei muutoin saada oikaistuksi tai poistetuiksi, on lääninhallituksen sopivilla pakkokeinoilla saatettava kunta täyttämään tehtävänsä.

51 §. Jos palotarkastuksessa taikka muutoin havaitaan, että paloturvallisuutta varten annettuja säännöksiä tai asianmukaisesti annettuja määräyksiä ei noudateta, on palotarkastusta toimittavalla viranomaisella oikeus kieltää paloturvallisuutta vaarantava menettely sekä määrätä, että havaittu puutteellisuus tai laiminlyönti on määräjän kuluessa korjattava.

Jos kieltoa tahi määräystä ei noudateta, voi palopäällikkö maalla lääninhallitukselta sekä kaupungissa ja kauppalassa maistraatilta tai järjestysoikeudelta pyytää niskoittelevan velvoittamista siihen uhkaskolla taikka sillä uhalla, että paloviranomainen saa teettää työn laiminlyöjän kustannuksella. Palopäälliköllä on kuitenkin oikeus, milloin kielon välitön noudattaminen on välttämätöntä tulipalon uhan ehkäisemiseksi, heti estää se, mikä on kielletty, sekä saada sitä varten poliisiviranomaisten virka-apua. Asia on viipymättä saatettava maalla lääninhallituksen sekä kaupungissa ja kauppalassa maistraatin tai järjestysoikeuden käsiteltäväksi. Jos toimenpide on aiheeton, on se peruutettava.

52 §. Milloin jotakin teetetään laiminlyöjän kustannuksella, maksetaan kustannukset etukäteen kunnan varoista ja peritään niskoittelevalta siinä järjestyksessä, kuin julkisten saatavain ulosotosta on säädetty.

53 §. Joka rikkoo tämän lain taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tahi määräyksiä, rangaistakoon, milloin ankarampaa rangaistusta ei ole muualla laissa tai asetuksessa säädetty, enintään sadalla päiväsakolla taikka, jos asianhaarat ovat raskauttavat, enintään neljän kuukauden vankeudella.

Rangaistukseen tuomitaan yleisessä tuomioistuimessa.

9 luku.

Muutoksenhaku.

54 §. Palolautakunnan päätökseen saadaan hakea muutosta valittamalla lääninhallitukseen kolmenkymmenen päivän kuluessa tiedoksi saamisesta. Valitus voidaan antaa sanottuna aikana myös palolautakunnalle, jonka tulee oman lausuntonsa ohella toimittaa viipymättä se lääninhallitukselle.

Viranhaltijain ottamista ja erottamista koskevilla asioissa haetaan kuitenkin muutosta niin kuin kunnallislain (642/48) 179 §:ssä säädetään.

Mitä 1 momentissa on säädetty, ei sovelleta myöskään milloin laissa tai asetuksessa on muutoksenhausta toisin säädetty tahi muutoksenhaku kielletty eikä milloin palolautakunnan päätös on sellainen, että se kunnallislain 95 §:n mukaan on vaadittaessa alistettava kunnallishallituksen tutkittavaksi.

10 luku.

Erinäisiä säännöksiä.

55 §. Tulipalon sattuessa ovat kaikki kunnassa toimivat palokunnat kunnan palopäällikön määräysvallan alaisia, kuitenkin niin, että hänen on ensi sijassa käytettävä sammutustyöhön kunnallisia palokuntia.

Milloin palo ulottuu kahden tai useamman kunnan alueelle, lääninhallitus tai sen valtuuttama valtion paloviranomainen voi tarvittaessa määrätä, minkä paloalueeseen kuuluvan kunnan palopäällikön on johdettava sammutustyötä.

56 §. Kiinteistön tai rakennuksen omistaja, joka ei asu kunnassa, on velvollinen asettamaan asiamiehen edustamaan häntä tässä laissa tarkoitetuissa asioissa.

57 §. Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

Sisäasiainministeriöllä on oikeus antaa määräyksiä palokaluks-
toon kuuluvien letkunliittimien, palopostien yhdistysosien ja niiden tii-
visteiden sekä muiden sellaisten osien malleista ja mitoista, joiden pi-
tää olla yhdenmukaisia.

58 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1961. Sillä ku-
motaan 22 päivänä kesäkuuta 1933 annettu palolaki (202/33) siihen myö-
hemmin tehtyine muutoksineen sekä sen nojalla annetut säännökset ja
määräykset samoin kuin elinkeinon harjoittamisen oikeudesta 27 päivä-
nä syyskuuta 1919 annetun lain (122/19) 22 §:n säännökset niiltä osin
kuin ne koskevat taksojen vahvistamista nuohoojaliikkeen harjoittajille.

Palolautakunta on 9 §:n säännösten mukaisesti valittava kunnal-
lisvaltuuston tammikuussa 1961 pidettävässä kokouksessa.

---

112. HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELAITOKSELLE
MYYTÄVÄN SÄHKÖN HINTA.

Kaupunginhallituksen päätös joulukuun 8 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1959: 32)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä muuttaa Helsingin kaupungin liikennelaitokselle myytävän 600 V tasasähkön erikoishinnan hintataulukon 1. 1. 1961 lukien seuraavasti:

Sähkön kustan- nusindeksi S	Kuluttajamaksu		Energia- maksu mk/kWh
	mk/v. tasasuun- tausasema	mk/v. tasasuun- taamo	
95-104	6 600	136 000	3,60
105-114	7 260	150 000	4,00
115-124	7 920	164 000	4,40
125-134	8 580	178 000	4,70
135-144	9 240	192 000	5,10
145-154	9 900	206 000	5,50
155-164	10 560	220 000	5,80
165-174	11 220	234 000	6,20
175-184	11 880	248 000	6,50
185-194	12 540	262 000	6,90
195-209	13 200	276 000	7,30
210-229	14 520	304 000	8,00
230-249	15 840	332 000	8,70
250-269	17 160	360 000	9,50
jne			

113. LAKI KANSANEDUSTAJAIN VAALEISTA ANNETUN
LAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 9 p:nä 1960. (Lyhennysote)
(Suomen as. -kok. 457/60)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1955:86)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kansanedustajain
vaaleista 30 päivänä kesäkuuta 1955 annetun lain (336/55) 1 §, 3 §:n 2
momentti ja 6 § näin kuuluviksi:

1 §. -----

3 §. -----

6 §. Kaupungissa on maistraatti tai järjestys-oikeus ja kauppalassa
järjestys-oikeus vaalilautakuntana.

Jos kaupunki tai kauppalalla on jaettu äänestysalueisiin, niin
maistraatti tai järjestys-oikeus jakautuu vaalien toimittamista varten yh-
tää moneen osastoon ja kutsuu tarpeellisia lisäjäseniä osastoja varten.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1961.

---

114. LAKI SOSIAALIHUOLLON HALLINNOSTA ANNETUN
LAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 9 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 460/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1950:28)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan sosiaalihuollon hallinnosta 20 päivänä tammikuuta 1950 annetun lain (34/50) 6 §:n 1 momentti ja 18 §:n 1 momentti näin kuuluviksi:

6 §. Sosiaalilautakunnassa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja vähintään neljä muuta jäsentä sekä osastossa puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä, minkä lisäksi kullakin jäsenellä on varajäsen. Kunnallisvaltuusto valitsee neljäksi vuodeksi kerrallaan lautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, jäsenet ja varajäsenet. Lautakunta määrää keskuudestaan osastojen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenet sekä lautakunnan varajäsenistä osastojen varajäsenet. Jos jäsen kuolee, muuttaa pois tai muun syyn takia eroaa toimikauden kestäessä, on uusi jäsen valittava ja määrättävä samassa järjestyksessä hänen sijaansa jäljellä olevaksi ajaksi.

18 §. Sosiaalilautakunnan alaisen laitoksen hallintoa varten lautakunta asettaa neljäksi vuodeksi kerrallaan johtokunnan, jonka jäsenten tulee olla kunnalliseen luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä. Johtokunnan jäseniksi on valittava miehiä ja naisia, ja voidaan siihen valita myös soaalilautakunnan jäsen sekä, asianomaisen suostumuksella, toisessa kunnassa asuva henkilö.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1961. Kuntaan vuonna 1960 alkaneeksi toimikaudeksi asetetun sosiaalilautakunnan ja sitä vastaavan kunnan muun toimielimen samoin kuin sosiaalilautakunnan alaisen laitoksen hallintoa varten asetetun johtokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jäsenten ja varajäsenten toimikausi päättyy vuoden 1960 lopussa.

115. ASUINHUONEISTOJEN VUOKRAKUSTANNUSTEN NOUSU.

Sosiaaliministeriön päätös joulukuun 13 p:ltä 1960.
(Suomen as. -kok. 470/60).

(Vrt. kunn. as. -kok. 1959:138)

Sosiaaliministeriö on huoneenvuokrien säännöstelystä 20 päivänä kesäkuuta 1960 annetun lain (296/60) 5 §:n nojalla päättänyt:

1 §. Siksi määräksi, jolla vuokrakustannusten on asuinhuoneistojen vuokrakustannusten noususta 30 päivänä joulukuuta 1959 annetussa sosiaaliministeriön päätöksessä (498/59) edellytetyyn tasoon verrattuna katsottava nousseen ja jolla vuonna 1960 voimassa ollut säännöstelymääräysten mukaista vuokramaksua, johon ei sisälly korvausta lämmityskustannuksista, saadaan 1 päivästä tammikuuta 1961 korottaa, vahvistetaan 4 %.

Mitä 1 momentissa on säädetty, ei koske vuokramaksua, jonka suuruudesta on sovittu.

Vuokramaksusta, joka on vahvistettu huoneenvuokralautakunnan tai vuokrantarkastuslautakunnan päätöksellä, on voimassa, mitä erikseen on määrätty.

2 §. Edellä 1 §:ssä mainitut prosenttimäärät vastaavat

1 päivänä kesäkuuta 1939 voimassa olleelle vuokramaksulle tai myöhemmin vahvistetulle perusvuokralle	1 000 %	korotusta
jälkeen 1 päivän kesäkuuta 1939, mutta ennen vuoden 1941 loppua valmistuneen huoneiston perusvuokralle	707 %	"
vuosina 1942, 1943 ja 1944 valmistuneen huoneiston perusvuokralle	480 %	"
vuonna 1945 valmistuneen huoneiston perusvuokralle ..	268 %	"
vuonna 1946 valmistuneen huoneiston perusvuokralle ..	153 %	"
vuonna 1947 valmistuneen huoneiston perusvuokralle ..	106 %	"
vuonna 1948 valmistuneen huoneiston perusvuokralle ..	51 %	"

jolloin vuokramaksussa ja perusvuokrassa ei oteta lukuun lämmityskustannusten korvausta.

3 §. Vuonna 1960 voimassa olleena 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuna säännöstelymääräysten mukaisena vuokramaksuna, jota saadaan korottaa 4 %:lla, pidetään asuinhuoneiston 1 päivänä kesäkuuta 1939 voimassa olleen vuokrasopimuksen mukaista vuokramaksua tai huoneistolle myöhemmin vahvistettua perusvuokraa, lukuun ottamatta lämmityskustannusten korvausta, mutta korotettuna asuinhuoneistojen vuokrakustan-

nusten noususta 30 päivänä joulukuuta 1959 annetun sosiaaliministeriön päätöksen (498/59) 2 §:ssä vahvistetulla korotusmäärällä.

4 §. Milloin vaurioituneessa ja 1 päivän kesäkuuta 1939 jälkeen oleellisesti korjatussa rakennuksessa olevan asuinhuoneiston perusvuokra on jaettu kahteen osaan, joista toinen vastaa rakennuksen vaurioitumatonta ja toinen korjattua osaa, molemmat ilman lämmityskustannuksia, saadaan kumpaakin perusvuokran osaa korottaa, niinkuin edellä on määrätty.

5 §. Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1961.

---

116. TEURASTAMOLAITOKSEN TEURASTAJIEN TEURASTUSPALKKIOT.

Kaupunginvaltuuston päätös joulukuun 14 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1957:7)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä:

a) määrätä kaupungin teurastamolaitoksen teurastajien teurastuspalkkiot 26.9.1960 alkaen seuraaviksi:

Raahas, ruhopaino yli	350 kg	350 mk	sekä
" "	250-350 "	220 "	
" "	150-250 "	160 "	
" "	80-150 "	143 "	
" "	30- 80 "	109 "	
Vasikka alle	30 "	60 "	
Lammas ja vuohi		60 "	
Sika, ruhopaino yli	180 "	187 "	
" "	130-180 "	137 "	
" "	50-130 "	111 "	
" " alle	50 "	87 "	
Hevonen		300 "	sekä

b) että edellä a) kohdassa oleviin teurastuspalkkioihin lisätään korvauksena teurastamolaitokselle sen yleismenoista 25 % teurastuspalkkioista pyöristettynä lähimpään 5 mk:aan.

117. KIINTEISTÖYHTIÖIDEN ISÄNNÖITSIJÄ- JA TOIMISTO-
HENKILÖKUNNAN ELÄKE- YM. SOSIAALISET EDUT.

Kaupunginhallituksen päätös joulukuun 15 p:nä 1960.

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä kehoittaa kaupungin edustajia kiinteistöyhtiöiden yhtiökokouksissa ja hallituksissa toimimaan siten, että sellaisissa kiinteistöyhtiöissä, joiden osakkeista kaupunki omistaa vähintään 98 %, isännöitsijä- ja toimistohenkilökunnan eläke-, sairausloma-, vuosiloma-, hautausapu-, leskieläke- ja kasvatusapuetujen suhteen noudatetaan sitä, mikä kulloinkin on määrätty kaupungin palveluksessa oleviin työntekijöihin nähden.

---

118. LAKI KUNNALLISEN JAOITUKSEN MUUTTAMISESTA
ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 16 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 479/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1951:7)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kunnallisen jaoituksen muuttamisesta 19 päivänä toukokuuta 1925 annettun lain 18 a §, 18 b §:n 1 ja 2 momentti sekä 18 c §, sellaisina kuin ne ovat 19 päivänä tammikuuta 1951 annetussa laissa (22/51), näin kuuluviksi:

18 a §. Jaoituksen muutoksen tapahduttua on kuntien kesken suoritettava edellisenä vuotena ennakoperintälain (418/59) mukaan pidätettyjen ja määrättyjen kunnallisveron ennakkojen selvitys niiden verovelvollisten osalta, jotka verotuslain (482/58) 65 §:n mukaan ovat ensimmäisenä vuotena jaoituksen muutoksen voimaan tultua verovelvollisia laajennetulle kunnalle. Selvityksessä on laajennetun kunnan hyvitetävä supistettua kuntaa viimeksi mainitun kunnan kunnallisveron siitä osasta, jota jaoituksen muutosta edeltäneenä vuotena ei ole otettu huomioon veroäyriin hintaa laskettaessa, määrällä, mikä vastaa samana vuotena toimitetussa verotuksessa liitetyltä alueelta määrättyjen veroäyrien lukumäärän suhdetta kunnan veroäyrien kokonaismäärään.

18 b §. Ensimmäisenä vuotena jaoituksen muutoksen voimaan tultua on veroäyriin hinta laajennetussa kunnassa laskettava poiketen kunnallislain 119 §:n säännöksistä, sellaisina kuin ne ovat 12 päivänä joulukuuta 1958 annetussa laissa (485/58), erikseen kuntaan liitetyn alueen ja erikseen kunnan entisen alueen osalta, niin kuin jäljempänä 2 ja 3 momentissa säädetään.

Kuntaan liitetyn alueen veroäyriin hinta lasketaan siten, että se osa laajennetun kunnan 1 momentissa mainitun varainhoitovuoden kunnallisverosta, jota kunta ei ole oikeutettu saamaan kunnallisveron ennakon etumaksuna, jaetaan kunnassa määrättyjen veroäyrien lukumäärällä ja tähän osamäärään lisätään luku, joka saadaan, kun liitetyltä alueelta edellisenä vuotena toimitetussa verotuksessa määrättyjen veroäyrien lukumäärän mukainen osuus supistetun kunnan saman varainhoitovuoden kunnallisveron siitä osasta, jota ei ole otettu huomioon sanottu vuoden veroäyriin hintaa laskettaessa, jaetaan liitetyltä alueelta 1 momentissa tarkoitettuna vuotena määrättyjen veroäyrien lukumäärällä.

18 c §. Sen lisäksi, mitä verotuslain 104 §:ssä säädetään, on ensimmäisenä vuotena jaoituksen muutoksen voimaan tultua laajennetussa kunnassa käytettävä sanotussa lainkohdassa tarkoitettujen verojen ja kan-

saneläkevakuutusmaksun suorittamiseen myös sellainen ennakko, joka verovelvolliselta on verovuodelta määrätty kannettavaksi supistetussa kunnassa liitettävältä alueelta.

Milloin 1 momentissa tarkoitettua ennakkoa on määrätty kiinteistöstä, joka vain osittain sijaitsee liitetyllä alueella, tahi liikkeestä tai ammatista, jota vain osittain on harjoitettu sanotulla alueella, on laajennetussa kunnassa vähennettävä 1 momentin mukaisesti vain se osa ennakosta, joka on katsottava määrätyksi liitetyltä alueelta.

Tätä lakia sovelletaan kunnallisen jaoituksen muutoksissa, jotka tulevat voimaan vuoden 1961 alusta tai sen jälkeen.

---

119. LAKI HELPOSTI LEVIÄVIEN ELÄINTAUTIEN VASTUSTAMISESTA.

Annettu joulukuun 16 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 488/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1951:121 ja 1952:14)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä määrättyllä tavalla, säädetään:

1 luku.

Yleisiä säännöksiä.

1 §. Milloin helposti leviävä eläintauti, jota jäljempänä tässä laissa sanotaan eläinkulkutaudiksi, esiintyy maassa tai milloin on olemassa ilmeinen uhka, että tällainen tauti leviää maahan, voidaan taudin vastustamiseksi sen lisäksi, mitä 21 päivänä elokuuta 1937 annetussa eläintautilaissa (302/37) on säädetty, ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, kuin tässä laissa säädetään.

2 §. Edellä 1 §:ssä mainitun tilanteen sattuessa ovat maassa vakinaisesti asuvat laillistetut eläinlääkärit, jotka eivät ole täyttäneet viitäkymmentä vuotta, eläinlääketieteen kandidaatit ja eläinlääketieteen ylioppilaat maatalousministeriön eläinlääkintöosaston määräyksestä ja maatalousministeriön määräämää kohtuullista korvausta vastaan velvolliset hoitamaan sanotusta tautitilanteesta aiheutuvia eläinlääkäriin tehtäviä.

Poliisin tulee antaa eläinlääkintäviranomaisille kaikkea toimialaansa kuuluvaa virka-apua, jota tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten täytäntöönpanossa tarvitaan.

3 §. Maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi antaa meijereiden, maidon vastaanotto- ja kuorima-asemien, teurastamoiden, lihan-tarkastamoiden, lihanjalostamoiden, myllyjen ja rehunsekoittamoiden sekä muiden niihin verrattavien laitosten toiminnan järjestämisestä sellaisia määräyksiä, jotka eläinkulkutaudin vastustamiseksi katsotaan välttämättömiksi.

Edellä 1 momentissa mainitulla laitosten toiminnan järjestämisellä tarkoitetaan sen lisäksi, mitä 12 §:ssä sanotaan, toimenpiteitä, joilla eläinkulkutautien leviämistä pyritään vähentämään:

- 1) rajoittamalla henkilökunnan ja yleisön liikkumista laitoksissa;
- 2) tehostamalla desinfiointitoimenpiteitä laitoksissa;
- 3) desinfioidulla laitosten toimintapiiriin kuuluvat kuljetusajoneuvot ja kuljetusastiat;

- 4) tehostamalla eläinten eristystä; sekä
5) tekemällä vaarallisiksi katsotut laitosten jätteet vaarattomiksi.

4 §. Eläinl^ulkutaudin vastustamiseksi maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi antaa myös määräyksiä henkilöiden sekä heidän asutteittensa ja tavaroittensa desinfiomisesta ja puhdistamisesta samoin kuin siitä, että sairaaloiden, desinfiomislaitosten, saunojen ja pesulaitosten on suoritettava näitä desinfiomisia ja puhdistamisia.

Kun on perusteltua syytä olettaa, että suoja tai kuljetusväline on tullut kosketukseen tässä laissa tarkoitettun eläinkulkutaudin aiheuttajan kanssa, voi maatalousministeriön eläinlääkintöosasto antaa määräyksiä niiden puhdistamisesta ja desinfiomisesta.

5 §. Maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi siinä laajuudessa, kuin se eläinkulkutaudin vastustamiseksi katsotaan tarpeelliseksi, rajoittaa tai kieltää liikkuvan elänkaupan ja eläinten tuonnin markkinoille, toripäiville, näyttelyihin ja muihin sen kaltaisiin tilaisuuksiin sekä, milloin erityistä syytä on, myös tällaisten tilaisuuksien toimeenpanon.

6 §. Maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi antaa 7 §:ssä tarkoitettulta tartunta-alueelta olevien eläinten osalta poikkeavia määräyksiä niistä säännöksistä, jotka teurastuksesta ja lihantarkastuksesta ovat voimassa.

2 luku.

Toimenpiteet torjunta-alueella.

7 §. Sellaisen alueen, jossa eläinkulkutautia esiintyy, maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi julistaa tartunta-alueeksi.

Suojavyöhykkeeksi eläinlääkintöosasto voi julistaa alueen, johon kohdistuu 1 §:ssä tarkoitettu ilmeinen taudin leviämisen uhka, samoin kuin alueen, johon tauti uhkaa levitä tartunta-alueelta.

Tartunta-alueen ja suojavyöhykkeen käsittämää aluetta sanotaan tässä laissa torjunta-alueeksi.

Jollei tartunta-alueella tai suojavyöhykkeellä pidetä tarpeellisenä soveltaa kaikkia 9-11 §:ssä mainittuja rajoituksia, voidaan tämän pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa julistuksissa määrätä sovellettavaksi vain osa sanotuista rajoituksista.

Eläinlääkintöosaston asiana on myös peruuttaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettut julistukset. Peruuttaminen voidaan suorittaa myös siten, että ne rajoitukset, joita 9-11 §:n mukaan tartunta-alueella ja suojavyöhykkeellä on sovellettava, poistetaan asteittain.

8 §. Edellä 7 §:ssä tarkoitetuista julistuksista ja niiden asteittaisesta peruuttamisesta on pantava kuulutus asianomaisen kunnan ilmoitustaululle. Lisäksi on tartunta-alueeksi ja suojavyöhykkeeksi julistamisesta pantava ilmoitus alueen rajoille yleisten kulkureittien varten tai, jos tartunta-alueeksi on julistettu yksityinen tila, tälle tilalle johtavien kulkureittien varten.

9 §. Ilman piirieläinlääkärin tai maatalousministeriön eläinlääkintöosaston eläinkulkutaudin paikalliseen vastustamistyöhön määräämän eläinlääkärin lupaa, joka saadaan antaa vain eläinlääkintöosaston tarkemmin määräämissä rajoissa, on torjunta-alueella kielletty:

1) elänkaupan harjoittaminen sekä julkisten huvien, näyttelyjen, näytösten, kilpailujen, yleisten kokousten, huutokauppojen, markkinoiden, toripäivien ja muiden sellaisten tilaisuuksien järjestäminen, joihin väkeä kokoontuu;

2) yleisten ja yhteisten laiturien käyttäminen karjan laidunta-miseen; sekä

3) sellaisen henkilön käynnit karjassa, jolle karjan hoidosta huolehtiminen ei kuulu, tähän luettuina karjantarkkailutoimintaan kuuluvat karjantarkkailijan käynnit.

Torjunta-alueella on koirat pidettävä kiinni ja kissojen vapaana liikkuminen kielletty uhalla, että ne saadaan tappaa.

Maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi, milloin se on eläinkulikutaudin vastustamiseksi välttämätöntä, määrätä torjunta-alueella olevan oppilaitoksen toiminnan keskeytettäväksi.

10 §. Ilman 9 §:n 1 momentissa tarkoitettua lupaa on kielletty:

1) henkilöliikenne sekä eläinten, niiden valmistamattomien osien, raakatuotteiden, jätteiden ja muiden tavaroiden, aineiden ja esineiden kuljetus pois tartunta-alueelta ja tartunta-alueella sijaitsevalta tilalta, jonka eläimiä on sairastunut tai epäillään sairastuneen eläinkulku-tautiin, sekä tartunta-alueelle ja tällaiselle tilalle;

2) sorkkaeläimiin kuuluvan uroseläimen käyttäminen tartunta-alueella toiseen karjaan kuuluvan eläimen keinosiemennykseen tai astu-tukseen; sekä

3) tartunta-alueella olevien yleisten ja yhteisten teiden käyttäminen karjanajoon ja karjan päästäminen sanotulla alueella olevan sel-laisen vesireitin tai ojan varteen, jota myöten tartunta voi levitä.

Maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi, milloin se on eläinkulikutaudin vastustamiseksi välttämätöntä, määrätä kiellettäväksi postin kuljetuksen tartunta-alueelta sen ulkopuolelle tai rajoitettavaksi sitä.

11 §. Eläimiä saa ilman 9 §:n 1 momentissa tarkoitettua lupaa kuljet-taa suojavyöhykkeeltä torjunta-alueen ulkopuolelle vain teurastettavaksi.

Ilman maatalousministeriön eläinlääkintöosaston lupaa ei sork-kaeläinten siemennestettä saa viedä suojavyöhykkeeltä torjunta-alueen ulkopuolelle.

3 luku.

Erinäisiä säännöksiä.

12 §. Maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi siinä laajuudessa, kuin eläinkulikutaudin vastustamiseksi katsotaan välttämättömäksi, mää-rätä tuotteita, valmisteita ja tarvikkeita sekä vähempiarvoista muuta omaisuutta hävitettäväksi tai siten käsiteltäväksi, kuin taudin vastusta-miseksi pidetään tarpeellisenä.

Edellä 1 momentissa mainitussa tarkoituksessa maatalousmi-nisteriön eläinlääkintöosasto voi määrätä, miten tuotteita, valmisteita ja tarvikkeita saadaan käyttää.

Maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi 1 momentissa mainitussa tarkoituksessa yksittäistapauksessa määrätä, että tuotteita, valmisteita ja tarvikkeita on pidettävä varastoituina määräyksessä mai-nitun ajan, sekä antaa myös muita tätä varastoimista koskevia sellaisia määräyksiä, jotka edellä mainittua tarkoitusta varten katsotaan tarpeel-lisiksi.

13 §. Sellaisesta omaisuudesta, joka 12 §:n 1 momentin nojalla an-ne-tun määräyksen perusteella on hävitetty tai käsitelty siten, että se on pilaantunut, suoritetaan valtion varoista käyvän hinnan mukainen korva-us, jonka maatalousministeriön eläinlääkintöosasto määrää. Jos pilaan-tunut omaisuus voidaan kokonaan tai osittain käyttää hyödyksi, suorite-taan korvaus tämän mukaisesti alennettuna.

Mitä 1 momentissa on sanottu, voidaan, milloin se kohtuulliseksi harkitaan, vastaavasti soveltaa, kun on annettu 12 §:n 2 momentissa tarkoitettu määräys.

14 §. Eläinkulkutaudin vastustamiseksi suoritettaviksi määräytyistä puhdistamis- ja desinfioimistöistä samoin kuin eläimen eristämisestä sekä tappamis- ja hävittämistöistä suoritetaan siltä osalta, kuin niistä ei makseta korvausta eläintautilain nojalla, valtion varoista kohtuullinen korvaus, jonka maatalousministeriön eläinlääkintöosasto määrää.

15 §. Oikeus 13 ja 14 §:ssä mainitun korvauksen saamiseen menetetään, jos sanotuissa lainkohdissa tarkoitettun omaisuuden omistaja tai haltija on rikkonut eläintautien vastustamisesta voimassa olevia säännöksiä tai määräyksiä taikka jos hän hankkiessaan omaisuuden on tietänyt tai hänen olosuhteet huomioon ottaen olisi pitänyt tietää omaisuudessa olevan tartunta-ainetta.

16 §. Viranomaisten päätöksiä, jotka on annettu tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten perusteella, on muutoksenhausta huolimatta noudatettava.

17 §. Joka rikkoo tämän lain säännöksiä tai sen nojalla annettuja määräyksiä, rangaistakoon sakolla, jollei siitä ole muualla laissa ankarampaa rangaistusta säädetty.

18 §. Tarkempia määräyksiä tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan tarvittaessa asetuksella.

19 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1961, ja sillä kumotaan säännökset, jotka ovat ristiriidassa tämän lain kanssa.

---

120. VUOROTYÖSSÄ TOIMIVIEN VUOSILOMIEN JÄRJESTELY.

Palkkalautakunnan päätös joulukuun 16 p:ltä 1960.

Palkkalautakunta päätti mainittuna päivänä, että uuden vuosilomalain tultua voimaan, kahdessa tai useammassa osassa annettavan yhteensä kuukauden pituisen vuosiloman tulee nyttemmin aina sisältää vähintään 25 työpäivää sekä että vuorotyössä olevien loma saadaan aloittaa siten, että loma alkaa sitä vuorokautta lähinnä seuraavana vuorokautena, jona vuorotyössä työskennellyt viimeksi on ollut työssä sekä lopettaa siten, että työ alkaa viimeistä lomavuorokautta seuranneena vuorokautena.

---

121. LIIKENNEMERKIT.

Kululaitosten ja yleisten töiden ministeriön päätös joulukuun 21 p:ltä 1960.

(Suomen as. -kok. 505/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:103)

Kululaitosten ja yleisten töiden ministeriö on muuttanut liikennemerkeistä 27 päivänä marraskuuta 1957 antamansa päätöksen (384/57) 16 §:n c) kohdan näin kuuluvaksi:

16 §. Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1957, kuitenkin siten, että

-----
 c) tämän päätöksen mukaiset, mutta sen määräyksistä mitoitetaan poikkeavat liikennemerkit ja lisäkilvet, joita edelleen on pidettävä tarpeellisina, on vuoden 1961 loppuun mennessä korvattava tämän päätöksen mukaisilla merkeillä;
 -----

122. KUNNALLISVEROTUKSESSA TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET.

Kaupunginvaltuuston päätös joulukuun 21 p:ltä 1960.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1959:107)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, että Helsingin kaupungissa vuoden 1960 tuloista toimitettavassa kunnallisverotuksessa sovelletaan lapsivähennykseen ja perusvähennykseen lain sallimia enimmäismääriä.

123. LAKI TYÖNANTAJAN LAPSILISÄ- JA KANSANELÄKEMAKSUSTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 22 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 497/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1959:143)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan työnantajan lapsilisä- ja kansaneläkemaksusta 30 päivänä joulukuuta 1959 annetun lain (528/59) 1 §:n 1 momentti näin kuuluvaksi:

1 §. Työnantaja on vuosien 1960 ja 1961 aikana suorittamiensa palkkojen perusteella velvollinen suorittamaan työnantajan lapsilisä- ja kansaneläkemaksua, josta yksi kolmasosa käytetään työnantajan kansaneläkemaksuna kansaneläkelaiissa (347/56) säädetyllä tavalla ja kaksi kolmasosaa lapsilisälain (541/48) aiheuttamien menojen peittämiseen.

-----

124. LAKI YLEISISTÄ TEISTÄ ANNETUN LAIN MUUTTA-
MISESTA.

Annettu joulukuun 22 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 499/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1954:40)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 21 päivänä touko-
kuuta 1954 yleisistä teistä annetun lain (243/54) 97 § näin kuuluvaksi:

97 §. Kussakin maalaiskunnassa tulee olla tielautakunta, jollei läänin-
hallitus kunnan esityksestä määrää, että kunnanhallituksen on toimit-
tava tielautakuntana.

Tielautakunnassa on puheenjohtaja ja neljä jäsentä sekä kolme
varajäsentä, jotka kunnanvaltuusto valitsee neljäksi vuodeksi. Lautakun-
ta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan vuodeksi kerrallaan.

Asiain käsittelystä ja päätösten teosta sekä muutoksen hakemi-
sestä tielautakunnan päätökseen on soveltuvin osin voimassa, mitä kun-
nanhallituksesta on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1961.

---

125. LAKI YLEISISTÄ TEISTÄ ANNETUN LAIN MUUTTA-
MISESTA.

Annettu joulukuun 22 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 500/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1954:40)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 21 päivänä touko-
kuuta 1954 yleisistä teistä annetun lain (243/54) 91 § näin kuuluvaksi:

91 §. Jollei valtioneuvosto toisin määrää, kunnalla ei ole oikeutta saada valtion varoista korvausta asemakaava-alueella olevan tien osalta niistä menoista, jotka kunnalle aiheutuvat 9 luvun säännösten mukaan tai tässä laissa edellytetyn pakkolunastuksen johdosta suoritetuista korvauksista. Kunnan on silloinkin, kun valtio on tienpitäjä, valtion nähden vastattava sanottujen korvausten suorittamisesta, mikäli valtioneuvosto ei päättä toisin.

Mitä 1 momentissa on säädetty, ei koske rakennuslain (370/58) 36 §:n 1 momentin 5) kohdassa tarkoitettua kauttakulku- tai sisääntulo-liikennettä palvelevaa tietä.

Jos valtiolle sen ollessa tienpitäjänä aiheutuu lisäkustannuksia sen johdosta, että tie kunnan päätöksen mukaisesti tehdään korkeampi-luokkaiseksi, kuin liikenteen tarve vaatii, on kunnan suoritettava nämä kustannukset.

---

126. LAKI YLEISISTÄ TEISTÄ ANNETUN LAIN MUUTTA-
MISESTA.

Annettu joulukuun 22 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 501/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1954:40)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan yleisistä teistä 21 päivänä toukokuuta 1954 annetun lain (243/54) 87 §:n 1 momentin 1 kapale näin kuuluvaksi:

87 §. Kunnan suoritettavaa korvausta määrättäessä katsotaan peruskorvaukseksi 20 prosenttia teiden tekemisen ja 25 prosenttia niiden kunnossapidon kustannuksista, ja peruskorvausta alennetaan tai korotetaan 86 §:ssä tarkoitettua luokitusta vastaavasti sekä sen mukaan, suuriko kunnassa olevien maanteiden osuus on sen alueella olevien maanteiden ja paikallisteiden yhteenlasketusta pituudesta ja paljonko kunnassa on paikallisteitä asukasta kohden, seuraavien perusteiden mukaan:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1961.

-----

127. KUNTIEN RYHMITYS TUKIOSAN KUSTANNUSOSUUDEN
MAKSAMISEKSI KANSANELÄKELAITOKSELLE.

Valtioneuvoston päätös joulukuun 29 p:ltä 1960.
(Suomen as. -kok. 544/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:119)

Valtioneuvosto on sosiaaliministeriön esittelystä 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain 62 §:n 3 momentin nojalla, sellaisena kuin sanottu pykälä on 4 päivänä marraskuuta 1960 annetussa laissa (466/60), päättänyt jakaa kunnat viiteen ryhmään, joissa kunnan kustannusosuus kunnan kustannusosuusperusteesta mainitun pykälän 1 momentin mukaan on ensimmäisessä yhdeksän sadalta, toisessa kolmetoista sadalta, kolmannessa seitsemäntoista sadalta, neljännessä kaksikymmentäyksi sadalta ja viidennessä kaksikymmentäkuusi sadalta liitteenä olevasta kuntien luettelosta ilmenevällä tavalla.

Tämä päätös tulee voimaan tammikuun 1 päivänä 1961 ja on voimassa vuoden 1962 loppuun, jollei valtioneuvosto sitä ennen toisin päättä.

Helsingin kaupunki kuuluu viidenteen ryhmään.

128. LAKI MOOTTORIAJONEUVOVEROSTA ANNETUN LAIN
VÄLIAIKAISESTA MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 30 p:nä 1960. (Lyhennysote)
(Suomen as. -kok. 508/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1947:136 ja 1957:110)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan väliaikaisesti moottoriajoneuvoverosta 30 päivänä joulukuuta 1947 annetun lain (982/47) 4 §:n 2 momentti ja 6 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 5 päivänä joulukuuta 1957 annetussa laissa (386/57), ja 8 §:n 1 momentti ja 9 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 29 päivänä joulukuuta 1956 annetussa laissa (673/56), sekä lisätään lakiin väliaikaisesti uusi 2 §:n 3 momentti ja 6 a § seuraavasti:

2 §.

Jos edellä 1 momentin 1 ja 3-6 kohdassa mainitussa rekisteröimisvelvollisuuden alaisessa moottoriajoneuvossa osaksi tai kokonaan käytetään polttoaineena valmisteveron lisäverosta vapaata polttoöljyä, on sanotusta moottoriajoneuvosta kuitenkin maksettava erityistä lisäveroa niin kuin 6 a §:ssä säädetään.

4 §.

Lääninhallitus voi hakemuksesta vapauttaa verosta tai sen puolesta määrystä poliisiviranomaisen hallitseman moottoriajoneuvon, jota käytetään pääasiallisesti virantoimituksessa, sekä puolesta verosta linja-auton, joka on liikenteessä ainoastaan kaupunki- tai kauppala-alueella, ei kuitenkaan 6 §:n 3 ja 5 momentin mukaan laskettavasta lisäverosta eikä 6 a §:n mukaan maksettavasta erityisestä lisäverosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1961 ja on voimassa vuoden 1962 loppuun. Tämän lain säännöksiä noudattaen voidaan vero vuodelta 1961 maksuunpanna ja kantaa jo edellisen vuoden joulukuun aikana.

129. LAKI KUNNALLISHALLITUKSESTA KAUPUNGISSA ANNETUN ASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 30 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 521/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1953:92 ja 1958:16)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kunnallishallituksesta kaupungissa 8 päivänä joulukuuta 1873 annetun asetuksen 55 §:n 2 c) kohta, sellaisena kuin se on 27 päivänä tammikuuta 1958 annetussa laissa (28/58) sekä 3) ja 4) kohta, sellaisina kuin ne ovat 13 päivänä marraskuuta 1953 annetussa laissa (426/53), ja lisätään sanottuun pykälään 2 e) ja 2 f) kohdat seuraavasti:

55 §. Verotettavaa tuloa taksoitettaessa on noudatettava seuraavia säännöksiä:

-----

2 c) Verovelvollisen tulosta on vähennettävä hänen suorittamansa, edellä 1 a kohdassa tarkoitettu avustus. Samoin on verovelvollisen henkilön tulosta vähennettävä kansaneläkevakuutusmaksu, joka on verovuonna toimitetun kunnallisverotuksen yhteydessä pantu hänen maksettavakseen; työttömyyskassoihin suoritetut maksut; maksut, jotka hän on suorittanut omasta taikka puolisonsa tai lastensa henki- tai muusta henkilövakuutuksesta, paitsi edellä tässä kohdassa tai 2 d kohdassa tarkoitettua, kuitenkin enintään yhdeksäntuhatta markkaa kutakin perheenjäsentä kohti; milloin hän on ennen verovuoden päättymistä täyttänyt kuusikymmentäviisi vuotta, seitsemänkymmentäviisituhatta markkaa; sekä milloin hänen työ- ja toimintakykynsä on jonkin elimen puuttumisen tai toimintavajavuuden vuoksi pysyvästi alentunut eikä jäljempänä tässä kohdassa toisin säädetä, jos hänen työkyvyttömyys- tai haitta-asteensa on esitetyn selvityksen mukaan katsottava olevan sata prosenttia, satatuhatta markkaa, tai jos sanottu prosenttimäärä on pienempi, prosenttimäärää vastaava osa sadastatuhannesta markasta, ja milloin verovelvollinen on sotapalveluksessa tai sotatoimessa tai niihin liittyvissä erityisissä olosuhteissa saanut ruumiinvamman tai sairauden, niin ikään edellä säädetty työkyvyttömyys- tai haitta-asteen perusteella myönnettävä vähennys vastaavasti valtion tapaturmatoimiston käyttämien arvioimisperusteiden mukaan. Verovelvollisella, joka saa tulostaan tehdä tässä kohdassa tarkoitettua vähennyksen iän perusteella, on oikeus työkyvyttömyys- tai haitta-asteen perusteella vähentää vain viidenkymmenen prosentin työkyvyttömyys- tai haitta-asteen ylittävää prosenttimäärää vastaava osa sadastatuhannesta markasta. Jos verovelvollinen on verovuonna saanut kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä, katsotaan hänen täs-

sä kohdassa tarkoitettun työkyvyttömyys- tai haitta-asteensa olevan kahdeksankymmentä prosenttia, jollei verovelvollinen esitä selvitystä siitä, että työkyvyttömyys- tai haitta-aste on suurempi.

-----

2 e) Lisäksi verovelvollisen henkilön tulosta on vähennettävä verovelvollisen omat ja perheenjäsentensä lääkärin- ja lääkekulut sekä sairaalamaksut ynnä niihin verrattavat sairaudesta johtuneet kustannukset, kuitenkin enintään kuusikymmentätuhatta markkaa tai, milloin kysymyksessä ovat valtionverotuksessa yhteisverotettavat puoliset, yhteensä enintään seitsemänkymmentätuhatta markkaa. Mainittuja enimmäismääriä on korotettava kymmenellä tuhannella markalla verovelvollisen jokaisesta sellaisesta lapsesta tai ottolapsesta, jota verovelvollinen elatusvelvollisuutensa nojalla on verovuonna elättänyt ja joka ennen verovuoden alkua ei ole täyttänyt kuuttatoista vuotta.

2 f) Verovelvollisella, joka verovuoden päättyessä ei ole avioliitossa ja on verovuoden aikana elättänyt alaikäistä lastaan, on oikeus vähentää tulostaan viisikymmentätuhatta markkaa.

3) Verovelvollisen henkilön tulosta on vielä, sen mukaan kuin kaupunginvaltuusto kunakin vuonna toimitettavaa taksoitusta varten päättää, lapsivähennyksenä vähennettävä vähintään 25 000 ja enintään 40 000 markkaa jokaiselta lapselta tai ottolapselta, jota hän elatusvelvollisuutensa nojalla verovuonna on elättänyt ja joka ennen verovuoden alkua ei ollut täyttänyt kuuttatoista vuotta. Milloin vaimoa on erikseen verotettava, tehtäköön vähennys vain sen puolison tulosta, joka lapsen joko yksin tai pääasiallisesti on elättänyt. Lapsen osalta, jolla itsellään on tuloa, saadaan vähennys tehdä ainoastaan sikäli, kuin sanottu tulo on valtuuston päättämää määrää pienempi. Mikäli edellä mainittu lapsen oma tulo on palkkatuloa, saadaan vähennys kuitenkin tehdä täysimääräisenä.

4) Jos verovelvollisen henkilön tulo edellä mainittujen vähennysten jälkeen ei ole 120 000 markan määrää suurempi, vähennettäköön siitä vielä, sen mukaan kuin kaupunginvaltuusto kutakin vuotta varten päättää, vähintään 70 000 markan ja enintään 120 000 markan suuruinen perusvähennys, tai jos tulo on 120 000 markkaa suurempi, mainittu vähennysmäärä vähennettynä yhdellä prosentilla jokaisesta täydestä 1 000 markan määrästä, jolla tulo ylittää 120 000 markan määrän.

Tätä lakia sovelletaan ensi kerran vuoden 1960 tuloista toimitettavassa kunnallisverotuksessa.

130. LAKI ERÄISTÄ VÄLIAIKAISISTA POIKKEUSSÄÄNNÖK-
SISTÄ VEROLAKEIHIN.

Annettu joulukuun 30 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 523/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1959:139)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §. Vuoden 1961 tulojen ja omaisuuden perusteella toimitettavassa tulo- ja omaisuusverotuksessa sekä sanotun vuoden tulojen perusteella toimitettavassa kunnallisverotuksessa on sen estämättä, mitä voimassa olevassa verolainsäädännössä on säädetty, noudatettava tämän lain säännöksiä.

2 §. Veronalaisena tulona ei ole pidettävä:

1) vuonna 1961 nostettua korvausosakkeiden hallintoyhteisöstä 5 päivänä toukokuuta 1945 annetussa laissa (392/45) tarkoitetun yhteisön osuustodistusten, välirauhansopimuksen mukaan Sosialististen Neuvostotasavaltain Liitolle palautetun omaisuuden korvaamisesta 18 päivänä lokakuuta 1945 annetun lain (1021/45) mukaisten valtion velkasitoumusten eikä 5 päivänä toukokuuta 1945 annetun maanhankintalain (396/45) ja siihen liittyvän lainsäädännön mukaisten valtion velkasitoumusten korkoa vuosilta 1945-1959;

2) korkoa, joka on saatu Rovaniemen kauppalan oikeudesta pakolonastaa kauppalan alueeseen kuuluvaa maata 27 päivänä huhtikuuta 1945 annetussa laissa (381/45) tarkoitetusta valtion obligaatiosta, jonka, jos se on sidottu indeksiin, sanottu sidonnaisuus on rajoitettu indeksin nousun puoleen määrään, eikä tällaisen obligaation koron maksamisen tai lunastuksen yhteydessä suoritettua indeksin nousuun perustuvaa hyvitystä;

3) toisen korvauslain (390/45) nojalla annetuista korvausobligaatioista ja korvausosakkeiden hallintoyhteisön osuustodistuksista valtiolta tai hallintoyhteisöltä saatua indeksikorotusta taikka pääomanlisäystä tai muuta siihen verrattavaa hyvitystä;

4) maataloustuotannon sekä jälleenrakennuksen tukemiseksi annettuja valtionavustuksia;

5) stipendiä tai muuta apurahaa, joka on saatu opintoja tai tutkimuksia varten, niihin luettuna Suomen Akatemiasta ja valtion apurahoista korkeimman hengenviljelyn edistämiseksi 3 päivänä lokakuuta 1947 annetun lain (732/47) mukaiset apurahat sekä tieteellisessä tutkimuslaitoksessa toimivalle tieteenharjoittajalle tieteellistä työtä varten annetut apurahat;

6) tieteellisen tai taiteellisen toiminnan tunnustukseksi annettua palkkiota tai valtion samanluontoista taikka muusta ansiokkaasta toiminnasta antamaa eläkettä;

7) maksua, jonka sähkölaitos- tai puhelinlaitosliikettä säädetyn toimiluvan nojalla harjoitettava tahi vesi- tai viemärijohtoliikkeen omistava yhteisö kantaa liittymisestä liikkeen johtoverkostoon, kuitenkin enintään sellaiseen määrään saakka, että eri vuosina kertyneiden tällaisten maksujen yhteismäärä sekä yhteisön osakkaiden tai jäsenten liikkeeseen sijoittama pääoma yhteenlaskettuina eivät ylitä liikkeen verovuoden päättyessä käytössä olevan käyttöomaisuuden hankinta-arvoa;

8) palkkaa tai palkkiota, jonka Yhdistyneet Kansakunnat tai jokin sen erityisjärjestö maksaa asiantuntijatehtävästä muualla kuin Suomessa; eikä

9) työntekijäin eri tapaturmavakuutuslakien nojalla ja niissä säädettyjen perusteiden mukaisesti työntekijälle tai hänen omaiselleen suoritettua päivärahaa, elinkorkoa tai eläkettä taikka niihin liittyviä liisiä siltä osalta kuin mainittujen suoritusten vuotuinen määrä ei ylitä 150 000 markkaa.

3 §. Porkkalan alueella olevan maatalouskiinteistön veronalaista puhdasta tuottoa määrättäessä älköön otettako huomioon sitä osaa viljelmän viljellyn maan ja luonnonniityn pinta-alasta, jolta satoa ei ole verovuonna korjattu.

4 §. Milloin Suomen rahan määräisestä velasta on vuonna 1956 tai sen jälkeen tapahtuneen hinta- tahi kustannusindeksin taikka miuun vastaavan vertailuperusteen muuttumisen johdosta suoritettava koron lisäksi hyvitystä, jota muualla verolainsäädännössä olevien säännösten nojalla ei voida vähentää veronalaisesta tulosta, saadaan tämä hyvitys vähentää verovelvollisen tulojen kokonaismäärästä sellaiseen määrään saakka, joka vastaa velkapääomalle laskettavaa kahden prosentin vuotuista korkoa siltä ajalta, jolta hyvitys suoritetaan, ei kuitenkaan 1 päivää tammikuuta 1956 aikaisemmalta ajalta.

5 §. Veronalaisena omaisuutena ei ole pidettävä:

1) oikeutta 10 päivänä helmikuuta 1947 tehdyllä rauhansopimuksella luovutetulle alueelle taikka 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetussa Porkkalan palautuslaissa (341/56) tarkoitettulle Porkkalan alueelle jääneestä omaisuudesta saatavaan korvaukseen;

2) maanhankintalain (396/45) 98 §:n 1 momentissa ja maankäytölain (353/58) 68 §:ssä tarkoitettuun hallintasopimukseen perustuvaa oikeutta; eikä

3) edellä 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettua obligaatiota.

6 §. Edellä 2 §:n 7 kohdassa mainittu yhteisö on oikeutettu tulo- ja omaisuusverotuksessa veronalaisesta omaisuudestaan vähentämään sa-notussa kohdassa tarkoitettujen eri vuosina kertyneiden maksujen yhteismäärän.

7 §. Tarkempia määräyksiä tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta antaa tarvittaessa valtiovarainministeriö.

131. LAKI VALTION VUODEN 1961 OBLIGAATIOLAINOJEN
VERONHUOJENNUKSISTA.

Annettu joulukuun 30 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 524/60)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Vuosilta 1961-1971 toimitettavissa tulo- ja omaisuusverotuksissa sekä kunnallisverotuksissa ei luonnollisen henkilön tai jakamattoman kuolinpesän veronalaiseksi tuloksi katsota korkoa ja siihen verrattavaa hyvitystä, mikä on saatu valtion vuonna 1961 liikkeelle laskemasta Suomen markan määräisestä sellaisesta obligaatiosta, jota ei ole sidottu indeksiin tai ulkomaan rahan arvoon. Mainituilta vuosilta omaisuuden perusteella toimitettavissa verotuksissa ei tällaista obligaatiota myöskään lueta luonnollisen henkilön tai jakamattoman kuolinpesän veronalaiseksi omaisuudeksi.

Luonnollisen henkilön ja jakamattoman kuolinpesän verotonta tuloa mainituissa vuosilta 1961-1971 tulon perusteella toimitettavissa verotuksissa on myös sellaisen edellä tarkoitettun, valtion vuonna 1961 liikkeelle laskeman obligaation, joka on sidottu indeksiin tai ulkomaan rahan arvoon enintään indeksin tai rahan arvon nousun puoleen määrään, koron maksamisen tai lunastuksen yhteydessä suoritettu indeksin tai ulkomaan rahan arvon nousuun perustuva hyvitys.

---

132. LAKI ERÄIDEN TALLETUSTEN VERONHUOJENNUKSISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 30 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 525/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1959:141)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään eräiden talletusten veronhuojennuksista 30 päivänä joulukuuta 1959 annettuun lakiin (525/59) uusi 1 a § seuraavasti:

1 a §. Vuodelta 1962 toimitettavissa, 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuisa verotuksissa ei luonnollisen henkilön tai jakamattoman kuolinpesän veronalaiseksi tuloksi katsota indeksin nousuun perustuvaa hyvitystä, mikä on saatu sellaisesta 1 §:ssä tarkoitettusta talletuksesta, joka on tehty vuoden 1961 aikana ja sidottu indeksiin enintään indeksin nousun puoleen määrään.

---

133. LAKI ELATUSAVUSTUSTEN KOROTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 30 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 528/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:183)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä määrättyllä tavalla, säädetään:

1 §. Milloin joku on avioliittolain tai avioliiton ulkopuolella syntyneistä lapsista annetun lain mukaisesti velvoitettu tai sitoutunut suorittamaan määrääjain elatusapua, korotettakoon elatusapumaksut, jos elatusavun määrä on päätöksellä tai sopimuksella viimeksi vahvistettu ennen 1 päivää tammikuuta 1958, rahanarvon alentumisen johdosta seuraavasti:

Aika, jolloin elatusavun määrä on päätöksellä tai sopimuksella viimeksi vahvistettu   Korotuksen määrä elatusavun ollessa elatuksen saajaa kohti kuukaudessa

		alle 1 000 mk	1000-2499 mk	2500 mk tai enemmän
ennen 1. 1. 1940 ...	1 400 %	1 120 %		840 %
vuonna 1940 ...	1 200 %	vähintään 14 000 mk		vähintään 28 000 mk
" 1941 ...	1 000 %	960 %	vähintään 12 000 mk	720 % vähintään 24 000 mk
" 1942 ...	800 %	800 %	vähintään 10 000 mk	600 % vähintään 20 000 mk
" 1943	700 %	640 %	vähintään 8 000 mk	480 % vähintään 16 000 mk
" 1944	650 %	560 %	vähintään 7 000 mk	420 % vähintään 14 000 mk
1. 1. -30. 9. 1945 ...	500 %	520 %	vähintään 6 500 mk	390 % vähintään 13 000 mk
1. 10. -31. 12. 1945	300 %	400 %	vähintään 5 000 mk	300 % vähintään 10 000 mk
vuonna 1946	250 %	240 %	vähintään 3 000 mk	180 % vähintään 6 000 mk
" 1947	150 %	200 %	vähintään 2 500 mk	150 % vähintään 5 000 mk
vuosina 1948-49 ...	100 %	150 %	150 %	120 % vähintään 3 750 mk
		100 %		80 %

vuonna	1950 ...	70 %	70 %	vähintään 2 500 mk 56 %
vuosina	1951-55 ...	40 %	40 %	vähintään 1 750 mk 32 %
vuonna	1956 ...	30 %	30 %	vähintään 1 000 mk 24 %
"	1957 ...	15 %	15 %	vähintään 750 mk 12 %
"	1958 ...	5 %	5 %	vähintään 375 mk 4 % vähintään 125 mk

Jos elatusapua maksetaan muunlaisin määrääjain kuin kuukausittain, lasketaan korotus elatusavusta kuukautta kohti tulevan määrän mukaan.

Mitä 1 ja 2 momentissa on sanottu, sovellettakoon vastaavasti myös elatusapuun, jota työntekijä tekemättä sitä vastaan työtä saa huoltoapulain 5 §:n nojalla.

2 §. Edellä 1 §:ssä tarkoitettu, lapselle tuleva ja huoltoapulain 5 §:n nojalla maksettava elatusapu on suoritettava ensiksi mainitussa pykälässä säädetyn tavoin korotettuna 1 päivästä tammikuuta 1961.

Milloin muu kuin 1 momentissa tarkoitettu henkilö haluaa saada 1 §:ssä mainitun elatusavun korotetuksi sillä tavoin, kuin sanotussa pykälässä on säädetty, tekköön siitä ilmoituksen elatusvelvolliselle tai, jos elatusapua koskeva päätös tai sopimus on annettu täytäntöönpanoa varten täytäntöönpanoviranomaiselle, sanotulle viranomaiselle. Korotettu elatusapu on suoritettava niiden erien osalta, jotka erääntyvät sen jälkeen, kun ilmoitus on annettu elatusvelvolliselle tai täytäntöönpanoviranomaiselle saapunut.

3 §. Sen estämättä, mitä 1 ja 2 §:ssä on säädetty, voi tuomioistuin tai, milloin kysymys on huoltoapulain 5 §:n nojalla suoritettavasta elatusavusta, lääninhallitus elatusavun saajan tai elatusvelvollisen vaatimuksesta korottaa tai alentaa niitä määriä, joilla elatusapua ensiksi mainittujen pykälien nojalla on korotettu, milloin elatusvelvollisen tai elatusavun saajan varallisuusolot tai muut seikat antavat siihen aihetta.

Jos elatusavun määrää alennetaan, harkittakoon samalla, onko elatusvelvollinen saapa takaisin, mitä hän jo on suorittanut, tai osan siitä.

4 §. Jos joku on rikoslain 9 luvun säännösten nojalla ennen 1 päivää tammikuuta 1958 velvoitettu määrääjain suorittamaan vahingonkorvauksena elatusapua, tuomioistuin voi elatusavun saajan vaatimuksesta rahavarvon alentumisen johdosta korottaa elatusavun määrää sen mukaan kuin elatusvelvollisen kykyyn ja muihin seikkoihin katsoen harkitaan kohtuulliseksi. Korotusta älköön kuitenkaan vahvistettako suuremmaksi, kuin 1 §:ssä on sanottu, ellei siihen ole erittäin painavia syitä. Tässä tarkoitettu kanne on ajettava oikeudenkäymiskaaren 10 luvun 1 §:n 1 momentissa mainitussa tuomioistuimessa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1961 ja kumotaan sillä elatusavustusten korottamisesta 28 päivänä joulukuuta 1956 annettu laki (644/56).

134. PERHEELLISILLE SOTALESKILLE ANNETTAVAT SAIRAUSAVUSTUKSET.

Valtioneuvoston päätös toukokuun 25 p:ltä 1960.
(Suomen as. -kok. 531/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1944:115 ja 1952:72)

Valtioneuvosto on sosiaaliministeriön esittelystä muuttanut perheellisille sotaleskille annettavista sairausavustuksista 19 päivänä kesäkuuta 1952 annetun valtioneuvoston päätöksen (269/52) 1, 2 ja 3 §:n näin kuuluviksi:

1 §. Sotaleskien työhuollosta annetun lain 1 §:ssä, sellaisena kuin se on 13 päivänä lokakuuta 1944 annetussa laissa (701/44), tarkoitettulle vähävaraiselle perheelliselle leskelle, jolla on tai on ollut huollettavanaan vähintään kaksi lasta, voidaan tarvittaessa antaa valtion varoista sairausavustusta sen mukaan kuin jäljempänä säädetään.

Milloin erityistä syytä siihen on, voidaan sairausavustusta myöntää muullekin kuin 1 momentissa mainitulle, vähävaraiselle ja perheelliselle sotaleskelle.

2 §. Tässä päätöksessä tarkoitettua avustusta annetaan vain lesken lääkärintarkastuksesta sekä lääkkeistä ja sairaalahoidosta aiheutuviin menoihin. Poikkeuksellisesti voidaan sitä myöntää muihinkin lesken sairaudesta välittömästi aiheutuneisiin menoihin.

Avustuksena annetaan enintään puolet todellisista sairauskustannuksista, kuitenkin siten, ettei avustuksen määrä ilman erityisiä syitä saa ylittää 10 000 markkaa vuodessa.

3 §. Sairausavustusasiat ratkaisee Kaatuneitten omaisten liitto r. y:n sairausavustusjaosto, jolle anomus on tehtävä viimeistään kahden kuukauden kuluttua sairaala- tai lääkärihoidon päättymisestä. Poikkeustapauksissa, milloin perusteltua syytä on, voidaan myöhemminkin tullut anomus ottaa käsiteltäväksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun anomukseen on liitettävä anojaa koskeva perheselvitys, laskelma kysymyksessä olevista sairauskustannuksista, selvitys anojan taloudellisesta asemasta ja anojan asuinkunnan sosiaalilautakunnan lausunto.

135. LAKI KUNNALLISLAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 30 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 535/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1948:143)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyllä tavalla, lisätään 27 päivänä elokuuta 1948 annettun kunnallislain (642/48) 104 §:ään uusi 2, 3 ja 4 momentti seuraavasti:

104 §.

Milloin muuttuneiden olosuhteiden vuoksi tai muusta syystä havaitaan tarpeelliseksi, voidaan lahjoitetusta tai testamentatusta omaisuudesta muodostetun rahaston hoidossa poiketa luovutuskirjan määräyksistä. Jos rahaston käyttäminen edelleen sille määrättyyn tarkoitukseen on mahdotonta tahi varojen vähäisyyden takia tai muutoin ilmeisesti hyödytöntä, voidaan rahaston tarkoitusta muuttaa tai yhdistää rahasto toiseen rahastoon, jolloin yhdistetylle rahastolle on tarpeen mukaan määrättävä uusi tarkoitus, tahi lakkauttaa rahasto. Rahaston uusi tarkoitus ei saa olennaisesti erota sen alkuperäisestä tarkoituksesta tai yhdistettyjen rahastojen tarkoituksista.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua toimenpiteestä päättää kunnallisvaltuusto. Päätös on alistettava kaupungissa sisäasiainministeriön ja maalaiskunnassa lääninhallituksen vahvistettavaksi.

Mitä 2 ja 3 momentissa on rahastosta säädetty, koskee soveltuvin osin myös muuta 1 momentissa tarkoitettua irtainta omaisuutta.

136. LAKI RAKENNUSLAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 30 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 536/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1958:110)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 16 päivänä elokuuta 1958 annetun rakennuslain (370/58) 137 § ja lisätään lain 10 §:ään uusi 4 ja 5 momentti seuraavasti:

10 §.

Rakentamisen neuvontaa ja valvontaa varten maalaiskunnassa tulee olla rakennuslautakunnan alainen yksi tai useampi pää- tai sivuvirkainen rakennustarkastaja. Kuitenkin voi rakennustarkastajan virka olla yhdistettynä kunnan muuhun virkaan. Kunnilla voi myös olla lääninhallituksen luvalla yhteinen rakennustarkastaja. Milloin rakennustoiminta kunnassa on niin vähäistä, ettei rakennustarkastajan virkaa voida pitää tarpeellisena, lääninhallitus voi hakemuksesta vapauttaa kunnan sitä ylläpitämästä.

Rakennustarkastajalta vaaditaan teknillisen koulun rakennusosaston talonrakennuksen opintosuunnalla suoritettu teknikon tutkinto tai aikaisempi sitä vastaava tai muussa oppilaitoksessa suoritettu sitä korkeampi rakennusalan tutkinto.

137 §. Maalaiskunnalle suoritetaan asetuksella tarkemmin säädettävien perusteiden mukaan valtionapuna rakentamisen neuvonnan ja valvonnan kustannuksiin 50 sadalta yhden tai enintään kahden rakennustarkastajan palkkauksesta sekä matkakustannuksista ja päivärahoista aiheutuista menoista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1961.

Rakennustarkastaja on, jollei 10 §:n 4 momentissa tarkoitettua vapautusta ole myönnetty, otettava vuoden 1962 loppuun mennessä. Mitä rakennustarkastajalta vaadittavasta kelpoisuudesta 10 §:n 5 momentissa on säädetty, ei koske lain voimaan tullessa virassa olevaa rakennustarkastajaa.

Rakennuslautakunnan puheenjohtajan, jäsenten ja varajäsenten kuluva toimikausi päättyy vuoden 1960 lopussa.

137. ERITYISLAPSILISÄLAKI.

Annettu joulukuun 30 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 538/60)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §. Suomessa asuvasta kuuttatoista vuotta nuoremmasta lapsesta, jonka elatuksen, hoidon ja kasvatuksen turvaamiseksi erityinen taloudellinen tuki on tarpeen, suoritetaan valtion varoista erityislapsilisää sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Milloin lapsi 16 vuotta täytettyään jatkaa koulunkäyntiään taikka opintojaan saamatta sitä varten muutoin valtion tai muista varoista vähintään vastaavan suuruista avustusta, voidaan erityislapsilisää suorittaa siihen asti, kun hän täyttää 20 vuotta.

2 §. Jos lapsi ei ole Suomen kansalainen, on erityislapsilisän suorittamisen edellytyksenä, että hänen huoltajansa on henkikirjoitettu Suomessa kahtena peräkkäisenä vuotena välittömästi ennen erityislapsilisän hakemista, mikäli asetuksella ei ole vastavaroisuuden perusteella toisin säädetty.

3 §. Erityislapsilisää suoritetaan:

- 1) lapsesta, jonka vanhemmat ovat kuolleet;
- 2) lapsesta, jonka vanhemmista toinen on kuollut ja toinen elää leskenä tai avioeron saaneena;
- 3) avioliiton ulkopuolella syntyneestä lapsesta, jos elatusapua maksamaan sitoutunut tai siihen velvoitettu on kuollut jättämättä jälkeensä elatusvelvollisuuden täyttämiseksi tarvittavia varoja tai jos lapselle ei ole voitu elatusapua sopimuksella tai tuomiolla vahvistaa; sekä
- 4) lapsesta, jonka vanhemmat tai toinen heistä saa kansaneläkelain (347/56) mukaista kansaneläkettä.

Erityislapsilisää suoritetaan niin ikään, asetuksella tarkemmin säädettyinä edellytyksin, kotona tai muutoin yksityiskodissa hoidettavasta lapsesta, joka ruumiillisen tai sielullisen vajavuuden, sairauden tahi vamman johdosta on jatkuvasti siinä määrin avuton, että hän tarvitsee pysyvää silmälläpitoa ja hoitoa.

4 §. Edellytyksenä erityislapsilisän myöntämiselle 3 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa on lisäksi, ettei lapselle tai lapselle ja hänen vanhemmilleen tahi lapselle ja sille vanhemmista, jonka huoltoon lapsi on määrätty, viimeksi toimitetussa kunnallisverotuksessa pantujen veroäyrien luku yhteensä ylitä valtioneuvoston paikkakuntien kalleutta silmälläpitäen vahvistamaa määrää. Erityislapsilisä voidaan kuitenkin evätä, vaikka veroäyrien luku ei ole noussut sanottuun määrään, milloin siihen perheen taloudellisen aseman tai vanhempien tahi lapsen saaman,

kunnallisverotuksessa verovapaan tulon vuoksi taikka muusta syystä katsotaan olevan erityistä aihetta.

Milloin vanhempia, jompaakumpaa heistä tai lasta kohdannut sairaus tahi muu perheen taloudelliseen tilaan vaikuttava erityinen syy antaa siihen aihetta, voidaan erityislapsilisä myöntää, vaikka veroäyri-en luku ylittää 1 momentissa tarkoitettua määrän.

5 §. Mitä tässä laissa säädetään vanhemmista, koskee ottolapsen osalta ottovanhempia. Milloin ottovanhempia on vain yksi, voidaan erityislapsilisä suorittaa ainoastaan, jos sitä on pidettävä tarpeellisenä ottolapsisuhteen vahvistamisen jälkeen olosuhteissa tapahtuneen oleellisen muutoksen johdosta.

Jos 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua lapsen äiti on solminut avioliiton, sovelletaan aviopuolisoihin, mitä tässä laissa on vanhemmista säädetty.

6 §. Erityislapsilisää ei suoriteta vuosineljännekseltä, jonka alkaessa lapsi on valtion tai kunnan kustannuksella hoidettavana laitoksessa tai muualla, ei myöskään vuosineljännekseltä, jonka ajalta lapsen hoidosta muutoin ei aiheudu kustannuksia erityislapsilisän saajalle.

7 §. Erityislapsilisää suoritetaan 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa sekä 3 §:n 2 momentissa mainitusta lapsesta 7 200 markkaa sekä muista 3 §:ssä mainituista lapsista 3 600 markkaa vuosineljännekseltä.

8 §. Erityislapsilisän myöntää ja suorittaa hakemuksesta sen kunnan sosiaalilautakunta, joka suorittaa lapsesta 22 päivänä heinäkuuta 1948 annetun lapsilisälain (541/48) mukaisen lapsilisän.

9 §. Sosiaalilautakunnan päätös erityislapsilisähakemuksen sekä 12 §:n 2 momentissa tarkoitettua esityksen johdosta on asiakirjoineen lähetettävä 10 päivän kuluessa sosiaalihuollon piiritarkastajalle tiedoksi.

10 §. Erityislapsilisän nostamisesta ja suorittamisesta on voimassa, mitä lapsilisälain 3 ja 10 §:ssä on säädetty lapsilisän nostamisesta ja suorittamisesta.

11 §. Erityislapsilisä suoritetaan sen hakemista seuraavan vuosineljänneksen alusta lukien sen vuosineljänneksen loppuun, jonka aikana lapsi täyttää kuusitoista vuotta tai kuolee. Milloin syytä on, sosiaalilautakunta voi kuitenkin määrätä, että erityislapsilisä suoritetaan vasta sen myöntämistä seuraavan vuosineljänneksen alusta.

Erityislapsilisä 1 §:n 2 momentin nojalla myönnetään määrääjäksi. Sosiaalilautakunta voi, jos havaitaan todennäköiseksi, että erityislapsilisän saamisen edellytyksiin vaikuttavissa olosuhteissa tulee tapahtumaan muutoksia, myöntää sen määrääjäksi. Tässä momentissa tarkoitettu aika on määrättävä päättyväksi vuosineljänneksen lopussa.

12 §. Sosiaalilautakunnan on vuosittain todettava, että säädetty edellytykset erityislapsilisän suorittamiselle ovat edelleen olemassa. Edellytysten puuttuessa lopetetaan erityislapsilisän suorittaminen sen toteamista seuraavan vuosineljänneksen alusta lukien.

Sosiaalihuollon piiritarkastajan esityksestä sosiaalilautakunnan on viipymättä otettava käsiteltäväksi ja päätettäväksi erityislapsilisän suorittamista tai lopettamista koskeva asia.

13 §. Jos erityislapsilisän myöntämisen jälkeen olosuhteissa tapahtuu sellainen muutos, että erityislapsilisän suorittaminen 8 §:n mukaan kuuluu toiselle sosiaalilautakunnalle, on erityislapsilisän suorittaneen

sosiaalilautakunnan lopetettava erityislapsilisän suorittaminen olosuh-
teiden muutoksen toteamista seuraavan vuosineljänneksen alusta lukien
ja päätöksestään viipymättä ilmoitettava toiselle sosiaalilautakunnalle
sekä siirrettävä sille erityislapsilisähakemus. Sen kunnan sosiaalilau-
takunnan, jolle velvollisuus suorittaa erityislapsilisä on siirtynyt, on
tehtävä asiassa päätös kuukauden kuluessa ilmoituksen saatuaan. Mikä-
li edellytykset erityislapsilisän saamiseen edelleen ovat olemassa, su-
oritetaan se, jolleivät erityiset syyt muuta vaadi, erityislapsilisän edel-
lä tarkoitettusta lopettamisajankohdasta lukien.

14 §. Sosiaalilautakunnan on valvottava, että erityislapsilisä käyte-
tään tarkoituksenmukaisesti, ja tarvittaessa annettava tästä ohjeita.

Erityislapsilisän nostaja on velvollinen antamaan sosiaalilau-
kunnalle erityislapsilisän käytön valvontaa varten tarpeellisia tietoja ja
selvityksiä sekä viipymättä ilmoittamaan sen saamiseen vaikuttavissa
olosuhteissa tapahtuneesta muutoksesta.

Jos erityislapsilisän nostaja ei noudata 1 momentissa tarkoitet-
tuja ohjeita taikka laiminlyö 2 momentissa säädetyn velvollisuutensa,
sosiaalilautakunta voi päättää, että erityislapsilisän suorittaminen kes-
keytetään.

15 §. Joka vääriä tietoja antamalla tai salaamalla todellisen asianlai-
dan on saanut aikaan sen, että erityislapsilisää on suoritettu oikeudetto-
masti taikka joka muutoin on nostanut erityislapsilisää oikeudettomasti,
vaikka hänen kohtuudella olisi pitänyt se tietää, rangaistakoon sakolla,
jollei teosta muussa laissa ole ankarampaa rangaistusta säädetty.

16 §. Milloin erityislapsilisää on nostettu oikeudettomasti, on näin
suoritettu määrä perittävä takaisin siltä, joka sen on nostanut, jollei
sosiaaliministeriö erityisistä syistä toisin päätä.

Oikeudettomasti suoritettulla erityislapsilisän määrällä voidaan
kuitata erityislapsilisän myöhempiä maksueriä.

Jollei liikaa suoritettua erityislapsilisää saada 2 momentissa
mainitulla tavalla perityksi, voi lääninhallitus sosiaalilautakunnan hake-
muksesta velvoittaa erityislapsilisän nostajan suorittamaan sen sosiaa-
lilautakunnalle tämän toimesta sosiaaliministeriölle tilittäväksi.

17 §. Tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten noudattamista
valvoo sosiaaliministeriö.

Sosiaalilautakunta on velvollinen vuosittain tekemään sosiaali-
ministeriölle tilityksen suorittamistaan erityislapsilisistä sekä antamaan
sosiaaliministeriölle ja sen alaisille tarkastusviranomaisille valvontaa
varten tarpeelliset tiedot ja muut selvitykset.

18 §. Sosiaalilautakunnan tämän lain nojalla tekemästä päätöksestä
on asianosaisella sekä, 9 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa, sosiaalihuol-
lon piiritarkastajalla valtion asiamiehenä oikeus kirjallisesti valittaa so-
siaaliministeriöön viimeistään kolmantenakymmentenä päivänä siitä
lukien, kun asianomainen sai päätöksestä tiedon, sitä päivää lukuun otta-
matta. Valituskirjelmä voidaan myös antaa sosiaalilautakunnalle, jonka
silloin on viipymättä lähetettävä valitusasiakirjat omine lausuntoineen
sosiaaliministeriölle. Valittajan katsotaan, jollei hän muuta näytä, saa-
neen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, jona päätös
on sosiaalilautakunnasta hänen ilmoittamallaan osoitteella varustettuna
postiin annettu. Sosiaaliministeriön valituksen johdosta antamaan pää-
tökseen älköön muutosta haettako.

19 §. Erityislapsilisä on vapaa valtiolle ja kunnalle tulon perusteella suoritettavista veroista.

Sopimus, joka tarkoittaa erityislapsilisän siirtämistä toiselle henkilölle, on mitätön.

Erityislapsilisää ei saa ulosmitata.

20 §. Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella.

21 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1961.

Lain täytäntöönpanoa ja soveltamista varten tarpeelliset valmis-
tavat toimenpiteet voidaan kuitenkin suorittaa jo sitä ennen.

---

138. ASETUS KANSANELÄKEASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 30 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 539/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:150 ja 1959:149)

Sosiaaliministerin esittelystä muutetaan 7 päivänä joulukuuta 1956 annetun kansaneläkeasetuksen (594/56) 22, 23 ja 40 §:t sekä 52 §:n 1 momentti ja 75 §, näistä 40 § sellaisena kuin se on muutettuna 30 päivänä joulukuuta 1959 annetussa asetuksessa (543/59), sekä lisätään asetukseen uusi 21 a § seuraavasti:

21 a §. Kansaneläkelaitoksella on tasoitusrahasto perusosien muuttamista varten kansaneläkelain 63 §:n 2 momentin mukaisesti. Rahastoon siirretään vuotuinen ylijäämä ja siitä peitetään syntynyt alijäämä, ensimmäisen kerran vuoden 1961 tilinpäätöksessä. Rahastolle hyvitetään korkoa kaikkien sijoitusten keskikorkotuoton mukaan.

Perusosien muuttamista koskevissa vakuutusteknisissä laskelmissa otetaan tasoitusrahaston määrä huomioon eläkelaitoksen tulona.

22 §. Eläkelaitoksen tulee vuosittain ennen huhtikuun loppua lähettää sosiaaliministeriölle arvio kansaneläkelain 62 §:n 1 momentissa mainituista valtion seuraavana vuotena vastattavista tukiosista.

Eläkelaitoksen tulee vuonna 1965 ennen syyskuun loppua ja sen jälkeen viiden vuoden väliajoin tehdä sosiaaliministeriölle esitys kansaneläkelain 63 §:n 2 momentin mukaisesta perusosien muuttamisesta ja liittää esitykseen vakuutustekniset laskelmat. Valtioneuvosto vahvistaa perusosien määrät viisivuotiskautta edeltävän joulukuun 1 päivään mennessä.

Eläkelaitoksen on annettava 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen arvioiden ja laskelmien tarkistamiseksi tarvittavat tiedot sosiaaliministeriölle.

23 §. Eläkelaitoksen on lähetettävä ilmoitus kansaneläkelain 64 §:ssä tarkoitettun suorituksen määrästä, joka voi olla arvion perustuva, sosiaaliministeriölle viimeistään viidentenä päivänä ennen eläkkeiden maksatusta. Sosiaaliministeriön tulee maksaa suoritus eläkelaitokselle viimeistään maksatusta edeltävänä päivänä.

Eläkelaitoksen tulee maksukuukautta seuraavan kuukauden aikana ilmoittaa sosiaaliministeriölle valtion osuus maksukuukautena maksetuista tukiosista sekä kunnille näiden osuus tukiosakustannuksista. Tilitykseen tehdään mahdolliset oikaisut siinä tilityksessä, joka oikaisun aiheuttavan asian käsittelyn päätyttyä ensiksi seuraa.

Valtion ja kuntien tulee suorittaa osuutensa maksukuukautta seuraavan toisen kuukauden 15 päivään mennessä.

40 §. Jos vakuutettu, jonka ikänsä perusteella olisi suoritettava vakuutusmaksuja, on ollut tulovuoden tai sen osan aikana työkyvyttömäksi todettuna taikka on saanut vanhuudentukea, eläkelaitos toimittaa hänelle siitä todistuksen liitettäväksi veroilmoitukseen. Eläkelaitos voi myös lähettää todistuksen suoraan sen veropiirin verojohtajalle, johon vakuutetun kotikunta kuuluu.

Jos vakuutettu väittää, ettei hänelle työkyvyttömäksi todettuna tai vanhuudentukea saaneena ole määrättävä vakuutusmaksua, saadaan vakuutusmaksu jättää määräämättä vain 1 momentissa tarkoitettun todistuksen tai eläkelaitokselta hankitun lausunnon perusteella.

52 §. Hautausavustusta koskeva hakemus on annettava vainajan asuinkunnan piiriasiamiehelle. Hakemukseen on liitettävä virkatodistus, josta käy ilmi vainajan, hänen leskensä ja puolisoainajansa henkilötiedot sekä näiden 16 vuotta nuoremmat lapset ja ottolapset.

-----

75 §. Kun valtion ja kuntien osuuksien velotukseen sisältyy aikaisemman kansaneläkelain, voimassa olevan kansaneläkelain aikaisempien säännösten, vanhuusavustuslain tai työkyvyttömyysavustuslain mukaisia lisäeläkkeitä, avustuksia ja tukiosia, sovelletaan velotukseen ja tilitykseen kansaneläkelain 88 §:n säännöksiä.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1961, kuitenkin niin, että asetuksen 23 §:n 2 ja 3 momenttia sovelletaan vasta 1 päivästä heinäkuuta 1962 lukien. Vuodelta 1961 ja vuoden 1962 ensimmäiseltä vuosipuoliskolta tehdään valtion ja eläkelaitoksen kesken tilitys maksukuukautta seuraavan kolmannen kuukauden 15 päivään mennessä ja tulee kunnan saman ajan kuluessa suorittaa eläkelaitokselle kustannusosuutensa.

139. LAKI SAIRAALALAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 30 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 545/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:13)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 20 päivänä tammi-
kuuta 1956 annetun sairaalalain (49/56) 38 §:n 3 momentti näin kuuluvaksi:

38 §. -----

Kunnalliselle sairaalalle, joka on valmistunut tai jossa on pe-
ruskorjaukset ja perushankinnat suoritettu loppuun huhtikuun 17 päivän
1948 jälkeen, annetaan sen perustamiskustannuksiin 22 §:n 1 tai 2 mo-
mentissa taikka 24 §:ssä tarkoitettua valtionapua, mikäli sairaala täyt-
tää sanotuissa pykälissä valtionavun saamiselle säädetyt edellytykset.
Valtionapu on maksettava viipymättä ja viimeistään kolmen vuoden ku-
luessa siitä, kun sairaala on otettu tarkoitukseensa käytettäväksi. Mil-
loin valtionapua ei ole voitu sanotussa ajassa maksaa, sille on sen jäl-
keen suoritettava korkoa neljä sadalta vuodessa, ei kuitenkaan tammi-
kuun 1 päivää 1957 aikaisemmalta ajalta.

-----

140. LAKI YLIOPISTOLLISISTA KESKUSSAIRAALOISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 30 p:nä 1960.
(Suomen as. -kok. 548/60)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1960:51)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan yliopistollisista keskussairaaloista 15 päivänä kesäkuuta 1956 annetun lain 18 §, sellaisena kuin se on 20 päivänä toukokuuta 1960 annetussa laissa (237/60), näin kuuluvaksi:

18 §. Yliopistolliset keskussairaalat rakennetaan niin, että Helsingin ja Turun yliopistolliset keskussairaalat voidaan luovuttaa sairaalalain 11 §:n 1 momentissa säädetyin tavoin keskussairaalaliiton omistukseen viimeistään vuonna 1964 ja Oulun yliopistollinen keskussairaala vuonna 1965.

---

141. ASETUS KESKUSPARANTOLAIN KUNNOSSAPITO- JA
KÄYTTÖKUSTANNUKSIIN ANNETTAVASTA VALTIONAVUSTA.

Annettu joulukuun 30 p:nä 1960.

(Suomen as. -kok. 549/60)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1948:139)

Sisäasiainministerin esittelystä säädetään 3 päivänä syyskuuta 1948 annetun tuberkuloosilain (649/48) 28 §:n 2 momentin nojalla:

1 §. Keskusparantolain vuotuisiin kunnossapito- ja käyttökustannuksiin annetaan valtionapua 613 markkaa hoitopäivää kohden.

2 §. Tätä asetusta sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1960 lukien ja sillä kumotaan keskusparantolain kunnossapito- ja käyttökustannuksiin annettavasta valtionavusta 14 päivänä lokakuuta 1960 annettu asetus (408/60).

---

142. HELSINGIN KAUPUNGINHALLITUKSEN OHJESÄÄNNÖN MUUTOS.

Sisäasiainministeriön vahvistama joulukuun 31 p:nä 1960.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä marraskuun 30 p:nä 1960)

(Vrt. kunn. as.-kok. 1949: 1)

Sisäasiainministeriö vahvisti mainittuna päivänä kaupunginvaltuuston 30. 11. 1960 tekemän päätöksen, jonka mukaan 7. 3. 1949 vahvistetun Helsingin kaupunginhallituksen ohjesäännön 2 §:n 1 momentti muutettiin näin kuuluvaksi:

Kaupunginhallitukseen kuuluu kaupunginjohtaja, kuusi apulaiskaupunginjohtajaa sekä yksitoista muuta jäsentä.

---

143. HELSINGIN KAUPUNGIN SAIRAALATOIMEN OHJE-
SÄÄNNÖN MUUTOS.

Lääkintöhallituksen vahvistama joulukuun 22 p:nä 1960.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä marraskuun 30 p:nä 1960)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1958:113)

Lääkintöhallitus vahvisti mainittuna päivänä kaupunginvaltuus-
ton 30. 11. 1960 tekemän päätöksen, jonka mukaan 22. 8. 1958 vahvistetun
sairaaloimen ohjesäännön 1. ja 2. luku sekä 26 § muutettiin seuraavas-
ti:

I luku.

Sairaalahallinto.

Sairaalahallinto.

1 §. Helsingin kaupungin sairaalahallinto huolehtii sairaanhoitoa
koskevan lainsäädännön ja tämän ohjesäännön määräysten mukaisesti
kunnallisesta sairaanhoidosta sekä siihen liittyvästä sairaanhoitajien
koulutuksesta.

2 §. Hallintokuntaan kuuluu yhdeksän kaupunginvaltuuston vuodeksi
kerrallaan valitsemaa jäsentä, joista valtuusto määrää yhden puheenjohtajaksi,
sekä ensimmäinen kaupunginlääkäri lautakunnan itseoikeutettu-
na jäsenenä.

Hallintokunta asettaa kunkin vuoden alussa keskuudestaan hallin-
tojooston, jonka tehtävistä määrätään 6 §:n 2 momentissa. Hallintojoos-
ton puheenjohtajana toimii lautakunnan puheenjohtaja ja jäsenenä neljä
lautakunnan määräämää jäsentä.

Hallintokunta ja hallintojoosto valitsevat kumpikin keskuudestaan
itselleen varapuheenjohtajan.

Jos jäsen eroaa ennen toimikautensa päättymistä, valitaan toi-
nen henkilö eronneen tilalle toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Hallintokunta voi erityisen asian valmistelua varten asettaa tila-
päisen jaoston, kuten siitä on erikseen määrätty.

3 §. Hallintokunta kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä olles-
saan varapuheenjohtajan kutsusta. Sekä puheenjohtajan että varapuheen-
johtajan ollessa estyneinä olemasta kokouksessa saapuvilla valitaan tila-
päinen puheenjohtaja kokousta varten.

Hallintokunta on päätösvaltainen, kun vähintään kuusi jäsentä, ko-
kouksen puheenjohtaja heihin luettuna, on saapuvilla.

Hallintojoosto kokoontuu puheenjohtajansa tai hänen estyneenä
ollessaan varapuheenjohtajansa kutsusta.

Hallintojaosto on päätösvaltainen, kun vähintään kolme jäsentä, kokouksen puheenjohtaja heihin luettuna, on saapuvilla.

Lautakunnan esittelijänä toimii sairaalatoimen toimitusjohtaja. Hallintojaoston esittelijöinä toimivat sairaalaviraston kansliaosaston ja talousosaston päälliköt, kumpikin toimialaansa kuuluvissa asioissa.

4 §. Lautakunnan ja hallintojaoston kokouksista pidetään pöytäkirjaa, johon merkitään kokouksen osanottajat, käsitellyt asiat ja tehdyt päätökset sekä, milloin erimielisyyksiä on ilmennyt, kokouksessa tehdyt ehdotukset ja tapahtuneet äänestykset.

Pöytäkirja tarkistetaan lautakunnan määräämällä tavalla kunnallislain 29 §:n säännösten mukaisesti.

Lautakunnan pöytäkirjaa pitää kansliaosaston osastopäällikkö ja sen jaostojen pöytäkirjaa sihteeri, ellei lautakunta ole pöytäkirjan pitämisestä toisin määrännyt. Lautakunnan ja jaostojen kirjelmät allekirjoittaa kokouksen puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjan pitäjä. Lautakunnan ja hallintojaoston päätösten perusteella tehtävät hankinta- ja urakkasopimukset allekirjoittaa toimitusjohtaja ja varmentaa kansliaosaston osastopäällikkö.

5 §. Lautakunnan ja hallintojaoston kokouksista samoin kuin niissä käsiteltäviksi tulevista asioista on kaupunginhallituksen määräämällä tavalla hyvissä ajoin ilmoitettava kaupunginjohtajalle, asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle ja lautakunnan kokouksiin määrätylle kaupunginhallituksen edustajalle.

Päätökseen nähden, joka saatetaan ottaa kaupunginhallituksen tutkittavaksi, on lautakunnan ja hallintojaoston noudatettava, mitä kunnallislaissa on säädetty ja kaupunginhallituksen ohjesäännössä määrätty.

6 §. Lautakunnan tehtävänä on:

- 1) huolehtia, että lautakunnan alaisia sairaaloita ja muita laitoksia hoidetaan lakien ja asetusten sekä tämän ohjesäännön mukaisesti sekä vahvistettuja johtosääntöjä ja annettuja määräyksiä noudattaen,
- 2) seurata niiden laitosten, joissa kaupungilla on sopimuksen perusteella käytettävään hoitopaikkoja, toimintaa,
- 3) valvoa sairaalalain ja muiden lautakunnan alaisten laitosten yleistä hallintoa ja taloudenhoitoa,
- 4) valvoa, että myönnettyjä määrärahoja käytetään tarkoituksen mukaisesti ja annettuja määräyksiä noudattaen,
- 5) valvoa, että talousarvioehdotuksen laadinnassa, rahavarojen säilyttämisessä, tilityksessä ja kirjanpidossa, laskujen hyväksymisessä ja kirjaamisessa, inventoinnissa sekä kiinteistö- ja irtaimistoluettelojen laadinnassa noudatetaan kaupungin tilisäännön ja tämän ohjesäännön määräyksiä,
- 6) antaa ohjeita hankintojen suorittamisesta sekä vahvistaa vähintään kerran vuodessa se ylin raja, mihin sairaalatoimen toimitusjohtajan, talousjohtajan, sairaalain johtajien sekä taloudenhoitajien omalla vastuullaan suoritettavien hankintojen arvo tai määrä saa kerrallaan nousta, sekä päättää tämän rajan ylittävien hankintojen suorittamisesta, ellei sairaalalautakunnan hallintojaosto tämän pykälän 2 momentin 2) kohdan perusteella ole oikeutettu hankintaa suorittamaan,
- 7) tehdä esitykset sairaala- ja poliklinikkamaksuiksi,
- 8) vahvistaa sairaalain ruokajärjestys ja järjestyssäännöt,
- 9) tehdä tarvittaessa tilapäisiä muutoksia potilaiden jaoittelussa sairaalain sekä myös niiden osastoryhmien kesken,

10) käsitellä sairaalain uudis- ja lisärakennuksia sekä korjauksia koskevia kysymyksiä,

11) hyväksyä ja määräaikana lähettää kaupunginhallitukselle ehdotus lautakunnan ja sen alaisten sairaalain ja muiden laitosten talousarvioksi seuraavaa varainhoitovuotta varten,

12) lähettää kaupunginhallitukselle, terveydenhoitolautakunnalle ja lääkintöhallitukselle vuosittain kertomus omasta ja alaistensa sairaalain ja muiden laitosten toiminnasta,

13) määrätä kuka tai kutka ovat oikeutetut kamreerin asemesta tai hänen ohellaan antamaan maksumääräyksiä lautakunnan puolesta sekä ilmoittaa vuosittain näiden henkilöiden nimet revisiovirastolle, rahoitustoimistolle sekä sairaalaviraston tilitoimistolle,

14) antaa valtion ja kaupungin viranomaisille lausuntoja ja selvityksiä, joita lautakunnalta pyydetään tai joiden antaminen muutoin kuuluu sen tehtäviin,

15) ilmoittaa lääkärin vaalista lääkintöhallitukselle sekä hankkia valtionavun saantiin oikeutetun sairaalan lääkärin virkaan valitulle lääkintöhallituksen määräys siihen sekä mielisairaalan ylihoitajan ottamiselle lääkintöhallituksen hyväksyminen,

16) ryhtyä toimenpiteisiin kaupungin sairaanhoidon ja sairaala-toimen edistämiseksi ja kehittämiseksi,

17) valita ne sairaalaviraston ja sairaalain viranhaltijat, jotka tämän ohjesäännön mukaan kuuluvat sairaalalautakunnan valittaviksi, sekä

18) käsitellä valtionapuja koskevat kysymykset.

Sairaalalautakunnan hallintojaostolla on oikeus päättää lautakunnan puolesta seuraavista asioista:

1) hoitaa kaupungin virkasäännön, eläkesäännön ja luontoisetsäännön mukaan lautakunnalle kuuluvat tehtävät,

2) päättää vahvistetun talousarvion rajoissa tapahtuvista sairaalain hankinnoista, mikäli hankintaoikeutta ei ole annettu jollekin kaupungin muulle elimelle tai virahaltijalle tai ellei sairaalalautakunta ole pidättänyt hankinnan suorittamista itselleen,

3) tehdä päivistysvelvollisuuden laatua ja laajuutta koskevat esitykset,

4) käsitellä sairaalalautakunnan hallintoon kuuluvien asuntojen henkilökunnalle virka- tai työsuhteen perusteella vuokralle antamista koskevat asiat erikseen annettujen ohjeiden mukaan,

5) tehdä esitykset oman auton käyttöä virka-ajoihin koskevissa asioissa,

6) käsitellä autotallien vuokraamista koskevat asiat,

7) käsitellä kotimaisia virkamatkoja koskevat asiat,

8) tehdä esitykset kaupunginhallitukselle opintoapurahojen ja ansiomitalien myöntämistä koskevissa asioissa,

9) päättää sairaalaviraston ja sairaalalautakunnan alaisten sairaalain ja muiden laitosten käytöstä poistetun irtaimen omaisuuden myymisestä sekä

10) valita ne sairaalaviraston ja sairaalain viranhaltijat, jotka tämän ohjesäännön mukaan kuuluvat hallintojaoston valittaviksi.

7 §. Lautakunnan tehtävistä määrätään myös Helsingin kaupungin tuerkuloosipiirin ohje- ja johtosäännöissä, Helsingin mielisairaanhuolto-
piirin keskusmielisairaalan ja huoltotoimiston ohjesäännössä sekä Helsingin kaupungin sairaanhoitajakoulun ohjesäännössä.

II luku.

Sairaalavirasto ja sen osastot.

Sairaalaviraston tehtävät ja sen johto.

8 §. Sairaalaviraston tehtävänä on sairaalalautakunnan ja sen hallintojaoston kokouksissa käsiteltävien asioiden valmisteleminen ja lautakunnan sekä hallintojaoston päätösten täytäntöönpano, lautakunnan alaisten sairaalain ja muiden laitosten hallinnollinen, taloudellinen ja tilinpidollinen johto sekä lautakunnan toimialaan kuuluvien valvonta- ja tarkastustehtävien suorittaminen.

9 §. Sairaalavirastossa on kansliaosasto, talousosasto, sairaalakeskus ja järjestelytoimisto.

Sairaalaviraston kirjelmät allekirjoittaa sairaalatoimen toimitusjohtaja ja varmentaa asianomainen osastopäällikkö tai vastaava viranhaltija.

10 §. Sairaalaviraston päällikkönä on sairaalatoimen toimitusjohtaja.

Kelpoisuutena virkaan vaaditaan sairaalatoimen toimitusjohtajalta virkaan soveltuva yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu loppu-tutkinto, perehtyneisyyttä kunnallis- tai sairaalahallintoon ja talousalaan sekä hallinnollista johtamiskykyä.

Sairaalatoimen toimitusjohtajan valitsee kaupunginvaltuusto viran oltua sairaalalautakunnan toimesta haettavana ja lautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa.

Sairaalatoimen toimitusjohtajan on johdettava ja valvottava sairaalaviraston toimintaa sekä sairaalalautakunnan alaisten sairaalain ja muiden laitosten yleistä ja taloushallintoa.

Sairaalatoimen toimitusjohtajan on suoritettava tarkastuksia sairaalalautakunnan alaisissa sairaaloissa ja muissa laitoksissa sekä tällöin valvottava, että lainsäädännöllisiä ja muutoin annettuja määräyksiä noudatetaan ja että viranhaltijat täyttävät velvollisuutensa.

Sairaalatoimen toimitusjohtajan tehtävät on tämän lisäksi:

1) huolehtia sairaalatoimen hallinnollisesta, organisatorisesta ja taloudellisesta kehittämisestä sekä tehdä sairaalalautakunnalle tästä johtuvia esityksiä ja aloitteita,

2) tehdä sairaalalautakunnalle esityksiä ja aloitteita erityisesti hoitopaikkojen tehokasta käyttöä silmällä pitäen,

3) toimia esittelijänä sairaalalautakunnan kokouksissa ja valvoa, että lautakunnan ja sen hallintojaoston päätökset pannaan täytäntöön,

4) päättää hankinnoista ja tehdä hankintasopimukset lautakunnan vahvistamissa rajoissa,

5) päättää lautakunnan vahvistamissa rajoissa edustusluvan myöntämisestä sairaaloissa tapahtuvaa vieraanvaraisuuden osoittamista varten,

6) esitellä sairaalalautakunnalle ehdotuksensa sairaalatoimen talousarvioksi seuraavaa vuotta varten,

7) hyväksyä sairaalalautakunnan, hallintojaoston ja sairaalaviraston laskut, mikäli lautakunta ei ole antanut tätä talousjohtajan tehtäväksi,

8) olla sairaalalautakunnan määräämänä aikana arkipäivisin sairaalavirastossa tavattavana,

9) ottaa sairaalaviraston tilapäiset viranhaltijat sekä työsuhteessa oleva henkilökunta sekä ne sairaalain viranhaltijat, joiden ottaminen tämän ohjesäännön mukaan kuuluu hänen tehtäviinsä,

10) valvoa 13 §:n 9) kohdassa kansliaosaston osastopäällikölle määrättyjen tehtävien suorittamista,

valvoa erityisesti, ettei mihinkään sellaiseen toimenpiteeseen, joka saattaisi olla esteenä valtionavun myöntämiselle tai maksattamiselle, ryhdytä sairaalaviranomaisten eikä kaupungin muidenkaan viranomaisten toimesta, ellei kaupunginhallitus ole yksityistapauksessa toisin päättänyt, ja

huolehtia erityisesti siitä, että sairaalalain 38 §:n 3. momentissa tarkoitettu valtionapu anotaan 13 §:n 9) kohdassa mainitulla tavalla ja tuloutetaan kaupungille,

11) huolehtia siitä, että sairaalatoimen kehittämiseksi suoritetaan tarvittavia tutkimuksia, ja antaa järjestelytoimistolle näitä koskevia tehtäviä sekä

12) suorittaa sairaalalautakunnan hänelle antamat muut tehtävät.

Niistä sairaalatoimen toimitusjohtajan päätöksistä, jotka koskevat viranhaltijan palvelukseen ottamista, eron myöntämistä tai irtisanomista sekä virkaloman myöntämistä ja viransijaisen määräämistä samoin kuin muistakin sairaalatoimen toimitusjohtajan tarpeellisiksi katsomista päätöksistä, on pidettävä päätösluetteloa, ja on sairaalatoimen toimitusjohtajan allekirjoitettava ja pöytäkirjan pitäjänä toimineen viranhaltijan varmennettava luetteloon merkityt päätökset.

Kansliaosasto.

11 §. Kansliaosaston tehtävänä on huolehtia sairaalalautakunnalle ja sen hallintojaostolle kuuluvien henkilöasioiden, valtionapukysymysten ja lainopillisten sekä yleisluontoisten hallintoasioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon samoin kuin lautakunnan ja sen hallintojaoston pöytäkirjanpitoon ja kirjeenvaihtoon liittyvistä toimenpiteistä sekä suorittaa muut lautakunnan, sen hallintojaoston ja viraston toimitustyöt.

Kansliaosaston päällikkönä on osastopäällikkö ja muuna henkilökuntana sihteeri, kanslianhoitaja, toimistoapulaisia ja vahtimestari sekä määrärahojen puitteissa tilapäisiä viranhaltijoita ja työsuhteessa olevaa henkilökuntaa.

12 §. Kelpoisuutena virkaan vaaditaan kansliaosaston osastopäälliköltä ja sihteeriltä tuomarinvirkaa varten vaadittava lainopillinen loppututkinto.

Muilta viranhaltijoilta vaaditaan sellainen pätevyys kuin valinnan suorittava viranomainen pitää tarpeellisena, kuitenkin siten, että toimistovirkoihin kuuluvaa virkaa täytettäessä on noudatettava näitä virkoja varten erikseen määrättyjä pätevyysvaatimuksia.

Kansliaosaston osastopäällikön valitsee kaupunginhallitus viran oltua sairaalalautakunnan toimesta haettavana ja lautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa. Sihteerin valitsee sairaalalautakunta. Kanslianhoitajan, toimistoapulaisen ja vahtimestarin valitsee sairaalalautakunnan hallintojaosto kansliaosaston päällikön annettua hakijoista lausuntonsa.

13 §. Kansliaosaston osastopäällikön tehtävänä on:

1) johtaa ja valvoa kansliaosaston toimintaa,

2) hoitaa sairaalalautakunnan pöytäkirjanpito ja kirjeenvaihto, ellei sairaalalautakunta ole toisin määrännyt,

3) valmistella sairaalalautakunnan käsiteltäviksi tulevat toimialaansa kuuluvat asiat sekä huolehtia siitä, että sairaalalautakunnan ja sen hallintojaoston esityslistat laaditaan sairaalatoimen toimitusjohtajan

ohjeiden mukaan, sekä toimittaa ne asianomaisessa järjestyksessä lautakunnan ja hallintojaoston jäsenille,

4) laatia sairaalalautakunnan vuosikertomus sekä huolehtia, että viranomaisille annettavat määräaikaissilmoitukset valmistuvat ajoissa,

5) toimia esittelijänä sairaalalautakunnan hallintojaostossa toimialaansa kuuluvissa asioissa,

6) huolehtia siitä, että sairaalavirastossa pidetään tarpeellisia luetteloita ja asia- sekä henkilökortistoja,

7) huolehtia sairaalalautakunnassa käsiteltävien ratkaisemattomien asioiden luettelon laatimisesta,

8) antaa sairaalatoimen toimitusjohtajan ohjeiden mukaan neuvoja, lausuntoja ja selvityksiä toimialaansa kuuluvissa asioissa,

9) huolehtia toimitusjohtajan antamien ohjeiden mukaan, milloin valtionavun saamisen edellytykset on säädetty tai määrätty siitä, että asiaomainen valtion viranomainen vahvistaa, hyväksyy tai tarkastaa rakennus- tai muun suunnitelman taikka perus- tai muun hankinnan tai että työ taikka hankinta ennen valtionavun myöntämistä on hyväksyttävä valtionavun myöntämistä koskevaan yleiseen suunnitelmaan tai jos muu valtion viranomaisen toimenpide ennen valtionavun myöntämistä on tarpeen, että näihin toimenpiteisiin ryhdytään kaupunginhallituksen välityksellä tai jos sairaalalautakunnalla on oikeus kääntyä asiassa suoraan valtion viranomaisen puoleen, sairaalalautakunnan toimesta,

huolehtia, että edellä mainitut valtion viranomaisten toimenpiteet tulevat suoritetuiksi, sekä huolehtia siitä, että valtionavun saamista koskeva anomus aikanaan tehdään asianomaiselle valtion viranomaiselle edellisessä kohdassa mainitulla tavalla, ja

huolehtia, että myös muita sairaalatoimeen liittyviä valtionapuja koskevat anomukset tehdään määräajassa asianomaiselle valtion viranomaiselle edellä mainitulla tavalla, sekä valvoa, että valtionapu tulee myönnettyksi, sekä

10) suorittaa sairaalalautakunnan ja sairaalatoimen toimitusjohtajan määräämät muut tehtävät.

Sihteerin tehtävänä on:

1) hoitaa sairaalalautakunnan jaostojen pöytäkirjanpito ja kirjeenvaihto,

2) avustaa osastopäällikköä erityisesti valtionapuja koskevien asioiden valmistelussa,

3) pitää sairaalatoimen toimitusjohtajan päätösluetteloja, ellei toista henkilöä ole määrätty tästä huolehtimaan,

4) toimia kansliaosaston osastopäällikön vuosilomalla tai muutoin estyneenä ollessa tämän viransijaisena, ellei toisin ole määrätty, sekä

5) suorittaa sairaalatoimen toimitusjohtajan sekä kansliaosaston osastopäällikön määräämät muut tehtävät.

Kanslianhoitajan tehtävänä on:

1) järjestää kansliaosastolle kuuluvat toimistotyöt,

2) huolehtia sairaalalautakunnan ja sairaalaviraston luetteloiden ja kortistojen tai päiväkirjojen hoitamisesta,

3) ottaa vastaan saapuvat asiakirjat ja postilähetykset,

4) huolehtia toimituskirjain lähettämisestä ja lunastusmaksujen perimisestä,

5) hoitaa ja järjestää sairaalalautakunnan, sen hallintojaoston ja sairaalaviraston arkisto sekä

6) suorittaa sairaalatoimen toimitusjohtajan ja kansliaosaston päällikön määräämät muut tehtävät.

Toimistotöiden jakamisesta toimistoapulaisten kesken määrää kanslianhoitaja.

Vahtimestarin tehtävistä määrää kansliaosaston päällikkö.

Talousoasto.

14 §. Talousoaston tehtävänä on johtaa ja valvoa sairaalalautakunnan alaisten sairaalain ja muiden laitosten taloudenhoitoa, suorittaa sairaalavirastossa kaupungin tilisäännön mukaisesti tilitoimistolle kuuluvat tehtävät, huolehtia hankinta-asiain valmistelusta, kehittää laskentamenetelmiä kustannustarkkailua varten, seurata taloushenkilökunnan työvoimatarvetta ja käytön tehokkuutta sekä huolehtia sairaalahallintoon kuuluvissa rakennuksissa suoritettavista korjaus- ja muutostöistä, sairaalain ruokajärjestystä ja asuntojen henkilökunnalle vuokraamista koskevista kysymyksistä. Talousoaston tulee lisäksi huolehtia sairaaloiden apteekkitoiminnan valvontaan ja kehittämiseen liittyvistä kysymyksistä.

Talousoaston päällikkönä on talousjohtaja.

Talousoastossa on tilitoimisto sekä suoraan talousjohtajan alaisina toimivat proviisori ja rakennusinsinööri. Tilitoimiston päällikkönä on kamreeri ja muuna henkilökuntana kirjanpitäjiä ja toimistoapulaisia. Talousoastossa voi lisäksi olla määrärahojen puitteissa tilapäisiä viranhaltijoita ja työsuhteessa olevaa henkilökuntaa.

15 §. Kelpoisuutena virkaan vaaditaan talousjohtajalta virkaan soveltuva yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu loppututkinto, minkä lisäksi häneltä vaaditaan perehtyneisyyttä taloushallintoon.

Kelpoisuutena virkaan vaaditaan kamreerilta virkaan soveltuva yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu loppututkinto sekä perehtyneisyyttä kunnalliseen kirjanpitoon ja rahatoimeen.

Kelpoisuutena virkaan vaaditaan rakennusinsinööriltä teknillisen korkeakoulun rakennusinsinööriosastossa suoritettu diplomi-insinööritutkinto tai teknillisen opiston rakennusinsinööriosastossa suoritettu insinöörintutkinto.

Kelpoisuutena virkaan vaaditaan proviisorilta proviisoritutkinto.

Muilta viranhaltijoilta vaaditaan 12 §:n 2 momentissa tarkoitettu pätevyys.

Talousjohtajan valitsee kaupunginhallitus viran oltua sairaalalautakunnan toimesta haettavana ja lautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa. Kamreerin, rakennusinsinöörin ja proviisorin valitsee sairaalalautakunta sairaalatoimen toimitusjohtajan annettua hakijoista lausuntonsa. Kirjanpitäjän ja toimistoapulaisen valitsee sairaalalautakunnan hallintojaosto talousjohtajan annettua hakijoista lausuntonsa.

16 §. Talousjohtajan tehtävänä on:

1) johtaa ja valvoa talousoaston toimintaa,

2) huolehtia sairaalain taloustoiminnan sekä sairaalatoimen laskentamenetelmien kehittämisestä, seurata taloushenkilökunnan työvoimatarvetta ja käytön tehokkuutta sekä tehdä toimitusjohtajalle esityksiä tarpeellisiksi osoittautuvien rationalisoimistutkimusten suorittamisesta,

3) johtaa ja valvoa sairaalain taloudenhoitajien toimintaa erityisesti kiinnittäen huomiota taloudellisten näkökohtien noudattamiseen,

4) johtaa ja valvoo lautakunnan alaisten sairaalain ja muiden laitosten kustannusten laskentaa ja tarkkailua,

5) valvoo lautakunnan alaisten sairaalain ja muiden laitosten omaisuuden hoitoa,

6) tehdä toimitusjohtajalle sairaalain ruokajärjestystä koskevia ehdotuksia ja tarkastaa vahvistetun ruokajärjestyksen soveltamista,

7) huolehtia, että tarvikkeiden ja irtaimistoesineiden hankinnat sairaaloihin ja muihin sairaalalautakunnan alaisiin laitoksiin esitetään suoritettaviksi mahdollisuuksien mukaan yhteisostoin,

8) tehdä sairaalatoimen toimitusjohtajalle ehdotuksia lautakunnan hallintoon kuuluvissa rakennuksissa suoritettavista korjaus- ja muutostöistä,

9) valvoo sairaaloille ja muille sairaalalautakunnan alaisille laitoksille myönnettyjen määrärahojen käyttöä sekä siinä tapauksessa, että lisämäärärahan tarve osoittautuu välttämättömäksi, ryhtyä tilisäännössä edellytettyihin toimenpiteisiin,

10) päättää hankinnoista ja tehdä hankintasopimukset lautakunnan vahvistamissa rajoissa,

11) valmistella sairaalalautakunnan käsiteltäviksi tulevat toimialaansa kuuluvat asiat,

12) toimia esittelijänä sairaalalautakunnan hallintojaostossa toimialaansa kuuluvissa asioissa,

13) antaa kansliaosaston osastopäällikölle sairaalatoimen vuosikertomusta varten tarvittavat tiedot hallintoalansa osalta,

14) tarkastaa sairaalalautakunnan alaisten sairaalain ja muiden laitosten hankintoihin liittyvät laskut, ellei sairaalalautakunta ole toisin määrännyt,

15) laatia sairaalatoimen toimitusjohtajalle ehdotus sairaalahallinnon talousarvioksi seuraavaa vuotta varten,

16) huolehtia erityisesti siitä, että sairaalahallintoa koskevat valtionavut tulevat kaupungille tuloutetuiksi,

17) toimia sairaalatoimen toimitusjohtajan vuosilomalla tai muutoin estyneenä ollessa ilman eri määräystä hänen viransijaisenaan, mikäli sairaalalautakunta ei toisin päättä, sekä

18) suorittaa sairaalalautakunnan ja sairaalatoimen toimitusjohtajan määräämät muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

Kamreerin tehtävänä on:

1) johtaa tilitoimiston työtä ja valvoo, että kirjanpito on järjestetty kaupungin tilisäännön ja sen soveltamisesta annettujen määräysten mukaisesti,

2) valvoo, että sairaalain taloudenhoitajat tekevät tilin kantamistaan varoista,

3) laatia rahatoimistolle ja revisiovirastolle annettavat taseet,

4) laatia rahatoimistolle annettavat tilien yleiskatsaukset,

5) antaa rahatoimistolle kaupungin tilinpäätöksen laatimista varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset,

6) päättää sairaalalautakunnan ja sen alaisten sairaalain ja muiden laitosten tilit, ellei kaupunginhallitus ole toisin määrännyt,

7) ryhtyä toimenpiteisiin suorittamatta jääneiden sairaalalaksujen ja muiden sairaaloille tulevien korvausten perimiseksi,

8) tarkastaa sairaalain taloudenhoitajain hallussa olevat sairaalain rahavarat ja maksulipukkeet tilisäännön mukaisesti,

9) huolehtia, että sairaalavirastoon kuuluvasta irtaimistosta pidetään luetteloa vahvistettujen ohjeiden mukaan,

10) tarkastaa tilitoimistolle lähetetyt laskut, hankintalaskuja lukuun ottamatta, ja tilit sekä valvoa, että määrärahoja käytetään ainoastaan niihin tarkoituksiin, joihin ne on myönnetty, ja ettei niitä ylitetä,

11) antaa sairaalalautakunnan puolesta maksumääräyksiä lautakuntaa varten vahvistetun talousarvion ja muutoin myönnettyjen määrärahojen puitteissa, ellei sairaalalautakunta ole siirtänyt tätä tehtävää muulle viranhaltijalle,

12) tarkastaa, että laskuissa ja muissa asiakirjoissa meno- ja tuloerät ovat oikeilla tilimerkinnöillä varustetut,

13) ilmoittaa hyvissä ajoin talousjohtajalle, milloin myönnetty määrärahat eivät riitä suoritettaviin maksuihin,

14) toimia talousjohtajan vuosilomalla tai muutoin estyneenä ollessa ilman eri määräystä hänen viransijaisenaan, mikäli sairaalalautakunta ei toisin päättä, sekä

15) suorittaa sairaalatoimen toimitusjohtajan ja talousjohtajan määräämät muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

Rakennusinsinöörin tehtävänä on:

1) valvoa sairaalalautakunnan hallintoon kuuluvien rakennusten ja rakennusteknillisten laitteiden hoitoa ja kuntoa sekä korjaustoimintaa,

2) osallistua vuositarkastuksiin ja huolehtia vuosikorjausehdotuksen laatimisesta,

3) valmistella sairaalahallintoon kuuluvissa rakennuksissa suoritettavia korjaus- ja muutostöitä koskevat asiat,

4) antaa sairaalalautakunnalle ja -virastolle asiantuntija-apua rakennusteknillisissä kysymyksissä,

5) ryhtyä kiireellisissä tapauksissa asianmukaisesti toimenpiteisiin rakennuksissa ja rakennusteknillisissä laitteissa todettujen vikojen ja puutteiden korjaamiseksi sekä

6) suorittaa sairaalatoimen toimitusjohtajan ja talousjohtajan määräämät muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

Proviisorin tehtävänä on:

1) valvoa ja ohjata sairaaloissa tapahtuvaa lääkeaineiden valmistusta, säilytystä ja jakelua kiinnittämällä erityistä huomiota turvallisuus- ja kustannusnäkökohtiin,

2) valvoa lautakunnan alaisten sairaalain ja muiden laitosten lääkkeiden hankintaa sekä suunnitella ja tehdä ehdotuksia tästä ja muista alaan kuuluvista kysymyksistä sekä

3) suorittaa talousjohtajan määräämät muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

Kirjanpitäjän ja toimistoapulaisten tehtävistä määrää kamreeri. Kirjanpitäjä on velvollinen eri määräyksen perusteella toimimaan kamreerin vuosilomalla tai muutoin estyneenä ollessa hänen viransijaisenaan.

Sairaalakeskus.

17 §. Sairaalakeskuksen tehtävänä on huolehtia hoitopaikkojen käytön tarkkailusta ja potilaiden välittämisestä sairaalahoitoon sekä lääkärivälitystehtävän hoitamisesta.

Sairaalakeskuksen tulee lisäksi huolehtia terveydenhoitolautakunnan toimialaan kuuluvissa pävytysluontoisissa tehtävissä tarvittavasta tiedotustoiminnasta siinä laajuudessa kuin terveydenhoitolautakunta pitää tarpeellisena.

Sairaalakeskuksen päällikkönä on johtava lääkäri sekä muuna henkilökuntana tarpeellinen määrä sairaanhoitajia sekä määrärahojen puitteissa tilapäisiä viranhaltijoita ja työsuhteessa olevaa henkilökuntaa.

Kelpoisuutena virkaan vaaditaan johtavalta lääkäriltä laillistetun lääkärin pätevyyden lisäksi erikoislääkärin pätevyys jollakin kliinisen lääketieteen alalla.

Kelpoisuutena virkaan vaaditaan sairaanhoitajalta koulutetun sairaanhoitajan pätevyyden lisäksi koulutus kliinisessä sairaanhoidossa.

Johtavan lääkärin valitsee sairaalalautakunta sairaalatoimen toimitusjohtajan annettua hakijoista lausuntonsa. Sairanhoitajan valitsee sairaalatoimen toimitusjohtaja.

Sairaalakeskuksen johtavan lääkärin tehtävänä on:

- 1) johtaa sairaalakeskuksen toimintaa,
- 2) seurata sairaalapaikkatilanteen kehitystä kaupungin omissa sairaaloissa sekä niissä sairaaloissa, joissa kaupungilla on oikeus hoitopaikkojen käyttämiseen, ja tehdä sairaalatoimen toimitusjohtajalle tästä johtuvia esityksiä erityisesti hoitopaikkojen tehokasta käyttöä silmällä pitäen sekä
- 3) antaa sairaalalautakunnalle ja sen jaostoille sekä sairaalatoimen toimitusjohtajalle lausuntoja alaansa kuuluvista lääketieteellisistä kysymyksistä.

Sairanhoitajien tehtävistä määrää sairaalakeskuksen johtava lääkäri.

18 §. Järjestelytoimiston tehtävänä on suorittaa sairaalatoimen toimitusjohtajan määräyksestä sairaalatoimen kehittämistä koskevia tutkimuksia ja laatia niitä koskevia suunnitelmia, selvittää henkilökunnan tarvetta ja käytön tehostamista koskevia kysymyksiä sekä huolehtia henkilökunnan koulutuksesta.

Järjestelytoimiston päällikkönä on sairaalatutkija sekä muuna henkilökuntana työntutkijoita sekä määrärahojen puitteissa tilapäisiä viranhaltijoita sekä työsuhteessa olevaa henkilökuntaa.

Kelpoisuutena virkaan vaaditaan sairaalatutkijalta virkaan soveltuva yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu loppututkinto sekä perehtyneisyys rationalisointitoimintaan. Muilta viranhaltijoilta vaaditaan 12 §:n 2 momentissa tarkoitettu pätevyys.

Sairaalatutkijan ja työntutkijan valitsee sairaalalautakunta sairaalatoimen toimitusjohtajan annettua hakijoista lausuntonsa.

Sairaalatutkijan tehtävänä on:

- 1) johtaa järjestelytoimiston työtä tehtävien suorittamiseen itse osallistuen,
- 2) toimia sihteerinä johtajaylilääkärien neuvottelukunnan kokouksissa sekä
- 3) suorittaa sairaalatoimen toimitusjohtajan määräämät muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

Työntutkijan tehtävänä on suorittaa sairaalatoimen toimitusjohtajan ja sairaalatutkijan määräämiä menetelmiä ja työvoiman käytön järjestelyä ja tarvetta koskevia sekä muita toimialaansa kuuluvia tutkimuksia ja selvityksiä sairaalatoimen alalla.

19 §. Sairaalatoimen toimitusjohtaja on oikeutettu muuttamaan toimistoapulaisten sijoituksen sairaalaviraston puitteissa.

Johtajaylilääkärien neuvottelukunta.

20 §. Kaupungin sairaalahallinnon alalla toimii periaatteellisuontoisissa sekä sairaalatoimen kehittämistä koskevissa asioissa neuvoa-an-

tavana elimenä johtajaylilääkärien neuvottelukunta, jonka puheenjohtajana toimii sairaalatoimen toimitusjohtaja ja jonka jäseninä ovat Marian, Auroran, Kivelän, Malmin, Laakson, Hesperian ja Nikkilän sairaalain johtajaylilääkärit sekä sairaalakeskuksen johtava lääkäri.

Neuvottelukunta kokoontuu tarvittaessa puheenjohtajan kutsusta. Neuvottelukunnan kokouksista on ilmoitettava hyvissä ajoin sairaalalautakunnan puheenjohtajalle sekä opetus- ja sairaala-asioita johtavalle apulaiskaupunginjohtajalle, jotka ovat oikeutetut olemaan neuvottelukunnan kokouksissa läsnä.

III luku.

Sairaalat.

Yleisiä määräyksiä.

26 §. Kaupunginhallitus valitsee ylilääkärin sairaalalautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa.

Sairaalalautakunta valitsee:

1) muut kuin 1. momentissa mainitut lääkärin ja erikoislääkärin virkojen haltijat sairaalan johtajan, asianomaista ylilääkärinä kuuluttuaan, annettua hakijoista lausuntonsa,

2) ylihoitajan, perhehoidon ylihoitajan, kemistin ja psykologin sekä

3) taloudenhoitajan.

Sairaalalautakunnan hallintojaosto valitsee:

1) apulaisylihoitajan, yöylihoitajan, vastaavan sosiaalihoitajan, sosiaalihoitajan, sosiaalihuoltajan, laboraattorin, voimistelunopettajan, farmaseutin, lastentarhanopettajan ja kanslianhoitajan, sairaalan johtajan annettua hakijoista lausuntonsa, sekä

2) kirjanpitäjän, toimistonhoitajan, kassanhoitajan, työnjohtajan, työ- ja autoesimiehen, puutarhurin, liinavaatevaraston hoitajan, emännän, apuemännän, pesulaitoksen hoitajan, asuntolan hoitajan, kone-mestarin ja koneenhoitajan, sairaalan taloudenhoitajan annettua hakijoista lausuntonsa.

Sairaalatoimen toimitusjohtaja valitsee:

toimistoapulaisen, vahtimestarin, mekaanikon, lämmittäjämekaanikon, varastonhoitajan, apulaisvarastonhoitajan, asentajan, desinfiointsija-mekaanikon, puhelunvälittäjän, autonasentajan, autonkuljettajan, traktorinkuljettajan, puusepän, sepän, maalarin, suutarin, liinavaatevaraston apulaishoitajan ja pesun hoitajan sekä muut hoitohenkilökuntaan kuulumattomat viranhaltijat, jotka eivät ole sairaalalautakunnan tai taloudenhoitajan valittavia.

Sairaalalan johtaja valitsee:

apulaisylylihoitajan, terveyssisaren, oppilaskodin hoitajan, perhehoitajan, kotisairaanhoitajan, röntgenhoitajan, laboratoriohoitajan, osastonhoitajan, sairaanhoitajan, mielisairaanhoitajan, mielisairaanhoitajattaren, laborantin, vastaavan lääkintävoimistelijan, lääkintävoimistelijan, voimistelunohjaajan, laboratorioapulaisen, laboratorioteknillisen apulaisen, röntgenteknillisen apulaisen, lastenhoitajan, apuhoitajan, miesten käsityöohjaajan, käsityöohjaajan, käsityöapulaisohjaajan, obduktioapulaisen sekä muut näihin verrattavat hoitohenkilökuntaan kuuluvat viranhaltijat.

Taloudenhoitaja valitsee:

apumiehen, tallimiehen, sianhoitajan, karjanhoitajan, karjan-

hoitajan apulaisen, yövartijan, lasinpesijän, koe-eläinten hoitajan, sairaala-apulaisen, pesuapulaisen, kylvettäjän, siivoojan, varastomiehen, varastoapulaisen, keittäjän, keittiöapulaisen, leipojan, annostelijan, lämmittäjän, talonmies-lämmittäjän ja ompelijan.

Mitä edellä on viranhaltijain valitsemisesta määrätty, sovelletaan vastaavasti tilapäisiä viranhaltijoita otettaessa.

Työsuhteessa olevan hoitohenkilökunnan ottaa sairaalan johtaja sekä muun työsuhteessa olevan henkilökunnan taloudenhoitaja.

Apulaislääkäri valitaan kolmen vuoden ajaksi ja voidaan hänet harkinnan mukaan kerran valita uudelleen kolmivuotiskaudeksi.

Ennen kuin sairaalatoimen toimitusjohtaja, sairaalan johtaja tai taloudenhoitaja valitsee tai ottaa viranhaltijan tai työsuhteessa olevan henkilön, on asian selvittämiseksi hankittava sen viranhaltijan lausunto, jonka alaisena asianomainen tulee toimimaan.

---

144. ASEMAKAAVAN MUUTOKSET VUONNA 1960.

Kaup. osa	Kortteli, alue ym.	Kaup. valt. päätös	Sisäas. min. vahvistus	Asema-kaavapiirustuksen n:o
5	115	9. 12. 59	11. 1. 60	4646
5	123	"	"	4644
29	29137	2. 12. 59	16. 1. 60	4647
29	Haagan eteläisen alueen luoteisosan asemakaava	9. 9. 59	19. 1. 60	4480
15	526	9. 12. 59	22. 1. 60	4648
23	Korttelin n:o 906 sekä Ja-paninkadun, Jaavantien ja Jaavankujan rajoittama puisto	2. 12. 59	"	4637
39	39129	9. 12. 59	"	4643
46	46027	2. 12. 59	"	4651
46	46119	9. 12. 59	"	4656
12	386 sekä viereinen puisto-alue	21. 10. 59	26. 1. 60	4628
29	29021 sekä viereinen puisto-alue	16. 12. 59	"	4640
31	31005	"	"	4658
31	31062	"	"	4659
42	42059	"	"	4662
46	46106, 46107, 46124 sekä Turkismiehentien pohjoisosa	"	"	4661
11	307	13. 1. 60	5. 2. 60	4678
29	29061	"	"	4670
29	29072	"	19. 2. 60	4668
42	42059	"	"	4672
11	307	"	23. 2. 60	4677
29	29058	"	"	4663
29	29095, 29096 sekä viereisen puistoalue	"	"	4665
31	Sotkakujan länsiosa	"	"	4667
45	Marjaniemen eteläosan asemakaava	17. 6. 59	"	4488
46	46045	13. 1. 60	"	4674
46	Korttelien n:o 46037-46039 (Pitäjänmäen teollisuusalueen) asemakaava	"	"	4666
39	39031 ja 39049	"	26. 2. 60	4673
7	134	27. 1. 60	29. 2. 60	4671
22	Korttelin n:o 585 luoteispuolella olevan alueen asemakaava	13. 1. 60	"	4675
28	28036	10. 2. 60	18. 3. 60	4682
29	29056	24. 2. 60	31. 3. 60	4688
30	30032	"	"	4687
38	38109	"	"	4691
45	45208, 45209	"	"	4690
44	44029, 44030 ja 44031	"	9. 4. 60	4685

Kaup. osa	Kortteli, alue ym.	Kaup. valt. päätös	Sisäas. min. vahvistus	Asema-kaavapii-rustuksen n:o
16	Ruskeasuon osa sekä korttelit n:o 735, 740 ja 741	9. 3. 60	14. 4. 60	4692
31	31007	"	"	4695
42	42054	"	"	4676
29	29202	"	21. 4. 60	4693
1	45, 140	23. 3. 60	30. 4. 60	4703
7	129	"	"	4707
10	286	6. 4. 60	18. 5. 60	4717
3	56	"	20. 5. 60	4720
8	142 sekä Kanavarannan ja Katajanokanlaiturin kulmaus	"	21. 5. 60	4723
29	29045	"	"	4713
45	45205	"	"	4718
29	29096	27. 4. 60	2. 6. 60	4738
29	29202	"	"	4724
38	38117	23. 3. 60	3. 6. 60	4706
16	733	27. 4. 60	9. 6. 60	4736
29	29059	"	"	4731
31	31101	"	"	4740
45	45037	11. 5. 60	18. 6. 60	4730
9	199	"	29. 6. 60	4725
30	Asemakaava ja asemakaavan muutos	27. 4. 60	"	4728
23	918	11. 5. 60	1. 7. 60	4743
29	29007, 29008, 29026-29029, 29031, 29032, Eliel Saarisen tie, Isonnevan tie sekä ympäröivät puistot	"	"	4696
30	30036	"	"	4737
43	Asemakaava, joka käsittää osan 43. kaupunginosasta (Herttoniemen satama)	6. 4. 60	"	4709
43	43147	11. 5. 60	"	4739
46	21	27. 4. 60	"	4722
4	169	1. 6. 60	12. 7. 60	4747
31	31098	"	"	4748
29	29002	1. 6. 60	13. 7. 60	4763
30	30078	"	"	4764
31	31115	"	"	4760
34	Pakilan asemakaava	27. 4. 60	"	4630, 4632
44	44040	1. 6. 60	"	4757
29	29038	"	14. 7. 60	4762
27	671	"	22. 7. 60	4708
34	Puistoalue Pakilantien varrella	"	"	4759

Kaup. osa	Kortteli, alue ym.	Kaup. valt. päätös	Sisäas. min. vahvistus	Asema-kaavapiirustuksen n:o
9	199	15. 6. 60	26. 7. 60	4768
11	314	"	1. 8. 60	4770
13	448	"	"	4775
3	54	"	10. 8. 60	4765
4	67	"	"	4771
15	520	"	"	4773
30	30100	"	16. 8. 60	4769
38	38. kaup. osan lounaisosan (Pihlajamäen) asemakaa- va	"	31. 8. 60	4766
30	30. kaup. osan koillisosan (Niemenmäen) asemakaa- va	27. 4. 60	5. 10. 60	4710
28	28105	7. 9. 60	19. 10. 60	4702
29	29051	"	"	4802
29	29137	"	"	4791
30	30008	"	"	4809
30	30035 ja Munkinpolku	"	"	4785
31	Takaniementien itäosa	"	"	4798
31	31007	"	"	4794
38	38105	"	"	4795
45	45217	"	"	4797
22	556 ja 585	"	21. 10. 60	4811
28	28216, 28220 ja 28222	"	"	4812
29	29035	"	"	4786
29	29057 ja siihen rajoittuva Laajasuontien osa	"	"	4790
33	33130	"	"	4784
43	43152	"	"	4804
44	44023 sekä Pyörörinteen pohjoispää	"	"	4799
4	157	21. 9. 60	22. 10. 60	4694
38	38116	"	27. 10. 60	4813
38	38119	"	"	4814
44	44038, 44039 sekä Ruona- kuja	7. 9. 60	"	4801
45	45214	21. 9. 60	"	4815
7	136	5. 10. 60	8. 11. 60	4808
31	31123	"	"	4823
5	116	"	10. 11. 60	4818
31	31056	"	"	4822
33	33137, 33138 ja 33145 sekä kortteleittin 33135 ja 33138 välissä oleva puis- toalue	"	"	4821
30	30013	"	15. 11. 60	4819
11	321	"	17. 11. 60	4820
10	284	2. 11. 60	14. 12. 60	4825
12	362	"	15. 12. 60	4835

KATUJEN JA YLEISTEN PAIKKAIN YM. NIMIEN MUUTOKSET

Kaup. osa	Entinen nimi	Uusi nimi tai muutos	Kaup. valt. päätos	Sisäas. min. vah- vistus
45		Esikkopolku -		
"		Primulastigen	17.6.59	23.2.60
"		Harmaapaadentie -	"	"
"		Gråhällsvägen	"	"
"		Horsmakuja -	"	"
"		Dunörtsgränd	"	"
"		Ison-Antinkuja -	"	"
"		Stor-Andersgränd	"	"
"		Ison-Antintie -	"	"
"		Stor-Andersvägen	"	"
"		Kallenrinne -	"	"
"		Kallebrinken	"	"
"		Kallioharjuntie -	"	"
"		Bergåsvägen	"	"
"		Kangasvuokonpolku -	"	"
"		Mosippsstigen	"	"
"		Kielopolku -	"	"
"		Konvaljestigen	"	"
"		Kissankellontie -	"	"
"		Blåkklocksvägen	"	"
"		Kivalontie -	"	"
"		Kivalovägen	"	"
"		Koivuniemenkuja -	"	"
"		Björknäsgränd	"	"
"		Koivuniementie -	"	"
"		Björknäsvägen	"	"
"		Kunnallisneuvoksen- tie -	"	"
"		Kommunalrådsvägen	"	"
"		Marjalahdentie -	"	"
"		Marviksvägen	"	"
"		Marjaniemenranta -	"	"
"		Maruddsstrand	"	"
"		Marjaniementie -	"	"
"		Maruddsvägen	"	"
"		Niittyrannankuja -	"	"
"		Ångsmarsgränd	"	"
"		Niittyranta -	"	"
"		Ångsmaren	"	"
"		Oskarinkuja -	"	"
"		Oskarsgränd	"	"
"		Oskarintie -	"	"
"		Oskarsvägen	"	"
"		Palopirtintie -	"	"
"		Brandpörtsvägen	"	"
"		Puolaharju -	"	"
"		Lingonåsen	"	"
"		Puolaharjunkuja -	"	"
"		Lingonäsgränd	"	"

Kaup. osa	Entinen nimi	Uusi nimi tai muutos	Kaup. valt. päätös	Sisäas. min. vahvistus
45		Punapaadenkuja -		
"		Rödhällsgränd	17. 6. 59	23. 2. 60
"		Punapaadentie -	"	"
"		Rödhällsvägen	"	"
"		Sinivuokonpolku -	"	"
"		Blåsippstigen	"	"
"		Tulisuontie -	"	"
"		Kaskärsvägen	"	"
"		Valkovuokonpolku -	"	"
"		Vitsippstigen	"	"
"		Vanamotie -	"	"
"		Linneavägen	"	"
46		Arinatie -		
30		Ärilsvägen	13. 1. 60	"
34	(Länsi-Pakila)	Läntinen moottoritie -		
		Västra motorvägen	27. 4. 60	29. 6. 60
34		Elontie -		
"		Elovägen	"	13. 7. 60
"		Eskeliänsuo -	"	"
"		Eskilsmossen	"	"
"		Etupellonpuisto -	"	"
"		Framåkersparken	"	"
"		Etupellontie -	"	"
"		Framåkersvägen	"	"
"		Heimokuja -	"	"
"		Stamgränden	"	"
"		Kansantie -	"	"
"		Folkvägen	"	"
"		Ketjukuja -	"	"
"		Kedjegränden	"	"
"		Klaukkalanpuisto -	"	"
"		Klasasparken	"	"
"		Klaukkalantie -	"	"
"		Klasäsvägen	"	"
"		Koivumäentie -	"	"
"		Björkbackavägen	"	"
"		Koulumestartie -	"	"
"		Skolmästarvägen	"	"
"		Koulutuvantie -	"	"
"		Skolstugvägen	"	"
"		Kotasuonkuja -	"	"
"		Skålkärngränden	"	"
"		Kotipellontie -	"	"
"		Hemåkersvägen	"	"
"		Kylvöpolku -	"	"
"		Säningsstigen	"	"
"		Linjakeppi -	"	"
"		Linjekäppen	"	"

Kaup. osa	Entinen nimi	Uusi nimi tai muutos	Kaup. valt. päätös	Sisäas. min. vahvistus
34	(Länsi-Pakila)	Lukkarimäenkuja - Klockarbackagränden	27. 4. 60	13. 7. 60
"		Lukkarimäentie - Klockarbackavägen	"	"
"		Lukkarintie - Klockarvägen	"	"
"		Lukupolku - Lärostigen	"	"
"		Manttaalitie - Mantalsvägen	"	"
"		Mittakuja - Mättgränden	"	"
"		Opettajankuja - Lärrargränden	"	"
"		Opettajanpolku - Lärrarstigen	"	"
"		Oraspolku - Broddstigen	"	"
"		Osuuskuja - Andelsgränden	"	"
"		Osuuskunnantie - Andelslagsvägen	"	"
"		Perhekuja - Famijegränden	"	"
"		Piikinkuja - Piksgränden	"	"
"		Piikintie - Piksvägen	"	"
"		Piennar - Akerrenen	"	"
"		Punatuvantie - Rödstuguvägen	"	"
"		Solakallionkuja - Svalustensgränden	"	"
"		Suurkaski - Storsveden	"	"
"		Taulutie - Tavelvägen	"	"
"		Unilukkarintie - Kyrkstötsvägen	"	"
"		Urakkakuja - Betingsgränden	"	"
"		Urakkatie - Betingsvägen	"	"
"		Urkurintie - Organistvägen	"	"
"		Uudentuvantie - Nystuguvägen	"	"

Kaup osa	Entinen nimi	Uusi nimi tai muutos	Kaup. valt. päättös	Sisäas. min.vah- vistus
34	(Länsi-Pakila)	Vähäkaski - Lillsveden	27. 4 60	13. 7. 60
"		Yhdyskunnantie - Samhällsvägen	"	"
"		Äijänpolku - Bisastigen	"	"
34	(Itä-Pakila)	Alkukuja - Alkugränden	"	"
"		Elonkuja - Elogränden	"	"
"		Elonpolku - Elostigen	"	"
"		Ervastintie - Ervastvägen	"	"
"		Halkosuonkuja - Vedakärrsgränden	"	"
"		Halkosuonpolku - Vedakärrsstigen	"	"
"		Hernekuja - Ärtgränden	"	"
"		Jakokunnantie - Skifteslagsvägen	"	"
"		Jakotie - Skiftesvägen	"	"
"		Kamppiaistie - Skördesgillesvägen	"	"
"		Kylänpää - Byändan	"	"
"		Lepolantie - Lepolavägen	"	"
"		Lähdepolku - Kärrstigen	"	"
"		Markelininpolku - Markelinsstigen	"	"
"		Nauriskuja - Rovgränden	"	"
"		Niittyluhdankuja - Slättermossgrän- den	"	"
"		Paalukuja - Pålgränden	"	"
"		Papukuja - Bönggränden	"	"
"		Parsakuja - Sparrisgränden	"	"
"		Päivänsalontie - Päivänsalovägen	"	"
"		Rapparinkuja - Rappargränden	"	"

Kaup. osa	Entinen nimi	Uusi nimi tai muutos	Kaup. valt. päätös	Sisäas. min.vahvistus
34	(Itä-Pakila)	Rapparintie -		
"		Rapparvägen	27. 4. 60	13. 7. 60
"		Ripusuonpolku -	"	"
"		Ripukärssstigen	"	"
"		Ripusuontie -	"	"
"		Ripukärsvägen	"	"
"		Rohkatie -	"	"
"		Linkamsvägen	"	"
"		Rypsikuja -	"	"
"		Rypsgränden	"	"
"		Saarnaajantie -	"	"
"		Predikantvägen	"	"
"		Sellerikuja -	"	"
"		Sellerigränden	"	"
"		Suovakuja -	"	"
"		Stackgränden	"	"
"		Suovatie -	"	"
"		Stackvägen	"	"
"		Talkootie -	"	"
"		Talkovägen	"	"
"		Tomaattikuja -	"	"
"		Tomatgränden	"	"
"		Työkunnankuja -	"	"
"		Arbetslagsgränden	"	"
"		Välitalontie -	"	"
"		Mellangårdsvägen	"	"
"		Yhteistuvankuja -	"	"
"		Sambyggesgränden	"	"
38		Graniittitie -		
"		Granitvägen	7. 9. 60	31. 8. 60
"		Kiillekuja -	"	"
"		Glimmergränden	"	"
"		Kiillettie -	"	"
"		Glimmervägen	"	"
"		Kinttupolku -	"	"
"		Gångstigen	"	"
"		Liusketie -	"	"
"		Skiffervägen	"	"
"		Maasälväntie -	"	"
"		Fältspatsvägen	"	"
"		Moreenitie -	"	"
"		Moränvägen	"	"
"		Rapakiventie -	"	"
"		Örstensvägen	"	"
"		Vuolukiventie -	"	"
"		Täljstensvägen	"	"
30		Luvaniementie -		
"		Lognäs vägen	27. 4. 60	5. 10. 60
"		Niemenmäenkuja -	"	"
"		Näshöjdsgränden	"	"

Kaup. osa	Entinen nimi	Uusi nimi tai muutos	Kaup. valt. päätös	Sisäas. min. vahvistus
30		Niemenmäentie - Näshöjdsvägen	27. 4. 60	5. 10. 60
"		Nuottakuja - Notgränd	7. 9. 60	19. 10. 60
	Tuulastajantie ja Munkinpolun osa - Ljusterstigen (nimi säilyy) och en del av Munkstigen	Tuulaspolku - Ljusterstigen	"	"
44	Ruonakuja - Grundsundsgränden	Poistettu	"	27. 10. 60

145. TONTTIJAON MUUTOKSET VUONNA 1960.

Kaup. osa	Kortte- li	Muutos	Kaup. hall. päätös	Sisäas. min. vahvist.
44	44018	Tonttijako vahvistettu	26. 11. 59	4. 1. 60
29	29024	" " osittain	3. 12. 59	9. 1. 60
29	29103	" "	"	"
30	30081	" "	"	"
4	78	" muutettu	17. 12. 59	19. 1. 60
31	31119	" "	"	"
34	34115, 34116	" vahvistettu	"	"
39	39028	" " osittain	"	"
34	34124	" "	14. 1. 60	12. 2. 60
39	39048	" "	"	"
46	46037, 46038, 46039	" "	"	23. 2. 60
30	30007	" "	11. 2. 60	9. 3. 60
39	39127	" "	17. 3. 60	13. 4. 60
1	4	" muutettu	21. 4. 60	20. 5. 60
22	544	" "	"	"
29	29054	" vahvistettu	"	"
39	39093	" "	"	"
42	42047	" "	"	"
44	44017	" "	"	"
8	142	" muutettu	"	3. 6. 60
16	733	" vahvistettu	5. 5. 60	9. 6. 60
39	39030	" "	"	"
29	29006	" "	27. 5. 60	28. 6. 60
29	29042	" muutettu	"	"
29	29081	" vahvistettu	"	"
31	31129	" muutettu	"	"
39	39021	" "	"	"
46	14	" vahvistettu	"	"
34	34123	" "	9. 6. 60	13. 7. 60
34	34134	" "	"	"
39	39019, 39020	" "	"	"
43	43072	" muutettu	30. 6. 60	3. 8. 60
22	TK 693	" "	4. 8. 60	3. 9. 60
31	31001	" "	"	"
33	33132	" vahvistettu	11. 8. 60	10. 9. 60
34	34125	" "	"	"
45	45023	" "	"	"
7	182	" muutettu	1. 9. 60	30. 9. 60
1	45	" "	"	5. 10. 60
22	22556	" vahvistettu	"	"
29	29026, 29032, 29027)	" muutettu	"	"
	29028)	" " osittain	"	"
34	34122, 34127	" vahvistettu	"	"

Kaup. osa	Kortte- li	Muutos	Kaup. hall. päätös	Sisäas. min. vahvist.
34	34126, 34135	Tonttijako vahvistettu	1. 9. 60	5. 10. 60
45	45006	" " osittain	"	"
45	45010	"	"	"
45	45018	"	"	"
38	38103	"	23. 6. 60	8. 10. 60
31	31103	" muutettu	15. 9. 60	15. 10. 60
34	34023	" vahvistettu	"	"
34	34044	"	"	"
34	34103	"	"	"
34	34060	"	29. 9. 60	28. 10. 60
34	34102	"	"	"
34	34136	"	"	"
34	34131, 34132	"	27. 10. 60	26. 11. 60
39	39001	"	"	"
29	29031	"	3. 11. 60	3. 12. 60
34	34133	"	"	"
43	43068	" muutettu	"	"
43	43075	"	"	"
30	30029	"	10. 11. 60	12. 12. 60
30	30120- 30123, 30125	" vahvistettu	"	"
31	31115	"	"	"
34	34032, 34148	"	"	"
38	38012	"	"	"
38	38108	"	"	"
45	45024	"	"	"
46	46128	"	"	"

146. MUUTOKSET VAKINAISTEN VIRKOJEN LUOKITTELUUN
VUONNA 1960.

A. Perustetut virat.

N:o	Virasto tai laitos	Virka	Lukumäärä	Palkkaluokka	Kielilaito- luokka	Kaup. valt. päät.	
						tehty	astui voimaan
1	Nikkilän sairaala	Apumies	1	12		27. 1.	1. 3. 60
2	Rakennusvirasto, ka- turakennusos.	Käyttöinsinööri	1	32	III	10. 2.	"
3	Kaupunginkanslia	Tiedotuspäällikkö	1	32	I	24. 2.	1. 1. 61
4	Teurastamo	Konttoripäällikkö	1	28	III	"	1. 4. 60
5	Kiinteistövirasto, kaupunkimittausos	Karttavalokuvausteknik- ko	1	23	V	11. 5.	1. 1. 61
6	"	Karttapalvelun hoitaja	1	20	IV	"	"
7	"	Kanslisti	1	16	V	"	"
8	"	Kirjanpitäjä	1	15	V	"	"
9	Lastentarhat	Lastentarhanjohtaja	1	22		"	1. 8. 60
10	"	Lastentarhanopettaja	3	20		"	"
11	"	Lastenseimenopettaja	1	19		"	"
12	"	Lastenhoitaja	3	13		"	"
13	"	Keittäjä	1	9		"	"
14	"	Lastentarha-apulainen	1	7		"	"
15	Hankintatoimisto	Toimistoapulainen	1	12		1. 6.	1. 1. 61
16	"	"	1	11		"	"
17	Kaupunginhallitus	Väkijuomaliikkeen kun- nallinen tarkastaja	1	28		15. 6.	1. 7. 60
18	Revisiovirasto	Toimistoapulainen	1	14		7. 9.	1. 1. 61
19	Kaupunginarkisto	Arkistonhoitaja	1	28		"	"
20	"	Arkistojärjestäjä	1	16		"	"
21	Oikeusaputoimisto	Notaari	1	25	II	"	"
22	"	Toimistoapulainen	1	12		"	"
23	Huoltovirasto, kodin- hoitotoimisto	Kodinhoitaja	16	11		"	"
24	Kustaankartanon van- hainkoti	Kanttiininhoitajan apulai- nen	1	7		"	"
25	Työtuvat	Vanhusten käsityönopet- taja	1	17		"	"

A. Perustetut virat.

N:o	Virasto tai laitos	Virka	Lukumäärä	Palkaluokka	Kielitaitoluokka	Kaup. valt. päät.	
						tehty	astui voimaan
26	Suomenkieliset kansakoulut	Vahtimestari	1	13		7. 9.	1. 1. 61
27	Marian sairaala	Vastaava lääkintävoimisteliija	1	17		"	1. 10. 60
28	Terveydenhoitovirasto, kotisairaanhoidotoim, terveydenhuolto-os.	Aluelääkäri	2	21	III	"	1. 1. 61
29	Terveydenhoitovirasto, terveydenhuolto-os.	Kätilö	5	20	IV	"	"
30	Ammattioppilaitokset	Ylitarkastaja	1	34	II	"	1. 11. 60
31	"	Tarkastaja	1	30	II	"	"
32	"	Taluspäällikkö	1	31	III	"	"
33	Laboratoriokoulu	Ammattiaineiden opettaja	2	27		"	1. 10. 60
34	"	Työnopettaja	6	22		"	"
35	Sähkölaitos, järjestytoimisto	Kirjastonhoitaja	1	16		"	1. 1. 61
36	Sähkölaitos, hankintatoimisto	Ostaja	1	19		"	"
37	"	Kirjeenvaihtaja	1	17		"	"
38	Rakennusvirasto, kaaturakennusos.	Puhdistamon hoitaja	1	25		"	"
39	Hesperian sairaala	Ylilääkäri	2	31		19; 10	1. 4. 61
40	"	Osastolääkäri	4	28		"	"
41	"	Apulaislääkäri	15	25		"	"
42	"	SairaalapSYkologi	1	25		"	"
43	"	Vastaava sosiaalihoitaja	1	21		"	"
44	"	Apulaisylihoitaja	1	20		"	"

A. Perustetut virat.

N:o	Virasto tai laitos	V i r k a	Lukumäärä	Palkkaluokka	Kielitaito- luokka	Kaup. valt. päät.	
						tehty	astui voimaan
45	Hesperian sairaala	Yölihoitaja	1	20		19. 10	1. 4. 61
46	"	Kotisairaanhoitaja	4	18		"	"
47	"	Osastonhoitaja	4	18		"	"
48	"	Vastaava lääkintävoimistelija	1	17		"	"
49	"	Miesten käsityönohjaaja	1	17		"	"
50	"	Nuoriso-ohjaaja	1	17		"	"
51	"	Käsityönohjaaja	1	16		"	"
52	"	Sairaanhoitaja	22	15		"	"
53	"	Lääkintävoimistelija	1	15		"	"
54	"	Laboratorioapulainen	2	15		"	"
55	"	Mielisairaanhoidajatar	13	14		"	"
56	"	Laboratorioteknillinen apulainen	5	13		"	"
57	"	Röntgenteknillinen apu- lainen	3	13		"	"
58	"	Toimistoapulainen	1	14		"	"
59	"	"	3	12		"	"
60	"	"	2	11		"	"
61	"	Puhelunvälittäjä	2	11		"	"
62	"	Keittäjä	2	9		"	"
63	"	Keittiöapulainen	10	8		"	"
64	"	Sairaala-apulainen	31	8		"	"
65	"	Kylvettäjä	4	8		"	"
66	Hesperian sairaala, Kallion os.	Apulaisylilääkäri	1	29		"	"
67	"	Osastolääkäri	1	28		"	"
68	"	Ylihoitaja	1	21		"	"
69	"	Osastonhoitaja	3	18		"	"
70	Kiinteistövirasto, ta- lo-os.	Toimistoisännöitsijä	1	25	III	16. 11.	1. 1. 61

A. Perustetut virat.

N:o	Virasto tai laitos	V i r k a	Lukumäärä	Palkkaluokka	Kielitaitoluokka	Kaup. valt. päät.	
						tehty	astui voimaan
71	Kaupunginhallitus	Apulaiskaupunginjohtaja	2	1)		30. 11.	2)
72	Kaupunginkanslia	Apulaiskaupunginsihteer ri	2	36	II	"	
73	Sairaalavirasto	Talousjohtaja	1	34	II	"	1. 1. 61
74	"	Proviisori	1	28	III	"	"
75	"	Työntutkija	1	23	IV	"	"
76	" , kans- liaosasto	Osastopäällikkö	1	31	II	"	"
77	"	Rakennusinsinööri	1	30	III	"	"
78	"	Sairaalatutkija	1	29	III	"	"
79	"	Työntutkija	1	23	IV	"	"
80	"	Sairaalakeskuksen johta- va lääkäri (puolipäivä- virka)	1	36	III	"	"
81	Palolaitos	Ruiskumestari	1	20	IV	"	"

1) Apulaiskaupunginjohtajan palkka ylittää 15 %:lla korkeimman viran palkkauksen.

2) Päätöksen aiheuttaman kaupunginhallituksen ohjesäännön muutoksen sisäasiainministeriö vahvisti 31/12 1960.

B. Lakkaudetut virat.

N:o	Virasto tai laitos	Virka	Lukumäärä	Palkkaluokka	Kaup. valt. päät.	
					tehty	astui voimaan
1	Kaupungin talot	Lämmittäjä	1	13	27. 1.	1. 1. 60
2	"	"	1	12	"	"
3	"	"	1	11	"	"
4	"	Ovenvartija	2	10	"	"
5	Poliisihuoneistot	Lämmittäjä	1	11	"	"
6	Kunnalliset työväen- asunnot	Talonmies	1	12	"	"
7	Verovirasto	Verjohtaja	1	36	"	"
8	"	Apulaisverjohtaja	1	33	"	"
9	"	Sihteeri	1	32	"	"
10	"	"	1	30	"	"
11	"	Osastosihteeri	1	29	"	"
12	"	Osastonhoitaja	3	18	"	"
13	"	Apulaisosastonhoitaja	2	14	"	"
14	"	Toimistonhoitaja	16	18	"	"
15	"	Apulaistoimistonhoitaja	9	14	"	"
16	"	Kirjanpitäjä	1	16	"	"
17	" konekir- joitustoimisto	Toimistonhoitaja	1	15	"	"
18	"	Apulaistoimistonhoitaja	1	14	"	"
19	Verovirasto	Kirjaaja	1	17	"	"
20	"	Apulaiskirjaaja	1	15	"	"
21	"	Toimistoapulainen	3	13	"	"
22	"	"	13	12	"	"
23	"	"	3	11	"	"
24	"	Ylivahtimestari	1	15	"	"
25	"	Vahtimestari	2	13	"	"
26	Nikkilän sairaala	Maataloustöiden ohjaaja	1	15	"	1. 3. 60
27	Kaasulaitos	Rakennusmestari	1	24	"	1. 2. 60
28	Koskelan sairaskoti	Pesulaitoksen hoitaja	1	16	10. 2.	1. 3. 60
29	" "	Lämmittäjä	4	15	"	"

B. Lakkautetut virat.

N:o	Virasto tai laitos	Virka	Lukumäärä	Palkkaluokka	Kaup. valt. päät.	
					tehty	astui voimaan
30	Koskelan sairaskoti	Käsityön apulaisohjaaja	1	13	10. 2.	1. 3. 60
31	"	Pesulaitoksen apulaishoitaja	1	12	"	"
32	"	Pesuapulainen	3	9	"	"
33	"	"	14	8	"	"
34	Marian sairaala	Liinavaatevaraston hoitaja	1	16	"	"
35	"	Ompelija	5	9	"	"
36	"	Pesuapulainen	3	9	"	"
37	"	"	17	8	"	"
38	Kivelän sairaala	Liinavaatevarastonhoitaja	1	15	"	"
39	"	Liinavaatevaraston apulaishoitaja	1	12	"	"
40	"	Ompelija	7	9	"	"
41	"	Pesuapulainen	7	8	"	"
42	Hesperian sairaala	"	1	8	"	"
43	Malmin sairaala	Ompelija	2	9	"	16. 3. 60
44	"	Sairaala-apulainen	1	9	"	"
45	"	Pesuapulainen	1	9	"	"
46	Teurastamo	Taloudenhoitaja	1	22	24. 2.	1. 4. 60
47	"	Apulaiskassanhoitaja	1	14	"	"
48	"	Toimistoapulainen	1	11	"	"
49	Rahatoimisto	Osastopäällikkö	1	28	23. 3.	1. 5. 60
50	"	Apulaistoimentaja	1	14	"	"
51	"	Toimistoapulainen	4	12	"	"
52	"	Vahtimestari	1	13	"	"
53	"	Toimistoapulainen	2	12	"	1. 6. 60
54	Kunnalliset työväen asunnot, kaupungin talot	Talonmies	1	3	6. 4.	1. 2. 60
55	"	Lämmittäjä	1	12	"	"
56	Maidontarkastamo	Pesijä	1	8	"	1. 4. 60

B. Lakkautetut virat.

N:o	Virasto tai laitos	Virka	Lukumäärä	Palkkaluokka	Kaup. valt. päät.	
					tehty	astui voimaan
57	Suomenkieliset kansakoulut	Talonmies-lämmittäjä	1	14	15. 6.	1. 7. 60
58	Sofianlehdon vastaanottokoti	Leipoja	1	8	7. 9.	1. 9. 60
59	Ryttylän vastaanottokoti	Ohjaaja	2	18	"	"
60	"	Pesuapulainen	1	8	"	"
61	Laakson sairaala	Sairaala-apulainen	1	9	"	1. 6. 60
62	Marian sairaala	Apumies	1	12	"	1. 9. 60
63	" fysi- kaalinen os.	Osastonhoitaja	1	18	"	1. 10. 60
64	Ammattiopetuslaitokset	Tarkastaja	1	32	"	31. 10. 60
65	"	Apulaistarkastaja	1	14	"	"
66	Kaasulaitos	Toimentaja	1	18	"	1. 10. 60
67	Sähkölaitos	Mittarintarkistaja	1	17	"	1. 9. 60
68	Marian sairaala, taloustoim.	Vahtimestari	1	13	21. 9.	1. 10. 60
69	Hankintatoimisto	Painaja	1	11	5. 10.	1. 1. 61.
70	Ruotsinkieliset kansakoulut	Siivooja	1	7	"	1. 7. 60
71	Sähkölaitos	Piirtäjä	1	20	"	1. 11. 60
72	Suomenkieliset kansakoulut	Veistokalustonhoitaja	1	15	19. 10.	1. 6. 60
73	Ruotsinkieliset kansakoulut	"	1	15	"	1. 9. 60
74	Kaupunginkirjasto	Siivooja	1	7	"	1. 7. 60
75	Psykiatrinen huolto- toimisto	Ylilääkäri	1	34	"	1. 4. 61
76	"	Ylihoitaja	1	21	"	"
77	Psykiatrinen vastaanotto-osasto	Huoltolääkäri	1	29	"	"

B. Lakkautetut virat.

N:o	Virasto tai laitos	Virka	Lukumäärä	Palkka- luokka	Kaup. valt. päät.	
					tehty	astui voimaan
78	Psykiatrinen vastaanotto-osasto	Ylihoitaja	1	21	19. 10.	1. 4. 61
79	Hesperian sairaala	Poliklinikanhoitaja	1	18	"	"
80	Satamalaitos, varastoimis- ja laiturihuolto-os.	Tavarahissin kuljettaja	1	13	"	31. 12. 60
81	"	Varastomies	1	14	"	"
82	Kiinteistövirasto, talo-os.	Talonmies	1	12	2. 11.	1. 1. 61
83	"	Lämmittäjä	2	11	"	"
84	Laakson sairaala	Liinavaatevarastonhoitaja	1	15	"	15. 10. 60
85	"	Ompelija	4	9	"	"
86	"	Pesupulainen	11	8	"	"
87	Rahatoimisto	Apulaistoimintaja	1	14	16. 11.	1. 1. 61
88	"	Toimistoapulainen	7	12	"	"
89	Suomenkieliset kansakoulut	Siivooja	3	7	"	1. 12. 60
90	"	Ruoanjakaja	2	7	"	"
91	"	Siivooja-vahtimestari	1	7	"	"
92	Toivolan maatila	Maataloustöiden ohjaaja	1	15	14. 12.	1. 1. 61
93	"	Tallimies	1	10	"	"
94	"	Karjanhoitaja	1	9	"	"

C. Toisiin palkkaluokkiin siirretyt virat.

N:o	Virasto tai laitos	Virka	Lukumäärä	Palkka luokka		Kaup. valt. päät.	
				entinen	uusi	tehty	astui voimaan
1	Elintarvikekeskus	Pääemäntä	1	24	26	24. 2.	1. 4. 60
2	Teurastamo	Toimitusjohtaja	1	36	37	23. 3.	"
3	Poliisilääkärin toimisto	Poliisilääkäri	1	22	25	7. 9.	1. 1. 61
4	Ammattiopetuslaitokset	Ammatti- ja yleisaineiden opettaja	24	26	27	"	1. 8. 60
5	"	Voimistelun opettaja	4	25	26	"	"
6	"	Ladontaluonnostelun opettaja	1	25	26	"	"
7	"	Parturityönopettaja	2	22	23	"	"
8	"	Ammatinopettaja	18	21	23	"	"
9	"	Piirustuksenopettaja	1	21	23	"	"
10	"	Työnopettaja	68	21	22	"	"
11	"	Tarjoilunopettaja	1	20	21	"	"
12	"	Fesunopettaja	1	20	21	"	"
13	"	Leipomo-opettaja	1	20	21	"	"

Kaupunginvaltuusto päätti siirtää Nikkilän sairaalan kaksi apulaisylilääkärin virkaa II kielitaitoluokasta III kielitaitoluokkaan 1. 4. 1960 lukien. Kaupunginvaltuusto 9/3 1960.

D. Muutetut ja uuden nimen saaneet virat.

N:o	Virasto tai laitos	Viran		Lukumäärä	Palkka- luokka		Kaup. valt. päät.	
		aikaisempi nimi	uusi nimi		entinen	uusi	tehty	astui voimaan
1	Koskelan sairaskoti	Käsityönohjaaja	Liinavaatevarastonhoitaja	1	16	16	10. 2.	1. 3. 60
2	"	Pesuapulainen	Hoitoapulainen	2	8	8	"	"
3	Marian sairaala	Liinavaatevaraston apulaishoitaja	Pesunhoitaja	1	12	12	"	"
4	"	Pesuapulainen	Sairaala-apulainen	1	9	8	"	"
5	"	"	"	2	8	8	"	"
6	Kivelän sairaala	"	"	1	9	8	"	"
7	"	"	"	2	8	8	"	"
8	Malmin sairaala	"	"	1	9	8	"	"
9	"	"	"	1	8	8	"	"
10	Kaupunginkanslia	Apulaiskaupunginsihteeri	Talousarviopäällikkö	1	36	36	24. 2.	1. 1. 61
11	Järjestelytoimisto	Työntutkimusinsinööri	Virastotutkija	1	30	30	23. 3.	1. 4. 60
12	Lastentarhat	Taluspulainen	Keittäjä	42	8	8	6. 4.	1. 5. 60
13	"	"	"	3	7	7	"	"
14	Laakson sairaala	Liinavaatevaraston apulaishoitaja	Pesunhoitaja	1	12	12	2. 11.	1. 1. 61
15	Teurastamolaitos	Jäähdyttämön hoitaja	Esimies	1	16	16	30. 11.	"
16	"	Kalastaman esimies	"	1	15	15	"	"
17	"	Karjapihan esimies	"	1	15	15	"	"

E. Toiseen laitokseen siirretyt virat.

N:o	Laitos,		Virka	Lukumäärä	Palkkaluokka	Kaunvaltpäät.	
	josta virka siirrettiin	johon virka siirrettiin				tehty	astui voimaan
1	Kiinteistövirasto	Sairaalavirasto	Lämmittäjä	1	12	1. 6.	1. 1. 61
2	Rakennusvirasto, talorakennusos.	Urheilu- ja retkeilytoim.	Rakennusmestari	1	20	21. 9.	1. 10. 60
3	Rakennusvirasto, katurakennusos.	Urheilu- ja retkeilytoim.	Rakennusmestari	1	22	21. 12.	1. 1. 61

Muutoksia kansakoulujen opettajanvirkoihin.

Kaupunginvaltuusto päätti 24/2 1960 perustaa suomenkielisten kansakoulujen varsinaiseen kansakouluun 7. 1. 1960 lukien kaksi kansakoulunopettajan virkaa, jotka kuitenkin on jätettävä vakinaisesti täyttämättä 31. 7. 1962 saakka.

Kaupunginvaltuusto päätti 7/9 1960 perustaa suomenkielisten kansakoulujen yhteyteen 1. 8. 1960 alkaen kolmannen aivovauriolasten erityisluokan ja sitä varten yhden uuden erityisopettajan viran.

Kaupunginvaltuusto päätti 30/11 1960 perustaa suomenkielisiin kansakouluihin 1. 8. 1960 alkaen seuraavat opettajanvirat, jotka kuitenkin jätetään vakinaisesti täyttämättä 31. 7. 1963 saakka:

Varsinaiseen kansakouluun:

2 tyttöjen käsityön opettajan virkaa

Kansalaiskouluun:

22 yleisaineiden opettajan virkaa

4 kotitalouden opettajan virkaa

1 metallityönopettajan viran

Kaupunginvaltuusto päätti 21/9 1960 muuttaa suomenkielisten kansakoulujen yhden alakansakoulunopettajan viran 1. 8. 1960 lukien yläkansakoulunopettajan viraksi.

Kaupunginvaltuusto päätti 5/10 1960 muuttaa suomenkielisten kansakoulujen yhden alakansakoulunopettajan viran 1. 8. 1960 alkaen yläkansakoulunopettajan viraksi.

**HELSINGIN KAUPUNGIN
SÄÄDÖSKOKOELMASSA ILMESTYNEIDEN SÄÄDÖSTEN AAKKOSELLI-
NEN HAKEMISTO.**

Aloitetoiminnan käytäntöön ottoa koskevat ohjeet	I:49
Alueliikenne, henkilöautoilla harjoitettava ammattimainen, järjestysohjeet sitä varten	VII:12
Alukset, satamalaitoksen, taksa niiden käyttämisestä	XIV:22
Aluksille annetusta vedestä kannettava maksu	XIV:23
Ammattientarkastuslaki	XVI:44
sen toimeenpano	XVI:45
Ammattikoulujen opettajien tuntipalkat	IV:23
Ansiomerkkien säännöt	I:50
Arkistot, julkiset, asetus niistä annetun lain täytäntöönpanosta	I:21
laki niistä	I:20
Arkistot, kunnalliset, ohjeet niiden asiakirjojen hoitamisesta	I:23
Arkistot, liitoskuntien, ohjeet niiden siirrosta kaupungin viranomaisille	I:25
Arkistot, valtion virka- ja kunnalliset, ohjeet niiden huoneista	I:22
Ks. myös Kaupunginarkisto	
Asemakaavoja piirrettäessä käytettävät merkinnät	X:12
Asevelvollisuuslaki	IV:5
Asiakirjat, asetus niiden lähettämisestä	I:33
asetus sisältävä eräitä poikkeuksia niiden julkisuudesta	I:38
Helsingin kaupungin viranomaisten antamat, niistä kannettavat lunastukset	I:46,47
laki niiden julkisuudesta	I:37
laki niiden lähettämisestä	I:32
niiden hävittäminen	I:52,53
niiden siirto kaupunginarkistoon	I:24
Asuntotonttien yleiset luovutusehdot	VIII:4
Asutuslautakunnan ja asutusneuvojan ohjesääntö	IX:1
Asutuslautakunnat, asetus niistä annetun lain toimeenpanosta	IX:3
laki niistä	IX:2
Autobussiliikenne, ammattimainen, sen ohjesääntö	VII:16
Autovaakojen käyttötaksa	XIV:28
Bensiininjakeluasemat, ks. Moottoripolttoainejakeluasemat.	
Brändön rakennusjärjestys	X:16
Elinkeinon harjoittamisen oikeus, laki siitä	VI:26
Elintarvikeasetus	XVI:8
Elintarvikelaki	XVI:7
Elintarvikenäytteiden ottaminen, asetus siitä	XVI:29
Elintarviketutkimuslaitoksia kosk. sopimus	XVI:26
Elokuvanäytännöt, asetus niistä	VII:25
Eläintenhuoltoasema, sopimus siitä	XVI:41
Eläkesääntö, työntekijäin	IV:35
viranhaltijain	IV:10
Eläkkeet, valtion työntekijäin, asetus niistä	IV:47
valtion viranhaltijain, asetus niistä	IV:46

Hankintaohjeet	I:54
Hankintatoimiston johtosääntö	I: 9
Helsinki-mitalin jakoa koskevat määräykset	I:51
Henkikirjoitus, laki ja asetus siitä	VI: 5, 6
Henkikirjoitustoimiston johtosääntö	VI: 4
Henkilövuokra-autot, järjestysohjeet	VII:12
taksa	VII:13
Herttoniemen tehdaskorttelien ja öljysataman rakennusjärjestys	X:18
Huoltokassan toimintaohjeet	I:14
Huonerakenteet	X: 4
Huvit, julkiset	VII: 2, 3
Itsenäisyyspäivän viettäminen yleisenä juhla- ja vapaapäivänä, laki siitä	I V: 3
Jakolaki	X: 7
Julkiset huvit	VII: 2, 3
Järjestelytoimiston johtosääntö	I:10
Järjestyssääntö, Helsingin kaupungin	VII: 4
Jätteiden kuljetusmaksut	XI:12
Kaasulaitoksen johtosääntö	XI I: 4
Kaasulaitoksen työntekijäin työsäännöt	IV:41
Kaasutariffi	XI I:11
Kaasutehtaan antama kaasu, ohjesääntö sen kulutuksesta	XII:10
Kaavoitusalueiden jakoasetus	X:10
Kaavoitusalueiden jakolaki	X: 1
Kaavoitusmittaukset ja kaavojen pohjakartat, asetus niistä	X: 9
Kaduissa suoritettavia kaivuuta koskeva ohjesääntö	XI: 7
Kaduissa tehtävien kaivuiden suoritus- ja valvontataksa	XI:11
Kaduissa tehtävät kaivuut, määräykset ilmoitusvelvollisuudesta	XI: 6
Kadun erilleen aitaamisesta kannettavien maksujen veloitustapa	X:21
Kadun ja viemärin rakennuskustannusten jakaminen kaupungin ja tontinomistajan kesken	XI: 9
Kalastusta koskevat määräykset	VII I: 9
Kansakoulujen johtajien palkkiot	IV:22
Kansakoulunopettajien ylituntipalkat	I V:22
Katujen kunnossapidon kaupungin huoleksi ottamisen perusteet	XI: 5
Katujen puhtaanapitomaksut	XI:12
Katumaan aitaamisesta perittävä maksu.	X:24
Kauppa- ym. liikkeiden aukioloaika, laki siitä	VII:28
Kaupunginarkisto, asiakirjojen siirto sinne	I:24
sen johtosääntö	I:19
Kaupungingeodeetin tehtävistä perittävä maksu	X:26
Kaupunginhallituksen asiamiestoimiston johtosääntö	I:11
Kaupunginhallituksen johtosääntö	I: 7
Kaupunginhallituksen ohjesääntö	I: 6
Kaupunginkanslian johtosääntö	I: 8
Kaupunginlääkärien ohjesääntö	XVI:17
Kaupunginvaltuuston työjärjestys	I: 5
Kaupunginviskaalit, heidän ohjesääntönsä	V: 7
heidän työjärjestyksensä	V: 8

Kaupunginvoudivirat, asetus niiden asettamisesta ja kel-	
poisuusehdoista	V: 4
Keskuspesulan johtosääntö	I:55
Kielilaki	I:27
asetus sen täytäntöönpanosta	I:28
Kielitaitosääntö, kaupungin viranhaltijain	IV:15
Kiinteistölautakunnan ja sen jaostojen välinen työnjako	VIII: 3
Kiinteistölautakunnan johtosääntö	VII: 1
Kiinteistöviraston johtosääntö	VIII: 2
Kiinteistövuokrat, ks. Tilitysvuokrat.	
Kioskit, määräykset niissä harjoitettavasta kaupasta	VII:27
Kirjallisuuden tilaamisessa noudatettavat menettelyohjeet	I:48
Koiraveron suorittaminen, asetus siitä	I:17
Kokoukset, yleiset, laki niistä	VII: 1
Kompassintarkistuslaitteiden käyttötaksa	XIV:24
Kouluterveydenhoito-ohjesääntö	XVI: 6
Kulutusmaito, sen pastörointi	XVI:37
sen rasvapitoisuuden vakiointi	XVI:38
Kunnallinen jaoitus, laki sen muuttamisesta	I: 3
Kunnallisasetus v:ltä 1873	I: 4
Kunnallislaki	I: 1
Kunnallisvaalilaki	I: 2
Kunnanvaakuna, asetus siitä	I:40
laki siitä	I:39
Kunniamerkin säännöt	I:50
Kuorma-ajurit, heidän järjestyssääntönsä	VII:20
Kuorma-ajuritaksa	VII: 21
Kuorma-autotaksa	VII:15
Kuulutukset, julkiset, asetus niistä annetun lain sovelta mi-	
sesta	I:31
laki niistä	I:30
Kuusisaaren rakennusjärjestys	X:17
Kättilöt, asetus heistä	XVI:21
heidän ohjesääntönsä	XVI:22
laki heistä	XVI:20
Käyttörahasen säännöt	I:15
Laiturihuollon taksa	XIV:34
Laiturihuollon yleiset määräykset	XIV: 5
Lastaus- ja purkaustyössä noudatettavat järjestysohjeet	XI V:14
Lastenneuvolat, asetus niistä	XVI:24
laki niistä	XVI:23
niiden ohjesääntö	XVI:22
Lehtien tilaamisessa noudatettavat menettelyohjeet	I:48
Leski- ja orpoeläkekassan säännöt	I V:43
Leskieläke- ja kasvatusapusääntö	I V:48
Lihajalosteiden valmistuksen valvonta, asetus siitä	XVI:27
Liikennelaitos, sen henkilökunnalta perittävät oikeudenkäyn-	
tikustannukset	XIII: 8
johtosääntö	XIII: 2
kuoletussuunnitelman vahvistaminen	XIII: 5
lautakunnan johtosääntö	XIII: 1
sen löytötavararahaston säännöt	XIII: 6
sen löytötavaratoimiston ohjesääntö	XIII: 7
Liikennemaksutaksa	XIV:20

Liikennemerkit	VII:10
Linja-autolippujen hinnat	XIII: 9
Linjaliikenteenharjoittajat, yksityiset, henkilökuljetusmaksut heidän Helsingin kaupungin alueella liikennöimillään linjoilla	VII:17
Lunastusmaksujen kannannassa noudatettavat menettelyohjeet	I:47
Luontoisetusääntö	IV:14
Luotsitaksa	XIV:26
Lääkitysvoimistelijain ja koulutettujen hierojien koulutus ja ammattitoiminta, asetus siitä	XVI: 9
Lääkärinhoito, yleinen, asetus siitä	XVI:16
laki siitä	XVI:15
Lääkärintodistukset ja niiden tarkastaminen	IV:13
Löytötavararahasto, liikennelaitoksen, sen säännöt	XIII: 6
Löytötavara-toimisto, liikennelaitoksen, sen ohjesääntö	XIII: 7
Maanmittaustoimitukset, uskottujen miesten palkkiot niissä	X:27
Maataloustyöntekijät, heidän työehtosopimuksensa	IV:32
Maidontarkastus, laki siitä	XVI:30
maatalousministeriön päätös siitä	XVI:32
siitä annetun lain täytäntöönpano	XVI:31
sopimus sen järjestämisestä	XVI:39
taksa sen suorittamisesta	XVI:40
Maistraatti, sen kokoonpano ja toiminta	V: 1
sen työjärjestys	V: 2
Maito, kulutus-, sen pastörointi	XVI:37
sen rasvapitoisuuden vakiointi	XVI:38
Maito, tarkastus- ja tilaus-, säännöt niiden myynnistä	XVI:33,34
Maksut, kaupungille tulevat, niiden perimistä kosk. ohjeet	I:57
Matka-avustusten myöntäminen kaupungin viranhaltijoille ja työntekijöille	IV:17
Matkustussääntö	IV:16
Mitat ja painot, laki niistä	VII:30
Mittaus ja punnitseminen, asetus siitä	VII:31
Moottoriajoneuvoasetus	VII: 7
sen täytäntöönpano	VII:11
Moottoriajoneuvojen korkein sallittu nopeus pääväylillä	VII: 9
Moottoripolttoainejakeluasemat, kaupungin omistaman maan luovutus niille	VIII: 6
Neuvottelu-oikeus, kunnan viranhaltijain, asetus siitä annetun lain soveltamisesta	IV: 7
laki siitä	IV: 6
Nostureita käytettäessä noudatettavat määräykset	XIV:17
Nosturitaksa	XIV:35
Nuohoustaksa	XV:14
Nuohoustoimen johtosääntö	XV:13
Oppikoulujen rakennuslainoja kosk. määräyksiä	VIII:10
Oppikoulutontteja luovutettaessa sovellettavat periaatteet	VIII: 5
Pakilan rakennusjärjestys	X:20
Palavat nesteet, asetus niistä	XV: 8
" " , kauppa- ja teollisuusministeriön päätös	XV: 9
Palkkalautakunnan johtosääntö	IV: 1
Palkkalautakunnan toimiston johtosääntö	IV: 2

Palkkiosääntö	I:44
Palojärjestys	XV: 4
Palolaitoksen antamasta avunannosta, vartioinnista ja ka- lustun lainauksesta perittävät maksut	XV:12
Palolaitoksen johtosääntö	XV: 2
Palolaitoksen sairaankuljetusautojen käyttäminen, taksa siitä	XV:11
Palolaitoksen sisäpalvelusääntö	XV: 3
Palolaki	XV: 5
Palolautakunnan johtosääntö	XV: 1
Palonkestävyys, rakennusten ja rakennusosien, sen luokitte- leminen	X: 6
Palosääntö	XV: 6
Paloturvallisuusmääräykset Helsingin kaupungissa olevia au- tosuojia varten	XV:10
Pastörinti, kulutusmaidon	XVI:37
Pika-ajurit, heidän järjestyssääntönsä	VII:18
Pika-ajuritaksa	VII:19
Poliisijärjestys, ks. Järjestyssääntö.	
Poliisilaitoksen menot, kaupungin osanotto niihin	VI: 1, 2
Poliisivartiopiirit, kaupungin jako niihin	VI: 3
Postirahanvapaus, asetus siitä	I:34,35
Puhtaanapitolaitoksen työntekijäin työsäännöt	IV:39
Pukinmäen rakennusjärjestys	X:19
Puutavara- ja polttoainetoimiston johtosääntö	I:26
Päivystystyön järjestely	IV:20
Pääliikenneväylät	VII: 8
Pöytäkirjakieltä koskevat määräykset	I:29
Raastuvanoikeus, sen kokoonpano ja toiminta	V: 5
sen työjärjestys	V: 6
Rahatoimiston johtosääntö	I:13
Raitiotie- ja linja-autolippujen hinnat	XIII: 9
Rakennusasetus	X: 2
Rakennusjärjestys, Brändön	X:16
" Helsingin	X: 3
" Herttoniemen tehdaskorttelien ja öljy- sataman	X:18
" Kuusisaaren	X:17
" Pakilan	X:20
" Pukinmäen	X:19
Rakennushuolto, sivistyksellinen, sitä valvovan toimikunnan johtosääntö	X:28
Rakennuskonttorin työntekijäin työsäännöt	IV:38
Rakennuslaki	X:29
Rakennuspiirustukset	X: 5
Rakennussuunnitelmia piirrettäessä käytettävät merkinnät .	X:12
Rakennustarkastustoimiston johtosääntö	X:14
Rakennusten ja rakennusosien palonkestävyyden luokittelu .	X: 6
Rakennustoiminnan säännöstely	X:15
Rakennustoiminta, yleishyödyllinen, sen edistämislainarahas- ton säännöt	XIII: 8
Rakennustoimiston suorittamista töistä kannettava korvaus	XI:10
Rakennustyön valvonnasta suoritettavat maksut	X:22
Rakennusviraston johtosääntö	XI: 2
Revisioviraston johtosääntö	II: 2

Rokotusasetus	XVI:11
Rokotuslaki	XVI:10
Räjähdysaineet, asetus niistä	VII:29
Sairaus- ja hautausapuasääntö, kaupungin työntekijäin	IV:37
Satama-alueiden rajat	XIV: 4
Satama-alueilla säilytetyn tavaran paikanvuokra	XIV:33
Satamajärjestys	XIV: 3
Satamajäänmurtajain toimintaohjesääntö	XIV: 9
Satamalaitoksen johtosääntö	XIV: 2
Satamalautakunnan johtosääntö	XIV: 1
Satamamaksutaksa	XIV:21
Satamaomaisuuden kuoletuksuunnitelma	XIV: 6
Satamaradan liikennöimismääräykset	XI V:15
Satamatyöntekijäin huoltorakennusten järjestyssääntö	XI V: 7
Sivistyksellistä rakennushuoltoa valvovan toimikunnan johtosääntö	X :28
Sukupuolitautiliasetus	XVI:13
Sukupuolitautilaissa tai -asetuksessa mainituista toimituksista ja todistuksista virkalääkärille suoritettava korvaus	XVI:14
Sukupuolitautilaki	XVI:12
Sähkölaitoksen johtosääntö	XII: 5
Sähkölaitoksen työntekijäin työsäännöt	IV:42
Sähköraitioteiden käyttämisessä noudatettavia määräyksiä	X III: 4
Sähköraitioteiden liikenteessä noudatettavat järjestyssäännöt	XIII: 3
Sähkötariffi	XII:12
Talletusmakasiini, yleinen, sen järjestyssääntö	XIV:12
sen ohjesääntö	XIV:11
Talletusmakasiini, sen taksa	XIV:30
sen työmaksut	XI V:31
Talletusmakasiinit, yleiset, asetus niistä	XIV:10
Talouden tarkastussääntö	II: 1
Tarkastusmaito, säännöt sen myynnistä	XVI:33
Tarkastusmaitotalon eläinlääkärin ohjeet	XVI:36
Tarkastusmaitotalon lääkärin ohjeet	XVI:35
Teatterijärjestys yhdistysteattereille	VII:24
Teollisuuslaitosten lautakunnan johtosääntö	XII: 1
Teollisuuslaitosten lautakunnan kanslian johtosääntö	XII: 2
Terveydellisten tutkimusten laboratorion taksa	XVI:43
Terveydenhoitojärjestys	XI: 3
Terveydenhoitolaki	XVI: 1
Terveydenhoitolautakunnan ohjesääntö	XVI: 4
Terveydenhoitosääntö	XVI: 2
Terveydenhoitoviraston johtosääntö	XVI: 5
Terveyssisarret, asetus heistä	XVI:19
heidän ohjesääntönsä	XVI:22
laki heistä	XVI:18
Tieliikenneasetus	VII : 5
Tilapäinen työvoima	IV:18
Tilastotoimiston johtosääntö	I:18
Tilastot, viralliset, laki tietojen antamisesta niitä varten	I:36
Tilausmaito, säännöt sen myynnistä	XVI:34
Tilisääntö	I :12
Tilitysvuokrat, kaupungin omiin kiinteistöihin sijoitettujen virastojen	VIII: 7

Toimintakertomusten laatiminen	I:42
Toimituskirjain lunastus, asetus siitä	I:45
Toimituskirjat, kaupungin viranomaisten antamat, taksa niistä kannettavista lunastuksista	I:46
Tontinmittaus, valtioneuvoston päätös menettelystä siinä	X:11
Tontit, asunto-, niiden luovutusehdot	VIII: 4
" , oppikoulu-, niiden luovutusehdot	VIII: 5
Tonttijakokarttojen laatiminen	X:13
Tonttirekisterikartta	X:11
Tulipalovaara, sen välttäminen varastopaikoilla	XV: 7
Tullipakkahuoneissa säilytetyn tavaran paikanvuokra	XIV:29
Tuntipalkat, kaupungin työntekijäin	IV:33
Fuotantokomiteat, laki niistä	XI: 3
" , valtioneuvoston päätös niistä	XI: 4
Tuulaakimaksun laskemisen perusteet	XIV:18,19
Työaikalaki	IV:28
asetus sen soveltamisesta	IV:29
Työehtosopimus, kaupungin työntekijäin	IV:31
maataloustyöntekijäin	IV:32
Työehtosopimuslaki	IV:27
Työehtosopimusten ulkopuolella olevan henkilökunnan asema	IV:12
Työntekijät, heidän vuosilomalakinsa	IV:26
Työntekijät, kaupungin, heidän eläkesääntönsä	IV:35
heidän irtisanomisensa	IV:19
" sairaus- ja hautausapusääntönsä	IV:37
" tuntipalkkansa	IV:33
" työehtosopimuksensa	IV:31
" vuosilomasääntönsä	IV:36
heiltä vaadittavat lääkärintodistukset	IV:13
matka-avustusten myöntäminen heille	IV:17
Työntekijät, valtion, asetus heidän eläkkeistään	IV:17
Työsopimuslaki	IV:24
Työsääntölaki	IV:25
Työturvallisuuslaki	IV:49
Ulkonevat rakennusosat, taksa oikeudesta rakentaa niitä	X:23
Ulosottolaki, otteita siitä	V: 3
Ulosottotoimen tarkkaajan työjärjestys	V:12
Ulosottovirasto, Helsingin, asetus siitä	V:11
" " laki siitä	V:10
" " sen johtosääntö	V: 9
Vaakamestarien taksa	XIV:27
Vaakamestarin tehtävät pakkahuoneella	XIV:16
Vaakuna, Helsingin kaupungin, sen käyttöä koskevat ohjeet	I:41
Vakauslaitos, asetus siitä	VII:32
Valtionavut, kaupungille tulevat, niiden hakeminen	I:43
Vapaakirjeoikeus	I:34,35
Vapunpäivän järjestäminen työntekijäin vapaapäiväksi, laki siitä	IV: 4
Varastoalueet, satamalautakunnan vuokralle antamat, niillä noudatettavat järjestyssäännöt	XIV:13
Varastopaikat, tulenvaaran vähentäminen niissä	XV: 7
Varastosuojat, satamissa, niiden järjestyssäännöt	XIV: 8
taksa niiden paikanvuokrasta	XIV:32
Venelaituripaikkojen vuokra ja veneiden rekisteröimismaksu	XIV:25

Verontasausrahaston säännöt	I:16
Verotuslaki	I:56
Vesijohtolaitoksen taksa	XII: 8
Vesijohtolaitoksen työntekijäin työ säännöt	IV:40
Vesijohtourakoitsijain johtosääntö	XII: 6
Vesilaitoksen johtosääntö	XII: 3
Viemärijohtot, yksityiset, niiden teettämistä koskeva ohjesääntö	XI: 8
niitä koskevien piirustusten ja niiden mukaan rakennettujen viemärien tarkastamisesta vesijohtolaitokselle suoritettavat toimitusmaksut	XII: 9
Viemärijohtojen urakoitsijain johtosääntö	XII: 7
Viemärin rakennuskustannusten jakaminen kaupungin ja tontinomistajan kesken	XI: 9
Viranhaltijat, kaupungin, heidän eläkesääntönsä	IV:10
heidän irtisanomisensa	IV:19
" kielitaitosääntönsä	IV:15
" luontoisetusääntönsä	IV:14
" virkasääntönsä	IV: 9
heiltä vaadittavat lääkärintodistukset	IV:13
jotka eivät ole oikeutettuja ylityökorvauksiin	IV:11
matka-avustusten myöntäminen heille	IV:17
Viranhaltijat, kuntien, heille myönnetty neuvottelu oikeus	IV: 6, 7
Viranhaltijat, valtion, asetus heidän eläkkeistään	IV:46
asetus heidän palkkauksestaan annetun asetuksen muuttamisesta	IV:44
heidän vuosilomistaan annetun asetuksen muuttaminen	IV:45
Virkamatkat, viranhaltijain omilla autoillaan tekemät, ajokirjan pitäminen niistä ja niistä suoritettava korvaus	IV:16
Virkasääntö	IV: 9
Vuokra-autoilijain virkapuku	VII:14
Vuokra-autot, järjestysohjeet	VII:12
taksa	VII:13
Vuokramoottoriveneiden kuljettajien järjestysohjeet	VII:22
Vuokramoottorivenetaksa	VII:23
Vuosikertomusten laatiminen	I:42
Vuosilomalaki, työntekijäin	IV:26
Vuosilomasääntö, kaupungin työntekijäin	IV:36
Yhdistysteatterit, niiden teatterijärjestys	VII:24
Yksityisiä viemärijohtoja koskevien piirustusten ja näiden mukaan rakennettujen viemärijohtojen tarkastamisesta vesijohtolaitokselle suoritettavat toimitusmaksut	XII: 9
Yksityisten laskujohtojen sekä taloihin ja tonteille rakennettavain johtojen teettämistä koskeva ohjesääntö	XI: 8
Yleiset kokoukset, laki niistä	VII: 1
Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston säännöt	VII: 8
Yleisten töiden lautakunnan johtosääntö	XI: 1
Ylityökorvaukset, viranhaltijat, jotka eivät ole niihin oikeutettuja	IV:11
Äitiysneuvolat, asetus niistä	XVI:24
laki niistä	XVI:23
niiden ohjesääntö	XVI:22